GEORGE MEREDITH

Suferințele lui Richard Feverel

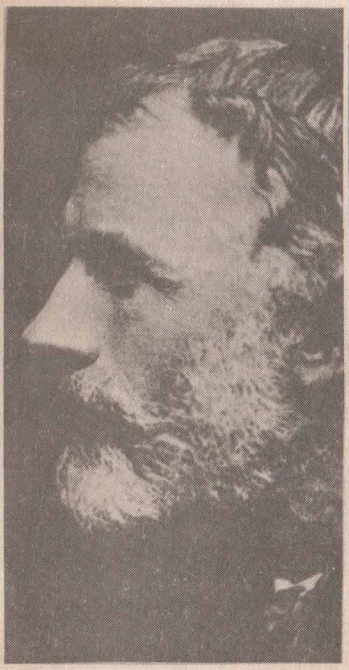

Editura Univers

CLU

Clasicii

Literaturii Universale

Coperta colecției : *Vasile Socoliuc*

Pe copertă : *„Doamna Sheridan"* (detaliu) de Thomas Gainsborough, 1783

GEORGE MEREDITH
THE ORDEAL
OF RICHARD FEVEREL
Dent : London
Everyman's Library

Toate drepturile asupra acestei versiuni sînt rezervate
Editurii UNIVERS

George Meredith

SUFERINŢELE LUI RICHARD FEVEREL

Traducere şi prefaţă de VIRGIL LEFTER

Bucureşti — 1981
Editura Univers

GEORGE MEREDITH SAU ASPIRAȚIA SPRE ECHILIBRU ȘI ARMONIE

Printr-o coincidență, nu lipsită de semnificații, regina Victoria urca pe tronul Angliei exact în același an în care vedeau lumina tiparului ultimele pagini din seria savuroaselor *Documente postume ale Clubului Pickwick* (1837). La data aceea însă „zeii" senini și joviali, ce porniseră, mînați de cele mai năstrușnice elanuri, „să hoinărească pe drumurile Angliei" [1] se mistuiseră de mult în văzduh. O ceață sumbră și apăsătoare, „Ceața", cu valoare de simbol, descrisă de Dickens în „Casa umbrelor", învăluia amenințătoare cărările rurale și urbane, bătute odinioară de veselii „zei". Căci, dincolo de o aparentă coerență și respectabilă stabilitate, dincolo de un incontestabil avînt economic și prestigiu politic, domnia reginei Victoria rămîne, poate, una dintre cele mai frămîntate epoci din istoria Angliei. Asistăm la un declin lent, dar ireversibil, al aristocrației, autoritatea burgheziei crește pe zi ce trece, iar pauperizarea tot mai accentuată a proletariatului atrage după sine un proces continuu de radicalizare a conștiinței de clasă. Mizeria și zbaterea tragică ce ne sînt înfățișate în paginile din *Sybil*, *Oliver Twist* și *Timpuri grele* nu sînt, nici pe departe, o exagerare artistică, raportate la realitatea brută, consemnată în documentele epocii [2]. Egoismul exacerbat, emanație a mercantilismului și utilitarismului, subminează cele mai elementare valori etice, împingînd societatea spre o dureroasă și nefirească atrofie morală și spirituală. În birouri întunecoase, în interioare sufocante prin îmbîcseala și lipsa lor de grație, printre mobile greoaie de mahon, își duce existența artificială, lipsită de orizont și vigoare, o lume pudibondă și obsedată de păcat. Copiii au devenit niște simple marionete, pe care pă-

[1] G.K. Chesterton — *Documentele Clubului Pickwick*, în vol. *Eseuri literare*, Editura pentru literatură universală, Buc., 1966.

[2] A. Maurois — *Istoria Angliei*, vol. II, pag. 225 și 235, Editura politică, Buc., 1977.

rienții, refuzîndu-le orice responsabilitate în fața vieții, le manevrează după bunul lor plac, pentru a asigura perpetuarea averii familiei, iar femeia, privită ca izvor al păcatului și instrument al diavolului, este considerată o ființă inferioară. Lumea victoriană, alcătuită din indivizi pedanți și inflexibili, lipsiți de sensibilitate și de avînturi afective, este ahtiată după putere și profituri, pe care știe să le obțină, dînd dovadă de spirit inventiv și de cele mai nebănuite resurse. Este o lume rapace, măcinată de morbul ipocriziei, de snobism și afectare, înrobită unor conveniențe sociale artificiale și sufocante, dornică să-și impună drept suprem blazon „respectabilitatea" [1] care nu este, în fond, decît o „mască" — emblema cea mai autentică a epocii victoriene. Este o lume dominată de mîndrie, vanitate și egoism, care, înstrăinîndu-se treptat, treptat de natură, se transformă într-o sclavă a mașinii. Sentimentul delicat și pur ce-i dădea ghes odinioară lui Gainsborough să-și ia viola da gamba și să pornească „spre vreun dulce sat unde să poată picta un peisaj" devenise aproape de neconceput acum. Și aceasta nu numai din pricină că, așa cum în trecut „oile îi mîncaseră pe oameni", acum, mașinismul și industrializarea capitalistă cu goana ei după profit transformaseră satul englez într-o jalnică ruină, ci și, mai ales, pentru faptul că sentimentul naturii se golise de conținut, devenind o lîncedă înclinație spre pitoresc și senzații rafinate.

Carlyle (care, vestejind secolul al XVIII-lea, își critica indirect contemporanii [2]) avea sentimentul că este martorul unei epoci de decadență, asemănătoare perioadei ce a marcat declinul Imperiului Roman. Și, într-adevăr, secolul al XIX-lea părea vitregit de seninătatea și marile virtuți ale trecutului. Verva satirică și echilibrul sănătos de sorginte clasică ale secolului al XVIII-lea au fost anihilate de puritanismul și scepticismul epocii, sentimentalismul care marca, la început, o generoasă emancipare a inimii de sub tutela apăsătoare a rațiunii, degenerase în frivolitate și beție de cuvinte. Sentimentaliștii sînt lipsiți de responsabilitate morală, pentru ei efluviile sufletului sînt un simplu joc, afirma Meredith. Căci

---

[1] B.W. Tuchman — *Trufașa Citadelă*, cap. I „Patricienii", Editura politică, Buc., 1977.

[2] Evocînd personalitatea a trei scriitori din secolul al XVIII-lea (Johnson, Burns și J.-J. Rousseau) Carlyle afirma cît se poate de limpede : „...condițiile din timpul lor seamănă mult mai bine cu situația existentă astăzi în Anglia..." (*„Despre eroi, despre cultul eroilor și despre eroic în istorie"*, 1841, cap. „Eroul literat") ; dealtfel, aceeași preocupare de a interpreta prezentul în lumina trecutului o vom găsi și în următorul pasaj din *Past and Present*, 1843; „Vom cerceta secolele trecute... în speranța că astfel vom putea înțelege mai bine sărmanul nostru secol" (Cartea a II-a, cap. I).

ființele acestea „...improvizează melodii pe coardele senzualismului, dornice mai degrabă să se delecteze cu virtuozitatea execuției, decît să asculte muzica" (*Diana din Crossways*, cap. I). Spiritul romantic însuși se discreditase în chip lamentabil, datorită evazionismului și idealismului său înșelător, deși continuă încă să subziste și va marca întreaga epocă victoriană, grație propensiunii sale spre natură, la care, lumea aceasta tot mai artificială, pudibondă și mecanicistă a alergat ca la un izvor de apă vie.

Pentru Carlyle, profet vijelios al epocii victoriene, care a dezvăluit în pagini vibrante situația clasei muncitoare, susținînd că în Anglia un guvern își dovedește utilitatea numai în măsura în care reușește să rezolve problemele poporului [1], marasmul în care se complăceau contemporanii săi constituia o realitate ce trebuia schimbată cu orice chip. Revoltat împotriva utilitarismului exacerbat „ce a transformat universul într-o Mașină și a făcut din om un paralitic, înăbușindu-i viața morală" Carlyle critică scepticismul unui secol ce nu cunoaște sinceritatea, demascînd cu virulență atît pe aristocratul ce joacă teatru, punîndu-și masca bolnavului pentru a impresiona parlamentul (este vorba de W. Pitt) cît și pe burghezul obsedat de omnipotența banilor [2]. În aceiași termeni este atacat sentimentalismul, căruia gînditorul victorian îi opune spiritul practic și întreprinzător al omului legat de realitățile vieții. Alternativa propusă de Carlyle este o umanitate pătrunsă de spiritul adevărului și sincerității, fidelă întrutotul legilor necorupte ale naturii, iar reprezentanții ei cei mai aleși sînt marile spirite ale literaturii. Burns este considerat astfel un mare poet și evocat cu pietate tocmai pentru faptul că a fost „un copil al Naturii într-un secol de artificialitate" și a întruchipat în mod exemplar virtuțile omului de la țară — noblețe sufletească, simplitate și cinste, forță și vigoare. Rousseau este respins pentru caracterul artificial, „de operetă" al scrierilor sale, dar este elogiat pentru consecvența cu care a revelat virtuțile benefice ale naturii, încercînd să-l apropie pe om de adevăr și realitate. Johnson își găsește și el locul în acest panteon al eroilor literaturii, grație cinstei și spiritului său întreprinzător, grație strădaniilor sale de a-și descotorosi semenii de „prefăcătorie". Carlyle rămîne totuși un paseist, căci soluția pe care o oferă el contemporanilor este o revenire la modele trecutului, la eroismul și gloria Evului Mediu pe care le-ar dori reînviate în prezent.

---

[1] Th. Carlyle *Past and Present*, pag. 23, Collins.

[2] Th. Carlyle *On Heroes, Hero-Worship and the Heroic in History* (cap. „Eroul literat"), London, The Harrap Library.

Aceeași nostalgie după genuin și firesc, aceeași pasionată dorință de emulare a naturii, o vom întîlni și la reprezentanții Frăției Prerafaelite. Ruskin, principalul susținător și teoretician al mișcării, releva că meritul de frunte al prerafaeliților constă în faptul că ei „pictează numai după natură", insistînd că adevărata lor menire este de a înfățișa peisaje pline de vigoare și prospețime, nu anemice și artificiale buchete de flori pe vase de porțelan. Asemeni lui Carlyle însă, prerafaeliții își găsesc și ei refugiul în trecutul îndepărtat, în care văd un model și o sursă de primenire a prezentului.

Propensiunea naturistă, ca o reacție împotriva unei societăți închistate în artificialitate și bîntuită de morbul mercantilismului și mașinismului, și setea de realism [1], ca o expresie a inapetenței față de anacronismul idealurilor romantice, iată două din principalele tendințe ale artei victoriene. Am putea adăuga la acestea un spirit moralizator acut și atotputernic și încrederea neclintită în perfectibilitatea personalității umane prin educație. Este expresia unei umanități ce și-a pierdut echilibrul, măcinată de tendințe contrarii, și care tînjește după armonia și seninătatea naturii ca după un Eden pierdut. Este un secol, suprasaturat de sentimentalism, care constată cu stupoare, în plin avînt al raționalismului și scientismului, că romantismul rămîne totuși o condiție esențială a existenței umane. Încearcă evaziuni în idealism și estetism, dar trăiește permanent nostalgia unei drepte cumpene, a unui benefic echilibru între viața intelectului și a inimii.

În secolul acesta, bogat în atîtea originale și puternice personalități artistice, Meredith (1828—1909) a fost, poate, reprezentantul cel mai tipic al timpului său. Romancier excepțional și poet de o aleasă sensibilitate, el a beneficiat de o viață lungă ce i-a permis să parcurgă momentele cele mai semnificative ale unui secol, dar, mai presus de toate, înzestrat cu o personalitate complexă, de o mare suplețe și vigoare intelectuală, receptivă la toate frămîntările timpului, Meredith a fost un imens receptacol în care s-au depozitat și cristalizat într-o originală și fascinantă sinteză artistică principalele tendințe ale epocii victoriene

A încercat să îmbine rigoarea scientistă și realismul cu idealismul romantic al naturii, luptînd cu toată forța firii sale pasionate să confere doctrinei evoluționiste o aură de sublimă poezie. A repudiat, deopotrivă, idealurile egoiste și mercantiliste ale lumii burgheze și codurile anacronice și rupte de viață ale aristocrației. Reprezentant tipic al burgheziei și apologet al claselor de mijloc, s-a

[1] Foarte concludentă în acest sens este cunoscuta „Prefață" a autorului la romanul *Pendennis* de W. Thackeray.

străduit să demonstreze că adevărata noblețe nu este un privilegiu al sorții, un dar din naștere, ci rezultatul unor eforturi generoase de modelare a personalității umane prin menținerea intelectului și spiritului într-o continuă stare de lucidă efervescență. Dușman al exceselor și pedanteriei scientiste, al moralității maniheiste, el a combătut estetismul exacerbat, avertizînd, asemeni lui Samuel Butler, că „excesul de spiritualitate și de voluptăți cerebrale — este tot atît de primejdios pentru om ca și orgiile", că „ființa omenească se usucă, se alterează, se intoxică — abandonată numai acestei clase de plăceri." [1] A avut nostalgia trecutului în care a văzut un izvor al purității și perfecțiunii, a nutrit o tulburătoare și impresionantă încredere în virtuțile și în forța regeneratoare a naturii, dar a crezut nestrămutat în prezent, în progresul științei, exaltînd munca și spiritul activ. Într-un secol aflat sub obrocul puritanismului și bîntuit de filistinism, a luptat cu pasiune să reînvie neprețuitele comori ale inimii printr-o constantă strădanie de regenerare a sentimentului, glorificînd splendoarea și profunzimea sufletului omenesc cu simțul de pătrundere și cu finețea unui subtil moralist. A fost un gînditor radical care a știut să sesizeze marile probleme ale poporului său.

În eseul pe care-l publica la Centenarul nașterii marelui scriitor, Virginia Woolf [1] releva că în romanele sale Meredith pare a gîndi în același timp două lucruri. Într-adevăr, este sentimentul pe care-l încercăm la lectura cărților sale. Dar dincolo de această aparentă nehotărîre, se ascunde o gîndire suplă și vie, ce are oroare de dogme și exclusivism, ne întîmpină o nobilă și generoasă încredere în măsură și bun-simț, altfel spus, o aspirație lucidă spre atingerea echilibrului și armoniei. Înzestrat cu mai multă vigoare artistică decît Samuel Butler și dotat cu resurse intelectuale mai complexe decît Th. Hardy (aceștia fiind doi dintre artiștii cu care a fost în dese rînduri comparat), George Meredith rămîne „unul dintre cei mai mari scriitori englezi" (A. Maurois). figura cea mai complexă și caracteristică a epocii victoriene.

*

George Meredith s-a născut la 12 februarie 1828 la Portsmouth, din părinți cu o străveche descendență velșă și irlandeză. Orfan de mamă de la vîrsta de cinci ani, va rămîne pentru o scurtă perioadă

---

[1] Mircea Eliade — „Despre Samuel Butler", în vol. *Insula lui Euthanasius*, Fundații, Buc.

[2] V. Woolf — *„The Novels of George Meredith"*. *„The Common Reader"* (Second Series), London, The Hogarth Press.

de timp în grija tatălui său, furnizor de echipament pentru Marina comercială, după care va fi trimis să urmeze cursurile școlii St. Paul din Southsea. Copilăria senină și-a petrecut-o, vegheat de mama sa, ființă de o rară noblețe sufletească, căreia i-a păstrat întotdeauna un adevărat cult, și răsfățat de simpaticele sale mătuși, care, prin poveștile și amintirile lor, i-au reînviat atmosfera plină de exuberanță a secolului al XVIII-lea. De bună seamă, de la ele va fi aflat micul George despre romanticele și misterioasele aventuri galante pe care le avusese în faimoasa stațiune Bath bunicul său, Melchizedec Meredith (alias „Marele Mel" din romanul „Evan Harrington") croitor vestit, supranumit „Contele", adevărat personaj de legendă, desprins parcă din lumea plină de pitoresc și debordînd de umor și voie bună a lui Smollett și Fielding. După cursurile de la St. Paul, tînărul Meredith va fi trimis timp de doi ani să-și desăvîrșească educația la un colegiu particular din localitatea Neuwied pe Rin. Șederea aici își va pune puternic amprenta asupra întregii sale personalități revelîndu-i, direct la sursă, atît valorile romantismului german cît și, mai ales, peisajul montan al acestei țări, codrii adînci, iradiind o robustă și tainică poezie, față de care adolescentul acesta, înzestrat cu o imaginație febrilă, însetat de idei și nutrind o puternică pasiune pentru natură, simțea o irezistibilă atracție. Revenit în Anglia, Meredith se va consacra studiilor juridice, dar nu va practica dreptul, preferînd să se ocupe de ziaristică. Pentru o scurtă perioadă de timp editează revista „The Fortnightly Review", apoi colaborează la prestigioasa publicație „Westminster Review" al cărei redactor, H.G. Lewes, era un fervent adept al realismului. Aici i se va încredința rubrica de critică literară și artistică pe care o deținuse George Eliot. Duce o intensă viață intelectuală, ceea ce-i permite să vină în contact cu cele mai reprezentative personalități ale timpului. Face cunoștință cu Carlyle și îl întîlnește pe Dickens, întreține relații de strînsă prietenie cu membrii Frăției Prerafaelite (lui Dante Gabriel Rossetti, îi va sluji drept model pentru unul din tablourile sale și nutrește sentimente de aleasă prețuire pentru John Ruskin a cărui lucrare „Pietrele Veneției" o va saluta în termenii cei mai elogioși). Treptat, treptat, George Meredith grupează în jurul său o seamă de intelectuali cu concepții radicale și pozitiviste, devenind mentorul lor spiritual nedisputat. Printre aceștia se număra și bunul său prieten F.A. Maxse, alături de care va participa în 1868 la campania electorală desfășurată la Southampton. Experiența nemijlocită, dobîndită cu acest prilej, îi va servi ulterior ca sursă de inspirație și material documentar pentru romanul *Cariera lui Beauchamp*. Realismul și radicalismul de care dă dovadă Meredith în această carte i-au de-

terminat pe unii comentatori să afirme că dintre scriitorii victorieni el a fost înzestrat cu cel mai acut simț politic [1].

În 1849, Meredith face cunoștință cu Mary Nicolls, fiica lui T.L. Peacock, scriitor cu totul original ce va avea o puternică influență asupra personalității sale. Căsătoria cu fiica acestuia era însă sortită eșecului căci, deși mai în vîrstă decît soțul ei și avînd un copil dintr-o primă căsătorie, Mary Nicolls îl va părăsi după opt ani pe Meredith, fugind în Italia cu un pictor. Experiența amară a acestor ani va reprezenta într-o oarecare măsură punctul de pornire, imboldul biografic, din care se vor naște *Suferințele lui Richard Feverel*, primul său roman de succes.

În 1866, Meredith este trimis în Italia în calitate de corespondent special al cotidianului „Morning Post" pentru a relata evoluția războiului italo-austriac. Începînd din 1860 este angajat lector referent al cunoscutei edituri Chapman & Hall, funcție pe care o va îndeplini timp de mai mulți ani cu deosebită dăruire și competență. Aici, Meredith are prilejul să cunoască în intimitate viața literară a timpului său și, prin inteligența și clarviziunea de care dă dovadă, reușește să impună o serie de scriitori de valoare. Printre aceștia se numără Thomas Hardy și G.R. Gissing care, beneficiind de sfaturile sale prețioase, i-au purtat totdeauna cea mai deplină recunoștință. În tot acest interval, Meredith lucrează intens. Personalitate proteică, trăind într-o permanentă efervescență intelectuală, el se impune treptat, treptat ca unul dintre cei mai prestigioși artiști ai epocii. O vastă experiență de viață, contactul direct cu realitățile continentale, o minte suplă, deschisă spre tot ce este nou, îi permit lui Meredith să înțeleagă mai bine realitățile lumii în care trăia, ferindu-l în bună măsură de idiosincrasiile unor contemporani. Experiența aceasta de viață era dublată la el de o extraordinară cultură livrească. A fost artistul englez care a cunoscut cel mai bine literatura și arta franceză și, după Carlyle, era cel mai bun cunoscător al literaturii germane. Și, bineînțeles, pătrunsese în cele mai adînci intimități ale literaturii, artei și istoriei poporului său, față de care a nutrit o mare iubire și pe tradițiile căruia și-a clădit întreaga operă.

Îl fermecau teatrul și poezia elizabetanilor cu care avea numeroase afinități. Shakespeare pe care-l considera „un izvor nesecat de caractere, mustind de viață", un reprezentant strălucit „al comicului pur din sfera imaginarului" îl fascina pur și simplu. Pentru Spenser avea un adevărat cult. Țesătura metaforică bogată și fluiditatea versurilor sale îl încîntau la fiece lectură. Dealtfel,

[1] P. Bartlett — *George Meredith*, Longmans, Green & Co.

fantezia uriașă, de o intensă și tulburătoare factură romantică, stilul metaforic bogat și somptuos, pe alocuri, de-a dreptul obscur, al artiștilor elizabetani, intensitatea spiritului dramatic, ce se insinua atotbiruitor pînă și în poezia sonetelor, iată numai cîteva din marile virtuți ale dramaturgilor poeți din secolul al XVI-lea care au avut o fecundă influență asupra lui Meredith, stimulîndu-l și potențîndu-i disponibilitățile latente. Dornic să urmărească în timp tradițiile spiritului comic în literatura engleză, a studiat teatrul restaurației [1], respingînd categoric comedia de moravuri de factură artificială a lui Wycherley, dar apreciind, cum se cuvine, comediile lui Congreve al cărui spirit subtil îl asemuia „cu o strălucitoare sabie de Toledo".

Marii comici și umoriști ai secolului al XVIII-lea îl delectau. A fost un cititor pasionat al poemelor lui Milton, Coleridge, Wordsworth, Shelley și Keats. Era un profund cunoscător al contemporanilor săi, fiind familiarizat pe deplin cu opera lui Swinburne și Tennyson. Carlyle i-a fost în tinerețe un adevărat mentor spiritual. Viziunea critică asupra societății, patetismul, stilul bombastic și alambicat al acestuia l-au influențat profund. Cu timpul însă, Meredith s-a detașat de maestrul său căci firii sale înclinate spre echilibru și armonie îi displăceau excesele lui Carlyle. A criticat cultul eroilor și a încercat să demonstreze că nu printr-o reînviere a trecutului își poate ființa umană recupera paradisul pierdut, ci prin eforturi tenace de regenerare a prezentului [2].

În fine, așa cum arătam mai sus, Meredith a fost un foarte bun cunoscător al literaturii franceze și germane. Îl citise pe J.P. Richter și învățase de la Goethe că numai erosul este în măsură să dăruiască sufletului omenesc fericirea. Îl captiva personalitatea plină de contradicții a lui J.-J. Rousseau[3]. Citea fascinat *Confesiunile* acestuia, fiind el însuși un adept al naturismului și autenticității. De la Rousseau a deprins arta și curajul de a dezvălui cele

[1] Experiența aceasta a conferit multă suplețe intrigilor „comediilor sale narative" ; dealtfel, în *Aspecte ale romanului* (Intriga), E.M. Forster aprecia că Meredith „e cel mai mare inventator pe care l-a produs vreodată ficțiunea engleză și orice prelegere despre intrigă trebuie să-i aducă omagiul cuvenit."

[2] Deși în *Cariera lui Beauchamp*, critică în termeni destul de severi stilul de „neînțeles" al lui Carlyle, Meredith nu a mers niciodată atît de departe încît să-și sfătuiască contemporanii, asemeni lui Matthew Arnold, „să se ferească de spiritul lui Carlyle ca de dracu".

[3] Într-o scrisoare, adresată unui prieten, Meredith își mărturisea interesul față de Rousseau, „lașul-erou, ale cărui contradicții nu cunosc limite" ; în *„Suferințele lui Richard Feverel"* se relatează un incident din „Confesiuni"

mai ascunse taine ale firii umane. Îl citea cu interes pe Stendhal și putem afirma că, asemeni autorului eseului *Despre dragoste*, Meredith a fost și el un subtil moralist.

Receptiv la tot ce este frumos, Meredith aprecia în cel mai înalt grad pictura. A preferat întotdeauna peisajele lui Corot plăsmuirilor plastice ale lui Turner, pentru că transparența și fidelitatea față de natură ale celui dintîi i se păreau mai aproape de convingerile sale, deși era atît de înrudit temperamental cu poezia difuză și impresionismul celui de al doilea. Aprecia pictura lui Constable căci, asemeni acestuia, asimilase organic lecția lui Wordsworth și era convins că peisajul ne revelează „o calitate morală și spirituală proprie" [1].

Am încercat să evocăm principalele surse livrești și universul artistic ce au marcat personalitatea lui Meredith căci, în cazul unui artist de factura sa, lucrul acesta ni se pare indispensabil. Și totuși, artistul și omul care a fost Meredith nu pot fi înțeleși pe deplin decît dacă evocăm o altă constantă esențială a personalității sale. Căci, poet moralist în sensul cel mai înalt al cuvîntului, Meredith și-a concentrat toate resursele geniului său asupra firii umane, privite în legătura sa indisolubilă cu natura. Afirma el însuși că pădurile sînt patria lui și-și reglează viața după ceasul naturii. Întocmai ca un Rousseau al secolului al XIX-lea făcea, de unul singur, lungi plimbări pe jos. Ajunsese să cunoască nenumărate soiuri de plante și privea fascinat la mirifica alcătuire a florilor și fluturilor. Cunoștea obiceiurile păsărilor și animalelor de care se simțea atașat printr-o intimă legătură. Înzestrat cu o statură atletică, pasionat de sporturi, era un adept al mișcării și vieții active în aer liber, îi plăcea să pășească desculț prin undele reci ale rîului și să contemple pătruns de o tainică înfiorare aurora sau culorile aprinse ale amurgului [2]. Însetat de idei și lacom după toate viguroasele voluptăți pe care i le putea oferi intelectul, Meredith se simțea o parte integrantă a naturii, pe care o considera model și ideal suprem. Colinele și dumbrăvile Angliei pe care le cutreierase, însuflețit de o senină voluptate, îi dezvăluiau un sens moral și, asemeni lui Wordsworth, avea convingerea că „pasiunile omenești se îmbină cu formele frumoase și permanente ale naturii". Ființă, deopotrivă, stăpînită de rigorile reci ale rațiunii și de efluviile înflăcărate ale inimii și simțurilor, năzuia spre un echilibru clasic, convins că „fără bunătate, natura își pierde armonia și

[1] K. Clark — „Arta peisajului", pag. 81, Ed. Meridiane, Buc., 1969.

[2] Robert Sencourt — „La vie de Meredith" (traduit de l'anglais, préface de A. Maurois), Librairie Gallimard, 1931

sensul, devenind stîncă, scoarță sau pur și simplu materie neinsuflețită". Umanist în sensul cel mai nobil al cuvîntului avusese revelația că „spiritul nu cunoaște bucurie mai mare ca atunci cînd, de pe culmile semețe ale înțelepciunii are revelația faptului că lumea noastră este armonios alcătuită" *(Suferințele lui Richard Feverel"*, cap. X).

§

George Meredith a debutat cu un volum de versuri *(Poeme,* 1851) și, în ciuda faptului că și-a dobîndit consacrarea literară ca romancier, a rămas, în esență, toată viața un poet. Poezia (a publicat peste nouă volume de versuri) constituie expresia cea mai concentrată a filozofiei și gîndirii sale. Disprețuia goana după bunuri materiale și manifesta o indiferență aproape totală față de cazuistica religioasă a timpului pe care a înlocuit-o cu un cult al naturii. Într-un moment în care Darwin demonstra că selecția naturală nu are nici o contingență cu divinul, Meredith a glorificat originea pămînteană a omului, conferind o aură de nobilă și elevată poezie spiritului în care vedea o emanație a lutului și a cărnii. În frumoasa poemă *Se-nalță ciocîrlia (The Lark Ascending),* zborul apoteotic al păsării devine astfel un simbol al vieții, al unui armonios echilibru între om și natură. Este o biruință a spiritului care, în avîntu-i extatic, înalță un imn de slavă lutului din care a prins ființă („Căci pasărea ce umple cu trilurile ei înaltul cerului/ Dragostea pentru pămînt și-o cîntă"). „Pămîntul ce ne hrănește cu laptele său ne dăruiește și spiritul" *(Taina pămîntului)* se spune într-un alt poem a lui Meredith. „Dă ascultare Naturii, dar nu-i fi Sclav !" *(Proba bărbăției).* Iată sintetizat în acest vers cu valori aforistice chintesența gîndirii și religiei meredithiene, aspirația spre armonie și solidaritatea cu moralismul victorian.

Meredith nu a fost însă un „romancier poet", capabil să cuprindă lumea într-o viziune globală, afirma Virginia Woolf. A fost în schimb un observator lucid, dublat de un gînditor sensibil și un poet profund, iar marea sa contribuție la evoluția romanului englez a constat în faptul că a știut să infuzeze prozei spiritul poeziei. Dar pentru a-i înțelege mai bine crezul artistic să-i cercetăm arta poetică. Asemeni altor romancieri victorieni, Meredith s-a slujit de prefețele cărților sale pentru a-și exprima părerile asupra specificului și menirii artei. Lui îi repugnă deopotrivă frivolitatea și confortul sentimentalismului ca și orice poză romantică, „aură

misterioasă", „postură statuară" sau „dispreț demonic" de factură byroniană. Respinge cu aceeași fermitate orice tendință de a zugrăvi lumea în culori roze sau monotone, orice încercare de a cufunda arta în vulgar. Dorește în schimb să confere romanului dimensiunea și densitatea filozofico-intelectuală a realului, firescul naturii, rigoarea dramaticului și vîna savuroasă a comediei. Căci, convins că „dacă încerci să împingi natura la fund, ea revine cu și mai multă forță la suprafață", Meredith își mărturisește credința în rațiune, idei și filozofie, care „ne conduc spre calea adevărului, ne revelează dulceața infinită a vieții reale" („*Diana din Crossways*", cap. I). De fapt, el nu preconizează o negare a formelor intelectuale și artistice ale predecesorilor (căci există un sentimentalism și un romantism meredithian, sui generis) ci, cu luciditate, simț practic și măsură, experimentează schimbări, aspirînd spre o revitalizare a acestor forme. Consideră că, în centrul vieții, ca element negativ, se află egoismul, orgoliul, piedică în calea perfecționării umane, o adevărată maladie a secolului, în fața căreia pălește orice sentiment, fericirea devine imposibilă, dorințele se exacerbează și apare astfel o stare de dezechilibru ce degenerează în pasiune sau melancolie [1] (expresii ale acestui dezechilibru sînt pe un alt plan estetismul exacerbat sau sentimentalismul). Remediul, antidotul, capabil să restabilească echilibrul (conceput ca o relație de armonie între om și natură, între firesc și artificial, civilizat și frust — există la Meredith un adevărat cult al ruralismului) este Spiritul Comic. Meredith și-a dezvoltat ideile pe această temă într-un eseu rămas celebru în literatura engleză [2].

Dar ce este, de fapt, spiritul comic ? El se deosebește atît de ironie (a rîde de cineva dîndu-i impresia că-l flatezi) și umor (implică un sentiment de milă pentru cel ridiculizat) cît și de satiră. În timp ce satira este violentă, izvorînd din impulsivitate și dispreț față de cei din jur, comedia implică jovialitate, calm și echilibru. Comicul este un spirit suveran, iar rîsul este principala sa expresie. Impersonal și de o politețe fără egal, deseori doar un zîmbet, rîsul comediei se manifestă prin rațiune și, sub acțiunea sa, afectarea, ipocrizia, prețiozitatea și infatuarea de orice fel pălesc și se dau în lături neputincioase. Spiritul comic este inofensiv și ne călăuzește spre o sobrietate pe care reușește s-o salveze de uscăciune. Exponenții săi sînt Filozofii și Poeții care spulberă atmosfera vaporoasă

---

[1] James Moffat — *Meredith in Perspective*, „Bookman", iulie 1909, în vol. *George Meredith — The Critical Heritage*, London, Routledge and Kegan Paul.

[2] *On the Idea of Comedy and the Uses of the Comic Spirit*, conferință ținută în 1877 și publicată în volum în 1897.

și amăgitoare în care se complace un public călduț, iar idealul său cel mai scump este „gustul și simțul măsurii" (virtuți pe care englezii s-ar cuveni să le împrumute de la francezi, căci Molière le-a întruchipat în gradul cel mai înalt). Spiritul comic, continuă Meredith, este izvorul bunului-simț și ne ajută să ne dezbărăm de lîncezeala, de efeminarea și de prostia spre care ne împing romantismul și sentimentalismul. Spiritul acesta nu prosperă în epocile semibarbare în care se face caz de emotivitate. Lui îi sînt proprii efervescența intelectuală și egalitatea între sexe. Cei care iubesc cu adevărat comedia se cuvine să cunoască lumea sub adevărata ei înfățișare, pentru a-i putea înțelege pe oameni atît de bine încît să nu-și facă iluzii prea mari în privința lor și, totuși, să nu-și piardă speranța în existența Binelui. În fine, conchide Meredith, publicul cel mai receptiv față de Spiritul Comic nu se recrutează nici din rîndurile puritanilor, nici ale aristocrației, ci este alcătuit din bărbați și femei din „clasele de mijloc", „oameni civilizați ce nu se înfruptă din crema vieții, dar care sînt totuși devotați muncii și obligațiilor lor".

La capătul acestei minuțioase și pasionate pledoarii se conturează cu pregnanță un ideal uman și o opțiune socială netă. Ni se dezvăluie un crez de sorginte clasică în valențele unei arte care prin rîs reușește să vindece umanitatea de toate racilele ei sociale și morale.

*

Suferințele lui Richard Feverel, o adevărată chintesență a artei și gîndirii meredithiene, roman care, pe parcursul anilor, avea să se bucure în literatura engleză de o generoasă popularitate, apărea în 1859, impunînd dintr-odată în atenția criticii și a publicului o personalitate complexă și incitantă, de-a dreptul incomodă prin curajul și francheța cu care ataca o serie de tabuuri ale epocii [1]. S-a spus despre *Suferințele lui Richard Feverel* că este o carte scrisă numai pentru bărbați, romanul cel mai imoral din literatura engleză (volumul a fost curînd retras din circuitul bibliotecilor publice) și totuși mesajul cărții, sensul ei profund actual a fost sesizat de toți recenzenții. Iată, de pildă, ce nota criticul literar al

[1] Critica a sesizat imediat dinamismul narațiunii, complexitatea personajelor și bogăția de idei a cărții, încadrînd-o în tradiția națională a „romanului de educație", dar, în același timp, șocată de realismul unor scene, l-a acuzat pe Meredith de lipsă de pudoare.

revistei „Spectator" în cronica sa din 9 iulie 1859 : „...Sir Austin nu este un caz tipic şi totuşi, oricît ar părea de ciudat, concepţiile sale cu privire la relaţiile dintre tată şi fiu sînt împărtăşite de nenumăraţi părinţi de bună credinţă care, fără să-şi dea seama, comit şi ei aceleaşi greşeli ca şi el." [1]

Meredith însuşi a acordat o atenţie permanentă acestui prim roman important al său căci a revenit asupra lui în două rînduri (1878, 1897). De la o ediţie la alta, modificările aduse de autor au făcut ca ceea ce la început reprezentase un pur roman al educaţiei să devină o imagine completă a epocii, cu o largă forţă de generalizare, cu profunde implicaţii asupra vieţii sociale şi morale, asupra destinului individului în societatea engleză a secolului al XIX-lea.

Istoria lui Sir Austin nu este nici pe departe ieşită din comun, ne avertizează autorul încă din primele pagini ale cărţii. Aristocrat distins, crescut şi educat în spiritul idealurilor cavalereşti şi eroice ale clasei sale, baronetul de la Raynham Abbey trăieşte într-o iluzorie şi romantică vîrstă de aur, al cărei fragil echilibru va fi tulburat foarte de timpuriu de o decepţie sentimentală. Din această încercare, Sir Austin va ieşi cu sufletul otrăvit, căci egoist şi orgolios din fire, el nu dispune de resursele sufleteşti ce i-ar putea permite să-şi privească semenii cu aceeaşi generoasă omenie ca şi pînă atunci. „Umanist şi om de ştiinţă", victimă deopotrivă a puritanismului şi falsei moralităţi (baronetul permite rudelor sale orice atîta timp cît prestigiul său rămîne neştirbit şi este convins că cel ce se lasă pradă pasiunii se dă pe mîinile diavolului), precum şi a unui scientism pedant, care nesocoteşte impulsurile cele mai firești ale naturii umane, Sir Austin doreşte să recupereze pe seama fiului său un ideal pierdut. În consecinţă, Richard va fi crescut după un „sistem" şi întreaga lui educaţie se va transforma într-un pariu orgolios cu soarta şi cu natura, menit a demonstra că prin ştiinţă şi moralitate exemplară omul îşi poate recupera paradisul pierdut. Este un „sistem" pedagogic de sorginte rousseau-istă (vezi *Emil)* [2], interpretat pe dos, în spiritul puritanismului şi raţionalismului exacerbat, o educaţie în care spiritul elitarist al aristocraţiei se îmbină cu idealismul romantic şi curtean. Richard este crescut pentru fapte mari şi învăţat să dispreţuiască orice activitate practică (este destinat carierei de om politic — vezi episodul în care tatăl şi fiul citesc împreună din marii oratori englezi). „Sistemul"

[1] *„George Meredith — The Critical Heritage"*, London, Routledge and Kegan Paul.

[2] S.Y. Spanberg — *The Ordeal of Richard Feverel and the Traditions of Realism*, Upsala, 1974.

acesta rupt de viață reprezintă în ultimă instanță o confruntare fățișă între natură și știință, pe de o parte, și pasiune și rațiune, pe de alta, iar principalul său obiect este o ființă umană, în care părintele-educator nu vede altceva decît un simplu experiment. De bună seamă, din această confruntare va ieși biruitoare natura. Tînărul are revelația erosului și, împotriva voinței tatălui său, se căsătorește cu nepoata unui modest fermier. Prin Lucy, ființă înzestrată cu cele mai alese calități [1], Richard cunoaște, în fine, adevărata fericire. Și totuși deznodămîntul cărții este tragic. Căci deși reușește să facă față cu succes încercărilor și ispitelor pe care i le întinde viața (pledoaria lui Meredith pentru fondul bun al firii umane este limpede), fiul baronetului va cădea pradă unei mentalități expiatoare în care se întîlnesc deopotrivă spiritul cavaleresc, orgoliul aristocratic și obsesia păcatului. Este gata să-și sacrifice soția mult iubită pentru a-și apăra onoarea într-un duel în care în joc sînt mai degrabă vanitatea și orgoliul decît o demnitate rănită. Iată deci un final tragic, care pune în fața cititorului un mare semn de întrebare. De fapt, cine este vinovatul, cine a precipitat această inutilă și absurdă tragedie ? Vina aparține într-un fel tuturor și nimănui, pare a lăsa să se înțeleagă autorul, adevăratul vinovat fiind o întreagă societate, cu mentalitatea ei convențională și egoistă, capabilă să paralizeze voința individului, prinzîndu-l într-o cursă din care nu mai are nici o scăpare.

S-a remarcat că dincolo de sensul său educativ, *Suferințele lui Richard Feverel* constituie o subtilă și pătrunzătoare analiză a sufletului omenesc, opera unui moralist fin, un elogiu plin de poezie adus forțelor regeneratoare ale naturii. Și, într-adevăr, dincolo de bogata galerie de tipuri umane înfățișate pe canavaua societății, există în această carte o deschidere largă și luminoasă spre natură, concepută ca unica forță capabilă să redea omului echilibrul și armonia. Idilele dintre Lucy și Richard se petrec într-un edenic cadru natural, într-o altă insulă a lui Euthanasius, departe de corupția și atrofia spirituală a lumii civilizate. Este o iubire spontană, un reflex al instinctului pur, întocmai ca în povestea lui Ferdinand și a Mirandei, eroii shakespearieni din *Furtuna*. Alături de Natură în *Richard Feverel*, ca și în toate celelalte romane meredithiene, apar motivele ordaliei și măștii. Masca, simbol al disimulării, al artificialității și al golului sufletesc („Există persoane care poartă măști în loc de fețe" se spune în *Egoistul*). Ordalia, expe-

[1] Sensul polemic este aici evident ; în contradicție cu mentalitatea epocii, personajul feminin nu este un instrument al păcatului ci izvor de puritate, avînd, asemeni eroinelor shakespeariene, capacitatea să restabilească armonia, acolo unde amenință haosul.

rienţă supremă a sufletului, un adevărat mecanism de selecţie morală în care factor hotărîtor nu este forţa divină ci individul însuşi, în deplinătatea responsabilităţilor sale. Opţiunile acestuia nu sînt însă rezultatul unei simple confruntări interioare între spiritul binelui şi spiritul răului, căci omul este privit într-un raport complex cu societatea, prins în hăţişul tragic al forţelor sale.

Interesul de care s-a bucurat din prima clipă romanul *Suferinţele lui Richard Feverel* nu a reuşit totuşi să-i asigure lui Meredith un loc de frunte printre prozatorii victorieni. Adevărata consacrare a venit mult mai tîrziu. S-au succedat frumoasele romane *Evan Harrington* (1861) şi *Aventurile lui Harry Richmond* (1871), în care scriitorul încerca să demonstreze că noblețea sufletească, spiritul aristocratic, nu sînt un dar din naştere, *Rhoda Fleming* (1865), o dramă din lumea satelor, *Cariera lui Beauchamp* (1876), roman politic şi social în care radicalismul meredithian atinge punctul culminant şi, în fine, *Egoistul* (1879) şi *Diana din Crossways* (1885), care îi aduc lui Meredith consacrarea. Dacă în *Egoistul*, finețea introspecţiei psihologice, varietatea tipurilor umane, dar mai ales disecţia „egoismului" îl fac pe Meredith celebru atît în Anglia cît şi pe continent, în *Diana din Crossways*, spulberarea autoamăgirilor, revelaţia adevărului şi elogiul adus omului activ, intriga bine condusă şi acţiunea captivantă îi asigură scriitorului marea popularitate. Meredith luptase din greu să atingă aceste piscuri. Experimentînd ani de-a rîndul, sfidînd, într-un fel, inerţia şi comoditatea artistică a contemporanilor, reuşise, în fine, să devină nu numai un mare maestru al romanului victorian ci şi un adevărat spirit tutelar al epocii. Trăia la Box Hill într-un adevărat paradis al naturii. Iată cum descrie un eseist francez[1] întîlnirea avută la acea dată (1894) cu marele scriitor : „În apropiere de Dorking, la poalele colinei Box Hill, în faţa livezilor aurite din Surrey, presărate cu arbuşti rotunzi, de un dulce verde de smarald, între ulmi şi frasini, casa lui George Meredith e cuibărită pe clina fertilă a colinei... Dl. Meredith este de statură înaltă ; părul şi barba cenuşii; faţa dreaptă, frumoasă, impunătoare, cu ochii de un albastru adînc; dar ochii aceştia, în timpul întîilor minute ale convorbirii noastre, erau beţi de gîndire... În cabinetul de lucru, o mare uşă de sticlă se deschide către întinsele păşuni şi pîlcuri de arbori înalţi ai roditorului Surrey..."

---

[1] Marcel Schwob — *George Meredith*, în vol. *„De la Chateaubriand la Mallarmé"* (Antologie de critică franceză literară, traducere şi note de Perpessicius), Fundaţii, Buc., 1936.

În 1891, Meredith publică ultimul său roman important — *Lordul Ormont și iubita sa Aminta*, carte complexă și bogată în sensuri, un impresionant testament artistic.

Lordul Ormont și iubita sa Aminta este un roman al marilor revelații. Eroina principală înțelege că ființa capabilă s-o iubească cu adevărat nu este un erou (mareșalul și orgoliosul lord Ormont), ci Weyburn, modestul ei prieten din copilărie, alături de care, retrasă în Elveția, va conduce o școală internațională, găsindu-și astfel fericirea într-o viață activă, dedicată eforturilor educării tinerei generații.

Activitatea literară a lui Meredith se încheie, de fapt, aici, printr-o utopie naturistă, printr-un elogiu adus vieții intelectuale și educației. Este un adevărat sfîrșit apoteotic. Din ultima sa carte ni se înfățișează o lume calmă, învăluită într-o lumină blîndă și senină, tutelată de spiritul rousseauist al comuniunii cu natura. O lume cumpănită întru sentiment și rațiune, harnică și modestă, care, inițiindu-se în tainele ierburilor și plantelor ce cresc pe margini de drumeag sau a fluturilor cu aripi multicolore, are revelația regăsirii unui paradis pierdut.

•

Un artist absolut superior, scriitor cu totul original, un moralist de cea mai nobilă speță, înzestrat cu un remarcabil simț al observației, maestru inegalabil al comicului, iată cu ce generoase superlative l-au răsplătit contemporanii pe Meredith. Henry James, citind *Evan Harrington*, „se simțea incitat să se așeze la masa de scris" și nota că autorul *Egoistului* avea harul „de a face totul perfect". Și totuși critica n-a putut trece cu vederea o anumită prețiozitate și obscuritate a scrisului meredithian, extravaganțe și bizarerii abundînd la tot pasul, paginile stufoase, de-a dreptul ininteligibile, în care artistul părea că nu mai prididește să traducă în cuvinte miriadele de idei ce-i luau cu asalt gîndirea și imaginația. Meredith nu scrie în engleză, el se exprimă în „limba meredith", remarca un eseist. Într-adevăr, stilul său este deosebit de dificil. Ne întîmpină în cărțile sale acea bogăție metaforică și subtilitate a stilului pe care în literatura engleză o mai întîlnim numai la artiștii elizabetani și la poeții metafizici. Există apoi la Meredith o complexitate a ideilor, o tensiune intelectuală și o subtilitate a compoziției care fac, deseori, lectura dificilă pentru cititorul pripit sau amator de confort literar. Și totuși, dacă scriitorul acesta cu o structură intelectuală atît de complexă a fost acela care a conferit romanului englez di-

mensiunea proteică a ideilor, realizînd frumoase „romane eseu", tot el a fost acela care a infuzat prozei plasma revitalizantă a poeziei într-un moment în care romanul englez ajunsese la apogeu cu o formulă care, realizată pe deplin, amenința cu stagnarea (Virginia Woolf). Cerebralitate și idei, imaginație, lirism și poezie — iată coordonatele scrisului meredithian care, într-un fel, îi explică dificultățile și incoerențele stilistice. Pe de o parte, acuitate, vigoare și limpezime aforistică, pe de alta, revărsări impetuoase, excentricități și „orgii metaforice", rod al unei imaginații febrile. Un artist cu o structură deopotrivă romantică și clasică, străduindu-se pasionat și aspirînd lucid să atingă un ideal de echilibru și armonie.

Meredith a fost un mare precursor. Henry James, D. H. Lawrence și Virginia Woolf îi datorează cu toții foarte mult [1]. De asemenea, el pare să anunțe literatura lui Joyce și Proust [2]. Cu toate acestea, cărțile lui Meredith au intrat de timpuriu în conul de umbră al uitării. Același public, care-l aclama ca pe un zeu, aceeași lume care se înclina în fața lui ca la un geniu tutelar, îi abandonează opera, încercînd, parcă, o senzație de oboseală și suprasaturație. Virginia Woolf însăși, eseista rafinată și lucidă, ce a scris pagini atît de pătrunzătoare despre literatura engleză, nota în 1928 la Centenarul nașterii scriitorului, sub influența mentalității generale, că Meredith a fost mai degrabă „un excentric decît un maestru". Peste nouă ani însă, în paginile dramaticului ei jurnal[3] tot ea avea să scrie : „Am început să citesc *Lordul Ormont și iubita lui Aminta* și am găsit cartea atît de bogată, atît de încîlcită, de plină de viață și de viguroasă după palidele și măruntele romane pe care le citesc de obicei, încît vai ! mi-a trezit dorința de a scrie încă un roman. Meredith este subapreciat. Mă impresionează străduința lui de a scăpa de proza banală. Avea, de asemenea, mai mult umor și perspicacitate decît se recunoaște astăzi." Prin aceste cuvinte, ce-și păstrează și astăzi valabilitatea, marelui romancier victorian i se aducea cel mai frumos elogiu și i se făcea o binemeritată dreptate.

VIRGIL LEFTER

---

[1] Walter Allen — *The English Novel*, pag. 243, Penguin Books, 1978.

[2] Episodul petei de noroi și monologul interior pe care îl declanșează în primul capitol al romanului *Unul dintre cuceritorii noștri* — Cezar Petrescu — *George Meredith*, în vol. *Evocări și aspecte literare*, Ed. Facla, 1974.

[3] Virginia Woolf *Jurnalul unei scriitoare*, pag. 323, Ed. Univers. Buc., 1980.

CAPITOLUL I

Reşedinţa Raynham Abbey şi locuitorii săi

În urmă cu cîţiva ani, apăruse o carte ce purta titlul *Poveţele pelerinului.* Era o suită de aforisme originale, creaţia unui gentleman anonim, care, sfios din fire, îşi dezvăluia astfel întregii lumi inima rănită.

Autorul nu avea pretenţia că aduce ceva nou. „Ideile ce vi le împărtăşim astăzi au făcut să palpite fiinţe ce au trăit cîndva", nota el, de unde se putea vedea lesne că nu mai era de mult tînăr. Căci altfel cum ne-am putea explica absenţa oricărui sentiment de invidie faţă de cei vechi ? Din paginile cărţii răzbătea un suspin abia înnăbuşit, trădînd nostalgia după acele vremuri de infatuare intelectuală, cînd ideile ni se înfăţişau şi ne învăluiau cu braţele lor, asemeni unor fecioare, jurîndu-ne că ne aparţin nouă şi numai nouă şi că sîntem singurele fiinţe pe care le-au vizitat vreodată. Iar noi, bineînţeles, le dădeam crezare.

Iată, de pildă, ce gîndea autorul despre sexul frumos : „Dintre toate creaturile, femeia va fi ultima fiinţă pe care va reuşi s-o civilizeze bărbatul".

Ei bine, dispreţul acesta de-a dreptul monstruos stîrni mare agitaţie în rîndul doamnelor.

Un personaj mai îndrăzneţ se aventură chiar pînă la Colegiul de Heraldică, unde reuşi să afle că un grifon situat între două spice de grîu, imagine gravată pe pagina de titlu a cărţii cu pricina, reprezenta blazonul lui Sir Austin Absworthy Bearne Feverel, baronet cu reşedinţa la Raynham Abbey, domeniu situat undeva prin vestul ţării, într-un comitat din vecinătatea Tamisei. Sir Austin era un om bogat şi onorabil, dar a cărui istorie era destul de tristă.

Povestea vieții sale nu era cu nimic ieșită din comun. Fusese căsătorit și avusese un prieten. Se însurase din dragoste. Soția sa era frumusețea întruchipată, iar prietenul era mai mult sau mai puțin poet. Soției îi dăruise dragostea, și din prieten își făcuse cel mai apropiat confident. Dacă dintre toți colegii de școală, baronetul și-l alesese drept prieten tocmai pe Denzil Somers, aceasta nu însemna că între ei ar fi existat vreo afinitate spirituală sau temperamentală anume, ci, pur și simplu, că Sir Austin idolatriza geniile și, ca atare, de dragul minunatelor perspective poetice ale camaradului său, era dispus să-i treacă cu vederea absența oricăror principii. Denzil dispusese de o mică sumă de bani cu care să se descurce în viață, dar reușise să cheltuiască totul încă înainte de a fi părăsit colegiul, așa că pînă la urmă ajunsese să depindă de admiratorul său, alături de care trăia, ocupînd în mod oficial funcția de vechil al domeniului, deși, în realitate, se îndeletnicea cu scrierea unor versuri cu conținut satiric și sentimental. Cum avea viciul în sînge, iar din cînd în cînd se lăsa, pe tăcute, pradă înclinațiilor sale, poetul era în mod firesc un sentimental și un satiric, considerîndu-se îndreptățit să-și flageleze veacul și să-și arate nemulțumirea față de firea umană. Primele sale poeme, publicate sub pseudonimul Diaper Sandoe, cuprindeau pasaje erotice atît de pure și lipsite de vigoare și erau scrise pe un ton moralizator atît de incisiv, încît poetul își cuceri imediat o reputație uriașă în rîndul celor virtuoși, care, la drept vorbind, formează marea majoritate a cititorilor englezi. În perioada campaniilor electorale era solicitat să scrie balade în favoarea partidului Tory. Diaper era, fără doar și poate, înzestrat cu multă ușurință la scris, dar, deși Sir Austin își pusese mari speranțe în talentul lui, nu crea mai nimic.

Dacă o femeie, avînd un soț ce-i este superior din punct de vedere intelectual și moral, începe să tînjească, cuprinsă de dorințe tulburi, dat fiind că primele elanuri ale admirației romantice pentru statura maiestuoasă a soțului ei s-au spulberat, iar micile gusturi și capricii sentimentale nu-i mai sînt satisfăcute cu aceeași spontaneitate ca în trecut, ei bine, dacă o asemenea femeie mai este, pe deasupra, și lipsită de experiență, ea nu va ajunge niciodată într-un conflict fățiș cu un bărbat care scrie versuri

și proză cu aceeași ușurință. La început, cînd și-a preluat obligațiile matrimoniale la Raynham, Lady Feverel era geloasă pe prietenul soțului ei. Treptat, treptat, a început să-l tolereze. În cele din urmă, poetul și-a îmbrățișat ghitara în camera doamnei și, împreună, au cîntat stanțele lui Rizzio și ale Mariei :

Căci nu-s eu primul ce-a aflat
Cît de fatal e numele Mariei !

Cam așa sunau versurile sentimentale ale unuia din poemele erotice scrise de Diaper.

Pe scurt, aceasta este povestea lui Sir Austin. Baronetul a reușit însă să-i găsească și un deznodămînt. Le-a mărturisit celor doi ce avea pe inimă. S-a purtat ca un amant plin de noblețe și s-a dovedit un prieten desăvîrșit. I-a îndemnat pe cei doi să se considere frate și soră și le-a promis că-i va iubi și că vor trăi mai departe împreună la Raynham întocmai ca în vîrsta de aur a omenirii. În realitate, baronetul fusese prea risipitor cu minunatele însușiri cu care-l înzestrase natura, ceea ce nu este deloc bine, și, asemenea lui Timon din Atena, odată ajuns la marginea prăpastiei, a trebuit să guste și el din cupa amărăciunii.

Infidela nu se trăgea dintr-o familie prea aleasă ; orfană de mamă, fusese crescută de tatăl ei, ofițer în marina regală, care o educase cum putuse din veniturile sale financiare modeste, și, acum, rezultatele comportamentului ei se răsfrîngeau întrutotul asupra omului al cărui nume îl purta.

După cinci ani de căsătorie și doisprezece ani de prietenie, Sir Austin fu părăsit și rămase singur. Unica mîngîiere a inimii sale dornică de iubire era băiețelul care gîngurea în leagăn. Pe bărbat îl iertă. Era prea nedemn de mînia sa. Pe femeie însă nu putu s-o ierte. Ea era vinovată din toate punctele de vedere. Ingratitudinea față de un binefăcător se mai poate trece cu vederea și baronetul nu era omul care să-i reamintească vinovatului nenumăratele sale gesturi de bunăvoință pentru a-l copleși sub povara lor. Pe femeie însă o făcuse egala lui și considera că se cuvine să o judece ca atare. Din pricina ei, cerul senin al lumii în care trăia se înnegurase dintr-o dată.

În fața acestei lumi care îi apărea astăzi atît de schimbată, Sir Austin se comporta întocmai ca în trecut, dar avusese grijă să-și ascundă chipul în dosul unei măști.

Doamna Doria Forey, sora sa văduvă, era de părere că Austin n-ar fi făcut rău dacă s-ar fi retras pentru o scurtă perioadă de timp din viaţa parlamentară, renunţînd astfel la distracţii şi activităţi mondene ; observîndu-şi cu atenţie fratele atît în societate cît şi în viaţa particulară, ea ajunsese la concluzia că fiinţa ce-şi luase zborul din inima baronetului nu reprezentase cine ştie ce, şi ca atare viaţa sa avea să-şi reia în curînd cursul firesc. Există însă momente cînd pentru oameni obişnuiţi chiar şi absenţa unei persoane neînsemnate poate constitui o suferinţă. Pe de altă parte, fratele său, Hippias Feverel, susţinea că Austin este total schimbat în bine în urma acestei nenorociri, dacă dispariţia unei asemenea persoane poate fi numită cumva o nenorocire. Or avînd în vedere că Hippias era găzduit la Raynham şi, în prezent, ocupa apartamentele în care locuise doamna, punctul său de vedere nu era lipsit de importanţă. Dacă baronetul ar fi avut tăria să dea două-trei recepţii fastuoase în marele salon al reşedinţei, ar fi reuşit poate să inducă în eroare toată lumea, aşa cum făcuse cu rudele şi prietenii săi intimi. Sir Austin se simţea însă mult prea obosit pentru aceasta : în starea în care se afla, tot ce mai putea face era să privească pasiv la cei din jur.

Într-una din nopţi, trezindu-se buimacă din somn, doica văzu cu uimire o siluetă solitară ce încerca să lumineze chipul omuleţului adormit pe care-l strîngea la pieptul ei. Cu timpul, femeia se obişnui pînă într-atît cu vizitatorul acesta, încît nu mai tresărea defel cînd îşi făcea apariţia în cameră. Odată, însă, fu tulburată din cale afară de nişte suspine neobişnuite ce răsunau în odaie. Lîngă pătuţul copilului se afla baronetul, învesmîntat într-o lungă mantie neagră şi purtînd pe cap pălăria sa de voiaj. Degetele lui aşezate paravan în faţa sfeşnicului se profilau roşiatice pe perete, înconjurate de umbre întunecoase ce se agitau întruna. Femeii nu-i venea să creadă că fiinţa austeră din faţa ei plîngea în hohote. Rămase ca o stană de piatră şi, cuprinsă de teamă şi jale, număra mecanic lacrimile ce se prelingeau una cîte una. Faţa ascunsă a gentlemanului, lacrimile grele ce curgeau şiroaie, luminate de văpaia lumînării, silueta aceea neclintită şi înfricoşătoare, luptîndu-se din răsputeri să-şi ţină respiraţia, din care cauză, la intervale regulate, trupul îi era zguduit de convulsii, asemeni pendulului unui ceasornic, ce imagine zguduitoare pentru biata femeie ! Inima începu să-i bată nebuneşte şi,

fără să-și dea seama, sărmana fată exclamă : „Ah, domnule !", apoi izbucni în plîns. Sir Austin îndreptă spre ea sfeșnicul și, fără să-i spună măcar o vorbă, părăsi imediat camera. În dimineața următoare, doica își primi salariul și fu concediată.

Odată, pe cînd avea numai șapte ani, băiețelul se trezi la miez de noapte și zări deasupra patului său o femeie. A doua zi, cînd le povesti alor săi ce văzuse, îl asigurară cu toții că avusese un vis. În cursul aceleiași zile însă, unchiul Algernon fu adus de pe terenul de crichet din Lobourne cu o fractură gravă la picior. Își amintiră cu toții de-abia atunci că în familia lor bîntuie o fantomă, dar, în ciuda faptului că Feverelii nu credeau în astfel de apariții, nici unul dintre membrii familiei n-ar fi negat faptele care-i puteau confirma existența. Căci a avea o fantomă în familie reprezintă o distincție mai presus de orice titlu.

Algernon Feverel și-a pierdut piciorul și din acea clipă a încetat să mai facă parte din Garda Regală. Dintre ceilalți unchi ai junelui Richard s-ar cuveni să-l amintim pe Cuthbert, marinarul, care și-a găsit sfîrșitul într-o teribilă expediție pe rîul Niger, avînd drept scop prinderea unei căpetenii răsculate. O parte din trofeele de război ale viteazului locotenent împodobeau camera în care se juca odrasla lui Sir Austin. Richard primise în dar chiar și sabia temerarului său unchi și își făcuse din persoana acestuia un adevărat idol.

Diplomatul și donjuanul familiei era Vivian. Din pricina unei căsătorii cam nepotrivite, acesta încetase să mai zboare din floare în floare, iar acum împărtășea și el aceeași soartă ca alți feți frumoși de teapa lui. În consecință, fostele lui amfitrioane îl șterseseră de mult de pe listele lor de invitați. Algernon, care locuia mai toată vremea în casa de la oraș a baronetului, era o ființă nefericită, sortită a-și împărți timpul între cai și jocurile de cărți. Despre el se spunea că ar fi fost obsedat de ideea absurdă că, atunci cînd un om și-a pierdut echilibrul, rămînînd invalid de un picior, singura soluție de a reveni la situația normală este să se apuce de băutură. În orice caz, cînd se afla în tovărășia fratelui său Hippias nu pierdea niciodată prilejul să verifice cine rezistă mai bine la băutură : cei care merg într-un picior sau cei care merg pe două picioare. Deși puritan pînă în măduva oaselor, Sir Austin avea calitățile unui amfitrion de excepție și era un gentleman

desăvîrșit. El nu impunea nici o restricție oaspeților săi. Atîta timp cît nu-i compromiteau numele, frații și celelalte rude își puteau permite orice. În caz contrar însă, sentința sa era definitivă și vinovații trebuiau să piară pentru totdeauna din fața ochilor săi.

Algernon era un om simplu din fire. În urma nenorocirii ce se abătuse asupra lui, ba poate chiar mai dinainte, era dispus să creadă că întreaga lui carieră depindea de distinsele-i picioare. Acum însă își dădea seama că iluziile i se spulberaseră în mod irevocabil. Își învățase nepotul să boxeze, să tragă cu pușca, îl inițiase în arta duelului, într-un cuvînt supraveghease dezvoltarea fizică a copilului cu o dăruire în care se putea observa și o undă de melancolie. Resursele intelectuale ce-i mai rămăseseră și le consacra în exclusivitate teoriilor cu privire la importanța iuțelii în jocul de crichet. Lansase o adevărată campanie în întreg comitatul în favoarea acestui joc și scria o serie de compoziții literare laborioase, avînd ca temă „Declinul crichetului", pe care obișnuia să le trimită revistelor de specialitate. În fine, tot Algernon a fost acela căruia i-a revenit cinstea să asiste și să consemneze prima partidă de box a tînărului Richard, confruntare ce avusese loc cu Tom Blaize, un flăcău mai vîrstnic de la Belthorpe Farm.

Despre Hippias Feverel s-a crezut la un moment dat că este geniul familiei. Din păcate însă natura îl înzestrase cu un apetit enorm, dar îi dăruise un stomac delicat. Și cum mai toți cei care se găsesc într-o confruntare perpetuă cu mîncarea nu sînt oamenii cei mai potriviți pentru a lua viața în piept, Hippias a abandonat perspectivele ce i le oferea baroul și, între două accese de dispepsie trudea la masiva sa antologie, avînd drept temă mitologia feeriilor europene. În afară de unele năzbîtii copilărești pe care era silit să le suporte din cînd în cînd din partea lui Richard, Hippias nu prea avea de-a face cu Speranța Raynham-ului.

Un alt membru venerabil al familiei, cunoscut sub numele de bătrîna mătușă Grantley, care avea bani destui pentru moștenitorul ei, ocupa împreună cu Hippias aripa din fund a casei și împărțea cu acesta șodourile ce se serveau dimineața. Cele două personaje își făceau rareori apariția înainte de ora prînzului, eveniment pentru care se pregăteau toată ziua și la care, mai mult ca sigur, se gîndeau și noaptea. Aceasta din cauză că secolul al XVIII-lea, în care bătrîna mătușă Grantley văzuse lu-

mina zilei, fusese vestit prin gurmanzii săi, iar atîta timp cît pe masă se mai afla ceva de mîncare, vîrsta înceta să mai prezinte vreo importanţă.

Doamna Doria Forey, cea mai tînără dintre cele trei surori ale baronetului, era o fiinţă înfloritoare şi deosebit de amabilă. Avea dantură superbă, un păr blond şi buclat de o rară frumuseţe şi era înzestrată cu un minunat nas normand. Îi mersese vestea că îi înţelege pe bărbaţi ceea ce, de fapt, în cazul unei creaturi practice, cum este femeia, înseamnă arta de a şti să-i conduci. Doria Forey se căsătorise cu un tînăr plin de perspective, provenind dintr-o familie aleasă, numai că soţul murise înainte ca frumoasele promisiuni să devină realitate. Cîntărind în minte şansele pe care viitorul i le rezerva micuţei Clare, unica sa fiică. Doria Forey avu senzaţia că totuşi descoperise ceva. Cu clarviziunea, hotărîrea neclintită şi perseverenţa de fier de care dau totdeauna dovadă reprezentantele sexului său atunci cînd este vorba de a căpătui o fiică sau a da gata un bărbat, sora baronetului se invită singură la Raynham unde se instală, tacticos, împreună cu micuţa Clare.

Celelalte două reprezentante feminine ale familiei Feverel erau soţia colonelului Wentworth şi, respectiv, văduva judecătorului Harley. Singurul lucru mai deosebit care se putea spune în legătură cu ele consta în faptul că erau mamele unor fii oarecum ieşiţi din comun. Pentru a înţelege mai bine povestea lui Austin Wentworth şi a nu-l învinovăţi pe nedrept, ar trebui ca păţania lui să fie povestită pe şleau şi fără nici un echivoc, lucru pe care însă nimeni nu se încumeta să-l facă.

Din pricina unei greşeli săvîrşite în fragedă juneţe, greşeală care, după părerea lui, fusese ispăşită cu vîrf şi îndesat, Austin Wentworth era condamnat acum să suporte judecata aspră a lumii. Dar lumea nu-l condamna, după cum v-aţi putea închipui, pentru că greşise ; ceea ce-i deranja la el era, pur şi simplu, faptul că-şi ispăşise greşeala.

„Ei bine, cine-ar fi crezut ? ! Să se căsătorească cu camerista mamei lui ! !", şuşotea doamna Doria, făcîndu-se albă ca varul de frica tinerilor cu sentimente republicane. Dealtfel lui Austin îi mersese vorba că şi el nutreşte astfel de simpatii.

„În clipele de cumpănă, stă scris în *Poveţele Pelerinului,* singura consolare ce ni se oferă pentru nedreptăţile suferite în viaţă sînt prietenii adevăraţi, care vor rămîne totdeauna alături de noi".

Aşa se face că Lady Blandish, distinsa prietenă a baronetului, precum şi alţi cîţiva bărbaţi şi femei ce-i rămăseseră credincioşi, nutreau faţă de Austin Wentworth acelaşi deosebit respect ca şi înainte.

Tînărul nu locuia împreună cu soţia sa, iar Sir Austin, a cărui minte era preocupată în permanenţă de viitorul speciei, îi reproşa nepotului său că, în faţa posterităţii, el se înfăţişează cu mîinile goale, în vreme ce alţi ticăloşi dovedesc mai multă grijă faţă de perpetuarea lor.

Principala calitate a lui Adrian Harley, cel de-al doilea nepot al baronetului, era înţelepciunea. El era tînărul înţelept prin excelenţă — înţelept atît în teorie cît şi în practică.

„În practică, se arată în *Poveţele Pelerinului,* înţeleptul urmează calea celor mulţi." Dealtfel, Adrian avea un instinct înnăscut pentru compania celor mulţi şi, cum era întotdeauna alături de cei ce dădeau tonul, calitatea de tînăr înţelept îi era recunoscută în unanimitate, fără nici o urmă de ironie.

În consecinţă, tînărul înţelept avea lumea de partea sa, dar era lipsit de prieteni. Nu s-ar putea zice că tînjea după acest apendice stînjenitor al succesului. Proceda în aşa fel încît cei care i-ar fi putut fi de folos să-l caute şi avea grijă să se facă temut de cei care i-ar fi putut face vreun rău. Cînd era vorba să-şi atingă un anume scop n-avea nevoie să recurgă la şiretlicuri sau să pună la cale intrigi. Reuşea în toate cu aceeaşi uşurinţă cu care-şi cîştiga pîinea zilnică. Adrian era un epicureu, dar făcea parte din categoria acelora pe care bătrînul Epicur i-ar fi izgonit mai mult ca sigur din grădina sa. Într-un cuvînt, Adrian era un epicureu de modă nouă. Principala lui problemă de viaţă se rezuma la a-şi satisface cît mai bine poftele, fără a trebui însă să-şi pună prea mult în joc caracterul. În afară de Horaţiu şi Gibbon nu mai avea alţi prieteni intimi şi totuşi societatea acestor distinşi aristocraţi ai literaturii îl ajuta să accepte umanitatea aşa cum fusese ea dintotdeauna — o procesiune de un ridicol imens, însoţită de hohotele de rîs ale zeilor. Dar de ce nu şi de hohotele de rîs ale muritorilor ? Din colţul său călduţ

și tihnit, Adrian își putea permite și el să se amuze. Era înzestrat cu toate atributele unui zeu păgîn. Știa ca nimeni altul să se folosească de oameni, era cizelat, elegant și fericit și dobîndise toate acestea pe seama altora. Se simțea atît de împăcat și mulțumit de el însuși de parcă și-ar fi dus viața pe un nor pufos, învăluit de razele călduțe ale soarelui. Văpaia de gheață a ocheadelor sale atunci cînd își selecta fecioarele acestui pămînt, sau sacrosancta impunitate cu care le urmărea pînă în lăcașul lor de taină nu erau întrecute nici măcar de cutezanța unor zei ca Jupiter sau Apollo. Cît despre reputația de a fi virtuos, ei bine, îi plăcea să se gîndească la ea cu satisfacție ca la o calitate în plus. Lumea zice că fructul oprit e mai dulce ; adevărul este că nimic nu valorează cît o recompensă pe care n-o meriți. Și totuși Adrian nu-și dădea aere. El nu pretinsese nimănui opinia favorabilă pe care și-o formase lumea despre el. La fel ca natura, se comporta cît se poate de firesc. Și dacă se putea vorbi totuși de disimulare, ei bine, purta și el o mască întocmai ca orice om de rînd. Cu toate acestea, societatea îl decretase deopotrivă virtuos și înțelept și-l considera exact opusul vărului său Austin, care era compromis pe vecie.

Pe scurt, Adrian Harley se dovedise un filozof autentic încă de la frageda vîrstă de douăzeci și unu de ani. Mulți ar fi fost fericiți să poată afirma același lucru la patruzeci și doi de ani, numai că în piepturile lor exista o povară de care Adrian era lipsit aproape cu desăvîrșire. Teoria doamnei Doria cu privire la inima tînărului înțelept era perfect îndreptățită. Un accident neobișnuit (petrecut la naștere sau poate chiar înainte) dislocase acest organ de la locul său, împingîndu-l în stomac, unde atîrna mai ușor, ba s-ar fi zis că dobîndise efecte stimulatorii și îi dădea ghes junelui nostru să pășească voios înainte. Întronată aici, inima nutrea un dispreț suveran față de tot ce nu-i era pe plac. Partea aceasta a corpului său prezenta de pe acum o anumită protuberanță și devenise un fel de portdrapel al convingerilor sale filozofice. După ce lua masa, tînărul înțelept devenea fermecător atît cu femeile cît și cu bărbații ; sarcasmul său era pur și simplu cuceritor. În aceste clipe, forța mușcătoare a tonului său moralizator se mai domolea puțin, dar reputația lui de virtuos și buna dispoziție firească după un asemenea festin făceau ca lucrul acesta să fie trecut cu vederea.

Acesta era Adrian Harley. Făcea şi el parte dintre feriţii intelectuali pe care şi-i alesese Sir Austin în această lume, cu scopul de a supraveghea educaţia fiului său la Raynham. Adrian fusese destinat carierei ecleziastice. Dar pînă la urmă n-a mai intrat în rîndurile înalţilor prelaţi. Într-o bună zi a avut o lungă discuţie cu baronetul şi, din clipa aceea, a devenit unul dintre locuitorii permanenţi ai casei. Tatăl său murise, într-un moment cînd copilul înregistra la şcoală cele mai frumoase succese, şi nu-i lăsase drept moştenire decît înclinaţiile sale juridice. Ca atare lui Adrian i-a fost dat să ajungă un slujitor stipendiat în gospodăria unchiului său.

Tovarăş de joacă cu Richard, şi singurul băiat de vîrsta lui pe care copilul baronetului îl văzuse vreodată, era domnişorul Ripton Thompson, fiul avocatului lui Sir Austin. Personajul cu pricina era însă o creatură lipsită de orice personalitate.

Oricum, Richard avea totuşi nevoie din cînd în cînd de un tovarăş de joacă căci el nu fusese trimis nici la şcoală nici la colegiu. Sir Austin era de părere că şcolile sînt corupte. El susţinea că, prin grija părintească, adolescenţii pot fi ţinuţi la adăpost de şarpele ispitei pînă în clipa cînd se vor alătura Evei. Această perioadă, mai susţinea el, trebuie amînată cît mai mult cu putinţă. Sir Austin îşi educa fiul după un Sistem Propriu. Rezultatele acestui „sistem" vom avea prilejul să le vedem mai departe.

CAPITOLUL II

În care se vede că Fortuna a ales cea de a paisprezecea aniversare a naşterii eroului pentru a pune la încercare forţa „sistemului"

Înveşmîntat în aur şi purpură, octombrie întîmpina maiestuos a paisprezecea aniversare a naşterii lui Richard. Stejari de bronz şi mesteceni de aur străluceau învăluiţi de razele orbitoare ale soarelui. Departe la orizont, unde vîntul de vest îşi dormea somnul molatic, se îngrămădeau şiruri nesfîrşite de nori grei.

La Raynham Abbey, totul părea să prevestească o zi măreaţă, aşa cum a şi fost dealtfel, deşi mult deosebită de ce ar fi trebuit să fie.

Jucătorii de crichet şi arcaşii începuseră să-şi instaleze gheretele şi să-şi întindă corturile pe poiana largă ce cobora spre rîu. Într-acolo se îndreptau flăcăii din Bursley şi Lobourne, îngrămădiţi în luntre şi căruţe, chiuind şi cîntînd fericiţi cu gîndul la valurile de bere ce aveau să se reverse în acea zi minunată. Mărşăluiau cu toţii plini de entuziasm, gata să-şi încerce forţele şi să-şi dispute cununile de laur proaspăt, asemeni vitejilor britoni. Parcul începuse să fremete de viaţă şi pretutindeni răsunau cîntece de sărbătoare. Sir Austin, un tory bun ca pîinea caldă, nu interzisese niciciînd vînatul pe domeniile sale, din care pricină se bucura de multă popularitate printre săteni. Sir Miles Papworth, însă, ale cărui moşii se întindeau de partea cealaltă a rîului, nu se putea lăuda defel cu o astfel de faimă. Şi aceasta din cauză că severul reprezentant al partidului Whig semănase mare spaimă printre braconieri. Jumătate din sat umpluse deja parcul de la Raynham Abbey. Scripcarii şi ţiganii se buluceau la porţi, făcînd zarvă mare ca să fie lăsaţi şi ei înăuntru. Cămeşoaiele lor albe sau de culoarea sinelii, pălăriile cu boruri uriaşe sau pelerinele stacojii, amintind de ţara lor de baştină, transformaseră parcul într-un adevărat mozaic pestriţ.

În vremea aceasta, astrul festivităţii se retrăgea, izolîndu-se de lume, însoţit de slujitorul său, Ripton, care, lipsit de entuziasm şi nedumerit la culme, îl întreba întruna ce are de gînd şi încotro se îndreaptă. Bietul băiat se străduia să-i explice că flăcăii din Lobourne vor striga după ei, iar Sir Austin nu va accepta ca festivităţile să aibă loc în absenţa lor. Zadarnic însă ! Richard rămînea surd la argumentele şi mîhnirea prietenului său. Şi aceasta din pricină că tatăl îşi obligase fiul să se supună unui control medical întocmai ca cel mai umil dintre recruţi. Acum Richard era furios peste măsură. Fugea de lume de parcă ar fi vrut să uite lucrul ruşinos pe care fusese silit să-l îndure.

Din cînd în cînd, mai încetinea pasul şi-i mărturisea lui Ripton tot ce avea pe suflet. La un moment dat însă, acesta i-o tăie scurt şi-i spuse că se comporta ca o fată. Înainte de plecare, băieţii făcuseră un mic popas la ferma vechilului de la care împrumutaseră două carabine. Ripton

trăsese primul, ochise prost și, bineînțeles, greșise ținta. Amintindu-i incidentul și agasat de răspunsul jignitor al prietenului său, Richard îi strigă acestuia că e un prost. Cînd își dădu seama că situația pare să confirme de minune calificativul, Ripton ridică fruntea sus și replică sfidător : „Te înșeli amarnic, amice !"

Riposta aceasta atît de violentă și nelalocul ei îl enervă și mai tare pe Richard, care, cu gîndul la vînatul pierdut din pricina neîndemînării prietenului său, era convins că el fusese cel jignit. În consecință, repetă injuriosul epitet cu și mai multă emfază.

— Prost sau nu, te poftesc să încetezi cu vorbele-astea, strigă Ripton, mușcîndu-și buzele.

Acum gluma începuse să se cam îngroașe și se simțeau amîndoi lezați în amorul lor propriu. Încruntîndu-și sprîncenele, Richard își privi lung adversarul apoi îi spuse deschis că o să-l facă prost și de douăzeci de ori dacă are chef.

— Încearcă numai și ai să vezi tu, ripostă Ripton, săltîndu-se de pe un picior pe altul cu răsuflarea tăiată de mînie.

Cu o gravitate de care numai băieții și barbarii sînt în stare, Richard își îndeplini promisiunea întocmai. Pronunță rar și răspicat cuvîntul cu pricina, străduindu-se să pară cît mai amuzat și sfidător cu putință. La fiece cuvînt, Ripton dădea din cap ca și cum ar fi vrut să confirme că aude totul și înregistrează ofensa. Cîinele lor se uita cînd la unul cînd la altul și dădea nedumerit din coadă.

Respectîndu-și promisiunea Richard repetă infamul epitet exact de douăzeci de ori. Cînd defectul capital al lui Ripton fu menționat în mod solemn pentru a douăzecea oară, acesta își pocni strașnic prietenul peste gură și se postă în fața adversarului său, gata de luptă. În realitate însă, Ripton era un băiat tare bun la suflet, și, cum Richard primise pe loc înfruntarea, băiatul începuse să se căiască de gestul său și-și dădea seama că mersese cam departe. Nu știa, săracul, cu ce fel de gentleman are de-a face ! În vremea asta, Richard privea rece și imperturbabil.

— Doriți să ne luptăm ? întrebă el.

— Vă stau oricînd la dispoziție ! răspunse Ripton.

— În inima pădurii ar fi mai bine. Aici la margine s-ar putea să ne întrerupă cineva.

Şi Richard îl conduse ceremonios şi distant spre locul de luptă. Văzînd cum stau lucrurile, lui Ripton îi cam pierise pofta de bătaie. Ajunşi în inima pădurii, Richard îşi scoase haina şi vesta. Era perfect calm şi aştepta ca şi celălalt să procedeze la fel. Ripton se înroşise tot la faţă şi era teribil de agitat ; deşi mai vîrstnic şi mai masiv decît prietenul său, el nu era la fel de vînjos şi bine legat ca acesta. Zeii, singurii martori ai acestei confruntări, hotărîră că Ripton avea să fie înfrînt. Richard arborase stindardul familiei şi, dacă te uitai bine la el, îţi dădeai imediat seama că numai o luptă pe viaţă şi pe moarte îl mai putea domoli. Cu sprîncenele uşor arcuite şi îmbinate deasupra nasului ferm şi drept, cu ochii mari şi albaştri, cu nările fremătînde, sigur pe picioarele lui puternice, imperturbabil, dar avînd toate simţurile treze, Richard era aidoma unui tînăr şi viteaz luptător. Cît despre Ripton, el şi pornise la atac. Lovea ca un şcolar. Se năpustise adică cu tot trupul asupra adversarului său şi îşi rotea întruna pumnii ca o morişcă. Era un băiat puternic. Cînd dădea o lovitură se simţea, dar cu toate acestea era la cheremul ştiinţei. Privindu-l cum se agită, cum clipeşte şi pufăie, rotindu-şi braţele şi lovind întruna în gol, înţelegeai imediat că luptă cu disperare şi că este conştient de acest lucru. Gîndul că renunţînd la luptă nu făcea decît să confirme calomnia ce-i fusese trîntită în nas exact de douăzeci de ori, îl umplea de groază. Ripton ar fi preferat mai degrabă să moară decît să cedeze. Se agita, îşi rotea braţele ca o morişcă, şi din cînd în cînd, mai cădea şi pe jos. Bietul băiat, de cîte ori nu s-a prăvălit la pămînt ! Viteazul nostru se străduia să salveze aparenţele, dar pînă la urmă a fost înfrînt. Zeii n-au protejat nicicînd doi luptători deodată. Turnus era un tînăr nobil şi viteaz, dar Palas Atena nu lupta de partea lui. Ripton era şi el un băiat minunat, dar — ce folos — nu ştia să se lupte ! Bietul de el, nu-i stătea în putinţă să dovedească faptul că nu este un prost ! Dacă ne gîndim bine, Ripton n-avusese altă cale de ales şi, la drept vorbind, cui i-ar fi fost oare mai uşor să-şi facă dreptate ? Acum primea una după alta loviturile implacabile ale adversarului său. Aşa cum gîfîia şi gemea întruna, semăna din ce în ce mai mult cu albuşul pe care-l bat gospodinele cînd fac prăjituri. Numai providenţa a vrut ca bietul băiat să n-ajungă şi el întocmai ca albuşul

bătut spumă ! Deodată, băieții se auziră strigați pe nume și, în clipa următoare, Austin Wentworth și domnul Morton de la Poer Hall își făcură apariția.

Băieții acceptară pe loc un armistițiu ; își strînseră hainele, își puseră pușlile pe umăr și o tuliră amîndoi în adîncul pădurii. Nu catadicsiră să se oprească nici măcar o clipă, decît după ce lăsară în urmă crînguri și lanuri, răzoare lungi și o micuță plantație de molifți.

Cînd se opriră, în fine, să-și mai tragă puțin respirația, își studiară unul altuia fața, plini de curiozitate. Ripton se făcuse alb ca varul. Așa mînjit cum era, de sus pînă jos, în culorile naturale ale luptei, arăta mult mai înfricoșător decît și-ar fi putut închipui. Își îndreptă totuși neînfricat umerii și-și scoase pieptul înainte. În vremea asta Richard, a cărui mînie se domolise, îl întrebă nerăbdător dacă n-are de gînd să cedeze.

— Nici în ruptul capului ! strigă nobilul dușman.

— Ia aminte, insistă Richard, încercînd să-l aducă la realitate. M-am plictisit să te tot bușesc în halul ăsta ! Dacă dai mîna cu mine îmi retrag imediat cuvintele !

Ripton ezită o clipă ca să-și consulte onoarea, iar cum aceasta îl îndemna să nu piardă prilejul, băiatul întinse imediat mîna.

„Strașnic !", exclamară băieții, strîngîndu-și călduros mîinile. Erau din nou buni prieteni. Ripton știuse să profite de această ocazie, iar Richard ieșise cum nu se poate mai bine. Se aflau așadar pe picior de egalitate. Ieșiseră amîndoi victorioși, ceea ce era minunat pentru prietenia lor.

Cînd ajunseră la izvor, Ripton se spălă pe față și își obloji nasul. Se simțea în stare să-și urmeze prietenul pînă la capătul pămîntului. Acum alergau din nou de colo pînă colo, încercînd să împuște păsările. Păsăretul de pe domeniul Raynham se dovedea mult prea șiret și reușea să scape mereu de gloanțele tinerilor vînători. În consecință, își continuară expediția cinegetică pe pămînturile vecinilor, în speranța că acolo vor găsi niște specii mai puțin inteligente. Erau atît de fericiți, că uitaseră cu desăvîrșire de legile categorice care interziceau încălcarea altor terenuri de vînătoare. Săracii ! Habar n-aveau că deveniseră braconieri și-și făceau de cap pe pămînturile lui Blaize, cunoscutul fermier ce-și desfășura în voie comerțul cu grîne la adăpostul scutului protector al lui Sir Papworth.

Numai că acest Blaize nu simpatiza defel grifonul şi spicele de grîu ale Feverelilor, deşi pînă la urmă soarta avea să-l apropie foarte mult de Richard. Ei bine, fermierul Blaize ura braconierii şi nutrea o antipatie specială faţă de tinerii de teapa lor căci, după părerea lui, aceştia se dedau la astfel de furtişaguri pur şi simplu din insolenţă. Auzise împuşcăturile temerare ce răsunau din toate părţile şi se hotărîse să se deplaseze la faţa locului să-i privească pe intruşi. Văzînd cine-s hoţomanii se jură să le dea domnişorilor o lecţie de pomină. Nu se sinchisea el că are de-a face cu odraslele unor lorzi !

În clipa în care silueta răuprevestitoare a fermierului îşi făcu apariţia, însoţită de sfichiuirile ameninţătoare ale unei cravaşe, Richard tocmai doborîse un fazan superb şi era extrem de mîndru de isprava lui. Fermierul îi salută plin de ironie.

— La vînătoare plecat-aţi, domnişorilor, hî ?

— Tocmai am doborît un exemplar splendid ! îl informă Richard radios.

— Oho, ho, făcu fermierul, pocnind ameninţător din cravaşă. Apoi atunci ce-ar fi să mă uit şi eu niţeluş la fazanu' ăsta ?

— Spuneţi „vă rog", se băgă Ripton în vorbă.

Împingîndu-şi bărbia înainte, fermierul Blaize rînji sumbru.

— Ţie să-ţi cer voie, domnişorule ? Mai bine oblojeşte-ţi nasu', mucosule ! Braconieri afurisiţi ce sînteţi, v-arăt eu vouă ! Într-o clipă, zeflemeaua se preschimbă în discuţie de afaceri. Pasărea asta-i a mea ! urlă el. Daţi-o încoace şi căraţi-vă, pezevenghi blestemaţi ce sînteţi. Vă ştiu eu p'ăştia d'alde voi !

Fermierul era tot mai indignat şi începuse să rostească vorbe de ocară la adresa Feverelilor. Richard deschisese ochii mari şi asculta uluit.

— Dacă ai chef să te pocnesc cu cravaşa, stai proţăpit aşa în faţa mea, continuă fermierul. Giles Blaize nu e el omul care să-nghită una ca asta !

— Atunci n-o să ne clintim din loc ! răspunse Richard.

— Bine, dom'le, aşa să fie ! Dacă vă e poftă de mardeală, vă dau mardeală !

Şi vrînd parcă să-şi pună în practică ameninţarea, fermierul apucă pasărea de o aripă. Dar nici băieţii nu se

lăsau. Se agățară cu disperare de fazan și traseră de el pînă ce reușiră să-l smulgă din încleștarea lui Blaize, care se pomeni că rămîne cu aripa în mînă.

— E vînatul meu, e vînatul meu ! zbiera fermierul. V-arăt eu vouă ce va să zică aia o cravașă ! Nu-s eu omu' să suporte una ca asta !

Și cravașa șuieră prin aer. Zadarnic încercau băieții să se ferească, el se ținea după ei și-i lovea întruna fără milă. În ziua aceea, fermierul Blaize a săvîrșit un adevărat masacru ! Băieții se zvîrcoleau neputincioși, alergînd încolo și-ncoace. Cravașa șuiera ca un șarpe ce se încolăcește și mușcă, înveninîndu-le sîngele tînăr și împingîndu-i în pragul disperării. Umilința acestor zvîrcoliri era poate mai greu de îndurat decît loviturile cravașei. Oricum, durerile erau atroce și fermierul, care era tare iscusit în astfel de treburi, nu se potoli decît în clipa în care, congestionat la față de furie, simți că i se taie respirația. Se întrerupse puțin, dar în aceeași clipă rămășițele bietului fazan îl izbiră în față.

— Poftim ! Ia-ți înapoi blestemata asta de pasăre, strigă Richard.

— Mie să-mi dați bani, să-mi dați dobînda ce mi se cuvine, flăcăilor ! urla fermierul agitîndu-și din nou cravașa prin aer.

Fuga o fi ea rușinoasă, dar în cazul de față era singura salvare. Așa că băieții luară hotărîrea să abandoneze cîmpul de luptă.

— Ascultă, brută, strigă Richard cu vocea răgușită de mînie. Dacă-aveam arma încărcată, te împușcam pe loc ! Dar bagă bine de seamă, nu care cumva să-mi ieși altădată în cale, că atunci nu mai scapi tu, lașule !

Amenințarea aceasta atît de străină spiritului britanic îl înfurie la culme pe fermier. Se ținu scai după inamicii lui și în clipa în care cei doi reușeau să treacă pe un teritoriu neutru, avu grijă să le mai dea cîteva lovituri de adio. La hotar, mai schimbară cîteva vorbe. Blaize se interesă dacă erau mulțumiți de ciomăgeala primită și le promise că oricînd au chef de bătaie n-au decît să dea o fugă pînă la Belthorpe Farm unde nuiaua îi așteaptă în cui. În vremea asta, băieții îl bombardau cu fel de fel de amenințări de răzbunare cărora fermierul le întoarse disprețuitor spatele. Ripton se și înarmase cu cîteva pietroaie la gîndul unei mici răfuieli. Richard i le aruncă însă pe toate și-i spuse : „N-ai

să faci așa ceva ! Gentlemenii nu se bat cu pietre. Numai lașii recurg la astfel de arme !"

— Lasă-mă să-l pocnesc numai o dată, numai o dată ! se ruga Ripton cu ochii la fermierul Blaize în care vedea cea mai perfectă țintă.

Avusese dintr-o dată revelația avantajelor de care se bucură pedestrașii cei iuți de picior în raport cu o armată greoaie, și lucrul acesta îl făcea să-și piardă mințile de bucurie.

— Sub nici o formă ! îl opri Richard autoritar. Să n-aud de pietre ! Și își văzu mai departe de drum.

Ripton îl urmă suspinînd. Generozitatea comandantului depășea capacitatea lui de înțelegere. Un pietroi aruncat cu precizie în spinarea fermierului l-ar fi calmat de minune pe domnișorul Ripton. Pe Richard Feverel însă un asemenea gest nu-l putea ajuta să uite umilința la care fusese silit să se supună. Ripton se obișnuise cu nuiaua. După atîta experiență, monstrul încetase de a mai fi un obiect de teroare. Băiatul depășise de mult stadiul de revoltă împotriva bătăii. În cazul său, sentimentul acela oribil de rușine și silă față de propria ființă, de ura față de toți cei din jur și dorință de răzbunare, ca și cum spiritul s-ar cufunda în cele mai negre abisuri, sentiment încercat de tinerii curajoși și sensibili, condamnați să sufere pentru prima dată lecția de amarnică și degradantă flagelare a cărnii, fusese de mult dat uitării. Băiatul se călise deja și privea lumea cu mai multă înțelepciune : pedepsele nu-l lăsau indiferent ca pe alți tineri, dar atunci cînd se simțea dezonorat, nu-și pierdea cumpătul ca sensibilul său camarad și prieten. Richard era înnebunit de mînie. Avea impresia că-i fierbe sîngele în vine. Dacă nu-i permisese lui Ripton să se folosească de pietre o făcuse pur și simplu din pricină că avea mania contrazicerii. Era limpede. Fermierul Blaize nu fusese cruțat din rațiuni cavalerești. Ba mai mult, în momentele acestea de mare frămîntare, Richard urzea planuri ce n-ar fi făcut cinste unui gentleman. Și dacă nu trecea la îndeplinirea lor era din cauză că, deși copil, își dădea totuși seama că n-aveau nici o șansă de succes. Singurul lucru care l-ar fi putut face să uite umilința era o răzbunare teribilă. Trebuia să găsească o astfel de soluție cît mai curînd posibil ! Pentru o clipă, Richard se gîndi să-i ucidă fermierului toate vitele, apoi i se năzări să-l ucidă chiar pe el ; îi trecu apoi prin minte să-l provoace la duel potrivit normelor ca-

valeresti. Nici vorbă de așa ceva — fermierul care era un laș ar fi refuzat ! Atunci el, Richard Feverel, și-ar fi făcut apariția în persoană, la miez de noapte la căpătîiul fermierului și l-ar fi trezit din somn. I-ar fi propus un duel cu pistoale și lupta ar fi avut loc imediat, chiar în aceeași cameră. În cazul ăsta, putea lașul să tremure mult și bine de frică, n-ar mai fi îndrăznit el să refuze lupta.

— Doamne sfinte, izbucni Ripton cu naivitate în vreme ce prietenul său pășea chinuit de astfel de gînduri. Prin minte i se perindau tot felul de stratageme și comploturi pe care ar fi fost gata să le pună pe loc în aplicare, pentru ca exact în aceeași clipă să le abandoneze, ca lipsite de șansă. Ricky, izbucni Ripton din nou, ce păcat că nu m-ai lăsat să-i trag una ! Sînt un țintaș excelent. Nu dau greș niciodată ! Dacă-l pocneam cum știu eu, acum mă simțeam mult mai bine ! Și-apoi însemna că noi am ieșit cu obrazul curat din toată afacerea asta !

În aceeași clipă însă, Ripton se simți cuprins de îndoieli și gîndurile îi zburară la lucruri mai serioase. „Oare nasul mi-e chiar așa vînăt cum spunea el ? Tare-aș vrea să mă conving cum stau lucrurile !"

Richard rămînea însă surd. Mergea neclintit înainte, obsedat de un singur gînd.

Lăsară în urmă zeci de garduri vii, săriră pîrleazuri și șanțuri, se strecurară printre țepii rugilor de mure și deodată, așa murdar, jerpelit și rupt de oboseală cum era, Ripton se trezi din visul său cu fermieri și nasuri vinete, chinuit de o senzație puternică de foame. Senzația aceasta punea stăpînire cu atîta iuțeală pe întreaga lui ființă încît în mai puțin de o clipă, bietul băiat se zbătea în chinurile cumplite ale foamei. Luîndu-și inima în dinți își întrebă comandantul încotro are de gînd să meargă. Cît vedeai cu ochii nici urmă de Raynham. Se aflau într-o vale situată la multe mile depărtare de Lobourne, într-un ținut cu bălți stătute, izvoare murdare, pășuni sărace și miriști dezolante. Ici colo, abia dacă zăreai o vacă sau fumul în rotogoale al unei colibe de paiantă, o căruță încărcată cu turbă, un măgăruș ce păștea după pofta inimii, ignorînd lumea aceasta nemiloasă, sau gîște ce se adăpau din căldarea calului, făcînd o zarvă de parcă ne-am fi aflat în singurătatea de mormînt din primele clipe ale creațiunii. Toate la un loc alcătuiau un peisaj dezolant ale cărui obiecte neatinse de mîna unui bucătar nu putea trezi

interesul unui băieţel mort de foame ba, mai mult, îi stîrneau dispreţul. Ripton era acum în culmea disperării.

— Unde mergem ? întrebă el pentru ultima oară, ferm hotărît să nu mai facă nici un pas înainte.

— Unde-om nimeri, răspunse Richard, rupînd în fine tăcerea.

— Unde-om nimeri ? repetă Ripton îngrozit. Bine, dar tu nu mori de foame ? Vocea îi era atît de stinsă încît te mirai cum de se mai ţine pe picioare.

— Nu, răspunse Richard scurt.

— Auzi, să nu-ţi fie foame ? ! Uimirea îl făcea pe Ripton şi mai vehement. Dar cum Dumnezeu, de azi dimineaţă n-ai mîncat ! Chiar vorbeşti serios ? Nu ţi-e foame deloc ? Pe mine, sincer să fiu m-au apucat ameţelile ! Simt aşa un gol în stomac c-aş fi în stare să mănînc şi pîine uscată !

Richard rînji dispreţuitor ; numai că motivul dispreţului său era altul decît cel al filozofului obişnuit cu asceza.

— Ei, haide-odată ! strigă Ripton, Hotărăşte-te şi spune-mi unde ai de gînd să ne oprim ?

Richard tocmai se pregătea să-şi admonesteze prietenul, dar cînd îi văzu chipul neajutorat şi mînjit ca vai de lume, se simţi dezarmat pe loc. Nasul flăcăului nu arăta chiar aşa de rău cum ne-am putea închipui, dar începuse să se învinetească. Oricum, a ţine lecţii de morală unei asemenea fiinţe ar fi însemnat o adevărată cruzime aşa că Richard ridică capul sus şi exclamă : „Aici ne oprim" ! După care se aşează tacticos pe ţărmul golaş din faţa lui. În vremea asta Ripton îl privea uluit. Oare ce surpriză îi mai rezerva prietenul său ?

CAPITOLUL III

Lupta dintre Spiritul Binelui şi Spiritul Răului

Băieţii se călăuzesc după coduri cavalereşti şi legi necrise ale onoarei care, deşi nu le sînt propovăduite în mod ficial, sînt totuşi intuite şi respectate cu sfinţenie de toţi ei fideli. Dar să nu uităm, avem de-a face cu o stirpe ce n-a ost încă civilizată pe deplin. De unde reiese că a nu-ţi urma onducătorul acolo unde te îndeamnă el, a te da înapoi de a o aventură al cărei început se arată stînjenitor şi al cărei

deznodămînt te ţinteşte plin de ameninţare, ei bine, a-ţi părăsi tovarăşul la jumătatea drumului şi a te întoarce singur acasă, toate acestea sînt tertipuri ticăloase de care nici un băiat viteaz n-ar consimţi să se facă vinovat, chiar cu riscul celor mai neînchipuite suferinţe. Mai bine moartea decît verdictul de laş, rostit de glasul propriei tale conştiinţe ! Există însă şi băieţi curajoşi care nu se sinchisesc de glasul conştiinţei. În cazul lor, această lipsă este suplinită de ochii şi buzele prietenilor. Ei se achită de datorie cu şi mai multă tenacitate şi perseverenţă decît conştiinţa însăşi, iar pînă la urmă, dacă încercarea la care a fost supus vinovatul nu este prea grea, rezultatul este acelaşi. Comandantul se poate bizui pe credinţa oamenilor săi căci aceştia au jurat să i se supună. Ripton Thompson îi era deci întrutotul credincios prietenului său. Deşi situaţia în care se aflau era de-a dreptul disperată, iar Richard se comporta ca un lunatic, lui Ripton nu-i trecuse nici măcar o clipă prin minte că şi-ar putea părăsi sau renega prietenul. Îl prevenise în mai multe rînduri că aveau să întîrzie la masă şi atîta tot. Dar Richard nici nu se clintea. Pentru el mîncarea nu reprezenta nimic. Zăcea tolănit pe malul rîului, smulgînd fire de iarbă şi mîngîindu-şi căţelul, complet incapabil să înţeleagă ce va să zică a fi mort de foame. Ripton se mai agită o bucată de vreme, plimbîndu-se în sus şi-n jos, şi în cele din urmă se resemnă în faţa sorţii şi se aşeză şi el alături de taciturnul său prieten.

Dar iată că întîmplarea, gata oricînd să-şi facă datoria într-un scop anume, slobozi cu voia soarelui ce asfinţea o ploaie straşnică şi trimise doi călători care aveau să se adăpostească exact în spatele tufelor dese de măceşi unde se aciuaseră şi băieţii noştri. Călătorii erau un tinichigiu ambulant, ce-şi aprinsese luleaua şi-şi întinsese prelata ca să se apere de ploaie, şi un ţăran tînăr şi voinic, care pornise la drum cu mîinile goale, fără lulea, fără umbrelă. Cei doi se salutară, înclinîndu-se ceremonios, după care se porniră să discute despre capriciile meteorologice ale zilei şi tot ce avuseseră de suferit de pe urma lor. Prevăzuseră amîndoi că avea să plouă înainte de asfinţitul soarelui şi, ca atare, primeau cu satisfacţie şi entuziasm pronia cerească. Acum sporovăiau alene ca să-şi treacă timpul, într-o armonie deplină cu zumzetul stins ce plutea prin aer. După ce discutară despre vreme şi toanele ei, abordară problema tutunu-

lui și a binecuvîntatelor foloase pe care le are omul de pe urma lui. Cum că tutunul este singurul prieten și tovarăș al omului sărman, unica lui mîngîiere și consolare, singurul refugiu în miez de noapte și primul gînd salvator la revărsatul zorilor.

— Ce mai calea-valea, face mai mult ca o femeie ! chicoti tinichigiul. Pipa nu-i ca scorpia ce te cicălește-ntruna !

— Pe cinstea mea că așa e ! îi luă vorba din gură celălalt. Biata pipă nu te ușurează de ultimul sfanț cîn'te-ntorci sîmbăta de la muncă.

— Ia de fumează, frățioare, exclamă tinichigiul entuziasmat, dîndu-i țăranului o lulea de pămînt ca vai de lume.

Acesta își umplu luleaua cu tutun din tașca tovarășului său de drum și continuă să aducă osanale fumatului.

— Dai un penny și te-ai ghiftuit cu toate bunătățile ! Face de zece ori cît o muiere ! Nu-i așa ?

— Ce mai calea-valea și pe deasupra te descotorosești de ea după pofta inimii, îi ținu isonul tinichigiul.

— Ba bine că nu ! îi luă vorba din gură țăranul. Da' ce să mai vorbim, că cine să vrea să-și arunce pipa ? De ea nu te saturi niciodată !

— Ehe-hei, îi continuă gîndul tinichigiul, plin de înțelegere. Cine are parte de pipă și tutun niciodat' nu se căiește !

— Așa e, zău că da ! Apoi unde mai pui că biata lulea nu-ți papă merindele de rămîi cu burta goală, insistă țăranul, făcînd cu ochiul. Și, ca argument suprem, cinstitul pălmaș mai făcu un gest elocvent cu mîna, urmat imediat de înduviințarea tinichigiului. Iar cînd, dacă se poate spune așa, epuizară subiectul, invocînd toate argumentele mai de Doamne ajută în favoarea binecuvîntatului tutun, își aprinseră amîndoi lulelele și fumară în pace, ascultînd răpăitul rafalelor de ploaie.

În vremea asta, neștiind cum să mai uite de foame, Ripton își strecurase capul printre crengile țepoase ale măceșilor și trăgea cu ochiul la cei doi. Tinichigiul avea lîngă el o pisică albă pe care o tot pocnea întruna, adresîndu-i-se cu „seumpa mea doamnă", de parcă i-ar fi cerut părerea în legătură cu cele discutate. Pălmașul stătea întins cît era de lung, cu capul proptit de calabalîcul tinichigiului și cu picioarele în bătaia ploii și fuma pe îndelete, cufundat cu to-

tul în contemplație. S-ar fi zis că minutele se deapănă alene din caierul vremii, ca rotogoalele de fum ce ieșeau alternativ din lulelele celor doi călători. Tinichigiul fu primul care rupse tăcerea.

— Amarnică vreme !

— Așa e ! confirmă tovarășul său.

— Da' dacă stau și mă gîndesc bine așa și trebuie să fie ! reîncepu tinichigiul. Păi, ia ascultă frățioare, la ce să te mîhnești degeaba ? Lucrurile-și au toate făgașul lor, pîn' la urmă se lămuresc ele singure ! Acuma am pornit-o iară la drum. Mi-am încheiat socotelile ! Da' mai zilele trecute unde crezi că mă aflam cu treburi ? La Newcastle ! Ei, ce zici de asta ?

— Păi, cărbuni ! exclamă pălmașul cu glas tare.

— Cărbuni ! răspunse ca un ecou tinichigiul. Da, da' nu mă-ntrebi ce-am căutat p-acolo ? Nici prin cap nu-ți trece ! Cei de meseria mea văd multe în viață. Nu, nu pentru cărbuni m-am dus eu acolo ! Ce să vînd castraveți la grădinari ? Da' oricum m-am întors cu bine și acum mă-ndrept spre Londra. Gîndeam eu în sinea mea : o să văd marea și-o să mă plimb și cu vaporu' ! Și m-am urcat pe un vapor ! Da' nu zici că era să ne dăm cu toții la fund ca sfîntul profet Pavel !

— Ca cine spui ? întrebă celălalt curios.

— Citește-ți Biblia mai cu sîrg și-ai să vezi ! Doamne, ce ne-a mai zdruncinat și ce ne-a mai bușit ! Că pe mare nu-i a joacă ! Acuși, acuși credeam c-o să ne ducem la fund. Mi-am zis eu atunci : fă-ți rugăciunea Bob Tiles că ți-a sunat ceasu' ! Ce mai noapte de pomină ! Da' Dumnezeu s-a văzut a fi mai tare ca diavolu' și acum iată-mă-s nevătămat, în carne și oase !

Pălmașul cel tînăr se sprijini într-un cot și privi indiferent spre tinichigiu.

— Ce mai teorie e și asta ? Dacă domnu' ar fi totdeauna mai presus ca dracu', nu mi-aș tîrîi eu azi picioarele, fără ocupație, fără simbrie și, pe deasupra, și fără merinde ! Păi ia să vezi ce mi s-a-ntîmplat mie. Norocu-i noroc, și ghinionu' se numește că e altminterea ! Nu de mult, lui Bollop, fermieru', i-au ars stogurile de fîn. Da' nici peste o zi, hop, că-i arde și hambaru' și ce crezi că-i dă prin minte omului ăsta ? Își ia lumea în cap, își pune ștreangu' de gît și pe noi ne lasă pe toți pe drumuri. Orice-ai zice, domnu' n-a fost mai presus ca dracu' în pătărania asta !

Tinichigiul își drese glasul și recunoscu că, într-adevăr, a fost o năpraznică întîmplare.

— Ce să mai vorbim, vai și amar ! strigă pălmașul. Da' stai că-ți spun eu una și mai și. Înainte de a munci la Bollop, m-angajasem la cosit, la fermieru' Blaize, ăl de stăpînește pămînturile de la Belthorpe. Și ăsta dacă vede că-i lipsește vreun spic de grîu, nu că noi l-am furat. Da' nici vorbă de așa ceva ! Și ce crezi că face nebunu' ? Nici una nici două, m-alungă împreună cu un alt ortac și ne lasă p-amîndoi în voia soartei. Apoi acum, spune și dumneata, se vede a fi Dumnezeu mai puternic ca dracu' ? Io chitesc că nu !

Tinichigiul dădu din cap și recunoscu că, într-adevăr, și acesta era un caz amarnic peste poate.

— Și află de la mine, nene, că nu poți face nimic ! continuă pălmașul. Te-ai dat cu capu' de perete și gata ! Așa că ia seama : răul cu rău se răsplătește, clipi el misterios. După mine, cine face bine, binele-l însoțește și cine face rău așișderea. Cu fermieru' Bollop n-am nimic ! Da' lui Blaize îi port mare pică ! Ce n-aș da să mă pot strecura pînă la el pe-o noapte vijelioasă, cînd e pămîntu' mai uscat și să-i pun niscai chibrituri aprinse lîngă căpițele de fîn !

La gîndul răzbunării, pălmașului îi jucau ochii în cap.

— Să-l văd eu atunci, cînd s-o simți atins la buzunare, c-acolo îl doare mai mult pe el ! Să-l văd eu atunci, cum strigă „Apără-mă, Doamne !", că știu eu bine, cine vrea să-l puie la punct pe Blaize, la buzunare trebuie să-l atingă !

Tinichigiul expedie precipitat o trîmbă de nori albi din luleaua lui și declară că, într-o asemenea situație, el e gata să se dea imediat de partea diavolului. Cît despre pălmaș, acesta se legă că dacă fermierul Blaize se dă de partea lui Dumnezeu, el va trece fără doar și poate de partea lui Scaraoschi.

Nu departe de cei doi se afla un tînăr gentleman care împărtășea întrutotul părerea lor. Cu o indiferență din care nu lipsea totuși o bună doză de interes, speranța Raynhamului ascultase dialogul de mai sus în care un pălmaș de rînd și un tinichigiu ambulant discutaseră pe toate fețele teorii vechi de cînd lumea cu privire la forțele supranaturale și influența lor asupra treburilor pămîntești. Acum, tînărul se sculă brusc în picioare și, strecurîndu-se printre crengile spinoase ale tufelor de măceși, se adresă unuia dintre

străini, rugîndu-l să le arate drumul cel mai scurt spre Bursley. Sub prelata decolorată sub care se adăpostise, tinichigiul tocmai se pregătea să-şi facă ceaiul. Scosese o pîine pe care cînd o văzu, Ripton simţi că îl apucă ameţeala. Tot uitîndu-se lacom la pîinea cu pricina, ochii îi ieşiseră de-a binelea din orbite. Între timp, pălmaşul îl informă binevoitor că Bursley se afla la o distanţă de mai bine de trei mile de locul unde se aflau acum şi că pînă la Lobourne aveau de parcurs aproape opt mile.

— Omule, îţi ofer pe loc o jumătate de coroană pe pîinea asta, îi spuse Richard tinichigiului.

— Un adevărat chilipir, ce zici, scumpa mea ? grăi tinichigiul, adresîndu-se pisicii. Drept răspuns, animalul îşi încovrigă spinarea şi miorlăi ameninţător în direcţia cîinelui.

Jumătatea de coroană fu aruncată, iar Ripton, care tocmai îşi făcea apariţia din hăţişul de măceşi, zgîriat şi plin de ţepi ca un arici, înşfăcă pîinea.

— Pe cinstea mea, domnişorii ăştia-s lihniţi de foame, îi spuse tinichigiul pălmaşului. Hai s-o pornim după ei ! Ajungem la Bursley, luăm o bere şi vedem noi acolo cum devine cazu' !

Tînărul fu întrutotul de acord şi-o porniră amîndoi pe drumul ce ducea spre Bursley. În aceeaşi clipă, holdele toamnei fură spintecate brusc de un fulger slobozit de norii ameninţători ce se strîngeau la apus.

CAPITOLUL IV

Focul

La Raynham, băieţii au fost căutaţi peste tot, fără nici un rezultat, iar acum, Sir Austin era stăpînit de o decepţie amarnică. Austin Wentworth şi domnul Morton erau ultimele persoane care-i mai văzuseră pe cei doi. Aflînd că atunci cînd fuseseră strigaţi pe nume, băieţii o rupseseră la fugă, baronetul interpretă gestul lor ca un act de revoltă filială. În timpul mesei, părintele ridică paharul în sănătatea moştenitorului său, după care se cufundă imediat într-o tăcere care nu prevestea nimic bun. Veni apoi rîndul lui Adrian Harley să toasteze în cinstea sărbătoritului. Cuvîntarea sa a fost o demonstraţie desăvîrşită de oratorie. Adrian

fu cuprins de un asemenea avînt retoric încît, emulînd ilustrele modele ciceroniene, invocă şerveţelul de masă şi scaunul lui Richard cărora, adresîndu-li-se asemenea unor fiinţe vii, le ceru să păşească pe urmele unui părinte fără seamă şi să ducă mai departe gloria familiei Feverel. Austin Wentworth, pe care moartea unui soldat îl silise să vină în locul tatălui său, îşi făcu şi el datoria, dovedindu-se mult mai ponderat în comparaţie cu grandilocvenţa antevorbitorului său. Dar răspunsul, mulţumirile pe care Richard s-ar fi cuvenit să le exprime personal nu se făceau auzite. Din nefericire, Adrian nu reuşise să însufleţească şerveţelul şi scaunul sărbătoritului decît numai pentru o efemeră fracţiune de secundă. În consecinţă, această distinsă societate alcătuită din prieteni, unchi, mătuşi şi veri de a şaptea spiţă fu încîntată să se răspîndească care încotro pentru a se mai înviora cu un ceai şi puţină muzică. Sir Austin, care se străduia din răsputeri să se comporte ca o gazdă extrem de binedispusă îşi invită musafirii să danseze. Dacă le-ar fi cerut să rîdă, mai mult ca sigur că l-ar fi ascultat cu toţii şi încă din toată inima.

— Ce *triste* [1], şopti doamna Doria Forey, adresîndu-se vicarului din Lobourne, un personaj insipid şi înamorat pînă peste urechi, care păşea alături de ea ţeapăn şi rigid ca toţi reprezentanţii breslei sale.

— Numai cine nu ştie ce e suferinţa nu poate înţelege tristeţea, răspunse vicarul, scăldîndu-se în lumina orbitoare a zeiţei sale.

— Da, aveţi perfectă dreptate, exclamă doamna. Priviţi-o numai o clipă pe micuţa mea Clare. De ziua vărului ei, n-ar accepta pentru nimic în lume să-şi aleagă un alt partener de dans. Dar ia spuneţi-mi mai bine, ce-am putea face ca să-i distrăm puţin pe oamenii aceştia ?

— Ah, doamnă, cum aţi putea oare satisface pe cei mulţi, cu ce puteţi face fericită o singură persoană ! replică vicarul.

Şi de cîte ori Lady Doria devia de la subiect, el o aducea delicat înapoi, silind-o să-i contemple sufletul înamorat. Vicarul era singurul străin care venise de plăcere la această sîndrofie. Ceilalţi aveau cu toţii planuri secrete în legătură cu tînărul moştenitor. Lady Attenbury de la Longford House îşi adusese cu ea marfa de cea mai bună calitate, pe distinsa şi rafinata Lady Juliana Jaye, în vederea unui prim

[1] În franceză în original.

contact cu Richard, căci considera că odrasla lui Sir Austin se afla deja la o vîrstă la care era în stare să aprecieze şi să tînjească după doi ochi negri şi o guriţă dulce şi insolentă. Această Lady Juliana avea să se căsătorească mai tîrziu cu un reprezentant chipeş al familiei Papworth, în vreme ce mama sa făcea obiectul unor atenţii galante din partea lui Sir Miles, care obişnuia să-i împoaie capul cu fel de fel de poveşti despre terenuri şi maşini cu aburi pînă ce, ajunsă la disperare, biata femeie se vedea silită să recurgă la o impertinenţă pentru a mai scăpa de el. Lady Blandish, fermecătoarea văduvă de la Raynham Abbey, stătea deoparte, alături de Adrian şi savura observaţiile pline de sarcasm pe care le făcea acesta la adresa invitaţilor. În jurul orei zece, modesta sindrofie luă sfîrşit şi camerele se cufundară în întuneric aidoma musafirilor decepţionaţi, care deveniţi dintr-o dată indiferenţi, nu ştiau ce pronosticuri să mai facă în legătură cu viitorul odraslei lui Sir Austin. Micuţa Clare îşi sărută mama, făcu o reverenţă vicarului îndrăgostit şi, ca o fetiţă cuminte ce era, se duse la culcare. De îndată însă ce camerista ieşi pe uşă, Clare îşi scoase din proprie iniţiativă cămaşa de noapte şi îşi puse rochiţa. Fiindcă era considerată un copil foarte ascultător, i se permitea să stea cu lumînarea aprinsă o jumătate de oră înainte de culcare, ca să-şi alunge frica de întuneric. Fetiţa luă sfeşnicul şi strecurîndu-se în vîrful picioarelor pe uşă, porni spre camera lui Richard. Dar aici nici urmă de Richard. Clare avu curajul să pătrundă în cameră. Deodată însă perdelele începură să tremure uşor şi fetiţa o rupse la fugă şi nu se mai opri decît cînd ajunse în patul ei. Nu se speriase prea tare, dar, simţindu-se vinovată, îşi luase toate măsurile de precauţie. Peste puţin timp, se afla din nou pe culoar, dînd tîrcoale camerei lui Richard. Micuţa domnişoară se simţea ofensată şi băiatul se cuvenea să-i dea socoteală de felul cum se purtase faţă de ea ; Clare nu intenţiona să-l întrebe dacă-şi mai aminteşte de sărutul pe care i-l datora ea cu prilejul zilei de naştere, dar dacă Richard uitase, domnişoara avea de gînd să nu-i mai pomenească nimic şi, astfel, se ducea de rîpă ultima lor speranţă de împăcare. Acestea erau gîndurile ce-o frămîntau pe Clare în vreme ce stătea ghemuită pe marginea scărilor. Deodată însă, în hol răsună vocea lui Richard care cerea de mîncare.

— Domnişorul Richard s-a întors acasă, fu informat Sir Austin de către bătrînul său valet.

— Ei, şi ce-i cu asta ? exclamă baronetul.

— Spune că-i este foame, răspunse, după o scurtă ezitare, valetul, luînd o înfăţişare solemnă şi plină de dispreţ.

— Să i se dea de mîncare.

Lui Heavy Benson îi venea însă foarte greu să-şi anunţe stăpînul că băiatul ceruse şi o sticlă cu vin. Era într-adevăr un lucru fără precedent. Sir Austin se încruntă ameninţător, dar Adrian, care era lîngă el, îi sugeră că băiatul doreşte poate să toasteze cu prilejul zilei sale de naştere, aşa că baronetul dispuse să i se trimită sticla cu vin.

Cînd Adrian îşi făcu apariţia în cameră, băieţii tocmai savurau plini de entuziasm o plăcintă de potîrniche. Erau amîndoi complet schimbaţi. Richard devenise foarte agitat şi gălăgios. De fiecare dată cînd ducea paharul la gură, rostea un toast iar obrajii i se îmbujoraseră şi-i străluceau ochii. Ripton arăta ca un ştrengar care se simte cu musca pe căciulă, dar, mort de foame cum era, îşi găsise un refugiu excelent în plăcinta de vînat, care-l apăra pentru moment de privirile iscoditoare ale lui Adrian.

Judecînd însă după semnele pe care le trăda nasul domnişorului Ripton, Adrian înţelese imediat că cei doi băieţi îi ofereau un copios subiect de studiu, aşa că se instală într-un fotoliu, gata să asculte şi să ia aminte la tot ce spuneau ei.

— Sper că v-a mers bine la vînătoare, domnii mei, nu-i aşa ? îşi începu el discret zeflemeaua, stîrnind hohotele de rîs ale lui Richard.

— Ha, ha, ha, i-auzi, Rip ! „La vînătoare plecat-aţi, domnişorilor ?“ Ţi-l mai aminteşti pe fermier ? În sănătatea ta părinte ! Şi află că încă nu ne-am distrat cum trebuie ! O să ne distrăm noi clasa întîi ! Bine, bine, da' să ştii că n-am prea întîlnit păsările-n drumul nostru. Am tras şi noi de plăcere şi-am dat înapoi stăpînului vînatul ! Ştiu că-ţi place vînătoarea, părinte ! Cît despre Ripton, parcă-i legat de mîini şi de picioare cînd ţine puşca-n mînă. Ai zice că se află-n ţara lui „dacă şi parcă“ de care tot vorbeşte vărul Austin. Fîl, fîl, fîl... zboară păsările şi numai că-l auzi pe Rip strigînd : „Aoleo, am uitat să-mi încarc puşca !“ Ha, ha, ha ! Rip, băiete, ia mai bea tu un pahar şi nu te mai freca atîta la nas. Beau în sănătatea ta, Ripton Thompson ! Prăpăditele alea de păsări n-au avut bunul-simţ să te-aştepte, aşa că dacă nu zac acum moarte la picioarele tale, nu

ești tu de vină ! Așa-i cum spun eu, părinte, Rip nu poartă nici o vină ! Dar dumneata ce-ai făcut pe-acasă, vere Rady?

— Am jucat *Hamlet* în absența prințului Danemarcei. O zi fără tine, scumpul meu, este o zi tristă, o știi prea bine.

„Grăiește el : pot crede că spune adevărul,
Cînd în surîsu-i citesc atît dispreț ?"

Poemele lui Sandoe, bineînțeles ! Cunoști distihul, domnule Rady, nu-i așa ? În fond de ce nu l-aș cita pe Sandoe ? Ei, hai, Rady, nu te mai ascunde, recunoaște că-ți place personajul ! Iar dacă mi-ai dus cumva lipsa, te rog să mă ierți. Eu și cu Rip ne-am distrat de minune. Am cunoscut fel de fel de oameni. Ce mai, am văzut toată lumea ! Eu sînt ca maimuța care-a ieșit în lume și acum am de gînd să-ți povestesc tot ce-am văzut. Mai întîi am avut de-a face cu un gentleman care a împrumutat o pușcă ca să plece la vînătoare. Apoi am întîlnit un fermier care nu primea pe nimeni în împărăția lui. Nu se sinchisea defel dacă avea de-a face cu un domn sau c-un cerșetor. În fine, am cunoscut un tinichigiu și-un plugar care ziceau că Dumnezeu se luptă într-una cu diavolul ca să-i conducă pe muritori. Tinichigiul zicea că Dumnezeu e mai tare, plugarul o ținea că...

— În sănătatea ta, Ricky, îl întrerupse Adrian.

— O, uitasem, părinte, zău n-am vrut să te supăr ! Să știi, Adrian, nu-ți spun decît ce-am auzit.

— Nu e nici o supărare, dragul meu, replică Adrian. Sînt perfect conștient că Zarathustra n-a murit încă. Ce-ai auzit tu reprezintă o credință ca multe altele. Să bem în sănătatea celor care se închină focului, dacă-ți e pe plac !

— Atunci în sănătatea lui Zarathustra, strigă Richard. I-auzi, Rippy ! Astă-seară bem în sănătatea celor care se închină focului ! Ei, ce părere ai ?

În loc de răspuns, domnișorul Ripton își luă un aer conspirativ atît de înfricoșător încît Guy Fawkes ar fi pălit de rușine dacă era de față.

— Ei, Rippy, ce zici de flăcări ? Te-ar amuza, nu-i așa ?

Nici de data aceasta Ripton nu scoase nici un cuvînt. Drept răspuns îi aruncă aceeași căutătură aprigă. Adrian, care îi urmărea cu atenție pe cei doi inocenți, își dădu seama imediat că la mijloc era vorba de un secret. „Iată te uită, gîndi el, băiatul ăsta a dat azi pentru prima oară de gustul vieții și-a și început să se poarte ca un bătrîn che-

fliu. Şi-apoi ce bine se mai preface ! Stimabilul meu patron, îl apostrofă el în sinea lui pe Sir Austin, cu cît încerci să comprimi o substanţă inflamabilă cu atît se aprinde mai uşor ! Cînd s-o vedea de capul lui, băiatul ăsta o să-şi înfulece cu atîta lăcomie porţia ce i se cuvine din bucuriile acestui pămînt, încît o s-ajungă curînd ca nesocotita asta de plăcintă cu vînat !" Dar Adrian găsi de cuviinţă că este mai bine să păstreze pentru el această profeţie.

Între timp, în cameră îşi făcu apariţia şi unchiul Algernon, care, mai blajin din fire, reuşi să aducă la lumină cîte ceva din cele ce se puneau la cale.

— Ce părere ai, unchiule, exclamă Richard. Ai accepta să fii călcat în picioare de un ticălos de fermier, fără să-i dai pedeapsa cuvenită ?

— Cred că nu m-aş lăsa pînă ce nu i-aş plăti datoria, răspunse acesta.

— Bineînţeles ! La fel aş proceda şi eu. L-aş face să sufere pentru fapta lui !

Băiatul se înflăcărase ca un turbat, iar unchiul Algernon se străduia să-l mai domolească niţel.

— I-am cotonogit fiul ! Am să-i arăt eu şi tatălui de ce sînt în stare, strigă Richard cerînd să i se mai aducă vin.

— Ia te uită ! Bătrînul Blaize să fie oare cel care te-a scos din sărite ?

— Ei, lasă, unchiule, n-are nici o importanţă ! murmură Richard, dînd misterios din cap.

— Priviţi, spuse Adrian, uitîndu-se în ochii lui Ripton. Domnişorul spune că n-are nici o importanţă, dar, de fapt, s-a dat de gol.

— Cum a mers astăzi la crichet, unchiule ? Tot noi am bătut ?

— Bineînţeles, băiete, şi să ştii că atunci cînd adversarii noştri joacă cinstit, victoria e totdeauna de partea noastră. Aşa cum sînt eu cu un singur picior şi tot sînt în stare să mă lupt cu ei. Dintre toţi jucătorii lor, numai Natkins şi Featherdene sînt mai de Doamne-ajută !

— I-am bătut, i-am bătut ! se entuziasmă Richard. Atunci să mai vină nişte vin şi să bem în sănătatea lor.

Sună clopoţelul şi ordonă să li se mai aducă nişte vin. Heavy Benson îşi făcu pe loc apariţia şi îi informă că porţia li s-a terminat. O sticlă şi nimic mai mult ! Căpitanul începu să fluiere, iar Adrian dădu indiferent din umeri. Puţin

mai tîrziu, obținură totuși sticla grație intervenției tînărului înțelept. Pentru el, strengarii cercheliți reprezentaseră dintotdeauna un obiect de studiu din cele mai interesante.

În vremea asta, Richard nu pomenea nimic despre subiectul care-l frămînta cel mai tare. Era mult prea mîndru ca să întrebe cum reacționase tatăl său cînd văzuse că sărbătoritul nu se arătase la masă și totuși ardea de nerăbdare să afle dacă nu căzuse în dizgrație. Încercase în mai multe rînduri să aducă vorba despre asta, dar de fiecare dată Adrian și Algernon schimbau imediat subiectul. Într-un tîrziu, băiatul mărturisi că dorește să-i spună tatălui său noapte bună. Atunci, Adrian se văzu silit să-l informeze că baronetul nu-l putea primi și că imediat după-masă trebuia să meargă la culcare. Tînărul Richard se posomorî pe loc și porni spre camera lui fără să mai scoată un cuvînt.

Cînd îi povesti lui Sir Austin aventurile fiului său și modul cum se comportase el în aceste împrejurări, Adrian dădu dovadă de multă abilitate, insistînd asupra tristeții ce-l cuprinsese brusc pe băiat cînd aflase că tatăl era hotărît să nu-l vadă. Tînărul înțelept sesiză imediat o urmă de ușurare și satisfacție sub masca neclintită a lui Sir Austin, așa că se retrase în camera lui unde-și luă în primire lecturile favorite din Horațiu. Baronetul rămase singur în biroul său pînă tîrziu de tot. În ziua aceea, prezența Feverelilor fusese mai puțin apăsătoare ca de obicei. Austin Wentworth locuia la Poer Hall și trecuse pe la castel numai pentru o oră. Acum, la miezul nopții, casa dormea cufundată în liniște. Sir Austin își puse mantia și pălăria, își luă sfeșnicul și porni să-și facă rondul. Nu avea presentimentul că o să se întîmple ceva, dar cum era în permanență neliniștit se transformase într-un fel de sentinelă a castelului. Trecu prin fața camerei unde dormea bătrîna mătușă Grantley, cea care urma să rotunjească printr-o frumoasă sumă averea lui Richard, îndeplinindu-și astfel principala ei misiune pe acest pămînt. În dreptul ușii, baronetul rosti în șoaptă : „O, generoasă creatură, poți spune că-ți dormi somnul cu sentimentul datoriei împlinite !" apoi porni gînditor mai departe. „Femeia aceasta n-a transformat banul într-un demon al discordiei", adăugă el, binecuvîntînd-o pe bătrînă. Acum cînd îi treceau prin minte aceste frumoase gînduri la care ar fi putut subscrie toată lumea, Sir Austin se afla în fața camerei somnorosului Hippias.

„Un obsedat, lăsat de capul lui, care veghează somnul unor oameni sănătoşi, iată cine-i Sir Austin", gîndi în sinea lui Adrian Harley în timp ce auzea paşii baronetului răsunînd pe coridor. Şi, într-adevăr, la ora aceasta Sir Austin era o apariţie teribil de stranie. „Există oare cetate care să nu aibă nici un punct vulnerabil ? Există oare om care să fie sănătos din toate punctele de vedere ? Oare nu toţi muritorii au un dram de nebunie ? medita, întins pe spate, cinicul nostru înţelept. Puţin noroc în viaţă, aerul curat, o companie plăcută şi cîteva reguli respectate cu sfinţenie, iată ce împiedică omenirea să devină un azil de nebuni. Dacă ne-am lăsa cu toţii pradă pasiunilor, n-ar deveni oare balamucul adăpostul cel mai sigur al acestei lumi ?"

Sir Austin continua să urce scările, îndreptîndu-se agale spre aripa stîngă a castelului unde se afla camera fiului său. La capătul galeriei care ducea într-acolo i se păru că zăreşte o lumină slabă şi convins că nu putea fi vorba de o iluzie îşi grăbi paşii. Odinioară, aripa aceasta se bucurase de o faimă foarte sumbră. Dar în ciuda anilor care se scurseseră şi a faptului că astăzi reputaţia sumbră a trecutului începuse să mai pălească, rîndaşii de la Raynham Abbey rămîneau credincioşi tradiţiei şi perpetuau de la o generaţie la alta o seamă de poveşti despre fantomele ce bîntuiau acolo. În minţile lor pline de imaginaţie, faima sumbră a trecutului învia din nou şi din pricina acestor temeri, nefericita fantomă nu-şi putea ispăşi păcatele. Sir Austin auzise în repetate rînduri poveştile care circulau în rîndul slujitorilor săi. El avea propriile sale păreri în această privinţă, dar nu le încuraja cînd era vorba de alte persoane şi, dacă cineva ar fi fost surprins defăimînd în vreun fel această aripă a castelului, persoana cu pricina ar fi fost acuzată pe loc de trădare.

Baronetul coborî cîteva trepte şi ajunse într-o galerie de unde avu posibilitatea să constate că în faţa camerei fiului său se afla un sfeşnic care, după toate probabilităţile, fusese aprins de mîna unui muritor. În aceeaşi clipă, o uşă se închise precipitat. Baronetul intră în camera lui Richard. Băiatul nu se afla acolo. Patul era neatins, nici urmă de haine sau pantofi în jur : era limpede — băiatul nu trecuse pe-acolo. Sir Austin fu cuprins de un sentiment nelămurit de teamă. S-a dus oare să m-aştepte în camera mea ? gîndi el şi inima lui de tată începu să-i bată tare în

piept. În vreme ce nutrea această speranță, din ochii săi care nu mai știau de mult ce e plînsul se prelingea ceva care părea să semene cu o lacrimă. Dormitorul său se afla vizavi de camera lui Richard. Se îndreptă emoționat într-acolo. Camera sa era de asemeni goală. Teama alungă mînia din inima sa cuprinsă de gelozie și baronetul începu să-și facă o mulțime de gînduri negre. Se învîrti de mai multe ori prin cameră și în cele din urmă luă hotărîrea să stea de vorbă cu „băiatul Thompson", cum îi spunea el lui Ripton, în speranța că poate va afla ceva de la el.

Camera în care locuia domnișorul Ripton Thomson se afla în extremitatea de nord a coridorului și dădea spre Lobourne și spre valea ce se forma la apus. Patul băiatului era așezat între ușă și geam. Ușa era dată în lături iar în cameră era întuneric. La lumina slabă a lumînării, baronetul avu surpriza să vadă că și patul lui Thompson este neatins. Tocmai dădea să se întoarcă înapoi cînd avu impresia că aude niște șoapte stinse din direcția ferestrei. Sir Austin acoperi flacăra lumînării și porni fără să facă nici un zgomot într-acolo. Richard și „băiatul Thompson" erau amîndoi cocoțați pe fereastră, cu nasurile lipite de geam, absorbiți cu totul într-o conversație aprinsă. Baronetul se opri să asculte, dar cuvintele lor rămîneau de neînțeles pentru el. Băieții vorbeau despre incendii și despre o întîrziere, șușoteau ceva despre o surpriză și despre mînia turbată a unui fermier, despre brutalizarea unor gentlemeni și despre războinare. Copiii vorbeau atît de precipitat încît era imposibil să înțelegi ceva din acest amalgam de cuvinte. Reușiră totuși să-i trezească curiozitatea și, în cele din urmă, baronetul acceptă să-și spioneze fiul.

Deasupra satului se întindea cerul negru spuzit de stele.

— Strașnic mă mai simt ! exclamă Ripton, pe care vinul îl făcea mai însuflețit ca de obicei. Cred că omul nostru a băgat banii în buzunar și și-a văzut de drum.

Richard zăbovi un minut. Baronetul ardea de nerăbdare să afle ce va spune fiul său. Cînd se hotărî în fine să vorbească, aproape că nu-i mai recunoscu vocea.

— În cazul ăsta am să merg chiar eu acolo să fac cele de trebuință, șopti Richard hotărît.

— Chiar te-ai duce ? întrebă domnișorul Ripton. Să știi că m-ai dat gata ! Dac-ai merge la școală, sînt sigur

că te-ai lua la harță cu toată lumea. Poate că totuși omul nostru n-a găsit locul unde e ascunsă cutia cu chibrituri. Pariez că de frică a lăsat totul baltă. Pe cinstea mea, parcă a început să-mi pară rău de ce-ai făcut ! Dar ia privește ! Ce-a fost asta ? Sper că n-am vedenii. Ia privește... Mi s-a părut că zăresc ceva. Auzi, Ricky, tu ce crezi, or să ne dea de urmă ?

Întrebarea aceasta bruscă fu rostită pe un ton plin de gravitate.

— Nu cred c-au să reușească, răspunse Richard cu ochii ațintiți spre Lobourne în așteptarea unor semne îmbucurătoare.

— Și dacă totuși au să ne descopere, insistă Ripton.

— În cazul ăsta va trebui să dăm socoteală !

Răspunsul îl făcu pe Sir Austin să respire ușurat. Începuse să înțeleagă sensul conversației. Era limpede că fiul său făcea parte dintr-un complot, ba mai mult, chiar el era capul răutăților. Se hotărî totuși să asculte în continuare pentru a înțelege mai bine despre ce era vorba.

— Cum îl cheamă pe omul ăla ? întrebă Ripton curios.

Tovarășul său îi răspunse scurt :

— Tom Bakewell.

— Să știi, băiete, continuă Ripton, astă-seară, la masă ai dat totul în vileag. Formidabilă mai e plăcinta de potîrniche stropită cu vin roșu ! Pe cinstea mea, am mîncat nu glumă ! Da' ia spune-mi, ți-ai dat seama că-ți făceam semne ?

Tînărul nostru, căzut pradă simțurilor, se mai afla încă sub impresia cinei copioase din care se înfruptase și cea mai mică aluzie îi evoca mîncăruri apetisante.

— Cred și eu ! îi răspunse Richard. Te-am simțit și cînd mi-ai făcut semn cu piciorul. Da' să știi că n-are nici o importanță. Rady e mormînt și unchiul nu obișnuiește să bată toba.

— Eu susțin totuși că e mai bine să păstrăm secretul. Altfel nu poți fi sigur de nimic. Și cînd te gîndești că niciodată în viața mea n-am mai băut atîta vin roșu, își continuă Ripton confidențele. De-acum încolo rubiniul e băutura mea favorită. Totuși să știi, băiete, într-o bună zi s-ar putea afla totul și atunci s-a zis cu noi !

Ignorînd cu desăvîrșire sporovăiala prietenului său, Richard răspunse preocupat numai de aspectul esențial al problemei.

— Ei şi ce dacă o să se afle ? Tu n-ai nimic de-a face cu treaba asta !

— Ei, nu mai spune ? La drept vorbind, n-am ascuns eu cutia cu chibrituri, dar asta nu-nseamnă că nu sînt şi eu complice ! Şi-apoi, insistă Ripton, cum crezi c-aş putea accepta să las toată răspunderea pe umerii tăi ? S-o ştii de la mine, Ricky, nu sînt eu omul ăla !

Din această clipă, „băiatul Thompson" crescu mult în ochii lui Sir Austin. Şi totuşi conspiraţia i se părea baronetului detestabilă. Atitudinea neabişnuită a fiului său îl impresiona în modul cel mai straniu. Constată cu uimire că Richard nu mai era băiatul care fusese ieri. Sir Austin avea sentimentul că între tată şi fiu se deschisese brusc o prăpastie. Băiatul se aventurase de unul singur în valurile vieţii. A fi încercat să-l abată din calea pe care pornise era ca şi cum ar fi vrut să şteargă într-o singură clipă tot ce scrisese glasul sîngelui în acei ani pe răbojul timpului. Zadarnică încercare ! Copilul acesta, pentru care nopţi de-a rîndul se rugase cu ardoare şi umilinţă în faţa lui Dumnezeu, se afla acum împresurat de primejdii. Ispitele se năpustiseră puzderie asupra lui şi plutea la întîmplare pe apele soartei, avîndu-l drept călăuză pe Lucifer. Dacă o singură zi fusese de-ajuns ca să-l schimbe într-atît, oare ce avea să se aleagă de el cînd vor trece anii ! Oare rugăciunile şi veghea sa neîntreruptă se dovedeau acum fără nici un rost ?

Bietul gentleman se simţea copleşit de o melancolie fără margini. Raţiunea îi spunea că înfruntîndu-şi fiul iubit nu făcea altceva decît să sfideze soarta. Pentru o clipă fu tentat să-i aresteze pe cei doi conspiratori, să-i pună să-şi mărturisească vina şi-apoi să-i ierte şi să şteargă totul cu buretele. Consideră totuşi că este mai bine să-şi urmărească fiul din umbră. Vechiul său sistem se dovedea deci mai puternic. Adrian caracterizase sistemul cum nu se poate mai bine atunci cînd afirmase că Sir Austin doreşte să joace pentru fiul său rolul Providenţei.

Dacă iubirea fără margini ar reprezenta cu adevărat înţelepciunea supremă, oamenilor le-ar sta în putinţă să joace rolul Providenţei pentru semenii lor. Dar vai, deşi de esenţă divină, ce poate face totuşi iubirea ? Îşi revarsă lumina asupra căminului în care vieţuieşte, dar se vede silită să-l accepte aşa cum este, indiferent dacă-i o casă măreaţă sau un biet bordei. Îi stă în putinţă să-i înalţe

pe cei ce locuiesc aici, dar nu va putea niciodată să-i trimită în paradis sau să-i exileze în infern.

Sir Austin luă hotărîrea să-şi urmărească fiul din umbră.

Sub cerul negru, spuzit de stelele toamnei, valea îşi dormea mai departe somnul, cufundată în beznă. Exclamaţiile băieţilor deveneau din ce în ce mai animate. Din cînd în cînd li se năzărea că au zărit o licărire de lumină, numai că direcţia de unde venea lumina nu corespundea aşteptărilor lor. Şi totuşi lumina fu văzută din nou. Băieţii săriră amîndoi în picioare. De data aceasta, scînteia venea exact din direcţia dorită.

— Şi-a făcut datoria ! strigă Richard înfierbîntat. Acum poţi să spui fără nici o grijă că bătrînul Blaize a luat foc de-adevăratelea. Sper, cel puţin, că doarme !

— Mai mult ca sigur că sforăie ! Dar ia priveşte într-acolo ! Flacăra s-a întins teribil de repede. Totul e uscat ca iasca. O să fie pîrjol nu glumă ! Şi Ripton, serios de data aceasta, reveni la vechea lui obsesie : Crezi oare c-o să ne suspecteze cineva ?

— Şi ce dacă ne suspectează ? Trebuie să facem faţă oricărui pericol ! N-avem voie să ne pierdem firea !

— Bineînţeles, bineînţeles ! Dar parcă era mai bine dacă-ţi ţineai gura ! Prefer să par nevinovat şi nu mă simt deloc în apele mele cînd ştiu că mă suspectează cineva. Doamne sfinte, ia priveşte ! Focul a început să se întindă.

Într-adevăr, pămînturile fermierului începuseră, treptat, treptat să se distingă în întuneric, învăluite de umbre înfricoşătoare.

— Mă duc să-mi iau luneta, spuse Richard, dar Ripton care nu dorea să rămînă singur, îl trase de mînă.

— Nu, stai aici ! E păcat să pierzi partea cea mai interesantă a spectacolului. Uite, deschid fereastra şi atunci o să vedem mai bine.

Deschiseră larg geamurile şi se aplecară amîndoi în afară. Ripton părea că e gata să înghită flăcările jucăuşe, în vreme ce Richard ar fi fost în stare să soarbă priveliştea din ochi.

În spatele lor, baronetul stătea nemişcat şi impenetrabil ca o statuie. Vîntul nu bătea prea tare. Valuri groase de fum pluteau printre limbile contorsionate ale flăcări-

lor, şi din pădurice vecină începuseră să sclipească luminiţe roşii, ameninţătoare. Nu se zărea nici ţipenie de om. Ai fi zis că focul nu întîlneşte nici o opreliştе, într-atît de repede îşi făcea loc prin întunericul nopţii.

— Formidabil ! strigă Richard în culmea emoţiei. Păcat că n-am luneta la mine. Da, da, am să mă duc chiar acum s-o iau ! Aşa am să fac !

Băieţii se încăierară şi Sir Austin se dădu rapid într-o parte. În aceeaşi clipă, din coridor răsună un ţipăt. Baronetul o luă la fugă într-acolo, deschise uşa şi dădu peste micuţa Clare care zăcea nemişcată pe podea.

CAPITOLUL V

Adrian recurge la şiretlicuri pescăreşti

În dimineaţa ce-a urmat acestei nopţi neobişnuite, între Raynham şi Lobourne circulau cele mai fantastice zvonuri. Sătenii povesteau cum că un necunoscut ar fi aprins într-adevăr stogurile lui Blaize, fermierul, că pălălaia a cuprins apoi şi grajdurile, iar bietul om mai, mai că era să ardă de viu cînd a sărit să-şi salveze vitele, dintre care multe au pierit în vîlvoare.

Cei de la Raynham, însă, povesteau ceva şi mai şi. Susţineau că domnişoara Clare zărise cu propriii ei ochi în aripa stîngă a castelului o fantomă cît se poate de adevărată. Că fantoma cu pricina era strigoiul unei doamne, învеşmîntată toată în negru, din cap pînă în picioare, avînd o cicatrice mare pe frunte şi purtînd o batistă însîngerată, prinsă la piept. Vai, vai ce înfricoşătoare vedenie ! Mai e atunci de mirare că biata fată şi-a ieşit din minţi de frică şi acum zace la pat în aşteptarea doctorilor de la Londra ? Gurile rele mai şopteau că servitorii ameninţaseră cu toţii să plece, dar Sir Austin ca un adevărat gentleman ce era, se străduise să calmeze spiritele, promiţînd solemn că va dărîma aripa cu pricina, căci, interveneau din nou sătenii, ce om cu mintea întreagă ar mai avea chef să locuiască într-o casă bîntuită de stafii ?

De data aceasta însă, contrar obiceiului, zvonurile nu erau departe de realitate. Clare era cu adevărat bolnavă,

iar, cît privește incendiul, calamitatea ce lovise stogurile fermierului Blaize era destul de serioasă.

La micul dejun, Sir Austin a cerut să i se relateze cele întîmplate și s-a dovedit atît de preocupat să cunoască proporțiile reale ale pierderilor suferite de fermierul Blaize, încît bătrînul valet a fost silit să se deplaseze imediat la fața locului pentru a constata situația. Heavy Benson s-a întors și, potrivit sfaturilor diabolice ale lui Adrian, a ticluit un raport oficial asupra catastrofei, în care se vorbea, printre altele, de pantalonii lui Blaize și compresele reci ca gheața ce au trebuit aplicate pe o anumită parte a trupului acestui năpăstuit. Sir Austin își aruncă ochii asupra raportului fără să schițeze măcar un zîmbet și aranjă în așa fel ca să fie citit și de față cu băieții. Aceștia ascultară relatarea cu aerul cel mai nevinovat din lume ca și cum ar fi fost vorba de un incident banal din ziare, dar cînd auziră de pantaloni pîrliți și aflară cu lux de amănunte despre poziția neobișnuit de penibilă în care fermierul Blaize era silit să stea în pat, domnișorul Ripton Thompson începu să chicotească într-un mod cît se poate de dizgrațios, iar Richard, care-și tot mușca buzele, își pierdu controlul și izbucni în hohote de rîs. Ripton se molipsi și el pe loc fără să se mai gîndească la consecințe.

— Sper că-l compătimești pe bietul om, spuse Sir Austin adresîndu-se cu severitate fiului său.

Acesta nu părea însă deloc impresionat. Cunoscînd complicitatea lui Richard la cele întîmplate, baronetului nu-i venea deloc ușor să-și privească progenitura ca și cum ar fi fost vorba de un accident banal. Totuși era convins că trebuie să se poarte cît se poate de firesc, pentru a permite băiatului să treacă cu succes examenul propriei sale conștiințe, fără nici un amestec din afară. Și, în fond, de ce să n-o spunem, baronetul se simțea flatat că știe secretul fiului său. Putea astfel să acționeze și avea sentimentul că joacă rolul Providenței ; era în stare să urmărească și să călăuzească în voie pașii unei ființe cufundate în întuneric. În consecință, Sir Austin se purtă cu băiatul cît se poate de normal, iar Richard n-avu nici o clipă impresia că este suspectat.

Cu Adrian, tinerii nu-și puteau face însă jocul cu aceeași ușurință. El nu era nici vînător, nici pescar. Nu

ar fi încercat niciodată, din proprie inițiativă, să-și înfrîngă impulsul acela nervos cu efecte distrugătoare, sau cum vreți să-i ziceți, ce sălășluiește în firea omului ; așa că odată intrați pe mîna lui, vinovații cu greu mai puteau spera să simtă gustul dulce al milei. Celor doi prieteni le era dat să plătească pentru toți peștii și toate potîrnichile pe care le cruțase Adrian. Bietul Ripton nu mai avea nici o clipă de liniște. De cum îl auzea pe Adrian, se și vedea descoperit și-l treceau sudorile de frică. Era aidoma unui pește prins în undiță, deși în mod straniu nu mușcase nada ; și oricît ar fi încercat să se salveze, dîndu-se la fund, se simțea în mod implacabil tras spre atmosfera înăbușitoare de la suprafața apei. Ripton avea această senzație neplăcută mai ales atunci cînd îi răsuna în urechi clopoțelul ce-i chema la masă. Căci aici nu discuta nimeni decît despre incendiul de la Belthorpe Farm. Dacă cineva încerca să schimbe discuția, Adrian revenea cu obstinație la același subiect. Se purta atît de blînd și îndatoritor cu Ripton, de-ai fi zis că este vînătorul ce-și prezintă tuturor, plin de delicatețe, trofeul, ca o confirmare a talentului său. Sir Austin sesiza aceste manevre și admira din plin șiretenia de care dădea dovadă Adrian. Ajunse însă la concluzia că ar fi cazul să mai tempereze zelul acestui avocat înnăscut căci, în cazul lui Richard, efectele interogatoriilor sale disimulate începură să aibă consecințe nefaste. Tînărul nostru semăna și el cu peștele prins în undița dibaciului pescar. Numai că acesta nu era un peștișor naiv, ci un animal de pradă ce-și duce viața în ape iuți, cu scorburi și ascunzișuri secrete, o adevărată știucă ageră care știe să sfideze atît forța cît și tertipurile abilului pescar. Într-un cuvînt, putem spune că Richard dădea tot mai vădit semne că înclină să-și găsească un refugiu în minciună.

— Dragul meu, tu știi unde a izbucnit incendiul, îi spuse Adrian. Ce părere ai, crezi că poate cineva să se strecoare neobservat pînă la căpițele de fîn ? După cîte am auzit eu, cel care a pus focul pare să fie unul dintre pălmașii alungați de fermier de pe pămînturile sale.

— Dar eu nu cunosc locul ! ripostă Richard cam ursuz.

— Cum așa ? ! își exprimă Adrian uimirea pe un ton cît se poate de reverențios. După cîte-mi amintesc, domnul Thompson spunea că ieri ați trecut pe acolo.

Încîntat că poate, în fine, să mai spună și adevărul, Ripton se grăbi să-l asigure pe Adrian că nu el făcuse această afirmație.

— Curios ?! V-ați distrat bine, domnilor, nu-i așa ?

— Aaa ! murmurară bietele victime, înroșindu-se într-o clipă pînă în vîrful urechilor.

Căci modul afectat în care rostise Adrian aceste cuvinte le amintise băieților de vorbirea frustă a fermierului Blaize.

— Și aș mai adăuga, insistă Adrian, că aseară făceați parte dintre adoratorii focului, nu-i așa ? După cîte știu eu, în unele țări trofeele cele mai frumoase se obțin noaptea. Acolo, vînatul este hăituit la lumina torțelor. Trebuie să fie o priveliște fascinantă ! Dealtfel ne-am plictisi de moarte dacă n-ar mai apărea din cînd în cînd o puș-lama[1] care să ne delecteze cu o modestă conflagrație !

— O pușlama ! rîse Richard, stîrnind dezgustul și teama prietenului său în fața unei asemenea cutezanțe. Sper că nu vă referiți la o pușlama ce se află aici de față? Nu-i așa ?

— Să cred că domnul Rip Thompson ar fi în stare să dea foc unor căpițe de fîn ? Dragul meu, dar în acest caz ar însemna să merg pînă acolo încît să te suspectez și pe tine. Domnilor, sper că sînteți conștienți cît de serioasă este o asemenea tentativă. Știți prea bine că, în Anglia, latifundiarii au fost dintotdeauna copiii răsfățați ai legilor. Dar, apropo, continuă Adrian, lăsînd impresia că schimbă vorba, parcă spuneați că în expediția voastră de ieri ați întîlnit două persoane. Două ființe, întruchipînd spiritul binelui și spiritul răului. Vă pun această întrebare fiindcă dacă aș fi magistratul acestui comitat, asemeni lui Sir Miles Papworth, suspiciunile mele ar cădea imediat asupra acestor două persoane. Era vorba de un tinichigiu și un plugar, nu-i așa, domnule Thompson ? Nu! Bine, atunci să zicem că erau doi plugari...

— Mai degrabă doi tinichigii, interveni Richard.

— A, dacă dorești să-l scoți din discuție pe plugar... parcă era hoinar și fără lucru ?

Cu ochii țintă la Adrian, Ripton bîlbîi un răspuns afirmativ.

---

[1] Joc de cuvinte : în limba engleză, cuvîntul echivalent pentru pușlama este *rip*.

— Cine, tinichigiul sau plugarul ?

— Plugarul...

Naivul Ripton, care, de cîte ori avea posibilitatea să spună adevărul, privea pierdut în jurul său ca să mai prindă curaj, se sperie, văzîndu-l pe Richard cum se încruntă la el, şi îşi înghiţi imediat vorbele.

— Plugarul... repetă binedispus Adrian. Cu alte cuvinte, avem de-a face cu un plugar hoinar şi fără lucru. Să analizăm deci : un plugar fără lucru şi nişte stoguri incendiate. Incendiul reprezintă un act de răzbunare, iar un plugar aruncat pe drumuri este un animal dornic de răzbunare. Iată deci că între stoguri şi plugar pare să se întrevadă o legătură. Ei bine, mobilul odată aflat nu ne mai rămîne decît să stabilim că plugarul s-a aflat la locul crimei la ora respectivă şi criminalul pleacă în cît ai zice peşte peste ocean.

— Încendierea stogurilor se pedepseşte cu deportarea ? întrebă Ripton îngrozit.

— Condamnaţii sînt raşi în cap, răspunse Adrian plin de gravitate. Li se pun cătuşe la mîini şi la picioare. Sînt hrăniţi cu pîine mucegăită şi brînză uscată. Trudesc din greu în grupuri de douăzeci, treizeci de persoane, iar pe spate li se imprimă cu fierul roşu un „I" uriaş pentru ca toată lumea să recunoască stigmatul incendiatorilor. Cărţile bisericeşti sînt singura lectură cu care se pot delecta, dar şi ele sînt permise numai în cazul că deţinuţii dau dovadă de bunăpurtare. Gîndiţi-vă deci la soarta acestui nenorocit şi imaginaţi-vă unde-l poate duce pe om răzbunarea ! Ştii cumva cum îl cheamă pe incendiator ?

— De unde pînă unde să ştiu ? răspunse Richard.

Neîndemînarea cu care încerca să-şi ascundă vinovăţia îl făcea pur şi simplu vrednic de milă.

Atunci Sir Austin îşi exprimă părerea că, fără doar şi poate, adevărul va ieşi curînd la iveală. Adrian înţelese pe loc că e cazul să se mai pondereze. I se părea ciudat că baronetul rămîne orb în faţa unor lucruri aşa clare şi totuşi se hotărî să nu sufle o vorbă. Altfel îşi compromitea pentru totdeauna influenţa ce o avea asupra lui Richard ; oricum, ar fi preferat ca discernămîntul şi devotamentul său să iasă mai bine în evidenţă. În cele din urmă, băieţii părăsiră sufrageria şi, după ce se consultară îndelung, căzură de acord asupra atitudinii pe care aveau

s-o adopte. În văzul lumii, intenționau să-l compătimească zgomotos pe fermierul Blaize și să lase impresia că se comportă ca niște spectatori neutri. Dar pentru tinerii noștri răufăcători, această atitudine nu era deloc ușoară. Unul din ei parcă simțea deja usturimea fierului roșu pe spinare. Avea sentimentul că stigmatul înfricoșător îl izolase pentru totdeauna de restul lumii. Cît despre Adrian, noua tactică a băieților îl amuza copios. Le oferea în permanență prilejul să-l compătimească pe fermierul Blaize. Căci orice ar fi făcut băieții, Adrian știa prea bine că undița n-a dat greș. Cravașa fermierului îi făcuse să se zvîrcolească de durere pe eroii noștri. Zvîrcolirile acestora erau însă eleganța întruchipată pe lîngă chinurile sufletești la care-i supunea dibăcia lui Adrian. Ripton se transforma văzînd cu ochii într-un laș, iar Richard devenise un mincinos sadea.

În dimineața următoare, Austin Wentworth se întoarse de la Poer Hall, unde fusese în vizită, și aduse vestea că un răzeș oarecare, Thomas Bakewell pe nume, era suspectat că a incendiat stogurile lui Blaize, fermierul, și că actualmente se afla în închisoare, la dispoziția lui Sir Miles Papworth. În timp ce relata aceste teribile știri, ochii lui Austin erau ațintiți asupra lui Richard. Cu o perfectă stăpînire de sine, speranța Raynham-ului își întoarse privirea în altă direcție ba, mai mult, avu prezența de spirit să nu-i acorde lui Ripton nici o atenție.

CAPITOLUL VI

Stratageme tinerești

De îndată ce reușiră să scape de prezența celor mari, băieții alergară într-un colț mai întunecos al parcului pentru a se sfătui cum să iasă din încurcătură.

— Și acum ce-i de făcut ? îl întrebă Ripton pe comandantul său.

Un scorpion împresurat de flăcări nu s-ar fi aflat într-o situație mai disperată decît bietul Ripton în jurul căruia focul — acest element dezlănțuit de propria lui mînă — se strîngea acum în cercuri tot mai amenințătoare.

— Nu există decît o singură soluţie, răspunse Richard scurt, încrucişîndu-şi braţele pe piept cu un aer plin de fermitate.

— Şi, mă rog, care-i soluţia salvatoare ? întrebă imediat tovarăşul său, arzînd de nerăbdare.

— Trebuie să-l scoatem pe omul acela cît mai curînd din închisoare ! răspunse Richard solemn, cu privirile aţintite într-un singur punct.

Cuprins de uimire, Ripton se dădu doi paşi înapoi.

— Dar, bine, dragă Ricky, cum o să reuşim noi să facem una ca asta ?

Cu privirile aţintite mereu în acelaşi punct fix, Richard răspunse : „Va trebui să-i strecurăm pe furiş o pilă şi-o frînghie. Ascultă-mă pe mine, nu-i chiar atît de greu cum s-ar părea. Şi apoi, nu-mi pasă de bani ! Sînt în stare să fac orice ! Tom trebuie să scape cu orice preţ din închisoare.

— Teribil mai e şi Blaize ăsta ! exclamă Ripton, încercînd să-şi mai domolească prietenul. Apoi îşi scoase cascheta şi începu să-şi şteargă fruntea înfierbîntată.

— Lasă-l baltă pe bătrînul Blaize, n-avem timp de el acum ! Mă baţi întruna la cap să-mi ţin gura ! Mai bine, uită-te la tine ! Pur şi simplu mi-e ruşine cînd te văd cum te porţi. Vorbeşti de parcă ne-am juca de-a Robin Hood şi regele Richard ! Şi n-ai pic de curaj ! Cum deschizi gura te şi dai de gol. Rady n-apucă să scoată o vorbă că tu şi-ncepi să turui. Văd cu propriii mei ochi cum curge sudoarea de pe tine. Spune-mi, Rip, ţi-e frică ? Şi apoi, te contrazici întruna. De fiecare dată spui altceva. Acum, te rog, fii atent ! Trebuie să-l scoatem pe Tom din închisoare cu orice risc ! Şi, mai ales, ai grijă : păzeşte-te din calea lui Adrian şi nu mai încurca lucrurile ca pînă acum.

După rostirea acestor instrucţiuni înţelepte, tînărul comandant porni alături de cel cu care împărtăşea aceeaşi vină, să inspecteze închisoarea unde zăcea Tom Bakewell. Pălmaşul ofta din greu căci nu pricepea, sărmanul, cum de ajunsese tocmai el victimă a conflictelor din ceruri.

Printre locuitorii din Lobourne, Austin Wentworth era considerat prietenul celor săraci, reputaţie pe care şi-o dobîndise cu prisosinţă înainte de a primi recompensa pe care numai Dumnezeu însuşi este în măsură să o acorde celor animaţi de această nobilă virtute. De cum auzi că fiul ei este arestat, cumătra Bakewell alergă într-un su-

flet la închisoare, dornică să-şi consoleze fiul şi să-l ajute după puterile ei ; ajutorul s-a limitat însă la văicăreli, lacrimi şi suspine, aşa că, zăpăcit de-a binelea, bietul Tom îi ceru bătrînei sale mame să-l lase în voia soartei, aşa nefericit cum era, şi să nu-i mai agraveze şi ea situaţia. Cumătra l-a implorat să nu-şi piardă cumpătul căci în curînd avea să primească un sprijin de nepreţuit.

— Şi cu toate că cel ce va veni la tine este un gentleman adevărat, să ştii, dragu' mamii, el n-a întors niciodată spatele unui om de rînd, grăi cumătra Bakewell. E un adevărat creştin, pe cinstea mea ! Şi mare-i puterea lui Dumnezeu ! Prezenţa acestui om s-ar putea să-ţi aducă pe loc salvarea, căci te minunezi numai cînd îl priveşti, iar cînd deschide gura parcă rosteşte o predică !

Gîndul că va trebui să asculte o predică nu-l încînta deloc pe Tom, aşa că Austin fu primit cu răceală. Dar nu trecu nici o jumătate de oră şi, spre surprinderea lui, pălmaşul îşi dădu seama că discuta ca de la bărbat la bărbat cu un gentleman şi un creştin. Cînd Austin se ridică în picioare să plece, Tom îi ceru permisiunea să-i strîngă mîna.

— Mergeţi, vă rog, şi spuneţi-i domnişorului de la castel că eu nu mi-s omul care să trăncănească. O să-nţeleagă dînsul ! Şi-apoi, să ştiţi, domnişoru' se pricepe tare bine să-i facă pe alţii să asculte de dînsul. Şi-i grozav de iute la mînie ! Iar eu mi-s un măgar, dar, oricum escroc nu sînt ! Aşa să-i spuneţi ! Vă rog foarte mult, domnule!

Aşa se face că, reîntors la Raynham, Austin îl privi lung şi cu subînţeles pe Richard şi îi povesti ce discutase cu Tom. Cu Austin, băiatul era mult mai sfios decît cu Adrian. Nu-şi dădea seama din ce pricină, dar făcea tot posibilul să nu rămînă niciodată singur cu el iar dacă, totuşi, n-avea încotro, devenea pe loc ursuz şi nu mai scotea o vorbă. Austin nu avea agerimea lui Adrian : rareori i se întîmpla să ghicească gîndurile celor cu care avea de-a face şi cînd avea ceva de spus nu o lua niciodată pe ocolite, ci trecea direct la subiect. Prin urmare, în loc să bată cîmpii, străduindu-se să bage frica în băiat şi să-i împoaie capul cu minciuni şi şiretlicuri, Austin îi spuse lui Richard direct :

— Tom Bakewell m-a rugat să te anunţ că nu are de gînd să te trădeze, apoi îi întoarse spatele şi ieşi imediat din cameră.

Cînd află de la prietenul său cum stau lucrurile, Ripton sări în sus de bucurie, strigînd întruna că Tom e o bomboană de băiat.

— Şi, pe cinstea mea, n-o să aibă de suferit din pricina asta ! exclamă Richard cu gîndul la o frînghie mai groasă şi o pilă ceva mai ascuţită.

— Dar oare vărul tău n-o să spună nimic ? întrebă Ripton după o scurtă meditaţie.

— Să ne dea de gol ? spuse Richard cu un zîmbet dispreţuitor pe buze. Un plugar de rînd refuză să ne trădeze şi tu îţi închipui că cineva din familia noastră ar fi în stare de una ca asta ?

Şi lui Ripton îi fu dat să suporte din nou observaţiile prietenului său. Între timp, băieţii examinară zidurile exterioare ale închisorii şi ajunseră la concluzia că dacă Tom era suficient de curajos, iar frînghia şi pila ajungeau la locul cuvenit, evadarea n-ar fi constituit nici o problemă. Numai că pentru asta trebuiau să găsească pe cineva care să aibă permisiunea să pătrundă în celulă. Ei bine, de unde să ia ei un asemenea om de încredere ?

— Să încercăm cu vărul tău, propuse Ripton după lungi dezbateri.

Richard zîmbi şi-l întrebă dacă se referă la Adrian.

— Nici vorbă ! îl asigură Ripton. La Austin mă refeream.

De fapt, Richard se gîndise şi el la aceeaşi persoană.

— Întîi şi-ntîi să facem rost de pilă şi frînghie, spuse el, şi-o porniră împreună spre Bursley de unde aveau să-şi procure instrumentele cu care sperau să înfrunte legea.

Ripton cumpără pila dintr-un magazin, iar Richard făcu rost de o frînghie de la o altă prăvălioară. Iată cu cîtă viclenie îşi ticluiseră băieţii planul în marea lor dorinţă de a nu fi descoperiţi ! De cum ajunseră în păduricea de la marginea satului, Richard se dezbrăcă şi îşi înfăşură frînghia în jurul corpului. Era dispus să suporte orice. Nici canoanele anahoreţilor şi călugărilor penitenţi nu-l înspăimîntau cînd era vorba de succesul evadării lui Tom !

Seara, în timp ce se uita printre perdelele întredeschise ale patului lui Richard, Sir Austin zări urmele roşii lăsate de frînghie pe trupul fiului său. În ciuda zelului de care dăduseră dovadă băieţii, Austin Wentworth refuză categoric misiunea ce-i fusese destinată. După atîtea eforturi şi

stratageme, refuzul acesta se dovedea un adevărat dezastru. Timpul trecea. Peste numai cîteva zile, Tom trebuia să apară în fața redutabilului Sir Miles și cum mînia lui era de neînduplecat, iar la Lobourne circulau zvonuri tot mai insistente că dovezile împotriva lui Tom erau zdrobitoare, plugarul avea să fie fără doar și poate condamnat. Tînărul Richard se ruga întruna de Austin să-l ajute ca să nu ajungă de rîsul întregii lumi, dar în loc de răspuns, vărul său se mulțumea să zîmbească.

— Dragul meu Ricky, îi spuse el în cele din urmă, omul are două posibilități să iasă dintr-o încurcătură : să se folosească de tertipuri sau să meargă drept la țintă. Cînd te vei fi convins că pe ocolite n-ai reușit să faci nimic, vino la mine și-am să-ți arăt drumul cel drept.

Richard era însă convins că-și va ajunge scopul pe căi ocolite, așa că nu văzu în sfatul vărului său decît niște vorbe goale. Ca atare, în fața refuzului său lipsit de inimă de a-l sprijini în aceste momente grele, băiatul se mulțumi să scrîșnească din dinți. În al unsprezecelea ceas, îi mărturisi lui Ripton că trebuiau să se descurce singuri, lucru pe care acesta îl aceptă numai după lungi ezitări.

Exact cu o zi înainte de data sorocită ca Tom să se înfățișeze înaintea legii, Austin discută îndelung cu bătrîna Bakewell după care se deplasă în grabă la Raynham pentru a se consulta cu Adrian cum aveau să iasă din încurcătură. Dar cînd auzi la ce gesturi disperate recurseseră băieții, în loc să-i dea sfaturi, tînărul înțelept izbucni în hohote de rîs. Austin îi povesti tot ce aflase. Cum se duseseră băieții la prăvălioara cumetrei Bakewell unde tîrguiseră ceai, zahăr, lumînări și alte felurite dulciuri pînă ce magazinul se golise de-a binelea de clienți, cum atunci o siliseră pe femeie să meargă cu ei în cămăruța din spatele prăvălioarei, unde, odată intrați, Richard își descheiase cămașa și-i arătase frînghia, iar Ripton dăduse la iveală dintr-un buzunar secret al hainei un vîrf ascuțit de pilă ; cum înmărmurită de uimire, femeia aflase că frînghia și pila cu pricina reprezentau instrumentele ce aveau să-i redea fiului ei libertatea și că pe lumea asta altă posibilitate de scăpare nu mai exista, căci, vezi bine, ei doi încercaseră fără succes tot ce fusese cu putință. Cumătra mai povestise apoi că, plin de naivitate și animat de cele mai bune intenții, Richard încercase s-o convingă să-și scoată rochia și să-și înfășoare frînghia în jurul propriului

ei corp, iar Ripton recursese la toată elocvența de care era în stare ca s-o determine să ascundă pila ; cum că atunci cînd refuzase categoric să primească frînghia, băieții insistaseră amîndoi să accepte măcar pila. După care, bătrîna se jeluise că, drept mulțumire pentru permisiunea de a-și vedea fiul, pe care i-o dăduse Sir Miles Papworth, era gata, gata să-și ispitească fiul să tragă legea pe sfoară, dar că, slavă Domnului, Tom a strîmbat din nas cînd a văzut pila, iar cînd i-a povestit toate astea domnișorului Richard, dînsul a trîntit niște înjurături care nu prea se potrivesc cu un gentleman de vîrsta lui.

— Băieții seamănă cu maimuțele, decretă Adrian după ce află cele întîmplate. Pe lume nu se află actori în măsură să interpreteze cu mai multă seriozitate absurdităților unei farse. Zău, fără creaturile acestea nostime m-aș plictisi grozav ! Lasă-i pe băieți de capul lor și-ți vor oferi cea mai teribilă distracție ! Nici măcar o trupă de actori consacrați n-ar fi în stare să-i întrecă. Nu, fără doar și poate, căci atunci cînd e vorba de comedie, arta nu reușește niciciînd să depășească firescul naturii ! Uită-te numai la băieții ăștia doi. Gîndește-te prin ce emoții trec ei de dimineață pînă seara ! Ei știu precis că le cunosc secretul și cu toate acestea cînd sîntem împreună se căznesc să pară senini și nevinovați, dar sînt așa de caraghioși în stîngăcia lor că te bufnește rîsul doar cînd îi privești ! Te cuprinde tristețea cînd te gîndești la deznodămîntul poveștii ăsteia, nu-i așa, dragul meu Austin ? Dealtfel același sentiment îl încerc și eu. Mă-nspăimîntă gîndul că totuși va cădea cortina. Oricum, lui Ricky o să-i prindă foarte bine toată povestea asta. Nimic nu folosește mai mult ca o lecție practică !

— Într-adevăr, simți totul pe propria ta piele, răspunse Austin. Rămîne însă de văzut dacă după toate cele întîmplate băiatul va fi în stare să deosebească răul de bine.

Adrian își întinse picioarele, așezîndu-se într-o poziție mai comodă.

— Va fi primul său contact cu experiența, cu fructul preferat din care se înfruptă bătrînii și de care tinerii nici nu vor să audă. Căci la vîrsta lor ei au alte gusturi ! Experiența ! Fără îndoială cunoști minunata comparație a lui Coleridge ? Tu consideri înțelepciunea vrednică de plîns ? Ei da, înțelepciunea a fost dintotdeauna tristă ! Tocmai de aceea le place înțelepților muza comediei. Dacă s-ar

înfrupta numai din hrana lor sublimă ar pieri mai mult ca sigur. În consecință, seară de seară ai să-i vezi pe marii poeți, alături de filozofii cei mai aleși, rîzînd cu gurile pînă la urechi în fața măștilor ce-și rostesc tirada la lumina slabă a lumînărilor. Și știi, mă rog, de ce procedează ei astfel ? Ei bine, fiindcă la ei acasă totul este cufundat în beznă. Distracția favorită a geniilor este scena. Iată de ce a decăzut teatrul în așa hal în vremurile noastre ! Trăim într-un secol de spirite meschine și pline de pretenții, dragul meu Austin. O, de-ai ști cît urăsc sporovăiala asta a voastră ipocrită despre Secolul Muncii, dacă ți-ai putea închipui numai cît îi detest pe toți Mortonii tăi, pe toți vicarii ăștia de teapa lui Brawnley ! Toți la un loc nu sînteți decît niște radicali de rînd, niște materialiști de cea mai joasă speță ! Știi tu ce spune Diaper Sandoe despre Secolul ăsta al Muncii ? Fă bine, te rog, și ascultă !

Veac meschin al răzbunării,
Veac de vorbe goale-n vînt,
Lacom precum șobolanii,
Ce se-agită molfăind !

Veac ce vrea iubirea castă,
Cînd nu-i pasă de păcat.
Domni și doamne ce se poartă
Peste poate delicat !

Secol ce sfidează Timpul
Călărind pe-un Cal de Fier,
Oameni ce-și exaltă Forța
Dar de-o văd în față, pier !

Secol plin de Șarlatani,
Avortoni ai Iadului,
Prințul Hamlet delirează,
Rîd Regii Bumbaculuí !

Viitor născut isteric
Din prezentul eșuat —
Ofelie-a Secolelor moartă,
Plutind pe lacul întristat !

Cere-i vicarului Brawnley să-ți găsească un răspuns la toate problemele astea, murmură Adrian cu zîmbetul pe

buze, după care își așează picioarele într-o poziție și mai confortabilă.

Totdeauna cînd venea vorba despre „secol", cei doi se înfierbîntau la culme.

— „Vicarul meu", cum văd că-ți place să-l numești, a și găsit răspuns la întrebările astea, replică Austin. Și n-a făcut-o hrănindu-se cu iluzii și speranțe de mai bine, căci în cazul ăsta secolul nostru și-ar ieși din minți iar tu ai exulta de bucurie. Brawnley se străduiește din răsputeri să îndrepte lucrurile. El i-a răspuns deja lui Diaper Sandoe prin niște versuri ceva mai izbutite și îl va combate, ducînd o viață ce-i face numai cinste.

— Tu nu ești în stare să înțelegi profunzimea lui Sandoe, răspunse Adrian. Ia, spre pildă, numai aceste cuvinte : „Ofelie — a Secolelor" ! Oare vicarul, ca multe alte spirite călăuzitoare... parcă așa le spui tu, nu-i așa ? Ei bine, acest Brawnley nu este oare și el un fel de prinț metafizic al Danemarcei care o înnebunește pe Ofelia ? Iar ea, biata fecioară, ce altceva pretinde decît un soț iubitor și un cîrd de copii cu zîmbetul pe buze ? Și în vremea asta, nobilul îndrăgostit ce face ? Pune întrebări infinitului și cochetează cu imaterialul !

Austin începu să rîdă.

— Dacă Brawnley va ajunge să-și impună vrerea, să n-ai nici o grijă. Ofelia n-o să ducă lipsă nici de soț, nici de prunci zîmbăreți. Ai răbdare și-l vei cunoaște mai bine. În curînd își va face apariția la Poer Hall și atunci ai să vezi ce va să zică un om al Secolului. Dar pînă atunci, te implor, hai să vedem ce putem face pentru băieții noștri.

— Aaa, băieții ! exclamă Adrian, făcînd un gest disprețuitor cu mîna. Există deci nu numai bărbați, ci și copii ai Secolului ? Nu ? ! Ei bine, atunci înseamnă că băieții sînt mai de preț decît bărbații, căci în toate timpurile ei rămîn aceiași. Auzi, Austin, dar de asta ce mai zici ? Tinerii noștri au studiat *Evadarea* de Latude ! Am găsit în camera lui Ricky, cartea deschisă. Era trîntită peste *Aventurile lui Jonathan Wild*. După cum se vede eroul lui Fielding și-a păstrat pentru el secretele profesiei, de la el nu prea au avut ce să afle. În consecință și-au pus în gînd să-l transforme pe domnul Tom Bakewell într-un al doilea Latude. Vrea nu vrea, plugarul trebuie să devină un Bastille Bakewell. Dacă așa vor ei, așa să fie ! Caii sălbatici să-i

laşi să zburdă-n voie ! N-ai ce să le faci. Nu ne rămîne decît să-i privim. Altfel, am strica spectacolul.

În faţa creaturii de-a pururi neliniştite care este Nerăbdarea, Adrian avea mania să debiteze felurite fleacuri şi prostii care, orice s-ar zice, nu constituie hrana ideală pentru o asemenea fiinţă. Austin era cea mai răbdătoare făptură de pe faţa pămîntului, dar pînă la urmă începu să-şi piardă şi el cumpătul.

— Ascultă, Adrian, vorbeşti de parcă timpul ar fi la cheremul tău. Nu ne-au mai rămas decît cîteva ore. Să ne vedem întîi de treabă. De glume avem noi timp mai tîrziu. Soarta băiatului nostru se hotărăşte chiar în aceste clipe !

— Dar lucrul acesta este valabil pentru toată lumea, scumpul meu Austin, căscă epicureul.

— Ai dreptate, ai dreptate, numai că în aceste clipe noi sîntem răspunzători de soarta acestui băiat. De fapt răspunderea îţi revine mai degrabă ţie.

— Nu încă, nu încă, răspunse Adrian apatic. Cînd se află sub controlul meu, Ricky nu face nici o boacănă. Căci hăitaşului tînăr trebuie să-i pui lesa, iar mînzului zăbala ! În clipa asta eu îmi declin orice răspunderi !

— Dacă gîndeşti astfel, vei vedea tu cu cine o să ai de-a face cînd îţi vei recăpăta simţul răspunderii !

— Dragul meu, eu îl iau pe tînărul prinţ de care mă ocup aşa cum este : că am de-a face cu un Iulian sau un Caracalla, cu un Constantin sau cu un Nero, pentru mine n-are nici o importanţă. Atîta doar, că dacă are chef să-şi zdrăngănească scripca atîta timp cît cerul e cuprins de flăcări, prinţul trebuie mai întîi să ştie să cînte. Iar dacă este cumva un apostat cu mania controverselor, trebuie să fie în stare să-i înţeleagă pe oameni, să ştie ce-i aia logică şi, bineînţeles, să aibă bunul obicei să-şi spună rugăciunile.

— Atunci mă laşi să acţionez de unul singur ? întrebă Austin, ridicîndu-se să plece.

— Eşti liber să faci ce vrei ! exclamă Adrian, schiţînd un gest de retragere. Sînt convins că nu vei face nimic rău, ba, mai mult, sînt sigur că nu eşti în stare de aşa ceva şi, apoi, ţine minte cuvintele mele profetice : Indiferent care este situaţia, bătrînul Blaize trebuie cumpărat. În felul ăsta lucrurile se rezolvă pe loc. Astă-seară cred c-am să trec pe la patronul nostru şi-am să aranjez eu lucrurile. Nu-l putem lăsa pe nenorocitul ăla în ghearele justiţiei,

deşi, la urma urmelor, ar fi o aberaţie să susţii că un biet copil poate fi capul răutăţilor !

Austin contemplă apatia în care se complăcea tînărul înţelept şi, indiferent cît de puţin îşi cunoştea vărul, îşi dădu totuşi seama că orice altă discuţie ar fi fost de prisos. Tînărul înţelept n-avea urechi decît pentru propria lui înţelepciune. Un lucru era însă clar. Lui Adrian îi era frică de ceva şi lucrul acesta era legea.

În timp ce Austin ieşea din cameră, Adrian strigă după el.

— Încă o clipă, Austin ! Să nu-ţi faci griji ! Tu vezi totdeauna lucrurile în negru. Află că eu am întreprins totuşi ceva. N-are importanţă ce-am făcut. Dacă te duci la Belthorpe, fii amabil, dar te rog să nu te umileşti. Îţi mai aminteşti ce tactică a folosit Scipio Africanul împotriva elefanţilor lui Hannibal ? Ei bine, ascultă, dar să rămînă între noi. Am avut eu grijă de elefanţii domnului Blaize. Dacă totuşi atacă, să ştii că-i doar o înscenare şi totul se va întoarce împotriva lor ! Înţelegi ce vreau să-ţi spun. Nu ? ! Ei bine, n-are nici o importanţă numai că n-aş vrea să creadă cineva că stau cu mîinile în sîn. Dacă în seara asta va trebui să dau ochii cu fermierul, voi discuta cu el liniştit, căci ştiu bine că nu ne are cu nimic la mînă !

Apoi tînărul înţelept căscă şi luă un volum la întîmplare de pe raftul de cărţi de lîngă el. Austin părăsi grăbit camera, plecînd în căutarea lui Richard.

CAPITOLUL VII

Umbrarul lui Dafne

Sus pe colina de la marginea făgetului, străjuia un mic pavilion de marmură albă, umbrit de frunzişul unui laur, a cărui siluetă se reflecta în apele unui rîu. Adrian poreclise micul edificiu „Umbrarul lui Dafne". În locul acela îl găsi Austin pe tînărul Richard, care, retras de restul lumii, şedea cu faţa îngropată în mîini, întruchipînd parcă imaginea înfrîngerii şi a disperării. Austin îl salută pe băiat şi se aşeză lîngă el, dar acesta rămase neclintit căci socotea, probabil, că nu e cazul să-şi arate faţa în halul în care se afla.

— Unde ţi-e prietenul ? întrebă Austin.

— S-a dus ! răspunse băiatul cu o voce cavernoasă ce răzbătea cu greu printre șuvițele de păr și degetele ce-i ascundeau chipul.

Îi explică apoi că, în cursul dimineții, sosise un bilet prin care domnul Thompson își chema urgent fiul la Londra și că domnișorul Ripton, neavînd ce să mai facă, plecase în pripă, fără nici o tragere de inimă.

De fapt, Ripton declarase sus și tare că are de gînd să-și sfideze părintele și că nu-și va părăsi nicicum prietenul în aceste momente de grea restriște. Sir Austin a spus însă răspicat că băieții trebuie să-și asculte întotdeauna părinții și, ca atare, i-a poruncit lui Benson să aibă grijă ca înainte de ora prînzului lucrurile lui Ripton să fie gata pregătite de plecare ; ei bine, entuziasmul cu care acesta din urmă a îmbrățișat punctul de vedere al baronetului asupra obligațiilor filiale era tot atît de fals ca și oferta generoasă pe care i-o făcuse lui Richard de a rămîne cu el și de a nu acorda astfel nici o importanță acestor obligații. Băiatul era încîntat văzînd că providența se hotărîse, în fine, să-l îndepărteze de pe meleagurile din vecinătatea Lobourne-ului, unde îl pîndeau atîtea pericole, deși, pe de altă parte, cum era tare simțit din fire, suferea amarnic la gîndul că-și părăsește prietenul în asemenea momente de grea încercare. Băieții se despărțiseră ca cei mai buni prieteni. Și era normal să fie așa, căci Ripton le jurase credință Feverelilor cu toată pasiunea și înflăcărarea de care era în stare, legîndu-se ca la cel mai mic semnal din partea moștenitorului de la Raynham Abbey, să-și facă apariția oricînd și oriunde va fi nevoie, pentru a-i înfrunta pe toți fermierii din Anglia.

— Cu alte cuvinte ai rămas singur, spuse Austin, privind chipul frumos al băiatului. „Să știi că-mi pare bine ! Numai atunci cînd sîntem siliți să ne descurcăm singuri reușim să ne cunoaștem cu adevărat.

Răspunsul întîrzia, dar pînă la urmă vanitatea își spuse cuvîntul.

— Nu prea mi-a fost de mare ajutor !

— Dragă Ricky, acum cînd prietenul tău a plecat, e bine să-ți amintești numai de calitățile lui și să-l vorbești de bine.

— Într-adevăr, era un prieten de nădejde, mormăi băiatul.

— Şi tu ştii că un prieten de nădejde nu găseşti pe toate drumurile. Dar ia spune-mi, ai reuşit să rezolvi problema aceea... parcă aşa spuneai că ai de gînd ?

— Am făcut tot ce mi-a stat în putinţă !

— Şi pînă la urmă ai eşuat ?

Urmă o scurtă pauză după care, încercînd să evite un răspuns direct, Richard decretă cu gravitate :

— Tom Bakewell e un laş !

— Pesemne, spuse Austin cu vocea lui blîndă, bietul flăcău nu vrea să intre într-o încurcătură şi mai mare. Ştii, eu nu cred că Tom e un laş.

— Ba da, e un laş ! strigă Richard. Crezi că dac-aş fi fost eu în locul lui, mai eram în închisoare ? Cu o pilă ca aceea, evadam din prima noapte ! Unde mai pui că i-am oferit şi o frînghie ! Era atît de groasă şi solidă că ar fi putut evada cu ea doi oameni de înălţimea şi greutatea lui Tom. Dacă vrei să ştii, Ripton, Ned Markham şi cu mine am stat agăţaţi de frînghia asta mai bine de o oră şi tot nu s-a rupt. Aşa că vezi bine, Tom e un laş şi-şi merită soarta. Faţă de o asemenea creatură n-am nici un pic de milă !

— Nici eu, răspunse Austin.

În toiul acuzaţiilor pe care i le aducea bietului Tom, Richard se înflăcărase atît de tare că-şi ridicase capul. Dar mai mult ca sigur că şi-ar fi ascuns din nou chipul dacă ar fi cunoscut gîndurile lui Austin, care-l privea cu ochii lui sinceri.

— Eu n-am întîlnit niciodată un laş în viaţa mea, continuă Austin. Cunosc însă din auzite cîteva exemple. Un astfel de om a mers pînă acolo încît a acceptat ca din pricina lui să piară o fiinţă nevinovată.

— Ce josnic ! exclamă băiatul.

— Da, într-adevăr, foarte urît, încuviinţă Austin.

— Foarte urît ? ! exclamă Richard, considerînd atitudinea lui Austin mult prea îngăduitoare. Eu nici nu l-aş fi privit în ochi ! Cîtă josnicie !

— După cîte ştiu, omul a încercat să se scuze, susţinînd că a procedat astfel pentru a-şi cruţa familia. Dealtfel a încercat tot ce i-a stat în putinţă ca să-l salveze pe omul cu pricina. Apoi am citit confesiunile unui cunoscut filozof care spunea că în tinereţe a comis un furt neînsemnat şi a dat vina pe o servitoare din casă. Fata a fost dojenită aspru

și au concediat-o imediat. Cu toate acestea, ea l-a iertat pe adevăratul făptaș.

— Cîtă lașitate, strigă Richard. Și cum, a mărturisit apoi tuturor ce făcuse ?

— Dacă vrei să te convingi, poți citi tu însuți întîmplarea.

— Cum, chiar a scris și a publicat toate acestea ?

— Bineînțeles, cartea se găsește și în biblioteca tatălui tău. Tu ai fi fost în stare de așa ceva ?

Richard ezită cîteva clipe, după care recunoscu că nu ar fi fost în stare să-și mărturisească greșeala.

— Atunci cine l-ar mai putea considera laș pe omul acela ? continuă Austin. El și-a ispășit greșeala asemeni tuturor oamenilor care-și pierd firea într-un moment de slăbiciune, dar care în realitate nu sînt lași. Lașul gîndește astfel : „Dumnezeu nu mă vede, ies eu basma curată din încurcătura asta !" Ceilalți oameni însă știu prea bine că cel de sus vede totul și lor le este lesne să-și mărturisească vina. După părerea mea, nimic nu e mai rău decît să fii lăudat de cei din jur, cînd știi tu însuți că ești un impostor.

Ochii tînărului Richard erau ațintiți asupra chipului grav și totuși deschis și binevoitor al lui Austin. Privirile acestuia îl făcură însă pe băiat să-și lase capul în jos.

— Dragă Ricky, eu cred că greșești cînd îl consideri laș pe bietul Tom pentru simplul motiv că refuză să se folosească de mijloacele de evadare pe care i le propui tu. Un laș rareori va refuza să-și tragă după el complicele. Și, mai ales, cînd persoana în cauză aparține unei familii cu renume, nu este puțin lucru ca un biet plugar să ia de bună voie asupra lui toată vina. Poți spune ce vrei despre Tom, dar laș nu-l poți numi !

Richard nu scotea o vorbă. După atîtea emoții, după atîta timp pierdut și atîtea strădanii menite a-l familiariza cît mai bine cu cele două instrumente pe care le considera salvatoare, i se părea de neconceput să accepte că pila și frînghia se dovediseră inutile. Dacă recunoștea că Tom dăduse dovadă de curaj și bărbăție, lucrurile luau dintr-o dată o cu totul altă înfățișare. Dacă însă continua să-l considere pe Tom un laș și un fricos, atunci își permitea să spună că el, Richard Feverel, este cel care suferă. Or trebuie știut că, indiferent dacă avem de-a face cu un copil sau un bărbat în toată firea, toți găsesc, deopotrivă, că este un adevă-

rat lux să treacă drept victima altora, ba uneori luxul acesta este privit chiar ca o necesitate.

În cazul lui Austin, înfruntarea dintre spiritul binelui şi spiritul răului s-ar fi rezolvat mult mai repede. De aceea el nici nu-şi putea imagina ce ravagii făcea conflictul acesta în sufletul tînărului Richard. Din fericire pentru băiat, Austin nu era un moralist. Cea mai mică insistenţă, ipocrizie sau aer protector ar fi compromis totul, trezind spiritul de împotrivire ce exista în stare latentă în firea băiatului. Cînd avem de-a face cu moralişti sau predicatori înnăscuţi, simţim instinctiv că ne aflăm în faţa unor duşmani. Astfel de oameni sînt poate de folos celor înfrînţi care-şi dau ultima suflare pe cîmpul de luptă ; ei stîrnesc însă întotdeauna împotrivirea celor puternici. O fire ca a lui Richard trebuia lăsată să se desfăşoare în voie. Băiatului nu trebuia decît să i se spună discret pe ce drum s-o apuce. Aşa că atunci cînd rosti supus : „Austin, învaţă-mă ce să fac !", lupta ce se dădea în sufletul lui era în mare parte cîştigată.

— Va trebui să te duci la fermierul Blaize, îi spuse Austin, punîndu-i mîna pe umăr.

— Să mă duc la Blaize ? ! murmură Richard fără entuziasm, înţelegînd că era vorba de un gest de penitenţă.

— Cînd vei ajunge la el sînt convins că vei şti singur ce ai de făcut.

Băiatul se încruntase şi-şi muşca buzele.

— Vrei să-i cer ticălosului ăluia o favoare ? Mi-e imposibil să fac una ca asta.

— Te duci pur şi simplu şi-i povesteşti ce s-a întîmplat, apoi îi spui că n-ai de gînd să stai cu braţele în sîn, lăsîndu-l pe bietul om fără nici un ajutor în încurcătura în care se află.

— Dar bine, Austin, încercă să-i explice băiatul, asta înseamnă să-i cer să intervină în favoarea lui Tom ! Cum să fac eu una ca asta cînd ştii ce mult îl urăsc !

Austin insistă totuşi să se ducă la fermier, sfătuindu-l să nu se gîndească nici o clipă la consecinţe pînă nu ajunge acolo. Richard fierbea de mînie.

— Austin, tu n-ai pic de mîndrie !

— S-ar putea să ai dreptate.

— Înţelegi tu ce înseamnă să ceri o favoare de la un ticălos pe care-l urăşti de moarte ?

Richard nu concepea să vadă altfel lucrurile şi, pe măsură ce-şi dădea seama că trebuia cît mai curînd să treacă

la acțiune, se crampona cu și mai multă încăpățînare de punctul său de vedere.

— Pe cinstea mea, continuă băiatul, nu știu cum o să mă stăpînesc să nu-i trag cîțiva pumni zdraveni.

— Dar l-ai pedepsit cu vîrf și îndesat, dragul meu !

— El m-a lovit pe mine ! exclamă Richard și buzele începură să-i tremure. N-a îndrăznit să mă înfrunte cu pumnii. M-a lovit cu o cravașă și acum o să umple toată lumea că m-a biciuit ca pe un cal și că eu am venit să-i cer iertare. Auzi, să-i cer iertare ! Un Feverel să-i ceară lui iertare ! Ah, dac-aș putea să procedez cum știu eu... Dac-ar fi după mine !

— Ricky dragă, dar omul ăsta muncește cinstit ca să-și cîștige pîinea. Tu i-ai încălcat pămînturile. El n-a făcut decît să te-alunge și drept răsplată i-ai incendiat stogurile.

— Am să-i plătesc tot ce-a pierdut și cu asta basta !

— Cum, chiar nu vrei să recurgi la ajutorul pe care ți l-ar putea oferi el ?

— Sub nici un motiv ! Lui n-am să-i cer niciodată să-mi facă o favoare !

Austin îl privi țintă în ochi.

— Cu alte cuvinte, preferi să primești o favoare din partea bietului Tom Bakewell.

În fața acestui nou mod de a pune problema, Richard se simți tulburat și ridică din sprîncene. Deși încă neclar, începea să vadă lucrurile într-o cu totul altă lumină.

— Să primesc o favoare din partea lui Tom, plugarul ? Ce vrei să spui cu asta ?

— Pentru a evita ceva care nu-ți face plăcere, ești gata să permiți unui simplu flăcău de la țară să se sacrifice pentru tine. Trebuie să-ți mărturisesc că eu n-aș fi în stare să dau dovadă de atîta mîndrie.

— Mîndrie ! exclamă Richard, simțind usturimea acestor cuvinte. Se încruntă și își întoarse privirile spre colinele ce se profilau albastre la orizont.

Austin nu mai știa ce să facă. Începu să-i povestească cum îl găsise pe Tom la închisoare și îi reaminti cuvintele pe care îl rugase să i le transmită. Și, contrar propriilor sale intenții, povestea avu cel mai neașteptat efect. Înzestrat cu o imaginație mult mai vie decît Austin, atunci cînd era vorba de latura comică a lucrurilor, băiatul vedea parcă aievea înaintea ochilor chipul grosolan al unui țărănoi ciu-

fulit şi necioplit, rînjind nătîng cu gura lăbărţată pînă la urechi. Chipul acesta avu însă darul să trezească în sufletul său cele mai contradictorii sentimente : dezgust şi ironie, milă şi regrete. Iată-l pe Tom zăcînd în închisioare ! Un mitocan ce molfăie slănină, un neisprăvit ahtiat după bere, un adevărat animal şi, totuşi, o fiinţă omenească în pieptul căreia bate o inimă curajoasă, capabilă de devotament şi sacrificii. Richard era profund mişcat. Spiritul său bun îi înaripa imaginaţia, îi dădea puteri să-l înţeleagă pe plugarul acesta amărît şi să-i idealizeze fiinţa, încununînd-o cu o aureolă tristă. Sufletul băiatului se trezise la viaţă. Îşi simţea întreaga fiinţă cuprinsă de sentimente pe care pînă atunci nu le mai cunoscuse. Valuri de duioşie fără seamă, o căldură atotcuprinzătoare, sentimentul unei măreţii de negrăit, cele mai nobile simţiri omeneşti se revărsau asupra lui, descătuşate parcă dintr-o încăpere a eterului. Şi toate aceste simţiri erau dominate de o singură imagine — chipul lui Tom, creatura aceasta frustă, cu părul vîlvoi, rîzînd nătîng cu gura lăbărţată pînă la urechi. Tom îl aţintea parcă cu degetul, făcîndu-l să pălească de ruşine la gîndul că este în stare să năpăstuiască o biată creatură şi, cu toate acestea, faţă de Tom simţea în aceste momente o duioşie caldă cum nu mai încercase faţă de nici o altă fiinţă omenească pînă atunci. Rîdea de Tom şi totuşi îi era milă de el. Îl stima pe plugar, dar în acelaşi timp simţea faţă de el o puternică repulsie. Îngerul cel bun al băiatului era încleştat într-o luptă crîncenă cu spirite mai puţin nobile. Îngerul său se afla în frunte, călca în picioare repulsia, umaniza rîsul şi transfigura mîndria. Mîndria aceasta care, asemeni unei fiinţe vii, privea dispreţuitoare hainele de prost gust ale grosolanului plugar, strigîndu-i lui Richard cu sarcasmul şi ironia lui Adrian : „Priveşte-ţi binefăcătorul !"

Austin stătea alături de băiat dar nu-şi dădea seama de freamătul sublim pe care-l stîrnise în sufletul său. Încetul cu încetul, tumultul acesta din adîncuri începu să i se citească pe chip. Cu buzele crispate, băiatul privea pierdut în depărtare. Rămase tăcut şi nemişcat mai multe minute în şir. În cele din urmă, se sculă brusc în picioare şi exclamă : „Mă duc chiar acum la bătrînul Blaize şi-am să-i povestesc totul !"

Austin îl luă de mînă pe Richard şi, ieşind de sub umbrarul lui Dafne, porniră împreună spre Lobourne.

CAPITOLUL VIII

Gustul amar al umilinței

Fermierul Blaize nu s-a arătat prea uimit de vizita lui Richard Feverel așa după cum se așteptase tînărul nostru gentleman. Așezat comod într-un fotoliu, fermierul trona în salonul scund al conacului său de modă veche, avînd alături, pe măsuță, o pipă lungă de lut și un prepelicar bătrîn, care stătea întins alene la picioarele lui. Pînă acum, fermierul acordase audiență unui număr de trei distinși reprezentanți ai familiei Feverel, care, potrivit discreției clanului, sosiseră fiecare separat, dar care, de fapt, urmăreau cu toții unul și același scop. În cursul dimineții își făcuse apariția Sir Austin în persoană ; la scurt interval după plecarea lui sosise Austin Wentworth, iar la numai cîteva minute după acesta venise și Algernon care, atît la Londra cît și în alte locuri unde era cunoscut, fusese poreclit „căpitanul" și se bucura de multă popularitate. Fermierul Blaize jubila de mîndrie și satisfacție. Grație lui, toți acești oameni de vază se aflau acum într-o groaznică încurcătură. Ca orice răzeș, Blaize îi primi pe fiecare în parte cu cea mai mare ospitalitate, dar rămase neclintit în ceea ce privește pretențiile sale : nu-i făcu baronetului nici o concesie, nu cedă nimic în fața „căpitanului" și se dovedi la fel de inflexibil față de bunul și tînărul domn Wentworth. Fermierul Blaize se comportase astfel fiindcă era un englez neclintit ca o stîncă. Și apoi, cînd îl auzi pe baronet mărturisind cu sinceritate de cîtă autoritate se bucură asupra familiei, fermierul hotărî să profite și mai mult de această autoritate și să nu cedeze decît în fața unor avantaje palpabile : despăgubiri materiale, compensații pentru vătămările aduse persoanei sale, dar, mai presus de toate, satisfacție pentru afrontul adus amorului său propriu. Mai precis, despăgubirile se ridicau la circa trei sute de lire sterline, la care se adăugau scuzele pe care domnișorul Richard, principalul vinovat, urma să le exprime în persoană. Și totuși mai exista o rezervă. Fermierul insistase sus și tare că acceptă cele de mai sus cu condiția ca nimeni să nu încerce să-i mituiască martorii. Căci, afirma el, într-o atare situație, banii nu mai pre-

zentau pentru el nici o importanță și se jura că va face tot posibilul să obțină deportarea lui Tom Bakewell.

Lucrurile nu stăteau chiar așa de simplu, dat fiind că exista și un complice, adăugase fermierul în vreme ce-și scutura pe îndelete pipa. Nu avea nici pe departe intenția să compromită vreo persoană, respecta după cum se cuvenea rangului său pe toți locuitorii de la Raynham Abbey și i-ar fi părut foarte rău să-i vadă la ananghie. Numai că nimeni n-avea voie să încerce cumva să-i mituiască martorii, căci el era omul legii. Rangul este mare lucru, banii înseamnă și mai mult, legea însă e mai presus de orice. În Anglia, arăta răspicat fermierul, în fața legii se înclină și suveranul. Așa că a încerca să induci legea în eroare înseamnă să mergi pînă acolo încît să-ți trădezi țara.

— Vin direct la dumneavoastră, începuse baronetul, și vă mărturisesc cu toată sinceritatea cum am ajuns să descopăr că fiul meu este amestecat în treaba aceasta mizerabilă. Sînt gata să vă ofer despăgubiri pentru pierderile pe care le-ați avut, precum și scuzele de rigoare care sper că vă vor da satisfacție, asigurîndu-vă, totodată, că cei din familia noastră nu au obiceiul să mituiască martorii sau să mistifice legea. Tot ce vă cer în schimb este să nu exercitați presiuni asupra acuzării. În momentul de față totul depinde de dumneavoastră. În ceea ce mă privește, sînt hotărît să fac tot ce-mi stă în putință pentru a ușura soarta celui aflat la închisoare. Vă rog să mă credeți că nu v-aș putea spune în ce măsură este implicat fiul meu în toate cîte s-au întîmplat, fiindcă ignor eu însumi cauzele care l-au împins în această treabă.

— D-apoi io cred că știu care-i cauza !

— Știți ? ! exclamă cu uimire Sir Austin. Vă rog, fiți bun, și spuneți-mi și mie despre ce este vorba.

— D-apăi, cel puțin, cred că ghicesc. Vedeți dumneavoastră, Sir Austin, nu prea s-ar zice că e mare prietenie între mine și fiu' dumneavoastră. Că știți, eu nu-s omu' care să-mi placă să-i văz pe tinerii gentlemeni cum îmi încalcă pămînturile și caută vînat, așa de capu' lor, fără să-mi ceară voie, mai ales cînd știu că la ei acasă se găsește, slavă Domnului, destule păsări de ochit cu pușca. Da' vedeți dumneavoastră, lui parcă i-ar plăcea să se înfrupte din vînatu' altuia și ce mai calea-valea n-am avut încotro și l-am pocnit bine cu cravașa ca pe-un cal de curse. Căci tot ce se găsește pe pămîntu' ăsta i-al meu și

dacă am lovit pe cineva am făcut-o după ce l-am avertizat să ia bine seama. Îmi pare tare rău de 'toate astea, da' asta-i situația !

Sir Austin plecă hotărît să discute cu fiul său, de îndată ce va reuși să-l găsească.

În timpul vizitei lui Algernon s-a băut multă bere și s-au făcut promisiuni. „Căpitanul" l-a asigurat pe fermier că, în ceea ce-l privește, nu intenționează să influențeze vreun membru al familiei Feverel împotriva lui. Austin Wentworth a procedat și el la fel, așa că acum fermierul era pe deplin satisfăcut. „Ce mai calea-valea cu banii știu că lucrurile-s clare, rămîne de văzut cum stăm cu scuzele ! exclamă Blaize, dînd falnic capul pe spate și întinzîndu-și picioarele.

Cum era și firesc, fermierul se căznea să afle dacă cele trei vizite făceau parte dintr-o conspirație. Ceea ce-l nedumerea și mai mult era sinceritatea lui Sir Austin și faptul că baronetul nu venise ultimul, rezervîndu-și astfel pentru sine cinstea atacului final. Blaize tocmai se întreba dacă are de-a face cu niște oameni teribil de șireți sau pur și simplu cu niște fraieri, cînd fu anunțat că a sosit tînărul Richard.

O fetiță grozav de frumoasă, în obrajii căreia străluceau trandafirii celor treisprezece primăveri de cînd văzuse lumina zilei, cu păr bogat și lucios, împletit în splendide cosițe, păși ușor dinaintea băiatului și, timidă, zăbovi o clipă în preajma fermierului pentru a trage cu ochiul la chipeșul musafir. Fetița care se dovedi a fi nepoata fermierului, se numea Lucy Desborough și era fiica unui locotenent din Marina Regală. Dar mai presus de toate, din recomandările lui Blaize, reieșea că e vorba de o fetiță extrem de cuminte, deși gazda se ferise să rostească prea tare această laudă.

Din păcate însă nici calitățile excepționale ale caracterului și nici rangul fetei nu-l împingeau pe Richard să acorde prea multă importanță micuței domnișoare. Tînărul se înclină stîngaci în fața ei, după care se așeză pe un scaun.

Ochii fermierului străluceau de bucurie.

— Tatăl fetei, își continuă el explicațiile, a luptat și și-a dat viața pentru țară. Și omul care a luptat pentru țara lui are dreptul să stea cu fruntea sus alături de oricine.

Ehei, nu-s mulți ca alde Desb'rough din Dorset ! Cunoașteți familia, domnișorule Feverel ?

Richard nu-i cunoștea defel și după chipul lui s-ar fi zis că nici nu dorește să facă cunoștință cu vreuna din odraslele acestei familii.

— Și de-ai ști ce mai budinci și plăcinte face fetișoara asta, o ținea întruna fermierul fără să-i pese de aerul sumbru pe care și-l luase interlocutorul său. Lucy e o lady în toată puterea cuvîntului care poa' să stea alături de cele mai cinstite domnișoare. Puțin îmi pasă că alde Desb'rough din Dorset sînt catolici cu toții, cîn' știu că pînă la unu' sînt niște adevărați gentlemeni. Și-apoi, fetița asta cîntă la clavir dumnezeiește ! Seară de seară, zdrăngănește întruna. Mie-mi plac cîntecile alea vechi, ea se dă-n vînt după melodiile de astăzi. Da' cît o sta cu mine o s-o-nvăț eu numai lucruri practice ! Pe d'asupra, fetica asta mai știe și nițică franțuzească căci a stat în Franța cîțiva anișori. Da' mie mai mult îmi place s-o aud cîntînd decît s-o aud ciripind pe franțuzește. Hai, Lucy, ne cînți ceva ? Nu vrei, porumbițo ? Hai, zii cînticu' ăla cu vifandiera — femeia aia care... și aici fermierul Blaize se oferi din proprie inițiativă să explice sensul cuvîntului. Femeia aia care... ei, ghiciți dumneavoastră care... Aia de mărșăluiește alături de soldații franțuji...

Mademoiselle Lucy corectă cunoștințele de franceză ale unchiului ei și apoi nu mai scoase o vorbă. Băiatul acesta chipeș, dar acru, o făcuse să-și piardă graiul și ca atare simțea că nu mai e în stare să cînte în prezența lui. Se pierduse de tot și, ca să nu cadă, se rezema de fotoliul unchiului ei. Prin felurite gesturi refuza tot ce i se cerea și îl privea pe fermier fix în ochi.

— Ha, ha, ha, hohoti fermierul. Fetele astea învață tare repede care-i deosebirea dintre un tînăr și-un bătrîn. Hai, Lucy, poți să pleci. Du-te și învață-ți lecția pentru mîine.

Fără nici un pic de entuziasm, fiica Marinei Regale ieși tiptil din cameră. Unchiul ei o urmări cu privirea pînă la ușă, unde fetița mai zăbovi o clipă pentru a arunca o ultimă privire tînărului musafir, după care dispăru imediat.

Fermierul Blaize rîdea și chicotea bine dispus.

— Să știi că nu-i totdeauna așa de drăgăstoasă cu unchiu' ei ca azi. N-aș vrea să zic cu asta că nu mă-ngrijește cum trebuie, căci oricît ai umbla nu găsești un suflet

bun ca al ei. Mititica de ea nu oboseşte niciodată cîn' e vorba să-ţi citească, să-ţi pregătească băuturile, să-ţi cînte sau să-ţi facă toate după pofta inimii. Are un suflet de aur, Dumnezeu s-o aibă în pază !

Prin aceste elogii fermierul urmărea să-i dea oaspetelui posibilitatea să-şi mai vină în fire, sperînd totodată că în felul acesta vor reuşi să găsească un subiect comun de discuţie. În realitate, însă, nu făcea decît să-l irite şi să-l nedumerească şi mai mult pe tînărul nostru care se simţea ros de ruşine. Richard intenţionase să meargă pînă la uşa fermierului Blaize, să-l cheme acolo şi să-i explice pe un ton ridicat şi plin de aroganţă cum stau lucrurile, luînd asupra sa toată povara acuzaţiilor ce apăsau pe umerii lui Tom Bakewell. În timp ce se îndrepta spre Belthorpe, Richard revenise la vechile lui sentimente. Uitase aproape cu desăvîrşire de discuţia pe care o avusese cu Austin şi, văzîndu-se silit să intre în casa duşmanului său, să ia loc pe scaunul acestuia şi să accepte să fie prezentat familiei sale, considera că depăşise cu mult condiţiile înţelegerii lor. Băiatul începu să clipească din ochi şi să strîmbe din nas, pregătindu-se să dea pe gît cupa amară a umilinţei pe care amabilitatea fermierului şi tărăgănelile o făceau să fie şi mai nesuferită. Fermierul Blaize se simţea în largul lui şi nu se grăbea defel. Sporovăi despre starea vremii şi despre recolte, despre ultimele treburi de la castel, făcu un bilanţ al partidelor de crichet din anul respectiv şi conchise, în fine, exprimîndu-şi speranţa că nici un reprezentant al familiei Feverel nu va mai avea ghinionul să-şi piardă un picior datorită acestui joc. Pentru Richard însă toate poveştile astea nu însemnau decît un singur lucru — incendiul de la fermă. Pe măsură ce simţea cum i se apropie de buze cupa cu venin, tremura şi clipea din ce în ce mai agitat. Profitînd o clipă de tăcerea gazdei, Richard duse cupa la gură cu respiraţia tăiată.

— Domnule Blaize, am venit să vă spun că eu sînt cel care mai serile trecute a dat foc stogurilor dumneavoastră...

Fermierul îşi mişcă buzele într-un mod cît se poate de ciudat, apoi, schimbîndu-şi poziţia, spuse :

— Şi aşa, zi, asta-i tot ce-ai avut să-mi spui, domnule ? De-asta aţi venit pînă la mine, nu-i aşa ?

— Da, răspunse cu fermitate Richard.

— Şi asta-i tot ce-aveai de zis ?

— Da, exclamă Richard pe acelaşi ton.

Fermierul se foi din nou în fotoliu.

— Atunci, să ştii, măi băiete, că te-ai deplasat pînă aici ca să-mi torni o minciună ! Fermierul Blaize îl privi pe băiat drept în ochi şi nu păru deloc mirat, văzîndu-l că se învineţeşte de mînie.

— Îndrăzneşti să mă faci mincinos ? strigă Richard, sărind de pe scaun.

— Vreau să spun, insistă neclintit fermierul, că ai turnat o minciună !

După care îşi pocni cu străşnicie şoldurile de parcă ar fi vrut să dea şi mai multă greutate vorbelor sale.

— Este pentru a doua oară că mă insulţi, spuse Richard ameninţîndu-l cu pumnul. Mai întîi m-ai lovit şi acum îndrăzneşti să mă faci mincinos. Aş fi fost dispus să cer scuze... Mi-aş fi cerut chiar şi iertare numai ca să-l scot din încurcătură pe omul acela care zace-n închisoare. Da ! Aş fi fost în stare să mă umilesc pînă într-atît numai ca un alt om să nu aibă de suferit din pricina faptelor mele.

— Foarte bine ! îl întrerupse fermierul.

— Şi dumneata foloseşti acest prilej pentru a mă insulta din nou ! Eşti un laş, domnule ! Numai un laş este-n stare să te insulte în propria lui casă !

— Ei, da' stai blînd şi ia loc, domnişorule, spuse fermierul, încercînd astfel să-şi mai domolească musafirul. Stai jos, zău, şi nu te pripi chiar aşa. Dacă mai zilele trecute o luai mai domol, azi eram prieteni. Da, zău, stai jos, te rog ! Pe cinstea mea, nu vreau să te ţin drept mincinos nici pe dumneata, nici pe cei ce-ţi poartă numele. Îl respect pe tatăl dumitale, deşi în chestiuni politice fiecare cu vederile lui. N-am de gînd să-ţi port în vreun fel pică. Doar atît am vrut să-ţi spun că ce-mi povesteşti dumneata nu-i adevărat ! Da' asta nu înseamnă că-ţi vreau răul, numai că lucrurile nu stau aşa cum spui dumneata. Asta-i tot ! Păi, o ştii şi dumneata la fel ca mine !

Nedorind în nici un chip să dea impresia că s-ar mai fi domolit, Richard se aşează furios pe scaun. Fermierul avea dreptate şi, după ultima discuţie cu Austin, băiatul începuse să-şi dea seama că atunci cînd nu te porţi cum se cuvine n-are nici un rost să te-nfierbînţi şi să faci pe supăratul.

— Ei, haide, continuă fermierul, nu lipsit de bunăvoinţă, ce altceva mai ai de spus ?

Richard simțea din nou gustul amar al cupei pe care o băuse pînă la fund. Dar vai, din păcate, firea omenească este astfel alcătuită încît preferă să bea pînă la fund de zeci de ori licoarea blestemată, numai pentru a evita cupa umilinței pe care destinul, mai puțin crud, i-o pune dinainte doar o singură dată. Clipind din ochi și strîmbînd din nas, băiatul dădu din nou cupa în lături.

— Am venit să-ți mai spun că regret modul în care m-am răzbunat împotriva dumitale pentru că m-ai lovit cu cravașa !

Fermierul Blaize încuviință din cap.

— Asta-i tot, stimate domnișor ?

Of, încă o cupă cu venin care trebuia golită pînă la fund !

— Ți-aș fi foarte obligat, începu Richard cu voce gravă, dar se opri pe loc căci simțea că i se întoarce stomacul pe dos. Nu era în stare să bea cupa dintr-o înghițitură, așa că sorbea licoarea încetul cu încetul și, cu fiece strop, greața punea cu atîta forță stăpînire pe el, că începu să-i fie teamă că actul căinței va fi imposibil. Ți-aș fi foarte obligat, repetă băiatul, extrem de obligat, dacă ai fi atît de amabil... și Richard își dădu deodată seama că dacă din capul locului ar fi vorbit astfel l-ar fi convins mai lesne pe fermier și și-ar fi cruțat mîndria, mai bine zis ar fi fost mai sincer. Căci trebuie s-o spunem că, dîndu-și seama de nesinceritatea cuvintelor lui, băiatul încerca să simuleze umilința pentru a-l induce în eroare pe fermier și, pe măsură ce vorbea astfel, credea tot mai puțin în vorbele lui, din care pricină începuse să se exprime tot mai pompos. Dacă ai fi atît de amabil... se bîlbîi el, atît de amabil... (Formidabil ! Un Feverel să ajungă să cerșească bunăvoința unei asemenea brute ! De neimaginat !) să-mi faci un serviciu... (Mie, Richard Feverel să-mi facă un serviciu tocmai el !) să te străduiești... (În fine, fie ce-o fi, o spun numai de hatîrul lui Austin !) să-ți dai silința... să... (Imposibil, nu pot să continui mai departe !)

Cupa stătea neclintită în fața lui plină pînă-n vîrf de parcă n-ar fi sorbit nici o picătură. Richard o dădu din nou în lături.

— Ei bine, schimbă el tonul, am venit să vă întreb dacă ați avea amabilitatea să încercați... ce ați putea face... (Ce rușine de nedescris să fii silit să implori pe cineva în felul

acesta !) Să-l salvaţi... Să vă străduiţi să faceţi în aşa fel... Ei bine, dacă aţi avea amabilitatea...

Era peste puterile lui Richard să înghită tot lichidul dintr-o dată. Băutura devenea din ce în ce mai insuportabilă. Ar fi acceptat orice, ar fi admis c-a greşit, şi-ar fi cerut scuze că nu se purtase cum se cuvine, orice ar fi făcut, dar să cerşească o favoare din partea celui jignit reprezenta o umilinţă pe care nici un Feverel n-o putea accepta. Totuşi, mîndria, care totdeauna are neşansa să lupte cu ea însăşi, dădu în lături cortina şi, arătîndu-i-l pe Tom care zăcea în închisoare, îi strigă pentru a doua oară : „Priveşte-ţi binefăcătorul !“ La auzul acestor cuvinte ce-i pătrundeau în urechi asemeni unui sfredel, Richard bău cupa pînă la fund.

— Ei bine, domnule Blaize, aş dori dacă sînteţi atît de amabil să mă ajutaţi să-l salvăm pe Bakewell !

La drept vorbind, fermierul se dovedise foarte răbdător cu băiatul deşi nu pricepea de ce umblase cu atîtea ocolişuri cînd ar fi putut să spună lucrurilor pe nume din capul locului.

— Aha ! exclamă el, auzind dorinţa băiatului. Apoi după cîteva clipe de gîndire adăugă : Mda ! Ne ocupăm noi mîine şi de treaba asta. Dar dacă omu' n-are nici o vină bineînţeles că n-o să-l învinovăţim noi pe degeaba !

— Eu sînt făptaşul ! declară Richard.

Fermierul, care pînă acum părea amuzat, se încruntă dintr-o dată.

— Şi zici că-ţi pare rău de cele întîmplate în seara aia, nu-i aşa, tinere domn ?

— Voi avea grijă să vi se plătească toate pagubele !

— Mulţam frumos, ripostă sec fermierul.

— Şi să ştiţi, dacă Tom Bakewell este eliberat mîine, nu mă sinchisesc de cît îmi cereţi.

Fermierul Blaize nu scoase o vorbă. Se mulţumi numai să dea de două ori din cap, ca şi cum ar fi vrut să spună : „Păi asta înseamnă mituială în toată regula şi pe deasupra şi corupţie !“

— Ei bine, grăi el, aplecîndu-se înainte şi proţăpindu-şi coatele în genunchi. Să-mi fie cu iertare, da' grozav aş vrea să ştiu de unde faci rost de bani ? Şi-apoi, spune-mi, te rog, Sir Austin are el habar de toată afacerea asta ?

— Tatăl meu nu ştie absolut nimic, replică Richard.

Fermierul se lăsă din nou pe spate. „Iaca şi-a doua minciună", părea să spună el dînd din umeri, agasat la culme ca orice englez care nu suportă să umbli cu dedesubturi cînd lucrurile pot fi rezolvate cinstit.

— Şi ai toţi banii pregătiţi, tinere domn ?

— Îi voi cere tatălui meu.

— Şi-o să ţi-i dea ?

— Mai mult ca sigur !

Lui Richard însă nici prin cap nu-i trecea să-i mărturisească tatălui său ce plănuise.

— Păi să ştii că-i vorba cam de trei sute de lire. Ei, ce zici ? îl încercă fermierul.

Richard, pe care amploarea pierderilor sau banii ce trebuiau plătiţi nu-l impresionau defel, spuse plin de semeţie :

— Tatăl meu nu va avea nimic de obiectat cînd îi voi spune că am nevoie de aceşti bani !

Siguranţa cu care se angaja băiatul să-i pună la dispoziţie o sumă aşa de importantă i se păru fermierului cam stranie. Însemna deci că părintele nu era străin de această afacere şi îi dăduse personal fiului său asigurările de rigoare.

— Hm ! Da', mă rog, de ce nu mi-aţi spus mai dinainte ? îl iscodi fermierul.

Richard tăcu chitic. Tonul insinuant al întrebării îl cam deranja aşa că-şi aţinti privirile în tavan. Fermierul Blaize era convins că băiatul minte cînd spune că tatăl său n-are habar de povestea cu banii.

— Şi susţii totuşi că dumneata ai pus foc căpiţelor ?

— Eu port toată vina ! exclamă Richard cu înflăcărarea plină de măreţie a unui patriot din Roma antică.

— Ce mai calea-valea, eşti sau nu eşti dumneata făptaşul ? îl luă repede fermierul ca orice briton căruia îi place să meargă drept la ţintă.

— Eu sînt făptaşul ! spuse Richard scurt, văzîndu-se încolţit.

Fermierul Blaize sună clopoţelul. Micuţa Lucy îşi făcu apariţia şi primi ordine să-l cheme la el pe unul din pălmaşii de la Belthorpe, cunoscut sub numele de „Arţăgosul". Fata plecă cu ochii ţintă la chipeşul musafir. Dealtfel, cîtă vreme se aflase în cameră, n-avusese ochi decît tot pentru el.

— Ei bine, începu iar fermierul, vreau să știi care mi-s principiile. Io-s un om dintr-o bucată, dom'le Feverel! Ești cinstit cu mine, sînt pîinea lui Dumnezeu. Încearcă să umbli cu dedesubturi și mă fac cel mai parșiv mușteriu. Ai să te convingi că n-am nici un fel de gînduri rele! Bătrînu' dumitale dă banii, iar dumneata ți-ai cerut scuzile. Mie asta-mi ajunge! Tom Bakewell n-are decît să se descurce singur cu legea că eu nu m-amestec. Legea nu s-a aflat la fața locului cît bag eu de seamă. Așa că nu se poate făli c-are martori! Da' să știi că eu am! Cel puțin, Arțăgosu', omu' ăsta de care-ți vorbeam, e un martor în toată regula. Și ți-o spun deschis, tinere gentleman, Arțăgosu' a văzut totu'. N-are nici un rost să te pui cu asemenea mărturie! La ce bun, domn'le, ia spune-mi? Fie că ești dumneata, fie că e Tom făptașu' nu-i totuna? Dacă eu mă dau în lături, ce importanță mai are? Pe mine adevăru' mă interesează! Și iată că Adevăru' intră pe ușă! conchise fermierul, în timp ce domnișoara Lucy își făcea apariția însoțită de Arțăgosul.

Personajul cu pricina avea însă o înfățișare mult prea neobișnuită pentru a putea întruchipa o zeitate atît de rară cum este Adevărul.

CAPITOLUL IX

În care se face o distincție netă

Dacă ar fi să ținem cont de volumul, mersul și statura lui Giles Jinkson, Arțăgosul, am putea spune că era un reprezentant destul de onorabil al elefanților punici, rol pe care generalii celor două armate rivale, întruchipate de Blaize și Feverel, sperau, fiecare în felul lui, ca el să-l interpreteze cu brio. Giles, supranumit și Arțăgosul din pricina unor năzbîtii, astăzi date uitării, de pe vremea cînd era încă tînăr sau poate chiar copil, avea mersul greoi și statura magnifică a unui elefant. Dacă voiai ca Giles să-ți fie credincios, era suficient să-l hrănești cum se cuvine, dar și în cazul acesta trebuia să veghezi ca nu care cumva să-l ducă cineva în ispită. Ferma îi oferea lui Giles cu deosebită generozitate toată hrana de care avea nevoie și, în schimb, acesta trudea din greu, fără a-și precupeți nici

o clipă eforturile ; la rîndul său, stăpînul fermei, considerat a fi principala sursă a şuncilor, hălcilor de carne şi a valurilor de bere de cea mai bună calitate ce se revărsau din abundenţă la Belthorpe, ei bine, acest stăpîn se bucura, graţie calităţilor de mai sus, de cea mai sinceră şi mai firească stimă. Fermierul Blaize era perfect conştient de toate acestea şi, ca atare, îşi dădea seama că se află în posesia unui animal vrednic oricînd de încredere. Căci Giles era un soi de corcitură ciudată la care se întîlneau în modul cel mai straniu calităţile cîinelui cu ale taurului şi ale calului, dar, care din punct de vedere al utilităţii, se afla cu o treaptă mai presus decît fiecare din aceste patrupede luate în parte şi, ca atare, era mult mai costisitor, deşi, la drept vorbind, merita toţi banii, şi deci era foarte preţios, aşa cum trebuie să fie, pentru un om cu scaun la cap, orice lucru care merită banii. Atunci cînd la Belthorpe s-a aflat că se fură grîu, bănuiala a căzut asupra Arţăgosului şi a lui Tom Bakewell, tovarăşul lui de muncă. Dar deşi fermierul Blaize s-a cam codit pe care din doi să dea vina, el n-a stat nici o clipă pe gînduri cînd a trebuit să decidă de care urma să se descotorosească, iar cînd Arţăgosul a susţinut că-l văzuse pe Tom cum dosea grîu într-un sac, Blaize pe el l-a crezut şi bietul Tom a trebuit să-şi ia tălpăşiţa, ba, mai mult, i s-a spus să fie mulţumit că fusese iertat de rigorile legii.

Ochii mici şi somnoroşi ai Arţăgosului vedeau multe lucruri şi, ca prin minune, de cîte ori se întîmpla ceva mai de seamă, individul se afla şi el la faţa locului. Cum era şi firesc, el a fost acela care a dezvăluit misterul celor întîmplate în noaptea incendiului şi, ca atare, nu este exclus să-l fi văzut pe bietul Tom în timp ce se retrăgea pe furiş de la locul crimei. Cel puţin aşa declara Arţăgosul. Lobourne-ul avea însă propria sa versiune în legătură cu incidentul. Sătenii insinuau că în toată afacerea asta era implicată şi-o fetişcană, iar pe deasupra mergea vorba cum că cei doi cosaşi se înfruntaseră într-o bună zi, plini de ardoare, ca să vadă care din ei mînuieşte mai bine coasa şi că Arţăgosul mai purta şi astăzi urmele acestei încăierări pe care n-o va putea uita niciodată. Indiferent cum s-au petrecut lucrurile, în clipa de faţă Giles se afla înaintea fermierului şi-şi scărmăna întruna părul ca un caraghios. Iar dacă adevărul se ascunsese de bunăvoie în trupul

acestei făpturi nevolnice, e de presupus că se aflase la mare ananghie.

— Haide, începu fermierul, prezentîndu-şi plin de fală elefantul, cu siguranţa unui jucător care-ţi trînteşte în nas toţi aşii, spune-i tînărului gentleman ce ai văzut tu în noaptea cîn' cu focu' !

Arţăgosul se înclină greoi în faţa patronului său, după care se dădu deoparte de parcă ar fi vrut să se ascundă de privirile lui Richard. Acesta stătea cu ochii aţintiţi în tavan. În vremea asta, Arţăgosul începu să-şi debiteze povestea în limbajul cel mai barbar cu putinţă. Ştiind cam ce-o să urmeze şi arzînd de nerăbdare să-l contrazică pe vorbitor, Richard aproape că nici nu dădea ascultare acestei peroraţii grosolane. În clipa însă cînd Arţăgosul declară sus şi tare : „Aşa că deci dară îl văzui pe T'm Baak'l cu propii mei ochi !", Richard îl săgetă cu privirea şi, spre surprinderea lui, îşi dădu seama că matahala se strîmba la el, făcîndu-i cu ochiul plin de subînţeles.

— Ce te-a apucat ? Ce te schimonoseşti aşa la mine ? strigă băiatul indignat.

Fermierul Blaize îşi întoarse şi el privirile spre Arţăgosul şi dădu cu ochii de chipul unui om ce părea să poarte cea mai perfectă mască a indolenţei.

— Da', nu m-am strîmbat la nimenea, mormăi morocănos elefantul nostru.

Fermierul îi porunci să-şi vadă de treabă şi să nu se mai întindă mult la vorbă.

— Îl văzui pe T'm Baak'l... o luă iar de la-nceput Arţăgosul, strîmbîndu-se întruna şi făcîndu-i lui Richard semne disperate cu ochiul.

Băiatul avea toate motivele să creadă că idiotul îi toarnă nişte minciuni, aşa că prinse curaj şi exclamă foarte stăpîn pe el :

— Imposibil să-l fi văzut pe Tom Bakewell în timp ce dădea foc stogurilor !

Dar Arţăgosul se jură din nou că-l văzuse şi, cuprins de disperare, continuă să-i facă fel de fel de semne.

— Atunci află, spuse Richard, că eu însumi am aprins focul !

Elefantul căzut pradă ispitei îşi pierdu de tot controlul şi începu să se clatine. Bietul de el, încercase în fel şi chip să-l lămurească pe tînărul gentleman că este recunoscător

pentru cele cîteva monezi de aur cu care fusese cumpărat ! Atunci de ce era suspectat în halul ăsta ? Oare de ce nu înţelegea domnişorul ?

— Apăi atunci să zicem că mi s-a părut că l-am văzut... murmură Arţăgosul, lăsînd-o mai moale.

La auzul acestor vorbe, fermierul se năpusti asupra lui şi începu să urle : „Ţi s-a părut, ai ? Ce vrei să spui cu asta ? Grăieşte clar, omule, şi mai lasă-mă cu părerile tale ? Auzi, i s-a părut ? ! Ce dracu' vrea să mai fie şi asta ?

— Dar cum aţi fi vrut să vadă pe o noapte neagră ca aceea ? interveni Richard.

— Păreri ? ! Urlă fermierul cît îl ţineau puterile. Auzi, păreri... Mai bine te lua dracu' cîn' mi-ai povestit cu mîna pe inimă toată pătărania aia. Da', mă rog, ce te tot hlizeşti şi-i faci aşa cu ochiu' domnişorului ? Ia spune-mi, dom'le, cînd ai mai stat de vorbă cu individu' ăsta ?

— Eu, replică Richard, nu l-am mai văzut în viaţa mea. Acum îl văd pentru prima dată.

Fermierul Blaize îşi încleştă mîinile de braţele fotoliului, cuprins de îndoieli.

— Ei, haide, haide, i se adresă el Arţăgosului. Grăieşte deschis şi termină odată. Spune-ne ce-ai văzut şi nu ne mai împuia capu' cu părerile tale. Fi-ţi-ar părerile să-ţi fie ! Ce mai calea-valea, l-ai văzut pe Tom Bakewell cînd punea foc la stogurile de colo ? exclamă fermierul, arătînd cu degetul spre glastrele din fereastră. Ce te bagi tu unde nu-ţi fierbe oala ? Eşti sau nu eşti martor ? Părerea nu-i mărturie ! Ce-o să-mi spui tu mîine cîn' te-oi afla în faţa magistraţilor ? Ia seama bine, că ce declari azi tot aşa trebuie s-o ţii şi mîine !

În faţa acestor avertismente, Arţăgosul se pierdu de tot şi începu să-şi tragă pantalonii. Pentru nimic în lume nu putea pricepe ce era în capul domnişorului ăstuia. Nu-i venea să creadă că tînărul gentleman dorea cu tot dinadinsul să fie deportat, dar, dacă fusese plătit pentru asta, treaba lor, avea să procedeze ca atare. Apoi, gîndindu-se că ce declară astăzi trebuia musai să se potrivească cu mărturia pe care avea s-o depună mîine în faţa Curţii, se tot scărpină în cap, încercînd să-şi netezească smocurile rebele de păr, pînă ajunse la concluzia că cel mai bine ar fi s-o scalde ca şi cum n-ar şti prea bine despre ce persoană era vorba. Ei bine, s-ar putea zice că din clipa acea-

sta, Arţăgosul devenise un redutabil bastion al Adevărului. Căci, spunea el, era o noapte aşa de neagră că nu vedeai nici la doi paşi şi dacă era limpede că reuşise să distingă silueta unui bărbat, n-ar fi putut spune despre cine era vorba, căci cel pe care îl luase drept Tom Bakewell şi, ar fi susţinut sus şi tare că el este, putea foarte bine să fie tînărul gentleman aici de faţă, mai ales că dînsul era dispus să afirme acest lucru sub prestare de jurămînt. Astfel îşi încheie Arţăgosul povestea.

Dar nici n-apucă bine să rostească ultimul cuvînt că fermierul sări din fotoliu, gata să-l dea în brînci afară din cameră. Bineînţeles că nu reuşi şi se aşeză la loc, urlînd istovit de puteri şi decepţionat foarte.

— Mincinoşilor, toţi sînteţi nişte mincinoşi ! urla el. Mincinoşi, sperjuri, ticăloşi, robiţi mitei şi corupţiei ! Ia stai, unde-o ştergi ? îi strigă el Arţăgosului care încerca să se furişeze din cameră. Nu mai ai nici o scăpare, că doară ai jurat c-ai văzut cu propriii tăi ochi !

— Ba n-am jurat ! susţinu Arţăgosul încăpăţînat.

— Ba ai jurat ! urlă din nou fermierul.

Arţăgosul îşi lăsă greu mîna pe clanţă, umplînd camera de un zgomot ascuţit, şi insistă din nou sus şi tare că nu jurase nimic ; văzîndu-se contrazis pentru a doua oară, fermierul simţi că turbează de mînie. Cu vocea sugrumată, îl avertiză pentru a treia oară că jurase.

— Ba nu, se încăpăţînă Arţăgosul, încercînd să-şi ascundă scăfîrlia după uşă. Ba nu, repetă el, mai încet de data aceasta. Apoi, în timp ce faţa i se strimba într-un rînjet sumbru ce părea să exprime satisfacţia nătîngă faţă de cazuistica profundă a afirmaţiilor sale, adăugă :

— N-am spus lucru' ăsta sub prestraţie de jurămînt ! şi dînd din umeri şi agitîndu-şi plin de insolenţă coatele, o zbughi din cameră.

Fermierul Blaize se uită pierdut la Richard de parcă ar fi vrut să-i spună : „Ei, ce mai zici de ţăranul englez după toată scena asta ?" Richard se străduia să nu rîdă, dar copleşit de ridicolul situaţiei, începu să chicotească. Fermierului nu-i ardea însă de rîs. Se uită lung spre uşă şi, văzînd că Arţăgosul dispăruse, exclamă înfuriat :

— A avut noroc, c-alminteri îi arătam eu încăpăţînatului ăsta ! Apoi se îmbufnă dintr-o dată şi, întorcîndu-se spre Richard, îi spuse solemn : Bagă bine de seamă, dom'le

Feverel, ai încercat să-mi corupi martoru'. La ce bun să mai negi ? Dumneata sau mai știu eu cine mi-ați mituit martoru'. L-ați mituit pe Arțăgosu', o tot ținea el, lovind cu pipa în masă. L-ați mituit ! Știu eu ce spun ! Pot să jur c-așa stau lucrurile !

— Cum, ați fi gata să afirmați acest lucru chiar și sub prestare de jurămînt ? întrebă Richard plin de seriozitate.

— Chiar și sub prestare de jurămînt ! răspunse fermierul, fără să-și dea seama de ironia băiatului. Sînt gata să jur și pe Biblie c-a fost corupt ! Principalu' meu martor a fost mituit ! Or fi alții șireți, da' cu mine nu le merge ! Îl deportez eu pe Tom Bakewell, cum mă vezi și cum te văd. Omu' ăsta o să facă o călătorie nu glumă, ascultă-mă pe mine ! Îmi pare rău, dom'le Feverel ! Regret amarnic că nici dumneata și nici toți ai dumitale n-ați știut cum să vă purtați cu mine. Cu banii nu poți face chiar tot ce vrei ! Poți să corupi un martor, dar nu poți răscumpăra o înșelătorie. Eram gata, gata să te iert, dom'le ! Ești doar un copil și ai tot timpu' să te schimbi. N-am cerut decît despăgubiri și scuze, n-am avut alte pretenții. Da' v-am avertizat să nu-ncercați să-mi cumpărați martorii. Acum nu mai spun nimic, descurcați-vă cum oți ști !

— Foarte bine, domnule Blaize, replică Richard ridicîndu-se în picioare.

— Și dacă, urmă fermierul, Tom Bakewell n-o să te tîrască și pe dumneata în toată tărășenia asta, atunci ai scăpat ! Cum ți-o și doresc dealtfel !

— Nu pentru acest motiv am dorit să stau de vorbă cu dumneavoastră, afirmă Richard plin de demnitate.

— Bine-nțeles, bine-nțeles ! răspunse fermierul. Ești curajos, tinere ! Apoi cum s-ar putea altfel cu sîngele ce-ți curge în vine ! Păcat numa' că n-ai spus adevăru' ! Îl cred pe tatăl dumitale, cred fiece cuvîntel din ce-a spus dînsu' și tare m-aș fi bucurat să pot spune același lucru și despre fiu' și moștenitoru' lu' Sir Austin !

— Cum ? ! strigă Richard cuprins de cea mai sinceră uimire. Ați discutat cu tatăl meu ?

Dar fermierul Blaize, care acum adulmeca minciuni chiar și acolo unde nici vorbă nu era de așa ceva, mîrîia arțăgos :

— Las'că vă știu eu pe voi ăștia ! Știu eu bine cum stau lucrurile !

Băiatul era atît de mirat, încît nu mai găsi de cuviință să-și arate iritarea. De unde aflase oare Sir Austin cele întîmplate ? Teama pe care o nutrise dintotdeauna față de tatăl său îl cuprinse brusc, însoțită ca de obicei de un puternic sentiment de revoltă.

— Deci tatăl meu știe toată povestea ! exclamă băiatul cu privirile pierdute în gol, de parcă fermierul nici n-ar fi fost de față. Oare cine m-a trădat ? Austin — mai mult ca sigur ! Nimeni în afară de el nu știa cum s-au petrecut lucrurile. Și cînd te gîndești că el m-a silit să mă supun la aceste umilințe ! Oare de ce n-a fost sincer cu mine ? N-o să mai am niciodată încredere în el...

— Da' pe mine, dômnișorule, de ce m-oi fi mințit ? interveni fermierul. Și eu aveam încredere în dumneata dacă erai și dumneata cinstit cu mine !

Richard nu înțelegea analogia. Se înclină bățos în fața fermierului și-și luă rămas bun de la el. Blaize sună clopoțelul.

— Lucy, condu-l pe tînărul gentleman, îi spuse el micuței domnișoare, care-și făcu apariția în prag. Dă-i toată considerația cuvenită. Și să știi, dom'le Richard, puteam să fim prieteni și nici acum nu-i încă prea tîrziu. Io nu-s om rău, da' urăsc de moarte minciuna ! Mai zilele trecute mi-am bătut măr băiatu', pe Tom al meu, care-i mai mare ca dumneata, numai și numai fincă a-ncercat să umble cu tertipuri. Apoi să știi că l-am altoit strașnic pentru asta ! Ei bine, dacă vii din nou la mine și-mi spui adevăru', chiar cu cinci minute înainte de judecată sau dacă, în fine, Sir Austin, care-i un adevărat gentleman, nu-i vorbă, își dă cuvîntu' că n-a încercat nimeni să-mi cumpere martorii, atunci totu-i în regulă și fac tot ce pot să-l salvez pe Tom Bakewell. Și să mai știi ceva, tinere ! Mă bucur din inimă că te-ai gîndit la un om sărman, măcar că-i el un ticălos ! Și cu asta, ziua bună, dom'le !

Richard ieși precipitat din cameră și străbătu grădina într-un suflet. Nu catadicsi să arunce nici măcar o privire melancolicei sale însoțitoare, care, rezemată de poarta grădinii, mai zăbovi o clipă în curte pentru a-l urmări de-a lungul uliței. În vremea asta, în căpușorul ei își făceau loc cele mai fantastice gînduri în legătură cu băiatul acesta mîndru și chipeș.

CAPITOLUL X

Richard trece printr-o primă încercare și devine obiectul unui aforism

A te folosi fără șovăială de minciună, atunci cînd ai luat hotărîrea sinceră să te comporți ca un erou poate părea la prima vedere un eșec lamentabil dacă uităm ce înseamnă firea umană în anii fragezi ai tinereții, cînd în grădină mai există încă buruieni. Tînărul Richard se despărțise de vărul Austin ferm hotărît să-și ispășească greșeala și să bea pînă la fund cupa amară a umilinței. Și așa a făcut. A golit multe cupe cu venin. Zadarnic însă. În fața sa, băutura amară se lăfăia din nou în zeci de cupe amenințătoare. De cum scăpase de sub influența lui Austin, Richard redevenise băiatul care se pretase să-i strecoare lui Tom o guinee și nu se dăduse în lături să ascundă cutia cu chibrituri în stogurile fermierului Blaize. Căci trebuie știut : sămînța bună nu încolțește dintr-o dată, iar băieții nu se fac buni într-o singură zi. Important era că Richard purta în el sămînța cea bună și, mai devreme sau mai tîrziu, roadele aveau să se vadă. În vreme ce se îndrepta spre Raynham, băiatul simțea cum îl cuprinde furia la gîndul umilințelor pe care fusese silit să le suporte, iar cînd își amintea de grăsunul nesuferit de la Belthorpe Farm avea impresia că i se aprind creierii. Bunăvoința nesuferită a acestuia și pe deasupra faptul că mai avea și dreptate îl enervau la culme. Deși orbit din pricina mîndriei sale rănite, Richard era totuși conștient de toate acestea și își ura dușmanul cu și mai multă înverșunare.

Cînd ajunse, în fine, la castel, Heavy Benson tocmai anunța sumbru că masa este gata. Richard urcă în grabă în camera lui ca să se schimbe. Intenționat sau dintr-o simplă neglijență, cineva lăsase deschisă pe măsuța de toaletă culegerea de aforisme a lui Sir Austin. În timp ce își pieptăna grăbit părul, Richard aruncă o privire asupra cărții și citi : „Cîinele revine-ntotdeauna la locul unde a vărsat ; mincinosul se cuvine să-și înghită minciunile." Dedesubt cineva adăugase cu creionul următoarele cuvinte : „Hrana diavolului".

Tînărul Richard o zbughi din cameră și, în vreme ce cobora scările, avu impresia că tatăl său îi trăsese o palmă

usturătoare. Cînd intră în sufragerie, Sir Austin observă că obrajii băiatului erau roşii. Încercă să-i întîlnească privirea, dar Richard se uita mereu în altă parte. Stătea tot timpul cu nasul în farfurie de parcă s-ar fi zis că este copia jalnică a lui Adrian care-şi savura satisfăcut cina. Cum putea însă bietul băiat să aspire la deliciile unui epicureu cînd el se străduia din răsputeri să mistuie „bucatele diavolului" ? Heavy Benson trona autoritar asupra jalnicului ceremonial. Pe Hippias, care, de obicei, nu scotea o vorbă, liniştea aceasta nefirească îl înviorase ca prin minune şi, asemeni bufniţei care noaptea se trezeşte la viaţă, începu să sporovăiască fără întrerupere despre monumentala sa lucrare dedicată mitologiei, despre stomacul său delicat şi pe deasupra şi despre visele sale. Algernon şi Adrian nu-i dădură nici o importanţă şi-l lăsară de capul lui. Atunci Hippias le povesti un vis cît se poate de straniu. Se făcea că este tînăr şi bogat cînd se pomeni dintr-o dată în mijlocul unui lan de grîu fără sfîrşit, unde în loc de spice răsăreau din pămînt puzderie vîrfurile ascuţite ale unor săbii. Şi tot umblînd cu paşi mărunţi şi graţioşi asemenea unui maestru de dans venit din Franţa se pomeni pe nesimţite în faţa unui drumeag neted pe care, dacă ar fi fost mai atent, ar fi putut păşi din prima clipă, nestînjenit de instrumentele acelea sîngeroase.

Cei prezenţi nu scoaseră o vorbă. Dar privirile lor păreau să spună că ar fi fost mai încîntaţi dacă Hippias rămînea pentru vecie pe cîmpul acela blestemat. Sir Austin însă îşi deschise carneţelul şi-şi notă grăbit un panseu. Căci un autor de aforisme este capabil să descopere flori chiar şi într-un lan unde în loc de spice cresc săbii ascuţite. Şi-apoi nu semăna oare visul lui Hippias cu situaţia în care se afla Richard ? Căci dacă băiatul ar fi fost mai prevăzător ar fi putut alege şi el drumul cel bun ; şi-apoi nu-l purtaseră oare şi pe el paşii tot în mijlocul unui cîmp unde-l împresurau din toate părţile aceleaşi instrumente ameninţătoare şi ascuţite ? Cînd aveau să rămînă singuri, Sir Austin avea să folosească panseul cu pricina pentru a-i ţine fiului său o adevărată predică. Şi rămaseră curînd singuri, căci micuţa Clare se simţea încă destul de rău ca să poată lua împreună cu ei desertul.

A fost o întîlnire neobişnuită. Părea că de multă vreme nu se mai văzuseră. Tatăl luă mîna fiului şi rămase aşa fără să scoată o vorbă. Tăcerea era mai grăitoare decît

cuvintele. Băiatul nu-şi înţelegea tatăl, căci părintele îşi ţinea foarte din scurt fiul ; uneori băiatul avea impresia că tatăl său şi-a pierdut minţile, acum însă căldura paternă cu care-i strîngea mîna îl făcea să-nţeleagă cît de mult este iubit. În cîteva rînduri, Richard încercase să-şi tragă mîna din strîngerea tandră a tatălui său, căci simţea cum i se moaie sufletul. Mîndria şi vechea sa înclinare spre nesupunere îl îndemnau să fie tare şi ferm. Păşise în biroul tatălui său cu sufletul împietrit şi îi înfruntase privirile cu răceală. Acum însă nu-l mai putea privi în ochi. Sir Austin îl învăluia cu duioşia lui caldă şi, după felul blînd în care se purta cu el, se vedea limpede cît de mult îl iubeşte. Buzele bietului om se mişcau aproape imperceptibil. În sinea sa se ruga lui Dumnezeu să-i ocrotească fiul.

Încetul cu încetul, băiatul nu mai fu în stare să-şi stăpînească emoţia. Dragostea, această binecuvîntată baghetă magică, are puterea să înmoaie şi o inimă de piatră. Richard lupta împotriva ei în virtutea vechii sale înclinaţii spre revoltă. Ochii începură să i se împăienjenească, lacrimi grele năvăleau fierbinţi pe obrajî încercînd să ia cu asalt stăvilarele mîndriei. Şi, curînd de tot, Richard începu să plîngă în hohote. Zadarnic încerca să-şi mai ascundă lacrimile sau să-şi înăbuşe suspinele. Sir Austin îl trase tot mai aproape de el pînă cînd îl cuprinse la pieptul său.

O oră mai tîrziu, Adrian Harley, Austin Wentworth şi Algernon Feverel fură invitaţi în biroul baronetului. Adrian sosi ultimul. Tînărul înţelept se instală picior peste picior într-un fotoliu şi-şi împreună degetele într-un arc delicat pe sub care îşi privea amabil şi omnipotent bietele rude, gata oricînd să facă o gafă. Avea siguranţa de sine a înţeleptului care a prevăzut totul şi care, prin eforturi generoase, a reuşit să evite pericolul de la bun început. Altfel nu catadicsea să scoată o vorbă. Din cînd în cînd, parodiind o veche baladă, fredona suficient de tare ca să-l audă şi ceilalţi „Ripton şi Richard erau doi bărbaţi chipeşi !"

Judecînd după ochii roşii de plîns ai băiatului şi înfăţişarea iritată a baronetului, Adrian trase concluzia că între cei doi avusese loc o explicaţie, după care urmase împăcarea. Acesta era semn bun. Însemna că baronetul era dispus să plătească totul aşa cum se cuvine. Adrian, care era cufundat în analiza acestor amănunte, aproape că nu dădu nici o importanţă baronetului cînd acesta le atrase

atenţia că doreşte să le comunice ceva important. În realitate le spuse cu lux de amănunte ceea ce, de fapt, ştiau cu toţii. Că stogurile lui Blaize fuseseră incendiate, că fiul său era complice la cele întîmplate, că vinovatul se afla actualmente în închisoare şi că, în fine, după părerea lui, familia lui Richard avea datoria de onoare să facă tot ce-i stă în putinţă pentru a obţine eliberarea bietului Tom. Baronetul îi mai informă apoi că atît el cît şi fiul său se deplasaseră personal la Belthorpe Farm şi că ajunsese la concluzia că Blaize era dispus să-i accepte întrutotul ofertele. Lumina care pînă la urmă avea să dea în vileag fiecare act al acestei curse secrete începu treptat, treptat să-şi reverse razele revelatoare. Şi pe măsură ce baronetul relata cele întîmplate, înţeleseră cu toţii că erau la curent cu întreaga poveste. Pricepură că-l vizitaseră cu toţii pe fermier, cu excepţia doar a înţeleptului Adrian care, cu un gest sarcastic, nelipsit însă de respectul cuvenit, respinse pe loc iniţiativa lor, susţinînd că, procedînd astfel, nu făcuseră altceva decît să se predea de bună voie în mîinile duşmanului. Înţelepciunea sa străluci într-o alocuţiune atît de elocventă şi bogată în aforisme, încît dacă n-ar fi avut ca principal argument inutilitatea onoarei, l-ar fi înduplecat mai mult ca sigur pe Sir Austin. Dar cum ideea de bază a alocuţiunii se dovedi a fi spiritul practic, baronetul invocă imediat un aforism şi mai convingător.

— Înţelepciunea omului se reduce la spiritul său practic, dragă Adrian Harley. Dreptatea însă, ei bine, aceasta este adevărata înţelepciune, căci ea este înţelepciunea lui Dumnezeu !

Adrian renunţă să-l mai întrebe pe Sir Austin dacă încercarea de a opri legea să-şi urmeze cursul firesc însemna tot dreptate. Căci la Raynham, cei care se cramponau să aplice în practică aforismele nu prea se bucurau de simpatie.

— Cu alte cuvinte, trebuie să înţeleg, spuse Adrian, că Blaize este de acord să nu exercite presiuni asupra acuzării ?

— Bineînţeles, interveni Algernon. O să-i dăm individului banii pe care-i cere. Ce altceva mai pretinde ?

— Gentlemenii aceştia care se îndeletnicesc cu agricultura sînt nişte clienţi foarte delicaţi cînd ai de-a face cu ei. Totuşi, dacă consimte...

— Mi-a promis deja că va proceda cum se cuvine, spuse baronetul mîngîindu-şi fiul.

Tînărul Richard îşi ridică spre tatăl său privirile ca şi cum ar fi vrut să spună ceva. Dar nu scoase nici o vorbă şi baronetul interpretă gestul ca un răspuns mut la dovezile sale de afecţiune şi continuă să-şi mîngîie mai departe fiul. Adrian sesiză imediat o anumită reţinere în atitudinea lui Richard şi, cum n-ar fi vrut ca patronul său să rămînă cu impresia că stătuse cu mîinile în sîn şi fusese cel mai inactiv membru al familiei, începu să-l descoasă pe Richard, întrebîndu-l plin de abilitate cine a fost ultima persoană care a vorbit cu fermierul Blaize.

— Cred că eu sînt, murmură Richard, retrăgîndu-şi mîna pe care i-o ţinea strîns tatăl său.

Adrian îşi înşfăcă bine prada.

— Bănuiesc că la plecare te-a asigurat în modul cel mai limpede că are intenţii prieteneşti faţă de noi, nu-i aşa ?

— Aş zice că nu, răspunse Richard.

— Nuuu ? exclamară Feverelii uimiţi într-un cor.

Richard se depărtă de tatăl său şi repetă ruşinat : „Aş zice că nu".

— S-a arătat duşmănos ? întrebă Adrian frecîndu-şi palmele, zîmbitor.

— Da, mărturisi băiatul.

Situaţia se înfăţişa acum într-o cu totul altă lumină. Adrian, care nu se pripea niciodată cînd era vorba să-şi atingă ţinta, era încîntat de felul cum pusese problema şi acum îşi îndreptă atacurile împotriva lui Austin Wentworth, reproşîndu-i că-l silise pe băiat să se ducă la Belthorpe Farm. Austin părea foarte mîhnit. Se temea că Richard nu reuşise să-şi ducă la bun sfîrşit frumoasele sale intenţii.

— Am considerat că era de datoria lui să procedeze astfel, subliniie Austin.

— Bineînţeles, interveni şi baronetul, plin de convingere.

— Dar iată care sînt rezultatele, insistă Adrian. Agricultorii ăştia care fac pe gentlemenii sînt nişte clienţi foarte delicaţi, v-o repet ! În ceea ce mă priveşte aş prefera mai degrabă să am de-a face cu un poliţist. După părerea mea, Blaize ne-a prins pur şi simplu la strîmtoare.

Ricky dragă, care sînt exact cuvintele sale ? Nu te sfii, te rog, și folosește limbajul său simplu și grosolan.

— A spus că o să-l deporteze pe Tom Bakewell...

Adrian își frecă palmele și zîmbi din nou. În cazul acesta, îl putem înfrunta pe domnul Blaize, îi informă el insinuant și, făcînd din nou o aluzie misterioasă la elefantul punic, își îndemnă rudele să stea liniștite. După părerea lui, acordau prea multă importanță complicității lui Richard. Căci dacă făptașul avusese cu-adevărat un complice, însemna că era nebun de-a binelea. Așa ceva ar fi reprezentat un caz fără precedent în analele incendiilor de stoguri. Și apoi ar fi însemnat să fii mai sever decît însăși legea dacă ai susține că un băiat de paisprezece ani ar fi fost în stare să îndemne un om în toată firea să comită o asemenea crimă. Plecînd de la asemenea premise s-ar fi putut treptat, treptat ajunge la cele mai fantastice ipoteze. Noroc totuși că bunul simț se dovedea a fi un criteriu mult mai generos decît metafizica poetică.

Cînd Adrian își termină speculațiile, Austin îl întrebă, deschis, după cum îi era obiceiul, ce-a vrut să spună.

— Dragă Adrian, trebuie să-ți mărturisesc că în ceea ce mă privește mă aflu în încurcătură, interveni baronetul, văzînd felul în care trata acesta stupiditatea lui Austin. Am auzit că omul acela — Bakewell... parcă așa îl cheamă, dacă nu mă-nșel, a hotărît din proprie inițiativă să nu-l implice pe fiul meu în cele întîmplate. Rareori am auzit ceva care să-mi facă mai mare plăcere. Trebuie să-i recunosc acestui țăran simplu o noblețe înnăscută care poate servi drept exemplu multor gentlemeni. Avem datoria să facem tot ce ne stă în putință pentru omul acesta !

Baronetul mărturisi apoi că este dispus să facă o a doua vizită la Belthorpe Farm pentru a afla motivele ce au precipitat dorința de răzbunare a fermierului, după care, nemaiavînd nimic de spus, se sculă în picioare. Înainte de a părăsi însă camera, Algernon îl întrebă pe Richard dacă fermierul își justificase în vreun fel atitudinea iar băiatul le relată toată povestea cu mituirea martorilor și, bineînțeles, nu uită să adauge că Arțăgosul susținuse sus și tare că el n-are de gînd să declare nimic sub prestare de jurămînt. Auzind cum se petrecuseră lucrurile, Adrian izbucni în hohote de rîs. Baronetul însuși nu-și putu stăpîni un zîmbet cînd află despre diabolica distincție pe care o făcea Arțăgosul între un jurămînt banal și cel cu mîna pe Biblie.

— Ce puțin se cunosc între ei țăranii, spuse Sir Austin. A ridica o simplă deosebire la rangul de diferență radicală pare să fie modul lor firesc de gîndire. Am să-i explic lui Blaize toate acestea și atunci va înțelege el singur că nu i-a influențat nimeni martorul.

Richard vedea limpede că tatăl său dădea semne de nerăbdare. Adrian nu se simțea nici el în largul lui.

— Vizitele acestea la Belthorpe strică totul, spuse el. Treaba se va rezolva mîine în modul cel mai simplu, căci Blaize nu are nici un martor. Hoțomanul ăsta bătrîn face tot ce-i stă în putință ca să ne smulgă cît mai mulți bani.

— Nu-i adevărat, îl contrazise Richard. Nu de asta e vorba ! El e convins că i-au fost cumpărați martorii.

— Ei și ce importanță are ? întrebă Adrian cutezător. Pur și simplu îi fuge pămîntul de sub picioare !

— Blaize mi-a mărturisit că dacă tata își dă cuvîntul că n-a încercat să-i cumpere oamenii, va fi mulțumit. Tata este dispus să-i îndeplinească dorința.

— Atunci, insistă Adrian, ai face bine să-l oprești pe tatăl tău să-i facă fermierului o nouă vizită.

Austin îl privi țintă pe Adrian, încercînd să ghicească ce părere are despre suspiciunile fermierului. Tînărul înțelept nu se lăsă însă prins cu una cu două în cursă. Răspunse că martorii sînt de obicei foarte schimbători și că, asemenea Arțăgosului, ei sînt gata să jure orice, dar se dau totdeauna în lături cînd vine vorba să-și facă cruce și să jure cu mîna pe Biblie. Nu le mărturisi de fel cum ajunsese la această concluzie, dar insistă din nou că baronetul ar face mai bine să nu mai meargă la Berthorpe Farm.

Sir Austin se afla pe ulicioara ce ducea spre fermă, cînd deodată auzi în urma sa pașii unei persoane care venea în fugă după el. Se lăsase deja întunericul așa că nu-și recunoscu fiul cînd acesta îl apucă de mantie.

— Eu sînt, *Sir*, murmură Richard cu sufletul la gură. Iertați-mă, dar nu se cuvine să vă duceți la fermă.

— De ce, dragul meu ? întrebă baronetul, cuprinzîndu-l în brațe.

— Nu, nu vă duceți acum, continuă băiatul. Am să vă spun mai tîrziu totul. Trebuie să vorbesc eu însumi cu fermierul. A fost greșeala mea, *Sir* ! L-am mințit... iar mincinosul trebuie să-și înghită minciunile. Vă rog să mă iertați că v-am făcut de rușine. Am mințit, e-adevărat... dar cred c-am făcut-o numai și numai pentru a-l salva pe Tom Bake-

well. Dați-mi voie să mă duc eu singur la Blaize și-am să-i mărturisesc adevărul.

— Du-te, scumpul meu ! Eu te voi aștepta aici, murmură părintele.

Timp de mai bine de-o oră, baronetul se plimbă singur prin întuneric, așteptîndu-și fiul. Vîntul tomnatic ce răscolea frunzele și îndoia crengile bătrînilor ulmi de la marginea drumeagului părea că prinsese glas și murmura vorbe înțelese numai de el. Căci bucuria solemnă ce înflorise în inima lui Sir Austin însufleți se parcă și natura. Cortegiul dezolant al frunzelor ce zburau noian deasupra capului său, dînd glas tristeții Zeiței Fertilității în fața cîmpiilor dezgolite, căpăta semnificații tainice, dezvăluind parcă cu neputință de tăgadă ordinea benefică a acestui univers. Fiul său însuși, în sufletul căruia principiul bunătății omenești ieșise biruitor, confirma o dată în plus victoria spiritului binelui ce sălășluiește în ființa noastră. Căci, fără bunătate, natura își pierde armonia și sensul, devenind stîncă, scoarță sau pur și simplu materie neînsufleți tă.

Astfel, singur în bezna nopții, simțind pe obraji mîngîierea foilor moarte ale copacilor, Sir Austin avu revelația unui nou aforism pe care avea să și-l noteze în carnetul său : „Niciînd spiritul nu cunoaște bucurie mai mare decît atunci cînd de pe culmile semețe ale înțelepciunii are revelația faptului că lumea noastră este armonios alcătuită".

CAPITOLUL XI

În care ultimul act al comediei „Bakewell" se încheie printr-o scrisoare

Dintre toți protagoniștii comediei „Bakewell", domnișorul Ripton Thompson era cel mai abătut și aștepta terorizat de gînduri sinistre dimineața înfricoșătoare în care urma să se hotărască soarta lui Tom. Căci atunci cînd se despărțise de Adrian, acesta avusese grijă să-i pomenească, ca din întîmplare, despre situația infractorilor din Europa contemporană, asigurîndu-l că tratatele internaționale de astăzi țin locul uriașelor imperii de odinioară și că acuzatul anevoie își putea găsi un refugiu sigur printre barbarii de peste Atlantic, căci la fel cum se întîmpla cu cei

ce se ascundeau printre sciţii din vechime, avea să fie hăituit în permanenţă de persoane trimise anume pe urma lui.

Odată ajuns în casa părintească, sub acoperişul protector al legii, şi aflîndu-se acum departe de influenţa tînărului său comandant lipsit de conştiinţă, Ripton se simţise copleşit de caracterul uluitor şi sinistru al faptei la care luase parte. Abia acum îşi dădea el seama pentru prima dată de adevărata înfăţişare a lucrurilor. „Vai, vai, fapta mea e-o crimă în toată regula !" îşi spunea el întruna cu uimire, alergînd de colo pînă colo prin casă, cu sufletul pierit de frică. În starea de agitaţie în care se afla i se năzări să înceapă o viaţă nouă în America, unde ar fi urmat să apară sub masca unui gentleman inocent. Ca atare îi scrise lui Richard propunîndu-i să-şi strîngă toţi banii de care dispuneau şi, în eventualitatea că Tom nu-şi ţinea cuvîntul sau că erau descoperiţi printr-un simplu accident, s-o pornească neîntîrziat spre lumea nouă. Familiei nu îndrăznea să-i mărturisească secretul ce-i rodea inima căci comandantul său îi impusese cu severitate să evite orice slăbiciune de acest fel ; cum însă Ripton era din fire un băiat foarte sincer şi vorbăreţ, sărmanul suporta cu mare greutate o astfel de restricţie aşa că pînă la urmă se văzu cuprins de cea mai adîncă melancolie. Mămica Thompson a pus imediat această stare de spirit pe seama iubirii, iar surorile băiatului, care începuseră să se cam ofilească, îl tachinau întruna, făcînd feluri te aluzii în legătură cu domnişoara Clare Forey. Regularitatea cu care trimitea scrisori la Raynham, discreţia aproape totală cu privire la personajele şi atmosfera de acolo, agitaţia sa şi mai ales tendinţa neobişnuită de a se îmbujora la faţă din senin, au fost considerate de toţi membrii familiei ca dovezi neîndoielnice că Ripton era îndrăgostit. Domnişoara Letiţia Thompson, cea mai drăguţă şi mai proaspătă dintre surori, pe care papa Thompson o destinase moştenitorului de la Raynham Abbey, şi care, perfect conştientă de viitorul strălucit ce-o aştepta, începuse imediat după plecarea lui Ripton să se îmbrace mai acătării, să zîmbească graţios şi să studieze poezia (domeniu în care, deşi nu împlinise încă cincisprezece ani, repurtase totuşi mari succese, lamentîndu-se în faţa cameristei şi impresionîndu-l pînă la lacrimi pe micul valet al casei, care făcea toate treburile), ei bine, domnişoara Letty, care se pusese deja pe treabă

în vederea viitorului său și a cărei dorință fără margini de a afla felurite amănunte despre tînărul moștenitor nu era defel satisfăcută, se răzbuna zilnic pe fratele ei, chinuindu-l în fel și chip, ba, la un moment dat, fără să-și dea seama, îi făcu bietului băiat o farsă care era mai, mai să-l dea gata.

După masă, în timp ce domnul Thompson își citea ziarul la gura sobei, pregătindu-se să doarmă ca de obicei la post, iar mămica Thompson, împreună cu supusele sale odrasle, se îndeletniceau animate cu lucrul de mînă, încercînd să emuleze iuțeala acului printr-o conversație la fel de rapidă, domnișoara Letty se strecură tiptil în spatele lui Ripton și îi puse pe cartea în a cărei lectură era cufundat prima literă — masivă și frumos împodobită — a cuvîntului latinesc care, după părerea ei, îl obseda pe băiat în aceeași măsură ca și pe ea însăși. Surprins de imaginea neașteptată a acestui amenințător căpitan al alfabetului — obsedanta și superba literă A — care-l înfrunta cu semeție, Ripton se prăbuși în fotoliu, unde Vinovăția care n-a știut niciciînd ce culoare să adopte cînd este descoperită, se refugie în obrajii băiatului care se schimbară pe rînd, devenind din roșii albi, din albi roșii și așa mai departe. Letty începu să rîdă triumfătoare. „Amor", cuvîntul la care se gîndise fata, este un foc mistuitor și te duce bineînțeles cu gîndul la incendii [1].

O scrisoare ce-i fu înmînată personal domnișorului Ripton îi oferi lui Letty un nou prilej de a studia și alte simptome ce păreau să pledeze în favoarea erosului. Căci de îndată ce a desfăcut epistola cu pricina și a început să o citească, Ripton s-a schimbat pe loc la față cuprins de o adîncă tulburare. Or micuța sa soră, care avea capul bine înfipt pe umeri, în ciuda versurilor nostalgice pe care le scria, considera că la fel ar fi trebuit să se comporte și ea în cazul că i s-ar fi făcut o declarație deschisă de dragoste. Băiatul nu s-a dus la masă. Dîndu-și seama că se află în prezența familiei, a rupt-o imediat la fugă în camera lui. Din acea clipă spiritul de inventivitate al fetei a fost pus la grele încercări, căci dorea cu tot dinadinsul să intre în posesia prețioasei scrisori. Și, bineînțeles, a reușit. Atunci cînd pornea la vînătoare, domnișoara nu știa

[1] În limba engleză cuvintele amor și incendiu (Arson) încep amîndouă cu litera A.

ce sînt scrupulele, iar în cazul de față vînatul era cît se poate de neajutorat. Cu ochii dilatați de uimire, Letty citi următoarele rînduri :

„Dragă Ripton,

Dacă Tom ar fi fost condamnat îl împușcam imediat pe bătrînul Blaize. N-o să-ți vină a crede, dar în seara cînd Clare a văzut stafia, tata se afla în spatele nostru, și-a auzit tot ce-am discutat noi înainte de izbucnirea focului. Așa că n-are nici un rost să-ncerc să-i mai ascund ceva. Ei bine, deoarece știu că trebuie să te afli într-o stare îngrozitoare, am să-ți povestesc amănunțit cum s-au petrecut lucrurile.

Ripton, după plecarea ta, am avut o discuție cu Austin care m-a convins să mă duc la Blaize ca să-i cer să ne-ajute să-l scăpăm pe Tom din încurcătură. M-am hotărît să mă duc la Blaize, fiindcă aș fi fost în stare să fac orice pentru Tom, după cele ce-i spusese lui Austin. Și nu aș fi vrut ca ticălosul ăla de bătrîn să-și facă de cap. Blaize mi-a spus că dacă tata plătește despăgubirile și nu încearcă nimeni să-i cumpere martorii, el nu se sinchisește dacă Tom scapă necondamnat. L-a chemat apoi pe principalul său martor, pe Arțăgosul, care seamănă ca două picături de apă cu stăpînul său. Și Arțăgosul a început să-mi facă fel de fel de semne cu ochiul, strîmbîndu-se teribil, și a declarat că, într-adevăr, a jurat că l-a văzut pe Tom Bakewell, dar că nu o să facă această afirmație sub prestare de jurămînt. A vrut să spună cu alte cuvinte că jură că l-a văzut pe Tom, dar nu e dispus să jure lucrul acesta cu mîna pe Biblie. Atunci m-a bufnit rîsul și merita să-l vezi pe bătrînul Blaize cum spumega de mînie. Ce să-ți spun, m-am distrat teribil. Apoi la noi acasă a avut loc o discuție la care au participat Austin, Rady, tatăl meu, unchiul Algernon, care se află din nou la noi, și prietenul tău la bine și la rău R.D.F. Tata a spus că o să se ducă din nou la Blaize ca să-și dea cuvîntul de gentleman că n-am încercat să-i cumpărăm martorii iar cînd a plecat, noi vorbeam cu toții și Rady a spus că tata nu trebuie să discute cu fermierul. După părerea mea, e clar ca bună ziua că Rady l-a mituit pe Arțăgosul. Ei bine, am rupt-o la fugă, l-am ajuns din urmă pe tata, și i-am spus să nu se ducă la Blaize căci e de datoria mea să-mi înghit minciunile și să-i spun adevărul.

Tata m-a aşteptat pe drumeag. N-are nici o importanţă cum a decurs discuţia mea cu Blaize. M-a făcut să mă rog de el cu cerul şi pămîntul să-l lase în pace pe Tom şi, ca să mă umilească şi mai tare, a chemat în cameră o fetiţă, o nepoată de-a lui, şi mi-a spus că domnişoara ar fi prietena mea cea mai bună şi mi-a cerut să-i exprim mulţumiri. Auzi ? ! Să-i mulţumesc unei fetiţe de doisprezece ani ! De unde pînă unde să se amestece ea în treburile mele ? Şi, pe cinstea mea, Ripton, de cîte ori se întîmplă vreo poznă poţi să fii sigur că-i amestecată şi o fată în toată tărăşenia. A avut pur şi simplu neobrăzarea să observe că sînt cam enervat şi mi-a spus să nu mai fiu nefericit. Bineînţeles că m-am purtat politicos, dar nu i-am dat nici o importanţă. Ei bine, a sosit şi dimineaţa cînd Tom trebuia să se înfăţişeze înaintea lui Sir Miles Papworth. Noroc de criza de gută a lui Sir Miles că am mai avut cîteva zile la dispoziţie, căci altfel cauza lui Tom era pierdută. Adrian n-a vrut să merg şi eu la proces, dar tata a spus că trebuie să fiu alături de el şi m-a ţinut tot timpul de mînă. Pe viitor am să fiu mai atent să nu mai intru în asemenea încurcături. Cînd te-ai purtat onorabil nu-ţi pasă de nimic, dar cînd te afli printre poliţişti şi magistraţi te cuprinde dintr-o dată ruşinea. Sir Miles a fost foarte amabil cu tatăl meu şi cu mine, dar era teribil de pornit împotriva lui Tom. Ne-am aşezat alături de el, şi-apoi Tom a fost adus în sală. Sir Miles i-a spus tatălui meu că cine dă foc stogurilor este cel mai josnic ticălos. Ei ce zici de asta ? Eu l-am privit drept în ochi şi el mi-a spus că-mi face un serviciu condamnîndu-l pe Tom şi scăpînd ţara de asemenea indivizi, la care Rady a început să rîdă. Nu pot să-l sufăr pe Rady. Tatăl meu a spus că fiul său nu se grăbeşte să-şi ceară moştenirea şi să aibă grijă de pămînturile lui, la care Sir Miles a început şi el să rîdă. La început am crezut că am fost descoperiţi. Apoi a început interogatoriul lui Tom. Primul martor a fost tinichigiul şi el a declarat că Tom îl vorbise de rău pe Blaize şi că pomenise ceva despre incendierea unor stoguri. Tare-aş mai fi vrut să-l pot înfrunta de unul singur pe acest ticălos ! Avocatul pe care i l-am angajat lui Tom i-a pus tinichigiului cîteva întrebări şi acesta a declarat că nu poate spune exact ce-a discutat cu Tom. Păi cred şi eu ! Apoi a venit un alt martor care a jurat că l-a văzut pe Tom dînd tîrcoale fermei

în noaptea incendiului. Apoi s-a înfăţişat şi Artăgosul şi l-am văzut cum se uita la Rady. Eu eram teribil de emoţionat şi tata mă strîngea tare de mînă. Gîndeşte-te, Rip, în ce stare mă aflam cînd mă gîndeam că un simplu cuvinţel rostit de individul ăsta m-ar fi făcut nefericit pentru toată viaţa şi că trebuia să depună o mărturie falsă ca să mă ajute pe mine. Iată ce se întîmplă cînd dai frîu liber pasiunii. Tatăl meu spune că atunci cînd procedăm astfel e ca şi cum l-am chema pe diavol să ne ţină loc de doctor. Ei bine i-au cerut Arţăgosului să declare ce-a văzut şi în clipa în care individul a început să vorbească, Rady se cam foia, sînt convins că în sinea lui se prăpădea de rîs, deşi faţa îi era la fel de gravă ca a lui Sir Miles. N-ai auzit în viaţa ta o asemenea harababură, dar eu nu puteam să rîd. Arţăgosul a declarat că i se păruse că a văzut pe cineva lîngă stoguri şi că acel cineva i se păruse a fi Tom Bakewell, care era singurul om despre care ştia că are ceva împotriva fermierului Blaize şi că dacă obiectul ar fi fost ceva mai mare, jura fără nici o şovăire că l-a văzut pe Tom. Numai că obiectul de lîngă stoguri era cam mic şi era un întuneric de nu vedeai la doi paşi. L-au întrebat apoi la ce oră a văzut personajul furişîndu-se pe lîngă şura de paie, la care el a început să se scarpine în cap şi a spus că la vremea cinei. Apoi l-au întrebat la ce oră a luat cina şi el a zis că pe la ora nouă, iar noi am dovedit că la ora aceea Tom se afla cu tinichigiul la berăria din Bursley, iar Sir Miles a spus că îi pare rău că nu-l poate condamna pe Tom şi, cînd a auzit aceasta, Tom s-a uitat la mine şi să ştii Rip că e un individ foarte nobil, şi nimeni în lumea asta n-o să-ndrăznească să-şi bată joc de Tom cît am să trăiesc eu. Ascultă-mă pe mine. Să vezi tu dacă n-o să fie aşa. Apoi Sir Miles ne-a invitat să luăm masa cu dînsul. Tom este în afară de orice pericol. Dacă vreau, Tom poate să devină oricînd servitorul meu, şi-atunci am să mă pot ocupa de educaţia lui. Îi voi da bani şi mamei sale şi-am s-o fac bogată, iar el n-o să se căiască niciodată că m-a cunoscut. Pe cuvîntul meu, Rip, că aşa o să fie ! Pot să jur că Arţăgosul pe mine mă văzuse cînd m-am dus să ascund chibriturile în stogul de paie. Sir Miles are o mulţime de fete. Sînt toate rumene în obraji, dar eu n-am dansat cu nici una deşi cînta muzica şi fetele erau tare nostime. Nu-mi mai păsa de nimic căci mă simţeam fericit şi eram gata gata

să-mi dau drumul la gură. La plecare în drum spre casă, Rady i-a spus lui tata că Arţăgosul nu e chiar aşa idiot cum credeam noi, la care tata i-a răspuns că trebuie să fii într-o stare de exaltare neobişnuită pentru a acorda unui om asemenea epitet. Atunci Rady n-a mai scos o vorbă, iar eu am dat pinteni poneiului de fericit ce eram. Cred că tata îl suspectează pe Rady şi nu e de acord cu fapta lui. Şi, la urma urmelor, n-avea rost să facă ce-a făcut, căci putea să strice totul. Am fost obligat să-i interzic să-mi mai spună Ricky, fiindcă îmi prescurta mereu numele şi mă striga Rick aşa că toată lumea înţelegea unde vrea să bată.[1] Scumpul meu Austin o să plece în America de Sud. Poneiul meu se află într-o stare excelentă. Tată meu este cel mai deştept şi cel mai bun om din lume. Clare se simte ceva mai bine. Sînt pur şi simplu fericit. Sper că ne vom întîlni în curînd, dragul meu Rip, şi că n-o să mai intrăm în asemenea teribile bucluciuri. Ei ce zici ? Eu rămîn al tău prieten pe vecie, Richard Doria Feverel.

P.S.

În curînd o să primesc o minunată barcă cu pînze. La revedere, Rip. Nu uita să-nveţi să boxezi. Ai grijă să nu arăţi această scrisoare nici unuia dintre prietenii tăi căci m-ai mîhni teribil.

N.B.

Lady B. a fost teribil de supărată că nu am venit la ea din capul locului, cînd i-am povestit cum s-au petrecut lucrurile. Ar fi fost în stare să facă orice pentru mine. După tata şi Austin, ea este fiinţa la care ţin cel mai mult pe lumea asta. Salutare, bătrîne Rip !

După ce citi de trei ori această scrisoare nevinovată, biata Letiţia abandonă plicul în buzunarul celei mai bune haine a fratelui ei. Micuţa domnişoară se simţea pur şi simplu fermecată de neglijentul autor.

Şi astfel se încheie ultimul act al comediei „Bakewell". În timp ce se trage cortina, Sir Austin le demonstrează prietenilor săi, plin de satisfacţie, că sistemul său s-a dovedit perfect de la început pînă la capăt.

---

[1] Joc de cuvinte : *Rick* înseamnă în limba engleză stog, aluzie la incendiul de la Belthorpe Farm.

CAPITOLUL XII

Anotimpul mugurilor ce dau în floare

Alungarea spiritelor rele este o datorie publică şi, dat fiind că pe scena evenimentelor de la Raynham misterul apariţiei stranii ce o înspăimîntase pe micuţa Clare nu a fost încă elucidat, iar la castel domneşte atotputernică frica, vă propunem să pătrundem pentru o clipă în culise. Deşi superstiţios din fire, raţiunea îl îndemna pe baronet să se opună oricărui amestec al spiritelor în treburile lumeşti, aşa că atunci cînd şi-a dat seama cum stau lucrurile, a avut senzaţia că i se ia o piatră de pe inimă, iar creierul său şi-a recăpătat echilibrul ; din această clipă, Sir Austin a început să se comporte ca de obicei, înţelegînd cu şi mai multă claritate marele adevăr că lumea noastră este armonios alcătuită. Ba, mai mult, ajunsese chiar să rîdă de Adrian care dăduse spiritului rătăcitor numele de „Piciorul lui Algernon", în amintirea ghinionului ce se abătuse asupra unuia din membrii familiei la prima apariţie a fantomei.

Doamna Doria era indignată. Susţinea sus şi tare că fiica ei îl văzuse fără doar şi poate pe necuratul. A nu da crezare acestei vedenii era ca şi cum ai fi încercat s-o privezi de un bun propriu. După ce studie îndelung starea de spirit a surorii sale, recunoscînd la ea propriile lui avataruri, Sir Austin se simţi cuprins de milă şi, într-o bună zi, îşi luă deoparte sora pentru a-i demonstra că fantoma cu pricina era în stare chiar să şi scrie. Dovada era o epistolă din partea mamei lui Richard, cîteva rînduri reci prin care-i comunica baronetului, în termeni simpli, că de acum încolo această nefericită doamnă nu va mai tulbura niciodată castelul cu prezenţa ei. Cîteva rînduri reci, într-adevăr, dar cît de zdrobită trebuie să fi fost inima care le scrisese şi cîte dureri şi frămîntări sufleteşti nu ascundeau ele ! Ca majoritatea persoanelor care avuseseră de-a face cu baronetul, Lady Feverel îl considera pe soţul ei un bărbat de o rigiditate fără margini şi procedase asemeni acelor oameni naivi care-şi dau seama că soarta le este potrivnică. Lady Feverel nu ceruse nimic şi nu-şi revendicase în nici un fel drepturile ; îi scrisese cu discreţie, încercînd

pur şi simplu să-şi descarce inima. Doamna Doria, care atunci cînd era vorba de familie nu ducea lipsă nici de blîndeţe nici de duioşie, clocotea de indignare văzînd cu cît calm acceptă fratele ei acest sacrificiu. Sir Austin i-a cerut însă să aibă în vedere ce se va întîmpla cu Richard dacă va afla care sînt relaţiile dintre părinţii săi. Peste cîţiva ani, susţinea el, Richard va fi bărbat. Atunci va şti totul, va judeca singur lucrurile şi-şi va putea iubi mama. „În felul acesta, ea îşi va primi singură pedeapsa, fără ca eu să intervin cu nimic !" Fiind vorba de o altă persoană, doamna Doria acceptă fără să cîrtească exigenţele „sistemului". Îşi rezerva dreptul de a-şi spune punctul de vedere atunci cînd va fi vorba de ea însăşi.

Dacă păşim mai departe în culise, dăm cu ochii de Mary şi Rizzio. Au îmbătrînit amîndoi şi sînt tare decepţionaţi. Ea şi-a pierdut strălucirea şi umblă cu părul despletit ; el, cu degetele umflate de gută, se chinuie să scoată sunete din coardele unei chitare soioase. Diaper Sondoe, poetul marilor promisiuni de odinioară, a ajuns să-şi vîndă pana pentru o recompensă de nimic. Gloria i s-a spulberat de mult, iar cureaua nu-i mai cuprinde pîntecele. Se preocupă în continuare de prezent şi viitor ; între timp, însă, a pus stăpînire pe ginul de ienupăr şi s-ar părea că fără acest stimulent nu mai poate crea nimic. Reîntoarsă din trista ei călătorie în căminul care o întîmpină şi mai jalnic, doamna a trebuit să suporte dojana blîndă a uşuraticului Diaper. A fost o dojană atît de blîndă încît a fost rostită în versuri albe ! Căci nemaiîndeletnicindu-se decît foarte rar cu scrierea versurilor, Diaper ajunsese să vorbească în versuri. Cu lacrimi în ochi şi elocvent ca-ntotdeauna, poetul i-a explicat femeii că, procedînd cum procedează, îşi nesocoteşte propriile interese. Ba mai mult, i-a spus deschis unde vrea să bată. Arcuindu-şi buzele umede într-un zîmbet discret, el i-a mărturisit că sărăcia în care se zbătea nu era deloc potrivită cu originea ei aleasă şi că avea motive să creadă, ba că putea chiar s-o asigure, că soţul ei era pe punctul de a-i acorda o pensie. Şi în timp ce-i dezvăluia aceste informaţii, chipul lui Diaper se lumină brusc de parcă s-ar fi zis că bobocul zîmbetului său discret se preschimbase într-o floare. Lady Feverel află astfel că Diaper îi solicitase soţului ei bani. Ce poate fi oare mai cumplit decît să-ţi dai seama că, în timp ce-ţi trăieşti supliciul mistuit de flăcările aprige ale rugului, te părăsesc

pînă și ultimele resurse ale demnității. Într-un ungher ascuns din spatele scenei, a urmat o scurtă conversație tragică. Tragică îndeosebi pentru Diaper, care visase să se răsfețe cu binefacerile acestei pensii, un adevărat soare cald de la care își aștepta salvarea. După această explicație, Lady Feverel i-a scris lui Sir Austin scrisoarea pe care acesta tocmai i-o arăta surorii sale. Dar cum atmosfera din culise nu este prea plăcută, iar fantomele au fost deja alungate, credem că ar fi mai bine să ne reluăm locurile și să privim scena.

După părerea lui Sir Austin, contactul cu lumea, pe care domnișorul Thompson îl oferise „sistemului" în doze infime, dar cu efecte rapide și surprinzător de favorabile, era pentru moment suficient. Ca atare, Ripton n-a mai fost invitat din nou la Raynham, iar Richard n-a mai avut un tovarăș de vîrsta lui cu care să-și poată consuma excesul de vitalitate. Dealtfel, băiatul nici n-avea nevoie de un asemenea tovarăș. Se ocupa aproape tot timpul de persoana lui Tom Bakewell. Mai mult, tatăl și fiul nu fuseseră niciodată mai apropiați unul de altul. Mintea băiatului devenea din ce în ce mai conștientă de ce se petrece în jurul său și își privea părintele cu stimă și deosebită afecțiune. În această perioadă, cînd tînărul sălbatic începe să intre sub influența unor sfere mai înalte, nevoia unui idol este mai puternică decît oricînd. Este momentul cînd iezuiții decid viitorul oițelor pe care le păstoresc, iar cei care se ocupă de educația tinerilor, călăuzindu-se după un „sistem", știu foarte bine că pot modela plămada cum vor ei. Tot acum băieților înzestrați cu calități intelectuale sau morale deosebite li se alege o carieră. Iar dacă s-au aflat tot timpul sub supravegherea cuiva, influența suferită le marchează personalitatea pentru toată viața. Unii încearcă poate să se schimbe, dar nu reușesc niciodată pe deplin.

În carnețelul lui Sir Austin se găsea următoarea însemnare : „Între copilărie și adolescență, în ajunul pubertății, trăim anotimpul mugurilor ce dau în floare, o clipă de dăruire totală pe care am putea-o denumi anotimpul însămînțărilor spirituale."

Baronetul s-a îngrijit să sădească în fiul său sămînța cea bună, veghind ca exemplul, o specie extrem de roditoare în cazul tinerilor, să fie astfel ales încît să trezească în sufletul lui Richard dragostea și prețuirea pentru tot ce este nobil și ales.

„Doresc să fac din fiul meu un om", le spunea el acelora care continuau să-i combată „sistemul". „Mai întîi fii virtuos, apoi servește-ți țara cu trup și suflet", îl îndemna el pe Richard. Tînărul era sfătuit să lupte pentru a dobîndi calitățile unui om de stat. Tată și fiu, puteau fi văzuți deseori împreună răsfoind cărți de istorie și citind cuvîntările oratorilor englezi. Eforturile n-au fost de prisos. Căci într-o bună zi, Sir Austin îl găsi pe Richard în fața piedestalului pe care se afla bustul lui Chatham. Băiatul îl contempla pe marele nostru erou parlamentar, în timp ce ochii îi șiroiau de lacrimi.

Lumea susținea că baronetul merge cu principiul exemplului pînă atît de departe, încît dacă Hippias, fratele cel gurmand și chefliu, locuia la Raynham, era numai pentru a-i demonstra lui Richard cît de necruțătoare este natura cu cei care se lasă pradă poftelor. Căci bietul Hippias devenise întruchiparea vie a suferinței. Lucrurile nu stăteau chiar așa, dar nu este mai puțin adevărat că baronetul se folosea de orice exemplu care-i stătea la îndemînă pentru a-și educa fiul. Ca atare nu-și cruța nici propriul frate pe care Richard ajunsese să-l disprețuiască în aceeași măsură în care-și admira tatăl. Și, din această cauză, Sir Austin se vedea nevoit să mai pondereze din cînd în cînd excesele corecționale ale fiului său.

Dimineața și seara băiatul își spunea rugăciunea împreună cu tatăl său.

— Oare de ce nu reușesc în nici un chip să-l determin pe Tom Bakewell să-și spună rugăciunea ? îi mărturisi el într-o seară baronetului.

— Refuză să-și facă rugăciunea ? întrebă Sir Austin.

— S-ar părea că îi este rușine să se roage, îl lămuri Richard. Tom ar vrea să afle care este rostul rugăciunii, iar eu nu știu ce explicație să-i dau.

— Mă tem că situația lui este destul de gravă, spuse Sir Austin. Pînă nu va trece printr-o mare suferință nu va reuși să descopere rostul divin al rugăciunii. Fiule, străduiește-te ca atunci cînd reprezinți poporul, să te ocupi în primul rînd de educația lui. Aș putea spune că Tom simte și vede totul ca și cum s-ar afla învăluit într-o ceață impenetrabilă. Cultura îți deschide căile cerului. Fiul meu, dacă Tom va dori să afle vreodată care este semnul că rugăciunea i-a fost ascultată, să-i spui așa, dragul meu (și ba-

ronetul cită din „Poveţele Pelerinului") : „Cel care simte că a devenit mai bun după ce şi-a rostit rugăciunea, poate fi sigur că rugăciunea i-a fost ascultată !"

— Aşa îi voi spune, *Sir*, răspunse Richard şi se duse fericit la culcare.

Împăcat cu tatăl său şi cu el însuşi, tînărul se trezise la viaţă. În fiinţa lui începeau să mijească mlădiţele unei conştiinţe şi, la fel ca ceilalţi oameni, Richard îi simţea şi el povara. Era încă mult prea tînăr şi cîteodată greutatea aceasta îl copleşea, făcînd ca balanţa să se încline mai mult într-o parte sau alta. Înţeleptul Adrian observa cu cinism toate transformările prin care trecea elevul său. Cum însă Sir Austin îl avertizase să renunţe la ironii, se vedea silit să-şi înăbuşe iritarea pe care i-o provoca incendiatorul acesta devenit sfînt peste noapte şi se prefăcea că are pentru el cea mai deplină înţelegere. În acelaşi timp, însă, se amuza copios urmărindu-i cu asiduitate evoluţia.

Perioada austerităţii durase două săptămîni, toana vegetariană (după modelul vărului Austin) mai puţin de-o lună, fervoarea religioasă ceva mai mult şi, în fine, epoca înclinaţiilor de propagandist religios (cînd Richard dăduse semne c-ar vrea să-i convertească pe toţi păgînii din Lobourne şi Bursley, pe toţi servitorii castelului şi, bineînţeles, pe Tom Bakewell) fusese cea mai lungă şi cel mai greu de suportat. Căci Richard încercase nici mai mult nici mai puţin decît să-l convertească pe însuşi Adrian ! În vremea asta, Tom era instruit ca cel mai novice dintre recruţi. Pentru a-i insufla un sentiment de mîndrie faţă de propria lui persoană, Richard adusese un sergent de la o cazarmă din apropiere şi, plin de satisfacţie, îl punea pe bietul Tom să mărşăluiască de colo pînă colo. Ajunsese aproape să-l distrugă pe ţăranul acesta viguros tot încercînd să-l înveţe alfabetul. Căci Richard nutrea în legătură cu Tom speranţe mari, şi vedea în el un erou în devenire.

Richard începuse, de asemenea, să nu mai dea nici o importanţă mîndriei. Se prefăcea umil, ba chiar ajunsese să creadă că se poartă ca atare. Văzînd cum stau lucrurile, Adrian îi mărturisi ca din întîmplare că toţi oamenii sînt animale şi, în consecinţă, face şi el parte din această categorie.

„Eu animal ? !" strigă dispreţuitor Richard. Apoi cîteva săptămîni în şir trăi sub impresia acestui adevăr elementar. S-ar putea spune că tulburarea lui Richard fusese la fel

de mare ca și disperarea prin care trecuse Tom cînd fusese silit să învețe abecedarul. Sir Austin avu însă grijă să-i dezvăluie minunățiile anatomiei și în felul acesta băiatul își recăpătă respectul de sine.

Anotimpul însămînțării a trecut astfel lin, fără nici un incident, și băiatul se pomeni deodată în pragul adolescenței. Verișoara Clare a încercat atunci pentru prima dată sentimentul că ea este fată și vărul ei este băiat, dîndu-și seama că între ei există o deosebire. Și ea începuse să se maturizeze, dar nu se preocupa nimeni de felul cum crește. Cel puțin în aparență, chiar și mama ei părea să fie absorbită numai de modul cum se dezvoltă tînăra mlădiță a familiei Feverel. Clare se afla tot timpul în preajma lui Richard, dar el nu-i dădea nici o importanță.

Cît despre Lady Blandish, ea îl iubea sincer pe băiat. Uneori obișnuia să-i spună : „Dacă aș fi fost fată tînără te-aș fi luat de bărbat". La care cu sinceritatea vîrstei sale fragede, Richard răspundea : „Dar de unde știi că eu te-aș fi luat ?" Atunci doamna rîdea amuzată și-l numea băiețaș prostuț. Oare nu auzise cum pusese ea problema ? Vorbele ei erau limpezi, dar el nu le cunoștea încă sensul.

„Nu prea citești cartea tatălui tău", continua ea. Ca orice doamnă de bun gust, care se respecta cînd e vorba de-o carte pe care o consideră sfîntă, Lady Blandish avea un exemplar îmbrăcat în catifea purpurie, cu marginile aurite. Îl purta totdeauna la ea și-i plăcea să citeze aforisme căci, după cum îi șoptise Adrian doamnei Doria, Lady Blandish se afla în căutarea unei ființe nobile care nu era alta decît Sir Austin. Doamna Doria era de acord cu cele sugerate de Adrian și regreta profund că fratele său nu este ceva mai precaut.

— Privește, exclamă Lady Blandish, punînd degetul ei delicat, cu unghia în formă de migdală, pe unul din aforismele care demonstrau că vîrsta și adversitățile vieții ne-aduc în pragul sfîrșitului înainte de a învăța să rezistăm cum se cuvine forței de seducție a ființelor ce ne ies în cale. Poți tu pătrunde sensul acestor cuvinte, copilul meu ?

Richard o informă pe distinsa doamnă că atunci cînd citea ea ceva lucrurile se limpezeau dintr-odată.

— Atunci, ține minte, nobilul meu cavaler, murmură ea, atingîndu-i ușor obrazul și trecîndu-i degetele prin

păr, străduiește-te să-nveți cît mai curînd cu putință că nu e bine să alergi din floare în floare, cedînd nenumăratelor ispite ale vieții, așa cum am făcut eu, înainte de a-l întîlni pe bărbatul înțelept ce mă călăuzește astăzi.

— Este oare tatăl meu un om atît de înțelept ? întrebă Richard.

— Eu cred că da, răspunse Lady Blandish, insistînd asupra punctului ei de vedere.

— Oare dumneavoastră... izbucni Richard, dar se opri pe loc, simțind că inima-i bate mai tare ca de obicei.

— Ce-ai vrut să spui ? îl iscodi calmă doamna.

— Vroiam să spun, oare dumneavoastră... ei bine, voiam să spun că eu îl iubesc foarte mult pe tata.

Lady Blandish zîmbi și pentru o clipă se schimbă la față.

Cei doi abordau deseori acest subiect, dar de fiecare dată schimbau imediat vorba. Richard, mai ales, simțea cum începe să-i bată inima nebunește în piept și avea deodată impresia că se află în fața unui mister care parcă nu-l mai tulburase niciodată ca acum.

Viața lui Richard la Raynham era o adevărată încîntare. Căci „sistemul" lui Sir Austin prevedea că băiatul trebuie să fie vesel și fericit. Cînd Adrian trimitea rapoarte satisfăcătoare cu privire la progresele elevului său, și el făcea aceasta cît se poate de des, baronetul născocea fel de fel de distracții asemănătoare recompenselor oferite elevilor sîrguincioși. Astfel, atîta timp cît își vedea de studii, dorințele lui Richard erau îndeplinite toate cu generozitate. „Sistemul" acționa excelent. Înalt, vînjos și cu o sănătate înfloritoare, Richard se afla atît pe pămînt cît și pe ape în fruntea tovarășilor săi. În afară de Ripton Tompson, băiatul fără perspective, Richard mai avea nenumărați vasali, gata oricînd să-l servească sau să-i țină tovărășie. S-ar părea însă că băiatul cu perspective devenise cam prea conștient de destinul lui. Generozitatea lui Richard față de prieteni era de-a dreptul princiară, însă el prea se comporta de parcă ar fi fost un prinț. Și apoi, deși disprețuia josnicia, ar fi fost mai degrabă dispus să ierte o faptă rușinoasă decît să accepte un afront adus amorului său propriu. Căci atunci cînd se simțea jignit, Richard pretindea din partea vinovatului cea mai deplină umilință. Este adevărat, băiatul avea prieteni, dar avea și adversari. Copiii familei Papworth erau la fel de supuși ca și Ripton,

tînărul Ralph Morton însă, nepotul domnului Morton, înzestrat şi el ca şi Richard cu cele mai promiţătoare calităţi, printre care trebuie neapărat să menţionăm nobila ştiinţă a pugilisticii, era obişnuit să spună neîngrădit tot ce gîndeşte şi pe deasupra nu accepta să fie ironizat. Richard le pretindea camarazilor săi prietenie pînă la sacrificiu sau supunere absolută — cale de mijloc nu exista. El era lipsit de acele sentimente şi deprinderi cosmopolite care permit băieţilor şi bărbaţilor să se tolereze reciproc, fără a le păsa prea mult unora de alţii ; şi ca orice muritor care trăieşte izolat, Richard punea această deficienţă, de care era pe deplin conştient, pe seama faptului că este înzestrat cu o natură superioară.

Tînărul Ralph era un vorbitor plin de strălucire, în consecinţă era lipsit de inteligenţă, susţinea Richard ros de invidie. Băiatul era foarte amabil. Cu alte cuvinte putea fi considerat superficial. Femeile îl găseau simpatic, însemna deci că este un fluture ce zboară din floare în floare. Într-un cuvînt, tînărul Ralph se bucura de popularitate, iar mîndrul nostru prinţ, văzînd că nu-l putea dispreţui, ajunse să-l deteste. Încă din primele zile ale luptei lor pentru putere, Richard îşi dăduse seama că este absurd a se preface că-şi dispreţuieşte rivalul. Ralph studia la Eton şi, prin urmare, era robust, înota bine şi juca excelent crichet. Un înotător şi un jucător excelent de crichet nu va fi niciodată dispreţuit în republica tinerilor. Văzînd că această manevră nu dă roadele aşteptate, Richard a fost tentat să profite de avantajele averii şi poziţiei sale sociale ; renunţă însă imediat şi la această tactică, pe de o parte fiindcă indiferenţa lui Ralph îl făcea să se simtă ridicol iar, pe de-alta, fiindcă, în realitate, Richard avea o inimă plină de noblețe. Şi astfel se face că prinţul nostru se văzu tîrît deodată · în arena de luptă a lui Ralph şi ajunse să cunoască ce înseamnă norocul campionilor.

La crichet şi la înotul sub apă, Ralph deţinea superioritatea. Richard se fîstîcea cînd se afla în faţa mingii şi rareori reuşea să iasă la suprafaţă cu mai mult de două-trei sfere, în vreme ce Ralph rezista mai mult sub apă şi ieşea triumfător la suprafaţă cu şase bile. De asemenea, Richard era înfrînt la alergări şi sărituri. De ce se cramponează oare atîta nerozii aceştia de muritori să atingă culmile istovitoare ale gloriei sportive ? O dată ajunşi sus n-ar fi oare mai nobil şi mai înţelept să se retragă imediat din viaţa

sportivă ? Iritat de aceste înfrîngeri, Richard îl trimise la Poer Hall pe unul dintre vasalii săi pentru a-l provoca pe Ralph Barthrop Morton să traverseze Tamisa dus şi-ntors, o dată, de două ori sau de trei ori, în fine, ori de cîte ori ar fi vrut el, într-un timp mai scurt decît ar fi pretins susnumitul Barthrop Morton. Provocarea fu acceptată şi răspunsul sosi imediat cu surle şi trîmbiţe şi tot ritualul de rigoare. Astfel, Ralph Barthrop Morton accepta provocarea lui Richard Doria Feverel şi-i stătea la dispoziţie.

Înfruntarea a avut loc într-o dimineaţă de vară, sub directa supraveghere a căpitanului Algernon. Sir Austin urmărea spectacolul, fără ştiinţa lui Richard, adăpostit la umbra copacilor dintr-o plantaţie vecină. Şi spre indignarea reprezentantelor sexului frumos, Lady Blandish se afla şi ea la faţa locului în compania baronetului. Acesta avusese ideea s-o invite, iar doamna, ascultînd de imboldurile ei cele mai intime şi amintindu-şi ce stătea scris în „Poveţele Pelerinului" despre ipocrizie şi falsă pudoare, acceptă imediat invitaţia, făcîndu-i baronetului o imensă plăcere. Nu era oare femeia aceasta demnă de vîrsta de aur a omenirii ? Pentru ea bărbatul reprezenta o creatură divină pe care reuşea s-o privească fără a se lăsa pradă ispitelor şarpelui ! Or o asemenea femeie este un exemplar rar ! Sir Austin s-a ferit să-i adreseze vreun elogiu, de teamă ca nu cumva s-o tulbure. Lady Blandish însă şi-a dat seama cît e de încîntat, după amabilitatea sporită cu care o trata şi din modul aproape familiar în care i se adresa, ceea ce în cazul lui reprezenta supremul compliment. În timp ce băieţii aşteptau semnalul să plonjeze în undele strălucitoare ale rîului, Sir Austin îi ceru însoţitoarei sale să-i privească, pentru a le admira frumuseţea. Lady Blandish se conformă pe loc, ba mai mult îşi ridică delicat capul peste umărul baronetului pentru a vedea mai bine. Dar în aceeaşi clipă se dădu startul şi Richard avu senzaţia că zăreşte vîrful unei bonete. Tînărul Ralph ţîşnise deja în aer ca o săgeată, în vreme ce Richard mai zăbovea încă pe uscat. Aşa se face că Richard Feverel a fost întrecut de adversarul său cu cîteva lungimi.

Pentru cei prezenţi, rezultatul întrecerii era de neînţeles. Prietenii l-au îndemnat pe Richard să protesteze arătînd că startul fusese greşit. Dar în ciuda faptului că ştia prea bine cît este de puternic şi ce stil desăvîrşit are,

tînărul nostru a acceptat înfrîngerea, renunţînd la multrîvnitul trofeu. Căci boneta îl învinsese, nu Ralph. Boneta aceasta, simbol desăvîrşit al misterului ce-i stîrnea bătăile nebuneşti ale inimii, devenise dintr-odată duşmanul său cel mai dulce şi nesuferit.

Acum, pe măsură ce trecea cu repeziciune de la o stare de spirit la alta, ambiţia lui Richard ţintea spre o lume în care rivalitatea lui Ralph nu-l mai putea ajunge. Tronînd în eter ca o fiinţă ideală, boneta îi era stăpîn atotputernic.

De cele mai multe ori cînd un băiat se vede silit să-şi înăbuşe mîndria, el va descoperi uimit că dispune de resurse mult mai preţioase. Richard îşi părăsise tovarăşii, fără să-i pese că era vorba de supuşi sau potrivnici, şi lăsase lumea materială în seama lui Ralph. Se retrăgea astfel în lumea viselor şi-a imaginaţiei şi, cu fiece zi ce trecea, avea sentimentul că devine stăpînul atotputernic al unui tărîm fermecat. Pe aceste meleaguri Frumuseţea îl urma ca o slujnică supusă, Istoria juca rol de ministru înţelept, bătrînul Timp îl delecta cu sunete de harpă, iar dulcile Poveşti de Dragoste îl însoţeau pretutindeni ca o mireasă sfioasă. Peregrina în voie pe întinsul fără de sfîrşit al unui tărîm mai fascinant decît strălucitorul Orient şi la tot pasul îl întîmpinau eroii vremilor trecute.

Căci există oare bogăţii fabuloase sau moşteniri în stare să se asemene cu darul generos din care ne înfruptăm cu toţii în aceşti ani ai vîrstei fragede, cînd sîngele ce dă în pîrg ne înaripează imaginaţia ? Cînd pămîntul ni se arată prin pîcla trandafirie a miriadelor de dorinţi fără nume şi sens ce prind pentru prima dată să se nască în noi ? Acum întreaga noastră fiinţă tînjeşte după fericire şi se înfruptă din ea aşa cum i se oferă. Farmecul sunetelor şi icoanelor din jur, sporit de flacăra imaginaţiei, devine izvor de plăceri inocente şi puritatea lor le fac să pară infinite. Pasiunile noastre sînt acum zburdalnice şi jucăuşe asemeni puilor de fiare sălbatice, căci ele nu au devenit încă voluptăţi lacome şi devastatoare. Au colţi şi dinţi ascuţiţi, dar încă nu muşcă şi nu ştiu să sfîşie. Trăiesc într-o armonie deplină cu inima şi creierul. Acum întregul sistem tinde să se transforme în muzică dulce.

Mai multe semne ce indicau o schimbare evidentă în starea de spirit a lui Richard au fost considerate de Sir

Austin ca absolut normale şi puse pe seama evoluţiei fireşti a „Sistemului".

Obrajii îmbujoraţi ai băiatului, insomniile prelungite, înclinaţia spre solitudine, aerul său visător şi absent, în fine, privirea sa tristă, care totuşi nu era melancolică, reprezentau pentru omniscientul baronet tot atîtea motive de mulţumire.

Căci astfel de simptome, îi mărturisi el doctorului Clifford, după ce acesta îl consultase pe Richard şi decretase că totul este în regulă, sînt o dovadă a faptului că starea sănătăţii fiului meu este excelentă. Sîngele este sănătos iar mintea caută spre virtute. Nici una nu o împinge pe cealaltă spre săvîrşirea păcatului ci, dimpotrivă, ţintesc amîndouă într-o armonie deplină spre acea vîrstă a împlinirilor care este floarea bărbăţiei. Dacă Richard va reuşi să atingă această perfecţiune, fără ca resursele naturale să-i fie vătămate sau întinate în vreun fel, ei bine, în acest caz mă pot considera cu adevărat un tată fericit! Richard va trebui să-mi mulţumească, căci graţie mie a cunoscut pentru o clipă ce înseamnă paradisul şi a văzut cu propriii săi ochi semnele lui Dumnezeu pe pămînt. Trecînd acum la ceea ce dumneavoastră numiţi copiii precoci şi, care, în realitate, nu sînt decît nişte monştri mici şi răsfăţaţi, mai este oare de mirare că lumea a ajuns aşa cum este cînd la tot pasul nu întîlneşti decît asemenea creaturi? Cum pot ele să creadă în inocenţă şi bunătate cînd în viaţa lor nu a existat nici măcar o clipă divină? Soarta le e pecetluită! Nu le mai rămîne decît să-şi vîndă sufletul diavolului şi să devină cu toţii nişte egoişti! Dacă însă fiul meu va păcătui, şi rostind aceste cuvinte, vocea baronetului deveni de-odată înduioşător de gravă, el va săvîrşi păcatul coborînd de pe piscurile înalte ale purităţii. Oricît de neagră va fi bezna ce-l va cuprinde, trecutul său luminos îl va călăuzi ca o torţă. Sînt ferm convins de acest lucru!

A debita absurdităţi sau a sporovăi despre poezie pe tonul cel mai sincer cu putinţă, a afişa un aer solemn cînd contrazici opinii unanim acceptate, încercînd astfel să creezi impresia că eşti înzestrat cu simţ de pătrundere, ei bine, toate acestea sînt talente ce se întîlnesc, de obicei, la oamenii obsedaţi de o singură idee. După ce reuşesc să se convingă ei înşişi de un anume lucru, oamenii aceştia se ambiţionează să-şi convingă vecinii, pentru ca treptat,

treptat să ajungă să cîştige de partea lor aproape toată lumea. Sir Austin era înzestrat şi el cu asemenea talente. Vorbea cu forţa de convingere a omului ce vede adevărul cu ochii şi persista pînă într-atît în ideile sale, încît ajungea să fie crezut de cei care nu înţelegeau ce spune şi reuşea să-i reducă la tăcere pe cei care nu-i împărtăşeau părerea.

— Vedem noi cum o să evolueze lucrurile, doar atît a mai fost în stare să spună doctorul Clifford.

Şi la fel ca el, ceilalţi sceptici se vedeau şi ei reduşi la tăcere. Adevărul este că, pînă acum, experimentul fusese încununat de succes. Unde mai puteai găsi un băiat mai bun, mai brav, mai chipeş decît Richard ? Meritele sale erau incontestabile. Apoi nava, care deşi se afla la adăpost şi nu luase încă în piept valurile dezlănţuite ale oceanului, se comporta totuşi excelent în faţa furtunii, dacă ar fi să judecăm după comedia „Bakewell" pe care am urmărit-o cu toţii la Raynham. Ce alt semn putea fi mai încurajator şi dătător de speranţe ? Numai destinul orb şi încercările dure ale vieţii ar mai fi fost în stare să spulbere speranţele unei primăveri atît de strălucite. Dar oricît de strălucite ar fi fost aceste speranţe, baronetul nu-şi slăbea nici o clipă controlul riguros ce-l exercita asupra fiului său. Căci iată ce obişnuia el să le spună prietenilor : „În anotimpul mugurilor ce dau în floare, fiecare gest, orice înclinaţie, orice gînd chiar, poartă în sine germenii viitorului. În aceste clipe, mlădiţa care palpită de viaţă trebuie supravegheată neîncetat". Şi acţionînd în conformitate cu aceste precepte, Sir Austin veghea în permanenţă. În fiecare seară, înainte de a se duce la culcare, tînărul era supus unei cercetări cît se poate de atente ; în aparenţă, baronetul se prefăcea că doreşte să vadă ce progrese a mai făcut la învăţătură, în realitate însă nu urmărea decît să treacă în revistă experienţele morale ale zilei. Baronetul se descurca de minune fiindcă băiatul era pur şi nevinovat. Impetuozitatea acestuia, jocul capricios al fanteziei sale erau considerate drept fenomene firești ale anotimpului cînd mugurii încep să dea în floare. S-ar putea spune că teoria a fost dintotdeauna mijlocul cel mai eficient de a-l orbi pe omul înţelept. Căci în ciuda faptului că stătea neclintit la postul său de veghe, Sir Austin ştia despre fiul său mai puţin decît ultimul dintre servitorii casei. Şi apoi nu era numai orb, dar s-ar fi zis că-şi pierduse şi darul

vorbirii. Adrian a considerat de datoria lui să-l informeze că, de la un timp, Richard consuma cam multă hîrtie. Pe de altă parte însă, Lady Blandish a lăsat să se înţeleagă că băiatul dădea semne de melancolie şi visare. De la înălţimea turnului de pază al „Sistemului" său, Sir Austin le-a răspuns tuturor cu superioritate că prevăzuse şi asta. Cînd a auzit însă că tînărul scria versuri, inima sa care ştia ce înseamnă durerea a avut toate motivele să se simtă tulburată.

— Sînt convinsă că eşti la curent cu faptul că Richard scrie, nu-i aşa ? întrebă Lady Blandish.

— Bine, dar asta nu înseamnă să fii poet, replică baronetul. Pînă acum, nici un Feverel nu a pus mîna pe pană pentru a face versuri.

— Totuşi nu s-ar putea spune că poezia este un semn al degenerării, observă doamna. Şi-apoi băiatul e destul de înzestrat !

Temerile lui Sir Austin au fost curînd spulberate cu concursul unui frenolog de la Londra şi al unui prieten, profesor de poetică la Oxford.

Frenologul a declarat că băiatul este total lipsit de simţul imitaţiei ; la rîndul său, după ce a studiat cîteva creaţii lirice ce-i fuseseră puse la dispoziţie, profesorul a confirmat şi el că Richard nu are simţul ritmului. În plus, Sir Austin a informat-o pe Lady Blandish că Richard, dînd dovadă de o deplină maturitate, a făcut ceea ce nici un poet n-ar consimţi să facă : şi-a aruncat singur, cu cel mai perfect sînge rece, manuscrisele nevinovate în flăcările mistuitoare ale căminului. La auzul acestei întîmplări Lady Blandish a exclamat cu un suspin : „Bietul băiat !"

Ce durere poate fi mai mare decît să te vezi silit să-ţi ucizi propriul copil ? A-i cere unui tînăr ce respiră aerul dulce al anotimpului mugurilor ce dau în floare şi, care, pe deasupra se socoteşte poet, ei bine, a-i cere unui asemenea tînăr să-şi ucidă primul născut fără nici un motiv (deşi orice motiv ar fi o aberaţie) este dovada celui mai crud despotism. Or sub apăsarea acestui despotism, mugurii lui Richard s-au ofilit şi s-au chircit de tot. Băiatului i-a fost prezentat un personaj neobişnuit care i-a măsurat craniul cu degetele lui atotştiutoare, apoi pe un ton infailibil i-a zdrobit sufletul, declarîndu-l o fiinţă ca toate celelalte, ceea ce l-a făcut să se simtă şi mai umilit.

Căci nu numai mugurii i se veştejiseră, întreaga lui făptură pălise şi încerca să se ascundă ruşinată în muguri şi mlădiţe. Şi cînd, pe deasupra (după ce ciudatul personaj a dispărut, îndeplinindu-şi misiunea), şi-a făcut apariţia tatăl său şi i-a spus cu blîndeţe că i-ar face cea mai mare plăcere să vadă mîzgălelile acelea precoce şi lipsite total de valoare, date imediat pradă focului, ultimii muguri din sufletul lui Richard păliră şi ei. Băiatul se simţea pustiit. N-a protestat şi n-a scos o vorbă. În faţa dorinţei tatălui său nu a şovăit nici o clipă. Rugîndu-l să-l însoţească, a pătruns în camera sa şi, îndreptîndu-se spre un vechi scrin, a tras sertarul unde-şi ţinea rufăria curată. Sir Austin n-ar fi bănuit niciodată ce conţinea sertarul acela. De aici, discretul tînăr a scos mai multe teancuri de hîrtie numerotate, notate şi legate fiecare cu grijă. Apoi le-a prăvălit pe toate în genunea flăcărilor. Şi cu asta, adio ambiţii tinereşti! Adio însă şi ultimelor speranţe de încredere între tată şi fiu.

CAPITOLUL XIII

Vîrsta marilor atracţii

După cum stabilise Sir Austin, sosise acum şi vîrsta marilor atracţii, acel anotimp al pasiunilor violente, cînd a vorbi despre dragoste este un lucru periculos, iar a contempla imaginea acesteia înseamnă pur şi simplu a te molipsi de o boală fatală. Locuitorii de Raynham fuseseră avertizaţi cu toţii de baronet asupra acestor pericole şi ca urmare a interdicţiilor severe pe care considerase de cuviinţă să le impună valeţilor şi cameristelor, ba chiar şi rîndaşilor celor mai modeşti, pentru a-şi feri fiul de orice simptom vizibil al pasiunii, reputaţia de om înţelept de care se bucura Sir Austin era pusă tot mai mult sub semnul întrebării. Se pare că în urma afirmaţiilor lui Heavy Benson cum că un valet şi două cameriste dădeau semne vizibile că suferă de boala cu pricina, vinovaţii fuseseră concediaţi pe loc. La scurt timp după acest incident, o lăptăreasă şi o fată care ajuta la bucătărie renunţară din proprie iniţiativă la posturile lor, susţinînd sus şi tare că ele nu aleargă după flăcăi tineri dar că aşa

nu-nseamnă că-s dispuse să-şi vadă reprezentantele de acelaşi sex spionate de un ticălos ramolit, personajul cu pricina nefiind altul decît valetul corpolent al lui Sir Austin. „Răbdarea unei femei creştine are şi ea o limită !" decretaseră ele. Mai mult, fetele avuseseră şi cruzimea să se uite lung la consoarta lui Heavy Benson, considerată de toţi o adevărată calamitate, şi insinuaseră pline de cutezanţă că unii bărbaţi îşi merită soarta. La un moment dat, spionajul lui Benson devenise atît de insuportabil, încît, dacă nu intervenea Adrian, exista pericolul ca Raynham-ul să cunoască un adevărat exod al populaţiei feminine. Adrian a avut grijă să-l lămurească pe baronet că valetul său dispunea de o armă mult prea periculoasă. Deşi cam abătut, Sir Austin s-a văzut silit pînă la urmă să-i dea dreptate.

— Toate acestea nu fac decît să demonstreze o dată în plus, comentă el cu multă pătrundere, că acolo unde există femei este de-a dreptul imposibil să impui legi. Dealtfel, nădăjduiesc că sînt un om înzestrat cu simţul dreptăţii, adăugă el, aşa că nu mă voi opune exercitării acestor înclinaţii firești. Tot ce le cer, însă, acestor fiinţe este să dea dovadă de mai multă discreţie.

— Bineînţeles, încuviinţă Adrian care era discreţia întruchipată.

— Să nu văd băieţi şi fete îmbrăţişîndu-se pe la colţuri, continuă baronetul, şi mai ales să înceteze orice fel de pupături în public. Un băiat nu se cuvine să fie martorul unor asemenea scene, căci dacă se nimeresc să fie împreună reprezentanţii celor două sexe, îşi pierd de tot mînţile. În fond la ce te poţi aştepta de la nişte indivizi bine hrăniţi, fără educaţie şi care, pe deasupra, nu prea au cu ce să-şi ocupe timpul ? Vreau să fiu clar, nu le cer altceva decît discreţie.

S-a decretat, aşadar, că la castel trebuie să domnească discreţia. Sub îndrumarea iscusită a lui Adrian, reprezentantele cele mai reuşite ale servitorimii au dobîndit această virtute. Dar discreţia a fost impusă şi elitei. Sir Austin, care pînă acum părea că nu observă situaţia disperată a vicarului din Lobourne, îi ceru doamnei Doria să interzică vizitele amorezului său, cel puţin, să-i dea a înţelege că prezenţa sa este inoportună. Căci vicarul devenise imaginea vie a gemetelor şi suspinelor.

— Dar te asigur, Austin dragă, exclamă doamna Doria constatînd cu uimire că fratele ei era mai conştient de acest lucru decît îşi închipuise, te asigur că nu i-am dat nici un fel de speranţă !

— Atunci fă-l să înţeleagă lucrul ăsta, replică baronetul. Şi, te rog, fă-o cît mai repede cu putinţă !

— Individul mă amuză, continuă doamna Doria. Tu ştii bine ce puţine distracţii avem aici, noi femeile. Trebuie să-ţi mărturisesc că aş prefera mai degrabă o cutie muzicală căci un asemenea obiect mă face să mă gîndesc la spectacolele de operă şi-mi aminteşte de Londra. Pe deasupra nu cîntă întruna aceeaşi melodie. Dar dacă consideri totuşi că nu se cuvine să-mi petrec timpul în compania lui, fie, să nu mai vină pe la noi !

Din clipa în care s-a rostit numele fiicei sale şi s-a abordat problema viitorului ei, sora baronetului a devenit subit răbdătoare şi blîndă ca orice femeie gata de sacrificiu. Inima de mamă a doamnei Doria îi logodise de mult pe cei doi verişori şi-i vedea de-acum căsătoriţi şi înconjuraţi de copii. Pentru această fiică renunţase doamna Doria la plăcerile oraşului, pentru Clare se înmormîntase ea la Raynham, pentru ea înghiţea, biata femeie, atîtea capricii şi neajunsuri. Şi numai Dumnezeu ştie cîte alte torturi nu accepta cu zîmbetul pe buze această mamă dornică să-şi căsătorească fiica ! Căci în astfel de împrejurări mamele sînt gata să suporte orice supliciu. Fiind o văduvă plină de farmec, doamna Doria s-ar fi căsătorit mai mult ca sigur dacă n-ar fi avut o fiică. Frumosul ei păr putea fi un motiv de mîndrie pentru orice femeie. Camerista nu pierdea nici un prilej să aducă vorba despre aureola naturală ce-i împodobea capul. Apoi doamna Doria era veselă, avea mult spirit şi arăta încă destul de bine ca să se mai poată gîndi la viitorul ei. Şi totuşi pentru viitorul lui Clare renunţa la orice. Cu un gest eroic îşi sacrifica părul, inteligenţa, vioiciunea şi multe alte merite pe care nu le putem menţiona aici. Dar să nu uităm, doamna Doria era numai una dintr-o mie, numai una dintre nenumăratele femei care nu au parte de recompensa eroului ; căci eroul se poate aştepta la aclamaţii sau compătimire, înţelegere sau stimă, pe cînd aceste femei, sărmane sclave ce sînt, la ce se mai pot aştepta ? La duşmănia propriului lor sex sau la un zîmbet ironic din partea bărbaţilor. Atît şi nimic mai mult ! O, Sir Austin,

dacă ai fi fost mai atent la ce se petrece în jurul tău ce aforism formidabil ţi-ar fi inspirat aceste situaţii ! Baronetul o anunţă însă cu răceală, vorbindu-i deschis ca între fraţi, că la vîrsta marilor atracţii prezenţa lui Clare la Raynham devenise absolut indezirabilă. Lăsînd la o parte supărarea, doamna Doria nu s-a gîndit în acele clipe decît la felul cum ar putea înfrunta uriaşele prejudecăţi ale fratelui ei. Aşa se face că-i dădu dreptate şi fu de acord că aerul de mare i-ar prinde foarte bine lui Clare, căci fata nu-şi revenise încă de pe urma şocului din noaptea aceea sinistră. Ar fi vrut să ştie însă cam cît avea să dureze vîrsta aceasta neobişnuită.

— Depinde, răspunse Sir Austin. Poate un an. Richard păşeşte de-abia acum pragul vîrstei marilor atracţii. Sînt foarte trist la gîndul că ne vom despărţi, dragă Helen. Dar Clare cîţi ani are ?

— Şaptesprezece ani.

— Este tocmai bună de măritat.

— Bună de măritat ? ! La şaptesprezece ani, Austin ? Să nu mai rosteşti vorba asta ! N-am să permit nimănui să-i răpească copilului meu tinereţea !

— Dragă Helen, dar la noi femeile se căsătoresc de timpuriu !

— Cu copilul meu e altceva !

Baronetul stătu cîteva clipe pe gînduri. Nu ar fi vrut să-şi piardă sora.

— Ei bine, dacă aceasta este părerea ta, poate aranjăm să rămîi cu noi. Ai fi de acord s-o trimitem pe Clare cîteva luni în altă parte ? I-ar prinde foarte bine.

— La un azil vrei să spui ? strigă doamna Doria, încercînd să-şi înăbuşe indignarea.

— Dimpotrivă, la un pensîon de cea mai bună calitate, dragă Helen. Există suficiente şcoli de acest fel.

— Austin ! exclamă doamna Doria gata, gata să izbucnească în lacrimi. Dar e nedrept, e pur şi simplu absurd ! murmură ea.

Baronetului nu i se părea însă deloc anormal s-o vadă pe Clare mireasă sau şcolăriţă.

— Nu-mi pot părăsi copilul, spuse doamna Doria, tremurînd toată. Voi fi pretutindeni alături de ea. Ştiu că nu este decît o biată femeie şi ca atare nu se bucură de prea mare preţ pe lumea asta. Dar Clare este copilul meu ! Voi avea grijă să nu te deranjeze cu nimic !

— Eu credeam, remarcă Sir Austin, că eşti de acord cu principiile de care mă slujesc în educarea fiului meu.

— Da, în general aşa este ! replică doamna Doria, simţindu-se vinovată că nu-i mărturisise mai dinainte adevărul.

Acum era însă prea tîrziu. La ce bun să-i mai spună că-şi făurise un idol — un idol plămădit din carne omenească, care era mai periculos şi mai crunt decît un chip cioplit în lemn sau turnat în bronz ! Se înclinase şi ea în faţa acestui idol şi acum înţelegea că era prea tîrziu să-şi mai atingă scopul prin umilinţă şi supunere. Cu Clare făcuse aceeaşi greşeală tactică ! Îndemnînd-o să se încline în faţa unui asemenea idol, Richard ajunsese să privească dragostea fetei ca o ofrandă firească şi se uita în ochii ei blînzi cu cea mai deplină indiferenţă. Despărţirea dintre cei doi veri a fost rece, exact aşa cum îşi dorise Sir Austin. Din această clipă, baronetul nu mai conteni cu laudele la adresa dovezilor de bărbăţie ale fiului său. Richard găsea însă că eloevenţa tatălui său e searbădă, că strădaniile sale de a-i ţine tovărăşie se dovedeau ridicole şi stîngace, iar visele de vitejie, viaţa însăşi, sînt vane şi lipsite de sens. Căci la ce bun toate astea, suspina tînărul nostru ai cărui muguri se ofiliseră înainte de vreme, la ce bun să te frămînţi atîta, striga el amărît, de îndată ce rămînea singur ? Orice făcea, încotro se îndrepta, toate drumurile îl aduceau înapoi la Raynham. Cu toate acestea, oricît de abătut sau capricios se arăta băiatul, faptele sale nu făceau decît să confirme o dată în plus justeţea previziunilor lui Sir Austin.

Tom Bakewell, care între timp devenise valetul lui Richard, avea datoria să-i raporteze baronetului tot ce făcea tînărul său stăpîn. Şi de cîte ori considera că Richard n-ar avea nimic de suferit de pe urma spuselor sale, Tom nu se sfia să vorbească.

— Aleargă-n fiece zi pîn-la colina Pig's Snout, povestea el. Galopează ca o nălucă şi de cum ajunge-acolo, rămîne nemişcat ca o stană de piatră. Şi-are o privire aşa tristă de-ai zice că şi-a pierdut minţile ! Apoi face cale-ntoarsă, mergînd agale şi nepăsător ca şi cum ar veni înfrînt de la o-ntrecere !

— Nu poate fi vorba de femei ! În cazul acesta, Richard nu s-ar întoarce acasă atît de abătut, meditä cu subtilitate acest umanist şi om de ştiinţă. Dacă ar fi în-

drăgostit, Richard s-ar feri de ochii lumii. Ar prefera solitudinea şi locurile ascunse. Dorinţa de a străbate spaţii nesfîrşite trădează un gol interior, o foame imensă ce nu cunoaşte un scop anume. Cînd însă ne obsedează un chip iubit ne asemănăm oamenilor cu conştiinţa încărcată şi la fel ca ei tînjim să luăm calea codrilor !

Din relatările lui Adrian, reieşea că elevul său dă semne neobişnuite de cinism.

— Bineînţeles, exclamă baronetul. Întocmai cum am prevăzut ! În această perioadă apetitul nu cunoaşte limite, iar gusturile sînt mai capricioase ca oricînd. Esenţele existenţei, iată ce le trebuie acestor tineri nesăţioşi ! Şi totuşi pe ei nimic nu-i poate satisface ! De aici un anumit sentiment de frustrare. Viaţa nu le poate oferi hrana de care au nevoie. Acum, forţa şi puritatea resurselor lui Richard au atins dimensiuni aproape divine şi se zbat cu disperare în gol. Poezie, dragoste şi alte lucruri de acest fel, cam acesta-i remediul ce-l oferă pămîntul unor fiinţe superioare. Creaturilor josnice le este hărăzit desfrîul şi imoralitatea. Ei bine, amărăciunea lui Richard dovedeşte că pe el nu-l ispitesc toate acele experienţe ale simţurilor din care se înfruptă oamenii de rînd. Este momentul să-l ţinem departe de ele !

Încercarea titanilor de-a cuceri Olimpul fusese o sarcină mult mai uşoară. Totuşi pînă acum nu se putea spune că „sistemul" lui Sir Austin eşuase. Dimpotrivă, principiile lui dăduseră la iveală un tînăr chipeş, inteligent şi binecrescut. La toate aceste calităţi, doamnele adăugau cu insistenţă puritatea. Exista oare un al doilea tînăr ca Richard, se întrebau ele ?

— O, dacă bărbaţii ar fi în stare să întindă femeilor o mînă nepătată, îi mărturisi Lady Blandish lui Sir Austin, căsătoriile ar arăta cu totul altfel ! Ferice de fata care se va căsători cu Richard !

— Într-adevăr, ferice de ea ! exclamă baronetul caustic. Dar unde aş putea găsi oare o fată pe măsura lui !

— Eu am fost o fetiţă nevinovată, murmură doamna.

Sir Austin se arătă cam sceptic.

— Cum, consideraţi că nu există fetiţe inocente ?

Sir Austin recunoscu galant că, bineînţeles, toate fetele sînt inocente.

— Nu, dumneavoastră ştiţi prea bine că nu-i aşa, spuse doamna, izbind iritată din picior. Şi totuşi fetele sînt mult mai cinstite decît băieţii, sînt sigură !

— Din pricina felului în care sînt educaţi, doamnă ! Puteţi vedea cu propriii dumneavoastră ochi cum poate arăta un tînăr. Ei bine, cînd „sistemul" meu va fi prezentat într-o carte sau, ca să fim mai modeşti, cînd va fi pus în practică, poate că atunci echilibrul va fi restabilit şi în ziua aceea vor exista şi tineri virtuoşi.

— O, săraca de mine, spuse doamna, ţuguindu-şi buzele şi rîzînd amuzată, e prea tîrziu pentru mine să-mi mai găsesc un soţ printre aceşti tineri !

— O femeie frumoasă poate oricînd să stîrnească o pasiune, răspunse baronetul.

Cei doi mai sporovăiră aşa pînă ce ajunseră în faţa „Umbrarului lui Dafne". Acolo zăboviră puţin, dornici să savureze răcoarea amurgului de vară. Baronetul părea dispus să glumească pe tonul cel mai distins cu putinţă, în vreme ce doamna ar fi preferat să poarte o conversaţie mai serioasă.

— Am să cred din nou în cavalerii regelui Arthur, spuse ea. Pe vremea cînd eram doar o fetiţă am visat şi eu un asemenea cavaler.

— Care, bineînţeles, pornise şi el în căutarea Sfîntului Graal, nu-i aşa ?

— Dacă vreţi dumneavoastră, aşa să fie !

— Şi apoi a dat dovadă de mai mult bun gust şi a încercat s-o cucerească pe sfînta Blandish, care, orice s-ar zice, constituie o ţintă mult mai palpabilă ?

— E firesc să vedeţi astfel lucrurile, suspină doamna puţin iritată.

— Nu fac decît să judec lucrurile prin optica generaţiei noastre, răspunse Sir Austin, înclinîndu-se în semn de omagiu.

Lady Blandish îşi strînse buzele.

— Ei bine, noi femeile sîntem fie prea puternice, fie prea slabe.

— Şi una şi alta, doamnă.

— Dar indiferent care ar fi situaţia, indiferent cît de rele am fi, cînd e vorba de un bărbat, noi iubim totuşi virtutea, adevărul şi noblеţea sufletească, iar atunci cînd întîlnim un bărbat înzestrat cu asemenea calităţi îi sîntem credincioase şi-am fi în stare să ne dăm şi viaţa pen-

tru el. Da, da, am fi în stare să ne sacrificăm și viața ! Dumneavoastră, Sir Austin, îi cunoașteți pe bărbați, dar știți prea puțin ce-nseamnă sufletul unei femei.

— Totuși, cavalerii înzestrați cu asemenea alese calități trebuie să fie tineri presupun, nu-i așa ?

— Vîrsta n-are nici o importanță !

— Bine, dar dacă sînt bătrîni la ce fapte ne mai putem aștepta de la ei ?

— Ființele acestea sînt iubite pentru ele însele, nu pentru eroismul lor !

— Zău ?

— Da, da, așa este ! Și forța intelectului poate subjuga o femeie, transformînd-o într-o sclavă ! Să știți că noi femeile venerăm frumusețea poate tot atît de mult ca și dumneavoastră. Femeile iubesc întru eternitate și se decid să-și unească destinele cu un bărbat numai atunci cînd întîlnesc o ființă nobilă.

Sir Austin își privi interlocutoarea plin de melancolie.

— Atunci, spuneți-mi, vă rog, ați reușit oare să-l întîlniți pe cavalerul din visurile dumneavoastră ?

— În vremea aceea nu.

Și, plină de tact, Lady Blandish își plecă privirile.

— Atunci cum ați reușit să suportați această decepție ?

— Visele mele s-au spulberat odată cu ultima zi a copilăriei. În ziua cînd am încetat să mai port rochițe scurte m-au și dus în fața altarului. Nu sînt singura fată care a devenit femeie într-o singură zi și a primit drept bărbat un căpcăun în locul cavalerului mult visat.

— Doamne sfinte ! exclamă Sir Austin. Cîte mai au de suferit și femeile !

Din această clipă, rolurile se inversară. Doamna deveni dintr-o dată vioaie și binedispusă, în timp ce baronetul era tot mai înclinat să facă confesiuni.

— Aceasta ne este soarta, spuse ea. Viața ne oferă însă destule amuzamente. Dacă ne îndeplinim datoria și avem copii, ei bine, odraslele noastre, la fel ca și virtutea, ne sînt singura răsplată. Apoi, fiind văduvă mă bucur de multe privilegii !

— Și, pentru a vi le păstra, bineînțeles că preferați să rămîneți văduvă, nu-i așa ?

— Bineînțeles. Și nu-mi este de loc greu să-mi cîrpăcesc veșmîntul acela zdrențuit pe care lumea îl numește de regulă caracter. Pot sta la picioarele dumneavoastră cît

poftesc și nimeni nu mă blamează. Sînt convinsă că și alte femei procedează ca mine, numai că ele sînt așa-zisele excentrice, care au renunțat de mult la caracterul lor.

— Ați fi fost o mamă admirabilă, doamnă, murmură Sir Austin trăgîndu-se mai aproape de Lady Blandish. Cînd se hotăra să rostească astfel de cuvinte, însemna că Sir Austin își pusese în gînd să facă curte cuiva. Este mare, mare păcat că nu aveți copii, continuă el.

— Credeți ? replică ea plină de umilință.

— Aș fi fost cel mai fericit, dacă cerul v-ar fi binecuvîntat dăruindu-vă o fiică.

— Și credeți că fiica mea ar fi fost demnă de Richard ?

— Fără doar și poate, doamnă ! Sîngele nostru s-ar fi unit atunci într-un singur șuvoi, într-o singură ființă !

— Dar eu sînt mamă, spuse Lady Blandish, atingîndu-și delicat tocul pantofului cu vîrful umbrelei. Richard este fiul meu. Da, da, Richard este băiatul meu, repetă ea.

— Ați putea spune mai degrabă fiul nostru, doamnă, adăugă Sir Austin foarte ceremonios.

Apoi își fixă capul într-o poziție anume ca și cum ar fi vrut să-i surprindă cuvintele pe care avea să le rostească. Lady Blandish nu scoase însă nici o vorbă și pentru cîteva minute rămaseră amîndoi cu privirile ațintite spre apus, contemplînd culorile purpurii ale cerului.

După un timp, Sir Austin rupse tăcerea.

— Dacă dumneavoastră nu vreți să spuneți „fiul nostru", permiteți-mi măcar mie să mă exprim astfel. Și deoarece consider că aveți asupra băiatului meu aceleași drepturi ca și mine, vă voi expune unul din proiectele mele cele mai recente.

Cînd un bărbat îi spune unei femei că intenționează să-i expună un proiect, nu s-ar părea că are de gînd s-o ceară în căsătorie. În cazul lui Sir Austin, însă, o inițiativă de felul acesta putea să însemne foarte mult. Așa gîndea Lady Blandish și zîmbetul blînd ce-i înflorise pe buze, în vreme ce privea în jur și-i asculta proiectul, părea să trădeze aceleași gînduri. Cu toate acestea, era vorba de perspectivele matrimoniale ale lui Richard. Băiatul avea acum aproape optsprezece ani, iar cînd avea să împlinească douăzeci și cinci urma să se căsătorească. În intervalul acesta trebuiau să colinde toată Anglia pentru a-i găsi o soție, cu cîțiva ani mai tînără ca el și care, din punct de vedere al educației, temperamentului și familiei, trebuia să fie

întrutotul la înălțimea lui. Și Sir Austin începu să explice pe larg și fără pic de reținere în ce constau aceste calități, arătînd că numai o asemenea fată se cuvenea aleasă pentru un tînăr desăvîrșit ca Richard, domnișoarei revenindu-i în ultimă instanță sarcina de onoare de a contribui la perpetuarea familiei Feverel. Apoi baronetul îi mărturisi că intenționează să pornească pe dată în căutarea miresei și că prima etapă a peregrinărilor sale ce aminteau de tînărul Coelebs [1], avea să dureze cîteva luni.

— Mă tem, spuse Lady Blandish după ce află întregul proiect, că v-ați propus o sarcină prea grea. N-ar trebui să fiți chiar atît de exigent.

— Sînt perfect conștient de lucrul acesta, replică baronetul înclinîndu-și capul într-un mod care putea stîrni mila. Nici chiar în Anglia nu-i așa simplu să găsești o asemenea fată. Dar eu nu intenționez să mă opresc la o anumită clasă socială. Cînd spun că doresc sînge nobil, nu mă refer la titluri aristocratice, ci la un nume nepătat. După părerea mea, unii reprezentanți ai claselor de mijloc sînt de multe ori mai chibzuiți și au sîngele infinit mai pur decît aristocrația noastră. Arătați-mi o familie din clasele de mijloc, o familie cu frica lui Dumnezeu, care își educă copiii — deși mărturisesc că aș prefera o fată fără frați și surori — după principii creștinești, după sistemul pe care l-am aplicat și fiului meu, de pildă, și în cazul acesta chiar dacă fata este săracă, sînt gata s-o căsătoresc imediat cu Richard Feverel.

— Și ce-aveți de gînd să faceți cu Richard cît timp veți fi plecat în această expediție, spuse Lady Blandish, mușcîndu-și buzele.

— O, Richard își va întovărăși tatăl.

— Atunci puteți renunța de la început. Viitoarea lui mireasă mai poartă încă babetică și bea lapte. E la vîrsta cînd se zbenguie și visează întruna numai șotroane și budinci. Cum credeți că l-ar putea atrage pe Richard o asemenea creatură. La vîrsta lui, el se gîndește mai degrabă la femei de vîrsta mea. Vă rog să mă credeți, Sir Austin, Richard îi va întoarce spatele unei asemenea fetițe și nu s-ar mai alege nimic din planul dumneavoastră!

— Sînteți convinsă de acest lucru? întrebă baronetul.

---

[1] Referire la eroul romanului moralizator *Coelebs în căutarea unei soții*, de Hannah More (1745—1833).

Lady Blandish se străduí să-l lămurească, invocînd o mie de motive.

— Da, așa este, murmură baronetul. Adrian mi-a spus și el același lucru. Richard nu trebuie s-o vadă pe fetiță. Cum de nu m-am gîndit la asta ! Copila n-are încă nimic de femeie în ea, iar băiatul precis că ar disprețui-o. E și firesc !

— Cît se poate de firesc ! insistă Lady Blandish, repetîndu-i cuvintele ca un ecou.

— În cazul acesta, doamnă, spuse Sir Austin, ridicîndu-se în picioare, va trebui să iau o hotărîre solemnă. Pentru prima dată va trebui să-l las pe Richard singur.

— Chiar ați fi în stare ?

— După felul cum l-am crescut, este de datoria mea să veghez ca să se căsătorească așa cum se cuvine. Nu vreau să-l văd eșuînd pe nisipurile mișcătoare ale căsniciei, cum se întîmplă de obicei cu tinerii educați cu atîta grijă. Căci cei crescuți ca el sînt mult mai vulnerabili ! Odată logodit însă, va fi ferit de nenumăratele capcane pe care i le-ntinde viața. S-ar putea să fiu nevoit să rămîn departe de Richard poate chiar și trei luni. Precauțiile mele l-au scutit însă de tentațiile vîrstei.

— Și în grija cui intenționați să-l lăsați la plecare ? se interesă Lady Blandish.

Distinsa doamnă tocmai ieșise din pavilion și cobora încet treptele alături de Sir Austin. Deasupra lor se bolta cerul senin al amurgului de vară.

— Doamnă ! exclamă Sir Austin și, luîndu-i mîna într-a sa, murmură curtenitor și plin de blîndețe : Oare cine ar putea veghea asupra lui Richard mai bine ca dumneavoastră !

Și în timp ce rostea aceste cuvinte, baronetul se înclină, apropiindu-și buzele de degetele ei. În aceeași clipă, Lady Blandish avu sentimentul că este curtată și i se oferă lanțul căsniciei. Femeia nu-și retrase mîna. Gestul reverențios al baronetului o făcea să se simtă flatată. S-ar fi zis că scena se prelungește la infinit, ca și cum Sir Austin ar fi vrut să îndeplinească o ceremonie solemnă. Fantastic ! Tocmai el, bărbatul acesta care disprețuia femeile, o alesese pe ea pentru a-i aduce omagii ! Lady Blandish uită cu desăvîrșire de cîte eforturi fusese nevoie pentru a ajunge aici. Acceptă omagiul acesta neobișnuit, savurîndu-l în toată splendoarea lui unică, căci în dragoste tre-

buie să fim cît se poate de îngăduitori, altfel mugurii speranței nu mai ajung nicicînd să dea în floare.

Brațul doamnei zăbovea încă în aer, iar baronetul se afla în aceeași poziție de respectuoasă reverență cînd, deodată, un zgomot ce răzbătu precipitat dinspre pădurea de fagi de la poalele colinei îi făcu pe interpreții acestei pantomime galante să tresară. Întoarseră amîndoi capul și dădură cu ochii de Speranța Raynham-ului care privea spectacolul. În aceeași clipă, Richard dădu pinteni calului și dispăru ca o nălucă.

CAPITOLUL XIV

O ființă atrăgătoare

Richard s-a zvîrcolit în pat toată noaptea. Îmboldită de imaginația-i înfierbîntată, inima îi galopă nebunește pe-ntinsul unor tărîmuri fabuloase și neștiute pînă ce ajunse în marea împărăție a misterului unde pătrunse fără nici o piedică. Luni de-a rîndul rătăcise el în fața porților Minunatei Bonete, bătuse la uși, cuprins de vrajă și chinuit de suspine, dar nu-l poftise nimeni înăuntru. Acum cheia mult dorită era în sfîrșit a lui. Tatăl său însuși i-o dăruise.

Asemeni bidiviului iute ca gîndul, inima îl purta întruna spre întinderi fără de hotar ce străluceau misterios scăldate în lumina unei frumuseți supraomenești. Pe gazoanele verzi ale acestor tărîmuri, domni și doamne se înclinau ceremonios, rostindu-și vorbe tainice, falnici cavaleri și nobilele lor doamne făceau să iradieze de splendoare pădurile adînci.

Întrecerile și turnirurile ce se desfășurau în curți de aur străluceau măreț, inundate de lumina răsfrîntă din ochii acestor doamne. Doi ochi, învăluiți în ceață, îl urmăreau veșnic prin pădure și atunci cînd Richard se apleca în fața unei mînuțe strălucitor de albe, asemeni florilor muiate în bruma unei nopți de mai, licărul acestor ochi se aprindea parcă și mai tare.

Pentru o clipă inima îi stătea în loc, zbătîndu-se înspăimîntată. Cu buzele lipite de micuța mînă albă, bă-

iatul se pregătea să guste fericirea supremă ce i-o oferea pămîntul. „O, doar atît aș vrea, pe urmă pot chiar să mor ! Aș fi în stare să arunc juvaierul vieții în acest potir și să-i sorb licoarea dintr-o singură înghițitură", striga tînărul aflat la vîrsta marilor atracții. Richard era beat de fericire înainte de a fi golit potirul, căci pentru asta fusese el născut. Viața avea totuși un sens ! Exista deci ceva pentru care merita să trăiască ! Să poți săruta mîna unei femei, ce fericire ! După asta nu-ți mai pasă nici de moarte !

Atunci sărea brusc de pe canapea și-și lua grăbit pana și hîrtiile, dornic să dea frîu liber noianului de simțiri ce-i luau cu asalt întreaga ființă. Dar n-apuca bine să se așeze la masa de scris, că pana și hîrtiile începeau să zboare prin cameră. „N-am jurat eu oare că n-o să mai scriu versuri ?" exclama el. Sir Austin avusese grijă să-i închidă această supapă de siguranță. Altminteri micile obsesii ce-i vizitează îndeobște pe tineri, nu l-ar fi chinuit atîta. Alteori, însă, cînd freamătul nestăvilit al tinereții devenea de nesuportat, băiatul uita ce jurase și, înainte ca mîndria să-și poată spune cuvîntul, se pomenea scriind versuri la lumina lămpii.

În asemenea momente, cînd rimele prindeau să curgă cu ușurință, iar ideea obsedantă se întrupa în forme clare, chiar și mîndria unui Richard Feverel devenea neputincioasă. Dar alte miriade de gînduri își cereau și ele dreptul la întîietate. Un adevărat haos de simțiri, asemeni talazurilor înspumate ale mării îl copleșeau, dornice să îmbrace și ele haina cuvîntului. Neputința și mîndria, pe seama căreia era încîntat să-și pună eșecurile, îl făceau însă mai totdeauna să-și zvîrle pana plăpîndă și atunci, cu sufletul gîtuit de emoție, se-ntorcea în pat. Și astfel începea din nou cavalcada năvalnică prin împărăția misterului, ale cărei hotare sînt împrejmuite de trandafiri.

Spre dimineață, febra aceasta delirantă se mai potolea și băiatul ieșea să respire aer proaspăt. În camera lui Sir Austin mai ardea încă lampa și, în timp ce privea într-acolo, Richard avea impresia că-și vede părintele stînd de veghe. Dar lampa se stingea imediat și fereastra rămînea impasibilă, profilată pe cerul îmbujorat al dimineții.

Vislitul practicat pînă la epuizare este un remediu excelent împotriva anumitor tipuri de febră. Richard recurse la el din instinct.

Undele limpezi și răcoroase, poleite de soarele dimineții, se spărgeau în zeci de scîntei, lovindu-se de botul ascuțit al bărcii și, în timp ce lopețile despicau apa, umbre adînci și molatice îl întîmpinau zîmbitoare. Deasupra, dimineața solitară prindea viață, un mugur plăpînd ce se desfăcea treptat, treptat, devenind floare, jocuri fermecătoare de lumini și culori pe care vîslașul nici nu le băga în seamă în vreme ce aluneca singuratic pe sub sălcii și răchite, de-a lungul oglinzilor limpezi ale apei în care se reflecta splendoarea măreață din tării.

Undeva, la marginea acestei lumi, se afla tărîmul spre care vîslea el ; ici și colo se putea distinge licărul luminilor sale. Și Richard știa că toate acestea nu sînt vis. Acolo, departe, exista un secret. Întreaga pădure era pătrunsă de el, apele se rostogoleau, purtîndu-l pe unde, vîntul cutreiera, înălțîndu-l pe aripile sale. Oare în zilele noastre de ce nu mai sînt posibile isprăvile cavalerești din vremea regelui Arthur ? Grație lor, doamnele și-ar îndrepta și-asupra noastră privirile celeste ! Iată ce gînduri ascundeau suspinele inconștiente ale tînărului nostru, în timp ce vîslea cu strășnicie, încercînd să-și consume energia impetuoasă.

Trecuse deja de Bursley și vîslea visător, cuprins de liniștea interioară ce ne-o dăruiesc, de obicei, eforturile fizice intense cînd, deodată, Richard se auzi strigat pe nume. Dar glasul cu pricina nu venea nici de la o zînă nici de la o nobilă doamnă. Era vocea tînărului Ralph Morton, o apariție masculină cît se poate de prozaică. Richard ar fi preferat să-și știe prietenul în pat la o oră atît de matinală, dar cum asta era situația, vîsli cu putere pînă la mal și sări din barcă. Ralph îl luă imediat de braț și, spunîndu-i că dorește să-i mărturisească ceva, îl smulse pe tînărul nostru aflat la vîrsta marilor atracții din mrejele visurilor sale acvatice și-l trase după el pe pajiștea umedă și proaspăt cosită. Dar cum ceea ce avea de spus Ralph nu părea ușor de exprimat în cuvinte, iar entuziasmul cu care-l întîmpinase vechiul său rival începuse să-l cam plictisească, Richard asculta tot mai absent și dădea semne de nerăbdare. Ralph însă nu se sinchisea defel. Cu gravitatea omului care abordează probleme străine de pre-

ocupările sale, dar pe care le consideră totuși deosebit de importante din punct de vedere uman, îi puse prietenului său următoarea întrebare :

— Ia spune-mi, Richard, ce nume de femeie îți place ție cel mai mult ?

— Nu cunosc astfel de nume, replică Richard indiferent. Dar apropo, cum de-ai plecat de-acasă la o oră atît de matinală ?

În loc de răspuns, Ralph îi mărturisi că, după părerea lui, Maria este un nume destul de frumos.

— Foarte posibil, încuviință Richard.

La Raynham, menajera, jumătate din bucătărese și mai toate cameristele aveau cinstea să poarte acest nume. S-ar fi zis deci că Maria era, într-un fel ,sinonim cu femeie.

— Da, ai dreptate, exclamă Ralph. Marii găsești pretutindeni. E un nume foarte banal. Ehei, nu după Maria mă dau eu în vînt ! Dar de Lucy ce părere ai ?

Richard răspunse că și numele acesta i se părea banal.

— Pentru numele ce-mi sînt dragi aș fi în stare să fac orice ! continuă Ralph, renunțînd la orice mască și intrînd direct în subiect. Mary și Lucy sună banal. Clarinda e mai frumos, e-adevărat, dar parcă ar fi un titlu de roman. Claribel, însă, ce încîntare ! Vezi tu, eu prefer în general numele care-ncep cu literele Cl. Fețele care poartă astfel de nume sînt totdeauna blînde și nespus de frumoase ! Zău, merită să-ți dai și viața pentru ele ! Tu ce părere ai ?

Richard nu cunoscuse pînă atunci nici o fată care să-i inspire asemenea sentimente, dar cu toate că era aproape absent la ce se petrecea în jurul său, faptul că la ora cinci dimineața prietenul său se străduia din răsputeri să-i înaripeze fantezia, evocîndu-i nume de femei, începuse să-l cam pună pe gînduri. Treptat, treptat, își dădu seama că Ralph era complet schimbat. În locul sportivului robust și vioi, rivalul său în atîtea științe care constituie apanajul bărbaților, în locul tînărului care obișnuia să spună lucrurilor pe nume și să se comporte ca atare, Richard descoperea acum un băiețandru umil și neajutorat de care ți se făcea milă văzînd cu cîtă disperare tînjește după un prieten căruia să-i mărturisească ce avea pe suflet. Treptat, treptat, Richard își dădu seama că Ralph se îndrepta și el spre granițele împărăției misterului și ajunsese poate mai aproape de țintă decît el. Apoi dintr-o dată începu să-și înțeleagă prietenul și avu și el revelația frumuseții

şi sensurilor adînci ce se pot ascunde într-un nume de femeie. Subiectul acesta îi apărea nou şi încîntător, potrivit întrutotul cu anotimpul şi momentul zilei în care se aflau acum. Din păcate, însă, Richard nu-şi putea alege un nume de femeie. Pentru el, numele erau toate la fel şi le iubea pe toate în aceeaşi măsură.

— Cum, vrei să zici că nu-ţi plac numele care încep cu Cl ? insistă Ralph vehement.

— Nu pot spune că-mi plac mai mult decît numele care se termină în a sau y, replică Richard. Regreta amarnic că nu este în stare să aibă o părere mai originală în această privinţă căci îşi dădea seama că Ralph era mult mai emancipat decît el.

— Hai să ne-aşezăm la umbra unui copac, propuse Ralph.

Şi la umbra copacului, Ralph îşi descărcă sufletul. Părăsise pentru totdeauna colegiul şi urma să intre în rîndurile armatei. Peste numai cîteva luni trebuia să se prezinte la regiment şi, înainte de plecare, dorea să-şi ia adio de la prieteni... Ştia care Richard ce adresă are doamna Forey ? După cîte auzise, doamna se afla într-o staţiune, undeva pe malul mării. Richard nu-şi amintea adresa, dar îi spuse că este dispus să primească orice scrisoare şi apoi s-o trimită mai departe. Ralph vîrî mîna în buzunar.

— Iată scrisoarea, dar, te rog, n-o arăta la nimeni !

— Să ştii că numele mătuşii mele nu este Clare, spuse Richard, după ce-şi aruncă ochii pe plic. După cîte bag de seamă scrisoarea îi este adresată lui Clare.

Lucrul acesta era cît se poate de limpede !

— Emmeline Clementina Matilda Laura, contesă de Blandish... murmură Richard în continuare, transferînd alte nume în adresa de pe plic. Vocea îi tremura, înfiorată, asemeni trilurilor ce se-nfiripă pe coardele viorii. Apoi exclamă cu glas tare :

— Ah, femeile ! Ce nume dulci ştiu să-şi găsească ele !

Richard îl privi pe Ralph drept în ochi, dar indiferent de ce reuşi să descopere în privirile acestuia, băiatul nu spuse nimic. Îşi luă rămas bun de la el, sări în barcă şi începu să vîslească de-a lungul rîului. În clipa în care Ralph dispăru, Richard privi din nou adresa. Acum îşi dădea

seama pentru prima dată că verișoara lui era o creatură încîntătoare : își aminti de felul cum îl privise la despărțire și, mai ales, de nuanța aceea de repros pe care i se păruse că o ghicește în ochii ei. Ce treabă avea Ralph să-i scrie lui Clare ? Doar fata îi aparținea numai lui ! Băiatul citi de mai multe ori cuvintele Clare Doria Forey. Ei bine, Clare era numele care-i plăcea lui cel mai mult, ba chiar putea spune că iubește numele acesta. Ca și Doria dealtfel, căci amîndoi purtau același nume. Și inima lui Richard începu din nou să bată. De data aceasta însă nu mai era galopul nebunesc al celui care zărește ținta mult visată. Richard se simți sfîrșit și se lăsă în voia curentului. Clare Doria Forey — o, ce melodie sublimă ! Lunecînd odată cu undele rîului, melodia aceasta îi răsuna în urechi, repetată ca un ecou printre coline.

Atunci cînd natura ne-a pregătit pentru iubire, rareori se întîmplă ca soarta să nu-și facă apariția, înălțînd templul în care trebuie să ardă flacăra sacră.

Deasupra apelor unui zăgaz ale cărui șuvoaie în cădere se zbăteau în vîrtejuri cu sclipiri verzui, nuferi albi și galbeni tremurau aninați printre trestii. Pe malurile abrupte creșteau flori de crețușcă, atîrnînd înghesuite printre puzderii de buruieni și șiruri lungi de rugi de mure. Tot acolo se putea zări și o fiică a pămîntului. Fața îi era umbrită de o pălărie largă de pai ale cărei boruri unduioase îi dezgoleau în soare buzele și bărbia, ba, atunci cînd se apleca, dădeau la iveală și doi ochi plini de farmec. Pe umeri și pe spate, părul ei bogat se revărsa în bucle mari de culoare castanie ce căpătau reflexe aurii în bătaia soarelui. Fata era îmbrăcată simplu și decent într-o rochie ușoară de vară. Dacă priveai mai atent ai fi putut observa că buzele fetei erau pătate de un lichid roșu-închis. Căci frumoasa făptură se ospăta copios cu bobițele de mure ce creșteau pe maluri și, judecînd după faptul că ducea întruna mîna la gură, s-ar fi zis că rugii sînt plini de rod.

Tinerii pretențioși, care se revoltă împotriva femeilor ce-și strică siluetele perfecte, îndopîndu-se cu pîine și unt, și care ar fi încîntați să le vadă slabe pentru că astfel ar căpăta haruri poetice, cu greu ar putea găsi ceva de obiectat împotriva murelor. Căci a mînca mure este o îndeletnicire cît se poate de aleasă și care, pe deasupra, în-

deamnă la visare. Mura se înrudește cu lotusul și-i o ființă tare nevinovată. În vreme ce mănînci, gura, ochii și mîinile sînt absorbite de această preocupare, iar mintea este liberă să zboare încotro poftește. Cam așa se petreceau lucrurile și cu domnișoara care stătea îngenuncheată pe mal și ducea la gură bob după bob.

O ciocîrlie mică îi zbură deasupra capului, cufundată în cîntec, și se îndreptă spre sud, unde nori pufoși se profilau pe cerul albastru ; din frunzișul umbros și înrourat își luă zborul o mierlă care o salută cu trilurile ei blajine ; un peștișor de smarald țîșni dintre răchite ; cocostîrcul filfîi din aripile-i arcuite, căutîndu-și un loc mai singuratic ; o barcă aluneca spre ea, purtînd într-însa un tînăr visător. Și fata culegea mai departe fructe, mînca și visa de parcă n-ar fi văzut că prințul din poveste îi încalcă împărăția. S-ar fi zis că nu tînjește după Făt-Frumos și nu-și cunoaște defel dorințele. Și totuși, așa cum stătea în mijlocul pajiștilor verzi și proaspăt cosite peste care se revărsa zumzetul pastoral al verii, printre șuvoaiele înspumate ale zăgazului și frumoasele flori de cîmp ce-o învăluiau cu suflarea lor înmiresmată, fata aceasta părea un juvaer însuflețit, montat într-un cadru feeric. Era nespus de atrăgătoare.

Tînărul aflat la vîrsta marilor atracții măsură din ochi distanța ce-l despărțea de zăgaz și se aplecă ușor ca să privească mai bine dulcea viziune.

O tăcere grea, ca la apropierea a doi nori încărcați cu electricitate, cuprindea încet, încet întreaga natură. Zăgazul era tot mai aproape, dar fermecat de grația mișcărilor fetei, băiatul nu îndrăznea să atingă vîslele. La un moment dat, privirile ei fură atrase de o mură mare și coaptă. Luntrașul plutea mai departe neobservat. O văzu cum se-nlinde să culeagă mura, dar nu reușește s-atingă fructul dorit. Dintr-o mișcare scurtă a vîslelor fu lîngă ea. Domnișoara își ridică mirată privirile spre el și, în aceeași clipă, întreaga ei făptură alunecă pe malul abrupt, gata să se prăbușească în apă. Richard sări din barcă. Sprijinindu-i piciorul pe care încercase să-l înfigă în partea mocîrloasă a malului ca să se salveze, Richard o ajută pe fată să-și recapete echilibrul și să revină cu bine pe uscat unde o urmă și el.

CAPITOLUL XV

Ferdinand şi Miranda

Păşise acum pe una din insulele înspumatelor Bermude, bîntuite veşnic de furtuni, iar lumea zăcea în urma lui asemeni unei jalnice epave. Învăluit în pîclă, hăt departe. Raynham-ul părea o fantomă pe lîngă realitatea vie a acestei mînuţe albe, ce-l adusese aici într-o singură clipă de la mii şi mii de leghe.

Dar linişte şi ascultaţi cum cîntă Ariel ! Ce nobilă splendoare în tării ! O, neasemuite frumuseţi ce-nvăluiţi vrăjiţii ochi ! Şi tu minune a minunilor ! Sublimă flacără ce faci ca gloria şi splendoarea să se înfăţişeze ochilor acum pentru întîia oară... Miranda, izvor de frumuseţe şi lumină. Prinţul Ferdinand se află la picioarele tale !

Sau este el cumva Adam, cel căruia i s-a scos în somn o coastă, din pricina căreia i-a fost dat să vadă paradisul şi-apoi să-l piardă ?

Tînărul o privea cu ochi strălucitori. Creatura aceasta era prima lui Femeie. Pentru ea, întreaga lume s-ar fi confundat cu Caliban, de n-ar fi apărut tînărul prinţ. Iată ce-şi şopteau ochii lor în timp ce se priveau unul pe altul — el palid şi ea îmbujorată.

Fata avea un chip suav şi dulce în faţa căruia ar fi pălit orice frumuseţe. Cît priveşte tînărul nostru educat după un „sistem", e lesne de ghicit că, aflîndu-se pe tărîmul acesta de vrajă, îşi simţea trupul încordat ca un arc şi era pornit pe fapte mari.

Limpezimea de cleştar din ochii fetei şi trandafirii catifelaţi ce-i înfloreau obrajii stăteau mărturie unui trup neprihănit, iar întreaga ei ţinută vădea sănătate şi o fericită cumpănire a sîngelui. Dacă umanistul şi omul de ştiinţă care era Sir Austin ar fi trebuit să aleagă pentru fiul său pe cea mai frumoasă fată dintr-un şir de frumuseţi fără pereche, încununîndu-şi astfel opera „sistemului", fără doar şi poate că ei i-ar fi oferit mărul de aur. Pălăria largă îi umbrea fruntea şi sprîncenele, unduindu-se în bătaia vîntului odată cu viţele grele ale părului ce i se răsfirau pe spate, în vreme ce şuviţe ondulate numai pe jumătate şi împletite parcă din fire moi de foc, numiţi-le valuri de foc dacă vreţi, îi curgeau şiroaie pe umeri, într-un torent

roșu-auriu ce îi ajungea pînă la talie. Fermecătoare viziune pentru tînărul ce-o sorbea din ochi ca pe o floare a frumuseții și nu era în stare să mai deslușească nimic pe chipul ei ! Căci dacă ar fi fost mai atent la jocul neobișnuit al culorilor ce-i împurpurau obrazul, el ar fi avut multe de înțeles.

Sprîncenele ei dese, de culoarea castanei, se conturau delicate pe tenul catifelat, ce trăda pulsația sîngelui, și se îmbinau într-un arc prelungit în linie dreaptă pînă la tîmple ; îți dădeai seama că fața fusese astfel plămădită ca să poată privi imaginile acestui pămînt, iar mobilitatea sprîncenelor îți spunea că minunata creatură știa să se folosească de darurile ei și nu avea să rămînă rece ca o statuie în fața celui ce o privea. De sub sprîncenele dese irupeau gene întunecoase, învăluind în umbră ochii mari și sinceri de culoare albastră. Privirea lor ascundea un mister pe care mintea nu l-a putut niciodată cuprinde. Pentru prințul Ferdinand misterul acesta era mai bogat în sensuri decît toată înțelepciunea muritorilor. Căci atunci cînd Natura devine artist și creează asemenea contraste de culoare pe canavaua unui chip frumos, ce oracol sau înțelept mai pot egala profunzimea unor priviri luminoase ?

Dar și prințul Ferdinand era frumos. Costumul său suplu de vîslaș îi dădea un aer eroic. Părul despărțit printr-o cărare în partea dreaptă a frunții se îndesea într-o coamă bogată („panașul lui Richard" cum o numea, plină de admirație, Lady Blandish) și îi cădea pieziș pe tîmplă în șuvițe mătăsoase, acoperindu-i aproape imperceptibil arcul suitor al sprîncenelor, astfel încît profilul său căpăta o linie de o mîndră frumusețe căreia sfioșenia și emoția îi dădeau un farmec sporit.

Încordat ca un arc, băiatul ar fi fost gata să-și ia zborul cu fata aceasta pînă la capătul lumii. Se aplecă puțin înainte, sorbind-o din ochi cu privirea, căci iubirea dăruiește tinerilor zeci și zeci de organe ale vederii.

În aceste clipe, după care urma să vină curînd căderea, „sistemul" triumfase pe deplin. Acum Sir Austin ar fi avut tot dreptul să-și arate fiul cu mîndrie întregii lumi și să exclame : „Priviți-l și încercați să găsiți un altul mai desăvîrșit ca el !" căci numai tinerii inocenți pot fi înzestrați cu astfel de resurse sufletești, în stare să le procure sentimentul de beatitudine pe care-l încerca băiatul privind frumoasa făptură din fața lui.

„Femei, femei", scrisese autorul *Poveștelor Pelerinului* într-un moment de dureroasă solitudine, „o, voi, ce doriți cu tot dinadinsul un erou și nimeriți pînă la urmă peste un ticălos desfrînat ! Cît de curînd vă este dat să înțelegeți că ați strîns la pieptul vostru o ruină și că aurul putred spre care v-ați simțit atrase nu era decît mîlul puturos din Balta Păcatului."

Dacă cele două personaje puteau fi foarte bine Ferdinand și Miranda, Sir Austin nu era în nici un caz Prospero și-apoi el nici nu se afla la fața locului. Căci într-un asemenea caz soarta îndrăgostiților ar fi fost cu totul alta. Tinerii mai zăboviră cîteva clipe cu privirile ațintite unul în ochii celuilalt, apoi Miranda rosti cîteva cuvinte și se pomeniră amîndoi pe pămînt deși aveau sentimentul că se mai află încă în ceruri.

Ea îi mulțumi pentru ajutorul ce i-l dăduse. Folosise cuvinte banale al căror sens era cît se poate de limpede. Pentru el însă vorbele ei aveau valoarea unei formule magice și efectul lor nu întîrzie să se arate sub forma unor răspunsuri incoerente, mult prea stupide pentru a le mai nota aici.

Tinerii tăcură din nou. Miranda însă se schimbă deodată la față. Chipul ei frumos fu tulburat de umbre și lumini. „Cărticica mea, cărticica mea !" exclamă ea, frîngîndu-și mîinile speriată. Apoi alergă într-un suflet spre rîu. Într-o clipă, prințul Ferdinand fu lîngă ea.

— Ce-ai pierdut ? strigă el.

— Mi-am pierdut cărticica, răspunse fata unduindu-și în vînt pletele minunate. Apoi, întorcîndu-se spre băiat, murmură :

— Te rog, din tot sufletul, stai liniștit ! Nu mă sinchisesc cu chiar așa mult de amărîta aia de carte !

Și, în dorința de a-l opri să sară în rîu, fata îl atinse ușor, fără să-și dea seama, cu mîna pe umăr. În aceeași clipă băiatul simți că-și pierde orice suflare.

— Crede-mă, zău, nu-mi pasă deloc de cărticica aia ! Stai pe loc, te implor ! insistă ea, înroșindu-se toată la față și retrăgîndu-și mîna de pe umărul lui.

Dar de îndată ce se spulberă vraja acelei atingeri, băiatul își scoase pantofii și sări în rîu. Apa era încă tulbure din pricina aventuroasei lor întîlniri și, în ciuda faptului că tînărul înota cu străşnicie și-și scufunda întruna capul în apă ca o rățușcă, cartea nu era nicăieri de găsit. În cele

din urmă, zări o foaie de hîrtie ce sălta pe șuvoaiele rîului, prinsă între spinii unui rug de mure. Era un biet petic de hîrtie, atît de ud și ponosit că ai fi zis că scăpase dintr-un incendiu pentru a cădea apoi pradă efectelor distrugătoare ale apei.

Băiatul se întoarse decepționat la mal unde fu întîmpinat de Miranda care îl copleși cu mulțumiri și dojeni pline de blîndețe.

— Lasă-mă să mai încerc o dată, insistă el.

— Pentru nimic în lume ! răspunse ea hotărîtă. Dacă încerci iar să intri în apă, să știi că plec imediat.

La auzul acestei îngrozitoare amenințări, băiatul se potoli pe loc. Dar cînd din întîmplare ochii fetei căzură pe foaia de hîrtie cu marginile mistuite de flăcări, fața i se lumină dintr-odată și exclamă :

— Bravo, bravo ! Ai găsit exact ce-mi trebuia. Acum chiar că nu-mi mai pasă de carte. Dă-mi foaia imediat și, te rog mult, să nu te uiți la ea !

Prea tîrziu însă ! Înainte ca fata să rostească strania interdicție, Richard privise fără să vrea documentul cu pricina și observase grifonul între două spice de grîu, blazonul familiei sale, gravat în argint în capul paginei, iar mai jos, surpriză și mai mare, versuri scrise de propria lui mînă.

Fata își primi comoara și, împăturind-o cu grijă, o puse imediat în sîn. Cine s-ar fi gîndit oare că în timp ce versurile lui, ode, idile, stanțe sau simple catrene pieriseră toate mistuite de flăcări, acest sonet adresat stelelor avea să scape, singurul, în chip miraculos, rezervîndu-i-se o soartă demnă de stele. O efemeră fericire !

În vreme ce se plimbau tăcuți pe pajiște, Richard se străduia din răsputeri să-și amintească starea de spirit în care se aflase atunci cînd compusese acele versuri remarcabile. Da, acum își aducea perfect aminte cum invocase stelele, aceste nobile astre care văd și știu totul dinainte, cum le implorase să-i dezvăluie locul unde se află dragostea lui etc., etc....

Iar luceafărul îi îndeplinise binevoitor dorința, descriindu-i într-un distih portretul fetei mult visate :

Prin ale-amurgului culori de chihlimbar lucește raza-mi,
Cum vezi lucind albaștri ochi prin părul ei de aur.

Ei bine, nicicînd n-a existat profeție mai desăvîrșită ca aceasta ! Iată deci ochii albaștri și părul de aur și, printr-o stranie coincidență, dirijată parcă de mîna unei forțe divine, fata ce avea să adeverească profeția ajunsese ea însăși în posesia profeticelor versuri ! Tînărul nostru era mult prea copleșit de emoție pentru a mai putea scoate o vorbă.

Domnișoara, însă, care fie din pricină că n-avea cu ce să-și frămînte mintea, fie mai degrabă, din cauză că-și simțea conștiința un pic cam încărcată, începu să dea semne de stînjeneală.

În cele din urmă își ridică borurile lăsate ale pălăriei, cu un gest nostim care-i dădea și mai mult farmec și, privindu-l pe Richard, exclamă :

— Dar, mă rog, încotro vrei să te duci în halul ăsta ? Ești ud leoarcă, nu vezi ? E timpul să ne despărțim. Du-te imediat acasă și schimbă-te !

— Ud ? ! răspunse cu blîndețe tînărul nostru visător. A, nu, pesemne ți s-au udat ție puțin picioarele. Am să te las singură numai cîteva clipe, doar atît cît să-ți poți usca ciorapii la soare.

La auzul răspunsului său, fata nu-și putu stăpîni un rîs sfielnic.

— Dar eu nu despre mine vorbeam, ci de tine ! Vezi, dac-ai vrut cu tot dinadinsul să-mi cauți cartea, acum ești ud pînă la piele ! Trebuie să te simți foarte neplăcut așa muiat cum ești. Ei, ce zici ?

El o asigură însă cu toată sinceritatea că se simte perfect.

— Cum, chiar nu simți că ești ud leoarcă ?

Bineînțeles că nu simțea nimic, o asigură el cu aceeași sinceritate.

Fata se străduí în chip comic să-și țuguiască buzele pătate de sucul bobițelor de mure și ochii ei albaștri se luminară într-un zîmbet.

— N-am ce face ! Ai să mă ierți, nu-i așa ? spuse ea, izbucnind într-un rîs zglobiu ce i se păru băiatului mai melodios decît clinchetul unor clopoței.

Pe chipul lui înflori același zîmbet blînd în semn de admirație pentru ea.

— Formidabil ! Să nu simți că ești ud, cînd de-abia ai ieșit din rîu ! ciripi ea cu glas melodios cînd își dădu seama că fusese iertată.

— Așa e, spuse Richard. Și, stînjenit de aerul lui solemn, băiatul începu și el să rîdă.

Grație rîsului tineresc de care se molipsiseră amîndoi, încetară să se mai simtă ca doi străini. Parcă s-ar fi cunoscut de un car de vreme. Căci atunci cînd rîdem, dragostea ne cucerește inima cu mai multă ușurință decît atunci cînd sîntem melancolici sau sentimentali. Cînd rîdem, pieptul nostru devine o țintă perfectă pentru săgețile lui Eros. O, tinere englez, nu pierde asemenea ocazii fericite ! Rîzi și tratează-l pe Eros ca pe un zeu cinstit ! Nu-ți irosi timpul cu prefăcătorii sentimentale !

Și rîseră așa amîndoi în vreme ce sufletele lor își șopteau unul altuia : „Eu sînt ființa mult visată ! Iată-mă, eu sînt !" Și rîseră așa în voie pînă ce uitară cu desăvîrșire care era motivul acestei veselii.

În vremea asta, soarele îi zvîntase băiatului veșmîntul vaporos ce i-l dăruise rîul. Se aflau acum în crîngul unde cînta mierla și ședeau amîndoi lîngă un pîrleaz de unde puteau privi vîrtejul înspumat al zăgazului și curcubeele de lumini ce irupeau din ele. Barca lui Richard se rostogolise peste zăgaz și o pornise cu iuțeală la vale.

— Uite, apa ți-a luat barca, spuse domnișoara, privindu-l curioasă. N-ai de gînd să faci nimic ?

— Degeaba m-aș agita, că tot n-aș putea-o opri, răspunse el. Și ar fi putut foarte bine s-adauge : „Ce-mi mai pasă mie acum de bărcuța aia ?"

Căci, odată cu barca, apele rîului duceau la vale și vechea lui viață care pierise înghițită de unde. Alături de fata aceasta, în pieptul său pulsa acum o viață nouă.

— Te rog să mă crezi, nu e cazul să mă-nsoțești mai departe, murmură ea blînd, trăgîndu-și mai pe frunte borurile pălăriei.

— Cum, vrei să pleci fără să-mi spui cine ești ? o întrebă el, tot mai îndrăzneț la gîndul că ar putea s-o piardă. Și-apoi spune-mi, te rog, insistă băiatul, făcîndu-se roșu la față, prin ce-ntîmplare ai ajuns să dai peste... hîrtia asta ?

— Eu speram că mă cunoști. Doar am fost prezentați unul altuia ! se descurcă ea de minune, găsind răspunsul cel mai simplu.

Ce dulce și cuceritoare era amabilitatea ei plină de stîngăcie !

— Atunci, pentru numele lui Dumnezeu, cine ești ? Te implor, spune-mi odată ! Dacă ne-am fi cunoscut, cum crezi că te-aș fi putut uita ?

— Uite că totuși m-ai uitat !

— Imposibil, imposibil !

Fata își ridică privirile spre el.

— Îți mai amintești de Belthorpe ?

— Belthorpe... ? ! Belthorpe... ? ! repetă Richard, încercînd cu disperare să-și amintească dacă mai auzise vreodată de numele acesta. Ferma Belthorpe, vrei să spui ? Ferma bătrînului Blaize ?

— Ei bine, eu sînt nepoata bătrînului Blaize ! Și domnișoara îi făcu o reverență grațioasă.

Tînărul aflat la vîrsta marilor atracții nu știa ce să mai creadă. Ce legătură putea să aibă ființa aceasta încîntătoare cu un om atît de simplu ? Prin ce minune ajunseseră ei rude ?

— Atunci, care-i numele tău, murmură încurcat, în timp ce ochii lui păreau să exclame : „O, creatură divină ! Prin ce minune ai ajuns să-mpodobești cu frumusețea ta pămîntul ?"

— Ai uitat de familia Desborough din Dorset ? Nici pe ei nu-i mai ții minte ? ciripi ea, iscodindu-l de sub borurile îndoite ale pălăriei.

— Familia Desborough din Dorset ? În aceeași clipă Richard își aminti. Ia te uită cum ai mai crescut ! Tu ești fetița pe care am cunoscut-o atunci ?

Și Richard se trase mai aproape de ea, pentru a distinge mai bine trăsăturile încîntătoarei apariții. Acum, risul zglobiu nu-i mai slujea la nimic. Sub povara privirilor lui înflăcărate, pătrunse de o adîncă melancolie, fata se simțea complet dezarmată. Amuțiseră amîndoi și se simțeau teribil de tulburați unul de altul.

— Da, murmură ea, sîntem cunoștințe vechi.

— Cît ești de frumoasă ! șopti Richard, neputîndu-și desprinde privirile de pe chipul ei.

Rostise aceste cuvinte aproape fără să-și dea seama. Căci adevărata simplitate este în mod inconștient plină de cutezanță. Își simțea inima copleșită de atîta frumusețe și, asemeni instrumentului delicat ale cărui coarde vibrează la cea mai mică atingere, Richard mărturisise dintr-o singură suflare tot ce avea pe suflet.

Domnișoara Desborough încercă să ia în glumă formidabila îndrăzneală, dar cînd îi întîlni ochii, cuvintele îi înghețară pe buze și renunță să-l mai dojenească. Ar fi vrut să întoarcă spatele unei asemenea declarații, căci inima ei începuse să dea semne de revoltă. Dar cum era oare cu putință, cînd elogiile acestea pasionate erau rostite tocmai de ființa ce-i apăruse în primele ei vise de fată, ființă după care tînjise nopți și nopți de-a rîndul și pe care o împodobise cu argintul nepătat al primelor ei dorințe ? Fata începu să grăbească pasul.

— Te-am jignit cumva, îi șopti la ureche o făptură rănită de moarte.

Ideea că s-ar fi putut gîndi la așa ceva o înfricoșă de-a binelea.

— O, nu, nici vorbă ! Tu n-ai fi niciodată în stare să mă jignești ! Și fata îl privi drept în ochi cu chipul ei dulce.

— Atunci de ce... Spune-mi de ce mă părăsești ?

— Pentru că..., ezită ea, pentru că... trebuie să plec !

— Nu, nu se poate ! De ce să pleci ? Te rog eu, nu pleca !

— Zău că trebuie să plec, șopti fata, trăgîndu-și mai pe frunte borurile capricioase ale pălăriei și, cum băiatul nu scotea o vorbă, consideră că dorința i-a fost acceptată și, întinzîndu-i sfioasă mîna, murmură : „La revedere !“ Ca și cum acestea ar fi fost cuvintele cele mai potrivite într-o asemenea situație.

Mîna ce-i fusese întinsă era neasemuit de albă, era pură și înmiresmată ca florile brumate ale unei nopți de mai. Era aceeași mînă a cărei umbră îi apăruse în noaptea trecută și asupra căreia se aplecase, plin de venerație, abandonîndu-se pedepsei cuvenite unei asemenea cutezanțe, dar pentru care fusese răsplătit cu cea mai deplină fericire.

Băiatul îi luă mîna și o privi pe fată stăruitor în ochi.

— La revedere, murmură ea încă o dată, din toată inima, strîngîndu-i ușor degetele în semn de adio. S-ar fi zis că în felul acesta îl îndemna și pe el să procedeze la fel.

— Chiar vrei să pleci ?

— Te rog, lasă-mă să mă duc, insistă ea, arcuindu-și sprîncenele.

— Ai să mai rămîi puţin, nu-i aşa ? Şi cu un gest mecanic apropie mîna fetei de inima lui, care bătea nebuneşte.

— Trebuie să plec, spuse ea cu o voce vrednică de milă.

— Mai rămîi puţin, nu-i aşa ?

— Ah nu, trebuie să plec !

— Spune-mi sincer, chiar vrei să pleci cu-adevărat ?

Întrebarea era foarte abilă. Pentru cîteva clipe, fată nu scoase nici o vorbă. În cele din urmă, călcîndu-şi pe inimă murmură :

— Da.

— Vrei... chiar vrei... cu-adevărat să pleci ?

În timp ce-i iscodea ochii, pleoapele lui se zbăteau cuprinse de freamăt.

— Da, şopti ea cu voce stinsă.

— Vrei... chiar vrei... să mă părăseşti ?

Cu fiece cuvînt pe care-l rostea s-ar fi zis că Richard îşi pierde respiraţia.

— Trebuie să plec negreşit !

La auzul acestor cuvinte, el îi cuprinse mîna şi mai strîns, făcînd-o prizonieră între degetele sale.

Deodată, întreaga ei făptură tresări, cuprinsă de un fior rece, de parcă un fluid magnetic ce pornise de la el, trecuse prin trupul ei şi se întorsese înapoi. Mesager al dragostei ce alergase de la o inimă la alta, făcîndu-le să palpite pe amîndouă, pînă ce sufletele lor începură să se zbată în temniţa pieptului, năzuind să-şi ia zborul şi să se contopească cu fiinţa iubită. Şi astfel, cu mîinile împreunate, vibrau amîndoi la unison, o pereche de tineri îndrăgostiţi visînd sub bolta de frumuseţi a dimineţii. Iar cînd el îşi recăpătă în cele din urmă glasul şi reuşi să îngîne : „Spune-mi, ai să pleci ?“ fata nu mai fu în stare să scoată nici o vorbă şi îşi mişcă uşor mîna delicată.

— Atunci, adio, murmură el şi, înclinîndu-şi pleoapele spre degetele ei albe şi frumoase i le sărută.

Apoi, cu capul plecat, se depărtă abătut, gata să-şi întîmpine moartea.

Oricît ar părea însă de ciudat, de îndată ce-şi simţi mîna liberă, fata reuşi să se mişte şi porni agale în urma lui. Şi, mai ciudat încă, gestul lui îndrăzneţ în loc să-i aducă sfîrşitul, îi trimise alături doi obraji împurpuraţi, o fiinţă de o sfielnică tandreţe şi aceste vorbe dulci :

— Eşti cumva supărat pe mine ?

„Cum m-aş putea supăra pe tine, iubirea mea, cînd tu m-ai şi iertat !“ striga sufletul său. „Fii binecuvîntată, o, fiinţă nobilă şi miloasă !“

— Cred că n-ar fi fost politicos din partea mea să plec fără să-ţi mai spun încă o dată cît de mult îţi mulţumesc, murmură ea, întinzîndu-i din nou mîna.

Deasupra capului său, pasărea dulce a cerului îşi slobozi înfiorată glasul în văzduh şi măreţia generoasă a cerului îi pătrunse în suflet. Cu privirile aţintite asupra chipului ei şi cu vocea sugrumată de emoţie, el îşi lipi buzele de mîna fetei iar ea, rostind vorbe blînde de adio, trecu pîrleazul şi, luînd-o pe potecă, se afundă în umbra crîngului înrourat pînă ce dispăru de tot din ochii lui.

Odată cu ea, se spulberă şi vraja aceasta ameţitoare. În jurul său totul părea acum searbăd. Şi totuşi lumea nu mai arăta aşa cum arătase ieri. Minunea ce-i încîntase ochii îşi aruncase adînc sămînţa în pieptul său, şi la apariţia fetei avea să încolţească şi să dea din nou floare ! Iar cînd îi reveneau în minte vocea, chipul sau silueta ei armonioasă, întreaga lui fiinţă părea iluminată de fulgerele jucăuşe ale verii, fantome ale unui soare dispărut.

Nu exista nici un semn care i-ar fi putut spune că se îndrăgostise sau că-şi mărturisise iubirea cu atîta iuţeală ! Nici măcar el însuşi nu-şi dădea seama de toate acestea ! Obraji împurpuraţi şi fragezi ! Buze dulci şi voi sprîncene pline de un dulce mister ! Ochi cu flăcări blînde în priviri ! Cum ar putea oare o fiinţă în floarea tinereţii să vă privească şi să nu tînjească după voi ? „Cum de v-am putut lăsa eu să plecaţi de lîngă mine ?“ Ei bine, băiatul îşi punea cu toată seriozitatea această întrebare.

Mîine, locul acesta, rîul şi pajiştea, zăgazul cu unde înspumate îi vor evoca laolaltă amintiri dulci. Inima lui va ridica aici un templu în care preot va fi ciocîrlia. Bătrîna mierlă în odăjdii de mătase va cînta în cor, iar murele vor ţine loc de cuminecătură. Astăzi iarba este iarbă şi nimic mai mult. Inima băiatului este bîntuită de năluci şi nu-şi găseşte locul nicăieri. Nu cunoaşte pacea decît atunci cînd îi apare înainte floarea lui nespus de proaspătă şi blîndă. Şi de cum i se înfăţişează înaintea ochilor, sufletul îi e cuprins de teamă că s-ar putea cumva să nu fie a lui pentru vecie.

Apoi băiatul află că numele fetei este Lucy. Îl întîlnește pe Ralph și-și dă seama că într-o singură zi i-a luat-o atît de mult înainte, de parcă s-ar afla într-o altă planetă.

Richard, Ralph și vicarul din Lobourne încep să facă lungi plimbări împreună, în timpul cărora obișnuiesc să abordeze subiecte clasice cu privire la părul doamnelor și să dezmierde buclele seducătoare ale istoriei de la Cleopatra pînă la Lucreția Borgia.

— Blonde și iar blonde ! Blonde au fost toate femeile născute spre a ne duce la pieire, suspina melancolicul vicar. Aș îndrăzni să afirm chiar, continua el, că avem și în Anglia femei care ar merita să stea alături de cele mai frumoase creaturi ale Italiei și Greciei.

Și pe loc, gîndurile vicarului își luau zborul spre doamna Doria. În acele clipe, Richard se îmbujora la față visînd-o pe Lucy, iar Ralph, a cărui eroină avea părul bogat și negru, făcea opinie separată, apărînd contribuția nobilă pe care și-o aduc aceste miracole cu părul întunecat, cînd e vorba de a face victime în rîndurile bărbaților.

Cei trei copii ai instinctului nu-și făceau de fapt nici un fel de confidențe, dar se purtau unul față de altul cu cea mai desăvîrșită bunătate.

CAPITOLUL XVI

Demascarea domnișorului Ripton Thompson

Asemenea altor personaje, care afirmau că manifestă un interes deosebit față de averea și viitorul tînărului nostru crescut după un „sistem". Lady Blandish menționase în dese rînduri numele unor familii, care, potrivit celor mai concludente calcule, nu ar fi putut compromite în nici un fel sîngele Feverelilor, în eventualitatea unei alianțe matrimoniale.

Ei bine, în timp ce se apropia de Londra, Sir Austin studia cu atenție o listă de nume pe care obișnuia să o țină ascunsă în carnețelul său. Erau notate aici nume de rezonanță istorică sau ale unor simpli parveniți, personaje ai căror strămoși făcuseră probabil parte din anturajul lui William Cuceritorul sau se plasaseră în sferele superioare

ale vieții civilizate cu ajutorul unei roți de moară sau a unei prăzaice tejghele.

În dreptul lor, baronetul notase inițialele B. P sau Pr., însemnînd Bani, Poziție Socială sau Principii, și avusese grijă ca personajele din această ultimă categorie să fie izolate între paranteze. În fine, înțelepciunea omului de lume, înțelepciune pe care o adopta din cînd în cînd, îl făcuse să ia hotărîrea ca, înainte de începerea turneului de vizite prin metropolă, să discute între patru ochi cu medicul și cu avocatul său, căci, întocmai ca școlanii, medicii și avocații cunosc perfect meritele fiecărei case și pot spune cu precizie cît de solide le sînt temeliile.

Sir Austin pătrundea în marele oraș cu sufletul tare abătut. Amintirea nenorocirilor sale îi revenise în minte cu asemenea forță, de parcă nu trecuseră atîția ani de cînd primise scrisoarea ce-l anunța că încetase să mai aibă o soție, iar fiul său rămînea fără mamă.

În prima seară, cutreieră orașul pe jos, privind mirat magazinele, casele și zecile de oameni de care se rupsese pentru totdeauna și, o clipă, avu sentimentul că este mai nefericit decît cel din urmă vagabond. Cum nu mai cunoștea străzile, fu cît pe-aci să se rătăcească și, în timp ce se străduia să-și găsească hotelul, ajunse fără să vrea în fața fostei sale reședințe din Londra. Prin ferestre se vedeau luminile aprinse, semn că înăuntru era mare veselie. Învăluit în umbră își privi casa de pe trotuarul opus și avu impresia că retrăiește zilele cînd în pieptul său mai pulsa încă o inimă capabilă să nutrească sentimente omenești. Apoi, fantoma ce-l privise cu dispreț cît timp avusese impresia că și el e om ca toți ceilalți, deveni deodată realitate vie și, înhățîndu-i inima, i-o strînse cu putere, turnîndu-i peste rănile neînchise ale amintirilor veninul amar al ironiei. Cînd își reveni din transa aceasta, baronetul își aminti că-și pusese casa la dispoziția lui Algernon, care dădea probabil o serată pentru amatorii de jocuri de noroc.

În dimineața următoare, își mai aduse aminte că divorțase de lume pentru a se căsători cu un „sistem" și că avea datoria de a fi cît se poate de credincios acestei consoarte exigente, care reprezenta acum singura lui sursă de tărie și mulțumire.

Domnul Thompson își primi clientul cu stima și emoția cuvenite averii și sosirii sale neașteptate. Respectabi-

lui reprezentant al legii era înveşmîntat aşa cum se cuvine unui personaj menit să primească în audienţă episcopi acri şi purta întipărite pe chip semnele părintelui oropsit să-şi ducă în spinare odraslele necăsătorite, trădînd totodată un ataşament virtuos faţă de vinul de Porto, în măsură să-i sporească stima de care se bucura în ochii moralei Englitere. După ce-l felicită pe Sir Austin în legătură cu fericitul deznodămînt al cîtorva procese şi fu informat, la rîndul său, că vizita baronetului la Londra nu are nici o legătură cu problemele juridice, domnul Thompson îndrăzni să-şi exprime speranţa că tînărul moştenitor evoluează întocmai cum îşi dorea părintele său, şi află plin de satisfacţie că Richard Feverel constituia un adevărat model pentru toţi tinerii de vîrsta lui.

— Periculoasă vîrstă, *Sir,* spuse reprezentantul legii, dînd din cap. Tinerii trebuie supravegheaţi în permanenţă. Cînd nu gîndeşti, au şi făcut o poznă !

— Trebuie, în primul rînd, să avem grijă unde sădim planta şi să veghem ca rădăcina să fie sănătoasă. Căci altfel, în pofida vigilenţei noastre, ba chiar sub propriii noştri ochi, păcatul tot se săvîrşeşte, afirmă Sir Austin.

Sfătuitorul său în probleme juridice murmură pur şi simplu „Exact !" ca şi cum Sir Austin ar fi dat glas propriilor sale gînduri. Apoi adăugă :

— Acelaşi lucru urmăresc şi eu cu fiul meu Ripton, care a avut onoarea să vă fie prezentat şi a petrecut o vacanţă alături de tînărul său prieten pe care nu-l va putea uita niciodată. Ripton studiază dreptul. În prezent îşi face ucenicia alături de mine şi nutresc speranţa că în viitor se va bucura întocmai ca şi tatăl său de încrederea dumneavoastră. Îl aduc personal la Londra în fiecare dimineaţă, iar seara mergem acasă împreună. Îndrăznesc să spun că sînt destul de mulţumit de el.

— Consideraţi, spuse Sir Austin, ridicînd puţin din sprîncene, că sînteţi în măsură să cunoaşteţi mobilul tuturor actelor sale ?

Bătrînul avocat se înclină umil şi-i ceru interlocutorului său să mai repete o dată întrebarea.

— Ei bine, reîncepu Sir Austin cu acelaşi licăr iscoditor în priviri, vreau să spun, reuşiţi dumneavoastră să vă plasaţi într-un centru de intuiţie sau, mai bine zis, să puneţi la baza supravegherii fiului dumneavoastră o cunoaştere amănunţită a caracterului său, o cunoaştere atît

de perfectă a instrumentului, încît toate acțiunile sale, chiar și cele mai bizare, să poată fi anticipate și tratate de către dumneavoastră așa cum se cuvine ?

Explicația fusese mult prea amplă pentru ca avocatul să-și mai poată permite solicitarea altor lămuriri. Așa că domnul Thompson începu să clipească, cu aerul stînjenit al unui om tare de urechi, zîmbi politicos, tuși împăciuitor și, în cele din urmă, răspunse că, deși regretă că nu se poate lăuda cu asemenea merite, are totuși plăcerea să afirme că pe toată durata școlii Ripton a dat dovada unui caracter excelent.

— Constat, observă Sir Austin, a cărui privire iscoditoare se destinse dintr-o dată, devenind caustică, constat că există părinți care se mulțumesc pur și simplu să fie ascultați. Ei bine, eu pretind mai mult. Vreau ca pînă la o anumită vîrstă, forța autorității ce-o exercit asupra fiului meu să fie mai puternică decît influența impulsurilor firii sale insuficient dezvoltate și astfel el să nu cadă pradă tentației firești de-a mă contrazice. După această vîrstă, responsabilitățile mele iau sfîrșit și începe să fie răspunzător el însuși de actele sale. Omul este o mașină care se pune singură în mișcare. Nici el nu este altceva, dar în acest proces își poate pierde lesne facultatea de autoghidare și din clipa în care a luat-o pe un drum greșit, potențialul său vital îl duce sigur la pieire. La tinerețe, el constituie un organism ce se desăvîrșește treptat în vederea operațiunilor mecanice diurne, dar în tot acest interval se cuvine să-i poarte de grijă toți îngerii din cer, căci numai astfel poate ajunge să crească drept, sănătos și pregătit întrutotul pentru sarcinile mecanice pe care va trebui să le îndeplinească.

Sprîncenele domnului Thompson se agitau disperate. Bietul om se simțea pierdut de tot. Respecta însă într-o măsură mult prea mare poziția și situația lui Sir Austin pentru a-și permite măcar o clipă să-și spună că cele ascultate de el reprezentau o mostră perfectă de sminteală. Ei bine, atunci cum se explica totuși faptul că teoriile clientului său erau de-a dreptul impenetrabile pentru el ? Căci unui gentleman de vîrstă mijlocie, care s-a obișnuit o viață întreagă să-i îndrume și să-i dirijeze pe alții, îi vine teribil de greu să accepte că nu-i în stare să înțeleagă anumite lucruri. În consecință, domnul Thompson excluse cu desăvîrșire o asemenea ipoteză.

Dar cum faptul în sine că Sir Austin binevoise să-i treacă pragul pentru a-i înfăţişa o problemă atît de aproape de sufletul său constituia un motiv suficient pentru a-l face să se simtă mişcat, avocatul rezolvă cazul pe loc, în favoarea ambelor părţi, şi conchise în sinea sa că peroraţia distinsului client trebuie neapărat să fi avut un sens, atît de subtil însă, încît nu era de mirare că întîmpina dificultăţi în încercarea de a găsi cuvintele cele mai potrivite pentru a-l exprima.

Baronetul continuă să-şi explice pe larg teoria cu privire la organism şi maşină spre deplina edificare a avocatului. La un moment dat însă, cînd Sir Austin repetă pentru a nu ştiu cîta oară cuvîntul „sănătos", domnul Thompson îl întrerupse exclamînd :

— Ei bine, Sir Austin, acum vă înţeleg perfect ! Sînt întrutotul de acord cu dumneavoastră. Permiteţi-mi să-l chem aici pe fiul meu Ripton. Îndrăznesc să cred că dacă veţi avea bunăvoinţa să-l examinaţi vă veţi convinge că o viaţă regulată şi un regim de lecturi axat în exclusivitate pe texte juridice, căci interzic cu desăvîrşire orice altă formă de literatură, au reuşit să facă din fiul meu o expresie vie a celor spuse de dumneavoastră.

Domnul Thompson tocmai pusese mîna pe clopoţel şi se pregătea să sune, cînd baronetul îl opri.

— Permiteţi-mi să-l văd pe tînăr în toiul activităţii sale.

Vechea noastră cunoştinţă, domnişorul Ripton, îşi avea sediul într-o cameră alăturată, împreună cu domnul Beazley, funcţionarul de încredere al tatălui său. Domnul Beazley era un veteran al justiţiei, şi, în prezent, arăta ceva mai bine decît un document semnat şi parafat căruia nimic nu-i mai lipseşte pentru a fi expediat pe loc. Ei bine, unica recompensă pe care o primea veteranul din partea elevului şi tovarăşului său era o desăvîrşită tăcere, care, riguros respectată, îi aducea lui Ripton laude generoase în faţa tatălui său la sfîrşitul fiecărei zile de lucru, căci domnul Beazley, documentul acesta colbuit şi expirat, nu catadicsea nici o clipă să-şi pună întrebarea prin ce minune reuşeşte un tînăr turbulent, ca orice băiat la vîrsta lui, să zacă cufundat în tăcere timp de şase ore pe zi. Era de presupus că Ripton îşi dedică eforturile studierii operelor juridice ale lui Blackstone. Un tom masiv, purtînd semnătura acestui reputat comentator al legilor, se lăfăia,

pe jumătate deschis, deasupra pupitrului, sub care-şi cuibărise capul asiduul nostru student. S-ar fi zis că în felul acesta se stabilea un contact mai rapid între creier şi justiţie.

Uşa biroului se deschise larg, dar Ripton nu auzi nimic ; fu strigat pe nume, dar continuă să rămînă mai departe nemişcat. Această metodă de asimilare a lui Blackstone părea să fie tot atît de captivantă pe cît era de nouă.

— Probabil compară nişte note, îi zise domnul Thompson lui Sir Austin. Asta zic şi eu studiu !

Funcţionarul de încredere se ridică în picioare şi se înclină servil în faţa lor.

— Aşa merg lucrurile în fiecare zi. Beazley ? întrebă avocatul, cu un vădit sentiment de mîndrie paternă.

— Îhi, răspunse bătrînul slujitor al legilor. Aşa e în fiecare zi. Roade cartea mai abitir ca un şoarece !

Sir Austin făcu cîtiva paşi spre birou. La apropierea acestuia, Ripton avu o tresărire, ca la un semnal care-i puse deodată în alertă toate simţurile. Pupitrul fu lăsat în grabă jos, iar pe chip i se întipări nedumerirea şi ardoarea omului studios. Apoi, îndreptîndu-şi spatele, se ridică de pe scaun şi, în timp ce cu o mînă îşi scotocea buzunarul de la haină, căutînd o cheie, şi cu cealaltă încerca să se sprijine de scaunul gol, Ripton avea mai degrabă aerul unui individ care se apără decît al unui tînăr care îşi întîmpină reverenţios superiorul.

Sir Austin puse două degete pe umărul băiatului şi, înclinîndu-şi un pic capul într-o parte, după cum îi era obiceiul, spuse :

— Sînt încîntat să constat că fiul vechiului meu colaborator îşi petrece timpul într-un mod atît de profitabil. Ştiu eu însumi ce înseamnă studiul, de aceea ai grijă să nu te extenuezi, exagerînd prea mult în această direcţie. Nu te impacienta, ai să poţi să-ţi reiei lectura în curînd. Şi apoi, te rog, nu te simţi jignit de întreruperea noastră. Dealtfel, dragul meu, trebuie să începi să te obişnuieşti cu vizitele clienţilor.

Mica alocuţiune i se păru domnului Thompson atît de generoasă şi amabilă, încît văzînd că fiul său continuă să-i privească cu acelaşi aer încurcat şi sfidător, se încruntă la el, admonestîndu-l discret prin semne, şi îi ceru să-l infor-

meze pe baron cu ce anume capitol din Blackstone era absorbit la intrarea lor în cameră.

Ripton ezită cîteva clipe, apoi bîlbîindu-se tot, îngăimă ca vai de lume :

— Legea lui Gravelkind.

— Ce lege ? ! întrebă Sir Austin perplex.

— Gravelkind, turui din nou vocea lui Ripton.

Sir Austin se întoarse spre domnul Thompson pentru a primi o explicație. Bătrînul avocat tremura de furie.

— Colosal ! exclamă el. Să facă o asemenea greșeală ! Repetă, domnule, despre ce lege e vorba ?

Ripton își dădu seama din privirea severă cu care-l fulgera tatăl său că greșise și se corectă pe loc :

— Legea lui Gavelkind, spuse el.

— Așa, exclamă domnul Thompson, răsuflînd ușurat. Gavelkind, bineînțeles ! Legea lui Gavelkind, o veche rînduială care își are originea în Kent...

Intenționa să dezvolte subiectul, dar Sir Austin îl opri, asigurîndu-l că știe despre ce e vorba.

— O lege absurdă, spuse el, apoi adăugă : Aș dori să văd notele fiului dumneavoastră sau eventual observațiile lui cu privire la justețea reglementărilor familiale, bineînțeles, numai dacă și-a făcut astfel de însemnări.

— În timp ce intram noi, îți luai note sau probabil îți studiai conspectele, spuse domnul Thompson. Cred că nu mă-nșel, nu-i așa ? E o metodă excelentă pentru care te-am lăudat totdeauna.

Ripton începu iar să se bîlbîie și, cu chiu cu vai, reuși să spună că regretă profund, dar n-are ce conspecte s-arate. „Conspecte demne de a fi arătate", precizează el.

— Mă rog, atunci cu ce te îndeletniceai, domnule ?

— Luam note, murmură Ripton și, din felul în care vorbea, era limpede că încerca să găsească un subterfugiu.

— Atunci, arată-le !

Ripton se uită lung la biroul său, apoi își privi tatăl, se uită la Sir Austin, apoi își îndreptă privirile spre domnul Beazley. Bägă mîna în buzunar și scoase o cheie, dar cheia nu se potrivea în broască. În timp ce se străduia din răsputeri să potrivească cheia, Ripton descoperi, că de fapt, pupitrul era deschis. Domnul Thompson făcu un pas și dădu capacul într-o parte. Înăuntru se afla o carte larg deschisă, pe care Ripton se grăbi să o acopere cu un maldăr de hîrtii, împingînd-o într-un colț mai întunecos, nu însă

înainte ca Sir Austin să fi putut zări un frontispiciu frumos colorat.

— Studiezi și heraldica după cîte văd, spuse baronetul zîmbind. Îți place această știință, nu-i așa ?

Ripton răspunse că-i place foarte mult, că-l pasionează chiar, și profită de ocazie ca să mai arunce cîteva hîrtii peste cartea cu pricina.

Notele nu păreau să fie la vedere și căutarea lor se dovedi zadarnică și plicticoasă. În schimb, ieșiră la iveală cîteva hîrtii fără nici o legătură cu studiul sau justiția, care însă îi permiseră domnului Thompson să se familiarizeze mai îndeaproape cu situația creditelor lui Thompson junior. În rest, nici urmă de note asupra legii lui Gavelkind. Atunci domnul Thompson își exprimă speranța că observațiile juridice ale fiului său se află rătăcite probabil printre hîrtiile aruncate în neorînduială în colțul acela întunecos. Ripton acceptă ideea și consimți să scotocească și acolo, deși era convins că nu are ce găsi.

— Dar atunci, mă rog, ce se află acolo ? izbucni domnul Thompson apucînd o hîrtie împăturită cu grijă din vraful de hîrțoage pe care Ripton tocmai le scotea la iveală una cîte una.

Punîndu-și ochelarii, domnul Thompson citi : „Către redactorul revistei «Juristul» :

Domnule,

În observațiile pe care ați „binevoit să le faceți recent în legătură cu faimosul proces..."

Și domnul Thompson se opri deodată brusc de parcă i-ar fi ieșit în cale un șarpe veninos. Beazley tresări speriat, iar Sir Austin își schimbă impasibil poziția brațelor.

— Citiți pe verso, murmură Ripton cu vocea pierită.

Domnul Thompson întoarse plin de încredere foaia și citi cu emfază :

— „Lui Absalom, fiul lui David, micul cămătar din Bond Court, Whitecross Gutters, care m-a prezentat lui Venus, îi datorez suma de cinci lire, plătibile cînd voi putea.

Semnat : Ripton Thompson".

În partea de jos a acestui fictiv instrument legal fusese adăugat cu discreție :

„(N.B. Documentul nu atrage după sine nici o obligație)"

Urmă o scurtă pauză : în cameră plutea acum o atmosferă sumbră de uimire și repros. Sir Austin devenise grav, iar domnul Thompson îi arunca omului său de încredere priviri extrem de severe, de care acesta încerca să se apere ridicînd disperat mîinile în sus. Ripton, care se zăpăcise și el de tot, îi băgă tatălui său sub nas o altă hîrtie, sperînd că măcar titlul acesteia îi va da satisfacție. De-a curmezișul paginii stătea scris : „Considerațiuni legale." Domnului Thompson însă nici prin cap nu-i trecea să-și cruțe fiul.

În realitate, la fel ca mulți alți părinți a căror mîndrie este rănită de propriile lor odrasle, domnul Thompson simțea o violentă nevoie de răzbunare și, pînă la un punct, ar fi fost chiar dispus să-și sacrifice fiul, considerînd că o asemenea măsură ar fi fost profitabilă pentru amîndoi. În consecință privi foarte atent documentul, sperînd că în pofida titlului oficial va descoperi aici o boacănă și mai mare decît cele văzute pînă acum. Și nu fu deloc decepționat.

„Considerațiunile legale" se refereau la un anumit proces în legătură cu care Ripton simțise nevoia imperioasă de a adresa personal o epistolă redactorului revistei „Juristul". Și, într-adevăr, era vorba de unul dintre cele mai vechi și mai celebre procese, readus aparent în actualitate pentru a scoate în evidență măiestria juridică a tînărului avocat al acuzării, recte domnul Ripton Thompson, de al cărui sprijin prețios, procurorul general se felicita personal că reușise să se asigure. Elogiile acestea, scrise negru pe alb, constituiau, orice s-ar zice, un procedeu neobișnuit, datorat probabil talentelor remarcabile și renumelui de care se bucura tînărul gentleman în cercurile juridice din Anglia. Toate acestea reieșeau din copia unui raport care se presupunea a fi fost extras din presă și atașat la observațiile junelui avocat sau, altfel spus, la considerațiunile legale asupra instrucțiunii procesului, temeinicia sau netemeinicia anumitor depoziții, precum și deciziile finale ale judecătorilor.

Domnul Thompson senior ridică documentul și, luînd aerul unui om pregătit să dea lovitura de grație unui criminal, începu să citească afectat, cu glasul unui crainic public: „Venus împotriva lui Marte". Apoi psalmodie amar și sarcastic, în același timp, următorul text :

„Procurorul general asistat de domnul Ripton Thompson, a apărut în complexul de judecată ca parte a acuzării.

Domnul sergent Cupidon, membru în Consiliul Coroanei, și respectiv domnul Ispită, fiind avocați ai apărării."

— O, șuieră domnul Thompson senior, țintindu-l de sub ochelari pe nefericitul Ripton cu o privire de șarpe veninos. Iată ce probleme conspectează domnul ! Bravo, va să zică cu așa ceva vă pierdeți dumneavoastră timpul !

Și în timp ce-l săgeta cu priviri pieziș pe omul său de încredere, care încerca disperat să se dezvinovățească, dînd întruna din umeri, domnul Thompson, mînat parcă de diavolul răzbunării, continua să citească : „Cazul de față este mult prea cunoscut pentru a necesita o prezentare mai detaliată a faptelor..."

— Bine, bine, să trecem peste amănunte. O, dar aici ce vreți să spuneți, stimate domn ? În fine, ne-ajunge ! Cred că ne putem lipsi de considerațiunile dumneavoastră legale asupra unui astfel de caz ! Formidabil ! Va să zică așa găsiți dumneavoastră de cuviință să studiați dreptul ! Domnule Beazley, începînd cu data de azi, veți lucra în camera aceasta absolut singur ! Iar domnul Ripton, aici de față, va trece imediat sub supravegherea mea personală. Sir Austin, îngăduiți-mi să-mi cer scuze că v-am făcut martorul unei scene atît de dezagreabile. Datoria de părinte mi-a dictat să fiu fără cruțare !

Și domnul Thompson senior își șterse sudoarea de pe frunte, la fel cum, probabil, procedase și Brutus după ce-și mustruluise progenitura.

— Cît privește acest manuscris, o luă el de la început, fluturînd prețioasele elucubrații ale lui Ripton cu gestul patetic al unui avocat la bară, ei bine, îl voi păstra eu. Va veni o zi, domnule, cînd îți va crăpa obrazul de rușine uitîndu-te la el, și atunci îți vei primi singur pedeapsa. Stai, urlă avocatul, în timp ce Ripton închidea pe furiș pupitrul, mai ai și alte perle de acest fel, domnule ? Afară cu ele imediat ! Cel puțin să vedem pînă la capăt de ce ești în stare ! Ia arată, ce-ai ascuns în colțul acela ?

Ripton mărturisi pierit că acolo obișnuia să-și țină rezumatele asupra unor procese notorii. Cu degetele tremurînde, domnul Thompson scotoci printre hîrțoage și scoase la iveală volumul pe care-l observase Sir Austin (fără însă a bănui că era vorba de-o carte).

— Un manual de heraldică ? se interesă politicos baronetul, cu o nuanță de ironie în glas.

— Ţin foarte mult la el, replică băiatul, încleştindu-şi cu disperare degetele pe corpul delict.

— Permite-mi să văd dacă blazonul nostru este înregistrat corect, insistă Sir Austin, întinzînd mîna să ia cartea.

— Un grifon între două spice de grîu ! strigă Ripton în culmea emoţiei, continuînd să strîngă cartea la piept.

Orbit de furie, avocatul se repezi la el şi-i smulse cartea din mînă. După care, domnii îşi aplecară amîndoi capetele încărunţite asupra titlului. Descifrară literele elegant tipărite şi priviră frontispiciul frumos colorat care înfăţişa, întocmai ca şi cartea, scene din captivantele aventuri ale Domnişoarei Frivola, o tînără cît se poate de stranie.

Dacă lăcaşul acesta juridic ar fi fost dotat cu o carceră în care domnul Thompson să-şi poată arunca fiul, sau cu o vargă de fier cu care să-i pedepsească carnea păcătoasă, avocatul n-ar fi şovăit nici o clipă să facă uz de ele. În lipsa lor, însă, se mulţumi să-şi privească crunt fiul prins asupra faptului. Iar acesta, nemaisinchisindu-se de ce s-ar mai fi putut întîmpla, căzu jos leşinat cît era de lung.

Domnul Thompson se uită dispreţuitor la biata creatură întinsă pe podea, dar în cele din urmă se hotărî să-şi ajute fiul să se ridice şi părăsi camera, trăgîndu-l după el. La rîndul său, Sir Austin îi întinse un deget şi, mîngîindu-l blajin pe frunte, îi spuse :

— La revedere, băiete, Richard va fi bucuros să te vadă din nou la Raynham.

Era limpede ! Întîmplarea aceasta reprezenta un triumf strălucit pentru „sistemul" lui Sir Austin.

CAPITOLUL XVII

Vinul bun e izvor de voie bună

La scurt timp după consumarea acestei scene, avocatul şi clientul îşi putură relua discuţia în voie.

— Ei bine, întrebă domnul Thompson contrariat, de îndată ce rămaseră singuri în camera lui de taină, cum se face că acceptaţi să-l mai vedeţi pe Ripton ? Chiar binevoiţi să-l mai primiţi la Raynham ?

— Bineînţeles ! răspunse baronetul. Şi de ce nu, în fond ? Cele întîmplate nu mă miră cîtuşi de puţin. De în-

dată ce prezența fiului dumneavoastră nu va mai constitui nici un pericol pentru Richard, Thompson junior va fi binevenit la Raynham ca și altă dată. La urma urmelor, Ripton nu e decît un simplu școlar și nimic mai mult ! Eu știam cum stau lucrurile. Pot spune chiar că prevăzusem totul. Dealtfel, principiile tale sînt de vină, dragă Thompson, te asigur !

— Iată creația cea mai infamă a celui mai dezgustător tip de literatură, exclamă bătrînul avocat, privind cu dispreț gravura policromă din care buzele arogante ale Domnișoarei Frivola aruncau zîmbete seducătoare de-ai fi zis că are de gînd să cucerească prin mijloace oneste atît eternul Timp cît și pe respectabilii săi veterani. Formidabil ! mîrîi el, pocnind cartea cu aceeași vigoare cu care ar fi fost în stare s-o admonesteze în public pe impertinenta domnișoară din gravură. De azi încolo Ripton trece la regim de pîine și apă și încetează să mai primească bani de buzunar... Doamne, Dumnezeule, dar cum o fi reușit să pună mîna pe o astfel de carte ? Tocmai el... Auzi ce idei ! Și cînd te gîndești cu cîtă perfidă abilitate mi-a ascuns totul ! Ce mai, hotărît lucru, băiatul ăsta cochetează cu viciul și spiritul său a intrat în descompunere ! Iar eu aș fi putut să cred, ba credeam chiar, că fiul meu este o ființă neprihănită. Puteam să mă-nșel așa la nesfîrșit, fără măcar să bănuiesc ceva.

Și avocatul continuă să se lamenteze mai departe pe tema părinților decepționați de odrasle, privindu-l pe Sir Austin cu un aer jalnic și rătăcit.

— Băiatul s-a demascat, interveni baronetul. Nostim e că și-a ales drept paravan tocmai legile. E foarte adevărat, tînărul de-abia cochetează cu viciul. Să nu uităm însă, începătorii sînt la fel de cutezători ca și păcătoșii înveterați, iar amuzamentele unui tînăr corupt se aseamănă întocmai cu cele ale unui desfrînat notoriu. Atît flămîndul cît și sătulul sînt ahtiați după excese. Văd că sînteți stupefiat că vă cunoașteți fiul sub adevărata lui înfățișare. Eu prevedeam această situație, deși, sincer să fiu, nu mă așteptam la o dovadă atît de zdrobitoare. Dar eram convins că în el se află deja sămînța răului și tocmai de aceea nu l-am mai invitat în ultimul timp la Raynham. Școala, și corupția ce domnește în aceste instituții, nu se poate să nu-și vădească rezultatele pînă la urmă. Dragă Thompson, sînt

dispus să te-nvăț ce să faci ca să ieși din încurcătură. Bine-înțeles, numai dacă ești de acord cu planul meu.

Ca un curtean autentic, domnul Thompson își asigură suveranul că s-ar simți profund onorat dacă el, Sir Austin Feverel, i-ar face favoarea-să-i dea o povață, deși în secret, ca orice briton care se respectă, avea de gînd să procedeze după cum îl taie capul.

— Ei bine, continuă baronetul, atunci lasă-l să privească viciul în toată hidoșenia lui. Atîta timp cît mai există în el un grăunte de inocență, stîrnește-i un sentiment de repulsie față de tot ce vede ! Viciul administrat în doze mici ajunge să corupă treptat, treptat întreaga ființă. Ei bine, dragă Thompson, sfatul meu este să-ți tîrăști fiul prin cloaca cea mai sordidă a orașului !

La auzul unui asemenea sfat, domnul Thompson începu din nou să clipească din ochi nedumerit.

— Am să-l pedepsesc, Sir Austin, fiți fără grijă ! În ceea ce mă privește sînt cît se poate de intransigent cînd este vorba de viciu.

— Dar nu de-așa ceva are Ripton nevoie, dragul meu ! M-ai înțeles complet greșit ! Dimpotrivă, trebuie să te porți cu multă gingășie. O, Doamne, îți imaginezi oare că vei reuși să-l determini să deteste viciul, martirizîndu-l de dragul lui ? Din contră, dacă vrei cu adevărat să-i devii mentor trebuie să te cobori de pe soclul vîrstei tale. Procedează în așa fel încît să ajungă să-și dea el însuși seama că viciul se pedepsește totdeauna singur și încă în modul cel mai jalnic cu putință. Însoțește-ți fiul prin tainițele...

— Prin oraș vreți să spuneți ? îl întrerupse domnul Thompson.

— Bineînțeles, sublinie baronetul. Și, să fii sigur, continuă el, că atîta timp cît tații nu-și vor face datoria pînă la capăt, vom fi cu toții martorii scenelor penibile din marile orașe, vom auzi cu toții poveștile sinistre care circulă la țară, în casele noastre se vor cuibări moartea și prăpădul, iar generațiile viitoare vor primi drept moștenire numai rușinea și obida. Mărturisesc cu toată sinceritatea, exclamă el, înflăcărîndu-se mai tare, că de n-ar fi datoria ce mă leagă de fiul meu, în care sper că pot avea toată încrederea, ei bine, eu care văd zestrea jalnică pe care o transmitem unei generații inocente, profanînd cu păcatele noastre aerul

proaspăt de care au nevoie aceste mlădițe, ți-o spun deschis, eu însumi m-aș ascunde de rușine ! Căci te întreb cu toată seriozitatea, încotro mergem ? Ce casă poate pretinde că este curată ca lacrima ? Și apoi cîte nu ne-ar mai putea dezvălui doctorii și avocații noștri care știu atîtea ?

Domnul Thompson încuviință din cap cu subînțeles.

— Și ce-o să se aleagă din toate astea ? continuă Sir Austin. Oare atunci cînd păcatele taților sînt repetate însutit de fiii lor, deznodămîntul nu este pierzania ? Și apoi acest dar divin care este viața, nu ajunge ea însăși să se transforme într-o simplă jucărie a diavolului ? De n-ar exista fiul meu, m-aș ascunde de rușine. Căci n-aș vrea ca numele să-mi fie hulit de către cei ce s-ar putea întîmpla să-mi calce în picioare mormîntul !

Fără îndoială, sumbră viziune asupra lumii ! În fața unor asemenea grozăvii, domnul Thompson se simțea cuprins de un sentiment de neliniște. Demnitatea impunătoare a clientului său, dar mai ales impresionantul patos al cuvîntării acestuia, reduceau la tăcere protestele rațiunii și mărturiile atîtor ani de respectabilitate confortabilă. Domnul Thompson mergea regulat la biserică și-și plătea impozitele fără a crîcni mai mult decît alți membri ai societății. La prima vedere părea un cetățean model, atașat de copii, fidel soției, pășind, cu alte cuvinte, plin de pioșenie pe drumul pavat cu un venit de peste o mie de lire anual, drum ce ducea spre locul care-i fusese destinat în ceruri. Dar iată că în fața lui se afla un individ care-l scruta pînă-n rărunchi și, oricît de straniu și nedreaptă, ca să nu-i spunem străină de spiritul unui englez, era privirea aceasta pătrunzătoare, domnul Thompson se simțea foarte tulburat. Poate că clientul său era întrucîtva înclinat să exagereze lucrurile, totuși afirmațiile sale se bazau pe fapte incontestabile și, pe deasupra, de cîtă abilitate dăduse dovadă el cînd reușise să-l demaște pe Ripton ! Domnul Thompson simțea, pur și simplu, o strîngere de inimă la gîndul că lecția de morală pe care i-o servise baronetul îl viza și pe el și poate tocmai acesta era motivul secret care-l făcea să se simtă atît de înfuriat împotriva tînărului păcătos.

Avocatul clătină din cap cu faţa răvăşită de tristeţe şi, strîngîndu-şi umerii într-un mod care-l făcea vrednic de milă, se ridică încet de pe scaun. După toate aparenţele ai fi zis că este pe punctul de a spune ceva, dar îşi schimbă pe loc intenţia, se îndreptă gînditor spre o nişă dosnică, deschise o uşă, scoase o tăviţă şi o sticlă de cristal pe care erau gravate cuvintele „Vin de Porto" umplu paharul clientului său, invitîndu-l ceremonios să se servească, pentru ca apoi să-şi umple el însuşi un pahar şi să bea. Iată deci cum găsea el de cuviinţă să-i răspundă lui Sir Austin !

Baronetul însă nu obişnuia să bea vin înainte de masă. Dealtfel i se păruse că avocatul intenţionează să spună ceva, aşa că aştepta curios să vadă despre ce-i vorba. Cum paharul rămînea neatins, domnul Thompson înţelese pe loc că baronetul era surd la elocvenţa acestui răspuns bahic. După ce sorbi vinul pe îndelete, meditînd la preţioasa licoare şi savurîndu-i îndelung aroma pe vîrful limbii cu aerul unei eminenţe judiciare atotputernice (s-ar fi zis chiar că ţine în balanţă soarta întregii omeniri), bătrînul avocat se ridică în picioare şi, ţuguindu-şi buzele într-un ultim efort voluptuos de a savura admirabilul elixir, spuse :

— Cu toată părerea de rău, trebuie să mărturisesc, Sir Austin, că lumea se află într-o stare jalnică !

Clientul său îl privi nedumerit.

— Licoarea aceasta însă, adăugă imediat domnul Thompson, şi era limpede că, oricîte eforturi făcea, strălucirea ochilor săi trăda totuşi căldura benefică ce-i invadase intestinele, ei bine, Sir Austin, sper că veţi fi de acord să afirmăm împreună : Iată un vin a cărui calitate nu lasă cîtuşi de puţin de dorit !

— Cu alte cuvinte, mai există virtute pe lumea asta ? murmură baronetul nevrînd să strice buna dispoziţie a amfitrionului său.

Avocatul îşi reluă locul şi, sorbind ultima picătură de pe fundul paharului, decretă ritos că un asemenea vin nu se găseşte pe toate drumurile. După care se cufundară amîndoi în tăcere. Numai în aparenţă însă, căci domnul Thompson îşi simţea întreaga fiinţă cuprinsă de freamătul unei răzmeriţe euforizante, ca şi cînd solemnele teritorii ale justiţiei ar fi fost invadate şi subjugate de cohorte întregi de bacante. Or pentru a părea tulburat cum se cuvine de o atare situaţie şi pentru a nu-şi contraria musafirul, avocatul se străduia să adopte o mină teribil de tristă şi îşi schi-

monosea fața asemni unui clovn melancolic ce interpretează o pantomimă.

Domnul Thompson își trecu degetele prin păr. Baronetul continua încă să aștepte răspunsul. Domnul Thompson scoase un suspin adînc și bău încă un pahar de vin. Combăteă în felul acesta schimbarea ce pusese stăpînire pe el. Se străduia să se simtă abătut, dar zadarnic, căci în sufletul său nu se cuibărise tristețea. În fine, studiind fizionomia lui Sir Austin pentru a-i ghici gîndurile, își luă inima în dinți și spuse :

— Mă tem că sîntem martorii unui jalnic proces de degradare.

Baronetul fu de acord.

— Dacă ar fi să ne luăm după afirmațiile furnizorilor mei de vinuri, continuă domnul Thompson, degradarea este neîndoielnică.

Sir Austin îl privi uimit.

— De vină trebuie să fie vița de vie, sau solul, sau Dumnezeu știe ce, continuă domnul Thompson. În orice caz un lucru e limpede — pe tinerii noștri îi așteaptă o perspectivă sumbră. După părerea mea, guvernul ar trebui silit să constituie de urgență o comisie care să stabilească cauzele acestui fenomen, căci pentru englezi el reprezintă o adevărată calamitate publică. Sînt pur și simplu surprins cînd văd atîția oameni stînd cu brațele în sîn și discutînd indiferenți despre această sinistră molimă a viței de vie, fără măcar să-și dea seama că au datoria să acționeze și să facă tot ce le stă în putință pentru a-i pune capăt. Și avocatul își țintui încruntat clientul, ca și cum ar fi demascat cea mai monstruoasă crimă publică. Nimeni, dar absolut nimeni nu mișcă un deget. Apatia englezilor va deveni proverbială. Dar, vă rog, Sir Austin, încercați să sorbiți măcar o picătură. Un asemenea vin merge înainte de orice masă. Este excelent pentru stomac. Mie mărturisesc că-mi face foarte bine. Cînd îl beau, mă simt alt om. Nădăjduiesc că o asemenea minune va dăinui și după moartea noastră. Altfel ar fi mare păcat ! Și, la urma urmelor, ce putem face ? În meseria noastră nu te poți descurca fără vin. Căci altfel simți că ți se subțiază sîngele-n vine !

Întîmplarea cu Ripton îi dăduse nervii peste cap, vinul îi redase vioiciunea, iar acum, în semn de recunoștință, avocatul devenise extrem de volubil. Era convins că respectatul său client care, în ciuda unor excentricități, era ireproșabil

din punct de vedere al convingerilor morale, avea și el nevoie de un pahar de vin.

— Ei bine, Sir Austin, tot din vinul acesta obișnuia să guste și respectabilul dumneavoastră părinte, Sir Pylcher Feverel, ori de cîte ori venea să se consulte cu tatăl meu, pe vremea cînd eu eram încă un copil. Îmi amintesc de ziua, cînd fiind chemat în aceeași cameră, Sir Pylcher mi-a turnat el însuși un pahar, îmbiindu-mă să beau. Ce n-aș da să pot proceda și eu astăzi la fel cu Ripton ! Dar nu, în asemenea cazuri nu există toleranță ! De fapt, vinul n-ar avea ce să-i facă rău, numai că mă-ntreb dacă a mai rămas ceva în sticlă. Ha, ha, ha... Sir Austin, știu că nu obișnuiți să beți înainte de masă, dacă aș reuși totuși să vă conving să-mi faceți onoarea să luați odată masa cu mine la micuța mea vilă de la țară, vă asigur că am și acolo un vin, frate bun cu acesta, care cred că v-ar...

Domnul Thompson tocmai se pregătea să spună că distinsul său client ar ajunge să-și contemple semenii aflați și ei în declin cu aceeași jovialitate pe care o inspiră avocaților sucul lui Bachus, dar rezumă senzuala invitație în următoarele cuvinte : „ ...Cred că v-ar face multă plăcere !"

Sir Austin își scrută avocatul, înăbușindu-și în mod comic un zîmbet amar. Își dădea limpede seama că Thompson, înainte de a-și bea paharul cu vin, și Thompson, după îndeplinirea acestui ritual erau două persoane absolut distincte. N-avea rost să-i țină predici căci morala nu i-ar mai fi ajutat la nimic. Mai degrabă se putea folosi el de o asemenea experiență.

Pe o hîrtie care-i era la îndemînă mîzgăli în grabă : „Între dinții unei furculițe — vinul și apetitul — stă împotmolită lumea. De cum se rupe un dinte, lumea toată se duce de rîpă !" Iar alături, aproape indescifrabil, adăugă : „Porto-ochelari".

— Dragă Thompson, astă-seară voi fi încîntat să-ți fac o vizită !

Și rostind aceste cuvinte, la auzul cărora avocatul se simți transfigurat de fericire, Sir Austin încredință buzunarului de la haină scheletul acelui profund aforism, pentru ca acolo să se întrupeze și să prindă viață, alături de alte panseuri ce se aflau în aceeași situație.

„Am venit să-mi consult avocatul, reflecta Sir Austin în timp ce părăsea camera, cred însă că mi-a fost dat să contemplu o întreagă lume în miniatură."

CAPITOLUL XVIII

„Sistemul" față în față cu teoria că la tinerețe e bine să ne facem de cap

Se răspîndise deja zvonul că sihastrul de la Raynham Abbey, Sir Austin Feverel, misogin convins și baronet plin de bani, cutreiera Londra în căutarea unei mirese pentru unicul său fiu și moștenitor fără prihană. În asemenea împrejurări, doctorul Benjamin Bairam se dovedea o autoritate nedezmințită. Sub oblăduirea sa competentă, doamnă Deborah Cleveteală aduse la lumina zilei această veste interesantă, care oferea personajelor feminine cel mai pasionant subiect de discuție. Doctorul Bairam se mîndrea, dealtfel, și cu faptul că se numără printre primii muritori cărora faimosul sihastru le încredințase planurile sale. Aflase astfel direct de la sursă că baronetul este în căutarea unei mirese pentru unicul său fiu și moștenitor fără prihană, la care doctorul obișnuia să adauge : „Ferice de fata care va pune mîna pe el !". Lumea interpretase această precizare în sensul că băiatul reprezintă o pradă valoroasă, poate însă că doctorul insinuase cu totul altceva și anume că alegerea miresei era o opțiune dintre cele mai dificile.

Imediat după aceasta, tipograful care tipărise „Poveștele Pelerinului" a fost asaltat de numeroase cereri și i s-au achiziționat toate exemplarele ce mai rămăseseră nevîndute din remarcabila lucrare. Convenientele au fost sfidate fără nici o reticență, iar pe masa baronetului au început să curgă șiroaie, cu generozitatea unei ploi de vară, vrafuri întregi de cărți de vizită.

Baronetul nu avea mulți prieteni. Ocolea în mod intenționat cluburile pe care le considera viespare de intrigi. Ciudat însă, majoritatea cărților de vizită veneau din partea unor soți, în cazul cînd expeditoarele aveau un soț, tîriți anume în această afacere de dragul păstrării aparențelor. Baronetul privea mesajele de pe biroul său și zîmbea amuzat. Cunoștea adevăratul lor scop. Cîte lucruri înspăimîntătoare nu-i dezvăluiseră avocatul Thompson și doctorul Bairam despre aceste familii... O, ceruri, în ce hal ajunsese sîngele Imperiului !

Înainte de a-și începe turneul matrimonial, Sir Austin își vizită doi dintre prietenii cei mai intimi, pe lordul

Heddon şi pe Darley Absworthy, un văr mai de departe. Personajele cu pricina, membri în parlament amîndoi şi bărbaţi săritori în caz de nevoie (deşi la data aceasta sufereau amîndoi de gută), îşi făcuseră de cap cît putuseră în tinereţe iar acum, cînd îşi închipuiau că aventuroasa lor juneţe n-a lăsat nici o urmă, îi îndemnau şi pe alţii să procedeze la fel. Cu prilejul acestei vizite, Sir Austin constată că primul are un fiu cretin, iar că fetele celui de-al doilea păreau ofticoase.

„Iată, deci, unde duce teoria că trebuie să ne facem de cap la tinereţe !" notă baronetul în carneţelul său.

Darley se mîndrea cu purpura din obrajii albi ai fiicelor sale. „Fetele mele cu ten de marmură", obişnuia el să le alinte. Cea mare fusese deja scoasă în lume în vederea căsătoriei şi era extrem de admirată. Bineînţeles îi fu prezentată şi lui Sir Austin. Domnişoara vorbea foarte curgător şi avea o suavitate aparte. Era atît de blîndă şi frumoasă, încît un tînăr mai slab de înger, un şcolar novice, ba poate chiar şi un bărbat în toată firea ar fi fost în stare s-o îndrăgească pe loc. Dacă-i priveai chipul palid şi visător, puteai să juri că scrie versuri. De cîte ori fu chestionată de Sir Austin în privinţa sănătăţii, mărturisi că se simte perfect. Se încumetă chiar să afirme că are o constituţie robustă ; spre sfîrşitul întrevederii, însă, fata duse în mai multe rînduri mîna la piept pînă cînd în cele din urmă, cu răsuflarea aproape tăiată, murmură :

— Adela şi Dora simt şi ele aceeaşi sfîrşeală stranie în dreptul inimii. Se simt obosite mai ales după ce vorbesc prea mult. Nostim, nu-i aşa ?

Sir Austin îi dădu dreptate şi, clipind din ochi cu tristeţe, exclamă în sinea sa : „Păcatele tinereţelor ! Iată unde duc ele !" După care renunţă de a mai fi prezentat domnişoarelor Adela şi Dora.

Lordul Heddon, la rîndul său, se dovedi şi el un adept înflăcărat al teoriei că tinereţea trebuie trăită din plin...

— Feverel dragă, dar e o absurditate să susţii că un flăcău trebuie crescut altfel decît ştie toată lumea. Junelui nimic nu-i prinde mai bine decît puţină zvăpăială ! Numai aşa simte şi el că trăieşte şi ajunge să cunoască lumea. N-are să fie niciodată bărbat cel care nu-şi face puţin de cap ! Şi cu cît mai devreme, cu atît mai bine ! Am ajuns la concluzia că indivizii cei mai zdraveni sînt cei care şi-au trăit din plin tinereţea. Şi-apoi, ce-mi pasă mie ce fac flăcăii cîtă

vreme nu și-au șters cașul de la gură ? În fond, atunci au tot dreptul să greșească. Nu te poți aștepta să iasă din ei bărbați în toată puterea cuvîntului dacă nu le dai ce i se cuvine unui bărbat. Altfel te pomenești că ai crescut un papă-lapte. Și ascultă-mă pe mine, cînd și-au dat în petic s-au și dus de rîpă și atunci nimeni nu se mai sinchisește de ei. Uite numai cît de șireți sînt băcanii cînd angajează un nou ucenic. Ei știu că împielițatul e mort după dulciuri. Ei bine, ca să-l vindece pentru totdeauna de meteahna asta, îi lasă toată prăvălia pe mînă pînă ce se satură în așa hal de dulciuri, că nu mai pune mîna pe nimic, nici măcar de dragul de-a fura. Dragă Feverel, eu știu foarte bine că tu susții cu totul alte teorii decît mine... După părerea ta, sufletul tînărului ucenic trebuie să fie mai presus de ispitele zahărului. Dar teoria asta nu ține, scumpul meu ! Ascultă-mă pe mine, nimic nu este mai periculos decît să crești o ființă vie, încercînd să-i ții în frîu pornirile cele mai firești. Puiul de sălbăticiune nu suportă lanțul sau zăbala decît dacă e molatic și domesticit. Și uite, vin și cu argumente medicale ! Excesele timpurii se mai pot îndrepta, mai tîrziu însă ele devin fatale pentru organism. Pe scurt, asta a fost teoria mea ! Dar, apropo, fiul tău ce mai face ?

— Bine, sănătos, replică Sir Austin. Dar al tău ?

— Ei ce să-ți zic, Lipscombe e la fel cum îl știi, suspină lordul Heddon morocănos. E o ființă cam domoală și asta-i foarte bine. Dar n-am reușit în nici un chip să-l bag în armată așa c-am pierdut orice speranță în privința asta...

Întîmplarea făcu ca, în aceeași clipă, lordul Lipscombe tocmai să intre în cameră. Sir Austin îl măsură din cap pînă-n picioare și nu se mai miră că armata refuza să-l primească în rîndurile sale. „Tinerețe zvăpăiată..." medită baronetul în timp ce contempla progenitura plăpîndă și degenerată a lordului Heddon.

Cu toate acestea, Darley Absworthy și lordul Heddon vorbeau despre căsătoria copiilor lor ca despre un lucru cît se poate de firesc. „Dacă n-aș fi un laș, își spunea în sinea sa Sir Austin, m-aș scula în picioare cu toată fermitatea și nu aș permite să mi se trîmbițeze toate teoriile astea. Ignoranța totală în care se complace întreaga omenire cînd este vorba de consecințele inevitabile ale păcatului e de-a dreptul înfricoșătoare. Teoria că la tinerețe e bine să ne facem de cap seamănă cu o săgeată veninoasă, care, odată înfiptă în trupul societății, atrofiază orice urmă de simț moral."

Cu toate acestea, cei doi prieteni reușiră să-l reducă la tăcere și baronetul se văzu silit să le cruțe sentimentele într-o problemă pe care el o considera sacră. În astfel de clipe, imaginea robustă și tonifiantă a nobilului său fiu îi apărea înaintea ochilor cu forța vie a unei replici zdrobitoare la orice argument ostil.

Baronetul fu așadar încîntat să-i împărtășească și doctorului Bairam constatarea că după trei generații succesive de juneți nesocotite, roadele nu întîrzie să se vadă, iar nuca se vădește seacă.

Cu toate acestea, puține erau familiile despre care Thompson, avocatul, sau Bairam, doctorul, îndrăzneau să afirme cu certitudine că se pot mîndri cu înaintași robuști și o reputație ireproșabilă.

— În zilele noastre, n-ar mai trebui să fiți atît de exigent, îi spunea lui Sir Austin doctorul. Principiul dumneavoastră este infailibil și recunosc că aduceți un serviciu imens omenirii, atrăgîndu-i atenția asupra uneia din datoriile sale cele mai sacre. Totuși, cum civilizația merge înainte, ar trebui să ținem și noi pasul cu timpul și să luăm lucrurile ca atare. Credeți-mă, întreaga lume a început să-și dea seama de importanța vitală a acestei probleme. Și vă asigur că fac această afirmație, bazîndu-mă pe observații cît se poate de temeinice.

— Doctore, replică baronetul, dacă ai avea un armăsar pur sînge ai consimți să-l încrucișezi cu o mîrțoagă ?

— Categoric nu, răspunse doctorul.

— Ei bine, atunci dă-mi voie și mie să-ți spun că am să veghez pe cît îmi stă în putință să-mi însoțesc fiul cu o fată pe măsura lui. Ai perfectă dreptate ! Și eu am convingerea că lumea a început să sesizeze importanța acestei probleme. De cînd mă aflu la Londra, i-am făcut deja editorului meu o vizită și i-am prezentat manuscrisul unei lucrări cît se poate de oportune. Este vorba de *Propuneri cu privire la un nou sistem de educare a tînărului englez*, și consider că sînt îndreptățit să-mi spun cuvîntul în această privință.

— Fără doar și poate, răspunse doctorul. Dealtfel, trebuie să admiteți că, în comparație cu țările de pe continent, nu mai departe cu vecinii noștri, de pildă, noi nu ne putem lăuda cu un ascendent de ordin moral, deși le sîntem superiori în alte privințe.

— Nu este o consolare pentru mine să știu că strălucesc în comparație cu niște indivizi inferiori. Dacă aș compara concepțiile dumneavoastră luminate — căci văd că admiteți principiul meu — cu scepticismul obstinat al unui medic de țară, nu v-ați simți prea măgulit, nu-i așa ?

Doctorul Bairam îl încredință că, bineînțeles, nu ar fi încîntat de o asemenea comparație.

— Apoi, vedeți dumneavoastră, adăugă baronetul, francezii nu încearcă să pară ceea ce nu sînt și ca atare nu pot fi acuzați de ipocrizie. Pe cînd noi... Dar nu vreau să credeți că m-am transformat în avocatul lor. Poate că ar fi mai bine să aducem virtuții omagiul ce i se cuvine. Procedînd astfel, reușim, cel puțin, să mai întîrziem procesul de extindere a corupției.

Doctorul Bairam îi ură baronetului succes și, străduindu-se din răsputeri să-l ajute în încercarea de a găsi o tovarășă demnă de armăsarul său pur sînge, puse în alertă cîteva mame care aveau fete de măritat.

CAPITOLUL XIX

Divertisment pentru fluieraș

Piară sistemele ! Piară lumea coruptă ! Veniți să respirăm aerul proaspăt de pe Insula Fermecată !

Poienile dorm poleite cu aur, curg rîurile cu unde de aur, trunchiurile pinilor lucesc poleite cu aur. Soarele se pogoară pe pămînt și-și poartă mîndru pașii peste cîmpii și ape.

Soarele se pogoară pe pămînt și peste ape și cîmpii răsună glasuri din trîmbițe de aur.

Vestit de mîndrii lui heralzi, pășește soarele, și-n drum, la mîngîierea lui, lucesc mai tare coroane verzi de fagi și de stejari și trunchiuri vechi de pini în purpură și aur. Pe malurile verzi, pe unde vrejii rugilor de mure se-ntind prin iarba umedă și grasă, iar degețelul roșu își pleacă-n clinchet clopoțeii, sub pașii soarelui ce vine se țese un păienjeniș de aur.

Frunzișul codrului e tot o lumină ; peste vîrfuri, hăt departe, peste cîmpii și dealuri, pînă-n zarea norilor înalți

din răsărit, se-ntrec în fugă umbre lungi și heralzi pînă ce, obosiți, adorm acolo și colorează bolta cu mîinile lor roze.

Dulci sînt ascunzișurile sfioase ale codrilor. Printre ele, razele se prefiră molatic, umbre purpurii, înmiresmate de suflarea caldă a pinului, de aroma mușchiului gros și-a ferigilor cu frunza bogată, cad pieziș peste cărare, țesînd o bură fină ce tremură clipind în miriade de scîntei multicolore. Veveriţa mică își saltă coada și, țuști, a sărit ; în adîncul frunzișului, pasărea tresare înfiorată ca la auzul unui tril părelnic ce se stinge. Tăcerea se naște din tăcere și pacea cuprinde totul.

Ochii privesc frumusețea fără seamăn de jos și din tării, iar în piept inima învie, trezită la viața acestor frumuseți. Vîlvătaia apusului și roșul aprins al bolții își revarsă splendoarea asupra frunzișului bogat.

Aici și numai aici se află tainițele unde-și are sălașul fericirea — bucuria măreață ce-i mai presus de bucuria simplă a mielului ce zburdă nebunatic și a omului cu sufletul împăcat. Coboară lumină orbitoare, îmbrățișează creația cu flacăra ta benefică !

Tu rază orbitoare și voi, licăriri ce-i duceți trena, o, măreț alai ceresc, voi sînteți stăpîni și sclavi, deopotrivă, ai flăcării ce pîlpîie în noi !

Căci aici se află casa vrăjită. Aici, departe de țărmurile bîntuite de furtună, prințul și prințesa acestei insule se întîlnesc și-și dau mîna. Și în privirile lor, și-n mîinile lor împreunate, se revarsă tezaurul de-a pururi proaspăt și nesecat al sufletului lor.

Măcinați mai departe roți ale lumii cu glas scrîșnit, voi vase jalnice, împotmolite fără vînt, și tu, „Sistem" amarnic ce nu vei cunoaște în veci o clipă de beatitudine ! Văitați-vă în fața universului imens ! Vocea voastră nu răzbate pînă aici !

„Lucy", șoptește el, spunîndu-i pe nume, iar ea, îmbujorată de atîta îndrăzneală, murmură „Richard", spunîndu-i, de asemenea, pe nume. Și numele lor se împletesc triumfătoare cu melodiile divine, cîntate de îngerii din ceruri.

— Lucy, iubirea mea !

— O, Richard !

Iar dincolo de marginea pădurii, acolo unde începe lumea, un ciobănaș îi cîntă din fluier nopții ce visează. Instrumentul pe care cîntă muzica iubirii este pe cît de vechi pe

atît de modest. Şi totuşi ascultaţi, numai, ce sunete măiastre scoate isteţul muzician dintr-un biet fluieraş ! Îndrăgostiţii noştri nu cunosc altă limbă ; glasul lor este aidoma unui val lin, plutind pe marea iubirii ce se învolburează doar atunci cînd preaplinul inimii le dă ghes ; dar chiar şi atunci nu se aude decît un suspin tandru. S-ar părea că iubirea îşi cîntă atît de măiastru melodia din pricină că fiinţa lor e încă fragedă şi dornică de fericirea din care se înfruptă amîndoi, ca din cea mai firească hrană.

Pentru domni şi doamne, Eros cîntă seducător pe coardele viorii, scoate sunete catifelate din fagot sau dă glas timbrelor eroice ale trompetei. Ba cîteodată anima o întreagă orchestră pentru ei. Eros e însă un muzician tare şiret.

Domnii şi doamnele sînt şi ei cuprinşi de dorinţe tainice, cad cu toţii în extaz, dar oricît de melodios ar fi cîntecul lor, muzica aceasta e pedestră. Pentru ei, muzica sferelor nu se poate înfiripa numai din două note. Ei au pierdut sau poate n-au cunoscut nicicînd primăvara neasemuită a simţurilor ce se pîrguiesc şi devin pasiuni, cînd simţurile poartă sufletul pe aripile lor asemeni unor spiriduşi. Căci de multe ori se-ntîmplă ca unul din cei doi să aibă sufletul şi simţurile treze, iar celălalt să fie un trup mort.

Lor daţi-le ambrozie şi nectar ! Îndrăgostiţii noştri se înfruptă din pîinea şi apa iubirii ca din cea mai gustoasă hrană.

Păstoraş fericit, cîntă din fluieraşul tău ! Cîntă din fluier, tu, iubire ! Îngeri luminaţi, desfăşuraţi-vă aripile şi înălţaţi-vă glasurile !

Îndrăgostiţii din Insula Fermecată au părăsit tărîmul filozofiei. Instinctul lor a ajuns dincolo de hotarele ştiinţei. Ei au fost creaţi pentru propriul lor Eden.

„Darul acesta divin fusese dinainte hărăzit pentru mine!“ Iată ce cîntau sufletele lor, în timp ce ei se îmbrăţişau, însoţind ca un refren melodia divină, iluminînd trecutul şi anii ce aveau să vină !

„Tu eşti a mea, eu sînt al tău !“

„Noi am fost creaţi unul pentru altul !“

Şi sînt încredinţaţi amîndoi că îngerii le-au purtat numai lor de grijă, încă de pe cînd se aflau în leagăn. Armiile cereşti s-au străduit într-un nobil avînt să-i apropie unul de altul. Şi acum victorie ! O, minune, după atîtea strădanii şi chinuri, armiile cereşti au ieşit învingătoare !

„Iată-ne alături, așa cum stă scris în ceruri ! Sîntem o singură ființă !"

Cîntă iubire prea fericită, cîntă din fluierașul tău pentru acești doi inocenți !

Pe cer, culorile au pălit retrăgîndu-se asemeni unei maree. La asfințit, oceanul de jeratic s-a stins ; stelele tremurătoare spuzesc cerul și se dau în lături în fața lunii, care, lăsînd să-i lunece de pe umeri mantia de nori argintii, plutește lin peste vîrfuri de pini și contemplă bolta.

— Lucy, te-ai gîndit vreodată că s-ar putea să mă-ntîlnești ?

— O, Richard, cum să nu mă gîndesc cînd eu nu te-am uitat nici o clipă !

— Mărturisește-mi, Lucy, te-ai rugat tu oare ca să ne-ntîlnim din nou ?

— Din toată inima m-am rugat !

Cu același chip tînăr, ca pe vremea cînd îi privea pe primii îndrăgostiți ai paradisului, nemuritorul astru al nopții își urmează drumul ! În fața sa nu se află noaptea ci ziua ascunsă în văluri. Bolta cerului este pe jumătate îmbujorată. Nu e nici beznă și nici zi. Se săvîrșește nunta celor doi îndrăgostiți.

— Ești al meu, ești al meu pentru vecie ! Îmi juri credință ? Șoptește !

Și glasul ei îi sună lui în urechi ca cea mai frumoasă muzică.

— Iar tu ești a mea, spune-mi ?

O rază se prefiră blînd printre crengile de pini spre ascunzișul lor de ferigi și ochii fetei îi dau băiatului răspunsul ; privirea ei tremurătoare cată într-a lui doar pentru o clipă și apoi se ascunde sfioasă între gene — căci în privirea aceasta se oglindește tot sufletul ei curat.

— Lucy, mireasa mea, viața mea !

Pasărea nopții își toarce monotonia oarbă pe o creangă de pin. Raza îi învăluise blînd și le-ascultă bătăile inimii. Buzele lor s-au unit acum într-un sărut.

Iubire, conține-ți pentru-o clipă cîntul ! Oricît de frumos ai cînta tu, tot nu poți exprima vraja primului sărut ! Dulceața lui și suflul lui sacru tot îți scapă ! Numai sfintei Cecilia îi este dat să cînte muzica aceasta, la orga cu tuburi de argint a paradisului !

Și Eros tace. Așezat la marginea pădurii, acolo unde începe lumea, păstorașul, mulțumit de el însuși, mai scoate

cîteva triluri jucăușe din fluierașul său și cu o ultimă fioritură se cufundă în tăcere. Pădurile stau nemișcate. Nu se aude decît pasărea nopții ce toarce pe o creangă de pin, sub argintul clarului de lună.

CAPITOLUL XX

Eroul nostru înfruntă balaurul asemeni vitejilor de odinioară

Pe insulele fermecate, străvechea seminție a balaurilor nu a fost încă stîrpită cu desăvîrșire. De cîte ori se înfiripă o idilă, monștrii aceștia fioroși își fac pe loc apariția, atrași parcă de o forță potrivnică. Iar cum armiile cerului au fost dintotdeauna generoase cu îndrăgostiții, bestiile genunilor, încurajate de victoriile lor triste și fără de număr, s-au jurat să-i distrugă pe cei ce se iubesc.

Astfel se face că orice poveste de dragoste se transformă într-un război crîncen între forțele abisului și ale tăriilor. Grozav m-aș bucura dacă zînele cele bune ar fi și ele ceva mai întreprinzătoare ! Dar din păcate, se lasă amăgite de fericirea protejaților lor pe care sînt gata să-i creadă în siguranță, în timp ce forțele răului stau veșnic la pîndă, suspectînd orice mișcare. Se lasă duse de nas, creînd impresia că nu văd nimic pentru ca dintr-odată să se dezlănțuie cînd te-aștepți mai puțin.

Numeroasele treburi și întîlniri, invocate cu abilitate drept pretext pentru părăsirea dejunului, exact în momentul cînd se savurează vinul roșu și încep reveriile digestiei cînd, Adrian, tînărul înțelept, se simțea fericit să sporovăiască în voie, îmbătat de iluzia că în străfundurile ființei sale se săvîrșește o faptă bună, ei bine, aerul distrat pe care elevul său îl avea tot mai des în timpul lecțiilor, accesele de euforie și adîncă tristețe, respirația precipitată și multe alte semne ciudate de acest fel, dar mai presus de toate atitudinea pur și simplu dezgustătoare pe care o avea Richard în timpul mesei, îl făcură pe Adrian să tragă concluzia că elevul său descoperise deja că mărul creației are două jumătăți și, în consecință, se lansase în marea aventură ce avea să-i dezvăluie diferența dintre ele.

Calm ca de obicei, Adrian se străduia să stabilească dacă tînărul se află încă în faza contemplativă sau a păşit deja în etapa practică a temerarei expediţii. Ca om şi filozof puţin îi păsa de care etapă era vorba ; voia doar să ştie care dintre ele era acum mai periculoasă pentru sistemul ridicol pe care se vedea silit să-l susţină. Absenţele lui Richard îl scoteau din sărite. Băiatul era plin de viaţă şi entuziasmul său îl amuza copios. Pe deasupra, cînd acesta pleca, Adrian n-avea încotro şi trebuia să se complacă în societatea lui Hippias şi a doamnei din secolul al XVIII-lea. Storcea de la amîndoi şi ultima picătură de amuzament pe care i-o puteau oferi şi constata cu îngrijorare că digestia îi este ameninţată de prezenţa unor stomacuri părăginite, care îl plictiseau de moarte exact atunci cînd se iubea pe sine cel mai mult.

Bietul Hippias ajunsese acum în aşa hal încît se vedea silit să chibzuiască serios asupra efectelor ce le-ar putea avea asupra lui un anumit fel de mîncare sau un pahar cu vin în plus, de teamă să nu sufere de pe urma lor în tot restul zilelor ce-i mai rămăseseră de trăit. Obişnuia, săracul, să dea glas cu voce tare acestor dileme, creîndu-ţi impresia că aşişti la o confruntare pe viaţă şi pe moarte între îndoielile profetice ale experienţei şi insinuările suculente ale apetitului. Într-un cuvînt, era oribil să-l asculţi cum se lamentează, aşa că îl putem scuza pe Adrian, că îl îndemna mai totdeauna să cedeze tentaţiilor momentului:

— Hippias, sînt fericit să pot bea cu tine, exclama, de obicei, Adrian, în timp ce acesta, cu fruntea asudată de emoţie, privea carafa cu vin şi începea să vorbească despre doctor.

— Bea, nepoate Hippias, şi pînă mîine nu te mai gîndi la doctor, exclama voioasă reprezentanta secolului al XVIII-lea de sub boneta-i cu volane, dîndu-i fel de fel de sfaturi din propria ei experienţă.

— Of, numai opera la care lucrez e de vină, murmura Hippias, ducînd la buze paharul remuşcărilor. Nu-mi explic ce altceva ar putea să fie. De-aţi şti ce neliniştit mă simt ! Noaptea visez cele mai înfricoşătoare lucruri şi nu-mi pot găsi nici o clipă locul.

— Nici nu-i de mirare, intervenea atunci Adrian, amuzat la culme de simplitatea copilăroasă la care ajunsese bietul Hippias, tot studiindu-şi cu asiduitate viaţa senzorială. Zău nu-i de mirare ! Auzi, să-ţi consacri zece ani din

viață mitologiei zînelor ! Ei, cum își poate închipui cineva că mai doarme liniștit după un asemenea efort ? Cît privește digestia, nici un stomac nu face ce-i dictează doctorul. El prescrie regimul bazîndu-se pe dogme, fără să aibă măcar o clipă în vedere organismul pacientului. Ți-au redus porția de vin de la două sticle la două pahare. E absurd ! Nu poți dormi liniștit, pur și simplu, pentru că organismul tău își cere drepturile cu care a fost învățat !

Hippias soarbe vinul de Madeira cu o strîngere de inimă, dar își asigură interlocutorul că nu e cazul să riște, mărindu-și rația pînă la o sticlă pe zi. „Acum ar fi curată nebunie să beau o sticlă de vin pe zi", meditează el.

Nu mai departe, uite ce i se întîmplase seara trecută, cînd, după îndelungi proteste, catadicsise totuși să se înfrupte din mîncarea aceea franțuzească atît de indigestă... Ba mai degrabă după ce gustase din rața sălbatică... Căci, dealtfel, Adrian îi spusese că zburătoarea aceea vulgară poartă vina ! Da, da, de rața sălbatică e vorba... Ei bine, seara trecută, nici n-apucase bine să se întindă în pat că deodată simțise că ia proporții. Toate mădularele — nas, gură, ba chiar și degetele de la picioare începuseră să ia proporții gigantice. Un elefant ar fi părut un pigmeu pe lîngă el... Și de cum închisese ochii avusese impresia că se umflă și mai tare. Se întorcea pe-o parte, se întorcea pe alta, nimic ! Rămase nemișcat pe spate, se așezase cu fața pe pernă, zadarnic ! Se umfla mai departe... Începuse deodată să-i fie teamă că nu-l mai cuprinde camera. Se întrebase dacă nu care cumva o să explodeze sub apăsarea lui ! Disperat, aprinsese lumînarea și se uitase în oglindă să vadă dacă își mai încape în piele...

În tot acest timp, Adrian și Richard nu se mai puteau stăpîni de rîs. Reprezentanta secolului al XVIII-lea îl asculta însă plină de interes și, în cele din urmă, își dădu părerea că la mijloc trebuie să fie o boală complet necunoscută pe vremea ei, dar care merita să fie neapărat studiată. Veterana se vădea încîntată să-și compare senzațiile cu cele ale lui Hippias, deși ea nu era atît de delicată ca el, și atunci cînd se simțea rău, o banală lingură de poțiune își făcea imediat efectul, punînd-o pe picioare. De fapt, organismul ei semăna cu un teren de luptă pe care se înfruptau hrana și medicamentele și, indiferent de deznodămînt, ea tot bine se simțea, conchise entuziasmată veterana.

Auzind cum stau lucrurile, Hippias, biet reprezentant al secolului al XIX-lea, o privea pe reprezentanta secolului al XVIII-lea cu atîta invidie, încît pizma unui plugar față de un prinț sau a unei mîndre de la țară față de o cochetă de la curte păreau o nimica toată.

Iar cît privește ceilalți doi convivi, Hippias era o persoană mult prea serioasă pentru a observa că aceștia rîdeau de el cu gura pînă la urechi.

— „Tragedia unui aparat de mîncăruri", cum fusese poreclită de către Adrian maladia lui Hippias, se repeta astfel cu regularitate în fiecare seară. Era deci firesc ca un tînăr ca Richard să dorească să scape cît mai repede de compania unor indivizi cu asemenea stomacuri.

Adrian continuă să privească atitudinea acestuia cu destulă toleranță, pînă cînd o scrisoare din partea baronetului îl trezi la realitate, determinîndu-l să-și ia obligațiile în serios și să studieze mai de aproape ce se petrece cu elevul său. În scrisoare, Sir Austin îi prezenta ambianța familială și sistemul educațional al unei anumite doamne Caroline Grandison, împărtășindu-i, totodată, speranța că fiica cea mai mică a susnumitei persoane ar putea eventual reprezenta o partidă. În consecință, Adrian îi dădu lui Richard o pauză de o jumătate de oră, după care își puse pălăria și porni să sondeze terenul, lăsîndu-se condus de mirosul său fin. Cît despre Hippias și reprezentanta secolului al XVIII-lea, aceștia își jucară mai departe în liniște obișnuita lor partidă de pichet.

Pe ulicioara ce ducea spre ferma lui Blaize, Adrian se întîlni cu o tinerică de prin împrejurimi, Molly Davenport pe nume, o fetișcană durdulie, de care nu era tocmai străin. În clipa cînd îl zări, Molly exclamă : „Doamne, Dumnezeule" cum obișnuiesc în asemenea împrejurări fetele de teapa ei, după care, sub impulsul unor amintiri încă vii, deși nu prea recente, începu să chicotească.

— Îl cați pe domnișoru', ai ?, îl întrebă Molly pe dată.

Adrian scrută ulicioara, asemenea unui brigand cu sînge rece, dornic să se asigure că poate să opereze în voie, după care se hotărî și îi răspunse :

— Exact, domnișoară ! Aș dori să-mi dai unele informații despre el.

— Sfinte Dumnezeule ! exclamă fetișcana durdulie. Car'va să zică veneai la mine în ast-seară ?

Adrian o puse pe loc la punct, şocat, după toate aparenţele, de modul ei agramat de exprimare.

— Că să ştii nu pot să zăbovesc prea mult pe-afar' replică Molly considerînd că dojana vizează în exclusivitate vorbirea ei cam neîngrijită.

— Domnişoară, te poţi întoarce acasă cînd pofteşti. Dar ce, se-aud cumva paşi ? Ia să stăm mai bine în colţul acesta întunecos.

— Hai dă-i drumul ! îl îndemnă fetişcana cea durdulie.

— Ascultă, Molly Davenport, începu el şi-i strecură fetei un ban în palmă, ştiind că o asemenea doctorie stimulează imediat atenţia. Aş vrea să aflu de la tine dacă l-ai văzut cumva pe domnişorul Richard.

— Pă cin'să văz ? Pă domnu' ăl tînăr, ai ? Păi te cred că l-am văzut ! Nu mai departe de ast' seară. Ah, că chipeş s-a mai făcut ! De la o vreme încoace dă întruna tîrcoale pă la fermă. Nu-i mai umblă mintea să aprindă stoguri, că s-a aprins el de-a binelea, zău ! Păi, nu i-ai văzt împreună ! Că se ţine după domnişoara !

Adrian o avertiză pe Molly Davenport să fie respectuoasă şi să se limiteze la fapte. Atunci, fetişcana dolofană îl informă că tînăra ei stăpînă şi tînărul lui elev se întîlnesc în fiecare noapte şi că sînt o pereche delicioasă. Fata se jură însă că amîndoi sînt cît se poate de nevinovaţi.

— Că să ştii, domnişoara Lucy nu ştie umbla cu tertipuri şi băiatu' e şi el la fel de cinstit ! preciză ea.

— Sînt amîndoi întruchiparea naturii, spuse Adrian. Dar cum se face că n-am văzut-o la biserică ?

— Păi, fata-i catolecă, pare-mi-se. Tasu' era sută-n sută catolec şi locotinent pe deasupra. Fetica are o cruce uite-aşa mare în dormitorul ei şi nici că merge la biserică. Da' te-am văzut pe tine acolo duminica trecută. Doamne, ce mutră solimnă mai aveai, spuse Molly trăgîndu-se de bărbie pentru a sugera cît de grav arăta Adrian.

Acesta o avertiză din nou să nu mai bată cîmpii şi să se limiteze la fapte. Se făcuse întuneric de-a binelea şi, acum, Adrian nu se mai sinchisea că ar putea fi văzut într-o asemenea companie. Dorea însă fapte aşa că-i mai strecură o monedă ca să afle tot ce-l interesa. În faţa unui asemenea stimulent, fata se porni din nou să turuie. Cum că domnişoara ei este o creatură nevinovată ce nu ştie umbla cu tertipuri, că învăţase mai bine de trei ani la o şcoală de călugăriţe, că are şi nişte bănişori puşi de-o parte, ce mai calea-valea că e destul de frumoasă ca să fie soţia unui lord,

mai ales că l-a iubit pe domnișorul Richard încă de cînd era o copilă.

Molly îi mai povesti că Mary Garner, prietena ei de la castel, care face ordine în camera lui Richard, îi făcuse rost de un petecuț de hîrtie cu scrisul stăpînului ei și că ea dăduse hîrtia domnișoarei Lucy, care, de bucurie, i-a dăruit un ban de aur, zău așa, numai și numai pentru că hîrtia aceea purta scrisul băiatului. Cum că domnișoara nu prea se simte fericită la fermă din cauză că Tom, băiatul fermierului, îi cam face ochi dulci, că ce mai, fetica se poartă ca o adevărată domnișoară, ce știe dansa și cînta și se îmbracă extrem de îngrijit !

— Și cînd o vezi în cămeșuța ei de noapte, zici că ai în fața ochilor un înger !, își încheie Molly raportul.

După care, se apropie de Adrian și, dîndu-și parcă de-abia acum seama de diferența de rang social ce exista între ei, începu să-l roage : „Dom'le Harley doar n-oți avea de gînd să-i faceți vreun rău cu cele ce v-am zis. Promiteți-mi, zău, dom'le Harley ! că-i o fată bună ca pîinea caldă, măcar că-i catolecă ! Și cît m-a mai oblojit cînd am căzut bolnavă ! Văleu, decît să-i faceți ei un rău, mai bine mă spuneți pe mine, dom'le !

Tînărul înțelept nu făcu nici o promisiune ; judecînd, totuși, după chipul lui destins, pe care nu se mai vedea nici urmă de severitate, Molly înțelese că rugămintea i-a fost ascultată.

Deodată însă pe ulicioară se auzi zgomotul înfundat al unor pași ce se îndreptau spre ei. Convorbirea se întrerupse brusc. Molly o rupse la fugă. Necunoscutul își iuți și el pașii și în noapte răsună următorul apel pastoral adresat fustelor zburătoare : „Moooll, acilea ești fetiță ? Io-s Bantam, dragă !"

Dar fecioara cea zglobie rămase surdă la asemenea avansuri. În vremea asta, Adrian făcu și el cale-întoarsă, rîzînd pe înfundate de idila celor doi arcadieni.

Adrian era un balaur leneș. Nu făcea altceva decît să tachineze și să se amuze cu insinuări. „Este ceva absolut inevitabil", își spuse el, convins că n-are rost să împiedice o iubire nevinovată. Căci tînărul înțelept nu credea defel în „sistemul" lui Sir Austin. Heavy Benson însă, dimpotrivă. Benson, tîrșiitul, cu ochii lui greoi de reptilă antediluviană și cu fața fleșcăită, Benson misoginul, stătea veșnic la pîndă.

S-ar putea spune că între tînărul înţelept şi Heavy Benson exista un anumit soi de rivalitate. Fidelitatea acestuia din urmă, îl determinase pe Sir Austin să-i încredinţeze o serie de atribuţii în administrarea domeniului, lucru pe care Adrian nu-l agrea. Căci atunci cînd aspiri la postul de onoare ce-ţi permite să-i conduci pe alţii cum vrei tu, ambiţia nu admite concurenţă. Înzestrat cu un instinct sigur, care nu dădea niciodată greş, Benson îşi dăduse deja seama că stă în calea tînărului înţelept şi îşi pusese în minte să-i demonstreze stăpînului că fidelitatea sa este mai presus decît a celuilalt slujitor. De cîteva săptămîni, ochii de reptilă stăteau permanent la pîndă, urmărind mişcările tainice ale celor doi îndrăgostiţi. Heavy Benson observa cum sosesc şi pleacă scrisori în timpul zilei şi-l vedea pe tînărul gentleman cum o ştergea de-acasă seară de seară, de parcă ar fi avut aripi la picioare. Benson ştia unde se duce tînărul şi ce urmăreşte el acolo. Ţinta era o femeie şi asta îi era deajuns. Ochiul de reptilă văzuse parcă aevea creatura păcătoasă care ademenea Speranţa Raynham-ului, tîrînd-o după sine în locuri ascunse. Se puse imediat pe treabă şi ticlui cîteva scrisori în care-l informa pe baronet asupra celor ce se întîmplau la castel ; înainte însă de a le expedia, Benson avu dorinţa să audă el însuşi măcar cîteva frînturi din conversaţia vinovaţilor, aşa că fidelul servitor se afundă în pădurea înrourată ca să tragă cu urechea. Astfel fu trezită zîna cea bună, întruchipată de Tom Bakewell, singura persoană căreia Richard îi destăinuise că e îndrăgostit.

Tom îi spuse tînărului său stăpîn :

— Dapă-i să ştiţi, e cineva cu ochii pe dumneavoastră !

Cuprins de furie, Richard îi ceru să-i spună pe loc numele ticălosului, iar Tom, cu mîinile atîrnate pe lîngă corp, luă un aer cît se poate de respectabil, împingîndu-şi capul înainte aşa cum făcea iscoditorul valet.

— Va să zică, Benson e ticălosul, nu-i aşa ? strigă Richard edificat. O să regrete, el, amarnic una ca asta, Tom ! Dacă-l prind cumva lîngă mine cînd sînt împreună cu Lucy, îl fac eu să nu mă uite cîte zile o mai avea de trăit!

— Să nu daţi prea tare, dom'le, îl sfătui Tom. Ştiţi prea bine că loviţi amarnic cînd vă înfierbîntaţi !

Richard recunoscu că orice ar fi în stare să treacă cu vederea numai aşa ceva nu şi îi ceru lui Tom ca în seara

următoare să stea în preajma locului știut. Dar la ora întîlnirii, îndrăgostitul uitase deja cele întîmplate în ajun.

În seara cu pricina, Lady Blandish lua masa la Raynham, ca urmare a unei invitații exprese din partea lui Adrian. Ca de obicei, Richard se sculă mai devreme de la masă și, după ce-și ceru scuzele de rigoare, plecă. Lady Blandish nu se arătă deloc surprinsă. Însoțită de Adrian, ieși să facă și ea o plimbare prin împrejurimi, atrasă de aerul proaspăt al acelei nopți de vară. Cei doi n-aveau nici pe departe intenția de a spiona. Poate le trecuse totuși prin minte că o eventuală întîlnire cu Richard și iubita lui le-ar fi oferit prilejul să declanșeze mecanismul ridicolului care, fără îndoială, ar fi subminat pasiunea. Foarte posibil să le fi trecut prin cap asemenea gînduri, dar în nici un caz nu plănuiseră împreună așa ceva.

— Am zărit-o pe fetița aceea, spuse Lady Blandish. Este într-adevăr drăguță. Dacă ar fi un pic mai dezvoltată i-ar sta și mai bine. Se exprimă frumos și corect. Cît e de absurd să-i vezi pe acești oameni educîndu-și femeile mai presus de clasa din care fac parte ! Îți spun sincer, fetița e un copil mult prea reușit pentru un fermier. De fapt, eu am remarcat-o încă înainte de a ști povestea, fiindcă are un păr demn de invidiat. Bănuiesc că nu-și vopsește genele. La drept vorbind este exact genul de fată în stare să sucească mințile unui tînăr. Am bănuit eu că la mijloc trebuie să fie ceva ! Alaltăieri am primit un poem înflăcărat care fără îndoială, nu-mi era adresat mie. În versuri eram înfățișată cu părul blond. Poetul presimțise că avea să mă-ntîlnească. Ce să-ți mai spun, ochii mei erau izvoare de lumină, umbrite de întunecimea sprîncenelor negre. Bineînțeles am trimis înapoi poemul, făcînd schimbările de rigoare în privința culorilor.

— Și în felul acesta ați ucis rima, interveni Adrian. Azi-dimineață am văzut-o și eu pe fată. Băiatul n-are gusturi proaste. Așa cum spuneați, un fermier nu merită o asemenea odraslă. O scînteie de calibrul ei ar fi în stare să arunce în aer orice „sistem". De fapt, într-o oarecare măsură, l-a afectat și pe-al meu. Fiăcăul e nebun după ea !

— Trebuie negreșit să-l anunțăm pe tatăl său, insistă Lady Blandish.

Tînărul înțelept aprecia însă că nu e cazul să se dea atîta importanță unui fleac. Lady Blandish era totuși ho-

tărîtă să stea de vorbă cu Richard, după care considera că e de datoria ei să-l informeze urgent pe baronet cum stau lucrurile. Adrian dădu indiferent din umeri și se pregăti să se lanseze într-o serie de explicații științifice cu privire la comportamentul elevului său, dar se văzu silit să renunțe, căci Lady Blandish nu părea dispusă să-i asculte teoriile.

— Bietul băiat, suspină ea. Sincer să-ți spun, îmi pare foarte rău de el. Sper să nu pună totul prea tare la inimă. Căci, tată și fiu, sînt amîndoi extrem de sensibili.

— Și mai ales știu să aleagă, adăugă Adrian.

— Ei, asta e o altă problemă, spuse Lady Blandish.

După care sporovăiră amîndoi despre verzi și uscate. Constatară că au vecini teribil de anoști, care nu le oferă aproape nici un subiect de cleveteală ; doamna își aduse aminte că nu și-a petrecut sezonul monden la Londra, ceea ce, spunea ea, nu e o mare pierdere, deși se plîngea că se plictisește de moarte. Se întrebară apoi dacă domnul Morton de la Poer Hall se va hotărî pînă la urmă să ceară mîna doamnei Doria și își imaginară disperarea ce-l va cuprinde pe bietul vicar din Lobourne într-o asemenea situație. Abordară și cîteva cancanuri, exprimîndu-se, de data aceasta, mai ales în franceză.

Tot vorbind așa, se plimbară agale în jurul lacului și străbătură aleile parcului pînă ce ajunseră la drumeagul ce ducea spre Lobourne. Pe cer apăruse luna. Era o noapte caldă și extrem de plăcută.

— Minunată noapte pentru îndrăgostiți ! exclamă Lady Blandish.

— Iar eu săracul de mine n-am pe cine iubi, răspunse tînărul înțelept, prefăcîndu-se că suspină.

— Și nu vei avea niciodată, i-o tăie scurt Lady Blandish. Fiindcă dumneata îți cumperi iubirile.

Adrian protestă. Cu toate acestea nu pledă în nici un fel împotriva acuzației ce i se aducea, deși spiritul de observație și perspicacitatea doamnei îl uluiau. Începuse să o respecte și savura dispreţul suveran cu care îl trata, meditînd în sinea lui că văduvele se dovedesc uneori niște creaturi extraordinare.

Știind-o pe Lady Blandish o ființă romantică, Adrian sperase s-o cucerească cu sentimentalisme. Rafinamentul ei excepțional însă, firea ei romanțioasă, dublată de scepticism în privința bărbaților și o luciditate necruțătoare,

reușiră să-l reducă la tăcere pe tînărul înțelept cu mai multă eficacitate decît dacă i-ar fi trîntit în față cele mai evidente acuzații, întărite de martori.

Adrian își îndreptă privirile spre ea. Cu ochii ridicați spre cer, Lady Blandish contempla luna. Nu știa absolut nimic despre el, iar vorbele pe care le rostise și de care acum nici nu-și mai aducea probabil aminte, izvorîseră dintr-o profundă cunoaștere a firii omenești. În fond și admirația ei față de Sir Austin (sau indiferent ce alte sentimente nutrea față de el) putea foarte bine să fie sinceră, întruchipînd aspirația acestei femei de a trăi în preajma unui bărbat virtuos. Căci experiența pe care o avusese cu exemplarele mai puțin virtuoase îi fusese poate deajuns. Adrian dădu din umeri. Așa proceda întotdeauna cînd se afla în fața unei dileme de acest fel. Ridica în mod instinctiv umerii la același nivel, lăsînd să se înțeleagă că argumente se pot găsi în favoarea ambelor părți și, deci, fiecare avea dreptate într-un fel, ceea ce în cazul lui echivala cu soluționarea problemei.

În pădurea de la marginea Parcului Raynham, la locul de întîlnire tăinuit sub ascunzișul de ferigi, Richard și Lucy, înlănțuiți unul de altul și cufundați în propria lor lume, se delectau cu eternitatea acestor clipe, mîngîiați de sunetele gingașe ce picurau din fluierașul neobositului Eros. Căci clipele acestea minunate par totdeauna să nu aibă sfîrșit ! Iar cînd s-au dus, în locul lor rămîne doar o spuză ! Cu trecerea anilor însă, din spuza acestor amintiri se aprind scîntei, scînteia strălucește și se face vîlvătaie și abia atunci ne dăm seama că aceasta a fost văpaia cea mai de preț a vieții noastre !

O dată cu intimitatea care domnea tot mai deplin între ei, fericiții îndrăgostiți ajunseseră să nu se mai teamă de subiecte banale și în conversația lor începură să-și facă loc probleme lipsite de strălucirea aurului pur al emoției. Lucy era dornică să știe cît mai mult despre Raynham și oamenii de-acolo. Tot ce era legat de Richard din clipa nașterii sale și pînă acum, o interesa nespus, iar în schimbul unui sărut, Richard era gata să-i îndeplinească orice dorință.

Și iată cum suna duetul lor tandru :

— Grozav aș vrea să-l cunoști pe vărul Austin, scumpa mea Lucy ! Iubita mea dragă !

— Richard, scumpul meu, al meu și numai al meu !

— Tare aș vrea să-l cunoști pe vărul meu Austin. Și ai să-l cunoști negreșit. Dintre toți, el o să te simpatizeze cel mai mult. Și tu ai să ții la el, sînt convins. Acum e plecat la Tropice, în căutarea unui loc anume — totul e învăluit în mister — pentru muncitorii săraci din Anglia care vor să emigreze acolo și să fondeze o colonie. Îngerul meu, îngerul meu alb ca zăpada !

— Scumpul meu iubit !

— Austin este un om de o rară noblețe ! El este singurul de aici care mă înțelege. Și știi ce-i mai ciudat ? De cînd te-am întîlnit pe tine țin și mai mult la el. Asta din cauză că acum prețuiesc cum se cuvine tot ce este bun și nobil. Frumoasa mea ! Ah, Lucy, de-ai ști cît te iubesc !

— Richard, scumpul meu !

— Știi ce hotărîre am luat, iubita mea ? Dacă cumva tatăl meu... Dar nici vorbă de așa ceva, tatăl meu mă iubește. Nu... În nici un caz n-o să facă una ca asta și noi doi vom fi fericiți împreună. Și tot ce voi realiza eu îți va aparține ! Căci toate cîștigurile mele ți se vor datora numai ție. Simt cîteodată că dacă n-ai fi tu m-aș pierde de tot, de tot:.. Dar cînd sînt alături de tine... Ah, Lucy, scumpa mea!

Glasul îi pierea dintr-o dată. Dar în aceeași clipă, Lucy îi șoptea :

— Tatăl tău, Richard..?

— Da, ce-i cu tata ?

— Ah, scumpul meu Richard de-ai știi cît mă tem de el !

— Tata ține mult la mine și te va iubi și pe tine.

— Dar eu sînt o biată creatură săracă și umilă, Richard.

— Lucy, în viața mea n-am văzut o ființă care să-ți poată sta alături !

— Richard, tu vorbești așa fiindcă mă..?

— Fiindcă ce ?

— Fiindcă mă iubești, murmură fata, roșindu-se la față.

Și astfel duetul tandru luă sfîrșit, urmat de o serie de variațiuni mute, executate și acestea tot în doi.

Dar iată că duetul reîncepe.

— Lucy dragă, știu că-ți plac cavalerii. Austin este tot atît de viteaz ca cel mai nobil dintre cavaleri. Mireasa mea neprețuită ! Ah, de-ai ști cît te ador ! Cînd nu ești lîngă mine îmi vine să îngenunchez pe iarbă și să-ți sărut urmele pașilor ! Am deodată impresia că mi-a stat inima-n piept.

Lucy, dacă aș fi trăit în vremurile de demult aș fi fost și eu un cavaler ! Aș fi luptat ca să mă acopăr de glorie și cinste pentru tine. Of Doamne, astăzi nu mai sînt posibile asemenea fapte măreţe ! O, nobilă doamnă a sufletului meu! Dar ce se întîmplă, Lucy ? Nu cumva plîngi ?

— Ah Richard, scumpul meu, din păcate eu nu sînt nobilă.

— Cine îndrăznește să spună că nu ești o lady ? Cine îndrăznește să spună că nu-i nobil îngerul pe care-l ador eu ?

— Richard, nu uita că eu nu sînt decît o biată fată.

— Frumoasa mea, eu atîta știu că Dumnezeu te-a creat și mi te-a dăruit mie !

Ochii i se umplu de lacrimi și cu privirile limpezi înălțate spre cer, fata mulțumește Domnului pentru vorbele lui Richard. Razele cerului îi luminează chipul și întreaga ei făptură iradiază o frumusețe de o asemenea puritate încît tînărul simte cum i se moaie toată ființa.

— Lucy, o spirit ceresc ! Scumpa mea Lucy !

Buzele ei prind să se miște, șoptind tandru :

— Plîng de fericire !

Îndrăgostiții se înclină unul în fața celuilalt și pe obrajii lor înfiorați tremură umbre nespus de suave.

El îi cuprinde mîna și își lipește buzele de ea. Fata a cunoscut prea puțin lumea. Sufletul îi spune totuși că ființa aceasta este altfel decît toate celelalte și la acest gînd o cuprinde o imensă fericire. Simte că dacă nu va plînge în hohote, cu lacrimi mari și grele de recunoștință, inima mică i se va sparge în piept. Iar el, privind ochii blînzi și luminoși, umbriți de sprîncenele negre, părul unduios căzînd bogat în bucle grele, simte că întreaga ființă îi este mistuită de un foc sacru.

Și trece mult timp pînă își recapătă amîndoi glasurile pierite.

— O, binecuvîntată fie ziua cînd ne-am întîlnit !

Și vorbele pe care le rostește un îndrăgostit sînt repetate ca un ecou de sufletul celuilalt.

O, ceruri glorioase, ce vă-ndreptați spre noi privirea !

Sub generoasa voastră binecuvîntare, sufletele celor doi îndrăgostiți se contopesc și se unesc pentru vecie !

Slăvită fii o, tu, eternitate a beatitudinii !

Dar extazul celest se destramă dintr-odată și cei doi coboară din nou cu picioarele pe pămînt !

— Lucy, în seara-asta vino, te rog, să privești casa în care într-o bună zi vom locui împreună. Vino și apoi vom face o plimbare cu barca pe lac. Îți mai amintești de visul ce mi l-ai povestit în scrisoarea ta ? Se făcea că pluteam amîndoi în umbra castelului, zburînd spre un grup de călugărițe ce doborau un chiparos la lumina torțelor, după care rupeau crenguțele înflorite și ni le dăruiau nouă. Dar de ce ești tristă, scumpa mea ? A dobori copacii bătrîni este totdeauna un semn bun ! Și apoi, ce minunate scrisori mai scrii tu ! Cîtă dulceață și puritate descoperă în ele cel ce le citește ! Ador călugărițele numai la gîndul că te-au învățat să scrii așa frumos.

— Ah, Richard, vezi cum era să uităm ! exclamă fata implorîndu-l cu privirea de parcă ar fi vrut să-i mărturisească un păcat. Vezi tu, chiar dacă tatăl tău ar fi dispus să treacă cu vederea originea mea umilă, el nu-mi va accepta niciodată religia ! Căci, dragul meu, aș fi în stare să-mi dau și viața pentru tine, dar religia nu pot să mi-o schimb. Ar însemna să-l reneg pe însuși Dumnezeu și atunci m-aș rușina de propria mea dragoste, scumpul meu !

— De nimic să nu-ți fie teamă, o liniști el, cuprinzînd-o în brațe. Vino cu mine ! Tata ne va iubi la fel pe amîndoi și sînt convins că va ține și mai mult la tine cînd va vedea că nu-ți trădezi religia și părinții. Lucy, tu nu-l cunoști pe tata ! Pare un om rigid și aspru, dar în realitate e cît se poate de blînd și generos ! În nici un caz nu e bigotul pe care ți-l imaginezi. Și cînd își va da seama ce au făcut călugărițele pentru tine, cum oare să nu le fie recunoscător? Va trebui negreșit să-i vorbesc cît de curînd. Pregătește-te deci să faci cunoștință cu el. Căci nu mai suport să te știu la Belthorpe, unde trăiești ca un diamant aruncat printre gunoaie. Să nu mă-nțelegi greșit, scumpa mea, nu vreau să-l jignesc în nici un chip pe unchiul tău. Îți mărturisesc sincer că-i iubesc din tot sufletul pe toți cei care au de-a face cu tine. Dar mă minunez întruna cum a fost cu putință să crești și să trăiești acolo. Oricum, nu te-ai născut la fermă și-apoi în vinele tatălui tău curge sînge nobil. Familia Desborough ! Bineînțeles a existat un colonel Desborough. Dar lucrurile astea n-au nici o importanță ! Vino, cu mine, scumpa mea !

Fetei îi este însă frică să-l urmeze. Îl imploră să renunțe. El o convinge totuși și pornesc împreună.

Pădurile s-au cufundat în tăcere și dintr-o dată liniștea e tulburată de un glas.

— Ce ziceți de minunea asta de pastorală ? întreabă o voce.

Adrian stătea rezemat de un pin uriaș de unde putea contempla în voie ascunzișul tainic din ferigi. Alături, așezată pe un covor de frunze, cu genunchii sprijiniți în mîini, Lady Blandish privea pînă hăt departe pădurea bogată ce înverzea valea inundată de lumina lunii. Încordarea ce se citea pe chipul ei îi dădea distinsei doamne un aer sever.

Așa cum stăteau amîndoi în pădure, surprinseseră fără să vrea frînturi revelatorii din conversația celor doi îndrăgostiți. Lady Blandish nu scoase nici o vorbă. Printre ferigi se simți o mișcare. Curios să vadă ce se întîmplă, Adrian coborî poteca abruptă ce șerpuia la rădăcina pinului uriaș și se pomeni în fața lui Heavy Benson care se străduia din răsputeri să-și curețe firele de păianjen și sporii de ferigi ce-i împînzeau fața zbîrcită.

— Dumneavoastră erați, domnule Hadrian, strigă Benson, mirat, în timp ce pufăia, fornăia și se tot ștergea cu batista.

— Bravo, Benson, deci tu erai temerarul care se încumetă să iscodească astfel de mistere, replică Adrian. Și apropiindu-se de valet, adăugă : Pe cinstea mea, arăți de parcă ai fi înghițit o chelfăneală zdravănă !

— Groaznic, domnule, nu-i așa ? fornăi Benson. Și tată-său să nu știe nimic. Cum e oare cu putință, domnule Hadrian ?

— O să știe, Benson dragă, n-am eu grijă de asta ! Va afla în curînd cum ți-ai riscat neprețuita ta piele pentru a-l sluji cu credință. Noroc că n-a dat domnișorul Richard peste tine căci, zău, nu știu ce s-ar mai fi întîmplat atunci.

— Hm, replică Benson plin de venin. Așa nu mai merge, domnule Hadrian. Pur și simplu nu mai merge ! Pînă mîine, povestea asta trebuie într-un fel să ia sfîrșit căci avem de-a face cu o încercare de corupere a unui gentleman cinstit, domnule. Dezmăț în toată regula, nu altceva ! Dacă ar fi după mine, domnule Hadrian, aș pune să le bată cu biciul pe stricatele astea care sucesc capul tinerilor inocenți. Pe cinstea mea, așa aș face !

— Atunci, mă rog, de ce nu ai pus tu însuți capăt acestei situații ? Aha, înțeleg acum, ai așteptat ceva... Dar ce anume ? Dealtfel nu e prima dată cînd te ocupi de Apolo și

driada lui, nu-i așa ? Ai și scris celor mai mari ai casei, ia spune ?

— Mi-am făcut datoria, domnule Hadrian !

Tînărul înțelept se întoarse la Lady Blandish și o informă cît de zelos fusese Heavy Benson. Ochii doamnei scăpărară scîntei.

— Sper că Richard o să-i dea lecția ce i se cuvine, spuse ea.

— Ați vrea cumva să ne-ntoarcem acasă ? întrebă Adrian.

— Fă-mi, te rog un serviciu, răspunse ea. Dă ordin să-mi trimită urgent trăsura la intrarea în parc.

— Vreți cumva... ?

— Vreau să fiu singură, asta vreau !

Adrian se înclină și plecă imediat să-i îndeplinească dorința.

Încremenită parcă în aceeași poziție, Lady Blandish continua să contemple, cu privirile pierdute, valea largă învăluită în umbră.

— Ciudată creatură, murmură tînărul înțelept. Ciudată ca toți cei de teapa ei. Mai degrabă ar fi trebuit să facă parte din familia Fevérelilor. Aș zice chiar că se străduiește să le semene în cele mai mici amănunte. Ei, dar ducă-se dracului ticălosul ăsta de Benson ! Ce impertinență din partea lui să mi-o ia înainte !

În oglinda lucie a lacului, umbra chiparosului se mistuia încet. Sus pe boltă se înălțase luna. Și în timp ce Richard vîslea agale, Lucy îi cînta cu glas suav. Îi cîntă mai întîi un cîntecel franțuzesc plin de prospețime tinerească, amintindu-i de ziua în care, rugată de unchiul ei să-și arate măiestria, Richard nici nu o băgase în seamă. Psalmodie apoi o veche și solemnă melodie gregoriană ce îi învălui sufletul asemeni zidurilor avîntate ale unei catedrale. Tînărul lăsă vîslele să-i scape. S-ar fi zis că sub vraja stranie a acestui cîntec, iubirea lor căpătă un conținut mai pur, mai spiritualizat. Avu dintr-o dată impresia că retrăiește timpurile de odinioară ale eroismului și curteniei cavalerești. Pierdută între bolta cerului și tăriile mirifice răsfrînte în oglinzile lacului, luna plutea lin pe revărsările unduioase ale glasului ei. Părea că orice zvon și adiere încremeniseră în văzduh. Și ascultînd vrăjitul glas, Richard simțea că sufletul i se face tot mai ușor și-și ia zborul.

Clipa despărțirii a sosit. Cu mișcări domoale, Richard vîslește îndreptîndu-se spre mal.

— Niciodată n-am fost atît de fericită ca în noaptea asta, murmură ea.

— Lucy, scumpa mea, privește cum strălucesc în apă luminile bătrînului castel. Iată locul unde vei locui. Acolo va fi căminul tău !

— Richard, spune-mi care este camera ta ?

El îi arată.

— Ah, scumpul meu, de-ai ști cît le invidiez pe servitoarele care au grijă de tine ! Cît de fericite trebuie să fie ele !

— Îngerul meu, iubirea mea, îți promit că vei fi fericită și toți te vor sluji numai pe tine, iar eu însumi voi fi sclavul tău cel mai credincios !

— Prea scumpul meu, pot spera să primesc o scrisoare de la tine ?

— Negreșit. Mîine la ora unsprezece o vei avea ! Dar eu pot nutri aceeași speranță ?

— Ah, Richard, bineînțeles ! Vei primi scrisoarea mea ca de obicei.

— Tom va aștepta la locul știut, ca să i-o dai. Și, te rog, ai grijă să fie cît mai lungă ! Dar mărturisește, ți-a plăcut ultimul meu cîntec ?

Și cum fata își așază lin mîna pe piept, în dreptul inimii, băiatul nu mai are nevoie de alt răspuns. Ah iubire ! O, voi, ceruri !

Tresar deodată amîndoi treziți brusc de zgomotul bărcii ce se izbește de mal. El sare sprinten și, cuprinzînd-o în brațe, o ajută și pe ea să coboare din barcă.

— Privește, exclamă fata, în timp ce emoția îmbrățișării îi pălește în obraji. Vai, privește, exclamă ea din nou, puțin speriată, dar străduindu-se să pară înfricoșată de-a binelea. Chiparosul, bătrînul chiparos pare că ne ține cu privirea !

Iar el, amuzat de tulburarea ei, nici nu bagă în seamă bătrînul chiparos și privind-o fermecat exclamă :

— Lucy, dragă, dar nu văd nici o umbră, iubirea mea! Iar dacă cumva visezi, atunci numai eu se cuvine să-ți apar în vis, iubito !

— Dar numai la tine mi-e gîndul și numai pe tine te visez, iubitul meu.

— Pe mîine atunci ! În revărsat de zori voi primi rîndurile tale, iar seara te voi îmbrăţişa pe tine. O cît de fericit voi fi mîine !

— Richard, vei fi negreşit la locul nostru, nu-i aşa ?

— Numai moartea m-ar putea împiedica să viu, Lucy.

— Ah, Richard, te rog, te implor, nu mai vorbi de moarte. Dacă ai pieri tu, nici eu n-aş mai fi în stare să trăiesc !

— Atunci să ne rugăm ca atunci cînd ne va sosi ceasul, să murim amîndoi în aceeaşi clipă. Să trăim şi să murim împreună. Dar ce se vede acolo ? Parcă zăresc pe cineva. Tom să fie oare ? Da, de unde, e Adrian !

— Domnul Harley, vrei să spui. Şi frumoasa fată începu să tremure, cuprinsă de frică.

— Cum îndrăzneşte el oare să se abată prin aceste locuri ? strigă Richard.

Silueta lui Adrian însă, în loc să se îndrepte înspre ei, dă ocol lacului în modul cel mai discret cu putinţă. Şi în timp ce el îi strigă, cei doi se furişează tiptil. Adrian îi strigă din nou. Lucy îl imploră pe Richard să se ducă acasă. Tînărul preferă totuşi să-şi cheme omul de încredere, ce se afla prin apropiere, şi-l trimite să afle despre ce e vorba.

— M-a văzut oare ? M-o fi recunoscut ? şopteşte Lucy înfiorată.

— Ce importanţă are dacă te-a văzut, iubita mea ? îi răspunse Richard.

— Ah, dacă m-a recunoscut... Nu ştiu ce să-ţi spun, presimt parcă... În seara asta nu mi-ai vorbit nimic despre domnul Adrian. Ce fel de om este el, Richard ? E om bun sau rău ?

— Bun ? exclamă Richard, auzind cuvintele nevinovate ale fetei. Ei bine, îi place teribil să mănînce. Iată tot ce ştiu despre Adrian.

În clipa în care Tom îşi făcea apariţia, Richard tocmai ducea la buze mîna fetei.

— Ei bine, Tom, ce-ai aflat ?

— Domnul Adrian, doreşte neapărat să vă vorbească, spuse acesta.

— Du-te la el, scumpul meu, te rog eu, îl imploră Lucy.

— Ah, de-ai şti cît îl urăsc pe Adrian, murmură tînărul scrîşnind din dinţi.

— Du-te, Richard, îl îndemnă din nou Lucy. Tom, bunul nostru Tom o să mă conducă acasă. Pe mîine, iubitul meu scump ! Pe mîine !

— Vrei deci să mă părăseşti ?

— Nu fii rău, dragul meu ! Acum nu poţi veni cu mine. Gîndeşte-te, Richard, poate că Adrian are să-ţi comunice nişte veşti importante.

— Tom, îndepărtează-te !

La auzul acestui ordin imperios, Tom cel bine instruit o porneşte îndărăt cu paşi de uriaş, fără să vadă nimic din scena ce urmează. Pe urmă îi este încredinţat preţiosul tezaur, şi astfel inima celor doi îndrăgostiţi este despicată în două. Richard se îndreaptă spre Adrian.

— Mă rog, ce vrei de la mine ?

— Doar atît, mîniosule, răspunse Adrian. Vreau să ştiu cine deţine întîietatea. Mă interesează dacă l-ai văzut cumva pe Benson.

— Unde, Dumnezeu, să-l fi văzut pe Benson ? Şi-apoi, ce mă interesează pe mine cu ce se ocupă individul ăsta?

— Bineînţeles că n-aveai cum să-l vezi pe boşorogul ăsta şiret şi secretos. Aş vrea să-i comunice cineva să trimită urgent trăsura pentru Lady Blandish la intrarea în parc. Mă gîndeam că poate îl întîlneşti fiindcă mai adineauri am dat din întîmplare peste el în timp ce treceam prin pădurea castelului. Dar ce-i cu tine, băiete?

— Cum, chiar l-ai văzut în pădure ?

— Sigur că da şi bănuiesc că alerga după Diana. Gîndeşte probabil că nu-i chiar atît de castă cum i-a mers vorba, continuă Adrian. Dar apropo, sper că n-ai de gînd să dobori copacul ăla ?

Richard apucase cu amîndouă mîinile trunchiul bătrînului chiparos şi trăgea cu disperare de el. În cele din urmă renunţă, şi se îndreptă spre o salcie.

— Dragă Ricky, ai să nenoroceşti biata salcie, îi strigă Adrian. Uite cum se mai îndoaie. În fine, treaba ta şi noapte-bună. Numai că dacă-l vezi pe Benson, nu uita să-i spui ce te-am rugat.

În timp ce Adrian rostea aceste cuvinte, bietul Benson, a cărui soartă era de-acum pecetluită, păşea cu sufletul la gură pe cărare, urmîndu-şi umbra mătăhăloasă. Tînărul înţelept o pornise deja spre lac şi chicotea satisfăcut întorcînd din cînd în cînd capul să privească în urmă. La scurt timp îi răsunară în urechi ţipete disperate

de ajutor, asemenea răcnetelor unui balaur în agonie. Adrian se așează impasibil pe iarbă, ațintindu-și privirile pe oglinda lacului. Și așezat în această poziție confortabilă, pe cînd strigătele disperate de ajutor se înteteau tot mai tare, amplificate ca un ecou, tînărul înțelept rosti în șoaptă următoarele vorbe pline de tîlc :

„Parcele sînt aidoma unui cămătar, atunci cînd tot amînă o pedeapsă ! Dacă nu mă înșel parcă așa stă scris în *Poveștele Pelerinului.* Fără doar și poate, cerul îl îndrăgește pe Benson din moment ce are grijă să-și primească pedeapsa pe loc ! Domnișorul Richard este un tinerel teribil de iute la mînie. Moștenește sîngele aprig al acvilei și leului. Sînt convins că specia nu se dezice niciodată. Of, dar ce tărăboi mai face ticălosul ăla bătrîn! Va trebui să-i alinăm suferințele cu cîteva pilde din *Poveștele Pelerinului.* Mîine vom primi un mesaj și va fi zarvă mare și s-ar putea să plecăm cu toții la Londra, ceea ce nu va fi tocmai rău în cazul unei ființe ce s-a dovedit o pradă atît de ușoară pentru dorințele ce-și au izvorul în plictiseală. Benson urlă întruna. Care va să zică, cîinele ăsta bătrîn nu și-a dat încă de tot duhul. Latră la lună ca un disperat. Dar ia te uită la ea ! Nici nu se sinchisește măcar. Îi e tot una dacă gîngurim ca turturelele sau ne frîngem glasurile răcnind ca o ceată de lei. Ce liniște și împăcare i se citește pe chip ! Benson sau Cupidon se bucură deopotrivă de simpatia ei. Ce radioasă ar mai zîmbi dacă s-ar găsi cineva să alteiască aceste două creaturi pe o singură tulpină ! Dar ce s-aude oare ? E croncănit de corb sau schelălăitul lui Benson ? Acum scoate din gît niște sunete înfundate, ceva între orăcăitul unei broaște și croncănitul răgușit al unui corb. Pe cinstea mea, junele o să-l omoare ! E timpul să-i venim în ajutor. Căci salvatorul se acoperă de mai multă cinste dacă-și face apariția în ultima clipă decît dacă împiedică din capul locului o catastrofă".

— Hei, hei dar ce se întîmplă acolo ?

Rostind aceste vorbe, tînărul înțelept se ridică tacticos în picioare și pași agale spre cîmpul de luptă unde dădu cu ochii de sfîntul Gheorghe, gîfîind deasupra balaurului doborît.

— Salve, Ricky, tu ești oare ? exclamă Adrian. Dar arătarea asta cine mai e ! De necrezut ! Benson în persoană !

— Fă-l pe ticălosul ăsta să se ridice de-acolo, îi întoarse Richard vorba, respirînd din greu și agitîndu-și mai departe creanga uriașă de frasin.

— S-ar părea că nu e în stare să se ridice, spuse Adrian. Dar ce s-a întîmplat aici ? Benson ! Ricky, să știi că treaba asta nu-i a bine !

— Se preface, urlă ca un sălbatic Richard. Auzi să mă spioneze ! Formidabil ! Ți-am spus eu că se preface. Și să știi că nu l-am altoit încă cum se cuvine ! De asemenea specimene nu trebuie să-ți fie niciodată milă ! Ia să facă bine să se scoale singur !

— Tînăr neînduplecat, aruncă o dată nuiaua aia uriașă !

— Și unde mai pui că pe deasupra i-a scris lui tata, urlă Richard. Spion ticălos, fă bine și scoală-te singur !

— Aoleu, nici în ruptul capului, mormăi Benson cu glas răgușit. Dom'le Hadrian vă am martor, el... aoleu, spinarea mea ! Și în loc să-și istorisească mai departe martiriul, Benson începu să emită o suită de sunete cavernoase.

— S-ar zice că spinarea ți-o iubești cel mai mult din tot corpul, murmură Adrian. Ei hai, Benson, fii bărbat! Domnul Richard s-a descotorosit de nuia. Hai, ridică-te o dată și-o să mergem acasă să vedem acolo cît te-a căptușit de bine !

— Aoleu, e diavolul în persoană, dom'le Hadrian ! V-o jur eu că așa e ! gemu Benson, neștiind ce să mai facă pentru a-și alina durerile.

Adrian îl apucă pe Benson de guler și îl ridică cu forța în capul oaselor. De-abia atunci reuși să-și dea seama de ce e-n stare la mînie înzestratul său elev. Haina nenorocitului valet era complet descusută și atîrna ruptă în bucăți, iar pălăria i se turtise de tot. Bietul om era în așa hal de slăbit și speriat, încît nemilosul său călău nici n-apuca să miște bine un deget că el și tresărea și începea să tremure ca varga. Richard nu-l slăbea nici o clipă din priviri, ținînd strîns în mînă nuiaua lui enormă. Pe chip nu i se citea nici urmă de milă. Valetul își în-

toarse capul spre Richard și, dînd cu ochii de el, scoase imediat un geamăt.

— Uite, nu mă scol! Nu mă scol nici în ruptul capului! Dom'le Hadrian nu vedeți că iar e gata s-o ia de la-nceput cu măcelul ? Și să știți că dacă stați așa cu mîinile-n sîn, sînteți răspunzător în fața legii, dom'le. Pînă nu pleacă de-aici, nu mă scol nici mort !

Și Benson nu se lăsă convins pentru nimic în lume să se ridice în picioare atîta timp cît nemilosul său călău nu consimțea să plece de-acolo. Adrian îl trase pe Richard deoparte.

— Ricky dragă, l-ai omorît de-a binelea pe diavolul ăsta nenorocit ! Cred că e cazul să te mulțumești cu atît. Uită-te numai cum arată la față !

— Lașul se dădea întruna în lături cînd îl pocneam, replică Richard. L-am atins la spate și atunci a început să se ferească și mai tare. Dacă am văzut așa, i-am atras atenția că o să-l altoiesc și mai vîrtos !

În fața unei asemenea dovezi de ferocitate civilizată, Adrian începu să rîdă cu gura pînă la urechi.

— L-ai avertizat deci ? Ei să știi că ai crescut în ochii mei cu asta ! I-ai spus că o să-l altoiești și mai tare ?

Și Adrian începu din nou să rîdă cît îl ținea gura.

— Ei gata, acum te-ai răcorit ! Și-apoi, uite, sosește Lady Blandish. Nu poți să te dai din nou în spectacol în fața unei doamne. Întîmpin-o și spune-i că zgomotele pe care le-a auzit veneau de la o viță înjunghiată sau, mai degrabă, spune-i că era vorba de înfricoșătorul Argus.

Richard zvîrli cît colo nuiaua uriașă din lemn de frasin și porni s-o întîmpine pe Lady Blandish. Auzind șuieratul nuielei ce zbura prin aer, Benson începu să geamă disperat și să tremure din tot corpul. În cele din urmă, Adrian îl convinse să se ridice de pe jos. Greoiul valet era dispus să nu-și precupețească nici un efort în speranța că astfel își va mai calma rănile trupului. Cu fiecare pas pe care îl făcea, ai fi zis că Benson o să se desfacă în bucățele. Smiorcăitul și gemetele sale erau de-a dreptul înfricoșătoare.

— Cît te-a costat pălăria asta ? îl întrebă Adrian în timp ce valetul își punea pe cap podoaba cu pricina.

— Păi, e o căciulă din blană de castor care valorează 25 de șilingi, dom'le Hadrian, răspunse Benson oblojindu-și vînătăile.

— Cea mai ieftină poliță de asigurare de care mi-a fost dat s-aud în viață, replică Adrian.

Benson păşea împleticindu-se şi printre gemete îi mai strecura cîte o vorbă nemilosului său consolator.

— Dom'le Hadrian băiatul e un diavol ! Pe cinstea mea, e diavolul în persoană, dom'le ! Aoleu, diavolul în persoană, asta e ! Da să ştiţi că eu nu mai pot să merg. Chemaţi pe cineva să mă poarte pe braţe. Şi trimiteţi, vă rog, după doctorul Clifford. N-o să mai fiu bun de nimic cît oi trăi, căci n-a rămas nici un oscior teafăr în mine, dom'le Hadrian !

— Ei, Benson, vezi ce păţeşti dacă te iei la harţă cu Venus ? Sper că fetele de la castel te vor îngriji cum se cuvine. Ia spune-mi, eşti prieten cu şefa lor, nu-i aşa ? De asta depinde totul !

— Eu nu sînt decît un biet servitor credincios, mîrîi valetul.

— Atunci singurul tău prieten e patul. Fugi în pat cît poţi mai repede !

— Da' nu mai pot să merg, exclamă Benson oprindu-se hotărît. E musai să mă poarte cineva pe braţe, schelălăi el. Dom'le Hadrian e o ruşine, zău, să pretindeţi să merg în halul ăsta.

— Heavy Benson, trebuie să admiţi, dragul meu, că eşti greoi [1] şi la propriu şi la figurat, replică Adrian. Aşa că, cu tot regretul, eu nu te pot duce în spinare. Văd însă că se întoarce domnişorul Richard. Poate binevoieşte el să te-ajute !

La auzul acestor vorbe, Benson îşi recăpătă subit forţele şi porni cu paşi tîrşiiţi mai departe.

Lady Blandish îl găsi pe Richard foarte abătut.

— Am fost teribil de speriată, spuse ea. Explică-mi de unde veneau zgomotele pe care le-am auzit ?

— Cineva a pedepsit o iscoadă, asta-i tot, răspunse Richard.

Lady Blandish zîmbi şi, privindu-l plină de dragoste, îşi trecu mîna prin părul lui.

— Asta a fost tot ? Dacă eram bărbat, procedam şi eu la fel. Sărută-mă, scumpul meu !

---

[1] Joc de cuvinte : În limba engleză *heavy* înseamnă „greu".

CAPITOLUL XXI

Richard este chemat la oraş
să i se ţină o predică

A doua zi, spre ora prînzului, locuitorii de la Raynham Abbey aflaseră deja cu toţii că Berry, omul baronetului, sosise în grabă mare de la Londra cu instrucţiuni precise de a-l aduce pe Richard la tatăl său, că domnişorul Richard refuzase categoric să se supună, ba, mai mult, se jurase că nu pleacă nici mort, îşi sfidase părintele şi, pe deasupra, îi spusese lui Berry să se ducă la dracu.

Între Berry şi Benson era o deosebire ca de la cer la pămînt. În timp ce Benson nu putea să sufere femeile, Berry era admiratorul lor cel mai înflăcărat. În afară de propria sa persoană, plină de măreţie, dealtfel, gîndurile lui Berry erau absorbite în exclusivitate de femei cărora le acorda din plin respectul cuvenit. Omul baronetului avea o ţinută maiestuoasă, şi folosea cuvinte din dicţionarul lui Johnson. Printre cameristele şi slujnicele de la Raynham Abbey, gambele sale superbe reuşiseră să stîrnească discordia şi înfiorarea pe care podoabele acestea par a fi sortite să le producă, de obicei, în sufletul gingaş al unei femei. În plus, îi mersese vestea că avusese de suferit de pe urma sexului frumos din care pricină, la cel mai mic gest, femeile erau gata să suspine toate după el.

Într-un cuvînt, graţie gambelor sale superbe, vocabularului ales şi aureolei ispititoare cu care îl încununase misterioasa dorinţă de răzbunare a lui Venus, acest Adonis al rîndaşilor era un personaj de vază în lumea sa şi se purta ca atare.

Aflînd, la rîndul său, de freamătul pe care-l stîrnise sosirea lui Berry, Adrian îl chemă imediat la el şi fu informat asupra scopului şi rezultatelor misiunii sale.

— Era mai bine dacă discutai din capul locului cu mine, spuse Adrian. Te credeam mai descurcăreţ în astfel de situaţii!

— Scuzaţi-mă, domnule Adrian, murmură el, străduindu-se din răsputeri să se explice. Mii de scuze, dar în calitate de recipient al unor indicaţiuni speciale nu-mi puteam permite să acţionez ca un agent ce se află în deplinătatea libertăţilor sale.

— Berry, du-te din nou la Richard. Dacă se cramponează în continuare și nu vrea să meargă cu tine, s-ar putea ca lucrurile să se complice. Cred că n-ar fi rău să-i dai a înțelege că la mijloc e vorba de o apoplexie. Doar o simplă aluzie și e de-ajuns! Să fii atent, Berry cînd te-ntorci la Londra, ai face bine să nu sufli o vorbă despre lecția pe care a primit-o Benson sau altfel zis de „castigațiunea" lui, ca să folosim un cuvînt din dicționarul lui Johnson.

— Voi proceda întocmai, domnule!

Insinuările tînărului înțelept avură imediat efectul scontat asupra lui Richard. Acesta, după ce scrisese în pripă cîteva rînduri pe care i le dădu lui Tom să le ducă la Belthorpe, încălecă pe cal și galopă cu sufletul la gură pînă la gara Bellingham.

În clipa în care Speranța Raynham-ului se năpustea ca o furtună în camera de la hotelul unde locuia Sir Austin, acesta tocmai își lua tacticos, ceva mai devreme ca de obicei, masa. Baronetul nu era supărat pe fiul său. Ba dimpotrivă. Sir Austin se frămîntase toată ziua după ce primise scrisoarea lui Benson, căci ca întotdeauna cînd mîndria sa nu-și spusese încă cuvîntul, dădea dovadă de un excepțional simț al dreptății și era dispus să-și facă fel de fel de scrupule. Se învinovățea, astfel, că nu era suficient de afectuos cu fiul său și că, absorbit de grija exagerată pentru viitorul acestuia, nu se apropiase poate de el așa cum s-ar fi cuvenit. Baronetul își imputa întruna că, în ciuda atîtor strădanii, nu reușise pînă la urmă să-i fie lui Richard deopotrivă mentor și părinte, să-i țină loc de mamă și de tată, să-i fie atît susținător cît și tovarăș. Nu era însă cazul să-și facă un examen de conștiință pentru a descoperi unde greșise în aplicarea „sistemului". Căci plecase de la Raynham exact în clipele cele mai critice ale vîrstei marilor pasiuni, iar incidentul cu „tînăra aceea din parohie" (cum o numea Benson în scrisoare pe suava Lucy) era consecința.

Într-adevăr, mîndria și reticența erau principalii săi dușmani, dar de data aceasta avea să-i înfrîngă cu orice chip. Ca atare începu prin a-și îmbrățișa fiul. Greu lucru de imaginat la un englez care, pe deasupra, este cuprins de valuri de rușine ori de cîte ori e silit să-și exprime deschis sentimentele! Și totuși, îmbrățișîndu-și fiul, baronetul încercă o plăcere stranie. Iar tînărul se dovedi

la fel de receptiv în fața acestei dovezi de afecțiune. Era profund emoționat. Începuseră oare inimile lor să vibreze din nou la unison ca în acele zile de caldă intimitate pe care le cunoscuseră înainte de anotimpul mugurilor ce dau în floare ? Dar cînd Richard, care era cu răsuflarea tăiată, din pricina sosirii sale precipitate, reuși să exclame, în cele din urmă : „Tată scump, scumpul meu tată, ești sănătos deci ! Ah, cît de mult m-am temut să nu... Te simți mai bine, nu-i așa ? Ah, slavă Domnului !", Sir Austin se dădu imediat în lături.

— Sănătos ? ! spuse el. Bine, dar ce credeai că s-a întîmplat ?

În loc de răspuns, Richard se trînti într-un fotoliu și, luînd mîna tatălui său, i-o sărută. Sir Austin se așeză și el alături, așteptînd o explicație.

— Doctorii ăștia sînt pur și simplu niște proști, izbucni Richard. Am fost sigur că se-nșală ! Nu sînt în stare nici măcar să facă deosebirea între o durere de cap și un atac de apoplexie. Oricum, a meritat galopul pînă aici ca să te văd. Ai plecat atît de brusc de la Raynham, dar constat că ești perfect sănătos ! Chiar a fost vorba de apoplexie ?

Cu sprîncenele încruntate, Sir Austin răspunse :

— Nu, n-a fost !

— Dacă erai cu-adevărat bolnav, continuă Richard, n-aș fi putut sosi la timp, deși în cazul unei anchete cu privire la situația calului cu care am venit aici, procurorul ar fi ajuns la concluzia că doctorii se fac vinovați de uciderea unui biet animal. Cassandra ar fi fost complet istovită. Am sosit prea devreme la gară și nu puteam să mai aștept trenul, așa că am pornit mai departe călare și am parcurs drumul în patru ore și trei sferturi. O adevărată performanță, nu-i așa ?

— Iar cavalcada ți-a făcut, sper, poftă de mîncare, replică baronetul, care nu se vădea prea încîntat să constate că graba care-l adusese pe tînăr la oraș nu se datora în primul rînd supunerii în fața ordinelor sale.

— Sînt gata să iau masa, răspunse Richard. Am suficient timp să prind ultimul tren de la noapte. Pe Cassandra o las în grija dumitale să se mai refacă puțin.

Fără să scoată o vorbă, părintele își servi fiul cu supă, iar Richard începu să mănînce cu o însuflețire care putea trece drept poftă de mîncare.

— Toate bune la Raynham ? întrebă Sir Austin.

— Da, tată.
— Nimic nou ?
— Nimic, tată.
— Nici o schimbare de cînd am plecat ?
— Absolut nici o schimbare.
— Aştept cu multă bucurie să mă reîntorc acasă, spuse baronetul. Şederea mea la Londra a fost, fără îndoială, utilă. Am cunoscut cîteva persoane agreabile, care, spre sfîrşitul toamnei, ne vor face onoarea să ne viziteze. Sînt oameni pe care sînt convins că-ţi va face plăcere să-i cunoşti. Ei aşteaptă cu mult interes să vadă Raynham-ul.
— Iubesc nespus bătrîna noastră casă ! exclamă Richard. Nu voi părăsi niciodată acele locuri !
— Ia te uită, dar parcă înainte de plecarea mea mă rugai întruna să te duc să vezi Londra !
— Eu, tată ? ! Ce ciudat ! Poate ! Dar nu vreau în nici un caz să rămîn aici. Ce-am văzut îmi este de-ajuns.
— Dar, ia spune-mi ai nimerit uşor pînă aici ?
Richard izbucni în rîs şi-i povesti cît de uluit fusese văzînd puzderia de oameni ce alergau preocupaţi de colo pînă colo. În concluzie, tînărul adăugă :
— Nicăieri nu-i mai bine ca acasă !
Observînd strălucirea simptomatică din ochii săi, baronetul îi vorbi într-un mod cît se poate de ambiguu.
— Fiul meu, spuse el, a-ţi lega inima la voia întîmplării de orice-ţi iese în cale, înainte de a fi cunoscut cum se cuvine lumea, iată în ce constă nebunia tinereţii ! Înclină-te în faţa timpului, dragul meu ! Căci maxima aceasta este mult mai înţeleaptă decît îndemnul horaţian pe care-l urmezi tu !
„Ştie totul", gîndi Richard şi, în aceeaşi clipă, avu sentimentul că între el şi tatăl său se deschide o prăpastie.
Cînd, în fine, terminară de mîncat, Richard se uită grăbit la ceas şi exclamă plin de însufleţire :
— Dacă merg pe jos, ajung la timp la gară. Veniţi şi dumneavoastră cu mine, nu-i aşa ?
Baronetul nu scoase nici o vorbă. Richard era pe punctul de a repeta întrebarea, dar cînd văzu că tatăl său îl fixează cu o privire plină de înţeles, se intimidă şi începu să se joace nehotărît cu paharul.
— Aş dori să mai bem puţin vin roşu, spuse baronetul.
Li se aduse vin şi rămaseră singuri. Sir Austin se apropie de fiul său şi începu să vorbească astfel :

— Richard, nu-mi dau seama ce vei fi gîndit tu despre mine în toți acești ani de cînd trăim alături. În orice caz, n-aș putea spune c-am dat dovadă de nerăbdare, străduindu-mă să mă cunoști mai bine. Iar dacă aș pieri cumva înainte de a-mi fi dus opera la bun sfîrșit, n-aș considera că mi-am primit răsplata doar pe jumătate fiindcă soarta nu mi-a dat prilejul să aud mulțumirile tale. Astăzi înțeleg că s-ar putea să nu am niciodată această satisfacție. Dar să știi că o faptă bună nu rămîne niciodată nerăsplătită. Voi fi împăcat dacă te voi ști pe tine fericit și înconjurat de succese. Se opri o clipă să respire, apoi continuă : Ai suferit o pierdere grea în copilărie. La auzul acestor cuvinte, tată și fiu se schimbară amîndoi la față. Pentru ca tu să nu simți această pierdere, m-am izolat de bună voie de restul lumii și m-am dedicat întrutotul binelui tău. Iar astăzi pot afirma, nu fără întemeiată mîndrie, că fiul pe care l-am crescut eu se numără printre ființele cele mai minunate de pe acest pămînt. Dar tocmai din această pricină tu ești și mai vulnerabil decît alții în fața ispitei și riști să te afunzi mai adînc decît ei în mlaștina păcatului. Căci să nu uităm, cel mai bun dintre îngeri a fost acela care s-a prăbușit în infern !

Baronetul se opri din nou. Richard își pipăi ceasul.

— În vinele Feverelilor curge un sînge aparte, fiule. Nenorocirile se abat lesne asupra noastră. Poate par superstițios, dar cred că nu sînt mulți bărbați care au parte în viață de încercările ce ne sînt hărăzite nouă. Am constatat eu însumi acest lucru. Iar tu, fiul meu, ești plămădit din două ființe diferite. Ai o fire pasionată și impulsivă. Pasiunile tale sînt violente. Într-un fel, ai simțit deja gustul răzbunării. Ți-ai dat astfel seama că dorința oarbă de răzbunare poate dezlănțui valuri de sînge. Acum însă, în tine se trezește o putere nouă. Pășești pe scena largă a vieții unde lupta nu se mai dă cu soldăței de plumb. Și pășind în viață, vii înarmat cu o forță care-ți dă, deopotrivă, puterea să creezi și să distrugi.

Sir Austin făcu o scurtă pauză pentru a da și mai multă importanță marelui adevăr pe care intenționa să-l rostească.

— Să nu uităm că în această lume există și femei, îi spuse el lui Richard.

În aceste clipe, însă, inima tînărului făcea cale-întoarsă, gonind nebunește spre Raynham.

— Ei bine, abia atunci cînd ne ies în cale femeile sîntem puşi cu adevărat la încercare. Numai atunci cînd ajungem să le cunoaştem ne dăm seama că viaţa poate fi o farsă banală sau un dar ceresc. Femeile sînt adevărata noastră piatră de încercare! Dragostea faţă de o fiinţă umană este ordalia sufletului, iar ele, femeile, sînt ordalia noastră, indiferent că le iubim sau nu.

În vreme ce baronetul vorbea, tînărul auzea fluieratul trenului. Vedea pădurea scăldată în lumina clarului de lună şi înaintea ochilor i se înfăţişa chipul iubitei. Făcea eforturi disperate ca să stea liniştit şî să-şi asculte părintele.

— Cred, spuse baronetul fără prea multă convingere, că există şi femei bune.

„O, de-ar fi cunoscut-o el pe Lucy!" gîndi Richard.

— Totuşi, continuă Sir Austin, privindu-l ţintă pe Richard, puţini sînt aceia cărora le e dat să le întîlnească din prima clipă. Aş zice chiar că nimeni nu are această şansă. Descoperim fiinţa ideală abia după îndelungi suferinţe, de cele mai multe ori atunci cînd nerozia ne-a marcat viaţa şi soarta ne este deja pecetluită. Căci femeile nu sînt scopul ci instrumentul vieţii. La tinereţe vedem în ele o simplă delectare şi, nenumăraţi bărbaţi, care nu au nici măcar scuza unei vîrste fragede, îşi aleg soţia — sau ceva mai rău poate — avînd în vedere numai acest scop. Am sentimentul că femeile ne pedepsesc fiindcă, nesocotim astfel adevăratul lor rost în viaţă. Ele pedepsesc societatea.

Baronetul duse mîna la frunte, absorbit de consecinţele acestei situaţii. „Nici elevul cel mai silitor nu poate învăţa atît de bine ca un dascăl cinstit", stă scris în *Poveţele Pelerinului*, iar Sir Austin, străduindu-se să vorbească cu moderaţie despre femei, începea să-şi dea seama că dreptatea se află şi de partea lor.

Acum Sîngele Rece începu să-i vorbească Sîngelui Fierbinte despre Iubire.

Sîngele Rece spuse: „Iubirea este un sentiment firesc, fruct pirguit al animalului din fiinţa noastră."

Sîngele Fierbinte gîndea astfel: „Iubirea e divină! Este singurul lucru pentru care merită să trăim în această lume!"

Sîngele Rece spuse: „Iubirea este o febră ce ne pune la încercare tăria şi deseori ne duce la pierzanie!".

Sîngele Fierbinte gîndea astfel : „Oriunde m-ar duce Iubirea eu tot o voi urma !"

Sîngele Rece spuse : „Iubirea — un cuvînt pe care bărbaţii şi femeile obişnuiesc să-l folosească pentru a-şi idealiza poftele."

Sîngele Fierbinte gîndea astfel : „Iubirea este o veneraţie, o religie, este însăşi viaţa !"

Gîndurile celor două fiinţe păşeau alături, ca doi străini.

Apoi baronetul încercă să-şi înduioşeze fiul.

— Richard dragă, tu ştii că te iubesc ! Nu-ţi poţi da însă seama cît de mult ţin la tine ! Trebuie să înţelegi totuşi că este vorba de un sentiment foarte profund şi... dar prefer să nu vorbesc despre asemenea lucruri. În fine, un tată se vede deseori silit să pretindă recunoştinţă din partea copiilor săi deoarece singura expresie reală a acestei gratitudini este binele moral al copilului. Dacă preţuieşti afecţiunea ce ţi-o port sau dacă mă iubeşti la rîndul tău, străduieşte-te, atît cît îţi stă în putinţă, să nu iroseşti ce-am reuşit să-ţi dăruiesc şi fereşte-te de capcanele ce te împresoară. A fost o vreme cînd totul depindea numai de mine. Astăzi lucrurile s-au schimbat. Gîndeşte-te la dragostea mea, fiule. Mă tem că această dragoste se deosebeşte de iubirea altor părinţi pentru copiii lor. Fiinţa mea întreagă depinde de fericirea ta, tot ce faci tu este hotărîtor pentru mine. Orice pas vei face în viaţă va fi legat prin cele mai intime fire de fericirea sau dezastrul meu. În viaţă am avut decepţii mari, fiule !

Pînă aici totul a mers bine. Richard îşi iubea tatăl şi, în ciuda exaltării ce pusese stăpînire pe el, cuvintele baronetului îi umpleau sufletul de emoţie. Din nefericire, însă, baronetul, care printr-o fatalitate a soartei nu-şi dădea niciodată bine seama cînd a cîştigat o luptă, găsi de cuviinţă să-şi mai îndulcească predica aridă, glumind un pic pe seama tinerilor cărora le-a intrat în cap că sînt îndrăgostiţi. Îi explică, plin de ironie, că exact atunci cînd junii cu pricina sînt mai fragezi şi necopţi la minte le vine aşa, deodată să se căsătorească ! Teribil lucru, pe care nici cei mai înţelepţi şi mai vîrtoşi dintre bărbaţi nu-l fac decît după lungi ezitări şi de-abia atunci cînd s-au umilit singuri şi şi-au primit pedeapsa pe deplin. Îi înfăţişă apoi portretul Junelui Nerod — obiect general de batjocură şi compătimit în taină de toată lumea. Descrise apoi femeia,

fantasma aceea stranie ce se înfiripă în imaginația noastră, și ne acaparează dintr-odată toate simțurile.

Îi vorbi de cazul clasic al bărbatului convins că-și va tutela nevasta, dar care, pînă la urmă, descoperă că nu e în stare să se conducă pe el însuși. Îl lămuri că specimenele acestea văd în viitoarele lor soții un juvaer de preț pentru care ar fi în stare să dea foc întregii omeniri cu riscul chiar de a pieri și ei în vîlvătaie, numai și numai ca să nu piardă o bucățică așa de aleasă. Îi împuie într-atîta capul cu povestea ultracunoscută a Junelui Nerod, pînă ce junele nerod de lîngă el se îmbujoră la față și simți că-și pierde respirația de furie și rușine.

După o asemenea perorație, înțelepciunea nu-i mai slujea baronetului la nimic, căci își ratase ținta. Putea el mult și bine să disece erosul și să analizeze femeia. Indiferent dacă îi recunoștea drepturile sau o picta în culori trandafirii, indiferent cît de șiret, amabil, spiritual, patetic sau sublim s-ar fi dovedit acum baronetul în înțelepciunea lui, totul era de prisos — se adresa unui surd. Își încheie perorația cu următoarea întrebare rostită cu blîndețe :

— Ei bine, Richard, n-ai nimic să-mi spui ? Se aștepta la o confesiune care, fără doar și poate, ar fi restabilit imediat încrederea deplină ce existase între ei. Răspunsul veni însă rece și aspru :

— Nimic !

Profund afectat, baronetul se lăsă moale într-un fotoliu și începu să-și frîngă degetele. Iar Richard, care nu mai avea chef să continue dialogul, se duse la fereastră.

Prin ochiurile geamului se zărea un petic de cer ; cîteva stele licăreau stins prevestind luna. Încet, încet, luna se înălța pe boltă ; pădurile o întîmpinau întinzînd spre ea rămurișul lor bogat. Și steaua sa va fi la locul știut. Stratul subțire de mușchi verde, așezat cu grijă în jurul florilor de sub fereastră, îi mîngîie nările cu mirosul lor reavăn de pădure, umplîndu-i sufletul de dorințe năvalnice. Richard tremura cuprins de suspine. Atunci tatăl său se apropie de el și-i puse mîna pe umăr.

— Chiar n-ai nimic să-mi spui, fiule ? Mărturisește-te, Richard ! Și nu uita că sufletul în care domnește o umbră de minciună nu-și găsește niciodată pacea !

— N-am absolut nimic să vă spun, *Sir*, răspunse tînărul, privindu-și părintele drept în ochi.

Baronetul își retrase mîna de pe umărul lui și începu să se plimbe prin cameră. În cele din urmă, Richard nu mai fu în stare să-și stăpînească nerăbdarea și exclamă :

— Doriți să rămînă aici, *Sir* ? Nu voi pleca la Raynham în seara aceasta ?

Stîngaci, baronetul încercă din nou să facă o glumă.

— Cum chiar vrei să prinzi trenul după ce i-ai dat un avans de zece minute ?

— Mă duce Cassandra, spuse tînărul cu naivitate. N-am s-o obosesc prea tare. Sau poate mi-l împrumutați dumneavoastră pe Winkelried ? Cu un asemenea cal ajung acasă în maixmum trei ore !

— Ei, dar știi bine că vei găsi porțile închise.

— Atunci las calul în sat. Dowling l-a mai îngrijit și altădată și știe cum să se poarte cu el. Îmi împrumutați calul, *Sir* ?

În timp ce rostea aceste cuvinte, Richard se lumină dintr-odată la față. Căci dacă în seara aceea nu reușea să-și întîlnească iubita, putea cel puțin să fie în preajma ei, avea posibilitatea să respire același aer și, privind pierdut la steaua ce-i lumina iatacul, avea să asculte odată cu ea foșnetul șoptit al acelorași copaci ce fremătau în noapte. Distanța dintre ei i s-ar fi părut atunci mai mică, asemeni unei dorințe pe jumătate împlinite, iar chipul fetei, luminos ca un Luceafăr i-ar fi apărut parcă aievea înaintea ochilor.

Deasupra geamurilor ei, își clădiseră cuibul două rîndunele, două suflete unite sub același acoperiș, păsări binecuvîntate ce fermecau cu ciripitul lor pe frumoasa adormită din iatac. Și, fără să-și dea seama, inima îndrăgostitului zbură dintr-odată spre cele două rîndunele, care deveneau astfel întruchiparea vie a viselor sale tainice de fericire. Nu trecea zi în care să nu le privească cum își luau zborul în liniștea împăcată a dimineții.

Richard avu deodată impresia că dacă ar fi la Raynham în zorii zilei, și ar putea privi ca de obicei zborul avîntat al celor două păsărele, pierderea dureroasă, imensă, pe care o suferea în seara aceea, nevăzînd-o pe Lucy, ar fi fost pe deplin compensată. Atunci ar fi fost în stare să-și ierte părintele și să-l iubească din nou. Ar fi fost dispus să îndrăgească Londra, viața, ba chiar întreaga lume. Nu avea altă dorință decît să vadă siluetele delicate ale celor

două păsărele, luîndu-şi zborul în tăcerea neclintită a dimineţii. Atîta doar şi nimic mai mult.

Ironiile baronetului nu făcuseră altceva decît să înaripeze şi mai mult imaginaţia tînărului. Continuă să-i pună mai departe răbdarea la încercare.

— La ce bun să pleci, doar ştii bine că nu mai găseşti pe nimeni treaz la Raynham şi apoi nu se face să deranjezi slujnicile la miezul nopţii.

Nu exista însă obiecţie la care Richard să nu găsească un răspuns.

— Ei bine, fiule, spuse baronetul pe acelaşi ton ironic, află, atunci, că dorinţa mea cea mai vie este să rămîi la Londra !

— În cazul acesta, înseamnă că nici n-a fost vorbă de boală, strigă Richard disperat, înţelegînd de-abia acum că fusese victima unui complot.

— Am fost complet sănătos, şi cred că asta îţi face cea mai mare plăcere.

— Atunci la ce bun m-au minţit cu toţii ? izbucni tînărul, cuprins de mînie.

— Dragă Richard, am impresia că tu eşti cel mai în măsură să găseşti răspunsul la acestă întrebare, replică Sir Austin pe un ton ferm în care se putea distinge totuşi o urmă de blîndeţe.

Teama de a nu fi identificat cu Junele Nerod îl făcu pe Richard să renunţe la orice discuţie. Iar Sir Austin, văzîndu-şi fiul cum scrîşneşte din dinţi, ca şi cum ar fi vrut să transforme în pulbere mînia din care aveau să izbucnească exploziile viitoare, consideră că pentru moment este mai bine să-i dea pace.

CAPITOLUL XXII

În care febra începe să se facă simţită

Timp de trei săptămîni, Richard a fost reţinut la Londra pentru a suporta rigorile „sistemului" într-o atmosferă cu totul nouă. Era silit să-i asculte pe numeroşii oameni de ştiinţă care îl vizitau pe tatăl său, dornici să-şi reînnoiască prietenia cu acesta. I se spunea întruna să le acorde importanţa cuvenită, respectîndu-i şi studiindu-i

ca pe o pildă demnă de urmat căci grație profunzimii și complexității lor intelectuale savanții reprezentau pentru Sir Austin singurele creaturi demne de invidia noastră. Neavînd încotro, Richard a acceptat pînă la urmă să fie prezentat și familiei Grandison. Se resemnase să dea ochii cu ființe în aceeași situație ca și el, de teamă ca nu cumva să fie considerat un June Nerod. Gîndul că ar fi putut fi confundat cu un asemenea specimen îl făcea pe bietul băiat să suporte totul fără măcar să crîcnească.

Acum situația devenise de-a dreptul oribilă. Totul i se părea o insultă revoltătoare la adresa fetei minunate pe care o purta în inimă și gîndul că lumea l-ar putea lua în rîs pe motiv că îndrăgește pe minunata lui Lucy îl făcea să clocotească de indignare, trezindu-i în suflet un sentiment prematur de mizantropie.

Pe de altă parte, „sistemul" se străduia să-i arate soarta ce ne așteaptă dacă ne lăsăm pradă „tinerelor fete din parohie". În acest scop, recurgîndu-se la rețeta ce-i fusese prescrisă și avocatului Thompson, Richard era tîrît noapte de noapte prin tainițele Londrei pentru a se convinge cu propriii săi ochi cum arată fiii și fiicele tenebrelor, pentru a le urmări zbănțuiala și viața deșănțată ce-i afunda cu fiece pas tot mai adînc în mlaștina pierzaniei.

Dacă ar fi să judecăm însă după întrebările pe care și le nota baronetul în carnețel în momentele sale de adîncă meditație („Oare numai bărbații își fac de cap la tinerețe ?"), s-ar părea că priveliștile acestea se dovedeau mai instructive pentru profesor decît pentru elev. Căci mai mult ca sigur, Sir Austin n-ar fi avut nici un motiv să-și pună asemenea întrebări pe vremea cînd se afla la Raynham. Mai departe, se putea citi : „Oare bărbații nu acordă o importanță prea exagerată..." urmau cîteva puncte de suspensie și manuscrisul nu mai sufla nici o vorbă în această privință. Am totuși impresia că de cînd se afla la Londra, baronetul începuse să manifeste mai multă înțelegere față de cauza femeilor iar contactul pe viu cu realitatea părea să nu se fi soldat fără învățăminte. Lui Richard însă, scenele la care era silit să asiste i se înfățișau într-o lumină stranie și sumbră și nu făceau decît să-i sporească și mai mult sentimentul de mizantropie ce i se strecurase în suflet și de care nu era cruțată decît o singură ființă — iubita lui.

În primele două săptămîni de exil, cîteva rînduri drăgăstoase primite de la Lucy îl ajutară pe Richard să-şi menţină moralul. Apoi corespondenţa se întrerupse brusc şi bietul băiat fu cuprins de o melancolie atît de profundă, încît Sir Austin se văzu silit să ia măsuri urgente pentru a grăbi reîntoarcerea lor la Raynham. La sfîrşitul celei de a treia săptămîni, în timp ce luau micul dejun, Berry îi prezentă baronetului două scrisori ce purtau ştampila Raynham-ului. După ce o citi pe prima, baronetul îşi întrebă fiul dacă este dispus să părăsească metropola.

— Ca să ne întoarcem la Raynham ? exclamă Richard, dar dîndu-şi seama că reacţionase întocmai ca un june nerod, adăugă imediat cu indiferenţă :

— Cum doriţi dumneavoastră, *Sir*.

Ca atare, Berry primi instrucţiuni să pregătească cele de cuviinţă pentru întoarcerea lor urgentă la Raynham. Scrisoarea de pe care Sir Austin tocmai îşi ridicase privirile pentru a afla dorinţa fiului său, era opera tînărului înţelept şi suna astfel :

„Benson se restabileşte cu o tenacitate de cîine. Pretinde nişte despăgubiri uriaşe. Ferice de casa în care martirul este un prostănac plin de devotament ! Sînt pe deplin de acord cu dumneavoastră că prostănacul nostru fidel este un servitor foarte dibaci cînd e vorba de urzit intrigi. De-acum putem spune că Benson a intrat în istorie ! I-am comunicat că nu poate pretinde o recompensă mai mare şi m-am străduit să-i demonstrez că un gentleman trebuie să suporte cu stoicism biciul sorţii căci numai astfel catadicsesc muzele să-i acorde cît de cît atenţie. Dar trebuie să vă mărturisesc cu tot regretul că Benson nu se mulţumeşte să fie consolat cu un asemenea panseu şi preferă mai degrabă să-şi păzească pielea şi să ducă o viaţă de trîntor.

S-ar părea totuşi că eroismul nu se deprinde dintr-odată ci e nevoie de exerciţii îndelungate pentru aşa ceva. Benson este din fire un nerod. Restul sînt daruri cu care l-a copleşit viaţa.

Tînăra persoană a renunţat să mai stea în vecinătatea noastră. Am discutat personal cu frumoasa papistaşă şi, bineînţeles, cu fermierul Blaize. Au dat amîndoi dovadă de suficient bun simţ, deşi m-au ameţit cu jurămintele şi suspinele lor.

Ea e frumoasă. Sper că nu-şi dă cu sulimanuri. Aş mai putea adăuga că are şi picioare strașnice. De două ori pe săptămînă se deplasează la Bellingham pentru a-şi primi împărtăşania. Iar după ce se spovedeşte şi se curăţă de păcate, graţie onctiunii papistaşe, zboară înapoi acasă cu şi mai multă vioiciune, fapt de care muşchii mei de protestant s-au putut convinge singuri. Întîmplarea a făcut să o întîlnesc şi să stăm de vorbă tocmai cînd se îndrepta spre Bellingham. Şi în privinţa părului e la înălţime. Lady Godiva ar putea-o provoca la o întrecere ; cred că ar fi o confruntare între forţe aproape egale. Nu v-a frapat oare niciodată faptul că femeia se află mai aproape de regnul vegetal decît bărbatul ? Domnul Blaize plănuieşte s-o căsătorească cu fiul său. Or nu cred să existe un pasionat al mitologiei zînelor care să nu dorească realizarea acestei alianţe. Junele Tom a moştenit toate darurile Bestiei. După cîte am auzit, fecioarele din Lobourne afirmă despre el că este un adevărat Proculus. Totuşi nu-i exclus să fie vorba doar de un zvon răspîndit de bărbaţii invidioşi care vor să se răzbune pe bietele fecioare.

Frumoasa creatură vorbeşte destul de îngrijit, dar una peste alta este mai bine că am scăpat de ea şi că nu se mai află în vecinătatea noastră".

Cealaltă scrisoare era de la Lady Blandish şi purta pecetea stilului unei doamne. Iată cum suna scrisoarea :

„Am făcut tot ce mi-a stat în putinţă pentru a-mi îndeplini în cele mai bune condiţiuni misiunea ce mi-aţi încredinţat-o, iar acum îmi simt sufletul năpădit de tristeţe.

Ea are calităţi care o situează mult mai presus de clasa socială din care face parte. Păcat ! Sincer vorbind, fata este frumoasă. Uneori este chiar foarte frumoasă. În nici un caz nu este vorba de acel gen de frumuseţe la care aţi fost îndemnat să vă gîndiţi. Biata copilă nu mi-a povestit nimic senzaţional. M-am întîlnit din nou cu ea şi am stat împreună de vorbă mai bine de o oră. Mi-am dat silinţa să o tratez cu blîndeţe. N-am putut afla nimic în plus faţă de ce ştiam pînă acum. Este pur şi simplu povestea obişnuită a oricărei femei. Îl idolatrizează pe Richard în care vede un zeu. De dragul lui ar fi chiar dispusă să renunţe la el. Este gata să facă orice sacrificiu numai să-l ştie fericit. Sîntem amîndoi oare atît de lipsiţi de inimă ?

Fata este dispusă să facă orice i-am cere, dar nu se poate preface că iubeşte un alt bărbat. Aşa ceva nu se va

întîmpla niciodată, mărturisește ea. Și sînt sigură că în afară de Richard nu va mai iubi niciodată pe nimeni.

Știi că sînt o sentimentală. Ei bine, îți mărturisesc că la un moment dat ni s-a umplut la amîndouă ochii de lacrimi. Pe tot timpul iernii, fata a fost trimisă de unchiul ei la pensionul unde și-a făcut școala. S-ar părea că cei de acolo o iubesc și o apreciază foarte mult. Intenționează chiar să o rețină la ei, cea ce ar fi minunat pentru biata fată. Unchiul ei este un om dintr-o bucată. La rugămintea tatălui fetei, a consimțit să-i poarte de grijă și bătrînul nu s-a amestecat cu nimic în viața ei religioasă. Dimpotrivă, manifestă o deosebită scrupulozitate în această privință, deși, așa cum obișnuiește să spună, e și el creștin.

La primăvară, fata se întoarce la Belthorpe, urmînd a se căsători cu fiul fermierului care-i un adevărat bădăran (biata copilă nu știe însă nimic despre planul acesta). Sînt hotărîtă să împiedic pe orice cale o asemenea căsătorie. Pot nutri oare speranța că mă vei ajuta în această privință ?

Sînt sigură că dacă vezi fata, vei trece imediat de partea ei. Ar fi un sacrilegiu să stăm indiferenți și să permitem o asemenea căsătorie. Știi, cred că cei doi sînt veri. „Mai există oare o a doua ființă ca Richard pe lumea asta ?" m-a întrebat la un un moment dat fata. Ei bine, ce puteam să-i răspund ? Erau exact cuvintele tale și merita să fi văzut cu cîtă convingere vorbea ! Nădăjduiesc că Richard este liniștit. Mă cutremur cînd mă gîndesc ce-o să simtă cînd va descoperi ce-am făcut eu în lipsa lui. Sper, cel puțin, că am procedat așa cum se cuvine. După cum spui tu, o faptă bună nu piere niciodată. Dar așa să fie oare întotdeauna ? Oricum trebuie să am încredere în tine. Aș zice că este mai simplu să suporți martiriul cînd ești convins de justețea cauzei tale, dar pentru aceasta trebuie neapărat să ai certitudinea că nu greșești.

În ultimul timp n-am făcut mai nimic. Am repetat întruna un aforism de-al tău *(Poveștele Pelerinului*, Cartea VII, nr. 54). Aceste cuvinte m-au consolat în mare măsură, deși nu-mi dau seama de ce. Poate pentru simplul motiv că, în general, înțelepciunea ne aduce împăcarea chiar și atunci cînd nu are nici o legătură cu frămîntările noastre.

„Căci motivul pentru care mulți cad în păcat și-l pierd pe Dumnezeu tocmai atunci cînd s-au înălțat pînă la dînsul

este acesta : ei nu știu să-l păstreze, bizuindu-se pe tăria lor, ci se dovedesc șovăielnici și capitulează în fața propriilor lor slăbiciuni." Tare aș vrea să știu la ce te gîndeai cînd ai compus un aforism sau altul ? Ce faptă anume ți l-a inspirat ? Este oare posibil să pătrunzi în intimitatea mecanismului gîndirii omenești ? Simt o curiozitate nespusă să aflu cum iau naștere ideile, cum se naște în mod concret un aforism, și asta nu pentru c-aș spera să învăț și eu secretul. Iată mai jos începutul unui panseu (deși noi femeile, biete creaturi ce sîntem, reușim cu greu să îmbinăm gînduri și cuvinte într-un tot unitar în care să strălucească ideea) : „Perseverența înțeleptului care greșește este mai mare decît a nebunului." Ei bine, totul mi-a venit dintr-o dată în minte, așa ca o străfulgerare.

Gibbon mă cam plictisește ; aștept deci să te reîntorci ca să ne putem relua lecturile. Sarcasmul specific scrierilor sale îmi displace. Mă gîndesc întruna la chipul istoricului și, dintr-odată, antipatia devine parcă persoană. Cu Wordsworth lucrurile stau altfel. Și totuși nu pot uita nici o clipă cu cîtă solemnitate și gravitate își înfățișează propria persoană ! (Deși, ori ce s-ar zice, am tot respectul pentru el.) Ceva este însă curios ! Byron era mai egoist, dar față de el nu încerc aceleași sentimente ciudate. Byron îmi evocă o sălbăticiune a deșerturilor, crudă, dar neasemuit de frumoasă, în timp ce pe Wordsworth mi-l imaginez ca pe un asin deosebit, o creatură dezbărată de năravurile confraților săi, ei bine, un asin cu totul superior, vreau să spun, înzestrat cu elocvență remarcabilă, o mulțumire de sine înnăscută și o încăpățînare ce se cuvine admirată ca un atribut al misiunii sale printre noi.

Din păcate, însă, nimeni nu este dispus să găsească ceva sublim la un asin, fie el chiar și mai aparte decît alții, și ca atare comparația mea se dovedește falsă. Nu e oare ciudat ? Pe Wordsworth îl iubesc mai mult, dar cu toate acestea, fascinația pe care o exercită Byron asupra mea este mai mare ! Care să fie explicația acestui fapt ?"

(„Lașitatea", notă Sir Austin în dreptul acestei întrebări. „Pentru că femeile preferă mai degrabă să capituleze în fața ironiei și pasiunii decît să-și încredințeze inima talentelor autentice ce-și trag inspirația direct din natură").

„L-am terminat pe Boiardo și am început să-l citesc pe Berni. Acesta din urmă mă scandalizează. Am impresia că noi femeile nu dăm prea mare importanță umorului.

Ai dreptate cînd spui că nouă ne lipseşte cu desăvîrşire acest simţ şi că, de fapt, noi nu rîdem ci „cotcodăcim". E adevărat (în cazul meu, cel puţin) că pentru noi, femeile, Falstaff nu reprezintă decît un grăsun incorijibil şi nimic mai mult. Aş dori să ştiu totuşi ce simbolizează un asemenea personaj. Cît priveşte Don Quijote, mă întreb întruna : la ce bun să acoperi de ridicol un personaj înzestrat cu o minte atît de aleasă ? Parcă te-aud spunînd : „Don Quijote slujeşte unor scopuri practice." Da, aşa este ! Noi, femeile, sîntem foarte înguste la minte, ştiu asta. Dar iubim spiritul, mai ales atunci cînd îmbracă forma farselor şi glumelor. Din nou aspectul practic, deci ! Dar ca să folosesc propriile-ţi cuvinte (de cîte ori „gîndesc" cu adevărat, cuvintele tale sînt acelea care îmi vin în ajutor şi, poate de aceea, chiar şi gîndurile mele îţi aparţin), ei bine, în locul fiorului copleşitor al inteligenţei, noi preferăm o glumă uşoară !"

În vreme ce se plimba prin cameră, jucîndu-se absent cu scrisoarea, baronetul îşi mai arunca ochii asupra anumitor pasaje. Prin minte i se perindau cele mai diverse gînduri.

Există idei pentru care limba se dovedeşte mult prea greoaie şi orice formă le-am da sîntem pîndiţi în permanenţă de pericolul arbitrariului. Sînt gînduri obsedante a căror fiinţă vaporoasă ne scapă de cele mai multe ori şi pe care anevoie reuşim să le smulgem din nebuloasa în care plutesc, pentru a le putea contempla în toată limpezimea lor. Or lucrul acesta se vădeşte şi mai dificil cînd vrem să le împărtăşim şi altora.

De ce se privise oare Sir Austin în oglindă cu atîta insistenţă de fiecare dată cînd trecuse prin dreptul ei ? În acele clipe, ochii baronetului păreau absenţi la înfăţişarea exterioară a chipului său — sprîncenele sure, uşor arcuite, cutele adînci pe care încordarea le întipărise pe fruntea sa înaltă şi dreaptă, părul cenuşiu de culoarea oţelului ce se ridica în sus, răsfrîngîndu-se într-o parte, asemeni panaşului lui Richard. Întreaga sa înfăţişare trăda anii ce-şi puseseră pecetea asupra lui dar care nu reuşiseră totuşi să-l copleşească sub povara lor, căci baronetul îşi mai păstra încă neştirbită ţinuta demnă şi falnică din tinereţe. Imaginea din oglindă se dovedea mulţumitoare ; privea totuşi insistent cu ochii larg deschişi, vrînd parcă să pă-

trundă în intimitatea ființei ce se ascunde dincolo de masca ce ne acoperă chipul.

Se întreba poate ce impresie își făcuse Lady Blandish despre el, căci îi cunoștea simțul excepțional de observație. Nu avea nici un dubiu asupra sentimentelor ei. Își dădea totuși seama de cîtă luciditate sînt în stare femeile, atîta timp cît sentimentele nu le sînt înfierbîntate de soarele aprins al amiezii, și era conștient de talentul cu care surprind este esența unui caracter, sesizîndu-i slăbiciunile într-o singură clipă. Baronetul mai știa că simțul umorului îi lipsește cu desăvîrșire, or defectul acesta îl izola și mai mult de ceilalți oameni.

În acele clipe, gentlemanul lucid ce-și scruta cu atîta fervoare străfundurile sufletului gîndea poate astfel : „Pentru Lady Blandish nu sînt nici eu decît un biet asin de stirpe aleasă, la fel ca și poetul — numai ceva mai încărunțit din pricina trecerii anilor." Acestea erau probabil concluziile baronetului ; dealtfel, cum era înzestrat cu o luciditate remarcabilă, el reușea uneori să arunce priviri revelatoare oglinzii uriașe pe care lumea faptelor (aflată dincolo de sfera noastră îngustă) ne-o pune în față, îmbiindu-ne astfel să ne contemplăm chipul ori de cîte ori sîntem dispuși s-o facem.

Din nefericire însă, Sir Austin nu era înzestrat cu darul binecuvîntat al rîsului, ce se întîlnește, de obicei, la oamenii lucizi, așa că, asemeni însoțitorului lui Ballaam, se dovedi neputincios să meargă mai departe. Un simplu hohot de rîs l-ar fi vindecat pe loc de orice amăgire, ciudățenie sau extravaganță, oferindu-i o viziune mai senină asupra lumii. Dar baronetul nu știa să rîdă. În vreme ce călătorea cu trenul, îndreptîndu-se spre Bellingham, alături de Richard ai cărui ochi strălucitori trădau înflăcărarea ce-i cuprinsese tot trupul, Sir Austin se străduia din răsputeri să judece lucrurile cu obiectivitatea omului care dispune de un „sistem". În cele din urmă, sentimentul de adversitate pe care începuse să-l nutrească față de tînăra femeie ce-i amenința experimentul, puse stăpînire pe el cu desăvîrșire.

Nu concepea să fie binevoitor cu o asemenea ființă, iar modul elogios în care îi scrisese Lady Blandish despre fizicul și conduita fetei îl enerva. Se situa pe poziția clasică a taților care-și pun mereu aceeași întrebare : „Oare n-am eu dreptul să fac tot ce-mi stă în putință pentru a-mi împiedica fiul să se arunce în brațele primei femei cu chip

frumos care-i ieşe în cale ?" Dar punîndu-şi această întrebare, Sir Austin uita că îşi refuzase singur acest drept.

Treptat, treptat, sentimentul de duioşie ce-l nutrea faţă de experimentul său, întruchipat de tînărul înflăcărat şi plin de viaţă ce-i stătea alături, începu să-l părăsească, iar dragostea excesivă faţă de el se transformă în severitate. Ajunse dintr-odată la concluzia că planurile secrete ale fermierului de a-şi căsătbri fiul cu nepoata sa erau cît se poate de înţelepte, şi că o asemenea dorinţă nu numai că nu trebuie împiedicată, ci, dimpotrivă, merita chiar încurajată şi sprijinită.

Oricum n-avea nici un rost să se opună unei asemenea căsătorii. Acum însă, cînd ideile acestea puneau tot mai puternic stăpînire pe el, oglida uriaşă a vieţii îi pierise dinaintea ochilor şi baronetul uitase aproape cu desăvîrşire de scrisoarea primită de la Lady Blandish.

Tată şi fiu se aflau singuri în compartiment. Erau amîndoi prea absorbiţi de gînduri pentru a mai putea scoate o vorbă. Pe măsură ce se apropiau de Bellingham, întunericul nopţii se lăsa pe pămînt. Deasupra colinelor împădurite, răsfirate dincolo de gară, o ultimă rază trandafirie mai zăbovea alene pe cerul de smarald. Richard o privea pierdut din fuga trenului. Şi, dintr-odată, lumina amurgului îi pătrunse în suflet asemeni unui spirit al iubirii, iar ochii visători şi trişti i se umplură de lacrimi. Splendoarea melancolică a razei, zăbovind pe cer în punctul acela singuratic, părea că-l îndeamnă să-i jure credinţă iubitei, era aidoma chipului îndurerat al „florii de crin", cum o numea el pe Lucy, implorîndu-i jurămîntul de fidelitate.

Tremurul gingaş al pleoapelor ei, cînd îşi privea sfioasă iubitul printre genele plecate, aşa cum numai Lucy ştia s-o facă, privirea aceea mistică şi dulce — izvor mirific al visurilor sale — prindeau acum viaţă ca prin farmec în raza trandafirie de pe cer. Şi Richard avu impresia că un freamăt uşor îi cuprinde tot trupul.

Aţi simţit vreodată fiorul acela tainic ca o atingere delicată a baghetei magice în faţa căreia povara trupurilor noastre se mistuie, topindu-se asemeni fulgului de zăpadă ? Gîndim că sîntem treji şi totuşi plutim uşor, transpuşi în altă lume.

Fiinţa noastră întreagă vibrează şi simţim cum înfloreşte în noi o bucurie nouă. Rar ne este dat să gustăm

această fericire. Chiar îndrăgostiților înșiși li se întîmplă rar să simtă acest fior ce pătrunde în noi asemeni unei revelații. Căci, fără doar și poate, acestea sînt senzații simple a căror valoare n-o prețuim mai mult decît strălucirea orbitoare a puzderiilor de meduze diafane, scăldate de valuri și luminate de culorile cerului. Și, totuși, atunci cînd strîngem roadele și facem bilanțul unei vieți nu e puțin lucru pentru animalul ce sălășluiește în fiecare om să-și poată aminti că și-a simțit carnea înfiorată asemeni meduzelor atinse de razele cerului.

Privind în urmă, experiențele acestea ne deschid un orizont nemărginit, aidoma splendorilor pale și ademenitoare ale mării. Celui care a încercat aceste senzații, fără a deveni însă robul lor, îi este dat să descopere mai lesne Insula Fericirii. A nutri credința că și prin simțuri putem atinge măreția sferelor e foarte important.

În *Poveștele Pelerinului* stă scris : „Amintiți-vă că natura, deși de esență păgînă, atinge perfecțiunea doar atunci cînd se prosternează în fața tronului celui puternic. Natura nu este doar țărînă proastă, ea este, deopotrivă, scînteie vie țîșnită din sferele celeste. Tinzînd spre desăvîrșire, greșim atunci cînd disprețuim natura căci numai prin ea ne înălțăm. Grație strădaniilor și purificării, natura se face demnă de soțul ei divin și numai acesta îi poate dărui deplina perfecțiune. Sfîntul Simion a descoperit stricăciunea ce sălășluiește în natură și a gîndit că natura e toată numai stricăciune."

În acele clipe, Richard simțea prin tot trupul un fior straniu. O exaltare tainică îi cuprinse ființa și, dintr-odată, ca prin farmec, mînia și tristețea dispărură.

Atingerea delicată a baghetei magice își făcuse efectul. Dacă Sir Austin i-ar fi vorbit acum deschis, Richard și-ar fi descărcat și el inima. Dar baronetul nu era în stare de așa ceva. Găsi de cuviință să se simtă jignit, cum fac de obicei tații în asemenea împrejurări, și, credincios „sistemului" său, începu să urzească planuri și intrigi. Lady Blandish reușise să-i atîțe și mai mult gelozia împotriva creaturii ce-i amenința „sistemul" ; or se știe că un „sistem" gelos devine orb și se răzbună ca cea mai geloasă dintre femei !

Pinii și arbuștii își răspîndeau aromele tari în aerul răcoros al amurgului de toamnă. Ajunși la Bellingham, coborîră din tren. Richard zăbovi o clipă, umplîndu-și la-

com plăminii cu aerul înmiresmat și proaspăt de la țară. Îl lăsă pe Sir Austin în seama șefului de gară, care-i ura bun-venit, iar el porni în căutarea credinciosului său Tom. Acesta primise instrucțiuni speciale, prin intermediul lui Berry, să-și aștepte stăpînul, împreună cu calul, și acum stătea tupilat sub cetina unor brazi bătrîni ce creșteau la marginea drumeagului. Cunoscînd pasiunea lui Tom pentru mister și conspirații, Richard se duse drept la țintă și-și găsi omul de încredere trăgînd pe furiș dintr-o țigară.

— Ce mai e nou, Tom ? E cineva bolnav ?

La auzul acestei întrebări, Tom își dădu șapca pe ceafă, cum fac de regulă plugarii atunci cînd sînt confruntați cu o problemă mai întortocheată.

— Nu, zău, să nu mă bateți, dom'le Richard, se smiorcăi Tom, prefăcîndu-se că zîmbește, în timp ce privea gesturile precipitate ale stăpînului său.

— Vorbește odată !" îi porunci Richard. De-o săptămînă n-am primit nici un rînd de la ea.

Atunci Tom îi povesti tot ce se-ntîmplase. Băiatul primi veștile cu un calm surprinzător, fără măcar să clipească din ochi. Nu făcea nici o mișcare și, cu obrazul lipit de gîtul calului, privea pierdut în gol ca și cum Tom nici n-ar fi fost de față. Acesta se simțea atît de tulburat, încît ar fi preferat mai degrabă o chelfăneală zdravănă decît căutătura de bufniță holbată cu care-l fixa stăpînul său.

— Ei, dă-i drumul mai departe, strigă Richard cu asprime. Ea a plecat ! Și ce-a mai fost ? .

Tom își dădu imediat seama că e cazul să nu treacă cu vederea nici un amănunt și-i povesti pe îndelete cum că o slujnică de la fermă, Davenport pe nume, o fostă cunoștință de-a lui, îi spusese că decum aflase că avea să părăsească satul, tînăra nu mai închisese nici o clipă ochii și tot sta în pat, așezată în capul oaselor, pînă se crăpa de ziuă, plîngînd așa întruna de ți se rupea inima, nu alta, dar nici că se văicărea în vreun fel !

Auzind toate acestea, pe Richard îl podidiră lacrimile, Tom îi mai povesti apoi cum încercase s-o vadă pe Lucy, dar nu reușise din pricină că domnul Adrian îl punea tot timpul la treabă și-i dădea să adune șiruri nesfîrșite de cifre. Toată ziua cifre și iar cifre, ba mai mult, căuta să-l convingă că, la întoarcere, stăpînul său va fi încîntat, aflînd cu ce se îndeletnicise !

— Şi încă mi-a mai dat să fac şi ceva pe latinească, îi explică Tom. Nom'nativu, dom'le ! Să-ţi pierzi minţile, nu alta ! exclamă el cu patos. Bietul Tom fusese silit să înveţe o declinare latinească ! Pînă la urmă, însă, reuşise s-o vadă pe fată chiar în dimineaţa plecării. Arăta foarte abătută şi mîhnită, îşi continuă el istorisirea. Mi-a făcut un semn blînd cu capu', în timp ce trecea pe cărare în brişca mînată de Tom, fecioru' lu' Blaize. Are domnişoara nişte ochi atîta de blînzi, dom'le că nici lacrimile nu reuşeşte să le şteargă bunătatea din priviri !

La auzul acestor cuvinte, Richard îi apucă mîna şi i-o strînse ca un turbat.

Tom nu mai avea nimic de povestit, îşi amintea doar că în clipa în care brişca dădea colţul, pierzîndu-se după copaci, domnişoara întinsese mîna, fluturîndu-şi degetele, ca şi cum ar fi vrut să-i spună „La revedere, Tom." Şi măcar că n-avea cum să mă mai vadă, îi dădu înainte Tom, eu tot mi-am scos pălăria ! M-a mişcat foarte, cînd am înţeles că se gîndeşte la un om aşa sărman ca mine !

Tom se înflăcărase de-a binelea şi devenise sentimental, ceea ce nu-i de mirare, dacă ţinem cont de faptul că se adresa unui stăpîn înamorat pînă peste urechi, care îl instruise, cu gîndul să scoată din el un erou.

— Şi de-atunci n-ai mai văzut-o ?

— Nu, dom'le ! Atunci a fost ultima dată cînd am dat cu ochii de dînsa.

— Atunci ai văzut-o pentru ultima oară, Tom ?

— Da, dom'le, n-am mai zărit-o de-atunci !

— Şi zici că a pierit, aşa deodată, din faţa ochilor tăi ?

— Da, dom'le, s-a dus aşa deodată şi n-am mai văzut-o !

— De ce-au dus-o oare de-aici ? Ce-au făcut cu ea ? Doamne, unde or fi dus-o oare ?

S-ar fi zis că întrebările acestea înfrigurate erau adresate mai degrabă cerului decît lui Tom.

— Şi de ce nu mi-a scris nici un rînd ? reîncepu Richard. De ce-a plecat ? Lucy este iubita mea ! Îmi aparţine numai mie ! Cine a îndrăznit s-o ia de-aici ? S-o smulgă de lîngă mine ? De ce a plecat fără măcar să-mi scrie ?... Tom !

— Ordonaţi, dom'le ! şuieră recrutul bine instruit luînd poziţie de drepţi în aşteptarea comenzii.

Auzind tonul vioi cu care îi fusese rostit numele, se aştepta la o schimbare a subiectului, dar nici vorbă de aşa ceva. Richard o luă iar de la capăt pe aceeaşi temă.

— Şi unde-au dus-o pe scumpa mea Lucy ? insistă el mai departe.

În faţa unei asemenea întrebări, Tom se simţea mult mai încurcat decît dacă ar fi trebuit să-şi muncească mintea cu nesfîrşitele operaţiuni aritmetice pe care Adrian îl pusese să le facă. În consecinţă, faţa i se pleoşti, colţurile gurii i se lăsară în jos şi, negăsind nici un răspuns, se uită la Richard cu un aer perplex şi abătut.

— Vărsase lacrimi amare, fără doar şi poate ! Ţi-ai dat seama de asta, nu-i aşa, Tom ?

— Pot să jur că era plînsă, dom'le Richard. Ba aş zice că plînsese întruna, zi şi noapte !

— Iar atunci cînd ai zărit-o, ochii îi erau scăldaţi de lacrimi, nu-i aşa, Tom ?

— Arăta de parcă în clipita aia îşi ştersese ochişorii, dom'le !

— Şi era albă la chip ?

— Albă, albă ca o coală de hîrtie !

În faţa atîtor fapte noi, Richard făcu o scurtă pauză pentru a încerca să desluşească adevărata faţă a lucrurilor, ascultîndu-şi glasul instinctului. Avea senzaţia că este aidoma unei păsări captive într-o colivie. Încerca din răsputeri să iasă afară, dar se izbea întruna de aceleaşi gratii neînduplecate. În noaptea neagră ce pusese stăpînire pe el, lacrimile fetei licăreau ca nişte stele. Sorbea disperat lumina lor de aur, căci, deşi lacrimile acestea nu-i ofereau în nici un chip cheia misterului, ele erau totuşi o dovadă de iubire.

La apus, razele împurpurate ale soarelui păliseră.

Se stinsese orice urmă de lumină. Mai veghea încă neclintit ochiul palid al amurgului. Într-acolo se simţea atras Richard. Sări pe cal şi îi strigă lui Tom :

— În seara asta nu vin la cină. Spune-le alor mei ce crezi de cuviinţă !

Apoi, dînd pinteni calului, porni spre Belthorpe.

Din pragul casei abandonate, strălucind asemenea unui izvor de lumină, mîna delicată a iubitei părea că-i face

semne de adio. Şi pe măsură ce se apropia de ea, mîna delicată se pierdea în depărtare.

Juvaerul îi fusese răpit, trebuia cu orice chip să contemple caseta rămasă goală.

CAPITOLUL XXIII

Boala mărului îşi arată colţii

În timp ce Richard se îndrepta grăbit spre Belthorpe, străbătînd drumeagul tivit cu verdeaţă ce şerpuia în umbra unor ulmi bătrîni, noaptea se lăsase de-a binelea. Ochiul asfinţitului îşi închisese geana palidă, iar norii mînaţi de vînturile apusului alergau în galop năvalnic pe bolta întunecată a nopţii asemeni unor telegari în spume, înhămaţi la Carul Sudului.

Pe măsură ce se apropia de fermă, Richard simţea că inima îi bate tot mai tare, gata să-i spargă pieptul. Era convins că Lucy trebuie să fie acasă. Mai mult ca sigur că se întorsese. Altfel cum ar fi putut să plece fără să-i lase măcar un rînd ?

Se străduia să-şi înăbuşe orice suspiciune şi reducea la tăcere raţiunea însăşi. Faptul că nu-i scrisese nimic era o dovadă că fata se înapoiase. Richard n-avea urechi decît pentru glasul pasiunii şi îi vorbea iubitei ca şi cum s-ar fi aflat lîngă el. Şoptea cuvinte dulci şi pline de duioşie, asemeni oricărui tînăr îndrăgostit.

Lucy era fără doar şi poate acasă, o vedea parcă mişcîndu-se ca o flăcăruie de argint, îndeletnicindu-se ca de obicei cu micile ei treburi gospodăreşti.

Sîngele începuse să-i cînte în vine. Ferice de cei care locuiesc cu Lucy ! Sînt mereu alături de ea ! Şi oricît ar părea de ciudat, din această cauză, însăşi făptura mătăhăloasă şi grosolană a fermierului i se înfăţişă într-o lumină nouă ! Căci dacă trăieşti în preajma unui înger, harul acestuia se revarsă negreşit şi asupra ta ! Nu merita oare tînărul Tom să fie invidiat pentru o asemenea binecuvîntată fericire ?

Ca o adiere diafană simţi cum îl învăluie mireasma purtată de vînt a ultimele clematite. Sub impulsul parfumului suav, imaginaţia i se aprinse şi îl năpădiră aminti-

rile. Văzu dintr-odată căsuța veche cu ziduri de cărămidă roșie, grădina inundată de clematite și iasomie, tufele de măceși și trandafirii agățători pe care Lucy îi îngrijea cu propria ei mînă. Își aminti dintr-o străfulgerare, pe cînd privea în beznă, de zidul lung, pe care se lăsau crengile cireșilor în floare, de straturile de flori ce creșteau dincolo de curte, de livadă și de ogoarele ce se așterneau îndărătul ei. Un întreg univers fericit în care-și ducea viața scumpa lui Lucy !

Cu toate acestea, nu speranța era izvorul acestei reverii ce-i aducea în suflet o clipă de pace efemeră. Disperarea era aceea care, lăsîndu-l pradă amăgirilor, îi hrănea în permanență imaginația cu himere.

„Căci tenacitatea adevăratei pasiuni nu cunoștea margini, sta scris în *Poveștele Pelerinului*. Înfruntă pînă și armiile cerului cu tot cortegiul lor, mai degrabă decît să se plece o clipă. Iată de ce se cuvine să înăbușim asemenea pasiuni înainte de a ne vedea tîrîți noi înșine în genunea fără de fund a pierzaniei !"

Richard știa foarte bine că Lucy nu-i acasă ; ea plecase de mult de acolo. Cu toate acestea, voința sa, exacerbată pînă la demență, sfida orice rațiune și, aducîndu-i înaintea ochilor o fantomă, punea stăpînire pe întreaga lui ființă.

Bietul tînăr ! Forța uriașă a realității implacabile se pusese deja în mișcare.

Șoptea întruna numele fetei, o striga chiar cu glas tare, și nu observa nimic din ce se petrece în jurul său. O ușă se deschise, iar pe poteca pietruită răsunară pași. Cu capul lipit de gîtul calului, ce începuse să dea semne de neliniște, băiatul privea pierdut ochiurile unei ferestre, cînd din întuneric auzi un glas care-l striga pe nume.

— Dom' Fev'rel ? ! 'mneavoastră sînteți oare ?

Richard se trezi ca dintr-un vis.

— Domnule Blaize ! exclamă el, recunoscînd vocea fermierului.

— Seara bună, dom'le, replică fermierul. Am cunoscut pe dată calu' numai că pe dumneavoastră nu știam de un' să vă iau. Neagră noapte, pe cinstea mea ! Da' ia poftiți nițel înăuntru, că s-a cam pornit să plouă ! Vine furtună, nu glumă !

Richard descălecă. Fermierul dădu iapa în grija unui rîndaș și-l conduse pe tînăr înăuntru. Decum intră în

casă, vedeniile lui Richard se spulberară într-o clipă. Camerele şi culoarul păreau moarte, lipsite de orice zvon şi însufleţire. Se vedea limpede că Lucy nu era acolo. Richard atingea pereţii cu sentimentul că mîngîie o scoică goală. Nu mai călcase pe aici din ziua în care o cunoscuse pe Lucy, iar acum ce farmec straniu evocau pereţii aceştia ! Cîte emoţii !

Junele Tom se afla în salon unde examina cu frenezie o veche revistă de mode de pe vremea cînd mama lui mai era încă fetiţă. Era atît de vrăjit de carte încît rămăsese cu gura căscată. Studia plin de respect scene din viaţa frumoaselor din înalta societate, căci devenise şi el de curînd un sclav al femeii şi începuse să privească lumea cu ochi dilataţi de uimire.

— Hei, Tom, strigă fermierul în timp ce deschidea uşa. Aci erai băiete ? Iar cu prostiile alea ? Tare-aş vrea să ştiu ce-ţi trebuie ţie atîta modă. Mai bine strînge-ţi hîrţoagele şi du-te de vezi de iapa lu' dom' Fev'rel. De la o vreme, băiatul ăsta parcă s-a smintit ! Cînd îl auzi numai manieruri şi iar manieruri, alceva nu mai ştie să vorbească !

Fermierul izbucni în rîs, trîntindu-se cît de gras era într-un fotoliu, după care îl invită şi pe Richard să procedeze la fel.

— I-o plăcere să te ocupi de femei, îşi continuă el vorba plesnindu-şi genunchii cu palmele, în vreme ce se aşeza mai confortabil în fotoliu. Numa' că eu nu prea mă sinchisesc de manierurile cucoanelor... Cîn' le văd însă cum îşi tot strîng mijlocu' să se facă subţirele ca o viespe simt că-mi pierd răbdarea ! Căci mie-mi place femeia aşa cum a lăsat-o cel de sus, dom'le, nu altfel ! Ei, ce părere aveţi ?

— S-ar zice că sînteţi tare singur, spuse Richard, după ce-şi roti privirile prin cameră.

— Singur ? răspunse fermierul. Ei, acum asta-i situaţia, ce să-i faci ! Io-mi mai trec vremea cu pipa, iar Tom cu nebunia lui ! Eu m-aşez la un capăt al mesei şi el la cel'lalt. Drept e, sîntem cam singuri. Da' oricum, zic că poate e mai bine-aşa !

— Nu mă aşteptam să vă întîlnesc în seara aceasta, domnule Blaize, spuse Richard.

— Tinere, vizita de-astă seară îți face toată cinstea! Ți-o spun sincer, te-ai purtat ca un adevărat bărbat! exclamă fermierul cu francheţe.

Înţelegînd semnificaţia acestor cuvinte, Richard simţi că i se taie respiraţia. Se uitară lung unul la altul. Richard lăsă ochii în jos, iar Blaize începu să bată darabana pe braţele fotoliului.

Deasupra căminului, printre miniaturi decolorate şi modeste, înfăţişînd răzeşi prosperi cu gulere înalţe, ce se străduiau din răsputeri să nu rînjească, şi bătrîne doamne, îmbrăcate după moda veche, zîmbind încurajator de sub bonetele lor cu falduri bogate, atîrna portretul unui ofiţer de marină, în uniformă de gală, ce ţinea sub braţ un telescop. Tabloul era pictat cu oarecare iscusinţă şi făcea notă discordantă cu miniaturile din jur. Ofiţerul, a cărui ţinută era plină de prestanţă, avea părul blond şi ochii albaştri. Pe umăr se putea distinge un epolet care-i trăda gradul. Artistul se străduise să redea cu grijă netezimea feţei şi roşul proaspăt al buzelor, sugerînd astfel că personajul îşi mai păstrase aerul tineresc chiar şi după ce primise gradul de ofiţer în marina regală. Richard făcea ce făcea şi îşi îndrepta întruna privirile spre portret.

Văzînd cum stau lucrurile, Blaize se grăbi să-i satisfacă curiozitatea.

— E tatăl fetei, dom'le, îl lămuri el.

Pe un ton care ar fi vrut să pară indiferent, Richard începu să laude asemănarea dintre Lucy şi tatăl ei.

— Aşa-i, aşa-i, fu de acord fermierul. Seamănă destul de bine. În lipsa fetei ne mulţumim şi noi cu-atît, deşi, orice s-ar zice, poza-i tot poză.

— Sînt o familie veche, nu-i aşa, domnule Blaize? întrebă Richard cu aceeaşi prefăcută indiferenţă.

— Se numără printre puţinii oameni de vază care ne-au mai rămas, replică fermierul, vrînd să pară şi el indiferent.

— Deci dînsul e tatăl fetei! insistă din nou Richard, care acum începuse să vorbească cu mai mult curaj despre Lucy.

— Tatăl ei, cum ţi-am zis, tinere!

— Domnule Blaize, exclamă deodată Richard, întorcîndu-se brusc spre fermier şi înfruntîndu-l cu privirea. Unde este domnişoara?

— S-a dus, *sir !* Şi-a luat lucruşoarele şi-a plecat ! Căci în situaţia asta, aicea nu mai putea sta !

Şi rostind aceste cuvinte, fermierul îşi mişcă energic picioarele şi-l privi pe Richard drept în ochi. Băiatul se înroşise la faţă şi aproape că nu mai ştia ce face.

— Domnule Blaize, spune-mi, te rog, unde s-a dus Lucy ? De ce a plecat de-aici ? exclamă Richard, înclinîndu-se uşor ca şi cum ar fi vrut să fie mai aproape de fermier.

— Ce rost mai are să-ntrebaţi, sir, doar dumneavoastră ştiţi prea bine, replică fermierul, făcînd un gest brusc cu capul.

— Dar ea nu cred c-a vrut... Cum chiar a fost dorinţa ei să plece ?

— Nu, nici vorbă ! Aş zice mai degrabă că-i place tare mult la noi !

— Atunci de ce-aţi alungat-o de-aici ? De ce-aţi vrut s-o faceţi nefericită ?

Fermierul neagă cu brutalitate că el ar fi acela care urmăreşte s-o facă nefericită pe Lucy.

— Nimeni nu mă poate acuza de una ca asta, dom'le ! Şi ca să v-o spun pe şleau, nu mai suportam să stau cu braţele-n sîn şi să tot privesc întruna la iscoadele ce-i dădeau tîrcoale. Ei, acum ştiţi care-i situaţia ! Aşa c-am face mai bine să ne-nţelegem între noi !

Simţindu-se ofensat ca de obicei, Richard se ridică în picioare.

— Credeţi oare că a plecat din cauza mea ?

— La drept vorbind, cam aşa este ! îl puse la punct fermierul.

— Atunci ce-aş putea face eu ca să se întoarcă înapoi, întrebă tînărul ipocrit.

— În sfîrşit ai trecut la miezu' problemei, dom'le Fev'rel ! Pe cinstea mea, mă bucur cînd vorbeşti şi 'mneata mai ca oamenii ! Că doar vezi bine, fără Lucy casa asta parcă-i moartă ! Iată, sir, ce propunere îţi fac eu. Jură-mi cu mîna pe inimă că de-acum încolo ai s-o laşi în pace, că zău, nu mă dumiresc nici azi cum de v-aţi cunoscut, şi ia-ţi angajamentul că n-o mai chemi la întîlniri, că nu-i mai scrii răvaşe, ei bine, dă-mi cuvîntu' dumitale de gentleman că nu te mai ţii după ea şi-atunci o chem imediat înapoi. Şi să ştii că vine negreşit !

— Să renunţ la Lucy ? strigă Richard.

— Întocmai, să renunți la ea !

— Cu alte cuvinte, ați vrea s-o feriți de mine ! Asta a fost pricina pentru care ați trimis-o de aici ! izbucni Richard ca un sălbatic.

— Nu, nu tocmai, deși a fost și ăsta un motiv, îi întoarse vorba fermierul.

— Vă gîndeați, poate că eu i-aș putea face vreun rău ?

— Dimpotrivă, s-ar părea că există unii care gîndesc că fata ți-ar putea face dumitale un rău, spuse Blaize cu ironie.

— Lucy să-mi vrea mie răul ? Cine spune una ca asta ?

— Oameni care vă sînt destul de apropiați, *sir !*

— Și, mă rog, cine sînt acești oameni ? Cine a îndrăznit să clevetească despre noi ?

Richard începuse să înțeleagă că la mijloc era vorba de un complot și nu era deloc dispus să se lase dus de nas.

— Dom'le Richard, la urma urmelor, nu-i nici un secret la mijloc și, chiar de-ar fi, nu văd de ce nu ți l-aș spune. Ei bine, sir, se pare că ați fost crescut altfel decît toată lumea. Iducația dumitale e mai scoasă din comun ! Fermierul rosti aceste cuvinte, insistînd îndelung asupra fiecărei silabe. 'Mneata o să fii alfel decît ceilalți tineri ! Cu atît mai bine, n-am ce zice ! Un tînăr așa falnic și viteaz nu găsești pe toate drumurile. Tatăl dumitale are cu ce să se mîndrească. Da' ce să mai lungesc vorba, sir Austin a aflat de'mneata și de Lucy și, bunînțeles, n-a acceptat una ca asta. Și eu așijderea, băiete ! Sînt încîntat că de data asta avem amîndoi aceeași părere. Nici eu nu vreau complicații. Lucy e fata mea ! Eu îi port de grijă ! Și trebuie să știi, dom'le, Lucy e o adevărată lady. Ascultă-mă pe mine, fete care să se bucure de atîta cinste ca ea nu sînt multe ! Așa că vezi bine, dom'le Fev'rel, unul din voi doi trebuia să se dea'n lături ! Ai dumitale mi-au spus-o pe șleau. Și te-asigur că pe Lucy a mea, iducația dumitale o preocupă la fel de mult ca pe Sir Austin. Mi-a mărturisit singură că e gata să plece și n-o să-ți scrie nici un rînd, ba mai mult, că renunță la tot numai și numai de dragu' iducației dumitale. Și fetica și-a ținut cuvîntu', po' să zici ce-ai zice ! Lucy nu-i omu' care să-și calce vorba ! Cînd a spus ceva, așa rămîne ! Deci

dară, dom'le Fev'rel, ia şi 'mneata pildă de la ea şi-am să-ţi fiu tare recunoscător.

Aţi privit vreodată un şomoiog de hîrtie, aruncat în foc ? Aţi văzut cum se-nnegreşte sub dogoarea jarului, cuprins apoi de flăcări ? Ei bine, atunci înseamnă că vă puteţi da seama ce se petrecea în sufletul îndrăgostitului nostru în timp ce-l asculta pe fermier. Richard nu reuşea să-şi exprime mînia în cuvinte. I se cuibărise adînc în piept, unde ardea asemeni unui foc mocnit.

— Domnule Blaize, spusé el, intenţiile oamenilor de care vorbiţi dumneavoastră or fi ele frumoase, dar eu sînt la o vîrstă cînd pot gîndi şi hotărî de unul singur ! Eu o iubesc pe Lucy, sir !

Se schimbase complet la faţă şi-i tremurau buzele.

— Ei, murmură fermierul împăciuitor, la vîrsta dumitale gîndim la fel cu toţii. E firesc să fie aşa !

— O iubesc din tot sufletul, exclamă fără sfială tînărul, căci acum era mult prea copleşit de pasiune pentru a-i mai păsa de cutezanţa unei asemenea mărturisiri. Fermierule, îl imploră el pe Blaize, fă tot posibilul şi ad-o înapoi pe Lucy !

Fermierul îi aruncă o căutătură stranie.

— La ce bun ? întrebă el.

Dar ce rost mai avea o asemenea întrebare în faţa argumentelor unui îndrăgostit ? Băiatul mărturisise clar c-o iubeşte şi nu pricepea nici în ruptul capului cum de putea sta omul acesta cu braţele în sîn în loc să-i aducă iubita înapoi.

— În regulă ! grăi fermierul. Da' ce iese din asta ? La ce bun s-o aduc înapoi ? Ca s-o luaţi iar cu dragostea de la-nceput ? Aţi cam sărit peste cal ! spuse el sumbru.

— Bine, fermierule ! Cu alte cuvinte mă refuzi ! exclamă Richard. Deci tu eşti acela care o îndepărtezi pe Lucy de mine ! Nu oamenii aceia sînt de vină ! Ei bine, nu vrei s-o chemi înapoi chiar dacă-ţi jur că ţin la ea mai mult decît la propria mea viaţă ?

De data aceasta, Blaize se consideră îndreptăţit să-i vorbească lui Richard deschis. Avea motive să creadă că în joc era însuşi reputaţia fetei şi se întreba dacă povestea asta nu riscă să-i pună în pericol chiar viaţa. Îi vorbi sincer şi cu blîndeţe, dar nu-şi pierdu nici o clipă demnitatea. Îl lăudă pe Richard, scoţîndu-i în relief meritele personale, dar pînă la urmă îi dădu a înţelege că indue-

rent ce gîndesc tinerii rareori s-a văzut un baronet care să-şi căsătorească feciorul cu nepoata unui fermier.

La început, fiul „sistemului" nu pricepu nimic din ce spunea Blaize. Cînd, în cele din urmă, se mai dumiri puţin, exclamă :

— Fermierule, dacă-ţi dau cuvîntul meu de onoare că o voi lua pe Lucy în căsătorie, de îndată ce ajung la majorat, îmi promiţi c-o aduci înapoi ?

Richard se înflăcărase atît de tare, încît pentru a-l mai domoli, fermierul dădu sceptic din cap şi îşi aţinti privirile asupra gratiilor căminului. Renunţase la aerul său fălos şi nu-l mai înfrunta pe băiat cu pieptul scos înainte. Richard prinse curaj şi spuse :

— Să cred oare că atitudinea dumitale s-ar datora faptului că ai vreo obiecţie împotriva mea ?

Fermierul scutură din cap, lăsînd să se înţeleagă că nu despre aşa ceva era vorba.

— Atunci înseamnă că numai tata este împotriva mea, continuă Richard, după care se lansă în fel şi chip de teorii, susţinînd că iubirea este un lucru mult prea sacru pentru ca părinţii să-şi poată permite să se opună la infinit intenţiilor celor mai fireşti ale copiilor lor. Dar cum discuţia aceasta reprezenta un domeniu în care fermierul se vădea un interlocutor plin de resurse, capabil să invoce el însuşi contraargumente, Richard se înflăcără şi mai tare, devenind din ce în ce mai pasionat şi elocvent. Evocă chipul iubitei, vorbi despre fidelitatea desăvîrşită a fetei şi mărturisi cît de credincios îi rămăsese el însuşi. Aduse vorba despre viaţă şi moarte, murind şi înviind pe loc de la o clipă la alta, aruncă deavalma, plin de patos, jurăminte şi blesteme. S-ar zice că, pînă la urmă, englezul acesta neclintit ca o stîncă începuse să se simtă înduioşat de elocvenţa tînărului, mai ales că-l vedea cu cită seninătate îşi calcă în picioare mîndria.

Fermierul Blaize încercă să-l împace. Zadarnic însă. Tînărul rămînea neînduplecat şi pretindea să i se înapoieze juvaerul. Atunci gazda întinse mîna să-şi ia pipa — instrumentul minunat ce alungă necazurile.

— Cînd avem musafiri nu-i voie să se fumeze în casă, explică el. La bucătărie cu fumătorii ! Acum însă e altceva ! Te deranjează fumu' ?

Richard îi făcu semn că nu. Fermierul îşi umplu pipa, dădu foc tutunului şi începu să pufuie satisfăcut. În tot

acest răstimp, Richard urmărise cu atîta încordare ritualul aprinderii pipei, încît s-ar fi zis că de obiectul acesta depindea întreaga lui viaţă.

— Zău că asta-i bună ! Cin' s-ar fi gîndit mai deunăzi, cînd stăteai colea, c-o s-ajungem s-o trăim şi pe-asta, rosti fermierul. Tutunul începuse să-şi facă efectul. Blaize se simţea mai în largul lui şi acum era înclinat spre meditaţie. Ehei, tinere, atunci nu dădeai nici doi bani pe fetica mea. Ţi-am prezentat-o eu şi acum uite unde-am ajuns ! Oare nu poţi s-aştepţi liniştit pîn' la vremea cuvenită, cînd se-ntoarce ea singură ?

La auzul acestei propuneri, în care vedea un efect direct al pipei şi tutunului, Richard se învolbură din nou şi, năpustindu-se asupra fermierului, îl înăbuşi sub un potop de vorbe.

„Ei drăcie !" murmură Blaize, împungîndu-şi tîmpla zbîrcită cu coada pipei. Judecînd după solemnitatea cu care făcuse gestul, s-ar fi zis că în felul ăsta spera să găsească mai rapid răspunsul la dilema ce-i frămînta mintea. Richard aştepta verdictul cu sufletul la gură. Dar cînd fermierul îşi dădu seama că pipa nu-i foloseşte la nimic, o zvîrli cît colo şi, punînd amîndouă mîinile pe masă, îl privi pe Richard drept în ochi şi-i vorbi astfel :

— Tinere domn, uite care-i baiul, mi-am dat cuvîntu' şi gata ! Acuma nu mai pot da nicicum înapoi. Le-am promis alor dumitale să trimit fata de-aici şi pînă la primăvară să n-o mai aduc înapoi. Cînd o veni, o sta tot aici şi... dar să fim sănătoşi pînă-atunci şi-om mai vedea noi ! Nădăjduiesc că oţi fi amîndoi o lecuţă mai înţelepţi decît pînă acum. Căci am şi eu gîndurile mele cu fata ! Da' să ştii una, io nu-s omu care s-o-mpingă să se mărite împotriva inimii ! Şi pe cinstea mea, dom' Fev'rel, nu ţi-s duşman. crede-mă ! Ce mai calea-valea, ţi-o spun deschis, un flăcău ca' mneata e-nstare să fericească o fată ! Aşa că ia mai bine aminte la sfatul meu : aşteaptă şi-om mai vedea noi ! Atîta doar îţi spun, aşteaptă şi-om mai vedea noi !

După cît se pare, oricît de tulburi erau încă planurile sale tainice, menite a-i aduce fericirea lui Tom, fermierul nu îndrăznea să-i sufle nici o vorbă lui Richard în această privinţă, căci impetuozitatea tînărului îl speriase de-a binelea. Blaize insistă din nou că nu mai are nimic de spus. Disperat, Richard se ridică în picioare să plece. În

urechi îi răsunau mereu aceleaşi cuvinte: „Aşteaptă şi-om mai vedea noi... pîn'la primăvară... pîn'la primăvară..."

Fermierul îi luă mîna lipsită de vlagă şi i-o strînse cu prietenie, apoi îl chemă pe Tom să-şi conducă musafirul. Tom însă, înfricoşat de perspectiva unor noi aluzii la sminteala lui, consideră că ar fi mai prudent să nu-şi facă apariţia. În vreme ce străbătea culoarul, o slujnică îi ieşi în cale lui Richard şi, pe furiş, îi strecură ceva în mînă. Cînd ajunse în curte, îl văzu pe Bantom care îl aştepta cu calul. Era o noapte neagră. Ploua mărunt. Copacii foşneau zgomotos, agitaţi de rafalele unui vînt fierbinte. Blaize îl petrecu pe Richard pînă la poartă, unde mai zăbovi o clipă.

— Să ne mai strîngem o dată mîinile, murmură el şi să spunem că totul s-a isprăvit cu bine!

Sinceritatea şi cutezanţa tînărului îl impresionaseră puternic şi acum nutrea faţă de el un sentiment de simpatie. Richard nu scotea nici o vorbă. Lui i-ar fi fost greu să spună că totul s-a terminat cu bine. Dar în timp ce încăleca pe cal, pentru a se avînta în vîltoarea furtunii, îi strînse fermierului mîna cu putere.

După furtuna din ajun, dimineaţa se ivi senină şi calmă. Cenuşiurile strălucitoare ale zorilor îşi oglindeau chipul în lacul liniştit din grădina castelului. Nu se luminase încă bine de ziuă că Tom Bakewell o şi pornise de-acasă. Pe drumeagul ce şerpuia de-a lungul parcului, îşi întîlni stăpînul. Richard o mîna agale pe Cassandra. Amîndoi, cal şi călăreţ, ofereau privirii o imagine jalnică. Crupele Cassandrei erau împroşcate cu noroi şi bietul animal păşea abătut cu capul în jos. Furtuna îi răpise toată vlaga şi splendoarea. Căci cine ştie prin ce mirişti şi coclauri rătăciseră ei în tot cursul nopţii agitate din ajun! Richard descălecă şi mîngîie calul pe frunte.

— Biata Cassandra, e pierită de tot! şopti el. Ia-o, Tom, şi îngrijeşte-o cum se cuvine, iar cînd termini vino imediat la mine în cameră!

Tom se supusese fără să mai întrebe nimic. Peste trei zile, urma să fie ziua de naştere a lui Richard. Tom stătea tot timpul de veghe. Dar în ciuda precauţilor sale, vestea despre halul în care se afla Cassandra şi neobişnuita cavalcadă nocturnă a stăpînului ei se răspîndiră cu iuţeala fulgerului. Cei care prevestiseră că anul acesta

aniversarea naşterii lui Richard avea să fie un eveniment trist, simţeau că li se umple sufletul de o melancolică satisfacţie. Cît despre Sir Austin, baronetul avea de îndeplinit o misiune cît se poate de ingrată. Se vedea silit, nici mai mult nici mai puţin, să-şi convingă fiul că a sosit în fine momentul să şteargă sîngele vărsat de prisos într-un acces de nebunească răzbunare. Or pentru aceasta, Richard trebuia să se ducă plin de umilinţă la Benson şi să-i ceară scuze. I se spusese valetului că ar fi cazul să vină şi el în întîmpinarea acestui gest de penitenţă, şi acum, Benson se frămînta întruna, străduindu-se să-şi ia un aer cît mai creştinesc şi spăsit cu putinţă pentru clipele mult aşteptatului eveniment. Sir Austin ajunsese totuşi la concluzia că, în starea în care se afla, Richard nu ar fi putut beneficia pe deplin de pe urma acestei lecţii de virtute. În consecinţă, lăsă totul baltă şi nu-i mai spuse nimic. Valetul însă era mereu în aşteptare. Solemn şi ţeapăn, asemeni unei cariatide mătăhăloase, se înfiinţa în faţa uşilor sau apărea ca din senin în capul scărilor, ori de cîte ori avea impresia că Richard o să treacă pe acolo. Acesta însă păşea indiferent mai departe, cu capul în jos, şi se ducea absent, nici el nu ştia unde. Benson avu un adevărat şoc şi îşi pierdu încrederea în veneratul său stăpîn. Căci el nu găsea nici o consolare în aforismul pe care i-l sugerase acesta : „La fiinţele superioare, sămînţa bună încolţeşte mai anevoie decît la muritorii de rînd. Orice grăbire silită a procesului este absolut interzisă." Lui Benson i-ar fi făcut mai multă plăcere o filozofie clădită pe principiul damnaţiunii. Ca orice bun creştin, era gata să ierte un păcătos, dar ar fi preferat să-şi vadă adversarul îngenuncheat la picioarele lui.

Ochiul de reptilă stătea acum la pîndă. Observa totul fără să-i scape nimic. Vedea că Tom şi Richard puneau ceva la cale şi era convins că buna funcţionare a „sistemului" era în pericol. E drept, lui Benson nu i se dăduse satisfacţie, dar cum nu mai avea chef să se lege la cap fără să-l doară, găsise că este mai înţelept să stea liniştit şi să-şi vadă de treabă.

Sir Austin reuşise să intuiască destul de bine ce se petrecea în sufletul lui Richard. Şi totuşi, neîncrederea pe care începuse să o nutrească acesta faţă de tatăl său, dar, mai presus de toate, pasiunea ce-i mistuia inima, depăşeau capacitatea de înţelegere a baronetului. Sir Austin

își trata fiul cu blîndețe și duioșie. Asemeni unui medic abil, care se preface că nu observă efectul nedorit al unei doze greșite, baronetul își aplica în continuare tratamentul, cu atenția și optimismul omului convins că stăpînește boala și că în final totul se va remedia. Decretă, așadar, că atitudinea rebelă a tînărului nu constituie nici un motiv de îngrijorare.

Cu două zile înainte de aniversarea zilei de naștere a lui Richard, baronetul își întrebă fiul dacă e dispus să aibă musafiri. „Cum doriți dumneavoastră, sir", răspunse băiatul. Atunci începură pregătirile de rigoare. În ajunul evenimentului, Richard luă masa împreună cu toți ai casei. Lady Blandish era de față și stătea, pocăită, în dreapta lui. Încă din cursul dimineții, Hippias începuse să facă felurite proorociri și le spunea tuturor că avea să-l lovească o cruntă indigestie. Cît despre reprezentanta secolului al XVIII-lea, era și ea prezentă, bineînțeles, și se întreba întruna dacă va mai avea norocul să trăiască pînă la anul.

În timp ce Algernon studia cu asiduitate lista jucătorilor de crichet din Lobourne, care, în dimineața următoare, trebuiau să înfrunte echipa din Belthorpe, Adrian ridică paharul și toastă în cinstea misiunii de onoare pe care o îndeplinea la Raynham. Sir Austin era amabil cu toată lumea, dar, în realitate, întreaga lui atenție era concentrată asupra lui Richard. Adrian începu să glumească pe socoteala doamnei Grandison, căci știa că lucrul acesta îi face distinsei Lady Blandish o deosebită plăcere. Tînărul înțelept avea un fel foarte delicat de a glumi, deși, într-un fel, glumele lui erau lipsite de decență. Tonul lor licențios era însă atît de imperceptibil, încît ar fi fost pur și simplu o dovadă de impoliteță să îl sesizezi.

După ce luară masa, Richard se retrase. Baronetul își studiase cu atenție fiul, dar, în afară de o strălucire excesivă în priviri, nu observase nimic deosebit la el. „O să treacă și asta, mai mult ca sigur!" decretă în sinea lui baronetul.

Împreună cu Lady Blandish și cu Adrian, Sir Austin își petrecu apoi seara, pînă tîrziu de tot, în bibliotecă. Băură ceai și se lansară într-o adevărată cazuistică a „bolii mărului". Pe tînărul înțelept această conversație îl amuza copios. Își luase aerul unui căutător pasionat al adevărului și, înfățișîndu-le celor două personaje caste situații

din cele mai dubioase, conducea discuția în așa fel încît pînă la urmă reușea să le pună în față adevăruri pe care altfel nu ar fi îndrăznit să le privească în jurul lor. Autorul de aforisme tocmai rostea un panseu, care, fără a avea pretenția originalității, îmbrăca în haine noi o idee mai veche, reușind astfel să stîrnească entuziasmul constantei sale admiratoare, cînd își dădură deodată seama că în loc de trei, cîți fuseseră la început, acum se aflau în bibliotecă patru persoane. Heavy Benson răsărise ca din pămînt printre ei. Valetul mărturisi că bătuse la ușă, dar că nu primise nici un răspuns. Decum dădu cu ochii de Adrian, persoana acestuia îi stîrni un sentiment de neplăcută surpriză. Treptat, treptat însă, iritarea ce i se întipărise pe chip dispăru și în locul ei apăru o expresie de flască severitate.

— Te-ascult, Benson, ce s-a-ntîmplat ? spuse baronetul.

Neclintit ca o stană de piatră, Benson răspunse :

— Dacă-mi permiteți, Sir Austin, e vorba... de domnișorul Richard...

— Mă rog, și ce-i cu el ?

— A plecat, *sir !*

— A plecat ? !

— Împreună cu Bakewell, *sir.*

— Cu Bakewell ?

— Și cu un geamantan, *sir !*

Adrian își înălță sprîncenele. Căci atunci cînd un tînăr pleacă de-acasă pe furiș, însoțit de un geamantan, e semn sigur că scopul său este o aventură romantică. Or întocmai procedase și Richard. Plecase de-acasă pe furiș, cu un geamantan și cu omul său de încredere.

În clipa aceasta, tînărul se afla în drum spre Bellingham și alerga prin ploaie, beat de fericire asemeni evadatului care simte gustul libertății. Alături de el, Tom, ud și el pînă la piele, dădea întruna din cap și se văicărea de frig și umezeală. Urmau să prindă cursa poștală la Bellingham. Grație domnișoarei Davenport, Richard aflase unde o putea găsi pe Lucy, și acum zbura într-acolo ca vîntul. Zbura neclintit spre Lucy fără să-i pese cîtuși de puțin de prieteni sau comploturi. Avea un singur gînd : s-o vadă pe Lucy, s-o ia cu el și, împreună, să înfrunte întreaga lume !

În clipa cînd ajunseră la gară, erau amîndoi uzi leoarcă, iar bietul Tom nu vedea înaintea ochilor decît stacane cu rachiu. Se strădui din răsputeri să-şi convingă stăpînul că şi măruntaele omului au nevoie de o consolare, dar fără succes. Richard nu ştia decît una şi bună :

„Tom, Tom, strigă el înflăcărat, mîine o văd pe Lucy"!

— Mare, mare pacoste să călătoreşti pe-o ploaie ca asta, încercă Tom să insinueze din nou.

Dar în loc de răspuns aceeaşi exclamaţie şi, pe deasupra, un ghiont zdravăn. Totuşi cînd ajunseră în faţa celui mai răsărit han de prin părţile locului, Tom îşi luă inima în dinţi şi-i spuse deschis că dacă nu trage o duşcă de rachiu nu mai e-n stare să meargă mai departe.

— Nu, n-avem nici o clipă de pierdut ! exclamă Richard şi, zguduit de frisoane, se prăbuşi în braţele lui Tom. Glasul îi pierise de-a binelea, doar din cînd în cînd mai reuşea să şoptească :

— Mi-e rău... N-avem nici o clipă de pierdut !

Tom îl duse cum putu pînă la hanul cel mai apropiat. Ajunşi acolo, hangiul şi consoarta lui îşi dădură părerea că, în astfel de cazuri, rachiul local, pregătit cum numai oamenii de prin părţile locului ştiau s-o facă, este leacul cel mai bun. După ce sorbi cu forţa cîteva picături din mult lăudatul rachiu, tînărul îşi mai reveni puţin, doar atît numai cît să poată exclama :

— Şuieră trenul, Tom, n-auzi ! O să întîrziem !

Apoi, sleit de puteri, se prăbuşi din nou pe canapea. Emoţiile puternice, încordarea neobişnuită prin care trecuse, îl copleşiseră de tot. Fu dezbrăcat şi întins într-un pat, fără ca el să opună nici cea mai mică împotrivire. Iar acum, zăcea acolo, asemeni unei vietăţi inerte, aruncate la mal de apele mării. Iată în ce hal se afla Richard, cînd fu descoperit de tatăl său.

Avea oare Sir Austin remuşcări ? Dimpotrivă, umanistul şi omul de ştiinţă aştepta această clipă ! Ştia prea bine că în boala lui Richard trebuia să intervină un moment de cumpănă, cînd, sleit de puteri, trupul cedează, iar spiritul dobîndeşte astfel pacea de care are nevoie pentru a învinge morbul. Mai mult încă, Sir Austin avea certitudinea că sămînţa răului nu i se cuibărise în suflet. Şi apoi, după alarma disperată pe care o dăduse Benson, faptul că îşi regăsea fiul era o adevărată alinare.

— Vei vedea, se adresă el, plin de încredere, către Lady Blandish, care îl însoţise la han, decum îşi va reveni de pe urma acestui şoc, o să uite cu desăvîrşire de fată.

— Mă uimeşte tăria de care dai dovadă ! exclamă Lady Blandish, dar se opri aici. Dacă ar fi fost după ea i-ar fi îndeplinit băiatului orice dorinţă sau măcar ar fi încercat să-l amăgească cu vorbe. Ea era conştientă că numai astfel l-ar fi putut ajuta pe Richard să redevină tînărul înfloritor şi plin de speranţe de pînă acum. Cum poţi să-l vezi în halul ăsta şi să mergi nepăsător mai departe ? se strădui ea, din nou să-l înduplece pe baronet.

Priveliştea pe care o oferea Richard ar fi trebuit să-l scoată din minţi pe un om care-şi iubea fiul cu atîta intensitate ca Sir Austin. Cu ochii tulburi, cu obrajii aprinşi de fierbinţeală, tînărul zăcea ţeapăn într-un pat străin. La căpătîiul lui fu adus imediat bătrînul doctor Clifford. Dînd gînditor din cap şi strîngîndu-şi buzele plin de subînţeles, medicul garantă că lipitorile se vor dovedi, ca de obicei, la înălţime în asemenea cazuri. Nu uită totuşi să-şi exprime, ca şi în alte dăţi, rezervele în legătură cu „sistemul" lui Sir Austin. Bătrînul recunoscu însă că Richard are un organism extraordinar, care răspunde ca un ceasornic la toate medicamentele prescrise.

— Dar luaţi aminte, preciză el, în timpul discuţiei între patru ochi pe care o avu cu Sir Austin, în asemenea cazuri, nu medicamentele sînt totul. E nevoie de o schimbare de mediu, şi cu cît mai repede cu atît mai bine ! Băiatul trebuie să se distreze, să vadă şi să cunoască lumea ! Din păcate, ştiu prea bine că orice v-aş spune e de prisos ! adăugă doctorul.

— Ba dimpotrivă, adăugă Sir Austin. Sînt întru totul de acord cu dumneavoastră. Da, da, Richard va vedea lumea cît de curînd !

— Domnule doctor, tînărul nostru a fost cufundat în Styx, asta-i situaţia, remarcă Adrian.

— Doctore, interveni, la rîndul ei, Lady Blandish, aţi mai întîlnit cumva un caz similar în cariera dumneavoastră ?

— Nu, doamnă, răspunse bătrînul Clifford. Prin părţile locului nu prea se întîlnesc astfel de cazuri. Oamenii de la ţară sînt destul de sănătoşi la minte !

— Totuşi, doctore, mai există şi ţărani care mor din dragoste !

Doctorul Clifford se văzu silit să mărturisească că nu i-a fost dat să vadă aşa ceva.

— Vă referiţi la bărbaţi sau la femei ? interveni Sir Austin.

— Mai ales la femei, preciză Lady Blandish.

— Atunci n-ar fi rău să-l întrebaţi pe doctorul Clifford dacă aceste femei nu sînt cumva nişte fiinţe dezechilibrate. În ceea ce mă priveşte cred că aveţi amîndoi o viziune greşită asupra lucrurilor. Între un individ cultivat şi o brută lipsită de sensibilitate există o deosebire ca de la cer la pămînt. Totuşi cred că doctorul e mai aproape de adevăr. Individul înzestrat cu o natură sănătoasă se află în mai mare siguranţă. Iar dacă doctorul Clifford ar ţine cont şi de necesitatea dirijării riguroase a acestei naturi, totul ar fi în regulă. A fi un om sensibil fără a cădea pradă propriei tale sensibilităţi — iată idealul!

În timp ce baronetul vorbea, Adrian începu să fredoneze o baladă populară :

„Fata ce-o iubesc, de nu mă vrea,
Mai găsesc eu şi-alta !"

CAPITOLUL XXIV

Despre rozele primăverii şi ultimele roze ale toamnei

Cînd îşi reveni în cele din urmă în fire, tînărul Experiment se pomeni în camera lui de la castel. Secundele şi minutele se scurgeau ca mai înainte, tîrîndu-l nemiloase după ele. Nimic nu se schimbase şi totuşi parcă se simţea năucit. Avea impresia că primise o lovitură năpraznică ce-l doborîse la pămînt. Privea netulburat lumea anostă ce i se înfăţişa înaintea ochilor şi-şi dădea seama că nu mai ştie pentru ce trăise. Slăbit de tot şi tras la faţă, îşi pierduse parcă şi memoria. Trăia şi respira ca mai înainte. În jurul său nimic nu se schimbase.

Se uita la colinele bătrîne, muiate în albastrul cerului, contempla miriştile ce se întindeau pînă hăt departe la orizont, vedea rîul şi pădurea, le recunoştea pe toate, dar

s-ar fi zis că ele l-au uitat. Pe chipurile oamenilor nu mai deslușea acel aer de tainică intimitate care-i încălzise sufletul în trecut. Și totuși oamenii erau aceiași, îl salutau și îi zîmbeau ca mai înainte. Lui Richard îi era peste putință să înțeleagă ce se petrece cu el. S-ar fi zis că o mînă prădalnică îi smulsese ceva de preț.

Duioșia cu care îl înconjura baronetul îl mișca profund, cu toate acestea rămînea mut în fața sentimentelor sale și lucrul acesta îl mîhnea. Nu se mai rușina de nimic și nu mai purta nimănui pică. Se simțea un om de prisos. Dacă în trecut iubise cu înflăcărare o singură ființă, acum sufletul i se împietrise și nutrea față de toți oamenii un sentiment de indiferentă caritate. În inima acestui tînăr, rozele primăverii păleau și, odată cu moartea lor, într-o altă inimă răsăreau ultimele roze ale toamnei.

Schimbarea uluitoare ce se petrecuse în sufletul lui Richard, dar, mai ales, faptul că admiratorul ei își dovedise, fără putință de tăgadă, înțelepciunea reprezentau pentru Lady Blandish tot atîtea motive de tulburare și adîncă meditație. Resentimentele ce le nutrise cînd și cînd împotriva lui Sir Austin se dovedeau acum neîntemeiate. Căci, în fond, nu era baronetul un adevărat profet ?

Pentru o femeie sentimentală ca Lady Blandish, constatarea că dragostea lui Richard se stinsese ca un foc de paie, iar jurămintele minunate pe care le auzise în pădurea castelului se dovedeau și ele vorbe goale, constituiau o mare decepție. Faptul acesta și, de ce să n-o spunem, precizia cu care prevăzuse baronetul tot ce se întîmplase o făceau pe Lady Blandish să se simtă de-a dreptul umilită. Căci de unde putea el să știe, ba mai mult, cum avusese chiar și cutezanța să afirme că iubirea e un foc trecător ce poate fi lesne înăbușit sub călcîiul atotputernic al științei ? Da, chiar acestea fuseseră vorbele sale, iar acum se dovedea că avusese perfectă dreptate !

Lady Blandish află apoi, cu uimire, că Richard își mărturisise, din proprie inițiativă, fapta nebunească, ba mai mult, îi ceruse tatălui său iertare pentru păcatul de care se făcuse vinovat. Baronetul îi relatase personal cum s-au petrecut lucrurile, precizînd că, în timp ce vorbea, tînărul nu șovăise nici o clipă, iar chipul său nu trădase nici o urmă de emoție.

Era limpede că în acest fel băiatul se ușurase de o povară. Mărturisise că s-a purtat întocmai ca junele Nerod, dorind, după cît se pare, să-și ispășească păcatul printr-un act de penitență. Mersese pînă acolo încît să-i dea satisfacție și lui Benson.

În sufletul renăscut al lui Richard domnea din nou pacea. Acum nu avea decît o singură dorință : să-și recapete vigoarea, făcînd cît mai multe exerciții fizice, și să evite orice risipă de cuvinte. Cînd se afla în compania distinsei Lady Blandish, Richard era calm și plin de curtenie. Chiar și atunci cînd rămîneau singuri, doamna tot nu reușea să surprindă vreo urmă de tristețe pe chipul său. Richard părea calm și cumpătat, asemeni unui om de-abia trezit dintr-o beție și care este ferm hotărît să nu mai pună în vecii vecilor mîna pe pahar. Pentru o clipă, Lady Blandish avu impresia că Richard se preface.

Tom Bakewell îi spulberă totuși această suspiciune, informînd-o că, într-o bună zi, pe cînd se antrena la box cu stăpînul său, acesta îi poruncise să nu mai rostească cît o trăi numele lui Lucy. De unde, Tom Bekewell trăsese concluzia că, probabil, fata îl jignise cu ceva. Teoretic vorbind, Lady Blandish îl considerase dintotdeauna pe Sir Austin un om înțelept, dar cu toate acestea îi venea greu să accepte ideea că înțelepciunea lui fusese în mod irevocabil confirmată de practică.

Lady Blandish se simțea decepționată și avea senzația că nu mai plutește în aceleași sfere înalte ca în trecut. Simțea nevoia imperioasă să se agațe de ceva, așa că își găsi un suport moral în însuși personajul care o adusese în această situație.

Iubirea este, cu alte cuvinte, un simplu fenomen terestru ! Știința are deci capacitatea să-i stabilească cu precizie coordonatele și, reușind să-i pătrundă tainele, îi anticipează chiar și evoluția ! Ba mai mult, îl dirijează pe tînărul Heruvim ca și cum ar fi o biată creatură lipsită de voință și putere !

Să fi obișnuit să plutești în sferele cele mai înalte și să-ți petreci timpul alături de nemuritorii ce populează Empireul, și apoi, dintr-odată, să-ți dai seama că ești un biet copil al timpului, o biată creatură de origine inferioară... Ce jalnic ! Mai ales, cînd descoperi că ți-au pierit și aripile !

Știința, ea este învingătorul atotputernic al Iubirii ! Să ne închinăm așadar științei !

Aceasta era logica după care se călăuzea inima distinsei doamne. În secret însă, nutrea speranța că va veni totuși o zi cînd îl va putea mustra pe baronet, dovedindu-i cu lux de amănunte că greșise. Și, ca orice femeie, îl lăsă să se înfrupte copios din roadele acestei victorii de moment.

Pe de altă parte, s-ar putea spune că plăcerile iubirii puneau stăpînire pe Lady Blandish. Își simțea din nou sufletul cuprins de dulci emoții de parcă ar fi redevenit o fetișcană și lucrul acesta o măgulea. Avea impresia că este din nou tînără. Femeia pură trăiește totdeauna o a doua tinerețe. În sufletul distinsei doamne înfloreau ultimele roze ale toamnei.

Iată ce scrie în *Poveștele Pelerinului* despre femei : „Pentru a cunoaște tainițele întortocheate ale femeii îți trebuie o minte pătrunzătoare. Numai astfel poți ghici ce se ascunde în sufletul lor. Pentru a face față manevrelor femeii, bazate întotdeauna pe rezistență și opoziție, îți trebuie curaj." Femeile sînt mult prea imprevizibile pentru a le putea cunoaște pe căi obișnuite, iar cum nouă ne este permis să stăm deoparte, fiind astfel scutiți să răspundem rezistenței, să folosim deci perspicacitatea și fantezia pentru a ne explica cum se face că o femeie care credea că iubirea este eternă, a ajuns să se umilească pînă într-atît încît să-l iubească tocmai pe acela care i-a zdruncinat credința în iubire !

Pînă acum, totul fusese un simplu amuzament sentimental, iar gurile rele nu mai conteneau cu clevetelile. Dar exact în clipa în care oamenii obosiseră să o tot vorbească de rău și păreau dispuși s-o trateze cu mai multă îngăduință, doamna luă hotărîrea să le dovedească tuturor că vorbele ce se spuneau pe seama ei erau pe deplin îndreptățite. De unde rezultă că bîrfa reușește să se impună, dobîndind prestigiul adevărului, numai atunci cînd stăruie în minciună, sau, altfel spus, dacă vrei să devii imun în fața ei, n-ai decît să suporți pentru o bucată de vreme gura lumii.

Acum Lady Blandish locuia tot timpul la castel și rămînea din ce în ce mai des în compania lui Sir Austin. Devenea deci limpede că luase locul doamnei Doria.

Cu instinctul său de misogin, Benson presimțea că, de fapt, Lady Blandish luase deja și locul fostei Lady Feverel. Dar cum nu era nimeni dispus să dea crezare zvonurilor răspîndite de Benson, iar clevetelile acestuia se întorceau ca prin minune tot împotriva lui, meditațiile valetului se soldau cu cele mai tragice concluzii. Căci decum reușeau să scape de o femeie, alta și venea să-i ia locul ! Junele Richard, obiectul „sistemului" de-abia fusese salvat de la pieire, iar acum, iată, marele său autor era el însuși în pericol !

— Nu-mi dau seama ce se petrece cu Benson, îi spuse lui Adrian marele autor al „sistemului".

— S-a mai îngrășat puțin, asta-i tot ! explică tînărul înțelept și, imitîndu-l pe doctorul Clifford adăugă : Are nevoie de o schimbare de mediu ! Trebuie neapărat să se mai distreze puțin ! Expediați-l pentru o lună, împreună cu Richard și cu Tom Bakewell, și veți vedea ce bine va fi ! Dealtfel, victimele femeilor se înțeleg excelent cînd ajung împreună !

— Din păcate, fără Benson nu reușesc deloc să mă descurc, spuse baronetul.

— În acest caz va trebui să-l suportăm zi și noapte pe capul nostru ca și pînă acum ! exclamă Adrian.

— Totuși, dacă nu-și mai schimbă puțin înfățișarea acră pe care o are de la o vreme încoace, cred că ar fi cazul să ne mai scutească de prezența lui în timp ce luăm masa.

— Fără Benson, digestia noastră n-ar avea decît de cîștigat, se grăbi să exclame Adrian. Apoi adăugă : Apropo, *sir*, știți ce spunea mai deunăzi ?

Primind un răspuns negativ, tînărul înțelept îi explică lui Sir Austin foarte pe ocolite, bineînțeles, că atitudinea valetului s-ar datora, pur și simplu, temerilor că stăpînul său este în pericol. Văzînd însă că la auzul acestor cuvinte Sir Austin se înroșește la față de furie, Adrian încercă imediat să mai dreagă lucrurile.

— Oricum nu face să vă puneți mintea cu un nerod atît de devotat ca bietul Benson, spuse el.

— Prostia lui depășește orice limită ! strigă Sir Austin. Dacă o să continue să mă iscodească întruna, de fiecare dată cînd sînt în birou, într-o bună zi va trebui, nici mai mult nici mai puțin, să-i trîntesc ușa în nas !

În aceeași clipă, Adrian își și imagină scena plină de farmec ce se petrecuse în birou, o scenă foarte asemănă-

toare cu cea la care asistase Benson personal. Căci, profet prudent, Benson iscodea cu atenție prezentul pentru a putea conferi mai mult adevăr prezicerilor sale. Apoi, cum se număra printre cititorii cei mai sîrguincioși ai aforismelor din *Poveștele Pelerinului*, el nu uita nici o clipă că în cartea cu pricina stătea scris negru pe alb : „Am fi mai înțelepți dacă am cunoaște adevărata față a Timpului !"

Numai că pentru a cunoaște mai bine adevărata față a Timpului, este nevoie uneori să tragem cu ochiul pe gaura cheii. Asta fiindcă veteranul este teribil de viclean și, în vreme ce îți zîmbește pașnic cu un ochi, te privește impenetrabil de sub vălul sub care se ascunde celălalt. La majoritatea oamenilor însă, decența și onoarea sînt suficient de puternice pentru a le înfrîna curiozitatea și așa se face că ei n-ajung să cunoască nici înțelepciunea, dar nici nefericirea. Curiozitatea lui Benson avea totuși o scuză. Valetul nutrea convingerea că stăpînul său e în pericol. Și apoi, lăsînd la o parte experiențele nefericite din trecut, plăcerea de a-l spiona pe Cupidon devenise la el o adevărată voluptate.

Ei bine, Benson reuși să vadă Timpul sub adevărata lui înfățișare, sau, altfel spus, avu revelația viciilor femeii și slăbiciunii bărbatului ! Dacă prin nu știu ce întîmplare, Benson ar fi ajuns cumva să fie autorul acestei cărți, pot să vă asigur că el ar fi urmat întocmai exemplul zecilor de poeți și filozofi din trecut care s-au aplecat și ei asupra aceleiași teme.

În realitate, valetul nu văzuse altceva decît o biată ființă ce rupea de pe tulpina sufletului ultima roză a toamnei. Or gestul acesta era infinit mai nevinovat decît dacă ar fi fost vorba, să zicem, de sacrificarea primelor roze ale primăverii.

Mai vîrstnică și cumpătată, mai puțin îmbujorată la față decît surorile ei mai tinere, ființa pe care o văzuse Benson avea, sau cel puțin considera că are motive suficiente pentru a face acest gest. Ea nu acționa pur și simplu din instinct.

„Mă dăruiesc acestui om pentru că-l consider un paragon al bărbăției, fiindcă îl cunosc bine și sînt convinsă că-și consacră viața unei cauze nobile !" Iată cu ce înaripate cuvinte însoțea femeia ritualul desprinderii trandafirului de pe tulpină ! Simțea nevoia imperioasă să-și motiveze cît mai temeinic gestul. Ochii ei nu se lăsau orbiți

de entuziasmul excesiv al tinereții, gata oricînd să aureoleze o banală exaltare. Și dacă, asemeni fluturelui, năzuia fascinată spre lumină, ea știa prea bine cum să se ferească de văpaia mistuitoare a lumînării. Se rotea sfielnică în jurul acestei flăcări umane, dar se ținea departe de ea, conștientă în fiece clipă de forța ei distrugătoare. Pentru a se apropia de văpaie, avea nevoie în permanență de un motiv nou. Pur și simplu, îi plăceau sentimentalismele. De mai bine de zece ani, Lady Blandish se complăcea în sentimentalism și era dispusă să-și continue jocul mai departe. Căci doamna cu ochi negri savura viața tihnită și amuzamentele comode care permiteau jocului ei să-și urmeze cursul. Distinsa doamna nu intenționa să se lase cucerită cu una cu două.

„Sentimentaliștii, stă scris în *Poveștele Pelerinului*, sînt acele ființe care caută plăcerea fără să se sinchisească de răspunderea imensă pe care o implică faptele lor". Iar mai departe, iată ce notează autorul despre sentimentaliști: „Pentru timizi, trîndavi și oameni lipsiți de inimă, aceasta este știința suverană și modul cel mai delectabil de a-și petrece timpul; este un adevărat calvar însă pentru cei care au ceva de pierdut!" Cu toate acestea, omul care este de părere că a muri din dragoste reprezintă un capriciu și un sentimentalism nu poate fi considerat o autoritate în materie de sentimente. Este limpede că Sir Austin nu făcea parte din categoria celor înclinați să nu se sinchisească de imensele răspunderi pe care le implică fapta lor. Dar orice s-ar zice, el rămînea legat în continuare de femeia care-l părăsise și, dacă și-ar fi exprimat în cuvinte sentimentele, s-ar fi văzut silit să înfrunte un scandal public, ultimul rău de care mai avea acum nevoie.

Gestul care-l îngrozise pe Benson era identic cu cel pe care-l contemplase Richard în fața „Umbrarului lui Dafne." Un domn ce se apleacă și sărută mîna delicată a unei femei. Atît și nimic mai mult!

Se pare însă că poziția în care se afla Benson în vreme ce urmărea scena pe gaura cheii, sporise în mod considerabil aspectul oribil al spectacolului. Căci cele două scene atît de asemănătoare avură consecințe din cele mai neașteptate. În timp ce pe Richard îl făcuse să idolatrizeze femeia, pe Benson, gestul baronetului îl făcu să-și piardă încrederea în bărbat. Numai că Lady Blandish cunoștea prea bine deosebirea dintre cele două personaje. Înțelesese per-

fect de ce nu vorbise baronetul și ca atare îl scuza și-l respecta și mai mult pentru modul cum se comportase.

Văzîndu-se împinsă spre iubire, ea era încîntată că trebuie să fie umilă în dragostea ei. Apoi era fericită să-și reverse mila asupra suferințelor lui Sir Austin, dar asta nu o împiedica să-și poarte de grijă și ei însăși. Lady Blandish găsea zilnic noi și noi motive spre a-l iubi pe baronet.

Sir Austin îi arătă manuscrisul secret, menit a-i sluji lui Richard drept ghid după căsătorie. Îi citi de aici sfaturile și îndemnurile adresate tînărului soț. Sfaturi pline de o delicată și duioasă înțelepciune, din care nu lipsea o undă de poezie în ciuda faptului că nu erau scrise în versuri, gîndea Lady Blandish. Baronetul îi înfățișă apoi diferitele etape ale iubirii, caracterizîndu-le minuțios pe fiecare în parte. Ei bine, în felul acesta găsea el de cuviință să primească trandafirul tomnatic ce i-l oferea doamna!

Într-o bună zi, pe cînd stăteau singuri de vorbă, baronetul exclamă :

— Simt că rana mi s-a vindecat!

— Prin ce minune oare? replică Lady Blandish.

— M-am vindecat la izvorul luminos al ochilor tăi, îi explică el și, văzînd-o cum se îmbujorează toată, avu sentimentul că se trezește din nou la viață.

Baronetul savura această bucurie fără a se gîndi însă cîtuși de puțin la răspunderea imensă pe care o implica atitudinea lui.

CAPITOLUL XXV

În care eroul ia o hotărîre

Cînd eroul se avîntă impetuos la drum, pentru a-și urma implacabil menirea, carul său de luptă răstoarnă în cale totul și, pe deasupra, mai tîrăște după el și alte ființe nevinovate. Ei bine, dacă ar fi să-i găsim o scuză pentru toate aceste isprăvi, consolîndu-i cît de cît pe cei siliți să-l urmeze în tăcere, am putea spune că, de obicei, eroul este ultimul care află că teribilul angrenaj s-a pus în mișcare.

Căci, în fond, el nu-i decît o biată creatură ca și noi, deși de viața lui depinde însăși soarta noastră. Înveșmîn-

tat în haine de prinț sau de rîndaș, pe erou îl recunoști totdeauna de la o poștă pentru simplul motiv că nu el este acela care impune cursul evenimentelor. Soarta este cea care trage sforile și pune totul la cale. Dacă ne-am imagina un circuit electric, am putea spune foarte bine că eroul nu are alt rol decît să țină în mînă bateria. Noi facem tumbe și ne schimonosim după bunul lui plac, deși la mijloc nu-i vorba nici de voința nici de puterea eroului. Soarta a cărui marionetă supusă este, ea trage singură toate sforile. Și oricît de caraghioase ar fi tumbele și giumbușlucurile noastre, eroul nicicînd nu rîde. Absorbit de rolul ce-i revine, adevăratul erou nu ne pretinde niciodată să-i facem vreun serviciu. Lui i se pare cît se poate de firesc să-și vadă dorințele îndeplinite, iar exhibițiile lamentabile la care sîntem constrînși pentru aceasta nu i se par defel ridicole. Or facultatea de a-și urma netulburat calea este o dovadă că eroul este alesul sorții. Sau cum scrie în *Poveștele Pelerinului* : „Oamenii aceștia dețin forța și tăria apelor din care se întrupează marile fluvii !"

Ei bine, am considerat că preludiul acesta era absolut necesar pentru prezentul capitol din istoria vieții lui Richard.

Totul s-a petrecut în minunatul anotimp cînd anul se primenește. Bătrînele dealuri și cîmpii erau ocupate pînă peste cap cu florile lor, adia un vînt călduț, cîntau păsărelele, iar Hippias Feverel, trista victimă a dispepsiilor, constata cu uimire că și în propriul său trup își făcea loc primăvara. Se simțea răsfățat de senzații dulci, necunoscute încă, și nu mai contenea tot povestindu-i fratelui său ce fericire dăduse peste el.

„Bietul Hippias, comentă în sinea lui baronetul, s-a dat de tot în vileag ! Slabă speranță să-și mai poată ascunde vreodată metehnele «mașinăriei» stomacului."

Hippias era însă ceva mai optimist. Și ca o dovadă a acestei stări de spirit nu pierdea nici un prilej să-i povestească cu lux de amănunte baronetului ce se petrecea cu „mașinăria" lui. Vorbea cu atîta exaltare despre noile sale senzații fizice, încît ai fi spus că la mijloc e vorba de o minune. La cel mai mic efort pe care reușea să-l facă, se lăuda de parcă ar fi fost vorba de un adevărat triumf. În consecință, Adrian nu întîrzie să-l ia în primire cu iro-

niile sale. Numai că acum, Hippias era în stare să suporte orice şi nu se mai sinchisea de el. De cîte ori constata că în loc să-şi sfredelească abisurile negre ale complicatului şi înfricoşătorului său organism, privirile i se îndreptau spre lumea exterioară a muritorilor, Hippias simţea o uşurare ce nu se poate descrie în cuvinte.

— Creierul meu a încetat să mai fie obsedat de el însuşi, exclama el şi dădea scurt din cap. Am senzaţia că am evadat din iad, adăuga imediat, încercînd să sugereze astfel neînchipuitele chinuri ce le îndurase pînă atunci.

Victimele dispepsiilor pot sporovăi însă cît poftesc. Pînă la urmă, tot nu reuşesc să găsească înţelegere. Căci cerşind întruna compasiunea, reuşesc să compromită singure această virtute creştinească. Lady Blandish era teribil de miloasă cînd era vorba de şoricei şi muşte, dar nu suporta cîtuşi de puţin să asculte văicărerile lui Hippias. Cît priveşte pe Sir Austin, răbdarea acestuia era şi mai mică.

Tot vorbind mereu despre licăririle sale de sănătate, Hippias îşi dădea, de fapt, în vileag boala. Sir Austin îşi aminti atunci de excesele şi nebuniile de tinereţe ale fratelui său şi ajunse la concluzia că în zadar se smiorcăie cel căruia i-a venit timpul să-şi plătească datoriile.

— După părerea mea, interveni şi Adrian, văzînd cum stau lucrurile, cînd Nemesis se instalează în stomac, cel mai bun lucru este să procedezi ca spartanii : taci, suferă şi zîmbeşte !

Richard era singurul care îl trată mai cu blîndeţe pe Hippias. În ultimul timp însă, tînărul devenise mult prea misterios pentru a ne putea da seama dacă atitudinea lui izvora din pură afecţiune sau din dorinţa de a-i contraria pe ceilalţi. Îşi sfătuia unchiul să se mişte cît mai mult, făceau lungi plimbări împreună şi se străduia să-l învăselească pe Hippias, antrenîndu-l în fel şi fel de ocupaţii nevinovate. Îl convinse să-i viziteze pe nevoiaşii satului, care mai deplîngeau încă plecarea lui Austin Wentworth, îi făcea tot ce putea să-i trezească la viaţă, încercînd să-i stîrnească interesul faţă de preocupările celor din jur. Dar singurul rezultat al acestor eforturi fură sentimentele de recunoştinţă ale unchiului său.

Primăvara lui Hippias nu dură mai mult de-o săptămînă, după care bietul om începu din nou să bolească.

Beatitudinea de care se agățase cu atîta fervoare îl părăsi brusc și simți că se prăbușește iarăși în infern. Victima dispepsiilor anunță imediat că i-au revenit spasmele, care, după cum se exprima el, păreau că vor să-i soarbă stomacul ca un burete. Pe chip i se citea din nou aceeași descurajare și amărăciune, într-un cuvînt, s-ar fi zis că Hippias mestecă întruna un aliment infernal, care, odată înghițit, face cale întoarsă în gură și, de aici, furișîndu-se în creier, dezlănțuie acolo cele mai oribile halucinații. Pînă la urmă, renunță și la plimbările pe care le făcea împreună cu Richard. Nu mai suporta nici o discuție despre boli și suferințe, ciripitul păsărelelor îl aducea la disperare iar drumurile bolovănoase și pline de pietriș îi făceau rău la stomac. Richard îl trata cu aceeași severitate ca și tatăl său. Îl întrebă ce spun doctorii.

— Doctorii ! exclamă Hippias, plin de scepticism. Un om cu bun simț nu poate avea încredere în medicină cînd la mijloc e vorba de o boală cronică. Dar, apropo, ai auzit, cumva, de vreun nou remediu împotriva indigestiei ? Nu ? ! Mă mir, fiindcă pe unde te-nvîrtești numai de asta vorbește toată lumea ! Dar bine, dragul meu, întrebarea este : putem avea noi încredere în seriozitatea celor care publică asemenea reclame ? La drept vorbind, nu văd de ce n-ar exista un leac împotriva indigestiei. Și totuși... Căci după părerea mea, un amărît de vraci sau, cum Dumnezeu i se mai spune, ar putea fi mai în măsură să descopere buruiana salvatoare decît cei care merg pe căile bătătorite ale științei !

Scumpul meu, mă gîndesc în repetate rînduri ce formidabil ar fi dacă am dobîndi și noi calitățile miraculoase pe care le au sucurile gastrice ale unui șarpe boa ! Ce fericire ! Am înfuleca un vițel întreg și am savura deliciile bucătăriei franțuzești fără a mai tremura de teamă, gîndindu-ne la consecințe. Ei bine, în asemenea momente, înclin să cred că în toate reclamele astea trebuie să fie și un sîmbure de adevăr, un secret miraculos, pentru care doctorii au tot dreptul să pretindă bani. Din păcate, însă, oamenii nu au încredere unii în alții. Există prea multă suspiciune pe lumea asta ! O, de cîte ori n-am fost înclinat să recurg și eu la leacurile lor ! Dar e absurd ! M-aș mulțumi și cu o simplă ameliorare. Aș fi încîntat dacă m-ar scăpa măcar de unele suferințe, permițîndu-mi și mie să beau și să mănînc ca un om normal. Să n-ai cumva im-

presia că vorbesc serios ! Totul e pură fantezie ! O, ce lucru minunat e sănătatea ! Ce n-aş da să fiu din nou ca tine ! Ehe, odinioară am iubit şi eu !

— Extraordinar ! Interesant ! spuse Richard, privindu-l cu indiferenţă.

— Numai c-am uitat cu desăvîrşire ce simţeam pe vremea aceea, suspină Hippias. Cît despre tine, băiete, pot spune că ţi-ai revenit de-a binelea !

— Aşa spun şi ceilalţi, replică Richard.

— Ei bine, dragul meu, ce-ai zice dacă aş pleca la Londra pentru a cere sfatul medicilor de acolo în privinţa leacurilor de care-ţi vorbeam ? Ei, ce zici, ai vrea să vii cu mine ? Grozav m-aş bucura să fim împreună ! Am cutreiera bătrînul oraş şi ne-am distra de minune, exclamă Hippias, frecîndu-şi mîinile, entuziasmat în vreme ce se uita iscoditor la Richard, dornic să-i ghicească răspunsul din priviri.

Richard zîmbi. Judecînd după privirea lipsită de strălucire a unchiului său, voiajul la Londra nu se anunţa prea promiţător. Îi dădu un răspuns vag, spunîndu-i că, după părerea lui, cel mai bun lucru ar fi să rămînă pe loc. Dar Hippias era deja cucerit de ispititorul proiect. Se duse imediat la baronet, îl informă despre planurile sale, bineînţeles fără să sufle o vorbă despre vraci sau leacuri băbeşti şi-l rugă să-i permită lui Richard să plece cu el.

Pe Sir Austin, starea de spirit a fiului său începuse să-l cam neliniştească. Ceva nu era în regulă. S-ar fi zis că în pieptul băiatului bătea acum o inimă rece : nu mai avea taine, renunţase la orice ambiţie, ca şi cum odată cu otrava de care se descotorosise şi-ar fi pierdut şi virtuţile tinereţii. Baronetul se hotărîse să recurgă şi el la o schimbare. În cîteva rînduri, adusese pe departe vorba despre efectul binefăcător al călătoriilor, dar Richard răspunsese calm că nu doreşte să părăsească Raynhamul. Or aceasta ar fi însemnat o respectare mult prea rigidă a planurilor sale de a-şi creşte fiul în casa părintească, departe de restul lumii.

În aceeaşi zi în care Hippias îl ruga să-l lase pe Richard cu el la Londra, Adrian, secondat de Lady Blandish, îi făcu şi el aceeaşi propunere. Căci primăvara cu dulcile ei fioruri începuse să-şi facă loc şi în pieptul tînărului

înțelept. E drept, pieptul său nu vibra în ritmul unei pastorale nevinovate ci tînjea mai degrabă după deliciile și gloria strălucitoare a scenelor mondene. Adrian îi propuse deci baronetului să-l ducă pe Richard la Londra, unde ar fi urmat să rămînă un semestru. Bucurîndu-se de o oarecare independență, băiatul ar fi avut astfel posibilitatea să-și dea mai bine seama de situația lui.

Sir Austin cumpăni cele două propuneri cu atenție. Acum era convins că din pasiunea lui Richard nu rămăsese mai nimic, decît, poate, cenușa unor amintiri.

Pe cînd Richard mai zăcea încă bolnav la hanul din Bellingham, Sir Austin descoperise la pieptul lui o imensă buclă aurie pe care o luase imediat în păstrare. Îndrăgostitul întinsese mîna după ea și pipăise locul știut cu degetele-i tremurînde și slăbite de boală, dar după aceea nu-i ceruse tatălui său să-i înapoieze bucla. Cîte lacrimi și suspine nu storsese neprețuita amintire pe care i-o strecurase domnișoara Davenport, cu prilejul ultimei sale vizite la fermierul Blaize !

Într-una din zile, Sir Austin scoase din nou bucla de aur la vedere. După ce o cercetă cu atenție, Richard o puse calm la loc, ca și cum ar fi consultat o banală piesă de muzeu. Faptul acesta îl liniști pe baronet. Însemna că iubirea lui Richard murise. Doctorul Clifford avea deci dreptate, tînărul trebuia să se distreze. În consecință, baronetul se decise să-și trimită fiul la Londra. Atunci, Hippias și Adrian începură să-și pledeze cauza.

Cînd reușea să facă abstracție de propria lui persoană, Hippias nu era lipsit de bun-simț. Îi spuse fratelui său că, în momentul de față, Adrian nu era însoțitorul cel mai potrivit pentru Richard. Într-o asemenea companie, băiatul risca să ajungă să privească lumea într-o lumină nefavorabilă.

— Tu nu ești în stare să înțelegi un tînăr filozof, spuse baronetul.

— Un tînăr filozof nu e altceva decît un neghiob bătrîn, replică Hippias fără să-și dea seama că din indignarea sa se născuse un aforism.

Sir Austin zîmbi satisfăcut și își aplaudă fratele din toată inima.

— Excelent, Hippias, ai vorbit ca în zilele tale de glorie ! Totuși greșești în privința lui Adrian. În realitate, el nu face decît să-și judece semenii prin prisma rațiunii

şi a bunului simţ. Totuşi s-ar putea să ai dreptate. Adrian nu e în stare să vadă că oamenii au şi calităţi.

În consecinţă, baronetul găsi de cuviinţă că n-ar fi indicat să-şi lase fiul în compania lui Adrian. Îi dădu posibilitatea lui Richard să-şi aleagă însoţitorul iar acesta, ghicind dorinţa tatălui său, se conformă şi procedă ca atare. Cum era şi firesc, Adrian fu iritat la culme.

— *Sir*, nutresc speranţa că sînteţi conştient de ce faceţi, îşi avertiză el patronul. Dacă am devenit celebri graţie maladiei obscene care, de mai bine de douăzeci de ani, ne bîntuie familia, gloria Feverelilor n-ar avea nimic de cîştigat. Şi apoi, cred că nu v-ar amuza să aflaţi că stomacurile noastre delicate se transformă peste noapte într-un fel de blazon al familiei. Vracii şi şarlatanii de teapa lor n-au descoperit încă leacul miraculos împotriva dispepsiilor, iar supliciile unchiului meu sînt de nedescris. Totuşi am prefera ca societatea să nu le cunoască în toate amănuntele... Şi Adrian îi enumără numai cîteva dintre ele. Fiindcă să ştiţi, *sir*, atunci cînd îi intră ceva în cap, unchiul Hippias este de o perseverenţă ce nu cunoaşte margini. Cu cît ideea lui e mai extravagantă, cu atît devine mai nechibzuit ! Dacă înghite pastila miraculoasă şi întîmplarea face ca în dimineaţa următoare să se trezească ceva mai vioi, sînt convins că e în stare să publice imediat o scrisoare de pe urma căreia ni s-ar trage celebritatea. Posteritatea va exagera la culme metehnele noastre, iar contemporanii vor ajunge să ne cunoască toate secretele. Şi vă mărturisesc, *sir*, perspectiva de a-mi dezvălui în faţa prostimii „maşinăria intimă" a digestiei nu mă încîntă deloc !

Baronetul îl asigură pe tînărul înţelept că Hippias nu intenţionează decît să-i ceară doctorului Bairam o consultaţie. Îi dezvălui apoi că, în mai puţin de două săptămîni, urmau să plece şi ei la Londra, lăsînd să se înţeleagă că n-ar fi exclus să rămînă acolo şi în timpul verii. La auzul acestor veşti, iritarea lui Adrian se mai potoli.

Sosi în fine şi ziua plecării. Reprezentanta secolului al XVIII-lea îşi chemă nepotul şi-i oferi o bancnotă de cincizeci de lire, aducîndu-şi astfel contribuţia personală la banii de buzunar ai băiatului. Richard îi mărturisi că nu are nevoie de bani, dar veterana îl lămuri că este tînăr şi, ca atare, de îndată ce se va afla în largul lui, îşi va lua mai mult ca sigur zborul.

În adîncul inimii, bătrîna doamnă nu era de acord cu „sistemul", așa că-i dădu a înțelege lui Richard că dacă mai are cumva nevoie de bani poate să apeleze la ea fără grijă căci nu va afla nimeni secretul. Baronetul îi oferi și el o sută de lire. Richard spuse și de data aceasta că nu are nevoie de bani.

— Fă ce vrei cu ei, îi răspunse atunci Sir Austin, convins pe deplin de chibzuința fiului său.

Hippias primi o serie de instrucțiuni care trebuiau respectate cu sfințenie. Dat fiind că societatea lui Algernon nu era dintre cele mai alese, cei doi urmau să locuiască la hotel. Apoi, baronetul îl avertiză în mod special să nu facă imprudența de a-l ține pe tînăr prea din scurt, dîndu-i astfel impresia că-i supraveghează orice mișcare. Dacă pînă acum, dezvoltarea lui Richard fusese ajustată în permanență de foarfecele despotismului, de acum încolo, tînărul trebuia să crească și să înflorească nestingherit, bucurîndu-se de o libertate deplină. Astfel decretase înțeleptul.

Credem că a sosit momentul să facem o scurtă pauză pentru a reflecta cît de înțelepte și folositoare s-ar fi dovedit toate aceste măsuri, dacă soarta, acest redutabil dușman al inteligenței, nu s-ar fi întors împotriva lui Sir Austin, mergînd pînă acolo încît să-l asmută pe baronet împotriva lui însuși.

Plecarea la Londra a avut loc într-o superbă dimineață de martie. Păsărelele iernii mai ciripeau încă printre crengile încărcate de muguri, în timp ce sus, în înaltul albastru al cerului, se avînta de-acum pasărea verii. Adrian, călărind între Hippias și Richard, îi conduse pe cei doi pînă la gara Bellingham, enervat că ceața și ploaia nu-și făceau apariția pentru a le mai tăia entuziasmul. Tînărul înțelept avu însă grijă să se răzbune, ironizîndu-i așa cum numai el știa s-o facă. În urma lor veneau Lady Blandish și baronetul. Cei doi discutau în liniște, stăpîniți de calmul omului convins că se află pe culmile cele mai înalte ale succesului.

— L-ai modelat după chipul și asemănarea ta, spuse Lady Blandish, arătînd cu cravașa spre silueta maiestuoasă și demnă a tînărului ce călărea în fața lor.

— Asemănarea este mai degrabă exterioară, replică baronetul și se lansă într-o serie de considerații asupra raportului dintre forță și puritate.

— Bineînțeles, prefer puritatea, fu de părere doamna.

— Ți se pare, draga mea. În realitate, lucrurile stau exact invers. Dintotdeauna am admirat instinctul infailibil cu care știu femeile să venereze forța, indiferent de forma sub care s-ar înfățișa ea. Căci voi sînteți singurele ființe în stare să înțelegeți sorgintea divină a puterii. Voi ați intuit ca nimeni altul că puritatea este o simplă trăsătură de caracter, un biet veșmînt, ce poate fi foarte ușor maculat — o, cît de ușor ! Viața e capabilă să ne pună probleme pe care dacă nu reușim să le descifrăm, sîntem pierduți. De cele mai multe ori, sub privirea rece a propriei noastre conștiințe, chiar și sufletul cel mai curat se transformă într-o vulpe vicleană, căci pentru cine n-are curajul să înfrunte pînă la capăt iscodirile conștiinței, aceasta e singura scăpare. Forța trădează o natură ale cărei resurse sînt nelimitate, iar această calitate o apropie și mai mult de demiurg. În ochii tăi, puterea e un zeu, pe cînd biata puritate o simplă jucărie. O jucărie adorabilă, cu care-ți place teribil să te-amuzi, conchise baronetul pe un ton neobișnuit de insinuant pentru persoana lui.

Lady Blandish asculta amuzată. Maliţiozitatea, nu lipsită de galanterie, cu care vorbise baronetul, dovedea că Sir Austin se hotărîse, în fine, să renunțe la reticențe. Se ivise momentul propice ca femeile să pornească și ele la atac.

Lady Blandish ar fi luptat și ea, dar nu din convingere, ci numai ca să se distreze. Și așa se face că rîndurile adversarelor se răresc întruna. De îndată ce a găsit un erou, femeia își și trădează suratele.

— Înțeleg, prea bine, ce vrei să spui, exclamă Lady Blandish încercînd să-l tachineze puțin. Cu alte cuvinte, noi femeile sîntem „un vas de preț", în timp ce voi bărbații pretindeți a fi rădăcina și obîrșia. Ei bine, bărbații sînt răsaduri, iar femeile butași. Nu, nu mă contrazice, spuse ea și izbucni în rîs, văzîndu-l cum încearcă să protesteze.

— Bine, dar eu n-am publicat în viața mea un asemenea aforism.

— Nu face nimic, pentru mine, vorbele tale au valoarea slovei scrise.

— Ești formidabilă, exclamă Sir Austin, care de atîta entuziasm simțea că începe să o iubească.

— În altă ordine de idei, spune-mi, te rog, ce planuri ai în privința lui Richard ? Bineînțeles, numai dacă consideri că urechile unei femei sînt demne de a afla asemenea secrete.

— Dacă aș avea vreun plan, dumneata ai fi prima ființă căreia i l-aș dezvălui. Intenționez să studiez comportamentul lui Richard în societate. Indiferența lui trebuie să dispară. Voi afla care-i sînt înclinațiile și preferințele și-l voi lăsa să se manifeste ca atare. Avînd o ocupație, fiul meu va fi în siguranță. S-ar zice că idealul de viață al lui Austin îl încîntă. Dacă nu-l tentează cumva o carieră parlamentară sau dacă nu are ambiții și mai mari, Richard i-ar putea sluji pe oameni și în felul acesta, căci datoria de căpătîi a oricărui om cu stare, este să-și ajute semenii cum poate mai bine. Dacă acesta este drumul pe care și l-a ales în viață, n-am nimic împotrivă deși, sincer vorbind, imaginația debordantă a lui Austin și planurile sale puerile, clădite, de regulă, pe intuiții sau principii efemere, nu m-au pasionat niciodată.

— Privește-ți fiul, șopti Lady Blandish. S-ar părea că nimic nu-l interesează. Nu-l interesează nici măcar splendoarea acestei zile.

— Sau glumele lui Adrian, completă baronetul.

Adrian întorcea capul cînd la Hippias, cînd la Richard, și le șoptea la ureche felurite vorbe, dar proceda în așa fel încît celuilalt să nu-i scape nimic. Era limpede că îi chinuia pe amîndoi cu tot talentul de care era în stare și nu mai știa cum să-i scoată din răbdări. Lui Richard îi vorbea ca și cum băiatul ar fi fost mașinăria infernală ce avea să arunce în aer metropola toropită. Față de Hippias se purta cu tot interesul cuvenit unui exemplar din cele mai rare. Numai la gîndul că cei doi ajunseseră să călătorească împreună, Adrian simțea că-l înăbușă rîsul și se amuza copios, imaginîndu-și boacănele pe care aveau să le facă. Cu toate acestea, glumele și neîntrecutele sale ironii rămîneau fără efect, ceea ce în ochii săi reprezenta o adevărată insultă. Căci trăind viața monotonă de la Raynham, tînărul înțelept ajunsese pe nesimțite tributar mentalității bîrfitorilor de profesie.

— Primăvara și iar primăvara ! izbucni el plin de dispreț față de subiectul ce absorbise atenția celor doi în detrimentul glumelor sale. Ați căzut într-un asemenea extaz în fața ciorilor, stăncuțelor și turturelelor că nu mai știu ce-i cu voi ! Nu puteți oare să le dați odată pace, pentru Dumnezeu ?

Adie zefiru'
Cocoșu' cîntă
Cucurigu !
Măceșu-nflorește,
Iarba-ncolțește
Și cîntă cucu'
Cucu — cucu !

Iată cum sunau vechile noastre pastorale ! Ei, Ricky, de ce nu scrii și tu un sonet despre primăvară ? După cîte aud, recolta de sparanghel se anunță excelentă și cea de căpșuni așijderea. Cred că nu greșesc dacă spun că fructele de pădure sunt Pegasul ce-ți înaripează imaginația. Dar ia stai, despre ce fructe de pădure era vorba în versurile ce le-am citit odinioară ? Stanțe ocazionale dedicate afinelor, fragilor, căpșunilor sau murelor ? Nu mai țin bine minte, dar oricum frumoase versuri și pline de căldură ! „O, buze, ochi, tu piept și voi picioare !" Picioare parcă, nu-i așa ? Totuși parcă de picioare nu era vorba ! Muza n-avea nici nas și nici picioare. S-ar părea că astea sînt gusturile poeților de azi. Trebuie totuși să admit că ai plăsmuit acele frumuseți pentru folosul unor ființe caste : „O, de-aș fi eu în locul lăutei sale..." Iată niște versuri care n-au cum să lezeze morala nici unei comunități. Dar uite o altă imagine reușită din versurile tale, scumpe Ricky :

E trupu-i zvelt o antilopă
Din răsăritul depărtat...

Și, totuși, ca un critic obiectiv ce mă pretind a fi, mi-aș permite să te-ntreb : găsești oare corectă această comparație cînd nici măcar nu catadicsești să sufli o vorbă despre picioare ? Cînd ai să mergi la spectacolele de balet ai să înțelegi că greșești amarnic, dragă Richard. Căci baletul,

instituția asta admirabilă, importată din Galia de venerabilii noștri bunici pentru instruirea tinerilor înfierbîntați te va edifica, sînt sigur, pe deplin. Ba mai mult, ai să rămîi mut de uimire cînd vei vedea cum stau lucrurile. Eu însumi, cîtă vreme nu cunoșteam decît *Poveștele Pelerinului*, ajunsesem să-mi închipui cele mai fantastice lucruri despre femei. Ei bine, dragul meu, din clipa în care m-am dus la un spectacol de balet, femeile au încetat să mă mai tulbure, fiindcă m-am convins cu propriii mei ochi că sînt și ele niște biete ființe ca și noi. Ascultă-mă pe mine, fiule, misterul — acesta este marele dușman al tinerilor ! Misterul, el este arma infailibilă a femeii, o, tu, Richard, ființă sortită Ordaliei ! Știu bine că ai învățat anatomia, dar sînt convins că nu ți-ar veni a crede pentru nimic în lume că o planșă anatomică poate exista în carne și oase. Orice-ai face, nu poți pricepe așa ceva ! Dar, apropo, ai de gînd să publici ceva la Londra ? În cazul ăsta te sfătuiesc să nu semnezi textul. Căci a-ți semna poemele ar însemna să cazi în greșeala doctorului care odată cu leacul miraculos își trîmbițează și numele !

— N-avea nici o grijă, Adrian. Dacă public ceva, îți trimit pe dată un exemplar. Unchiule, auzi ce frumos cîntă mierla ?

— Da, da, murmură înfiorat Hippias, încercînd să dea atenție și altor lucruri în afară de propriul său stomac. Superb exemplar !

— Ce mai sunete scoate înainte de a-și lua zborul ! Ai zice că asculți privighetoarea în miezul verii ! Unchiule, îți mai amintești povestea cu mierla a cărei pereche murise ? Cea care venea zilnic să-i cînte păsăruicii din grădina cumetrei Bakewell. Ei bine, mi-a spus bătrîna că un ticălos a împușcat biata mierlă, iar acum, păsăruica a amuțit și ea de tot.

— Extraordinar, murmură Hippias absent. Da, da, mi-amintesc versurile.

— Ei, și mă rog, care-i în fond morala ? se băgă în vorbă Adrian înfuriat. Care-i răsplata fidelității ?

Cel ce ucise mierla
Cu cioc portocaliu
Voia pentru poet o pană
Cu ea să scrie — un stih zglobiu !

Nu reiese oare de aici că pentru poet totul nu-i decît un joc ? Bineînțeles, dacă te gîndești la femela care trei zile încheiate refuză să cînte din pricina masculului ucis, nu poți nega că ai de-a face cu un exemplu nobil de devotament. Bănuiesc că la asta te referi, nu-i așa, Ricky ?

— Întocmai, dacă vrei tu, scumpul meu Adrian, răspunse tînărul și, cum treceau prin dreptul pădurii de molizi, îi arătă lui Hippias tuiurile fragede ale copăceilor.

Tînărul înțelept nu știa ce să mai creadă. Schimbarea bruscă pe care o suferise elevul său, trecînd de la exaltarea eroică la calmul arcadian cel mai desăvîrșit, i se părea de-a dreptul neverosimilă.

— Auziți ce frumos cîntă bătrîna mierlă ! exclamă Adrian. Apoi ca și cum ar fi comentat trilurile păsării, adăugă : „O ce nostimă comedie ! Ce zici, scumpe Fiesco, știm să purtăm o mască, nu-i așa ? Mîine în zori a noastră e Genova !" Așteaptă numai să se urnească trenul și-ai să vezi ce nostim va fi totul ! Vom fi veseli, veseli, veseli ! Pînă la urmă tot noi vom cîștiga partida, pe cinstea mea ! Frumoase versuri, Ricky, tu ce zici ? Doar ești un adevărat Lucius Junius !

— Înțelegi mierla de minune, răspunse Richard și îl privi cu un aer de superioară afabilitate.

Adrian dădu din umeri.

— Ești un tînăr cu resurse uluitoare, observă el plin de emfază, ceea ce voia să însemne că se considera învins.

Grav ca și pînă acum, Richard îi mulțumi pentru această remarcă, și-și continuă mai departe drumul spre gara Bellingham.

Cînd ajunseră acolo, dădură cu ochii de Tom Blaize care era îmbrăcat în hainele lui de duminică. Cu o căciulă din blană de castor pe cap, cu jiletcă de gală și cravată, fiul fermierului își dădea aere de lord și-l privea de sus pe Tom Bakewell. Acesta sosise la gară înaintea stăpînului său, aducînd bagajele. Tom Blaize pleca și el la Londra. În timp ce descăleca, Richard îl auzi pe Adrian cum îi spune baronetului :

— Dacă nu mă înșel, *sir*, bestia are de gînd s-o aducă înapoi pe Zîna Frumuseții.

Dar tînărul nu dădu nici o importanță acestor cuvinte. Cît despre Tom Blaize, e greu de spus dacă auzise sau nu vorbele lui Adrian. Fapt este că privirile tînărului înțelept îl lecuiseră pe loc de orice aere de superioritate și-l făcură

să-şi ia tălpăşiţa căutîndu-şi o companie mai modestă. Retras în obscuritate, Tom suporta cu mai multă uşurinţă mostrele de eleganţă oferite de croitorii din Bellingham şi, oricum, nu se mai simţea îngheţat de privirile superiorilor săi pe care încercase să-i înfrunte.

Baronetul, Lady Blandish şi Adrian nu descălecaseră. Rămăseseră de partea cealaltă a gărduţului de lemn ce despărţea trenul de peron iar acum îşi luau rămas bun de la Richard. Acesta era deosebit de calm. Dădu mîna cu fiecare în parte, cu acelaşi aer amabil şi distant, reuşind astfel să-i smulgă lui Adrian cele mai entuziaste elogii. În fine, sosi şi trenul. Hippias se urcă în vagon, urmat imediat de Richard.

Ei bine, va veni o vreme, cînd războiul pe care-l duce astăzi ştiinţa împotriva parcelor şi a sorţii va fi ridicat la rangul de epopee a lumii moderne ; atunci, umanistul şi omul de ştiinţă care, sfidînd efectele distrugătoare ale unei veghi neîntrerupte, a reuşit să impună un „sistem", biruind forţele mereu active ale sorţii, ei bine, un asemenea personaj va căpăta dimensiuni sublime. Şi aceasta în pofida faptului că în clipa de faţă ni se înfăţişează în postura obişnuită a unui baronet călare, privindu-şi, cu un zîmbet melancolic pe buze, fiul adorat. Căci trebuie să ştim că fiul, această întruchipare vie a „sistemului", îşi ia adio de la orice tutelă şi se avîntă într-o vacanţă de două săptămîni, iar în aceste clipe nu pare nici prea indiferent nici prea entuziasmat la gîndul că va putea să-şi încerce de unul singur norocul.

Îmi dau bine seama că importanţa pe care o acord eu unor incidente minore şi spectacolului acesta lipsit de strălucire va fi privită cu dispreţ de către publicul din zilele noastre, ahtiat după sînge şi fapte măreţe.

Va veni totuşi o vreme cînd publicul va fi în stare să înţeleagă modul de funcţionare a acestui simplu angrenaj, reuşind să presimtă vînturile capricioase ale primăverii din zbaterea aproape imperceptibilă a unei frunze. Pentru acest public însă, nimic nu va fi banal sau lipsit de importanţă. El va înţelege că asistă la derularea unui conflict invizibil ale cărui detalii — o simplă reverenţă, un zîmbet sau un hohot de rîs — sînt într-o perpetuă schimbare. Ba mai mult, îşi va da perfect seama că în viaţa reală nimic

nu există izolat, că lucrurile se leagă intim unul de altul, iar întreg angrenajul se pune în mișcare odată cu clipirea unui anume ochi ales dintr-o mie. Publicul acesta va sesiza înlănțuirea lucrurilor și nu se va minuna ca nerozii din zilele noastre. Pentru el, faptul că un simplu incident a avut consecințe din cele mai importante nu va mai constitui o surpriză.

Publicul de care vă vorbeam va împărtăși mîndria baronetului față de comportamentul fiului său, apreciindu-i calmul drept rod al unei experiențe ce n-a fost dobîndită prin lungi rătăciri și dezmăț, așa cum se întîmplă de obicei. Și va fi, de asemenea, la fel de uimit ca și Sir Austin, care descoperi că în clipa în care trenul se urni alene din gară, tînărul acela grav și perfect stăpîn pe el însuși se trase brusc de la geamul vagonului și izbucni într-un imens hohot de rîs. Știința se dovedea neputincioasă să explice o asemenea reacție. Așa că pentru a scăpa de întrebările chinuitoare ce-i asaltau mintea, Sir Austin încercă să nu se mai gîndească la cele întîmplate. Și totuși faptul i se părea straniu. Sentimentul neplăcut pe care-l încercase în clipa cînd își văzuse fiul izbucnind în rîs, îl stăpîni tot drumul pînă ajunse acasă.

— De fapt, Richard a dobîndit exact ce-i trebuia ! E limpede că acum și-a recăpătat buna dispoziție, își dădu Lady Blandish părerea, bizuindu-se pe intuiția ei fină de femeie.

— Era exact ce-i trebuia, intră în vorbă și Adrian. Și-a recăpătat buna dispoziție ca prin minune !

— Cred mai degrabă că ceva l-a amuzat, insistă baronetul care mai trăgea încă cu coada ochiului spre trenul învăluit în nori de fum.

— Probabil că l-a amuzat Hippias cu ceva, sugeră Lady Blandish.

Apoi dădură pinteni cailor și se îndreptară spre Raynham. Întîmplarea făcea ca supoziția doamnei să fie corectă. Motivul pentru care izbucnise Richard în rîs era cît se poate de simplu. Iată cum se petrecuseră lucrurile. De îndată ce văzu că pornește trenul, Hippias avu revelația făpturii minunate ce-i răsplătește de obicei pe aceia care nu-i fac curte prea des lui Eros. În fața acestor perspective ispititoare, victima indigestiilor avu senzația că se descotorosește de-o povară și, în culmea entuziasmului,

începu să-şi frece palmele cu străşnicie. Gestul avu un efect neaşteptat. În aceeaşi clipă, Richard îşi aminti pastorala recitată de Adrian :

"...Iarba încolţeşte
Şi cîntă cucu'
Cucu, cucu !"

Totul i se păru nespus de caraghios, nu se mai putu stăpîni şi începu să rîdă cu gura pînă la urechi.

„Iarba încolţeşte...
Cucu, cucu ! Cucu, cucu !"

De cîte ori se uita la Hippias, versurile poznaşe îi reveneau în minte şi, nemaiputîndu-se stăpîni, băiatul izbucnea iarăşi în rîs de parcă ar fi înnebunit de-a binelea.

— Scumpul meu Richard, ce te-amuză la mine în halul ăsta ? îl întrebă Hippias nedumerit, dar veselia îl molipsi şi pe el, făcîndu-l să slobozească o cascadă de rîsete anemice.

— Mai bine spune-mi de ce rîzi dumneata, strigă Richard.

— Zău că nu-mi dau seama, chicoti Hippias.

— Ha, ha, ha, nici eu unchiule, ha, ha, ha... Şi cîntă cucu'... cucu, cucu, cucu...

Şi rîseră aşa multă vreme, cuprinşi amîndoi de voiebună. Hippias parcă renăscuse, ba mai mult s-ar fi zis că odată scăpat din flăcările mistuitoare ale iadului, plutea în al nouălea cer, cuprins şi el de freamătul binecuvîntat al primăverii ce face să înverzească poienile. Îşi aminti de o sumedenie de bancuri juridice răsuflate, din acelea care circulă printre avocaţi, şi i le povesti lui Richard, împreună cu alte anecdote mai noi. Băiatul găsea glumele teribil de nostime, dar tot Hippias îl amuza cel mai mult. Veselia nevinovată, jovialitatea şi entuziasmul copilăros cu care-şi celebra el brusca transformare, pentru ca, dintr-o dată, privirile să i se întunece la gîndul că vioiciunea aceasta e trecătoare şi că exista pericolul unei noi prăbuşiri în infern, îi dădeau lui Hippias un aer, deopotrivă, patetic şi hilar, care-l amuza copios pe Richard, dar care, în acelaşi timp, îl înduioşa la culme.

— Știi ceva, unchiule, după părerea mea călătoria este un lucru formidabil !

— Este cel mai fantastic lucru de pe lume, scumpul meu băiat ! Regret grozav că n-am făcut pasul ăsta mai din timp ! Trebuia să-mi abandonez opera ! La ce bun să devii robul unei idei ? Căci de cum am plecat de-acasă, într-o clipă am și devenit alți oameni. Pe cinstea mea, așa este ! Dar apropo, ce mîncăm azi la prînz ?

— Las' pe mine, unchiule ! Comand eu meniul. Știi doar că mi-am pus de gînd să te fac sănătos ! Uhu, hu, ce grozav merge trenul ăsta ! M-aș plimba toată ziua pe șine !

— Se zice că nu prea face bine la digestie, observă Hippias.

— Prostii ! Ai să vezi ce digestie perfectă o să ai și azi și mîine !

— Poate mai sînt în stare de ceva ! suspină Hippias, făcînd aluzie la gloria literară pe care o visase odinioară. Sper să dorm bine la noapte !

— Te-asigur eu că așa va fi ! Păi cum se poate altfel după o porție de rîs ca ăsta ?

— Hm, mormăi Hippias. Ție ce-ți pasă, cînd pui capul pe pernă ai și adormit.

— Așa e ! Cînd pun capul pe pernă mă cuprinde pe dată somnul, și cînd îl ridic, mă trezesc pe loc. Sănătatea e lucrul cel mai de preț !

— Sănătatea e lucrul cel mai de preț, repetă și Hippias ca un ecou îndepărtat.

— Și dac-ai să faci ce-ți spun eu, ai să te simți și dumneata bine. Ai să fii sănătos, puternic și vioi și-ai să cînți întruna întocmai ca mierla lui Adrian. Să fim veseli, veseli, veseli ! Așa va fi, pe cinstea mea unchiule !

Richard îl asigură pe Hippias că e gata să-i consacre zilnic nici mai mult nici mai puțin de douăsprezece ore, ba că la o adică s-ar ocupa de el și mai mult. În fața entuaziasmului și a robusteței plină de voie-bună a tînărului, bietul Hippias își pierdu de tot firea. Avea impresia că sănătatea mult dorită e de-acum a lui.

— Ai grijă, totuși, să nu comanzi mîncăruri prea picante, îl avertiză el, zîmbind cu jumătate de gură, căci entuziasmul nepotului său îl cucerise de-a binelea.

— Mîncăruri ușoare și vin roșu ! Mese regulate și distracții ! Atît și nimic mai mult ! Lasă-ți ochii să poftească,

dar nu te-nfrupta din bucate ! decretă înțelepciunea tinereții.

— Da, da, murmură Hippias și îi mărturisi spăsit că dacă ar fi urmat mai din timp această maximă, astăzi n-ar mai fi fost atît de bolnav. Amorul ne duce de rîpă pe toți, dragul meu băiat, mai adăugă el, intenționînd să-i țină lui Richard o predică.

Dar acesta îi luă vorba din gură și începu să recite sprințar :

„Amorul lui Monsieur Francatelli
L-a dus de rîpă pe... etc.. etc...."

— Scumpul meu, nu știu ce e cu tine, nu te-am văzut nici o dată așa bine dispus, murmură Hippias clipind din ochi.

— Păi cum să nu fiu bine-dispus dacă mergem cu trenul și ne distrăm de minune !

— Ah, ah, suspină Hippias, dînd melancolic din cap. Tu, Richard, ai pus mîna pe mireasa de aur. Păstreaz-o dacă poți. Cred că știi povestea fantastică născocită de tatăl tău ? De fapt, eu i-am dat ideea. Și nu e prima dată cînd îmi șterpelește el mie ideile.

— Bineînțeles că știu, unchiule ! Iată cum sună versurile :

Văzut-ați Mireasa de Aur,
Triști pelerini, văzut-ați oare ?
Iubirea-n veci ea nu-și trădează
Și are-un chip frumos de floare !

După cum vezi, tînărul plecat în căutarea Miresei de Aur întîlnise un grup de penitenți ce adăstau la marginea unui rîu. Cu glasuri sfîșiate de durere, pelerinii plecați să-și ispășească păcatele îi răspund la întrebare :

Iubirea-i naște suferinți.
Iubitul ea nu-și părăsește
Doar de-ai pierdut-o o-nțelegi,
Și-i blestemat cel ce-o-ntîlnește.

Tristul grup mărșăluiește solemn mai departe și povestitorul continuă :

Palat ca are-n Asfințit,
Luceafăr mîndru o veghează,
Cînd dragul și-l sărută blînd
Iar el vrăjit o-mbrățișează...

În cale-i alte fete ies
Vai, fericirea-i s-a sfîrșit...

Și nesăbuitul, după ce se înfruptă cu nesaț din fericirile pe care i le oferă darnica Mireasa de Aur, jinduiește să facă cunoștință cu fecioarele ce poartă nume de metale inferioare. Iată-le, înfățișîndu-se dinaintea lui: Fecioara de Argint, Fecioara de Aramă, cea de Alamă și multe, multe altele. Își încearcă mai întîi norocul cu Argentina și mare îi e deziluzia, pentru ca apoi să fie și mai decepționat din pricina Fecioarei de Aramă. Și tot așa, din treaptă în treaptă, coboară pînă ajunge la ființele cele mai josnice. Și cu cît se afundă mai mult în tină, cu atît își dă mai bine seama de frumusețea Miresei de Aur, care strălucește acum în toată splendoarea!

— Aici versurile se cam împotmolesc, fu de părere Hippias. Dacă ai reușit să găsești Mireasa de Aur, fă în așa fel să n-o pierzi!

— Bineînțeles că n-o s-o pierdem, unchiule! Ce minunat mai arată fermele cînd le vezi din fuga trenului! Uite animalele cum pasc! Dar mai bine, ascultă versurile mai departe... Cît sună de frumos!

Să-și ia-napoi Mireasa lui
Ce-l vrea întreg și nepătat,
La vînătoare el porni
Cu oameni triști pe înserat.

Și așa se face că pînă la urmă mîndrul Luceafăr nu-l mai învăluie cu razele lui!

— E și firesc, dacă a pornit la vînătoare, îl întrerupse Hippias. Să știi că versifici cu destulă ușurință. Totuși, după părerea mea, ai face mai bine să te ocupi de proză. Poezia e întocmai ca fecioarele ce poartă nume de metale inferioare. Apoi dacă mă gîndesc serios ajung la concluzia că, în general, scrisul nu ajută la digestie. În cazul meu, cel puțin, a avut efecte din cele mai dezagreabile.

— Nu-ţi fie teamă de nimic, unchiule, exclamă Richard amuzat. Vom călări zilnic prin parc şi, în felul acesta, vei avea o poftă de mîncare excelentă. Vom fi mereu împreună şi, bineînţeles, nu va lipsi nici Mireasa de Aur. Apropo, cunoşti poemul acela mititel scris de Sandoe ?

Pe calu-i mîndru, iat-o-n parc,
În juru-i nobili domni se-aţin,
O buclă neagră zboară-n vînt
De sub boneta-i de satin.

Priviri aruncă blîndă-n jur,
Ce calm e chipu-i îngeresc !
Mahalagii se-nclină, şuşotind,
Lorniete-n taină iscodesc.

Zîmbiţi zadarnic, nobili domni,
Ce-n jurul ei daţi roată,
Ferice este doar acel
Ce-o crede nepătată !

Dacă nu mă-nşel, Sandoe era prieten cu tata, dar pînă la urmă parcă s-au certat, nu-i aşa ? Oricum, un poet ştie ce-nseamnă inima. Uite de pildă ce spune în „Îndrăgostitul sărac" :

Gîndiţi, o doamnă, la un zid de gheaţă,
Făcînd din clase-un cerc închis,
Cînd Frumuseţea-nseamnă inimă măreaţă
Şi dragostea uneşte orice-abis ?

Hippias izbucni în rîs. Era rîsul omului necruţător în faţa unor vorbe goale.

— „Inimă măreaţă" ? ! exclamă el sarcastic. Şi, la urma urmelor, ce vrea să-nsemne „zid de gheaţă" ? În viaţa mea n-am văzut aşa ceva ! Şi totuşi să recunoaştem, măreaţă rimează perfect cu gheaţă ! În fine, scumpul meu, te-aş sfătui să nu prea faci paradă de admiraţia ta faţă de acest personaj. Tatăl tău va avea el grijă să-ţi vorbească la timpul cuvenit şi despre subiectul acesta.

— Eu credeam că s-au certat, spuse Richard. Păcat ! Şi furat de melodia versului începu să murmure... „Cînd frumuseţea-nseamnă inimă măreaţă..."

Dar cum trenul făcuse o scurtă oprire, conversația le fu întreruptă de cîțiva călători ce se urcară în compartiment. Richard le studia încîntat fizionomia. Chipurile acestora îi făceau o deosbită plăcere. S-ar fi zis că natura umană se înfățișa supusă la picioarele lui și ale Miresei de Aur. În fața atîtor străini, însă, nu mai îndrăznea să-și mărturisească gîndurile, așa că începu să privească pe fereastră. Urmărea fascinat priveliștile, mereu altele, ce-i zburau pe dinaintea ochilor.

Ce fantastic avea să se distreze cu Ripton ! Și cîte fapte mărețe îl așteptau în lumea largă ! Ce servicii minunate avea să le facă semenilor săi ! Deodată se trezi brusc din această reverie. Sosiseră la Londra, iar Tom Bakewell îi aștepta la ușa vagonului. Dintr-o privire, Richard înțelese că scutierul său avea ceva pe suflet și-i făcu semn să vorbească. Acesta îl trase deoparte și, înainte de a-și da drumul la gură, se porni să rîdă ca un apucat.

— Fir-ar să fie, ce mai poveste, *sir !* Auziți, dumneavoastră, Tom cel tînăr a sosit și el la Londra ! Numai de l-ați vedea ce împopoțonat e ! Se învîrte de colo-colo și nu știe cum s-o scoată la capăt. Căci a venit, pare-se, să întîmpine pe cineva care sosește cu trenu' la altă gară. Și el habar n-are cum s-ajungă acolo. Dar, ia priviți, dom'le Richard, uitați-l că trece !

După felul cum se mișca Tom s-ar fi zis că Londra, cît era ea de lungă și de lată, se cuibărise în căciula lui de castor.

— Dar pe cine așteaptă fiul fermierului ? întrebă Richard.

— Cum, nu știți, *sir* ? Mi-ați poruncit să nu-i rostesc numele, se bîlbîi Tom, deși era limpede că se luptă să fie cît mai explicit.

— Vrei să spui că pe ea o așteaptă ?

— Pe dînsa, *sir*. Pe dom'șoara Lucy o așteaptă !

Richard dădu să plece. În aceeași clipă, însă, Hippias îl apucă de mînă, implorîndu-l să-l scoată cît mai repede din vacarmul și fumăria gării. Îl tîrî așa după el, pînă ce ajunseră la o trăsură. Băiatul nu opusese nici o rezistență, dar întorcea întruna capul, cînd la dreapta, cînd la stînga, urmărindu-l pe Tom cu privirea. La insistențele lui Hippias, se instalară în trăsură, dar Richard tot nu spunea vizitiului să pornească. Susținea că drumurile sînt prea aglomerate și e cazul să mai aștepte puțin. În cele din urmă, Tom

Blaize reuşi să acostează un poliţist şi, fără doar şi poate, la îndemnul acestuia se urcă într-o trăsură, avîntîndu-se în vîltoarea Londrei. Decum îl văzu că pleacă, Richard îi strigă şi el vizitiului să pornească.

— Ce-i cu tine, băiete, nu ţi-e bine că te-ai schimbat aşa la faţă ? murmură Hippias.

Richard schiţă un zîmbet ciudat şi-i dădu un răspuns la voia întîmplării.

— Sper că vizitiul o să mîne iute ! exclamă el. Crezi că după ce am mers cu trenul mai suport să ne tîrîm aşa ca melcul ?

Hippias încerca să-l convingă pe Richard că paloarea ce i se întipărise pe faţă nu era semn bun.

— N-am nimic, unchiule. Absolut nimic ! strigă Richard pe un ton de o brutală sinceritate.

Se spune că atunci cînd oamenii reuşesc, graţie iscusinţei şi strădaniilor lor, să salveze un biet înecat de la pieire, trupul acestuia trece prin suferinţe cumplite. Atunci cînd flăcăruia spiritului începe din nou să pîlpîie, cînd sîngele dezlănţuit îşi croieşte drum prin venele secate, înviorînd nervii şi inima sleită, încleştarea aceasta dintre viaţă şi moarte înseamnă cele mai înfiorătoare chinuri. Şi cum desprinderea din încleştarea morţii este atît de dramatică, bietul om nu-i copleşeşte cu mulţumiri pe cei care l-au smuls din îmbrăţişarea fatală a apelor. Tot atît de amarnic suferă şi cel care a crezut că iubirea lui s-a stins. Văpaia tiranică a pasiunii de demult îl uimeşte. Se revoltă împotriva ei şi se zbate disperat să înlăture noianul de senzaţii dulci ce-l iau din nou cu asalt. Ţintuit de farmecele vechii iubiri, îndrăgostitul cunoaşte suferinţe ce nu se pot spune în cuvinte.

Richard nu mai iubise pe nimeni în afară de Lucy. Iar atunci cînd le ceruse tuturor să nu-i mai rostească numele, o făcuse pur şi simplu dintr-un instinct de autoapărare. Dacă ar fi ajuns cumva să se îndrăgostească de fecioarele ce purtau nume de metale inferioare, tot pe Lucy ar fi iubit-o sub înfăţişarea lor. Şi numai la gîndul că se aflau aşa de aproape unul de altul, avea impresia că prin faţa ochilor i se perindă cele mai fantastice viziuni. O, iubită scumpă ! Fiinţă suavă şi credincioasă de-a pururi ! Căci în ciuda supărării sale, Richard era convins că Lucy îi rămăsese credincioasă. Şi, astfel, în timp ce înaintea ochilor i se înfăţişau cele mai măreţe şi patetice imagini, inima îi

palpita înfiorată de speranță și durere. O corabie ar fi avut poate mai multă înrîurire asupra valurilor dezlănțuite ale mării decît tînărul acesta ce-și simțea pieptul răvășit de emoții violente.

„N-am s-o mai văd!" se jură Richard emoționat la culme, dar își dădu pe dată seama ce sumbru și neprimitor era locul spre care se îndreaptă. Și cîtă voioșie și lumină era acolo unde se afla Lucy! Alese totuși întunericul, decis să-și înfrunte soarta cu bărbăție. Ideea de a accepta de bunăvoie suferința i se părea cel mai ademenitor refugiu. ..Căci dacă vreau, pot s-o văd chiar acum, gîndea el. Pot să fiu alături de Lucy în mai puțin de-o oră! Aș privi-o din nou, i-aș mîngîia mîinile și o... ceruri! Dar nu, n-am s-o văd!" Valurile pasiunii se revărsau asupra lui, se retrăgeau o clipă, pentru ca apoi să se dezlănțuie cu și mai multă furie.

Vorbele lui Tom Bakewell îi răsunară din nou în urechi. Își aminti perfect cum îi spusese că odrasla fermierului habar n-avea unde s-o caute pe fată și că n-ar fi exclus ca, lăsată de una singură, sărmana să se piardă în babilonia Londrei. Și tot cumpănind fiecare amănunt în parte, deodată îi încolți în minte ideea că cei de la Raynham știau fără doar și poate de sosirea fetei și îl expediaseră înadins, dorind să-l țină cît mai departe de ea.

„Rușine", exclamă Richard în sinea lui, cuprins de mînie. „Vor vedea ei ce-nseamnă să-mi facă mie una ca asta!" Și se hotărî pe loc să plece grabnic s-o vadă pe Lucy, să se convingă că fata era în afară de orice pericol. Intenționa apoi să se întoarcă liniștit la Hippias căci, oricum, pe el îl considera cu totul străin de urzelile acestea mîrșave.

În ciuda acestei hotărîri, Richard rămînea neclintit ca și cum roțile trăsurii ce-l tîrau din ce în ce tot mai departe și mai departe de Lucy, ar fi fost mînate de o forță fatală. Sau poate, asemeni ființelor aflate sub imperiul iubirii, era mai degrabă conștient că rațiunea îi juca feste. Își simțea sufletul ros cu aceeași violență de suspiciuni și suferință. Magia Miresei de Aur începuse să se destrame. Iar în clipa în care Hippias îi strigă că se apropie de hotel, crezînd că astfel îl mai înveselește puțin, vraja se spulberă de tot.

Richard opri trăsura și-l anunță pe Hippias că are ceva de vorbit cu Tom și că restul drumului avea să călătorească împreună cu acesta. Știa perfect cu ce tren și la ce gară sosise Lucy, căci studiase amănunțit toate orașele și gările de pe traseu. Și înainte ca Hippias să mai poată scoate o

vorbă, Richard sări din trăsură și îl strigă pe Tom, care venea în urma lor într-un cupeu încărcat doldora de geamantane. Flăcăul stătea atîrnat peste geam și privea cu ochii în patru ca nu cumva să se piardă vreuna din valize.

— Ce tînăr formidabil, exclamă Hippias. Aproape c-am ajuns !

N-apucă însă să rostească bine aceste cuvinte că magnificul Berry, pe care Sir Austin îl trimisese înaintea lor să aranjeze cele de trebuință, își făcu apariția și, deschizînd ușa trăsurii, se înclină ceremonios.

— Dar domnul Richard unde-i, *sir* ? S-a evaporat oare ? întrebă valetul, modulîndu-și glasul.

— Nu vezi că e în spate printre bagaje, nătărăule ? mormăi Hippias și, sprijinindu-se de brațul lui puternic, descinse din trăsură. Dar ia spune-mi, prînzul e gata ?

— Masa a fost comandată pentru ora două, *sir*. V-așteptam de aproape cincisprezece minute. Hei, hei, strigă el apoi spre cupeul ca o piramidă de bagaje ce se zărea în urma lor.

Dar în aceeași clipă, maiestuosul edificiu le întoarse cu bunăștiință spatele și o porni în direcția opusă.

CAPITOLUL XXVI

În care se prezintă evoluția rapidă a eroului

Exact la ora, cînd, din considerente cît se poate de practice, Ripton Thompson avea obiceiul să-și consulte ceasul de aur, căci începea să adie vîntul libertății iar miresmele ademenitoare ale prînzului îi gîdilau nările, ei bine, la această oră, în biroul său pătrunse pe furiș un bărbat cu priviri crunte, la care de cum te uitai îți dădeai seama că vine de la țară. Personajul cu pricina nu-i era străin lui Ripton. Iar cînd acesta îi strecură în mînă o scrisoare, șoptindu-i la ureche că cel mai bun lucru ar fi să tacă și să citească grabnic răvașul, Ripton, alarmat la culme, se supuse pe loc. S-ar părea însă că după ce află conținutul scrisorii, băiatul se mai liniști. Își luă precipitat pălăria și, chemîndu-l pe domnul Beazley, îl rugă să-i comunice tatălui său că are probleme urgente în partea de vest a orașului, din care cauză își va întîlni părintele direct la gară. Zelos, domnul Beazley își îndeplini misiu-

nea într-o clipă, iar acum se afla cu patronul său la fereastra biroului de unde îl văzură pe Ripton cum se urcă val-vîrtej într-o trăsură doldora cu bagaje, urmat imediat de un rîndaş de cai înveşmîntat în haine foarte îngrijite. Întîmplarea făcea ca ziua respectivă să fie o sîmbătă, zi în care Ripton îşi abandona studiile juridice, dăruindu-se cu generozitate familiei, iar domnul Thompson senior savura plăcerea de a parcurge pe jos drumul de la birou la gară, însoţit la braţ de fiul său. Cu toate acestea, graţie calităţilor unui al treilea pahar de vin, ce-l urmase ca de obicei pe al doilea, dar mai ales datorită legăturilor aristocratice pe care le sugerau veşmintele rîndaşului cu pricina, avocatul se abţinu de la orice intervenţie şi-i permise lui Ripton să-şi vadă de drum.

În timp ce se afla în trăsură, tînărul studie din nou scrisoarea cu atenţie. Textul avea conciziunea şi precizia unui mesaj regal.

Dragă Ripton,

Trebuie să găseşti urgent o gazdă pentru o doamnă. Nu sufla nimănui nici o vorbă. Vino apoi imediat la mine împreună cu Tom. R.D.F.

— O gazdă pentru o doamnă ? ! meditä Ripton cu glas tare. Dar ce fel de gazdă, mă rog ? Şi unde Dumnezeu să găsesc acum o cameră de închiriat? Şi-apoi cine-i doamna? Aha, exclamă tînărul, adresîndu-se mesagerului misterios de lîngă el. Prin urmare tu eşti Tom Bakewell. Am ghicit, nu-i aşa ?

Tom îşi confirmă identitatea printr-un zîmbet sec!

— Da' ia spune-mi, Tom, mai ţii minte povestea cu căpiţele de fîn ? Ha, ha, ha ! Am scăpat ca prin urechile acului din încurcătură, pe cinstea mea ! Altfel, te asigur că erau în stare să ne deporteze pe toţi trei fără pic de milă. Ehei, să fi fost eu avocatul te băgam precis la apă căci n-ai nevoie de prea multă practică pentru aşa ceva !

Şi după ce-şi etală talentele şi autoritatea, Ripton începu să-şi interogheze interlocutorul :

— Cine-i doamna cu pricina ?

— O să aflaţi dumneavoastră cînd oţi da cu ochii de dom' Richard, sir, răspunse Tom, privindu-l din nou la fel de crunt ca la început.

— Aha ! încuviinţă Ripton. Spune-mi barem atît, e tînără ?

Tom îi răspunse că nu-i bătrînă.

— Da' ia zi, e frumoasă ?

— Depinde ! Unii s-ar putea s-o găsească frumoasă, alții dimpotrivă, fu răspunsul lui Tom.

— Măi omule, spune-mi măcar de unde vine, insistă Ripton cu glas vioi și prietenos, cum fac de obicei avocații cînd văd că nu le-a mers vreun truc.

— De la țară vine, dom'le.

— Atunci e vreo prietenă de-a familiei sau poate chiar vreo rudă, nu-i așa ?

Ripton consideră că la o asemenea întrebare insinuantă o simplă privire era mai binevenită decît un răspuns direct, dar chipul lui Tom rămase neclintit.

— Da, da, exclamă Ripton, după o scurtă pauză, în timp ce trăgea cu ochiul la masca impenetrabilă de lingă el. Ești cel mai credincios discipol din cîți am cunoscut vreodată, pe cinstea mea ! Dar Richard e bine ? La Raynham e toată lumea sănătoasă ?

— Dom' Richard a sosit azi-dimineață la Londra cu unchiu' lui. Toate bune acasă, mulțumim de întrebare, *sir* !

— Aha, acum înțeleg, strigă Ripton, deși era mai nedumerit ca la început. Azi ați sosit cu toții la Londra și bagajele de deasupra cupeului sînt ale voastre. E limpede. Dar domnul Richard îmi scrie să-i găsesc o locuință de închiriat pentru o doamnă. Cred că era tare grăbit cînd a scris. Trebuie să fie o greșeală la mijloc. De fapt pentru voi dorește locuința, nu-i așa ?

— Eu habar n-am ce vrea dînsul, *sir*. Ați face mai bine să procedați întocmai cum scrie la scrisoare.

Ripton întoarse din nou scrisoarea pe toate fețele. „Găsește urgent o locuință pentru o doamnă ! Vino apoi imediat la mine împreună cu Tom. Nu sufla nimănui o vorbă !" Pe cinstea mea, s-ar zice că la mijloc e vorba de... deși băiatul nu prea se sinchisea de ele... Ia spune-mi Tom, nu cumva stăpînul tău a fugit cu o fată ?

Tom îi dădu același răspuns evaziv ca la început :

— O să aflați dumneavoastră cînd l-oți întîlni pe dom' Richard, *sir* ! La care, exasperat, Ripton exclamă :

— Ei drăcie ! N-am mai văzut în viața mea un martor încuiat ca tine, băiete ! N-aș vrea să am de-a face la tribunal cu asemenea specimene. Dealtfel voi știa de la țară sînteți de multe ori mai presus decît șmecherașii de la oraș ! Tu cel puțin îi întreci pe toți !

Cum elogiile rămîneau fără efect, iar Tom se vădea la fel de neclintit în muțenia lui, Ripton înțelese pînă la urmă că zadarnic mai speră să afle ceva de la el. Atunci se gîndi cum ar face să ducă la bun sfîrșit indicațiile lui Richard. Căci pentru o doamnă proaspăt sosită de la țară, locuința cea mai agreabilă se află întotdeauna în vecinătatea unui parc, decretă el. Ca atare, vizitiul primi poruncă să se îndrepte într-acolo. Și astfel, ignorînd cu desăvîrșire soarta glorioasă ce i-o rezerva viitorul, Ripton trecu de partea eroului, acceptîndu-și rolul ce-i revenea în noua comedie.

Nu e mai puțin adevărat că există și oameni aleși care, prin anume semne ce li se arată, ajung să-și cunoască rolul mai din timp. Și avertizați de aceste binecuvîntate semne, ei ies în întîmpinarea eroului la momentul cuvenit, ba, dacă ar fi ceva mai curajoși, ar reuși chiar să-l abată din drum.

Iată nu mai departe cazul doamnei Elizabeth Berry, o femeie în toată firea și zdravănă la minte, proprietăreasa unui imobil cu camere de închiriat, situat în vecinătatea Grădinilor Kensington. Ei bine, doamna de care vă vorbeam, a observat în toiul acestei după-amieze de martie, pe cînd își legăna gînditoare trupul în fața căminului, că bușteni au tendința stranie de a arde la un singur capăt, ceea ce înseamnă totdeauna, fără putință de tăgadă, că în casă va avea loc în curînd o nuntă. Și de ce, mă rog, să însemne tocmai asta ? Știe oare cineva ? Nu, fiindcă semnele sînt deopotrivă de impenetrabile ca și eroii. Explicația constă, totuși, poate, în faptul că în dragoste, la fel ca în cazul bușteni lor năzdrăvani, numai o singură parte se aprinde mai abitir și este mistuită de văpaie. Și, la urma urmelor, ce mai contează explicația ? Important este că semnul s-a arătat, iar femeia a fost astfel solemn avertizată. Pentru prietenii apropiați, doamna Berry era o cunoscătoare versată a capcanelor căsătoriei, pe care nu pierdea nici un prilej să le demaște. Totuși, această calitate n-o împiedica deloc să întîmpine cu entuziasm o nuntă. Așadar, doamna Berry era în așteptare. Și, în vreme ce cu un ochi privea obrazul înflăcărat al lui Hymen, cu celălalt se uita, cuprinsă de o dulce înfiorare, la trăsura doldora de bagaje ce se oprise în fața casei. Din trăsură coborî un domn care, după ce consultă o listă de anunțuri, solicită o cameră de închiriat pentru o

doamnă. Bineînțeles că proprietăreasa avea o cameră de închiriat pentru o doamnă, ba, mai mult, reuși să-i ofere și domnului un zîmbet atît de curtenitor, încît Ripton uită să mai întrebe de chirie. De unde, doamna Berry trase imediat concluzia că are de-a face cu fericitul îndrăgostit și totuși ochiul ei expert îi spunea că se înșeală. Domnul n-avea aerul unui mire căci nu s-ar fi zis că poartă o greutate pe piept, iar mîinile îi stăteau liniștite la locul lor.

Hotărît lucru, nu era el mirele pe care-l vestiseră bușteni din cămin ! Oricum, doamna Berry îl asigură că în mai puțin de o oră camera va fi gata pregătită, îi dărui cartea ei de vizită și, făcîndu-i reverență după reverență, îl conduse pe Ripton pînă la trăsură unde-l lăsă să-și ia zborul, purtat de aripile învăluitoare ale zîmbetelor ei. Apoi, remarcabilul vehicul, ce reușise cu atîta măiestrie să țeasă canavaua acestei intrigi de-a lungul străzilor Londrei, porni liniștit mai departe pentru a-și duce opera la bun sfîrșit.

Ripton descinse în fața unui hotel din Westminster. Dar înainte de a fi urcat jumătate din scările ce duceau la primul etaj, o ușă se deschise brusc și tovarășul aventurilor sale din copilărie se năpusti spre el. Fără nici o introducere, fără măcar să-i spună bună ziua, Richard intră direct în subiect.

— Ai făcut ce te-am rugat ? întrebă el. Drept răspuns, Ripton îi arătă cartea de vizită a doamnei Berry. Richard i-o smulse din mînă și-l lăsă de unul singur în mijlocul scărilor. Dar nu trecură nici cinci minute și de la etaj începu să se audă limpede foiala grațioasă a unui veșmînt de femeie. Richard își făcu apariția, sprijinind cu brațul său puternic o siluetă învăluită într-o lungă mantie de mătase neagră și purtînd pe cap o bonetică de aceeași culoare. În ciuda vălului ce-i acoperea atît de bine trăsăturile feței, era limpede că ființa aceasta firavă ca un copil, suavă și de o mare simplitate în mișcări, trebuia să fi fost teribil de tînără. Tăcerea blîndă ce se pogorî asupra sălii de îndată ce apăru fata, mișcările ei molcome și delicate făcură să vibreze în pieptul prostuțului nostru tinerel acele coarde vrăjite care, de cum sînt atinse, trezesc avînturile înflăcărate ale cavalerului ce sălășluiește în fiece bărbat. Ripton ar fi fost în stare să plătească oricît, și-ar fi dat și haina de pe el ca s-o poată vedea pe ființa aceasta ridicîndu-și vălul. Observase că fata tremura

toată, poate chiar plîngea. Cei doi trecură însă pe lîngă el fără să-i adreseze măcar o vorbă. În dreptul lui, fata își înclină instinctiv capul și, în aceeași clipă, de sub faldurile vălului ei se iviră cîțiva cîrlionți de o nobilă splendoare — bucle mari de culoarea aurului ce se revărsau în valuri bogate pe sub bonetă. Ripton avea senzația că privește o captivă mînată spre locul de execuție. Ei bine, la vederea nobililor cîrlionți, Ripton se înflăcără în așa hal încît ar fi fost în stare să ofere orice sumă pentru a putea contempla măcar o clipă frumusețea orbitoare a fetei. Cel care îi administra fondurile fu însă scutit de o asemenea problemă căci vălul rămase mai departe neclintit la locul său. Și apoi ce discursuri extraordinare le pregătise el celor doi, pe cînd se afla cu Tom în trăsură ! Cuvinte curtenitoare și galante, destinate tinerei fete, felicitări cu viclenie ticluite pentru prietenul său. În fine, niște logosuri imaginate cu atîta iscusință, încît cei doi să se simtă în largul lor, iar el să le apară drept un om de lume versat în toate cele. Acum însă uitase cu desăvîrșire de frivolitatea cu care se delectase în trăsură. Situația era cît se poate de serioasă. Deși Richard nu mărturisise nimic, își dădea singur seama că prietenul său este îndrăgostit pînă peste urechi și, indiferent dacă părinții și mentorii săi îi dădeau sau nu consimțămîntul, băiatul era ferm hotărît să se căsătorească.

Richard se opri o clipă din drum și, întorcîndu-se spre Ripton, îi spuse grăbit :

— Acum du-te iute la hotelul unde l-am lăsat pe unchiul Hippias. Încearcă să-l calmezi pînă la venirea mea. Spune-i că trebuie să ne vedem neapărat sau, în fine, inventează ce vrei tu. Spre ora prînzului sosesc și eu. Să știi, Rip, după-masă trebuie negreșit să avem o discuție între patru ochi !

Printr-un gest timid, Ripton încercă să-l lămurească că la această oră s-ar fi cuvenit să fie în sînul familiei. Cum ardea însă de nerăbdare să afle dedesubturile acestei noi comedii, iar Richard îi arunca priviri severe, dar pline de încredere, căutînd parcă să desluşească pe chipul prietenului său dovada unei supuneri totale, Ripton renunță la orice alt plan și întrebă unde se află hotelul cu pricina. Richard îi strînse mîna. Ei bine, deși modestă, această dovadă de recunoștință din partea eroului față de devotamentul prietenului său valora nespus de mult în ochii

acestuia. La rîndul său, Tom Bakewell își primi și el răsplata și, judecînd după chicotelile sale și felul cum zîmbea pe sub mustață, s-ar fi zis că e pe deplin satisfăcut de rolul ce-i fusese încredințat.

Peste numai cîteva clipe, fiecare zbura la datorie. Rămas de unul singur, Ripton avu posibilitatea să dea frîu liber fanteziei. Prin firea sa aparte, prin setea de aventură și pasiunea pentru poveștile amoroase, un tînăr se simte fericit chiar și atunci cînd soarta îi hărăzește rolul modest al unui subordonat. Iar atunci cînd un semen de-al său își sfidează părinții și mentorii, desfășurînd larg flamura revoltei, el reușește, pe dată, să-și recruteze o armată aprigă de adolescenți, rebeli înnăscuți cu toții, gata să-și urmeze eroul pînă la capătul lumii. Ei bine, ceata aceasta de rebeli cărora nu le-au dat încă tuleiele știu prea bine că n-au la ce răsplată să se-aștepte, dar ce mai contează solda, cînd la orizont îți surîde perspectiva trandafirie de a le face în ciudă celor vîrstnici ?

Așadar, entuziasmat la culme, Ripton își preluă funcția de locotenent, ce-i revenea în această aventură și, din clipa în care depuse jurămîntul de credință, viața i se păru dintr-o dată mai fascinantă ca oricînd. În timp ce se îndrepta spre hotel, mergînd în pas săltat ca filfizonii, Ripton avu impresia că străzile Londrei îl întîmpinau cu un zîmbet complice. Mărinimosul tînăr privea galeș echipajele aristocratice ce treceau pe lîngă el, arunca ocheade îndrăznețe doamnelor și avea sentimentul că nu-și mai încape în piele de fericire. S-ar fi zis că pînă și măturătorii de stradă îl binecuvîntau. Ripton fredona melodii sprințare, se amuza copios, rememorînd bancuri răsuflate, ce mai, îi venea chiar să se ia singur în brațe, ba, cînd ajunse în piața Piccadilly, fu gata, gata să se avînte într-un dans nebun și toate astea numai și numai pentru simplul motiv că prietenul lui fugea cu o fată frumoasă, iar el avea cinstea să fie părtaș la acest secret ! Dar în clipa cînd se pomeni în fața hotelului, lui Ripton îi mai pieri buna dispoziție. Își aduse aminte că are de îndeplinit o misiune, că trebuie, cu alte cuvinte, să născocească o poveste menită a explica un fapt care nu-i era clar nici lui însuși. Și orice s-ar zice, nici celui mai înțelept dintre înțelepți nu-i este ușor să dea viață unui asemenea rol. Tinerii dispun însă de o facultate specială ce le permite să-și pună mai totdeauna de acord resursele imaginației cu starea de

spirit, motiv pentru care merită să fie invidiați chiar și de către înțelepți.

Așadar, de cum văzu cu cîtă violență reacționează Hippias la auzul numelui lui Richard, tînărul nostru înțelese pe dată ce are de făcut.

— Cum îți spuneam, ne aflam la numai doi pași de hotel, cînd îl văd pe Richard sărind ca un acrobat din trăsura noastră în altă trăsură. Ei bine, băiatul ăsta e nebun de-a binelea, ce mai calea-valea, poartă în el germenele smintelii căci altfel nu-mi pot închipui cum a fost în stare s-o șteargă cu bagaje cu tot, ba, pe deasupra, să ia cu el și pastilele mele pentru ușurarea digestiei! Dispare toată ziua fără să sufle o vorbă, fără nici o explicație, deși îmi promisese c-o să mergem la doctor și în multe alte locuri! exclamă Hippias în încheiere, însoțindu-și cuvintele de un mîrîit cumplit care-i exprima cum nu se poate mai bine indignarea.

Lui Ripton îi veni pe loc inspirația salvatoare. Îl informă pe Hippias că doctorul nu era acasă.

— Sper că nu vrei să zici că a fost la doctor, strigă Hippias.

— S-a dus la doctor în două rînduri, domnule, îl lămuri Ripton cît se poate de convingător. Cînd ne-am despărțit, tot la doctor se ducea. Nu m-aș mira ca acesta să fie motivul pentru care întîrzie. Știți, e tare hotărît!

Treptat, treptat, Ripton prinse mai mult curaj și începu să intre în amănunte. Spuse că starea sănătății lui Richard era extrem de îngrijorătoare și avea neîntîrziat nevoie de sfatul unui medic, că atît el cît și tatăl său considerau că nu mai e nici o clipă de pierdut.

— Este foarte îngrijorat! adăugă Ripton, făcînd un semn plin de înțeles în direcția pieptului.

Hippias protestă, bineînțeles, susținînd că nepotul său nu s-a plîns niciodată de sănătate.

— Probabil n-a vrut să vă sperie, *sir*, îl lămuri Ripton.

În timp ce băiatul lua la rînd toate literele alfabetului încercînd să-și amintească numele doctorului, Algernon Feverel și Richard își făcură apariția împreună. Se întîlniseră amîndoi în hol și acum rîdeau cu poftă. Cînd îi văzu, Ripton tresări și preluă imediat inițiativa ca să nu se dea de gol.

— Ai reușit să discuți cu doctorul? îl întrebă el pe Richard făcîndu-i un semn cu mîna.

Dar acesta era teribil de încurcat și habar n-avea ce să răspundă.

— Pentru numele lui Dumnezeu, băiete, ce-ai căutat tu la doctor ? îl întrebă atunci Algernon, trăgîndu-l puternic de mînă pentru a-l aduce la realitate.

De-abia acum înțelese și Richard cum stăteau lucrurile.

— A, de doctor era vorba, zîmbi el, privindu-și locotenentul cu francheță. Ei bine, doctorul mi-a promis că dacă îi urmez sfaturile, în mai puțin de o săptămînă reușesc să deprind și eu trucurile lui Milo. Unchiule, spuse el, apropiindu-se de Hippias, te rog să mă scuzi că am dispărut așa dintr-odată, dar eram foarte grăbit. Uitasem ceva la gară. Bietul Rip, credea că am fost la doctor pentru mine ! De fapt, pentru dumneata m-am dus. Am încercat să-l conving să vină să te consulte la hotel. Știam că nu suporți să vezi instrumente medicale, cranii și schelete. Mi-am amintit cum îmi spuneai odată că la vederea lor „simți că ți se face rece pe șira spinării". Dacă nu mă-nșel chiar astea sînt vorbele dumitale. Și mai spuneai că privelișteа unui cabinet medical îți sugerează de fiecare dată nenumăratele căi ce ne conduc spre împărăția întunericului. Ei, cum nu-ți mai aduci aminte, unchiule ?

Hippias nu-și mai amintea nimic și-i dădu a înțelege că nu credea o iotă din toată povestea asta. Era iritat la culme din pricină că-i fusese răpită cutia cu medicamente și, din această cauză, devenise extrem de suspicios. Dar, dîndu-și seama că n-are cum să-și contrazică nepotul, ajunse la concluzia că cea mai bună cale de a-și exprima neîncrederea față de născocirile lui Richard era să le spună plin de indignare că n-a reușit încă să ia masa.

În clipa următoare își făcu apariția Berry care îi anunță, plin de importanță, că prînzul e gata. Algernon îl luă pe Hippias de un braț, iar Richard de celălalt și, rîzînd amîndoi cu poftă, îl duseră pe omul dispepsiilor în sufragerie. În urma lor venea și Ripton. Băiatul rîdea pe înfundate și, orice s-ar zice, era cel mai fericit participant la acest festin.

În timpul mesei se distrară de minune. Richard era în culmea succesului. Făcea glume, se amuza și conducea discuția așa cum voia el. Vorbea despre adevăr cu superioritatea unui prinț și promitea cutezător ca un erou că va sfida toate legile. Mai frumos și mai chipeș ca oricînd, avînd aerul măreț al unui stăpîn cu stea în frunte, stră-

lucea într-o asemenea măsură, încît pînă la urmă reuși să exercite asupra lui Ripton aceeași autoritate ca și în trecut. Zadarnic sperase acesta că-și va tutela prietenul. Cunoștințele despre Londra pe care mizase el și bogata sa experiență de viață se dovedeau acum de prisos, căci Richard îl subjugase pe deplin.

După ce carafa cu vin roșu făcu pentru a doua oară înconjurul mesei, eroul se uită cu subînțeles în ochii locotenentului său și-i spuse :

— Rip, dragă, înainte să pleci, aș vrea negreșit să discutăm despre procesul acela. Ce părere ai despre bătrîna doamnă, crezi că are vreo șansă ?

— Cazul este iremediabil pierdut, decretă Ripton cu autoritate.

— Totuși, lupta nu trebuie abandonată, ce zici ?

— Bineînțeles că nu, replică Ripton după o matură chibzuință.

Richard îi aminti totuși că tatăl său avea unele dubii în această privință.

— Părintele meu a fost întotdeauna prudența întruchipată, explică Ripton.

— Dar uneori este necesar să acționezi și împotriva voinței părinților, răspunse Richard în glumă.

— De acord, consimți Ripton, dar numai în anumite cazuri.

— Bineînțeles, bineînțeles, numai în anumite cazuri ! exclamă Richard.

— Domnilor, iată deci care este splendida moralitate a justiției ! exclamă Algernon.

— Ba aceasta este și moralitatea omului de rînd ! adăugă Hippias.

Cei doi urmăriră mai departe dialogul fictiv, purtat cu atîta abilitate de ambele părți și, în final, își exprimară dorința de a afla toate datele încîlcitului proces. Hippias se oferea chiar să analizeze șansele bătrînei doamne, abordînd problema cu ochiul versat al juristului, în timp ce Algernon era dispus să-și dea verdictul, bazîndu-se pe regulile bunului-simț.

— Povestește tu, Rip, spuse Richard, înclinîndu-se în fața competenței juridice. Eu nu prea mă descurc în astfel de probleme. Spune-le tu cum stau lucrurile, dragă !

Ripton era încurcat de tot. Se foia întruna pe scaun ca să-și ascundă disperarea și se ruga să-i vină mai re-

pede rîndul la carafa cu vin, căci era convins că numai licoarea roșie i-ar mai putea stimula imaginația.

— O, ce să vă spun, își începu el peroraţia fără noimă. Ea... ea e un specimen tare ciudat... Bătrîna doamnă... vedeți dumneavoastră, poartă o perucă ! Păi da, ea e o bătrînă tare, tare ciudată ! Doamna cu pricina... adică bătrîna vreau să spun, e o persoană de modă veche. E tare încăpățînată. Cu ea n-o poți scoate în nici un chip la capăt, atît e de încăpățînată !

Și Ripton trase adînc aer în piept, încercînd parcă să-și refacă forțele după relatarea aceasta încîlcită.

— Așa s-ar părea să fie, comentă Hippias.

— Bine, bine, dar cum rămîne cu peruca : I-a furat-o cineva ? se interesă Algernon.

În vremea asta, Richard, care se strîmbase la față, tot încercînd să-și înăbușe rîsul, îl îndemna mereu să povestească mai departe.

Ripton se repezi la carafa cu vin. Bătrîna doamnă îi strîngea creierul ca într-o menghine. Bietul băiat începuse să se simtă la fel de neajutorat ca și doamna cu peruca. În disperarea lui de a născoci ceva cît mai plauzibil, se gîndea la perucă, se lega de fantezia încăpățînată a femeii, revenea din nou la perucă, dar zadarnic, nu găsea nimic, personajul nu vroia să prindă viață, ci se ambiționa să rămînă mai departe un maldăr de cîrpe. Studiile juridice i se păreau acum un fleac pe lîngă efortul acesta titanic de a transforma o marionetă într-o ființă vie. Ripton dădu pe gît o înghițitură de vin și, asudat din cap pînă-n picioare, aduse în sinea lui un omagiu sincer autorilor înzestrați cu darul fanteziei, după care o luă de la capăt.

— O, ce să vă mai spun... ea, doamna... dar Richard o cunoaște mai bine... E o biată bătrînică de prin Suffolk. Eu zic că ar fi mai bine să sisteze acțiunea. Cheltuielile de judecată sînt enorme. Ea, doamna, adică... eu zic c-ar trebui să-i spunem să se oprească aici și să nu mai facă atîta zarvă.

— Da, da, să nu mai facă atîta zarvă ! îl întrerupse Algernon. Bine, dar atunci înseamnă că în procesul acesta nu e vorba numai de-o perucă, nu-i așa ?

De voie, de nevoie, Ripton se văzu silit să-și continue născocirile. Nefericitul povestitor se uită țintă la nemilosul său comandant și bîigui încurcat :

— Ea, fata... s-ar părea că la mijloc este și o fiică!

— O fiică născută după îndelungi gestații! exclamă Hippias. După atîtea eforturi, merită să-i dăm și ei un pic de răgaz. Între timp, eu profit de ocazie și mă-ntind cît sînt de lung pe canapea. Ehei, are dreptate Austin cînd spune: „Să ne rugăm să fim mereu cu burta plină, dar să nu uităm să-i cerem Domnului și o digestie exemplară, căci numai astfel facem față prezentului și putem contempla senini eternitatea!" Sună pompos, nimic de zis, dar e-adevărat! Așa că păziți-vă stomacurile, băieți, și, dacă se-ntîmplă cumva să auziți de o listă de subscripție pentru monumentul unui doctor în gastronomie, oferiți-vă neîntîrziat contribuția, iar dacă personajul mai e încă în viață, sfătuiți-l să meargă mai departe căci poate s-ajungă și nobil! Ha, ha, ha, hotelul acesta are un bucătar excelent! Mîncărurile lui îmi cad mai bine decît cele gătite la Raynham. Aproape că-mi pare rău că nu mi-am adus și manuscrisul. Mă simt complet înviorat. Formidabil! Nu m-aș fi gîndit că sînt în stare să-mi fac digestia fără medicamente. Pînă la urmă n-ar fi exclus să renunț la pilule. Ei, băieți, ce-ați zice să mergem la teatru în seara asta?

— Bravo, unchiule! izbucni Richard.

— Mai întîi să-l lăsăm pe domnul Thompson să-și termine povestea. Doresc grozav să aflu deznodămîntul! Fetița asta bătrînă are deci o perucă și o fiică. Aș putea să jur că se găsește cineva care s-o steargă cu una dintre ele. Umple-ți paharul, domnule Thompson, și dă-i drumul mai departe!

— Întocmai, domnule, exclamă Ripton, care, văzîndu-se încurajat, le povesti pățărania mai departe. Și pînă la urmă sînt descoperiți... îi găsește pe-amîndoi la Londra. Ea, vreau să spun bătrîna doamnă, dă peste ei, tocmai cînd erau împreună.

— Cu alte cuvinte, răpitorul, împodobit cu peruca ei, este descoperit de bătrînă în timp ce se plimba tacticos cu fiica. Formidabil! Fascinant caz pentru avocați! Iar acum cînd lucrurile se complică în halul ăsta, dumneata vii și-o sfătuiești pe bătrînă să renunțe la proces? observă Hippias, clipind amuzat din ochi, căci digestia excelentă din această după-amiază îl făcea să se simtă în al nouălea cer.

— Să nu uităm că de fiică este vorba, suspină Ripton, care, văzîndu-se încolțit din toate părțile, își dădu drumul la gură fără să se mai gîndească la nimic. Doi îndrăgostiți

cum rar s-au mai văzut ! Niște fugari ce se potrivesc ca două picături de apă unul cu altul — ea o fată neasemuit de frumoasă, el unicul fiu al unui baronet. Căsătoriți cu dispensă specială ! Întrebarea este, exclamă el înviorat, căci începea să se simtă în elementul său, ei bine, întrebarea este dacă o asemenea căsătorie mai poate fi anulată, dat fiind că fata e catolică, băiatul protestant, iar căsătoria a avut loc înainte de vîrsta majoratului. Ei bine, domnilor, încă o dată vă spun : mai poate fi anulată căsătoria ? Aceasta este întrebarea !

Și rostind aceste cuvinte, Ripton respiră ușurat. Lucrurile se mai lămuriseră puțin și totuși expresia de groază ce se citea pe fața comandantului său i se părea cel puțin stranie.

Algernon și Hippias nu mai conteneau cu întrebările lor absurde, cînd Richard se sculă brusc în picioare și, izbindu-și scaunul de podea, exclamă :

— Ripton, dragă, în capul tău e o adevărată harababură. Ai început să-ncurci amarnic lucrurile ! Bătrîna doamnă despre care ți-am vorbit nu e alta decît cumătra Bakewell, iar litigiul cu pricina se referă la un vecin de-al ei care i-a încălcat grădina. Ți-am spus clar că sînt dispus să plătesc eu tot ce se cuvine ca să i se facă dreptate !

— Aha, aha, răspunse Ripton uimit. Vezi, eu mă gîndeam la celălalt proces. Grădina cumetrei ! Pentru mine, varza nu prezintă nici un interes...

— Acum hai să mergem, i-o tăie Richard, făcîndu-i semne disperate. În cinci minute sînt înapoi, unchiule, adăugă el, înclinîndu-se glacial către Hippias și Algernon.

Tinerii ieșiră din sufragerie. În hol se întîlniră cu Berry care tocmai se pregătea să plece la Raynham. Ca să-i mai stimuleze inteligența, Richard îi strecură în mînă niște bani și-l avertiză să nu sufle nici o vorbă despre Londra. Berry îi făcu o plecăciune și-i promise că va fi cît se poate de discret.

— Pentru Dumnezeu, Rip, ce ți-a venit să vorbești despre căsătoria unui protestant cu o catolică, izbucni Richard, de îndată ce ajunseră în stradă.

— Pe cinstea mea, ce-ai fi vrut să fac cînd mă-ncolțeau din toate părțile ? mărturisi Ripton. Pur și simplu nu știam ce să mai spun ! Știi bine că n-am imaginație și nu sînt în stare să născocesc o poveste. M-am frămîntat cît am putut ca să inventez ceva și pînă la urmă am ajuns

la concluzia că o pățanie ca asta era subiectul cel mai potrivit pentru o discuție aprinsă. În orice caz, la hotelurile astea de lux se mănîncă excelent ! Și la urma urmei, de ce m-ai lăsat pe mine să vorbesc ? N-am început eu povestea cu bătrîna !

— Ciudat ! murmură eroul. Nu-mi imaginez cum de-ai știut ce s-a-ntîmplat ! Ei bine, să ți-o spun deschis, am vrut să te pun la încercare. De aceea te-am lăsat pe tine să vorbești. De la distanță te descurci de minune, dar cînd e vorba să-ți înfrunți adversarul în față nu ești în stare de nimic. Cînd stai la adăpost ești ca un leu, pe cîmpul de luptă însă ești pierdut. Rip, dragă, de-abia acum mi-am dat seama cu cine am de-a face. Oricum, trebuie să recunosc că ești un prieten de nădejde ! Totdeauna ai fost așa ! Și acum condu-mă spre parc. Tu știi unde e... ea !

Ripton o luă înainte. Grație excelentului dejun de la hotel, englezul acesta în floarea vîrstei ar fi fost acum în stare să sfideze orice canonadă a moralei publice. Cît despre erou, el păși de unul singur pe un gazon verde-închis, călăuzit de fidelul său scutier, și, lăsînd în urmă zarva Londrei, își deschidea sufletul, vorbind pe șoptite, dar cu aceeași fermitate în glas. Căci adevăratul erou rămîne neschimbat chiar și atunci cînd poartă straiele soldatului de rînd.

— Tu nu știi nimic, Rip ! De un an de zile uneltesc ei împotriva mea. De-abia astă-seară, cînd ai s-o vezi, ai să poți înțelege și tu ce-am simțit cînd mi-au smuls-o de lîngă mine. Mă sfîrșisem de tot. Ce contează că e nepoata unui fermier, cînd pe lumea asta nu cred să existe o a doua ființă mai desăvîrșită și mai nobilă ca ea. Să nu crezi că m-a vrăjit frumusețea ei ! Puțin îmi pasă de asta ! Cînd îți iese ea în cale poți să crezi că în fața ochilor ți se arată un înger. Simți cum te cuprinde o înfiorare și ființa ta începe toată să cînte. Eu o divinizez, Rip ! Sufletul îi este aidoma cu chipul. Este ca aurul cel mai pur. În seara-asta, ai să te convingi singur !

La auzul acestor cuvinte, Ripton se înflăcără de-a binelea.

— Au smuls-o de lîngă mine, continuă Richard, dar pînă la urmă mi-am revenit. Stimabilul Adrian a fost capul răutăților, el a pus totul la cale ! În fond ce-avea tata de obiectat împotriva ei ? Familia ? Bine, dar ea are

o educație excelentă, manierele ei sînt cît se poate de rafinate. E delicată și plină de blîndețe. Aș vrea să știu dacă-mi pot arăta o lady de-a lor care să aibă toate aceste calități ! Lucy este fiica unui locotenent de marină. Și-apoi ce importanță are că este catolică ? Ce legătură are religia cu dragostea ? spuse el, pronunțînd aceste cuvinte cu o oarecare timiditate în glas.

Ei bine, cînd mi-am revenit din boală, aveam impresia că îmi devenise indiferentă. Numai în asemenea împrejurări ne dăm seama ce puțin ne cunoaștem pe noi înșine. Nu-mi mai păsa de viață. Parcă nu mai aveam pic de sînge în mine. Atunci am încercat să urmez exemplul bunului meu Austin. Ce rău îmi pare că nu-i alături de mine în clipele astea ! Țin foarte mult la el. Austin m-ar înțelege perfect, sînt sigur. Anul acesta se întoarce în Anglia, dar atunci va fi prea tîrziu. Ce să-ți mai spun, pe tatăl meu l-a obsedat totdeauna ideea de a face din mine un om perfect. El nu mi-a vorbit niciodată despre Lucy, dar cînd mă uitam în ochii lui îmi dădeam imediat seama că la ea se gîndește. Spunea că am nevoie de o schimbare și mi-a propus să-l însoțesc pe unchiul Hippias la Londra. Iar eu am consimțit. De fapt, era o nouă încercare de a mă îndepărta de ea. N-aș fi crezut pentru nimic în lume c-am s-o mai revăd vreodată ! Richard își înălță ochii spre cer. Privește crengile acestui ulm bătrîn, spuse el. Privește puzderia de stele răsfirate printre ramuri asemeni poamelor sclipitoare ale iernii !

Înălțîndu-și nasul caraghios și îndreptîndu-și privirile spre cer, Ripton găsi de cuviință să răspundă : „Da", deși nu vedea nici o legătură între povestea prietenului său și poamele sclipitoare ale iernii.

— Am ajuns în fine în oraș, continuă eroul. Aici am aflat că, în drum spre casă, face și ea un popas la Londra. Ripton, numai soarta a vrut să ne-ntîlnim, băiete ! Ce mîniat eram pe ea ! Iartă-mă Doamne căci aveam de gînd să o întîlnesc numai o dată, numai o singură dată ca să-i reproșez că m-a trădat și nu mi-a scris nici un rînd ! Of, îngerul meu scump, ce mult ai mai fi suferit ! Pînă la urmă l-am lăsat baltă pe unchiul Hippias și m-am dus într-un suflet la gară. Aici trebuia s-o întîlnească un tip anume, fiul unui fermier cu care încercau nici mai mult nici mai puțin s-o silească să se mărite. În acele clipe mi-am amintit totul. Îmi povestise un rîndaș de la fermă

cum stau lucrurile. Probabil că individul ce trebuia s-o aştepte nimerise la altă linie, căci altfel nu-mi explic cum de n-am dat ochii cu el. În schimb, ea era acolo ! Neschimbată şi mai frumoasă ca oricînd ! De cum m-a văzut, s-a uitat la mine şi am înţeles că mă va iubi pînă în ultima clipă. Rip, tu nu ştii încă ce înseamnă asta ! Eşti oare capabil să înţelegi ce-ţi spun eu ? Deşi eram convins că mă iubeşte şi-mi rămăsese la fel de credincioasă, eu i-am vorbit totuşi cu asprime, băiete ! Iar ea a ascultat totul cu blîndeţe. Ai fi zis că-i o sfîntă. I-am mărturisit atunci că nu mai aştept nimic de la viaţă şi că nu mai am decît o singură dorinţă : să-mi dea dovadă că nu m-a trădat. I-am cerut să renunţe la tot, aşa cum am făcut şi eu. Nu mai ştiam ce vorbesc. La gîndul c-aş putea s-o pierd simţeam că-nnebunesc. Iar ea se străduia din răsputeri să mă convingă să mai aştept. Ştiu bine că numai de dragul meu mi-a cerut acest sacrificiu. Îi reproşam întruna, ca cel mai josnic ipocrit, că nu mă iubeşte. Dacă mă gîndesc bine, cred că i-am spus cele mai crude cuvinte.

O, Rip, ce nobile creaturi sînt femeile ! Biata fată, de slăbită ce era abia putea să se mai mişte. Pînă la urmă am dus-o la hotelul unde ne-ai găsit. Rip, imaginează-ţi, a îngenunchеat în faţa mea, băiete ! Nici în cele mai frumoase vise nu mi-a fost dat să contemplu o asemenea splendoare ! Ochii luminoşi îi înotau în şuvoaie de lacrimi, sprîncenele negre i se îmbinau asemeni Frumuseţii şi Durerii unite într-o singură fiinţă, părul de aur i se revărsa în valuri pe umeri şi mîinile ei încercau să-mi cuprindă mîinile ! Aş putea să pierd oare un asemenea tezaur ? Şi-apoi ce altă dovadă de credinţă îmi mai trebuia ? În clipele acelea mi-a venit în minte chipul madonei lui Dante şi m-am gîndit la Magdalena lui Guido ! Păcătuiam oare ? Eu cred că nu ! Iar dacă poate fi vorba de păcat, atunci numai eu sînt păcătosul ! Aş putea jura că sufletul ei este curat ca lacrima ! Sînt convins de asta ! Şi atunci cum aş putea să n-o iubesc ? Cine îndrăzneşte să-mi ceară una ca asta ? Să n-o mai iubesc pe Lucy, cînd ea este însăşi viaţa mea ? O, dac-ai fi văzut cum îşi înălţa căpuşorul spre mine, dac-ai fi văzut bucla ce i se furişa pe piept...

Ripton aştepta cu nesaţ noi amănunte, dar Richard, pierdut în contemplarea fantasmelor sale, începuse să vorbească pe şoptite.

— Ei bine, insistă Ripton, ce s-a-ntîmplat pînă la urmă cu fermierul cel tînăr ?

De data aceasta însă eroul contempla ramurile ulmului încărcat cu fructe siderale. După cîteva clipe, locotenentul repetă întrebarea.

— De Tom vorbeşti ? Tom Blaize e tînărul cu pricina... fiul vechiului nostru duşman. Astăzi, eu nu mai am nimic cu bătrînul. Habar n-am ce s-a întîmplat cu Tom căci nu l-am mai văzut.

— Doamne sfinte, strigă Ripton, iar ai de gînd să te legi la cap cu fermierul Blaize ? Să ştii că eu nu văd cu ochi buni treaba asta.

Dar comandantul nici nu se sinchisea de simpatiile şi antipatiile locotenentului său.

— Bine, Richard, nu te-ai gîndit deloc ce-o să se-ntîmple cînd va ajunge la gară şi nu va găsi pe nimeni acolo ?

— Am avut eu grijă şi de asta ! Nătărăul s-a dus la Gara de sud-est în loc să meargă la Gara de sud-vest. Căldura, tandreţea, dulceaţa şi splendoarea vin toate numai de la sud-vest ! Am avut eu grijă şi de asta, amice Rip ! Iar ca din întîmplare, credinciosul meu Tom stă acolo şi aşteaptă ! O să-i spună că n-a văzut nici urmă de fată, apoi o să-l sfătuiască să rămînă peste noapte la Londra şi să revină din nou la gară în zori. Şi poimîine tot aşa ! Căci Tom are destui bani la el ca să se descurce. Tînărul trebuie să vadă Londra, băiete, şi în felul ăsta noi cîştigăm timp şi totul e-n regulă. Mă întreb ce se întîmplă dacă află bătrînul Blaize de povestea asta. Puţin îmi pasă din moment ce Lucy e alături de mine ! Şi-apoi, mai devreme de-o săptămînă n-are cum să afle. Pe cinstea mea, junele Tom e de zece ori mai şiret ca bătrînul. Ha, ha, ha, începu să rîdă eroul, amintindu-şi de o întîmplare mai veche. Rip, tu ce părere ai ? S-ar părea că tata mă educă, călăuzindu-se după un „sistem". Prima dată cînd am fost la Londra am făcut o vizită unei familii... Grandison pe nume. Ei bine, am să-ţi spun ceva că n-o să-ţi vină să-ţi crezi urechilor ! Familia de care-ţi vorbeam are o fetiţă mică — drăguţă, frumuşică şi teribil de nostimă, ce-i drept. Iar tata, nici mai mult nici mai puţin, vrea s-o aştept să crească şi să mă căsătoresc cu ea. Nu mi-a spus-o direct, dar eu am înţeles acest lucru. Nu-l înţelege nimeni ca mine. Ştiu cît

mă iubeşte şi sînt conştient că nu există mulţi oameni la fel de buni ca el. Dar gîndeşte-te şi tu, pot eu oare să mă însor cu o copiliţă care-i de două ori mai mică decît mine şi nu-mi ajunge nici măcar pînă la cot ? Găsesc că-i ridicol, nu-i aşa ? Ai mai pomenit vreodată o asemenea absurditate ?

Ripton declară cu toată convingerea că o căsătorie ca aceasta ar fi o nebunie curată.

— Nici prin cap nu-mi trece să mă căsătoresc cu micuţa. Gata, zarurile au fost aruncate ! De un an de zile tot uneltesc împotriva mea şi, acum, iată care-s rezultatele ! Dacă tata ţine la mine are s-o iubească şi pe ea, iar dacă mă iubeşte cu adevărat, o să mă ierte că am acţionat împotriva voinţei lui. Pînă la urmă, o să înţeleagă că n-aveam altceva de făcut. Rip, băiete, e cazul să iuţim pasul. Am pierdut o groază de timp !

Şi o porniră pe loc la drum. Richard era aşa de grăbit că bietul Ripton n-avu încotro şi începu să alerge şi el asemeni micului toboşar care se vede silit să ţină pasul cu o coloană de vajnici grenadieri.

Observînd iuţeala cu care mergea prietenul său şi văzîndu-l cum suspină de mama-focului, fără să dea nici măcar un semn de oboseală, Ripton îşi spuse că numai iubirea poate săvîrşi asemenea minune şi simţi că încolţeşte şi-n el dorinţa de a fi îndrăgostit. Adevărul este însă că eroul se afla acum într-o comuniune totală cu elementele naturii şi că ele erau acelea care îi dădeau puterea să alerge şi să zburde după pofta inimii. În vremea asta, derbedeii din Kensington, remarcînd, cu spiritul lor de observaţie, cît de deosebite erau resursele pedestre ale celor doi tineri, începură să facă haz pe socoteala domnului Tompson junior.

Numai ritmul acesta nebunesc, îl făcu pe Ripton să declare că merseseră prea departe, iar atunci cînd se hotărî, în fine, să vorbească, descoperiră că se aflau la o depărtare de mai bine de o milă de locul ştiut. Odată ajunşi în strada unde se afla steaua iubirii, eroul se opri în faţa unei uşi şi, anunţîndu-şi prezenţa tumultuos ca o furtună, dădu cu ochii de o slujnică, ce coborîse în grabă scările şi care-l anunţă că n-a auzit în viaţa ei de doamna Berry. Eroul acordă o importanţă deosebită faptului că instinctele îl trădaseră, căci în sinea lui fusese convins că

aceasta trebuie să fie casa căutată. Dar cum ușa i se închise în nas, nu mai avu ce face și se cufundă într-o tăcere de mormînt.

— Mai ai cartea de vizită a proprietăresei ? întrebă Richard.

I se răspunse imediat că obiectul fusese dat în grija vizitiului. Nici unul nici celălalt nu-și mai aminteau numărul casei.

— Ar fi trebuit să însemnez casele cu cretă ca în „Ali Baba și cei patruzeci de hoți", încercă Ripton să glumească, dar gluma lui nu avu nici un efect.

„Să te vezi trădat de instincte, de sclavii aceștia vrăjiți ai iubirii, ce jalnic !" gîndea în sinea lui eroul pe cînd cobora treptele casei.

— Sîntem pierduți ! șopti Ripton.

Atunci comandantul se întoarse spre el și-i porunci :

— Ia la rînd casele de peste drum și cercetează-le pe fiecare în parte. Eu fac același lucru pe partea asta !

Încruntat și pătruns de importanța noii lui misiuni, Ripton traversă imediat strada, cucerit întrutotul de superioritatea înnăscută de care dădea dovadă Richard în aceste momente de restriște.

Apoi cîteva familii fură trezite din somn. Muritorii începură să simtă că în aer plutește ceva măreț. Lucrătorii ce-și petreceau ziua, robotind la vie, fură sculați din somnul dulce al nopții.

Teama și speranța își făceau pe rînd apariția, se arătau cînd una cînd alta, odată cu strigătele celor doi. În cele din urmă, Ripton dădu un chiot de bucurie. Doamna Berry se afla în fața lui și nu mai contenea tot făcîndu-i reverențe. Richard fu într-un suflet lîngă ea.

— Se simte bine ? E sus ? murmură el, strîngîndu-i mîna.

— Se simte destul de bine, doar că-i nițeluș cam tulburată și ostenită din pricina drumului, răspunse doamna Berry.

Dar răspunsul nu-l mai auzi decît Ripton, căci îndrăgostitul își și luase zborul spre camera iubitei. Atunci, înțeleapta proprietăreasă îl invită plină de tact pe Ripton în camera ei de zi, intenționînd să-l rețină acolo pînă în clipa cînd va fi din nou nevoie de el.

CAPITOLUL XXVII

Conține o pledoarie în favoarea eroinei

„Cînd două ființe comit împreună o greșeală", stă scris în *Poveștele Pelerinului*, „una se cuvine pedepsită mai cu blîndețe."

Se întîmplă uneori să încolțească idei sănătoase și în mintea tinerilor. Grație voinței, ei reușesc pînă la urmă să-și struncească telegarii sălbatici, care în freamătul lor năvalnic ar fi în stare să-i tîrască după ei. Ce este însă de făcut cînd frîiele și biciul sînt date în seama altora ? Nu le mai rămîne decît să cadă în genunchi și, cu lacrimi în ochi, să-l implore pe furiosul vizitiu să oprească sau, cel puțin, să mai încetinească goana. Zadarnic însă ! Cu cît se agită ei mai mult, vizitiul se aprinde și mai tare.

S-ar părea că femeile s-au deprins să se folosească de forța ce se-ascunde în chipul lor frumos, răvășit de durere ! Și este oare de mirare, cînd din pricina aceasta le-a fost dat să vadă Ilionul în flăcări ? Totuși, înainte de a domni în casa lui Menelau, ele se zbat, imploră și habar n-au că un asemenea har este o sabie cu două tăișuri. Se lasă în voia unei furii de neînțeles, furie pe care, fermecate, o pun pe seama unui exces de iubire. Și astfel se face că, pînă la urmă, chiar și vorbele lor pline de bunsimț ajung să fie deșarte.

Consider că a le cere femeilor o sinceritate deplină ar fi absurd. În fond, telegarii înspumați ce se-agită în depărtare nu sînt ai lor ? Dacă sinceritatea femeilor ar fi desăvîrșită, domnii ce mînă caii s-ar calma pe loc. Există nenumărate mijloace de a le spulbera iluziile și Adrian ar fi gata oricînd să sugereze cîteva soluții eficiente. Căci dacă Iubirea este cea care mînă telegarii, înseamnă că o putem lesne face să se poticnească, pe cînd, dacă merge cuminte pe jos, tot așa o va ține pînă la capăt.

Deși admitem că sinceritatea femeilor nu e deplină, cuvintele rostite de ele le fac totuși cinste. Femeile vorbesc foarte serios deși inima lor gîndește altfel. Acesta nu este decît un omagiu disperat și patetic adus majorității pe care în fond o sfidează.

Cînd Elena este foarte tînără, pedepsește-o cu blîndețe. De la o anumită vîrstă, însă, pedepsele trebuie alese

mai cu grijă. Căci dacă atunci cînd a fost vorba de Tezeu era nevinovată, în cazul lui Paris ea s-a purtat ca cea mai rafinată incendiatoare.

Frumoasa fată se afla în acelaşi fotoliu unde o lăsase iubitul ei la plecare şi se mai străduia încă să-şi revină în fire. Stătea nemişcată cu mîinile încleştate pe genunchi şi nu reuşise să-şi scoată nici măcar boneta. Ochii îi străluceau de lacrimi uscate.

În clipa în care intră el, fata se ridică în picioare, supusă ca o sclavă. Richard încercă s-o sărute. Şi atunci, cele cîteva cuvinte, izvorîte din disperare şi din iubirea cea mai curată, cuvinte pe care Lucy dorise să i le adreseze iubitului ei, se spulberară pe loc. Se prăbuşi în fotoliu şi, ruşinată, îşi acoperi obrajii. Văzîndu-l că tace, fata îi ghici gîndurile, îi luă mîna şi i-o lipi de buze. Richard se aplecă asupra ei şi îi şopti rugător să-l privească în ochi.

— Uită-te în ochii mei, Lucy !

Dar fata nu era în stare.

— Ţi-e frică de mine ?

Drept răspuns, fata îi strînse tulburată mîna.

— Mă iubeşti, scumpa mea ?

Fata începu să tremure din tot corpul.

— Atunci de ce-mi ocoleşti privirea ?

— Ah, Richard, exclamă ea, izbucnind în lacrimi, du-mă acasă, du-mă acasă, te implor !

— Uită-te în ochii mei, Lucy !

Fata îşi întoarse timidă capul într-o parte.

— Priveşte-mă în ochi, scumpa mea ! Aşa, acum vorbeşte !

Dar ea nu era în stare. De-abia cînd li se întîlniră privirile, îşi dădu Richard seama de puterea ce o avea asupra ei.

— Vrei să te duc acasă ?

— Of, Richard, să ştii că încă nu e prea tîrziu.

— Regreţi pasul ce l-ai făcut pentru mine ?

— Of, scumpule, nu-ţi dai oare seama că asta înseamnă ruina noastră ?

— Plîngi pentru că ai consimţit să fii a mea ?

— Richard, scumpule, nu pentru mine plîng eu acum !

— Atunci pentru mine plîngi ? Uită-te în ochii mei ! Spune-mi, plîngi pentru mine ?

— Of, Doamne, cum or să se termine toate astea ?

— Plîngi din cauza mea ?

— Scumpule, aș fi în stare să-mi dau și viața pentru tine !

— Vrei ca viața să-mi pară iarăși de prisos ? Vrei oare să mă pierzi ? Crezi c-aș fi în stare să trăiesc în Anglia măcar o zi fără tine ? Lucy, tu ești totul pentru mine ! Prima dată am fost la un pas de moarte din cauza ta. Dacă mă părăsești din nou, nu voi mai face umbră acestui pămînt. Îmi pretinzi să aștept, cînd din toate părțile ei uneltesc împotriva noastră ? Scumpa mea Lucy, uită-te în ochii mei ! Lasă-ți ochii tăi frumoși să privească într-ai mei ! Îmi ceri să mai aștept cînd tu ești lîngă mine, cînd... mi-ai ,dovedit cît îmi ești de credincioasă ? Cînd știu că ne iubim cum nimeni n-a mai iubit vreodată ? Lasă-ți ochii să-mi lumineze privirile ! Lasă-i să-mi spună că inima ta îmi aparține !

Unde zburaseră oare înțeleptele cuvinte pe care i le inspirase dragostea și disperarea ? Îi era oare cu putință să egaleze această elocvență impunătoare ? Fata se străduia totuși să mai adune cîteva din cuvintele spulberate de sărutul iubitului.

— Richard dragă, cu timpul tatăl tău s-ar putea să consimtă iar atunci... oh, scumpule, dacă mă duci acasă imediat...

Îndrăgostitul se ridică în picioare.

— Cine să consimtă ? Cel care a urzit acest plan desăvîrșit, menit să te discrediteze și să facă din tine o martiră ? Îți jur pe tot ce am mai scump că acesta este motivul pentru care te-au chemat acasă. Bătrînul tău servitor a auzit toată discuția dintre unchiul tău și tata. El... este un om bun, dar nu are dreptul să se pună stavilă între noi ! Tu mi-ai fost dăruită de Dumnezeu !

Richard se așează din nou lîngă ea și o cuprinse în brațe. Fata sperase să dea dovadă de mai multă tărie decît în cursul dimineții, dar acum înțelegea că e sleită de puteri și cedează.. Nu-și dădea el oare seama că iubirea ce i-o poartă reprezintă pentru ea legea cea mai sfîntă ? Cum să nu fie conștientă că refuzul ei l-ar duce la pieire ? Iar dacă suferea, o, dulce gînd, suferința aceasta era numai de dragul lui ! Ce minunat e să te faci că nu auzi glasul înțelepciunii, să devii orb de bunăvoie și să te lași condus de cel ce te iubește !

Înțelepciunea, cu chipul ei de cotoroanță, nu-i mai stînjeni multă vreme, dar înainte de a se face nevăzută își mai foi o clipă veșmîntul lung, ceea ce nu prevestea nimic bun.

— O, scumpul meu Richard ! șopti cu respirația tăiată frumoasa îndrăgostită.

— Spune-mi iarăși cuvîntul acela ! murmură el.

Ea se roși toată.

— Spune-mi iarăși acel cuvînt ! insistă el. L-ai mai rostit o dată astăzi !

— Scumpul meu drag !

— Nu, altfel mi-ai spus !

— Oh, scumpul meu !

— Nu, nu-i acesta cuvîntul !

— Soțul meu scump !

Lucy fusese învinsă. În aceeași clipă, o sărutare veni să pecetluiască poarta trandafirie de unde-și luase zborul miraculosul cuvînt.

În seara aceea, lui Ripton nu i-a fost însă dat să trăiască bucuria unei întîlniri cu pasărea frumuseții ținută în captivitate. În schimb a primit o lecție de la distinsa doamnă Berry, care i-a demonstrat cu prisosință ce înseamnă arta de a trage pe cineva de limbă. Și au discutat așa pînă cînd ea a început să caște iar lui i se lipeau ochii de oboseală. În acest răstimp, lumînarea din sfeșnic își pusese pe creștet cu demnitate pălăria întunecată a nopții, de sub care îi privea din cînd în cînd pe furiș.

CAPITOLUL XXVIII

Pregătiri în luna îndrăgostiților

Toată lumea știe că Fata cea Frumoasă îi este hărăzită eroului. Și totuși nu eroul este cel cucerit de forța irezistibilă a frumuseții. Scînteia celestă se așază de cele mai multe ori pe creierul lînced al omului de rînd unde reușește să ardă cu o flacără veșnică. Despre poet am putea spune, de pildă, că este expert într-ale frumuseții, pictorul însă nu vede într-un chip frumos decît un simplu model. Căci tot contemplînd la nesfîrșit farmecele frumoasei, distinșii domni ajung să debordeze de simț critic,

Zilele cînd în pieptul lor mai bătea o inimă au trecut de mult, iar acum nu fac altceva decît să-şi împartă vremea la întîmplare între o blondă şi o brunetă, între fecioara cu nas acvilin şi cea modelată după chipul şi asemănarea Proserpinei, în fine, se dau în vînt după ochii migdalaţi sau oblici.

Încercaţi însă să vă coborîţi printre oamenii de rînd şi, indiferent că aveţi de-a face cu neghiobi sau neciopliţi, veţi descoperi printre ei creiere primitive înzestrate cu destulă imaginaţie pentru a face dintr-o fată frumoasă o zeiţă. Aceşti indivizi nu cunosc decît o singură formă de idolatrie şi, oricît de stupidă ar fi ea, sînt gata să-şi dea şi viaţa pentru idolul lor. Mai mult încă, un asemenea specimen este dispus să-şi consacre întreaga existenţă fiinţei iubite, deşi, în fond, el este la fel de mut şi neputincios ca un cîine. Căci dacă ne gîndim bine, indivizii aceştia nu sînt altceva decît nişte bieţi sclavi canini ai frumuseţii. Nu există frumoasă care să nu-şi aibă căţeluşul ei. Eroul este stăpînul frumoasei, poetul îi cîntă nurii, pictorul o imortalizează pe pînză, în schimb numai potaia cea credincioasă o urmează pretutindeni. Şi aşa se face că, pînă la urmă, cîinele fidel ajunge să-i fie singurul tovarăş.

Nobilul erou trăieşte voluptăţile războiului sau se răsfaţă în grădinile Armidei, poetul caută cu luminarea şi dezvăluie orice cută a feţei în care el vede un rid, cît despre pictor, acesta nu înfăţişează pe pînză decît lumina înrourată şi proaspătă a dimineţii. Pînă la urmă, frumoasa tot la bătrînul ei cîine se întoarce. Îl strînge puternic la piept iar el, săracul, care o viaţă întreagă s-a mulţumit cu un os şi o mîngîiere fugară, pînă ce s-a cocîrjit de bătrîneţe, o priveşte cu ochi umezi de recunoştinţă, fără măcar să bănuiască că, îmbrăţişîndu-l pe el, frumoasa îşi îmbrăţişează de fapt, tristele amintiri — eroi, poeţi şi pictori — întruchipaţi cu toţii, de-a valma, într-o biată stîrpitură. Urmează apoi moartea şi ţintirimul. Întregul sat ascultă uimit gemetele jalnice ale animalului, iar ziarele inserează scurte paragrafe în care se vorbeşte despre extraordinara fidelitate a rasei canine.

Emoţionat de povestea plină de tîlc a lui Noredin şi-a frumoasei persane, Ripton Thompson luă în dimineaţa următoare micul dejun la ora opt şi treizeci, împreună cu comandantul său. Băiatul se simţea în al nouălea cer căci,

mutîndu-şi sediul într-un hotel de lux şi avînd posibilitatea să trăiască în intimitatea lumii bune, înfruptîndu-se din cremă, cum s-ar zice (ingredient absolut necesar pentru romanţul unui tînăr cinstit), Ripton socotea, fără doar şi poate, că în viaţa lui monotonă şi obscură intervenise o schimbare.

Deşi aranjaseră să ia micul dejun la ora şapte, Ripton a zăbovit în pat ceva mai mult decît privighetoarea şi, dacă ar fi să spunem lucrurilor pe nume, nici ora opt şi treizeci nu-l prea satisfăcea căci, între timp, deprinsese tabieturi aristocratice şi orele acestea matinale îi aminteau într-un mod cam brutal că pe lume mai există totuşi datorii şi obligaţii. Ar fi preferat să procedeze ca Algernon, care lăsase vorbă să i se aducă micul dejun la ora unsprezece. Dar cum Richard dorea cu orice chip să-şi evite unchiul, coborîră imediat să mănînce.

Din această clipă, Ripton nu mai avu nici un motiv să tînjească după somnul prelungit al lui Hippias. După ce mîncară, băieţii plecară imediat şi, în semn de consolare, îi lăsară vorbă lui Algernon că s-au dus să asculte un predicator care se bucura de popularitate.

— Ce veseli şi fericiţi par să fie oamenii ! exclamă Richard, în timp ce străbăteau străzile, fermecaţi de liniştea binecuvîntată a acestei zile de duminică.

— Da, da... întocmai, încuviinţă Ripton.

— Cînd mă voi... vreau să spun cînd totul va lua sfîrşit am să mă străduiesc să fac fericiţi cîţi mai mulţi oameni, declară eroul, după care adăugă plin de tandreţe : La şase fără un sfert nu ridicase încă storurile. Înseamnă că a dormit bine !

— Cum ? ! Te-ai dus la ea în dimineaţa asta ? exclamă Ripton şi, în aceeaşi clipă, mintea lui leneşă începu să intuiască ce înseamnă iubirea.

— Spune-mi, Ricky, am s-o văd şi eu ?

— Da, astăzi veţi face cunoştinţă. Aseară era prea obosită.

— Vorbeşti serios ?

Richard îl asigură că în aceeaşi zi va avea negreşit cinstea s-o cunoască pe Lucy.

— Uite locul unde am vorbit noi aseară, şopti Richard cînd ajunseră în dreptul ulmilor din parc. S-ar părea că a trecut o veşnicie de-atunci. Ah, cum mai urăsc noaptea !

În drum spre doamna Berry, Ripton făcu o serie de aluzii pline de decenţă la relaţiile sale tainice, dar, oricum, destul de intime, cu sexul frumos. În felul acesta spera să producă mai multă impresie asupra lui Richard. Îi dădu chiar şi unele detalii cu privire la cîteva din aventurile sale galante.

— Ei, atunci, spuse comandantul, de ce nu te căsătoreşti cu ea ?

— O, exclamă Ripton şocat.

Şi pe loc avu satisfacţia că din punctul acesta de vedere îi era cu mult superior prietenului său. Sentimentul acesta de superioritate avea însă să fie înăbuşit amarnic în aceeaşi zi.

Lăsat din nou în grija doamnei Berry, timp de mai multe ceasuri, Ripton se înfioră de teamă la gîndul că frumoasa persană refuză şi de data aceasta să-şi arate chipul. Într-un tîrziu, Richard îl chemă sus. Pe cînd urca scările, nici prin cap nu-i trecea ce schimbare profundă avea să se petreacă în întreaga lui fiinţă.

Eroul şi frumoasa îl aşteptau amîndoi în picioare. Ripton se pregătise să-i salute cu un zîmbet vioi pe buze, dar în clipa cînd trecu pragul camerei încremeni pe loc şi ochii i se dilatară de uimire. Sprijinindu-se de iubitul ei, Lucy îl salută plină de blîndeţe. Timiditatea îi pieri ca prin minune cînd observă aerul mirat şi stupid cu care o privea Ripton. Se aşezară cu toţii în fotolii şi încercară să încropească o conversaţie. Ripton însă nu putea să lege nici două vorbe, căci acum nu mai era stăpîn nici pe limba, nici pe ochii săi. Frumoasa persană consideră că de vreme ce şi-a arătat chipul, misiunea ei a luat sfîrşit şi după cîteva minute fu încîntată să părăsească camera. Atunci, domnul şi stăpînul ei îşi privi prietenul, arzînd de curiozitate.

— Ei, Rip, ia spune-mi acum te mai miri ?

— Nu, Richard, cum m-aş mai putea mira, murmură Ripton după o scurtă pauză, menită să dea şi mai multă solemnitate răspunsului său.

Acum avea alt glas şi vorbea altfel ; era complet schimbat. Ochii lui erau aidoma ochilor bătrînului cîine credincios. Privea ţintă spre uşa pe care ieşise fata şi, întocmai ca un căţeluş, încerca să-i ghicească orice foşnet al rochiei.

Cînd Lucy reveni în cameră, cu boneta de promenadă pe cap, Ripton începu să se gudure și să se agite în jurul ei ca un cățeluș. În clipa în care Lucy își luă sfioasă iubitul de braț și ieșiră împreună pe ușă, Ripton îi urmă și el imediat. Pe chipul lui nu se citea nici urmă de invidie. Din întreaga lui ființă iradia, pur și simplu, extazul tainic de care se simțea cuprins privind-o, extaz în care-l recunoaștem din nou pe bătrînul cîine credincios. Ei bine, generoasa natură avea și de el grijă ! Senzațiile pe care le încerca Ripton în aceste clipe nu pot fi considerate eroice, și totuși plăcerea deplină ce-i învăluia și-i înfiora întreaga ființă nu era mai lipsită de măreție decît cea a unui erou. Căci idolatria omului umil și dezinteresat își are și ea răsplata ei ! Oare ce-ar fi gîndit Ripton despre sine dacă în aceste clipe și-ar fi amintit întîmplător despre Domnișoara Frivolă ?· Pe bătrînul cîine credincios nu se cuvine să-l disprețuiască nimeni. Prin intermediul lui, frumoasa își răzbună sexul.

Faptul că și alți muritori aveau fericirea să contemple chipul fetei nu-i făcea deloc plăcere lui Ripton, dar cum era tot mai limpede că toți o urmăreau insistent, cuprinși pe loc de o dragoste nebună, Ripton începu să scrîșnească din dinți.

Își petrecură dimineața cutreierînd frumoasele alei ale Grădinilor Kensington. Se plimbară pe sub castanii încărcați cu muguri fragezi și dădură ocol oglinzilor lucii ale lacurilor. Vorbeau întruna, încercînd să-și mai domolească emoțiile sălbatice ale inimii. Cînd deschidea Lucy gura, Ripton ciulea imediat urechile. Fata le spuse că lumea pare să fie fericită. La auzul acestor cuvinte, Ripton simți că tresaltă de bucurie.

„Oamenii sînt cu toții fericiți, cînd te afli tu în preajma lor !" ar fi vrut el să exclame, dar se abținu de teamă ca elocvența înflăcărată să nu-i trădeze sentimentele.

Cînd cunoștea întîmplător vreo persoană, Ripton nu-i mai uita niciodată chipul și din această pricină cu greu l-ai fi putut convinge că se înșală, atunci cînd el susținea că un anume chip îi este binecunoscut.

După ce cutreierară grădinile, Richard se aventură curajos în inima parcului, în ciuda protestelor vehemente ale prietenului său. Cîteva trăsuri solitare își începuseră deja rondul. Accesele de gelozie ale lui Ripton se dovedeau acum cît se poate de întemeiate. Părul fetei, cu bucle

mari de aur, chipul ei suav, umbrit acum de o melancolică tristeţe, trupul graţios şi mlădiu, strîns în rochia impecabilă de culoare neagră, aerul acela de călugăriţă pe care s-ar fi zis că-l trădează întreaga ei înfăţişare, acel farmec aparte, mai presus de ce s-ar putea numi distincţie aristocratică, farmec, datorat atît frumuseţii şi inocenţei feciorelnice, devenită conştientă de ea însăşi, cît şi remuşcărilor în faţa propriei slăbiciuni şi a temerilor în faţa unui viitor sumbru, ei bine, toate acestea la un loc stîrniră atenţia lornietelor.

Pînă la urmă, Ripton s-a văzut silit să constate că dacă privirea unui muritor mai poate fi cît de cît suportată, ocheadele unei lorniete sînt de-a dreptul odioase. În faţa unui asemenea instrument, simţea că îşi pierde curajul, ca şi cum ar fi fost victima unei vrăji. Căci Ripton considerase dintotdeauna lornieta drept un simbol al nobilimii. Iar cînd, după cîteva ocheade insistente, auzi două lorniete elegante, şoptindu-şi una alteia în jargonul preţios, atribuit de obicei lorzilor, că eroina este, într-adevăr, o micuţă creatură plină de farmec, dar că nu are totuşi pic de stil, tînărul se simţi copleşit de umilinţă. Cu toate acestea nu se repezi la ele să le zdrobească. Pur şi simplu îl cuprinse o adîncă tristeţe. Lornieta îl afectează pe cîinele frumoasei cam în acelaşi fel în care ochiul uman stîrneşte teama unui animal de rînd.

Richard însă parcă era surd ; nu avea urechi decît pentru elogii. Repeta întruna versurile lui Diaper Sandoe :

> Mahalagii se-nclină, şuşotind,
> Lorniete-n taină iscodesc.

şi îi tot spunea lui Lucy că are de gînd să-i închirieze un cal cu care să se plimbe zilnic prin parc, strălucind printre personajele cele mai de seamă.

Se îndreptară apoi spre partea de vest a parcului. Printre nori răzleţi cu marginile poleite şi copaci cu crengi golaşe, cerul se răsfrîngea strălucitor în oglinda lacului. Şi în timp ce, exaltat la culme, îndrăgostitul îşi frămînta imaginaţia febrilă, străduindu-se să înveşmînteze splendorile pămîntului în hlamida gloriei celeste, simţi dintr-odată că fiinţa iubită de lîngă el este cuprinsă de un tremur. Instinctiv, Richard îşi coborî privirile pe pămînt. Unchiul Algernon venea şontîc, şontîc spre ei, sprijinin-

du-se pe singurul său picior sănătos. Fostul ofiţer de cavalerie, căruia soarta vitregă îi răpise un mădular, păşea agale la braţul unui prieten şi, din cînd în cînd, schimba impresii cu acesta asupra frumoaselor doamne ce se perindau prin faţa lor.

Albi de emoţie, Richard şi Lucy reuşiră să se strecoare neobservaţi. Din nefericire însă, Ripton, care rămăsese în urmă, se ciocni de Algernon, lovindu-i atît de tare piciorul sănătos (sau cel puţin aşa pretindea cavaleristul) încît acesta începu să strige :

— Formidabil, domnule Thompson, în fond de ce n-ai ales celălalt picior ?

În faţa înfricoşătoarei apariţii, Ripton se zăpăci de tot.

— Formidabil ! bîigui şi el.

— Ei, nu face nimic, îl linişti Algernon. Şi alţii dovedesc aceeaşi preferinţă. Probabil că e vorba de instinct.

Despre nepotul său nu scoase nici o vorbă. Richard consideră totuşi că e cazul să se întoarcă pentru a înfrunta situaţia.

— Regret, unchiule, dar azi dimineaţă n-am mai avut timp să te-aştept, spuse el. Dealtfel nu-mi imaginam că ai fi dispus să te abaţi atît de departe.

Vocea lui nu trăda nici o urmă de emoţie. Băiatul îşi purta admirabil masca de erou. Algernon examină cu atenţie persoana cu privirile aţintite în pămînt, ce se afla la braţul lui Richard, şi îi veni ideea să aducă vorba despre oratorul popular. În aceeaşi clipă avu plăcerea să fie prezentat domnişoarei Thompson, sora lui Ripton. Căpitanul se înclină în faţa ei cu un zîmbet melancolic pe buze. Dovedea astfel că este de acord cu modul în care ştia nepotul său să-şi aleagă oamenii de încredere. După ce mai schimbară cîteva vorbe, căpitanul Algernon o salută curtenitor pe domnişoara Thompson şi plecă şontîc, şontîc, aşa cum venise. Cei trei vulcani respirară acum în voie, iar cleştele eroic ce strînsese braţul fetei se mai destinse şi el. După acest incident îşi iuţiră paşii spre casă, dornici să ajungă cît mai curînd sub aripile protectoare ale doamnei Berry.

Explicaţiile dintre ei au fost cît se poate de simple. Ripton se bîlbîi, cerîndu-şi scuze pentru boacăna lui, în timp ce Richard îl linişti bine dispus, anunţîndu-l că graţie acestei întîmplări şi-a cîştigat o soră. La care, Ripton

prinse curaj și declară cu glas tare că ar fi încîntat dacă domnișoara Desborough l-ar trata ca pe un frate. Cît despre Lucy, ea își întredeschise buzele într-un zîmbet stins pentru a-i face plăcere.

Cu greu reuși biata fată să urce scările pînă la colivia ei, iar cînd doamna Berry îi aduse prînzul, se simți atît de obosită încît nu fu în stare să se atingă de nimic. N-avea decît o singură dorință — să rămînă singură, să poată plînge și să-și ușureze sufletul de lacrimile grele ce o apăsau ca un blestem. În cele din urmă, buna doamnă Berry se strecură în dormitor să-i scoată boneta, dar cînd o văzu cum tremură toată de parcă ar fi fost zguduită de friguri, o dezbrăcă, îi puse cămașa de noapte și o sili să se urce în pat.

— Nu-i trebuie decît un somn bun, le explică ea cu glas mieros celor doi domni situația, văzîndu-i cît erau de îngrijorați. O ceașcă de ceai fierbinte și un somn lin face mai bine ca douăzeci de doctori, pe cinstea mea, mai ales cînd e vorba de emoții din astea, își continuă ea perorația. Știu asta din proprie experiență ! Și dacă mai și plînge pe deasupra, alt medicament nu-i mai trebuie !

Cu chiu cu vai, îi convinse pe tineri să guste ceva, după care se retrase îngîndurată la odorul blînd și dulce ce-i fusese dat în grijă.

„Sfinte dumnezeule, își zise ea, toți la un loc n-au nici cincizeci de ani ! La drept vorbind, io-s mai bătrînă ca toți trei !" Și ștergîndu-și cu șorțul lacrimile, doamna Berry îi îndrăgi pe toți trei dintr-odată, înduioșată de vîrsta lor fragedă.

După ce rămaseră singuri, tinerii nu mai fură în stare să mănînce nimic.

— Ai văzut ce schimbată e ? șopti Richard.

Ripton îl învinovăți că s-a purtat ca un nătărău.

— Ce era să fac, izbucni îndrăgostitul, aruncînd cît colo furculița și cuțitul. Dacă nu spuneam nimic am fi putut fi suspectați. Trebuia să vorbesc ! Știu prea bine cît urăște Lucy minciuna ! Nu vezi, a doborît-o de tot ! Iartă-mă, Doamne, că m-am purtat ca un neghiob !

Străduindu-se să pară calm, Ripton spuse :

— S-a speriat și-atîta tot, dragă Richard. Astea-s „emoțiile" de care pomenea doamna Berry. Dealtfel, așa vorbesc bătrînele. Ai auzit doar ce-a spus. Au ele destulă

experiență. Și ascultă-mă pe mine. Ricky, adevărul este că prietenul tău e un prost și-un nătărău. Neghiobia mea poartă toată vina !

— Sînt sigur că ea regretă pasul pe care l-a făcut, murmură îndrăgostitul. Doamne sfinte, dacă mă gîndesc bine, îmi dau seama că-i e frică de mine !

Richard își lăsă capul în jos și își îngropă fața în mîini.

„Adevărul este că prietenul tău e un prost și-un nătărău ! Eu port toată vina !" repeta Ripton întruna, încercînd să-l consoleze. Se duse la fereastră. Strada pe care o treziseră din somn cu o noapte în urmă se cufundase acum în întuneric. Soarele zăcea îngropat de viu printre nori. Ripton nu-și mai zărea chipul răsfrînt în sticla lucioasă a ferestrei. Privea pierdut siluetele jalnice ce se perindau pe stradă. Odată cu micul dejun, visele aristocratice se spuberaseră și ele. Din pricina neroziei fără margini de care dăduse dovadă, Frumoasa era acum pierdută, iar el însuși devenise o jalnică ruină.

— Liniștește-te, Rip, și nu mai vorbi singur, spuse Richard, apropiindu-se de el. Nimeni nu te învinovățește, vezi bine !

— Ce bun și mărinimos ești tu, Richard, replică jalnica ruină, adînc mișcată de chipul răvășit de suferință ce i se înfățișa înaintea ochilor.

— Ascultă, Rip, diseară o duc înapoi acasă. Așa am să fac, negreșit ! Cum aș putea s-o mai țin aici cînd văd că departe de mine se simte mai fericită ? Îți imaginezi oare că sînt o brută ? Decît s-o văd plîngînd aș fi în stare mai degrabă să... Da, negreșit, diseară o duc înapoi acasă !

— Cum, așa deodată ? murmură Ripton. Lumea ar putea să vorbească, sugeră el.

Deși îndrăgostitul nu prea înțelegea ce-ar fi putut să vorbească lumea, îi răspunse totuși :

— Ce-ai zice dacă am face în așa fel ca Tom Blaize să afle adresa lui Lucy ? Pe mine nu m-a văzut nimeni așa că lumea nu are ce să vorbească. Ah, Ripton, am să renunț la Lucy ! Mă simt complet distrus ! Ei, și ce importanță are ? Lasă-i s-o ia acasă ! Da, dă ! Căci nici toate armiile din lume n-o pot smulge de lîngă mine ! Cînd începe să plîngă însă... Da, Rip, e limpede, totul s-a sfîrșit, băiete ! Mă duc să-l caut, să-l găsesc cît mai curînd pe Tom Blaize !

Şi Richard începu să-şi caute pălăria. Dar scotocea mai ales acolo unde n-avea cum s-o găsească şi era limpede că nici prin gînd nu-i trecea să plece. Ripton se uita la el, din ce în ce mai trist şi abătut. Deodată îi veni o idee.

— Ascultă, Richard, izbucni el, dar dacă fata nu vrea să plece ?

Ei bine, cei care se declară de partea părinţilor, a tutorilor sau a lumii înţelepte de odinioară ar fi putut profita din plin de momentul acesta. Le-ar fi spus celor doi să-şi urmeze încrezători calea spinoasă pe care intenţionau să pornească şi pălmuindu-l pe micuţul Cupidon l-ar fi trimis iute şi degrabă la neobrăzata lui mamă. Dar, vai, stă scris în *Poveţele Pelerinului :* „Femeile sînt născute pentru a fi complice la toate relele !"

Iat-o pe doamna Berry ! Năvăleşte val-vîrtej în cameră, îi smulge pe cei doi cavaleri din meditaţie, vede în ciuda întunericului semnul îndoielii pe fruntile lor şi, într-o clipă, ghiceşte că Hymen, zeul ei scump, e în pericol.

— Doamne, Dumnezeule ! exclamă ea. N-aţi înghiţit nici o îmbucătură, copii ! Şi domnişoara mea dulce doarme lin ca un îngeraş !

— Adevărat ? ! exclamă îndrăgostitul, luminîndu-se dintr-odată la faţă.

— Doarme ca un pui de găină, confirmă din nou doamna Berry. Tocmai de la ea vin în clipa asta ! Numai de-aţi vedea ce lin respiră ! Îi cîntă pieptul de-ai zice că e cel mai dulce instrument de pe lume ! Asta înseamnă să fie omul în floarea vîrstei ! Numai aerul Londrei a ameţit-o în halul ăsta. Doamne, Doamne şi cînd te gîndeşti că tineaţi morţiş să aduceţi doctorul. A, dar să nu vă închipuiţi c-o lăsam să înghită hapurile pe care obişnuiesc ei să le dea ! N-o lăsam nici în ruptul capului !

În tot acest răstimp, Ripton îşi urmărea cu atenţie comandantul. Acesta îşi scosese cu grijă pălăria şi-i scotocea de zor căptuşeala de sub care, într-un tîrziu, reuşi să dea la iveală o mănuşă micuţă care, fără îndoială, ajunsese acolo graţie capriciilor soartei.

„Cine va păstra mănuşa, a lui va fi şi fetiţa", părea să şoptească delicatul obiect ce apăruse ca prin minune de sub căptuşeala pălăriei. Îndrăgostitul era încîntat la culme şi-i veneau în minte zeci de alte versuri la fel de năstruşnice ca şi acesta.

— Doamnă Berry, cînd credeţi că se trezeşte Lucy ? întrebă el.

— O, nu care cumva s-o deranjaţi, răspunse plină de şiretenie generoasa creatură. Lăsaţi-o să doarmă cît o pofti, dragii mei ! Şi dacă domnişorii ar vrea să-mi urmeze sfatul, ar face mai bine să iasă niţeluş la plimbare căci plimbarea face poftă de mîncare şi mîncarea-i datorie sfîntă, indiferent ce are omul pe inimă ! Ascultaţi-mă pe mine că sînt femeie bătrînă şi ştiu ce spun ! Iar la întoarcere, puişorul ăsta de fetiţă o să se simtă altfel. Pe cinstea mea, că doar o să am eu grijă !

Îndrăgostitul îi luă mîinile într-ale lui.

— Sînteţi cea mai bună bătrînică din lume ! Aveţi un suflet de aur ! strigă el. La auzul acestor cuvinte, doamna Berry mai, mai că era să-l sărute. Noi n-o s-o deranjăm, continuă Richard. S-o lăsăm să doarmă liniştită. Vă rog, doamnă Berry, aveţi grijă să rămînă în camera ei. Diseară venim să vedem cum se mai simte, iar mîine vom fi din nou împreună. Sînt convins că veţi fi bună cu ea. Acum doamna Berry era gata, gata să izbucnească în lacrimi. O las în grija dumneavoastră ! La revedere, doamnă cu suflet de aur !

Şi odată cu aceste cuvinte, Richard îi strecură în mînă cîteva monede, după care plecă fericit şi mort de foame să ia masa împreună cu unchiul său.

Înainte de a ajunge la hotel, cei doi prieteni se înţeleseră să-i acorde doamnei Berry încrederea cuvenită şi să-i mărturisească totul (cu înfloriturі, bineînţeles) în afară doar de numele lor. Procedînd astfel nu mai aveau motive să se teamă de ea şi, pe deasupra, reuşeau să obţină sfatul şi sprijinul unei femei de ispravă. Lucy, pe care urmau s-o prezinte drept cea mai mică şi cea mai frumoasă dintre surorile lui Ripton, avea să poarte numele de Letiţia. Alegînd într-adins acest nume, Ripton îşi bătea joc plin de cruzime de sora lui mai mare.

— Letiţia, murmură Richard. Frumos nume ! amîndouă încep cu litera L. Şi apoi ce dulce sună în urechi litera L ! Pare o întruchipare armonioasă a feminităţii însăşi !

Mai prozaic şi mai materialist decît prietenul său, Ripton îşi exprimă părerea că atunci cînd se înfăţişează pe hîrtie, litera L seamănă mai degrabă cu simbolul lirei

sterline. Îndrăgostitul însă o luase iarăşi razna şi hoinărea fericit pe cîmpiile sale poleite cu aur.

— Lucy Feverel ! exclamă el. Parcă aşa sună mai frumos ! Dar Ralph pe unde o mai fi oare ? Băiatul ăsta e îndrăgostit pînă peste urechi de verişoara mea Clare. Pînă se însoară însă nu e în stare să facă nici un pas. Dealtfel, cu toţi bărbaţii se întîmplă la fel. De-abia aştept să termin povestea asta şi-atunci am să fac tot ce doresc. Întîi şi-ntîi voi porni cu Lucy într-o lungă călătorie. Vreau să vedem Alpii. Dacă n-ai contemplat Alpii, nu poţi spune că ai văzut lumea. Ce încîntată va fi Lucy ! Parcă o văd contemplînd piscurile măreţe !

Privesc spre ceruri, frumoşii-ţi ochi albaştri,
E-n ei aceeaşi candidă lumină.
Pe lîngă lumea noastră de tristeţi
Privirea lor alunecă senină.
Şi totuşi umezi ochii-ţi sînt,
Adastă-n ei o lacrimă sublimă,
Pîn' ce pe cerul sfînt
Vezi îngerii, în cete, cum se-nclină
Spre sora lor de jos privind
În ochii tăi revăd lumina lină
Din ochii îngerilor blînzi,
Ce nu te vor uita nicicînd-!

Splendid ! Versurile astea au fost scrise de un om care odinioară fusese prieten cu tata. Am de gînd să-l caut şi să-i împac. Rip, ţie nu-ţi prea place poezia. Ei, lasă, băiete, n-are nici un rost să te prefaci că-ţi place !

— Sună frumos, spuse Ripton şi, plin de modestie, renunţă la orice alt comentariu.

— Alpii, Italia şi Roma... după care mă voi îndrepta spre Orient, continuă eroul. Cînd e alături de mine, Lucy e gata să meargă oriunde ! Suflet scump şi neînfricat ! Şi tu, Orient fermecător, scăldat în aur ! Visez cu ochii deschişi deşertul, îmi imaginez că sînt căpetenia unui trib arab ! Călări pe cai, sub clar de lună, alergăm prin noapte să-mi salvez iubita... Răpitorii au fost risipiţi, iar eu mă reped la cortul unde zace ascunsă Lucy. O salt în şa şi ne pierdem în beznă ! O, Rip, ce viaţă !

Ripton îşi punea imaginaţia la grea încercare pentru a putea savura şi el scena.

— Venim apoi acasă. Voi trăi după exemplul lui Austin, iar ea va fi alături de mine și mă va ajuta. Rip, mai întîi de toate să fii virtuos, iar apoi să-ți slujești patria cu trup și suflet ! Povața aceasta mi-a dat-o un om înțelept. Cred că voi fi în stare să fac și eu ceva în viață !

Cerul îndrăgostitului se înnora și se însenina de la o clipă la alta. Scena vieții era pentru el cînd cercul îngust, lipsit de orizont, cînd întinderea nesfîrșită, în a cărei imensitate sufletul înaripat se desfășura în voie. Cu numai o oră în urmă, mîncarea îi stîrnea cea mai aprigă repulsie. Acum însă, natura își cerea drepturile, iar Richard se ospăta bărbățește, ținîndu-i isonul lui Algernon, care nu mai contenea cu elogiile la adresa domnișoarei Letiția Thompson.

În vremea asta, Frumoasa își dormea somnul lin, vegheată la căpătîi de veterana ce se înrolase de bunăvoie în ceata eroului. Lucy se trezi dintr-un vis aidoma realității pentru a da cu ochii de o realitate ce părea un vis. „Margaret, Margaret", își strigă ea prietena cînd deschise ochii, dar îi răspunse un alt glas.

— Nu mă numesc Margaret, sufleţelule ! Numele meu este Betty Berry ! Apoi, cu o voce vrednică de milă, Lucy întrebă unde se află, unde este Margaret, prietena ei scumpă, la care doamna Berry îi șopti : Lîngă tine se află o prietenă mai devotată decît Margaret, sufleţelule !

— Ah, suspină Lucy, și se prăbuși înapoi pe pernă, năucită de situația stranie în care se afla.

Doamna Berry îi strînse la gît gulerul dantelat al cămășii de noapte și-i aranjă așternutul cu grijă. Lucy îi rosti numele în șoaptă.

— Da, sufleţelule ! răspunse doamna Berry.

— El e-aici ?

— A plecat, copila mea !

— A plecat ? Doamne-sfinte, unde s-a dus ? tresări fata tulburată.

— A plecat, dar se-ntoarce el, n-avea nici o grijă, sufleţelule ! Of, of, ce mai tinerel, ciripi doamna Berry. Nimic n-a gustat, nimic n-a pus în gură !

— Vai, vai, și dumneavoastră de ce nu l-ați îmbiat să mănînce, se tîngui Lucy cu gîndul la eroul doborît de foame, care, de fapt, se ospăta zdravăn chiar în aceeași clipă.

— Nici femeia cea mai isteață n-ar fi în stare să învingă un tînăr să mănînce atunci cînd iubita lui vrea orice chip să moară, îi explică doamna Berry.

Cu ochii ațintiți asupra lumînării din sfeșnic, Lucy chibzui îndelung la acest adevăr. Simțea neapărat nevoia să-și descarce sufletul cuiva. Își scoase încet brațul de sub plapumă și luînd mîna doamnei Berry i-o sărută.

Atunci n-a mai fost nevoie de nici o mărturisire. Generoasa creatură și-a aplecat pe dată pieptul afectuos asupra fetei și i-a binecuvîntat pe amîndoi. Micuța mireasă intrase, săraca, în panică căci nu putea pricepe cum de reușise doamna Berry să-i ghicească, așa dintr-odată, secretul.

— Păi cum să nu-mi dau seama, suflețelule, cînd din tot ce faci, din fiece mișcare, din felul cum privești din toată ființa ta se vede clar că ești îndrăgostită ?

Micuța mireasă era din ce în ce mai uluită. Și ea care crezuse că făcuse totul ca să nu-și trădeze secretul ! Ca două femei ce erau, savurară din plin subiectul, înfiorate amîndouă de avîntul primăvăratic al iubirii. Văzînd cum stau lucrurile, doamna Berry nu se mulțumi numai cu atît și începu să o iscodească iar și iar, dornică să afle noi și dulci amănunte despre frumoasa pereche. Micuța mireasă rămînea totuși mută de parcă ar fi avut buzele pecetluite. Îi mărturisi că iubitul ei are în societate o poziție mai presus de a ei, dar în afară de aceasta nu mai scoase o vorbă.

— Și tu, scumpa mea, zici că ești catolică ?

— Da, doamnă Berry.

— Și el, protestant, nu-i așa ?

— Întocmai, doamnă Berry.

— Ei, mă rog, și ce dacă ești catolică ? exclamă doamna Berry, văzînd că micuța mireasă era din nou tristă. În legea-n care te-ai născut în legea aia ai să mori ! E clar ? Totuși o să trebuie să vă înțelegeți cu privire la copii. Fetele să se închine după credința ta și băieții după a lui. Că-n fond Dumnezeu e unul singur, suflețelule ! N-are rost să roșești din cauza asta, deși tare-ți șade bine cu obrajii îmbujorați ! Unde-i acum tînărul gentleman să te vadă cît ești de frumoasă !

— Doamnă Berry, vă rog..., murmură Lucy.

— Ei, lasă, nu te mai rușina așa, fetițo !

— Vă rog, doamnă Berry...

Doamne, ce sfioasă mai eşti ! Uite, tare aş vrea să-i aici pe părinţii voştri, să asistăm cu toţii la semnarea registru, înconjuraţi de cavaleri şi domnişoare de onoare... Dar iubirea e iubire şi va fi biruitoare în veci, orice-ar zice şi-ar gîndi părinţii !

— Doamna Berry se cufunda tot mai adînc în oceanul acestei inimi micuţe, dar deşi aducea la suprafaţă perle, nestematele nu erau tocmai ce căuta ea. Nu aflase însă de la Lucy unul din amănuntele ce se pîrguise pe ramura iubirii, pentru că fidelitatea faţă de Richard o împiedica pe fată să-i destăinuiască obîrşia şi istoria lui. În consecinţă, atitudinea doamnei Berry faţă de căsătorie se modifică treptat. Regretele toamnei luară locul avîntului primăvăratic şi, ca de obicei cînd se produce o asemenea schimbare, doamna Berry decretă că măritişul se aseamănă cu o loterie.

Iar cînd ajungi să-ţi tragi lozul, intră doamna Berry în amănunte, habar n-ai dacă e cîştigător sau nu ! Sînt multe femei care încă mai cred c-a dat fericirea peste ele, cînd de fapt e clar ca bună ziua că n-au tras lozul cu noroc. Şi eu mă număr printre ghinioniste, scumpa mea ! Cînd l-am ales pe Berry al meu, n-am tras lozul cel mare, ba aş zice mai degrabă că a fost o adevărată pacoste pentru mine. El mă-ncînta întruna cu fel de fel de tertipuri şi eu ca o naivă ce eram nu-mi mai încăpeam în piele din cauza lui. Doamne, Doamne ! exclamă doamna Berry, netezindu-şi şorţul cu mîinile. N-apucasem că trăim bine nici trei luni împreună, nici luna de miere n-am ştiut ce-nseamnă, că bărbatul ăsta al meu mă părăseşte ! Auzi ! Să mă părăsească el pe mine, nevasta lui cu cununie ! Of, of şi iar of, suspină doamna Berry, uitîndu-se ţintă la Lucy care o privea cu ochi mari.

Ei bine, asta aş mai fi suportat-o eu, căci, oricum, omului nu i se frînge inima, aşa dintr-o lovitură, explică biata femeie arătînd cu degetul spre punctul ei sensibil. L-am iubit mai departe căci sînt blîndă de felul meu. Era nalt şi chipeş ca un grenadier, ba cînd s-a-ntors din armată îşi lăsase şi mustaţă. Îi ziceam „santinela mea" şi mă simţeam mîndră şi protejată ca o regină. Îl dezmierdam şi-l lăudam întruna, cum facem noi femeile, ca nişte proaste ce sîntem. Şi să ştii de la mine, sufleţelule, pe lumea asta creatură mai înfumurată ca bărbatul nici că există ! Dar oricum, nu meritam eu una ca asta ! Eu care sînt o bucătă-

reasă excelentă ! Nu, nu meritam eu așa ceva... Și ajungînd la punctul culminant al povestirii sale, doamna Berry își pocni palmele de genunchi ca să dea și mai multă solemnitate momentului. I-am țesut rufăria, fetițo ! M-am îngrijit de „podoabele" lui, căci așa obișnuia ticălosul să-și numească hainele. I-am fost ca o servitoare, dragă, și exact cînd s-au împlinit nouă luni pe calendar din ziua cînd se jurase să mă apere și să mă îngrijească ca pe o floare, gentlemanul meu a șters-o cu altă femeie. Ființa asta, os din osul meu, m-a părăsit ! Rușine ! strigă doamna Berry indignată, amintindu-și din nou de toate ghinioanele pe care le cunoscuse în viață. Uite aici și verigheta mea ! Frumoasă podoabă, n-am ce zice ! De dimineață pînă seara, cînd mă uit la ea, îmi vine de zeci de ori s-o smulg din deget. Cică inelul ăsta ar fi un simbol ! Ba mai degrabă e-o înșelătorie pentru cei ce-s morți de vii ca mine ! S-ar zice că aș fi văduvă, dar de fapt nu sînt. Nici în dicționar n-am găsit cuvîntul care să exprime situația mea jalnică. Căci m-am uitat și în dicționar, sufletule ! Închipuiește-ți, nici Johnson n-a găsit un cuvînt care să exprime situația mea !

Și rostind aceste cuvinte, doamna Berry își desfăcu disperată brațele. De atîta durere, vocea îi era acum înnăbușită de suspine. Ființa nenorocită pentru care nici Johnson nu găsise loc în dicționarul său fu tratată cu blîndețe de către Lucy. Dar orice s-ar zice, avîntul primăvăratic al iubirii nu pricepea nimic din avertismentele toamnei. Deși înduioșată pînă la lacrimi, micuța mireasă se simțea în al nouălea cer după ce auzise povestea tristă a proprietăresei. Căci în comparație cu mîrșăvia bărbaților, așa cum reieșea din poveste, măreția și noblețea eroului ei străluceau și mai puternic. Dar zborul acesta extatic pe aripile beatitudinii n-a durat prea mult și teama îi pătrunse din nou în suflet, tulburîndu-i liniștea aidoma unui Argus cu o sută de ochi.

— Ah, doamnă Berry, de-ați ști ce tînără sînt ! N-am decît șaptesprezece ani.

Cu vorbe bine ticluite, doamna Berry reuși într-o clipă să-i redea strălucirea din priviri.

— Tînără, fetița mea ? Fleacuri, dragă ! Uneori tinerețea n-are nici o importanță ! Eu am cunoscut o irlandeză care s-a măritat la paisprezece ani. Cît despre fiica ei, ea s-a înfățișat înaintea altarului cînd nu împlinise

încă bine vîrsta maică-si. Imaginează-ţi că la treizeci de ani, irlandeza mea era de-acum bunică, iar cînd se întîmpla să-i facă curte vreun străin ea îl întreba pe dată : „Ia spune-mi ce bonete poartă azi bunicile ?“ La care domnu' rămînea cu gura căscată ! Ei, ce să-i faci, bunicuţa ar fi putut s-o ia din nou de la început cu măritişul căci, de fapt, fiica purta toată vina, nu ea, sufleţelule !

— Da, dar irlandeza era cu trei ani mai tînără ca mine, şopti Lucy.

— Da, şi pînă la urmă s-a căsătorit cu unul mai sărac ca ea. Ce mai calea-valea, a fugit cu fiul unui vechil de-al lui taică-su. Ah, Betty dragă, obişnuia fata să-mi zică, dacă nu eram aşa de proastă, astăzi aş fi fost o lady, nu bunică ! Că vezi, taică-su nu i-a iertat niciodată asta şi a lăsat toată averea la străini.

— Soţul ei a iubit-o mereu ca la-nceput, nu-i aşa ? întrebă Lucy, dovedind astfel că acest aspect al problemei o interesa cel mai mult.

— În felul lui a iubit-o, spuse doamna Berry atacînd brusc subiectul din unghiul înţelepciunii matrimoniale. Făcea şi el ce putea. Din cînd în cînd o mai slăbea cu iubirea şi-apoi se-aprindea de la-nceput ! Da' ea era teribil de isteaţă şi nu ştia ce să-i mai facă ca să-i fie pe plac. Şi ce straşnic gătea ! În casa unui consilier municipal nu s-a mai aflat nicicînd bucătăreasă mai bună ca ea. Şi-apoi era o lady din născare. Bucătăria e o datorie pentru orişice femeie, s-o ştii de la mine, drăguţa mea ! Irlandeza avea o vorbă a ei : „Cînd focul din salon începe să se stingă, vezi de-nceinge zdravăn soba din bucătărie !“ Şi mult adevăr mai e în zicala asta ! Că bărbatul tot bărbat ! Degeaba zici că i-ai cîştigat inima dacă nu ştii să-i îndestulezi burdihanul. Apoi, dîndu-şi seama că prea vorbise cu tîlc, doamna Berry adăugă înfiorată : Sufleţelule, tu n-ai încă de unde să ştii toate astea. Ia aminte totuşi la mine : nu neglija gătitul şi bucătăria ! Giugiulelile se duc repede, da' o bucătăreasă bună nu se găseşte pe toate drumurile !

Şi cu acest aforism, demn de a figura în *Poveţele Pelerinului*, bucătăreasa îşi întrerupse peroraţia şi se duse în bucătărie să-i pregătească micuţei invalide o cană cu lapte cald. Lucy se simţea destul de bine. Ar fi vrut chiar să se dea jos din pat pentru a fi gata pregătită în clipa în

care sosea ființa mult așteptată. Dar plină de grijă pentru micuța mireasă, doamna Berry îi porunci cu străşnicie să rămînă liniștită în pat căci, pretindea ea, numai astfel o poate îngriji și obloji cum se cuvine. Proprietăreasa era convinsă că dacă Lucy rămîne în pat va avea în fine ocazia să schimbe și ea cîteva vorbe cu eroul, între patru ochi. Ei bine, grație acestei stratageme, sau, cel puțin, așa gîndea doamna Berry, planul ei își atinse scopul. În seara aceea, eroul n-a scăpat pînă ce nu i-a mărturisit totul cu propria lui gură. Cum că tatăl său, domnul Richards, personaj sever și avocat de profesie, îi interzicea categoric să se căsătorească cu aleasa inimii din cauza unei pupile extrem de bogate, pe care ar fi vrut să i-o dea de nevastă. Cum că Letiția, iubita lui scumpă, unica fiică a unui brav ofițer de marină, decedat de multă vreme, era la cheremul unui unchi barbar, care intenționa să-i sacrifice frumusețea, căsătorind-o cu odorul lui, o brută cît se poate de respingătoare. Că, în fine, pe deasupra, fata mai era și catolică. Doamna Berry luă de bună povestea aceasta impresionantă și în loc de comentariu îi dădu a înțelege lui Richard că răutatea adulților justifică într-un fel zvăpăiala celor tineri. Iar cînd solemnitatea depunerii jurămîntului de credință și discreție luă sfîrșit, ceata eroului număra un combatant în plus. Doamna Berry își luă imediat sarcinile în primire cu toată energia de care este în stare o femeie, căci conspiratoare mai bune ca ele nici că există. Din această clipă, funcția de locotenent pe care o îndeplinea Ripton deveni o simplă sinecură.

Ce știa el, care nu fusese căsătorit, despre dispense ? Nimic mai mult decît că există și că obținerea lor nu ridică cine știe ce probleme. Avea el oare habar că pastorul parohiei în care locuiește unul dintre miri trebuie anunțat asupra căsătoriei cu un anumit număr de zile înainte ? Bineînțeles că nu ! Și de unde era, mă rog, să știe ? Ripton nu avea decît o singură preocupare — verighetele și atîta tot. Și de cîte ori se discuta mai aprins despre pregătirile pentru marele eveniment, el atît știa să spună, dînd viclean din cap : „Verighetele, să nu uităm verighetele, doamnă Berry." Iar dacă noul membru al cetei nu-l punea la punct, strigîndu-i cu glas tare : „Da' mai scutește-mă, dom'le, cu verighetele dumitale !", lucrul acesta se datora în mod sigur blîndeții ei înnăscute. Pentru

doamna Berry, care participase cu brio la peste cincisprezece căsătorii, unele cu dispensă, altele fără, era de-a dreptul exasperant să tot audă vorbindu-i-se întruna despre verighete. Unde mai găseau ei o autoritate infailibilă și un aliat mai prețios ca ea în probleme matrimoniale ? Și adevărul este că, în sinea lor, tinerii recunoșteau pe deplin acest lucru.

La cel mai mic semn, eroul îi îndeplinea cu sfințenie orice dorință ; cît despre locotenentul Thompson, acesta era încîntat de rolul modest de comisionar ce-i revenea acum în cadrul cetei.

— Vă ajut cu dragă inimă, scumpii mei, căci sper ca voi să fiți mai fericiți decît mine, mărturisea plină de devotament și de caritate doamna Berry. Se zice că nunțile sînt hotărîte în cer, ei bine, dacă așa stau cu adevărat lucrurile, părerea mea este că cei de sus nu prea țin cont de noi, ăștia, care trăim pe pămînt !

După ce află de la erou cît de lipsiți de suflet pot să fie părinții, doamna Berry găsi de cuviință să-și împărtășească și ea dureroasa ei experiență. Atunci Richard făcu legămînt că-l va urmări neîncetat pe hoinarul ce se sustrăsese obligațiilor matrimoniale, pînă ce-l va aduce supus și spășit la picioarele ei.

— O, vine el și singur, sînt convinsă de àsta ! anunță doamna Berry, zîmbind profetic, din care cauză i se încreți de riduri toată fața. Căci în vecii-vecilor nu mai găsește el bucătăreasă ca Betty Berry. Pot să bag mîna în foc că în adîncul sufletului prețuiește cum se cuvine acest lucru. Iar cînd s-o-ntoarce Berry și, sînt sigură că într-o bună zi tot o să vină, atunci eu am să-l primesc cu brațele deschise. N-am să-i trîntesc în față toată ticăloșia de care s-a făcut vinovat, că de felul meu sînt o femeie blîndă. Așa am fost eu totdeauna în căsătorie, domnule Richards !

Întocmai ca atunci cînd națiunile se pregătesc în secret de război, cînd în docuri și arsenale răsună zi și noapte zvon de ciocane, părțile preocupate chibzuiesc fiece clipă și aerul zumzăie, pînă hăt departe, împînzit parcă de miriade de albine, la fel răsuna de acorduri eroice și casa aceleia care se dovedea atît de blîndă în materie de căsătorie. Pentru ea, deosebirea dintre zi și noapte pe care a lăsat-o creatorul nu mai exista. Acum, doamna Berry devenise generalul zilei. Îl expedia pe erou la tribunal, instruindu-l cum să înfrunte cutezător legea, și-l învăța

să mintă cu iscusință, căci e bine știut că în fața minciunii și a unui chip sfidător, Legea nu a rezistat niciodată. Iar eroul o asculta cu sfințenie și se ducea la tribunal, unde Legea îi ieșea supusă în întîmpinare, dansînd docilă ca cel mai dresat urs.

Vă închipuiți oare că în fața eroului, Legea se dovedește mai puțin sensibilă decît o ființă în carne și oase ? Dimpotrivă ! Credula Lege își urmează interogatoriul de rutină, aprobă satisfăcută răspunsurile, după care pecetluiește înscrisul și-și primește onorariul. Orice s-ar zice, chiar dacă mușteriul e un erou, trebuie să ai o inimă de vagabond bătrîn ca să fii în stare să vinzi iremediabilul atît de ieftin. Priviți numai cum se comportă Legea atunci cînd vin eroii și eroinele și îi cer să dezlege ce a legat cu atîta ușurință.

Ei bine, portalul micuț al tribunalelor seamănă cu urechea acelui ac prin care o pungă ușoară se strecoară mai lesne decît una dolofană, deși odată ajunse în fața obstacolului trec amîndouă precum cămila, ba pînă la urmă s-ar părea că punga ușoară se dovedește ditamai cămila. Or, dat fiind că eliberează dispense pentru cele mai fantastice căsătorii, se poate conchide că Legea nu are conștiință.

— Totul a mers strună, n-am avut nici o dificultate, exclamă în culmea entuziasmului eroul.

— Păi, cred și eu, confirmă doamna Berry. Cînd știi să te prefaci e simplu ca bună ziua !

Apoi, ambasadorul eroului primește sarcina să obțină promisiunea bisericii că într-o bună zi, la o anumită oră și într-un loc anume va fi prezentă în scopul de a asculta jurămintele de credință eternă și de a-l investi pe erou cu toată autoritatea de care dispune. Și văzînd semnul pe care i-l face Legea cu ochiul, biserica își dă și ea pe loc consimțămîntul și încă la un preț mai modest decît cel pretins de Lege.

În vreme însă ce meseriașii și femeile cele mai iscusite trudesc de zor sub îndrumarea doamnei Berry pentru ca ziua mult așteptată să fie cît mai măreață, Belthorpul și, mai cu seamă, Raynhamul dorm în pace ca și cum nu s-ar fi întîmplat nimic.

În fiecare dimineață sosește ca de obicei scrisoarea lui Richard către tatăl său ; epistola conține comentarii cu

privire la întîmplările din capitală, observații (în majoritate cinice) asupra cuvîntărilor și legilor emise de Parlament și, bineînțeles, suficiente motive menite a explica de ce n-a avut încă loc vizita promisă la familia Grandison.

Scrisorile se dovedeau monotone și lipsite de spirit, dar baronetul nu avea nimic de obiectat. Tonul rece al acestor rînduri din care răzbate simțul datoriei dovedește că totul e în perfectă ordine. „Sînt scrisorile unui organism sănătos", o asigură baronetul pe Lady Blandish și zîmbește împăcat, fără măcar să-i treacă prin minte că ordalia fiului său este iminentă și că ordalia aceasta va reprezenta pentru el însuși o mare încercare.

Pe de altă parte, Hippias îi scria că Richard îl distruge de tot făcîndu-i programe pe care nu le respectă și că ajunsese să-l neglijeze într-o asemenea măsură, încît se simțea de zece ori mai rău decît la Raynham. Scrisorile sale erau pline de amărăciune, dar rămîneau fără nici un efect, căci de un stomac ofensat nu se îndoiește nimeni.

Cît despre Tom Blaize, acesta nu se arătase încă și nu dădea nici un semn de viață. Fermierul Blaize își fuma seară de seară pipa tulburat la culme. „Londra e un oraș nesfîrșit în care Tom s-ar putea pierde", gîndea el. De altfel, îl știa cam ușuratic din fire. Dacă la Belthorpe se comporta ca un leu, la Londra nu era exclus să devină mieluțel. Așa se întîmplase și cu alți flăcăi de la țară.

Dar cu Lucy ce se-ntîmpla oare ? Blaize ar fi fost dispus să dea o fugă pînă-n capitală să vadă care-i situația, noroc că l-a oprit pipa, luminîndu-i dintr-odată mințile ! Căci, chibzuia el, cînd un băiețandru o șterge de-acasă nu-i mare lucru să dea de bucluc, dar cînd băiatul mai este însoțit și de-o fată, urma nu li se poate pierde cu una cu două decît dacă tinerii s-au înțeles între ei. Păi, ce mai calea-valea, jurele Tom se purtase ca un adevărat bărbat ! Profitase de ocazie și se căsătorise pe loc cu fata ! Așa să fi fost oare ? Dar cum nu reușea să găsească altă explicație, fermierul se amăgea singur, susținînd că, de bună seamă, așa trebuie să se fi petrecut lucrurile. Gîndea și el ca toți oamenii din zilele noastre că eroul, ființa aceasta ce ne dă peste cap toate socotelile, a pierit de mult dintre noi. Prin urmare, după ce-i trimise cîteva rînduri unui prieten din Londra, rugîndu-l să pornească pe urmele lui Tom, Blaize își luă pipa din nou și pufăi mai departe în-

cîntat peste măsură. Se frămînta întruna, gîndindu-se cum ar putea face să dea dovadă de mai multă viclenie în clipa cînd va trebui să-i ureze bun-venit domnului Lună de Miere.

Cam la două săptămîni de la plecarea lui Richard, Tom Bakewell se întoarse la Raynham s-o ia pe Cassandra și profită de ocazie să-i înmîneze reprezentantei secolului al XVIII-lea o scrisoare în cel mai strict secret. În epistolă era vorba de bani iar suma solicitată nu era defel mică. Veterana se ținu de cuvînt și îi încredință, la rîndul ei, lui Tom o scrisoare din care, bineînțeles, nu lipsea nici cecul menit a permite eroului să-și vadă mai departe de drum, într-un ritm însă ceva mai moderat. Tom plecă din nou la Londra iar Raynhamul și Lobournul dormiră mai departe în pace, fără grija zilei de mîine. „Sistemul" ce-și unise soarta cu Timpul dormea și el liniștit fără să-i treacă prin cap cît de amarnic fusese ofensat veteranul. Căci ceea ce trebuia să se petreacă peste șapte ani, urma să aibă loc numai peste cîteva zile. Iar Timpul auzise jurămîntul rostit de erou în fața slujitorilor Legii. Vai și iar vai ! Timpul, venerabilul Timp, niciodată nu iartă ! Deruta și freamătul acestei lumi se datoresc în mare parte vendetei pe care le-a declarat-o el acelor bieți inocenți ce i-au greșit fără măcar să-și fi dat seama. Și puteți fi siguri, vendeta îi va urmări pretutindeni pînă la moarte! Căci dacă Timpul este părintele șugubăț al șotiilor, cu el nu e de glumit ! S-ar părea că bieților muritori le e dat să descopere singuri acest adevăr.

Zilele se scurg una după alta. Din această clipă, Timpul a devenit sluga lor. Doamna Berry are acum o rochie nouă de satin, o splendidă bonetă, o broșă de aur și o pereche de mănuși noi, primite toate în dar din partea eroului, pentru ca în dimineața următoare să stea alături de el și de mireasa lui în fața altarului. Și, ca prin minune, grație acestor elegante podoabe, doamna Berry se transformă dintr-o găină bătrînă și prevăzătoare într-un puișor naiv, după chipul și asemănarea tinerilor ce foiesc în jurul ei.

Acum e convinsă că tații acceptă boacănele pe care le fac odraslele lor, iar lumea se lasă încîntată în voia eroului, fără măcar să crîcnească.

În cele din urmă, grație Timpului pe care-l socotesc cu toții nespus de generos, a sosit, iată, și ajunul căsăto-

riei. Pregătirile s-au terminat, mirele pleacă, iar doamna Berry o conduce pe micuța mireasă la culcare. Pe palierul de la etaj, Lucy zăbovește o clipă și privește la bătrîna pendulă care în acea seară arată ora cu o precizie de-a dreptul excentrică. Este clipa cînd, fremătînd de emoție, mireasa mai face un scurt popas înainte de a păși pe poarta transfigurării.

Doamna Berry se uită la Lucy cum întinde degetul spre cadranul pendulei, care arată ora unu, și, urmărind cifră după cifră, ajunge la ora douăsprezece, momentul solemn din dimineața următoare cînd în urechi îi va răsuna cuvîntul „soție". Buzele fetei se mișcă întruna, iar cînd numărătoarea s-a încheiat ochii privesc solemn în jur. Privelișlea o înduioșează atît de mult pe doamna Berry, încît chiar cu riscul de a stinge lumînarea din sfeșnic o cuprinde pe Lucy în brațe și o strînge la piept.

— Dumnezeu să te binecuvînteze, mieluțelul meu nevinovat ! îi șoptește ea plină de afecțiune. Ai să fii fericită ! Așa va fi, crede-mă pe mine. Crede-mă că așa va fi !

Dar doamna Berry n-are de unde să știe că dușmanul bietei copile este chiar Timpul. Și venerabilul Timp scrutează cu priviri sumbre viitorul.

CAPITOLUL XXIX

În care ultimul act al comediei îl înlocuiește pe primul

Deși vînturile băteau aprig cînd Cezar a trecut Rubiconul, traversarea acestui rîu este îndeobște calmă, la fel de calmă ca o călătorie pe apele Aheronului. Căci atîta timp cît luntrașul își primește simbria, el nu-și cruță nici o clipă forțele, iar eroii ajung cu bine la liman în mai puțin de-o oră. De-abia pe malul celălalt înțeleg ei ce salt fantastic au făcut. Privite de-aici, locurile lăsate în urmă par pierdute pe veci în infinitul depărtării.

Acolo visau, aici trebuie să acționeze. Acolo erau șovăielnici și tineri, aici se cuvine să dea dovadă de bărbăție și spirit de inițiativă. Pe țărmul acesta se află, pur și simplu, într-o altă lume : un Aheron moral împarte

viața lor în două. Sînt deodată că aici amintirile nu le mai aparțin.

Filozofia geografiei, operă ce urmează a vedea curînd lumina tiparului, ne învață că fiecare om își are Rubiconul său și că e dator să-l treacă, indiferent dacă apele sînt limpezi sau tulburi. Fiecărui om îi este dat să audă această întrebare : „Consimți să-ți unești viața cu Soarta și să lași totul în urmă ?", iar cînd răspunsul este un „Da !", rostit cu fermitate, vîrtejul te împinge grabnic înainte. Din lucrarea de mai sus (o adevărată autoritate în materie), reiese că mai toate leșurile ce plutesc pe apele fluviului eroic pentru a se vărsa apoi în undele modestei sale rude. Aheronul, aparțin acelor nefericiți care, călcîndu-și jurămîntul, au fost cuprinși de remușcări și au încercat cu disperare să se întoarcă înot la mal.

Căci deși fiecărui om îi este dat să cunoască măcar o dată în viață clipa fatală a eroismului, puțini sînt aceia care rămîn credincioși avîntului eroic pînă la capăt. Atunci de ce ne-am mira văzînd că Doamna Soarta este cuprinsă de indignare și-l săgetează pe vinovat cu privirea implacabilă a Destinului Universal ?

Înșelați-i așteptările, decepționați-o din punct de vedere sentimental sau practic, îndrăzniți să nu-i faceți pe plac și veți constata că de pe chipul ei dispar imediat semnele iubirii și o să vă arunce o privire la fel de cruntă cum îi e și sufletul.

Indiferent că Rubiconul este mic sau mare, că are ape limpezi sau tulburi, luați aminte — cale de întoarcere nu există ! Mergeți mereu fără oprire ! Mergeți drept înainte, căci altfel riscați să nimeriți în Aheron ! În ceea ce mă privește, sînt întrutotul de acord cu acest aforism din *Poveștele Pelerinului :* „Cunoașterea insuficientă a lucrurilor implică neîndoielnic pericole mari, ferește-te însă de înfricoșătoarele primejdii ce te pîndesc atunci cînd nu te cunoști pe tine însuți !"

În aceste clipe, Richard Feverel traversa riul propriei sale ordalii. Pîcle dese învăluiau malurile lăsate în urmă. Viața îi fusese tăiată în două. Băiatul începuse deja să respire alt aer. Tatăl său, iubirea părintească, adolescența și ambițiile ei se transformau acum în simple năluci. Visurile de poet prindeau viață, luînd chipul unei creaturi în carne și oase. Chiar și tomnatica doamnă Berry cu că-

suța ei deveniseră o realitate mai palpabilă decît Raynhamul cu tot cortegiul său de amintiri. Și totuși Richard nu încetase să-și iubească tatăl și se simțea la fel de atașat de casa copilăriei sale.

Aș îndrăzni să spun că și Cezar nutrea sentimente de dragoste față de Roma, dar, indiferent de ce simțea în clipa cînd a ucis republica, să nu uităm că Cezar era chel de-a binelea, pe cînd eroului nostru nu-i mijise încă mustața eroică. Era el oare conștient de forțele lui ? Mai mult ca sigur, nu ! O pasiune sinceră dispune de un instinct mai ascuțit decît înțelepciunea conștientă de ea însăși. Richard semăna acum cu săgeata pe care o slobozești din arcul încordat. Mințea cu îndrăzneală și recurgea la feluri subterfugii fără să i se pară că săvîrșește o crimă. Și proceda astfel convins că pînă la urmă vor fi cu toții de acord cu pasul său. Căci ce mai contează mijloacele pe care le folosești atunci cînd lupți pentru o cauză dreaptă ?

Numai că Richard nu-și punea astfel de probleme. Nu-și făcea procese de conștiință asemeni eroilor mai vîrstnici sau ticăloșilor ce simt nevoia să-și justifice fărădelegile. Conștiința lui și Lucy trăiau într-o deplină armonie.

Era o dimineață liniștită și frumoasă. Apele Rubiconului străluceau în razele soarelui. Era una din acele zile minunate, cînd, presimțind sosirea verii, Londra îi iese în întîmpinare cu tot cortegiul ei de copilași. De cum se crăpase de ziuă, pretutindeni, pe străzi, pe trotuare, în piețe și în parcuri răsunau strigătele vesele ale tinerilor britoni. Fetițe gingașe ca Violeta și Primula, băieți zburdalnici și țanțoși ca soldații, fanfare respectabile, dar care, din cînd în cînd, tot își mai dădeau în petic, înviorau atmosfera, înecunînd procesiunea febrilă a omnibuselor încărcate cu oameni de afaceri ce se îndreptau spre City.

O coloană imensă de fum roșu-maroniu, împinsă ușor de vîntul de sud-est, marca scena de luptă spre care goneau tenacii combatanți. Richard avea, în fine, ocazia să-și dea seama ce însemna Londra în primele ore ale dimineții. Își ticluise planul în cele mai mici amănunte. Ca nici o întîmplare neprevăzută să nu-i poată pune în pericol libertatea de acțiune, avusese grijă să-l părăsească pe Hippias la o oră foarte matinală. Peste o zi sau două urma să sosească la Londra și tatăl său. Tom îl mai informase că și fermierul Blaize era pe punctul să năvălească în ca-

pitală. Dacă mai trecea o zi, exista riscul ca Lucy să-i fie răpită.

În această dimineață, însă miracolul Creației avea să fie al său, și, odată aflat în siguranță pe colinele de lumină ale celuilalt mal, cine ar mai fi îndrăznit oare să i-o ceară pe Lucy ? Situația părea atît de propice, încît era firesc să-și închipuie că forțele iubirii se aflau toate de partea lui. Lucy, pe care o aștepta aceeași temerară călătorie peste apele Rubiconului, promisese că va da dovadă de curaj și se va strădui să nu-și facă mirele de rușine. Încuviințase să-și exprime deschis bucuria sinceră ce-i făcea inima să tresalte. Richard nu-și pusese nici o clipă întrebarea dacă hotărîrea lui nu-i cumva curată nebunie și, mai ales, nici prin cap nu-i trecea să se gîndească la consecințe. Se plimba pe aleile Grădinilor Kensington și se înfrupta cu nesaț din bucuriile ce i le rezerva viitorul. Prin fața ochilor i se perindau cînd chipul încîntător al miresei iubite, cînd imaginile vieții noi pe drumul căreia avea să pășească în curînd. Nori uriași alunecau alene pe cerul albastru, încununați de aurul soarelui. Deasupra capului său, coroanele castanilor în floare tremurau ușor, murmurînd o melodie dulce. Un sunet molcom, asemeni foșnetului unui stindard desfășurat în vînt, îi răsuna mereu în urechi, ademenindu-l spre țărmul fericit ce se zărea în depărtare.

La ora unsprezece și un sfert trebuia să-și întîlnească mireasa în fața bisericii. Acum, ceasul său arăta ora zece fără un sfert. Richard își continuă plimbarea pe sub copacii cu trunchiuri înalte, îndreptîndu-se spre izvorul închinat unui sfînt obscur. În jurul șipotului, cîteva persoane se înfruptau din apele sale. Printre acestea se afla o lady înfloritoare, alături de o femeie mai tînără. Tînăra tocmai ducea la gură o cănuță de argint și din întreaga ei atitudine reieșea limpede că nu e deloc încîntată de licoarea sfîntului salvator.

— Bea, copila mea, spuse doamna mai în vîrstă. Ești de-abia la a doua cană. Cît sîntem la Londra trebuie să bei zilnic trei cănuțe pline. Doar știi bine că organismul tău are nevoie de fier !

— Imposibil, mamă ! Apa are un gust groaznic ! Dacă mai beau simt că o să mi se facă rău și-o să leșin.

— Bea ! insistă cu asprime doamna. Nimic nu e în stare să egaleze efectul acestor ape, scumpa mea ! La-

să-mă să gust și eu un pic. Luă cănuța și-și atinse în fugă buzele de conținutul ei. Aș spune că are un gust destul de bun, nu văd ce s-ar putea obiecta împotriva acestei licori ! Fii amabil, gustă și tu, spuse ea apoi, adresîndu-se gentlemanului de lîngă ele care, după toate aparențele îndeplinea rolul de paharnic.

— Cum să nu, dacă vă face plăcere, răspunse o voce despre care am putea spune cu certitudine că nu trecuse încă Rubiconul. Deși, mărturisesc sincer că nu mă-ncîntă defel ceremonialul leșinului în doi !

„Unde te-nvîrtești tot peste rude dai", exclamă în sinea lui Richard. Bineînțeles, personajele cu pricina nu erau alții decît doamna Doria, Clare și Adrian. Se aflau înaintea lui toți trei în carne și oase. Clare, care tocmai trăgea cu ochiul pe furiș ca nu care cumva s-o surprindă vreo ființă omenească în clipa cînd doza de apă salvatoare avea să-și facă efectul, fu prima care-l observă. Cănuța de argint începu să-i tremure în mînă.

— Ei, hai odată, spune-ți rugăciunea, bea și nu te mai fandosi atît ! exclamă doamna Doria.

— Mamă... strigă Clare cu vocea sugrumată.

Richard capitulase cu demnitate și acum se îndrepta spre ei. Ar fi fost absurd să se mai gîndească la o retragere. Doamna Doria se repezi în întîmpinarea lui. „Băiatul meu scump ! Richard, dragul meu !" se întrecea ea în exclamații. Clare îl salută sfioasă. Adrian rămase tăcut deoparte.

— Formidabil, și noi care în dimineața asta intenționam să venim la tine ! zîmbi doamna Doria plină de exuberanță și începu să sporovăiască iarăși cu aceeași vioiciune : Vezi tocmai aveam nevoie de încă un cavaler. Minunat, scumpul meu nepoțel ! Minunat ! Te-ai făcut un bărbat în toată puterea cuvîntului ! Ia te uită, a început să-ți mijească și mustața ! Și, mă rog, ce vînt te poartă pe aici, la o oră atît de matinală ? Bineînțeles poezia, nu-i așa ? Excelent, ia-mă de braț, copilul meu ! Clare, tu bea-ți apa și mulțumește-i vărului tău că datorită lui astăzi ai scăpat de a treia cană. Uite așa se întîmplă totdeauna, Richard dragă ! Cînd descopăr un izvor de ape feruginoase o aduc pe Clare dis-de-dimineață să-și bea porția înainte de micul dejun ! Nu-i ușor să te scoli mereu cu noaptea-n cap, dar cîte sacrificii nu facem noi mamele ! Cu alte cuvinte, de două săptămîni te afli singur în com-

pania simpaticului tău unchi ! Grozav trebuie să te mai fi distrat ! Sărmanul Hippias ! Dar ia spune-mi, te rog, ce leac a mai descoperit în ultima vreme ?

— Nepoţelul, murmură Adrian, întorcînd capul spre ei. Doze de „nepoţel", administrate cu regularitate, dimineaţa şi seara, timp de paisprezece zile. În felul acesta, în mai puţin de-o lună reuşeşti să distrugi şi o constituţie de fier.

În timp ce Adrian vorbea, Richard îi strînse mecanic mîna.

— Ei, cum îţi merge, Ricky ?

— Destul de bine, răspunse Richard.

— Dragul meu, eşti mai frumos ca oricînd, îşi reluă peroraţia energica lui mătuşă. Apoi, după ce-l luă pe Richard de braţ şi o porni mai departe, urmată de Adrian şi Clare, adăugă : Chipul tău are un farmec aparte. Ia uită-te bine la mine ! Ei, n-are nici un rost să roşeşti ! Te-ai făcut un adevărat Apollo, iar redingota asta albastră, închisă pînă sus, îţi vine de minune. Şi ce mănuşi elegante ai ! Şi ce cravată bogată ! O ţinută ireproşabilă şi un stil cît se poate de personal, deşi nu s-ar putea spune că eşti un excentric. Ştii să te-mbraci, e clar ! E vorba de instinct la mijloc. Căci, ascultă-mă pe mine, băiete, veşmintele sînt cartea de vizită a omului cu sînge albastru în vine. Ce să-i faci, aşa sînt eu, nu pot uita cum erau obiceiurile de odinioară ! Cînd am plecat erai doar un băieţaş, iar acum... Clare, tu ce părere ai ? Nu observi nici o schimbare la Richard ? exclamă doamna Doria, întorcîndu-se spre fiica ei.

— Richard arată excelent, mamă, răspunse Clare, privindu-l sfioasă printre gene.

— Regret că nu pot spune acelaşi lucru şi despre tine, scumpa mea ! Richard, ia-mă de braţ, dragă ! Ce, ţi-e frică de mătuşa ta ? Eu nu vreau decît să mă obişnuiesc cu tine. Ar fi grozav să ne petrecem împreună sezonul monden la Londra ! Opera o să te cucerească, sînt sigură ! După cîte am auzit, lui Algernon i se reţin bilete la fotoliu de orchestră. Tu, dacă vrei, poţi veni oricînd în loja familiei Forey. Locuim foarte aproape unii de alţii. Poate cartierul nu-i prea central, dar e tare plăcut să ai asemenea vecini. Ei bine, mă întorc din nou la vorba mea —

băiatul are nevoie de mai multă libertate ! Acum, a înțeles, în fine, și Austin acest lucru ! Dar, apropo, cum ți se pare Clare ?

Întrebarea a trebuit însă să fie repetată. Richard își studie verișoara dintr-o privire apoi îi adresă cuvinte de laudă.

— Da de unde, suspină doamna Doria. Fetița e palidă !

— Într-adevăr, mătușă, e puțin cam palidă.

— A crescut foarte mult, nu-i așa, Richard ? Ție cum ți se pare ?

— Într-adevăr, mătușă Doria, Clare a crescut foarte mult.

— Ah, dragul meu, ce încîntată aș fi dacă s-ar mai întrema puțin ! Mă străduiesc să-i administrez cît mai mult fier cu putință, dar zadarnic, paloarea tot persistă. Părerea mea este că nici nu poate să arate bine atîta vreme cît nu mai este alături de vechiul ei prieten. Clare avea un respect deosebit pentru tine, Richard...

— Bine, mătușico, dar scrisoarea lui Ralph ai primit-o ? o întrerupse Richard.

— Absurdități, șopti doamna Doria, făcîndu-i un semn cu mîna. Capriciii de copil ! Dar ție cum de ți-a venit să expediezi o asemenea corespondență ?

— Sînt convins c-o iubește, susținu Richard foarte serios.

Pentru o clipă, privirea maternă a doamnei Doria se înăspri.

— Dragul meu Richard, trebuie să știi că viața este un joc în care se întîlnesc și se ciocnesc interese opuse, observă ea, vorbind rar și dînd deodată semne de enervare căci Richard începuse să rîdă.

— Ai vorbit întocmai ca tata, mărturisi el, cerîndu-și pe loc scuze.

— Ici negreșit micul dejun împreună cu noi, se înveseli ea din nou. Familia Forey dorește de mult să te cunoască. Fetele, cel puțin, ard de nerăbdare să te vadă. Nici nu-ți imaginezi de cîtă faimă te bucuri datorită acelui... (doamna Doria renunță însă la epitetul cam îndrăznеț ce-i stătea pe limbă), ei bine, acelui „sistem" după principiile căruia ai fost crescut. Oricum n-are rost să te sinchisești de asta ! După părerea mea, faci toată cinstea „sistemului" de care-ți vorbeam ! Și ai grijă, nu fii timid cînd ai de-a face cu fete tinere ! Poartă-te cu ele cu aceeași

naturalețe ca și cum ai avea de-a face cu femei mai în vîrstă. În societatea bărbaților te descurci destul de bine. Iar dacă-i vorba de saloane, nu te teme ! Ai lîngă tine cel mai bun ghid ! Sînt sigură că n-ai să mă faci de rușine, nu-i așa ?

Doamna Doria îl privea plină de admirație, încercînd să-l flateze. Richard fu cuprins dintr-odată de un acces de generozitate și îi veni pe loc ideea să-și sacrifice zece minute pentru a pleda cauza bietului Ralph. Se uită așadar prevăzător la ceas ca să știe mai exact cam cîte minute ar putea consacra acestui act de caritate.

— Să-mi fie cu iertare, băiete dragă, manierele tale cam lasă de dorit. Niciodată nu mi s-a mai întîmplat să văd un bărbat consultîndu-și ceasul în prezența mea.

Richard îi răspunse cu blîndețe că la o anumită oră trebuia să fie prezent într-un loc anume pentru o treabă urgentă, dar că pînă atunci e gata să-i stea la dispoziție.

— Fleacuri, fleacuri și iar fleacuri, ciripi lady Doria plină de vervă. Odată ce-am pus mîna pe tine, n-am de gînd să-ți mai dau drumul. Te cunosc eu perfect, dealtfel ! Cunosc eu și indiferența ridicolă de care face atîta caz tatăl tău. E limpede, dragă, vrei să cunoști lumea. E firesc ! un tînăr sănătos și vînjos ca tine, claustrat într-o casă la capătul lumii, fără prieteni, fără societate, fără nici un amuzament decît țărani și viață rustică, cine a mai auzit una ca asta ! Bineînțeles că erai indiferent ! Numai inteligența și spiritul ales cu care ești înzestrat au reușit să te salveze căci altfel deveneai și tu un biet țăranoi desfrînat. Dar ceilalți doi unde-au rămas ?

Clare și Adrian iuțiră pasul și îi ajunseră din urmă.

— Domnișoara a scăpat ceva, explică Adrian.

Mama curioasă întrebă despre ce e vorba.

— Nimic important, mamă, răspunse Clare cu un aer de falsă inocență și își văzură mai departe de drum.

Copleșit de verva mătușii sale și preocupat de minutele ce fugeau ca gîndul, Richard aproape că uită să mai aducă vorba de Ralph. Cînd reuși în fine să rostească cîteva cuvinte și în favoarea prietenului său, fu oprit pe loc.

— Scumpul meu, e cazul să-ți atrag atenția că refuz categoric să discut asemenea prostii.

— Mătușă dragă, dar aici nu-i vorba de prostii.

— Atunci e vorba de fantezii copilărești.

— Bine, dar Ralph nu mai e de mult un copil. E aproape cu un an mai mare decît mine.

— Of, copil prostuț ce ești ! De cum vă îndrăgostiți, vă și intră în cap că sînteți bărbați !

— Pe cinstea mea, mătușică, sînt convins că o iubește din toată inima !

— Ți-a spus-o el, copile ?

— Bărbații nu obișnuiesc să-și facă asemenea confidențe, replică Richard.

— Băieții însă obișnuiesc, dragul meu, riposta doamna Doria.

— Îți spun sincer, mătușă, aș dori foarte mult să te porți frumos cu Ralph. Nu căuta să-l aduci în situația... fiindcă atunci s-ar putea să-ți pară rău. Permite-i să-i scrie, lasă-l chiar s-o vadă. Am impresia că, în asemenea situații, femeile sînt tot atît de crude ca și bărbații.

— Richard, eu nu încurajez niciodată astfel de absurdități !

— Bine, dar în fond ce ai de obiectat împotriva lui ?

— Într-adevăr, amîndoi sînt de familie bună, dar nu în asta constă absurditatea. Oricum se va simți onorat cînd își va aminti că prima fată ce i-a tulburat mințile nu era tocmai o lăptăreasă !

Și, pentru a fi mai elocventă, doamna Doria rosti aceste cuvinte pe un ton mai ridicat. Tonul ei nu avu însă nici un efect asupra lui Richard.

— Nu dorești oare s-o vezi pe Clare măritată, exclamă Richard, făcînd apel la argumentul cel mai important.

Doamna Doria izbucni în rîs.

— Bineînțeles că vreau, copile ! Numai că va trebui să-i găsim un soț bătrîn și cît se poate de bogat.

— Ce infamie ! murmură Richard.

— Și-ți mai promit, pe deasupra, că Ralph nu se va da în lături să danseze la nunta ei, ba chiar o să se ospăteze copios dacă va avea ocazia. Astăzi nu mai e obiceiul să se danseze la nunți, ceea ce după părerea mea e foarte înțelept. E teribil de trist să lipsească seriozitatea de rigoare. Apropo, acesta e regimentul lui ? întrebă doamna Doria la ieșirea din parc, cînd dădu cu ochii de husarii ce făceau de gardă. Ha, ha, ha, ce copil ești tu, Richard ! Domnișorul Ralph o să-și revină, poți să fii sigur, tot așa cum și-au revenit și... alții. O ușoară durere de cap

sau o inimă îndurerată, așa cum spuneți voi, după care trece totul și băiatul este iarăși vesel și sănătos. Căci n-ai încotro, atunci cînd vrei să le vîri bieților copilași un dram de minte în cap, trebuie să-i faci puțin să sufere. Dealtfel, te asigur că fetele suferă la fel de mult ca și băieții. Poate ceva mai mult chiar, căci au un căpșor plăpînd și apetitul lor e mai capricios. Ei, ia spune, Richard, iar vorbesc ca tatăl tău, nu-i așa ? De ce te tot uiți întruna la ceas, băiete ?

Richard încremenise. Timpul se scurgea cu iuțeala fulgerului.

— Trebuie să plec, murmură el.

După expresia feței sale nu s-ar fi zis că glumește. Doamna Doria, în schimb, avea poftă să se amuze.

— Ai auzit, Clare ? Richard ne părăsește ! S-ar părea că are o întîlnire. Dar, mă rog, ce întîlnire poate să aibă un tînăr la ora unsprezece dimineața ? E limpede, se duce să se însoare ! Și, încîntată de ingeniozitatea acestei supoziții, doamna Doria izbucni în hohote de rîs.

— Apropo, Ricky, e vreo biserică prin apropiere ? interveni Adrian. În cazul acesta ne mai poți acorda treizeci de minute. Sper că știi doar, celibatarilor le sună ceasul la ora douăsprezece ! Și tînărul înțelept începu să rîdă așa cum numai el știa s-o facă.

— Richard, de ce nu mai rămîi puțin ? întrebă și Clare îmbujorîndu-se toată de timiditate.

În chip cu totul inexplicabil, poate tremurul acela plăpînd din glasul fetei, îl înduplecă pe înflăcăratul mire să-i vorbească cu blîndețe.

— Aș mai rămîne cu dragă inimă, m-aș bucura mult să-ți pot face pe plac, dar am o treabă urgentă... Mi-am dat cuvîntul, așa că trebuie să plec. Ne mai vedem noi...

Atunci doamna Doria puse cu forța stăpînire pe el.

— Vino cu noi și să nu ne mai pierdem timpul cu vorbe. Insist să luăm micul dejun împreună, după care, dacă vrei, poți să pleci. Uite, casa noastră se vede de-aici. Cel puțin, ai amabilitatea și însoțește-ți mătușa pînă la poartă.

Richard consimți. Doamna Doria nu-și putea imagina totuși ce sacrificiu uriaș îi ceruse. Două minute de aur din timpul său prețios, răpite pentru totdeauna ! Cu fiecare clipă, cu fiecare secundă ce trecea, timpul acesta valora mai mult decît juvaerul cel mai scump, devenea din

ce în ce mai prețios, tot atît de prețios ca sîngele ce-i curgea în vine. Nimeni nu i-ar fi putut reda timpul pierdut. Nici ruda cea mai generoasă, nici prietenul cel mai devotat, absolut nimeni !

Zarurile au fost aruncate ! Pornește, luntrașule !

— La revedere, strigă Richard și o luă brusc la fugă, făcîndu-le celor trei semne de adio.

Îl priviră cum străbătea într-un suflet curtea. Așa cum fugea, Richard părea întruchiparea hotărîrii în acțiune. Ca întotdeauna cînd fratele ei nu se afla de față, doamna Doria începu să critice „sistemul".

— Poftim, iată care sînt rezultatele acestui „sistem" aberant ! Băiatul nu știe să se poarte ca un om normal. Aleargă la o amărîtă de întîlnire, sau i-o fi intrat în cap cine știe ce idee ridicolă, și pentru asta este în stare să renunțe la orice. Iar Austin numește aceste comedii „capacitate de concentrare a facultăților". După mine, o asemenea concentrare te duce mai degrabă la nebunie decît la glorie. Am să i-o spun negreșit lui Austin. E timpul să-i vorbesc foarte deschis în această privință !

— Richard este un automat, stimata mea mătușă, își exprimă Adrian părerea. Nu e nici băiat, nici bărbat, e pur și simplu un automat. Iar de cînd se află la Londra, presiunea pare să fi crescut considerabil — e toată ziua pe drumuri și seara nu vine acasă decît foarte tîrziu.

— A înnebunit de-a binelea ! exclamă doamna Doria.

— Nici pe departe ! Domnișorul Ricky e foarte, foarte șiret. Pășește cu maximum de atenție și stă veșnic la pîndă de parcă ar fi o corabie grecească în fața Troiei. E mai șiret decît noi toți ! Eu, cel puțin, o spun deschis că m-a dat gata !

— Ei bine, pe mine mă uluiește, declară doamna Doria.

Adrian o rugă să-și mai tempereze nedumerirea pînă la momentul oportun care nu va întîrzia să se arate. Apoi, călăuziți de înțelepciune, căzură amîndoi de acord să nu povestească nimic familiei Forey despre comportarea ireverențioasă a promițătoarei lor rude. Între timp, Clare se retrase în camera ei. Cînd doamna Doria intră pe ușă, fata tocmai privea cu atenție ceva. Auzindu-și mama, ascunse imediat obiectul cu un sentiment de culpabilitate. La întrebarea de ce nu s-a dezbrăcat încă, Clare mărturisi că nu-i e foame. Atunci doamna Doria deplînse constituția îndărătnică pe care nici dozele masive de ape feruginoase nu

reușeau s-o înduplece și, eclipsînd oglinda cu propriul ei chip, exclamă :

— Copila mea, dezbracă-te imediat și învață-te să te descurci și singură !

Își scoase apoi boneta, ce-i acoperea părul într-o ușoară dezordine, vorbind întruna despre Richard, despre înfățișarea sa chipeșă și, bineînțeles, despre atitudinea lui neobișnuită. Clare era dusă pe gînduri și nu auzea aproape nimic din ce spunea mama ei. Își închidea și-și deschidea mereu căușul palmei, privind țintă micuțul obiect pe care-l ascunsese acolo. Pe obrajii palizi îi apărusera două gropițe triste. La intervale regulate, fata trăgea adînc aer în piept. Nu se clintise de la locul ei, nici măcar boneta nu și-o scosese. După ce se uită din nou în oglindă ca să se asigure că își poate face apariția, doamna Doria se apropie de fiica ei.

— Ah, scumpa mea, ești teribil de neajutorată ! spuse ea. Nimic nu ești în stare să faci singură ! Pentru orice fleac trebuie să te-ajute cineva. Ce-ai să te faci în viață ? Va trebui să te mărițI cu un milionar. Dar ce s-a întîmplat, ce-i cu tine, fetițo ?

Privindu-și fascinată pumnul strîns, Clare își desfăcu încet degetele. În mijlocul palmei, pe atlazul verde al mănușii strălucea un cerculeț de aur.

— Ia te uită, o verighetă ! exclamă doamna Doria, sorbind din ochi juvaerul.

Într-adevăr, pe mănușa de un verde șters ce acoperea mîna fetei se afla o verighetă de aur.

Amețită de întrebările precipitate în legătură cu împrejurările în care fusese găsit juvaerul, Clare răspunse :

— În parc am găsit verigheta, mamă. Azi-dimineață, în timp ce mergeam în urma lui Richard !

— Clare dragă, ești sigură că nu ți-a dat-o el ?

— Nu, nu mi-a dat-o el, mamă. Sînt absolut sigură de asta !

— Bineînțeles, bineînțeles, deși la urma urmelor te-ai fi putut aștepta la o asemenea trăznaie din partea lui ! Băieții ăștia sînt teribil de ridicoli !

Doamna Doria avusese pentru o clipă impresia că la mijloc era vorba de un plan, pe care Ralph și Richard îl ticluiseră împreună. Ralph ar fi urmat să-i ofere fetei

iubite simbolul lui Hymeneu prin intermediul prietenului său. Dar chibzuind mai serios la această ipoteză, doamna Doria ajunse la concluzia că e cazul să-i absolve de o asemenea vină căci, oricum, băieții n-ar fi îndrăznit să procedeze într-un mod atît de absurd.

— Oare ce să însemne asta ? își frămînta ea mintea, iscodind chipul rece al fetei. Ce crezi, e bine să găsești o verighetă ? Trebuie să recunoști că ai ochi foarte ageri, odorul meu, spuse mama, sărutîndu-și fiica pe amîndoi obrajii.

În sinea ei era convinsă că e semn bun cînd găsești o verighetă și lucrul acesta o îndemna să fie mai tandră cu Clare. Fata însă rămînea la fel de rece.

— Ia să vedem dacă ți se potrivește, exclamă doamna Doria, entuziasmîndu-se ca un copil.

Clare o lăsă să-i scoată mănușa. Verigheta alunecă ușor de-a lungul degetului fin, potrivindu-se de minune.

— De necrezut, exact măsura ta, șopti doamna Doria.

De găsit orice femeie poate găsi o verighetă, dar să găsești exact verigheta ce ți se potrivește cum să nu devii superstițios ? Iar cînd, pe deasupra, minunea se petrece în timp ce fata pășește în preajma tînărului pe care mama i-l hărăzise de bărbat, ei bine, atunci emoția și gîndurile dulci ce-ți tulbură deodată mintea, grație acestui semn venit din partea Fortunei, e firesc să capete semnificații pe care, oricum, nimeni nu le poate ignora !

— Îți vine, și încă de minune ! continuă ea. La drept vorbind, în viața mea n-am crezut în semne și bazaconii de felul ăsta ! (S-o spunem totuși că dacă ar fi găsit din întîmplare o potcoavă, doamna Doria n-ar fi îndrăznit s-o lase în drum și-ar fi adus-o grijulie acasă.) Dar să dai peste o verighetă care pe deasupra ți se mai și potrivește, s-o recunoaștem, este cu totul ieșit din comun ! De cînd mă știu n-am pomenit asemenea minune ! Odată am găsit și eu o monedă de șase pence, atîta tot ! O mai am și acum într-o cutie ! Așa că ai grijă, scumpa mea, păstrează verigheta iar cînd îl vezi pe Richard dăruiește-i-o și spune-i : „Mi s-a părut că ți-a scăpat ție din greșeală !" o sfătui doamna Doria veselă.

Gropițele din obrajii palizi ai fetei dispărură. Mama și fiica nu discutaseră niciodată deschis despre Richard. Cu toate acestea, doamna Doria se asigurase că, cel puțin, în ceea ce o privește pe Clare, planul ei general de fericire

nu avea de întîmpinat nici o obiecție. În același timp, dînd dovadă de o neîntrecută măiestrie, ea reușise să evite orice compromitere inutilă a sentimentelor fetei.

Unei fiice supuse și ascultătoare cum era Clare nu-i strica să știe că pe lumea aceasta cu greu s-ar fi putut găsi un al doilea tînăr înzestrat cu calitățile unui „tînăr anume". La momentul oportun, fiicei supuse i s-ar fi cerut să accepte cu blîndețe să devină prințesa acestui prinț al generației sale, iar în caz contrar (căci doamna Doria nu excludea nici eșecul), sentimentele fetei ar fi fost transferate lesne asupra unui nobil de un rang ceva mai modest. Dintotdeauna, Clare își ascultase orbește mama — „Doria Racheta" și „Clare Mingiuca" le poreclise Adrian. Și în felul acesta, mama ajunsese la concluzia că supunerea este principala trăsătură de caracter a fiicei.

Părinților care gîndesc în locul copiilor le vine greu să înțeleagă că și copiii lor sînt în stare să gîndească. Astfel, orice manifestare de voință din partea acestora capătă proporțiile unui act de revoltă. Părinții acestia nu acceptă să-și vadă iubirea atotputernică clintită din postul de comandă. Iată de ce, după părerea mea, bătrînul sturz ce-și izgonește din cuib pînă și ultimul vlăstar plăpînd, silindu-l să se descurce singur, e poate mai generos decît părinții de care vă vorbeam ! Ei bine, susțin aceasta, în ciuda faptului că există firi sentimentale care obișnuiesc să dea din umeri cînd văd manifestările lipsite de sentiment ale celor ce nu se abat niciciînd de la legile naturii. Fiindcă trebuie s-o spunem de-chis : supunerea excesivă în fața unui părinte abil este la fel de dăunătoare ca și revolta.

Din felul în care se comporta Clare, doamna Doria trăgea o singură concluzie — că organismul ei duce lipsă de fier. Paloarea, apatia și tremurul nervos al fetei erau pentru ea simple dovezi că doza de ape feruginoase trebuia urgent sporită.

În *Poveștele Pelerinului* stă scris : „Bărbații și femeile rămîn un mister pentru noi și reușesc să ne dezamăgească din pricină că pretindem să-i cunoaștem, judecîndu-i după propriile noastre principii : așa se face că sîntem nedumeriți, la rîndul nostru, aflînd ce gîndesc alții despre noi."

Ei bine, doamna Doria avea pretenția să-și cunoască fiica, luîndu-și drept călăuză numai propriile ei principii, și lucrul acesta o făcea să fie extrem de bine dispusă ;

în timpul gustării de dimineață se amuză copios cu Adrian și, mai în glumă, mai în serios, fu de acord că domnișoara Clare trebuia să se considere de-acum logodită cu stăpînul verighetei, indiferent cine ar fi fost el (de bună seamă un bărbat, căci o femeie nu și-ar fi pierdut însemnul căsătoriei), și ca atare, în clipa cînd și-ar fi făcut apariția, se cuvenea să-l urmeze docilă și pînă la capătul lumii, dacă aceasta ar fi fost cumva dorința necunoscutului.

Amuzate la rîndul lor, domnișoarele Forey îi spuneau chicotind „logodnica". „E blond sau brunet ?" se șoptea pe la colțuri. Adrian îi făcuse și o poezie în care insinua malițios că mirele ar fi fost puțin cam oacheș. Mătușa Forey îi atrăgea întruna atenția să fie cu toaletele gata pregătite, iar bunicul Forey bodogănea întruna, prefăcîndu-se indignat că pînă și lui i se pretindea să ofere un dar de nuntă. Unii afirmau că simt deja parfumul de lămîiță, în timp ce alții aduceau solemn vorba despre pantoful ponosit al miresei. Găsirea verighetei era într-un cuvînt celebrată de către toți cu entuziasmul și emoția cuvenite faimosului simbol.

Dar exact în toiul acestei veselii generale, Clare izbucni în hohote de plîns, trădîndu-și pentru a nu știu cîta oară deplorabila carență de fier. Ghicea oare ființa aceasta amărîtă de care-și băteau cu toții joc, ce se petrecea în acele clipe ? Puțin probabil, deși în adîncul sufletului avea totuși o presimțire.

În fața altarului, iată două creaturi tinere, gata să-și rostească jurămîntul. Li se cere să-și concentreze atenția asupra momentului solemn și se supun. Iar dacă mai poate fi vorba de ezitări, ele nu sînt decît emoții feciorelnice. Tinerii sînt amîndoi la fel de convinși de înțelepciunea pasului pe care-l fac.

În ținuta de rigoare, un vicar tînăr oficiază glacial căsătoria. Mai în spate, se zăresc două personaje aparent lucide, deosebite ca vîrstă și ca sex : femeia, în rochie neagră de satin — un mănunchi clocotitor de volane și dantele, mocnește înăbușit ca un ceainic ce stă să dea în foc, bărbatul din umbra ei — un prihor în haine de gentleman, ținîndu-și semeț capul pe spate, privește cu un aer de insolență satisfacție și nu-și mai încape în piele de atîta bucurie. Bărbatul și femeia joacă, fără îndoială, rolul de părinți ai mirilor.

Totul merge strună. Slujba continuă. Cu voce fermă, mirele își rostește legămîntul. Și din toate clipele gigan-

tului Timp, clipa aceasta, cel puțin, îi aparține mirelui. A prins-o și-o ține zdravăn, iar fermitatea răspunsului său e dovadă că vrea să facă din ea eternitate.

Limpede, cu modestie și curaj, vorbește acum mireasa. Glasul ei e ferm, dar trupul îi este cuprins de un tremur. Trilul vocii ei plutește și se stinge asemeni clinchetului unei cupe de cristal pe care o atingi ușor cu degetul.

Timpul își ascultă sentința : degetele firave leagă fedeleș brațele uriașe și pecetluiesc lanțul. Dar căpcăunului nu-i pasă. A mai văzut el asta ! Îi lasă să facă ce poftesc.

A sosit și momentul în care mirii trebuie să-și dea mîna. Mîna dreaptă a bărbatului se unește cu mîna dreaptă a femeii, mîna dreaptă a femeii se unește cu mîna dreaptă a bărbatului. Diavolii nu cutează să rîdă în fața unei priveliști pe care se îngrămădesc s-o comtemple, cu nesaț, cetele de îngeri.

Mîinile lor s-au unit. Sîngele mirilor curge acum într-un singur șuvoi. Adam și Eva cea frumoasă privesc generațiile. Nu-i așa că sînt fermecători ? Nicicînd din două inimi n-au izvorît mai pure apele vieții !

Apoi mîinile se desfac iar vicarul solemn îi cere mirelui să pună verigheta în inelarul miresei.

Și bărbatul bagă mîna în buzunarul drept, bagă apoi mîna în buzunarul stîng, caută în buzunarul din față și în cel din spate, scotocește peste tot și nimic ! Își amintește că în parc și-a pipăit buzunarul de la vestă și verigheta era la locul ei. Mîna se strecoară în buzunarul de la vestă, dar iese înapoi goală. Jalnică priveliște oferă acum bărbatul celor care ar voi cumva să-l privească ! Chiar dacă zîmbesc îngerii, diavolii tot n-au voie să rîdă ! Vicarul deliberează. Mănunchiul clocotitor de volane și dantele încremenește. Personajul din umbră se metamorfozează brusc din prihor semeț în cioară iscoditoare. Ochii privesc întrebători, dar buzele nu știu ce să răspundă. Amenințător, Timpul își zăngănește lanțurile. Un rîs batjocoritor le străpunge timpanele.

„Crezi tu că mai poți deveni erou cînd ești înfrînt din prima luptă ? Privește ! Doar șapte minute te mai despart de ora la care le sună burlacilor ceasul !" Străvechiul Timp își ridică brațele să slobozească fulgerul. La un semn al său, cei uniți într-un singur trup vor fi despicați în două. Toți giuvaergiii Londrei de-ar veni cu sacii plini de verighete și inele și tot nu i-ar mai putea salva ! O bătălie

trebuie totdeauna cîştigată pe cîmpul de luptă. Ce face atunci eroul ? Îi vine inspiraţia salvatoare ! Cine ar fi crezut că dispune de asemenea rezerve în ariergardă ? Manevrele lui rămîn o taină pentru cei din jur. Dar văd cu toţii că mănunchiul de volane şi dantele se agită mînios, se zbuciumă ca o furtună pentru ca apoi să se domolească înduplecat !

Norii ameninţători se risipesc ca prin farmec şi, picat din ceruri, simbolul nepreţuit îşi face apariţia. Mirele dă la iveală verigheta şi slujba continuă : „Cu inelul acesta vă cunun." Se rostesc rugăciuni şi mirii sînt binecuvîntaţi. Îşi înscriu numele în registru, împart bani în dreapta şi în stînga, mulţumesc tuturor şi îşi iau adio de la vicar. Glacialitatea oficială a acestuia se topeşte pe loc, preschimbîndu-se într-un zîmbet de curtoazie monahală. În timp ce mirii coboară scările, ministranţii se luptă cu ceata de gură-cască adunaţi să vadă spectacolul şi, pentru fapta lor, mirele îi răsplăteşte generos cu aur. Acum iată-i în trăsură ; s-au închis uşile şi vizitiul dă bice cailor. Cortina cade, toată lumea e fericită !

CAPITOLUL XXX

Ceremonia mesei de nuntă

Apoi mireasa începe să plîngă. Varsă şiroaie de lacrimi de-ai zice c-a scăpat din braţele zeului Soare şi Diana cea castă a prefăcut-o în izvor. Pînă la căderea cortinei a purtat cu noblеţe masca comediei, dar acum plînge, plînge cu ochii şiroind de lacrimi.

Tinere impetuos, fii calm şi ai răbdare ! Tu eşti născut să fii erou ! Ea de-abia acum învaţă îndeletnicirea asta ! S-a speriat săraca, văzînd sălbăticia, jaful şi teroarea ce-o împresoară la tot pasul. Nu te-a făcut de ruşine pînă acum. E timpul să fii şi tu îngăduitor. Lacrimile ei nu sînt lacrimile fecioarelor de rînd ce ţin morţiş să se smiorcăie în astfel de ocazii. În toiul luptei, fiinţa asta firavă a fost neînfricată, dar, vai, ce semne rele o ameninţă !

De pe al patrulea deget al mîinii, de pe inelarul fatal, o priveşte sumbru şi neclintit verigheta răuprevestitoare. S-a încolăcit în jurul visului ei de fericire şi-l strînge în cleşte

ca un şarpe oribil. Şi totuşi, verigheta asta trebuie iubită. Nu cutează să se despartă de ea. Are datoria s-o iubească şi s-o strîngă la piept, trebuie să-i soarbă mierea stranie şi să se hrănească cu o fericire ce-i întunecă viitorul.

Căci vă întreb, ce poate fi oare mai înfricoşător pentru o femeie decît să se vadă silită să se cunune cu verigheta unei alte femei ?

Cînd zăngănesc armele sau trebuie învins bătrînul Timp, voi femeile vă comportaţi ca nişte amazoane, aşa cum aţi dovedit-o la Saragossa şi în alte zeci de citadele. În astfel de împrejurări, puţini sînt bărbaţii ce pot egala furia voastră sublimă. Dar cînd deasupra casei spre care vă conduc cu torţe veselii nuntaşi, vedeţi zburînd un vultur, nu vă piere curajul, nu vă vine oare să vă faceţi mici şi să vă ascundeţi ?

Cît despre erou, acum, în ceasul izbînzii, lui nu-i mai pasă de semne rele. Se străduieşte din răsputeri să cîştige încrederea iubitei prin felurite dezmierdări.

Nu eşti a mea ? Nu sînt al tău ? Ce rost mai au lacrimile dacă lupta a fost cîştigată ? Regreţi oare pasul pe care l-ai făcut ?

Nicicum, îl asigură blînzii ei ochi albaştri, înotînd în şiroaie de lacrimi. Şi-n adîncul lor limpede se străvede iubire şi credinţă statornică.

Frumuseţea ei nespusă îi ia glasul. Stă şi priveşte ameţit, aşteptînd să contenească plînsul.

Rămasă singură în dormitor cu doamna Berry, Lucy dă glas disperării şi din pricina asta al doilea personaj al comediei îşi schimbă şi el masca.

— Of, of doamnă Berry, ce întîmplare, ce întîmplare ! Ce vor să-nsemne toate astea ?

— Copila mea, aproape că uitasem pătărania, pe cinstea mea ! murmură doamna Berry cu ochii aţintiţi asupra verighetei — izvor de bucurii amare. Păi de-aia cred că mă şi simt aşa de tulburată ! De cînd mi-am scos ineluşul din deget, nu mă mai recunosc, parcă aş fi alta, zău că da ! Doamne sfinte, da' tare neclintit mai e tinerelu' nostru ! Dumnezeu să ne aibă în pază că alminteri nu-i treabă uşoară să te pui cu bărbatu' !

În vremea astă, doamna Berry era aşezată pe marginea unui scaun, iar Lucy stătea pe marginea patului.

— Dumneavoastră ce părere aveţi ? E îngrozitor ce s-a-ntîmplat, nu-i aşa ?

— Fată dragă, de ce să nu fiu sinceră, nici mie nu mi-ar fi plăcut să mi se întîmple una ca asta, răspunde doamna Berry cu candoare.

— Of, of de ce să mi se-ntîmple tocmai mie ? murmură micuța mireasă copleșită de un nou val de lacrimi. Of Doamne, ce singură mă simt ! Parcă am îmbătrînit dintr-odată !

— Ei, da' ia spune-mi tu mie, religia voastră nu-ți oferă nici o mîngîiere în asemenea împrejurări ? o iscodește doamna Berry.

— În asemenea cazuri nu există mîngîiere. Știu prea bine că nu s-ar cuveni să plîng acum cînd sînt atît de fericită. Nădăjduiesc că el o să mă ierte.

Doamna Berry se jură că nicicînd nu s-a aflat pe lume mireasă mai frumoasă, mai dulce și mai gingașă ca Lucy.

— N-am să mai plîng, promite mireasa. Doamnă Berry, lăsați-mă o clipă singură și veniți înapoi cînd vă sun eu.

Apoi scoate din sîn o cruciuliță de argint și, îngenunchind lîngă pat, începe să se roage. Doamna Berry părăsește camera în vîrful picioarelor. Cînd se întoarce observă că Lucy nu mai plînge. E calmă și îi zîmbește cu blîndețe.

— Acum totul s-a sfîrșit, spune fata.

Doamna Berry se simte ușurată, dar trage mereu cu ochiul la verigheta din degetul miresei.

— Doamnă Berry, el m-a sfătuit să nu vin la masa pe care ați pregătit-o. L-am rugat să mă scuze. Nu sînt în stare să pun nimic în gură.

Doamna Berry este decepționată. Deplînge această hotărîre căci ospățul nupțial pe care l-a pregătit ea este cu totul ieșit din comun, dar, cum se gîndește întruna numai la verigheta ei, face un semn de încuviințare cu capul.

— Doamnă Berry, împachetatul n-o să ne ia prea mult.

— Nu, scumpa mea, treaba-i aproape terminată.

— Plecăm pe Insula Wight, doamnă Berry.

— Ați ales locul cel mai nimerit, scumpa mea, n-am ce zice !

— Știți, lui îi place foarte mult marea. A fost dorința lui să mergem acolo.

— Dacă-s semne de furtună să nu plecați în seara asta, fetițo. E tare primejdios ! Și apoi, coborîndu-și anume vocea, doamna Berry adăugă : ia aminte, cînd oți ajunge

acolo, vezi ţin-te tare ! Nu-i ceda imediat că altfel, mai tîrziu o să vă căiţi amîndoi !

Lucy tocmai intenţiona să discute cu ea un subiect cam neplăcut, dar se răzgîndi pe loc intimidată. În cele din urmă, văzînd că doamna Berry se tot uita întruna la verigheta ei, îşi luă inima în dinţi şi-i spuse :

— Doamnă Berry !

— Da, scumpa mea !

— Doamnă Berry, veţi căpăta o altă verighetă.

— O altă verighetă, draga mea ? ! exclamă doamna Berry uluită. Una singură mi-ajunge ! Şi biata creatură se uită pe rînd cînd la Lucy, cînd la verigheta ei, iar cînd înţelese, în fine, pe deplin semnificaţia acestor cuvinte, începu să strige cuprinsă de groază : Sper că nu vorbeşti serios, scumpa mea ! N-ai decît să te căsătoreşti din nou după legea ta şi gata !

Tînăra soţie răspunse răspicat :

— Eu nu mă mai despart niciodată de această verighetă !

— Bine, draga mea, dar... exclamă doamna Berry, frîngîndu-şi mîinile. În sufletul ei se dădea o luptă aprigă între milă şi indignare. Scumpa mea... se străduia doamna Berry s-o dojenească, dar negăsindu-şi cuvintele, gesticula întruna ca un mut.

— Ştiu ce-aveţi să-mi spuneţi, doamnă Berry. Vă rog să mă credeţi, mă doare-n suflet la gîndul că suferiţi din pricina mea. Dar această verighetă îmi aparţine acum mie. Nu pot să v-o mai dau înapoi !

Fetiţa fragilă din faţa ei devenise dintr-odată cea mai dîrză eroină din cele trei regate. Or, judecînd după ce-i spusese tînăra mireasă, doamna Berry care, orice s-ar zice, era o cunoscătoare desăvîrşită a fizionomiei umane, trase concluzia că lupta pentru o cauză pierdută. Era limpede că singura cale de a-şi recăpăta verigheta era s-o ia cu forţa aşa cum procedaseră şi alţii cu ea. Dar doamna Berry nu era în stare să facă una ca asta.

— Cum ? ! exclamă ea cu vocea pierită. Chiar ai de gînd să nu-mi dai înapoi inelul meu legal de cununie ?

— Nu, fiindcă verigheta aceasta îmi aparţine acum mie. A fost a dumneavoastră, doamnă Berry ! Vă rog să mă scuzaţi, dar n-am încotro. Sînt gata să vă dăruiesc orice, verigheta însă n-o mai pot da înapoi !

Doamna Berry se foi disperată pe scaun şi-şi pocni palmele cu zgomot. Era uluită, văzînd ce fermă devenise

dintr-odată fetița asta blîndă. Încercă să-și pledeze cauza, folosindu-se de alte argumente.

— Bine, scumpa mea, da' nu-ți dai seama ce rău îmi faci ? Știi tu ce-nseamnă să-i iei unei biete femei inelul ce l-a primit cînd s-a luat cu cununie ? Păi după a ta, sufletelule, cine și-a pierdut inelul poate să-și ia adio de la prosperitate și noroc în viață ! Că dacă s-a dus inelu', cu ce mai rămîi în loc, ia spune ? Ce dar crezi tu c-ar mai putea înlocui o astfel de pierdere ? Of, Doamne sfinte, da' ce știi tu fetițo !

Și văzînd-o pe Lucy că rămîne la fel de neînduplecată, doamna Berry își pierdu de tot cumpătul și începu să se tînguiască în culmea disperării.

— Aveți dreptate, replică Lucy. Aveți perfectă dreptate ! Înțeleg ce înseamnă această pierdere pentru dumneavoa tră. Scumpă doamnă Berry, vă rog să mă iertați, vă rog din tot sufletul să mă iertați, dar dacă mă despart de acest inel ar însemna că atrag asupra mea toate relele !

Era limpede că odată cu verigheta, piratul acesta mititel îi furase doamnei Berry și argumentele. Biata femeie își frămînta mintea sleită, în speranța că pînă la urmă va găsi totuși o ieșire.

— Bine, copila mea, porni ea din nou la atac. După cîte văd eu, tu nu prea-nțelegi cum stau lucrurile. Nu-i chiar așa cum crezi tu. Pe tine povestea asta nu te-atinge nici un pic. Nici un pic, pe cinstea mea ! Atîta timp cît ești fecioară, n-are nici o importanță ce verighetă porți. Domnul Richard o să găsească el, fără doar și poate, inelul care ți l-a hărăzit și pe-acela ai să-l porți în calitate de nevastă. Acum n-are nici o importanță, dragă ! Pentru o fecioară nu contează ce verighetă poartă. Ei hai, dă-mi înapoi inelul și fii cuminte, zău !

Lingușirile se dovediră însă la fel de zadarnice ca și argumentele.

— Doamnă Berry ! exclamă Lucy, Sper că v-amintiți cuvintele preotului : „Cu inelul acesta vă cunun". El a spus clar : „Cu inelul *acesta*". Atunci cum aș putea să port o altă verighetă ?

Oricît ar fi fost de neplăcut, de voie de nevoie, doamna Berry se văzu silită să admită că fata avea dreptate. Încercă totuși să se folosească de un vicleșug.

— Ascultă, fata mea, nu crezi oare c-ar fi o greșeală să porți un inel care mie nu mi-a adus decît ghinion ? Ia gîndește-te bine !

— S-ar putea s-aveți dreptate, da, răspunse Lucy.

— Ei și-atunci, ce faci scumpa mea, îți cauți singură beleaua cu lumînarea ?

— Doamnă Berry, cu inelul acesta m-am căsătorit și gata ! Să nu mai discutăm de altă verighetă. Eu de inelul acesta nu mă mai despart pînă la moarte. Că-mi poartă noroc sau ghinion, n-am încotro ! Va trebui să mă supun sorții !

— Bine, bine, dar eu ce să fac ? gemu biata femeie, simțindu-se năpăstuită. Ce-o să-i spun eu bărbățelului cînd o veni și-o vedea că-l întîmpin cu altă verighetă ? Halal bun-venit !

La care Lucy răspunse :

— Dar cum vă închipuiți c-o să-și dea el seama că purtați altă verighetă ?

— Nu-l cunoști pe Berry, îi întoarce vorba nevasta solitară. Cînd e vorba de giuvaeruri, ochi mai ager ca al lui nici că există în lume ! Să nu observe Berry al meu, zici ! Păi dacă ai doi ochi în cap cum să nu observi una ca asta cînd e bine știut că verighetele se deosebesc și ele ca și mirii. Ei, hai suflețelule, acum fii cuminte și dă-mi inelul înapoi !

— Vă implor, nu-mi mai vorbiți de asta, se roagă Lucy.

— Zău, chibzuiește bine, o îndeamnă doamna Berry.

— Vă implor, nu-mi mai vorbiți de asta, se roagă din nou Lucy.

— Și ai tu inima s-o lași pe bătrîna ta Berry singură și năpăstuită, tocmai acum cînd ești atît de fericită ?

— O, cum aș putea face una ca asta, bătrîna mea bună și scumpă ! exclamă Lucy încurcată.

„Am înduplecat-o, gata !“ gîndește în sinea ei doamna Berry.

— Să-mi faci tu mie una ca asta, tocmai acum cînd te-ai văzut nevastă fericită și tot ce-ți dorești îți aparține, îi dă ea mai departe, încercînd s-o cîștige cu vorbe mieroase. Ai un soț chipeș, și tînăr, iubirea și norocul îți zîmbește...

Dar Lucy se ridică în picioare.

— Doamnă Berry, cred c-ar trebui să facem cît mai degrabă bagajele, altfel timpul trece și Richard o să-și piardă răbdarea.

De pe marginea scaunului pe care stătea, biata Berry scruta chipul fetei. Simțea c-a ajuns la capătul puterilor. Ființa pe care o protejase pînă mai adineaori sub aripile ei devenise dintr-odată întruchiparea însăși a demnității și dîrzeniei. În numai o oră, eroina atinsese proporțiile eroului ! Doamna Berry nu știa încă exact cu cine avea de-a face. Își dădea oricum seama că luptă cu un adversar neobișnuit, așa că scoase un suspin adînc și se socoti înfrîntă.

— Povestea asta seamănă cu un divorț, gemu ea cu vocea sugrumată.

Apoi își șterse lacrimile cu marginea șorțului și începu umilă să facă bagajele. Lucy care era foarte impresionată se apropie de ea și-o sărută. Berry continua să scîncească iar din cînd în cînd izbucnea în plîns. În cele din urmă se consolă, spunîndu-și în sinea ei că numai fatalitatea poartă vina pentru cele întîmplate.

— Așa a fost să fie, scumpa mea ! De, așa-mi trebuie dacă-mi bag nasul în astfel de treburi. Da' să știi că de regretat nu regret nimic. Voi să fiți sănătoși și Dumnezeu să vă binecuvînteze pe amîndoi. Cine-ar fi crezut că fetița asta blîndă și naivă poa' să fie așa de dîrză și neclintită ? Ce mai calea-valea, vă potriviți de minune, n-am ce zice ! Parcă ați fi fost făcuți unul pentru altul ! Totuși mirele nu trebuie să știe c-am plîns. Cînd dă fericirea peste ei, bărbaților nu le place să vadă lacrimi. Așa că să ne ștergem frumos ochii și să încercăm să ne ducem crucea în pace !

Și rostind aceste cuvinte, creatura înveșmîntată în volane și dantele căzu din nou pradă unui potop de lacrimi. Biata femeie era demnă de toată mila ! Căci e trist să te căsătorești cu o verighetă de împrumut, dar e și mai trist să vezi cum ți se ia cu forța inelul ce l-ai purtat în deget ani de-a rîndul, știind că te desparți de el pentru vecie ! Unde sînt eroi și eroine se mai întîmplă însă să apară și complicații de acest fel. Mirele și mireasa luptaseră pentru inel amîndoi cu aceeași vitejie. Și acum a lor era victoria!

În camera unde urma să aibă loc banchetul, Richard îi dădea lui Ripton ultimele instrucțiuni. Deși nunta aceasta avea un caracter aproape confidențial, doamna

Berry pregătise un ospăţ ce-ţi lua ochii. Puii de găină îşi dezveleau piepturile cărnoase, plăcintele te ademeneau cu aromele lor tainice şi, invadînd masa, într-o somptuoasă neorînduială, pretutindeni vedeai mîncăruri mistice, cu alese denumiri franţuzeşti, aspicuri, creme, fructe şi cîte şi mai cîte. În mijloc, trona imensul tort de nuntă — o glazură albă ca rochia de mireasă, ornată cu toate splendorile lui Hymeneu.

Cîte ceasuri, cîtă muncă şi emoţii nu irosise doamna Berry pentru acest ospăţ ! Şi de ce, mă rog, atîtea strădanii ? Fiindcă este ştiut că la ospeţele prilejuite de prostia omenească nu lipseşte niciodată musafirul pe care un criminal cu instinctul rafinat are grijă să-l facă inofensiv. Este personajul care vorbeşte totdeauna în timpul ospăţului şi glasul său trebuie redus într-un fel la tăcere. Ei bine, personajul cu pricina este Filozoful. Doamna Berry îl cunoştea prea bine. Era convinsă că avea să-şi facă negreşit apariţia la ospăţ.

Împotriva lui se pregătise cum ştiuse ea mai bine. Încercase să-şi înşele ochii şi să-şi amăgească conştiinţa cu toate glorioasele podoabe ce însoţesc o nuntă, dat fiind că, în asemenea ocazii, taţii nu-şi mai încap în piele de mîndrie, mamele leşină de emoţie iar avocatul familiei încheie tacticos şi plin de importanţă formalităţile matrimoniale.

Doamna Berry prevăzuse că în lipsa acestei măreţe privelişti ce se cuvenea să-i întîmpine cînd soseau de la biserică ar fi dat cu ochii numai de tristeţe şi pustiu şi atunci s-ar fi căit amarnic de înfăptuirile ei. În cazul acesta, Filozoful ar fi putut-o lua de urechi şi i-ar fi adresat cuvinte grele. Aşa însă, la adăpostul inexpugnabil al somptuoasei mese de nuntă, împodobită după toate regulile, doamna Berry îşi permitea să-l sfideze în voie. În prezenţa tortului imens, Filozoful n-ar mai fi îndrăznit să ridice glasul. Şi apoi, să nu uităm vinurile ce se aflau acolo, pregătite anume, vinuri în ale căror valuri Filozoful s-ar fi putut lesne îneca dacă i-ar fi trecut totuşi prin minte să protesteze în vreun fel.

Erau acolo licori focoase şi răcoritoare, trimise anume de mire pentru delectarea prietenului său. Aşadar, timp de o oră, strădaniile culinare ale doamnei Berry, care duraseră însă ore în şir, îl reduseră pe Ripton la tăcere. Tînărul se ospăta şi prindea puteri pentru ca în dimineaţa următoare să uite de el, de lume şi de tot. Era în culmea

emoției și înfrînat peste măsură. Tocmai isprăvise de băut o sticlă de vin roșu și, cu obrajii îmbujorați de plăcere, asculta entuziasmat ce-i spunea cumpătatul său prieten. N-avea altceva mai bun de făcut decît să asculte și să bea.

Eroul nu-i dădea voie să strige „Victorie !" și îi interzisese categoric orice toast. Cît despre elocvența lui Ripton, ce să mai vorbim ? Alimentată în permanență cu vinul uleios ce o înflăcăra, se transformase într-o adevărată forță a naturii ce dădea să irupă din pieptul băiatului de parcă ar fi suferit, sărmanul, de un fel de gigantism al emoției înăbușite.

Din cînd în cînd, Ripton se ridica de pe scaun, dar se prăbușea neputincios la loc. Chicotea pe înfundate, auzind instrucțiunile stricte și autoritare ale prietenului său, se bătea cu pumnii în piept, își întindea brațele, căsca, într-un cuvînt se comporta într-un mod atît de neobișnuit încît pînă la urmă, observînd cum stau lucrurile, Richard se văzu silit să-l pună la punct.

— Pe cinstea mea, exclamă el, s-ar părea că nu-nțelegi nimic din ce-ți spun eu !

— Ba te urmăresc cuvînt cu cuvînt, răspunse Ripton într-un suflet, profitînd de această scurtă pauză. Mă duc glonț la babacu' tău și-i zic așa : „Sir Austin, ți-a venit și dumitale ceasul să fii un tată fericit..." A, nu, nu, să nu te temi, Ricky ! Îl lămuresc eu pe bătrîn !

Atunci comandantul său îi zise :

— Ia seama la mine și fii serios ! Ai face mai bine să nu pleci în seara-asta. Pleacă mîine în zori, cu trenul de șase. Dă-i scrisoarea mea. Fii atent ce-ți spun, dă-i scrisoarea și nu scoate nici un cuvînt pînă începe el să vorbească. O să încrunte din sprîncene, apoi sprîncenele or să revină la poziția lor normală, dar de spus n-o să spună mare lucru. Îl cunosc eu bine. Dacă te-ntreabă de ea, vezi, nu fii prost și spune-ți părerea așa cum se cuvine...

Pe lumea aceasta nu exista dop în măsură să înăbușe elocvența lui Ripton, atunci cînd cineva aducea vorba de Lucy. „E un înger !" strigă el din tot sufletul. Richard îl mai domoli puțin.

— Ți-am spus să vorbești cu măsură ! Nu te mai avînta așa ! Poți să-i spui cît de bună și blîndă este floarea mea scumpă de crin. Asta da ! Și, ai grijă, lămurește-l bine că ea nu poartă nici o vină. Numai eu sînt vinovatul, căci eu am silit-o să se mărite cu mine. Dacă pe Lady Blandish

n-o găsești la Raynham, du-te imediat la ea. Ei poți să-i spui ce vrei. A văzut-o pe Lucy așa că știu ce părere are despre ea. Te duci apoi la fermierul Blaize. Ți-am spus cred că, printr-o pură întîmplare, Lucy e nepoata lui. Oricum, n-a locuit prea mult la fermă ! Copilăria și-a petrecut-o la mătușa Desborough, în Franța, și mă-ntreb mereu cum se face că e rudă cu fermierul cînd între ei nu există nici o asemănare. Sărmana mea fetiță, n-a avut parte nici măcar să-și cunoască mama ! Da, da, Ripton, du-te apoi imediat la domnul Blaize și vorbește-i cum ți-am spus. Tratează-l ca pe un gentleman. Dacă te porți frumos cu el o să fie și el civilizat cu tine. Chiar dacă mă insultă cumva, de dragul meu și al lui Lucy, tu totuși poartă-te frumos cu el. Auzi ce-ți spun eu, băiete ? În regulă ! Apoi scrie-mi amănunțit tot ce-ai făcut și ce-ai vorbit. Poimîine îți voi trimite adresa mea. Apropo, după-amiază Tom sosește și el la Londra. Dacă afli ceva care crezi că merită să mi se comunice urgent, scrie-i imediat lui Tom să ia legătura cu mine, căci poimîine vine și el la noi. În orice caz, Rip, să nu care cumva să povestești la cineva cum am pierdut verigheta. Pentru nimic în lume n-aș vrea să afle Adrian de treaba asta. Nici acum nu-mi pot închipui cum am fost în stare s-o pierd. Dar cu cît calm a suportat biata fată totul ! Și ce minunat s-a purtat săraca !

Ripton strigă din nou cît îl ținea gura :

— Lucy e-un înger !, apoi, destupînd a doua sticlă de vin, adăugă : Ricky dragă, ai încredere în amicul tău, băiete ! Ha, ha, ha, zău că nici prin minte nu-mi trecea ce-aveai de gînd cînd te-am văzut cum o-ncolțișeși pe bătrîna Berry. Mai băiete, tare aș vrea să-mi dai voie să închin și eu un pahar în sănătatea ei !

— Atunci în sănătatea Penelopei, spuse Richard, muindu-și doar un pic buzele în vin.

Trăsura aștepta în fața porții. Doi flașnetari siniștri, scîrțiind aceeași melodie, și o trupă de cîntăreți ambulanți (cărora, grație mirosului lor ascuțit, nu exista nuntă să le scape) conlucrau într-o deplină armonie la producerea celor mai îngrozitoare disonanțe. Nervii eroului, și așa destul de încercați, începură să cedeze. Simți cum îl cuprinde furia și trimise miresei mesaj după mesaj, îndemnînd-o să vină jos cît mai curînd.

În cele din urmă, tînăra mireasă își făcu apariția învești mîntată în haine de călătorie. Ochii umezi încă de lacrimi îi erau luminați de un zîmbet.

Cînd pătrunse în cameră, doamna Berry fu invitată să bea un pahar de vin și, în timp ce Ripton îi umplea paharul, proprietăreasa avu prilejul să-și dea seama în ce hal se afla băiatul. Lucrurile se precipitau.

În fine, mireasa o sărută pe doamna Berry, care cuprinsă de mărinimie se muie pe loc și-l sărută și ea pe mire. La rîndul ei, Lucy îi întinse mîna lui Ripton, rostind cu glas melodios :

— La revedere, domnule Thompson.

Grația desăvîrșită cu care murmurase fata aceste cuvinte, îl convinse pe Ripton că lucrul cel mai înțelept pe care l-ar fi putut face, înainte de a-și rosti înfocatele urări de fericire, era să se așeze înapoi pe scaun.

— Stați liniștiți, mă ocup eu de el, șopti doamna Berry, privindu-i cu subînțeles pe cei din jur.

— Adio, Penelopa ! strigă Richard din cupeu. Voi cere poliției să-ți caute pretutindeni soțul !

— Ah, scumpii mei, la revedere, la revedere și cerul să vă binecuvînteze !

Biata Berry se cutremură la gîndul că rămîne iarăși singură. În urma suitei ce-i condusese pe miri pînă la cupeu se afla Ripton, care, tot hlizindu-se cu gura deschisă pînă la urechi, se pomeni cu un pantof ponosit în obraz, zvîrlit, se pare, după nuntași de vreuna din slujnicele entuziaste ale proprietăresei.

Batistele albe fluturară în vînt pînă ce despărțirea se transformă treptat în semne șterse de adio și încet, încet nu se mai văzu nimic. Trăsura își luase zborul. Cînd deodată, doamna Berry își dădu seama că uitase un lucru esențial. Cuprinsă de disperare începu să facă semne cu mîna și-l îmboldi pe Ripton să țipe din răsputeri după vizitiu, după care dădu fuga înapoi în casă. Richard era foarte grăbit, dar la îndemnul miresei îi porunci vizitiului să stea pe loc și să aștepte.

În clipa următoare, pe poarta casei țîșni străvechiul ghemotoc de volane și dantele, străbătu iute grădinița, trecu strada, se poticni un minut cu sufletul la gură, după care, alergă mai departe pînă la trăsură. Acolo, așa cum era cu capul gol, dădu la iveală o carte veche și scorojită, cu

paginile mototolite și pătate de ulei, și, de-abia ținîndu-și respirația, exclamă :

— Ia fata mea ! Nu te sinchisi că arată așa de jerpelită ! Alta mai nouă n-am avut. Citește-o cu atenție și ia aminte !

Apoi depuse obiectul în poala miresei și, dîndu-se în lături, făcu semn vizitiului să pornească.

Pe Richard darul de nuntă al doamnei Berry îl amuză copios. Ba chiar și Lucy uită de gîndurile ei negre cînd citi titlul cărții. Căci iată cum suna el : *Doctorul Bucătaru despre arta culinară în gospodărie.*

CAPITOLUL XXXI

Filozoful își face apariția în persoană

Graba cu care se retrăseseră curioșii de la geamuri, dispariția flașnetelor și a cîntăreților ambulanți, în fine, atmosfera de liniște și pace ce se așternuse în jurul locuinței doamnei Berry dovedeau cu prisosință că micuțul Cupidon părăsise locurile acelea pentru a secătui de viață și pe alți muritori.

Ripton se cam împleticea pe picioare. Dusă pe gînduri, doamna Berry îl luă de braț și, împreună, se întoarseră în cameră unde o aștepta înfruntarea cu conștiința ei, nemiloasă ca un creditor. Între timp, înțeleptul spiriduș îi luase cu asalt fortăreața rămasă fără apărare și din vîrful imensului tort de nuntă, unde era cocoțat, dădea trist din cap, privind țintă la femeia vinovată. Cuprinsă de emoție, aceasta își netezi șorțul și suspină din adîncul inimii. Oricum, să nu-și închipuie cineva că regreta în *vreun* fel complicitatea ei la cele întîmplate. E-adevărat, era dispusă să verse torente de lacrimi, dar numai o pedeapsă exemplară ar fi putut-o îndupleca pe criminală să se pocăiască ; ba e foarte posibil că, sub apăsarea pedepsei, ea și-ar fi iubit și mai mult păcatul, căci este bine știut că firile păgîne din naștere sînt înzestrate cu o tenacitate extraordinară. Doamna Berry oftă, dădu din cap și își țintì și ea creditorul cu privirea.

„Of, of, creatură nesăbuită și poznașă ce ești, murmură ea. Te crezi un gentleman bătrîn și tare înțelept !“ La

auzul acestor reproşuri, el o întrebă dacă-şi dă seama ce-a făcut. Ea îi dădu răspunsul omului fatalist. Atunci el încercă s-o sperie, avertizînd-o ce consecinţe grave poate avea complicitatea ei. Femeia găsi cu cale să se apere, invocînd nunta la care contribuise din plin. „Acum nu mai e nimic de făcut. Faptu-i consumat", îl lămuri ea. „Cum să regreţi un lucru cînd te simţi atît de împăcat că l-ai dus la bun sfîrşit ?" Văzînd cu cine are de-a face şi convins că numai viitorul este în măsură să dea pedeapsa cuvenită unui specimen atît de îndărătnic, creditorul se hotărî să aştepte în pace faptele ce vor veni şi, ghemuindu-se tăcut în vîrful tortului miresei, îşi aţinti degetul spre caverna sumbră şi adîncă pe care o săpase Ripton în corpul măreţului edificiu.

Elocventa aluzie fu înţeleasă pe loc.

— Doamne, Doamne, strigă proprietăreasa, ce tort mare şi cînd te gîndeşti că nu există un om căruia să-i trimit o bucăţică !

Între timp, Ripton îşi reluase locul la masă şi îmbrăţişa cu aceeaşi fervoare carafa cu vin roşu. Senzaţia limpede de încîntare ce-l stăpînise pînă acum se transformase într-un gaizer clocotitor de euforie ceţoasă. Fremăta de bucurie, se bălăbănea întruna şi dădea prietenos din cap, cu privirile pierdute în gol. După lungi eforturi, mîna ce ducea la gură cupa cu vin fu smulsă din mrejele nimfei Gravitaţia, care, văzînd cum stau lucrurile, îşi concentră imediat forţa de seducţie asupra întregei lui fiinţe.

— Ha, ha, ha, chiui el peste cîteva minute, gata, gata să cedeze îmbrăţişărilor nimfei. Căci de-abia acum înţelegea Ripton ce voise să spună proprietăreasa.

— Da' de ce rîzi, tinerele ? îl iscodi ea cu glas matern, văzîndu-l în ce hal se află.

Ripton îşi sprijini pieptul de colţul mesei şi-şi propti nasul într-un pui dolofan, după care izbucni şi mai tare în rîs.

— Ştii că-mi placi, asta-i bună, spuse el, revenindu-şi în fire. Auzi, n-are prieteni !

Şi continuă să se clatine sub ochii miraţi ai doamnei Berry.

— Da' eu n-am zis „prieteni"! Eu am zis că nu ştiu pe nimeni cui să-i dau să guste din prăjitura asta, îl puse ea la punct.

La care, Ripton răspunse :

— Ei, atunci pune un grifon în vîrful tortului şi ornează-l pe de lături cu două spice de grîu !

— Blazonu' lui, care va să zică... murmură doamna Berry mieroasă.

— Da, da, cel mai vechi baronet din toată Anglia, spuse tînărul, fluturîndu-şi mîna.

— Oare aşa să fie ? îl îmboldi doamna Berry, curioasă.

— Păi, crezi oare că-l cheamă Richards ? Ei, ce să-i faci, trebuia să fim tare discreţi. Iar ea... ea e cea mai minunată creatură ! Să n-aud pe cineva c-o vorbeşte de rău !

— Ei, lasă, tinerele, n-ai de ce să-i plîngi de milă, spuse doamna Berry. Am vrut şi eu să-nchin un pahar în sănătatea lor, numai că tare m-aş bucura să ştiu care-i adevăratul lor nume. Că dac-o fac şi pe-asta mă duc liniştită la treburile mele ! Sper că n-o să mă opreşti din drum !

La auzul acestor cuvinte, Ripton sări brusc în picioare.

— Vreţi să beţi în cinstea lor ? exclamă el binedispus. Îşi umplu paharul şi fu cuprins pe loc de o volubilitate pe care numai licoarea bahică o poate inspira. Apoi toastă în sănătatea lui Richard şi a lui Lucy Feverel de la Raynham Abbey. Şi, pentru a dovedi întregii lumi cît preţ punea el pe toastul acesta, Ripton sorbi cupa dintr-o înghiţitură. Asta îl dădu gata. Era ameţit de-a binelea. Odată cu ultima rază de lumină ce-i mai licări în minte, tînărul se rostogoli pe sofa unde rămase lat.

La numai cîteva minute după dovada aceasta de fidelitate faţă de mire şi mireasă, slujnica doamnei Berry pătrunse în cameră şi o înştiinţă că jos se afla un gentleman care întreba de tînărul care a plecat. Fata îşi găsi stăpîna cu un pahar în mînă. Tremurul uşor al paharului şi întreaga înfăţişare a proprietăresei dovedeau că aceasta este teribil de neconsolată şi se află în pragul unei crize de isterie.

Gîfîia din greu ca şi cum odată cu prima înghiţitură de vin, nemilosul spiriduş-creditor pusese stăpînire pe ea. Cuprinsă de o oribilă exaltare, doamna Berry striga într-una că e complet distrusă, lucru ce reieşea limpede din întreaga ei înfăţişare. Ei bine, în faţa acestui acces inexplicabil de disperare, înţelegătoarea slujnică se simţi obligată să-i adreseze cuvintele de compasiune pe care doamna Berry ar fi dorit să şi le spună singură. Şi preludiul ex-

ploziei de autocompătimire ironică și demonică răsună pe dată. Atunci, biata slujnică o preveni grijulie că, de bună-seamă, gentlemanul ce o aștepta jos avea să audă totul. Doamna Berry își duse mîna la inimă și-i ordonă fetei să-l aducă urgent pe gentlemanul cu pricina la ea pentru a se convinge singur în ce hal se află. Porunca fu rostită de două ori.

Fata procedă întocmai cum i se spusese, iar doamna Berry, curioasă să vadă cum arată, folosi oglinda în tăcere, străduindu-se să-și mai dreagă niţel chipul. Îl acoperi pe Ripton cu un șal, iar în clipa în care gentlemanul pătrundea în cameră, s-ar putea spune că proprietăreasa redevenise calmă și liniștită.

Personajul cu pricina nu era altul decît Adrian Harley în persoană. Ajunsese aici graţie unei scurte discuţii cu Tom Bakewell și, de cum văzu masa și imensul tort de nuntă, înţelese pe loc cum stau lucrurile. Doamna Berry îl rugă să-i facă cinstea să ia loc.

— Frumoasă dimineaţă, doamnă; începu Adrian.

— A fost frumoasă, răspunse doamna Berry, privind cu coada ochiului spre fereastră. Gîfîia așa de tare de-ai fi zis că o să-i iasă inima din piept.

— Superbă primăvară, continuă Adrian, studiindu-i calm înfăţișarea.

Epitetul pe care doamna Berry intenţiona să-l atribuie primăverii se volatiliză într-un suspin. Se vedea limpede că e de nenorocită. Dar pe măsură ce disperarea femeii creștea, Adrian devenea din ce în ce mai vioi și binedispus. Din cele văzute pînă acum își dădea seama că vinovata pocăită ce tremura în fața lui, încercînd să-și țină în frîu disperarea, avea să-i dezvăluie un lucru neobișnuit. Și cum Adrian nu se simţea niciodată mai în elementul lui ca atunci cînd îi pica în mînă vreun biet păcătos sau un ticălos abject cuprins de remușcări și umilință, amabilitatea ce i se citea acum pe chip reuși s-o înșele de minune pe doamna Berry.

— Aceasta este reședința domnului Thompson, dacă nu mă înșel, spuse el, iscodind masa cu privirile.

Capul și ochii doamnei Berry îi dădură a înţelege că aceasta nu era reședința domnului Thompson.

— Nu ?! se miră Adrian și-și roti curios ochii de jur-împrejurul camerei. Domnul Feverel a plecat bănuiesc, nu-i așa ?

La auzul acestui nume, doamna Berry tresări şi în loc de răspuns începu să tremure zguduită de convulsii, în vreme ce braţele i se prăbuşeau neputincioase pe genunchi.

— Valetul domnului Feverel mi-a spus, continuă Adrian, că-l voi găsi negreşit la dumneavoastră. Credeam că e aici împreună cu domnul Thompson, prietenul său, dar am senzaţia că am sosit cam tîrziu. Sindrofia s-a terminat. S-ar părea că aici a fost o petrecere... O petrecere între burlaci, nu-i aşa, doamnă ?

În prezenţa unui tort de nuntă, observaţia lui Adrian ascundea fără doar şi poate o ironie mult prea usturătoare pentru ca doamna Berry să se mai poată stăpîni. Străduindu-se să-şi ia un aer cît mai binevoitor şi totodată adecvat împrejurărilor, proprietăreasa spuse :

— Sir, pot îndrăzni să vă rog sau, ca să zic aşa, să-mi faceţi cinstea să-mi spuneţi cum vă cheamă ?

Domnul Harley îi îndeplini dorinţa.

Gemînd, copleşită de nemilosul adevăr, doamna Berry continuă :

— Atunci dumneavoastră sînteţi domnul Harley, care va să zică... Ah, şi-aţi venit după domnul... ?

Ei bine, Richard Feverel era gentlemanul pentru care se deplasase pînă aici domnul Harley.

— Vai şi iar vai, vreţi să spuneţi domnul Richard Feverel de la Raynham Abbey, nu-i aşa, întrebă proprietăreasa.

Foarte amuzat, Adrian o asigură că Richard fusese într-adevăr născut şi crescut în acele locuri.

— Şi tatăl său e Sir Austin, nu-i aşa ? se lamenta în dosul batistei, maldărul de volane şi dantele.

Adrian îi confirmă descendenţa lui Richard.

— Ah, ce-am făcut, ce-am făcut, strigă ea, albă ca varul la faţă. Mi-am căsătorit copilaşul şi în felul ăsta mi-am luat singură bucăţica de pîine de la gură ! Vai, vai, domnule Harley, te ştiu de cînd erai numai atîtica şi umblai în pantaloni scurţi ! Şi dacă am ajuns în halul ăsta e numai pentru că sînt moale ca o cîrpă. Nu sînt în stare să refuz pe nimeni. Priveşte tortul, domnule Harley !

— Un tort de nuntă, doamnă ? ! spuse Adrian, urmîndu-i calm instrucţiunile.

— E tortul miresei, domnule Harley !

— Dumneavoastră l-aţi pregătit, doamnă ?

Calmul desăvîrşit cu care fusese rostită întrebarea o copleşi de tot pe doamna Berry. Sperase să evite calvarul unei destăinuiri, dîndu-i a înţelege prin gesturi simbolice că avusese loc o nuntă. Dar acum, doamna Berry nu mai era în stare de aşa ceva.

— Nu l-am făcut eu, domnule Harley, răspunse ea. Tortul a fost cumpărat, iar despre mine aflaţi că sînt o femeie pierdută ! Cine ar fi crezut pe timpuri, cînd duceam un prunc în braţe, c-o să vină ziua să-l căsătoresc în propria mea casă ? Oi, oi, cum să nimerească el tocmai la mine ! Oare nu vă mai aduceţi aminte de bătrîna lui doică ce l-a purtat în braţe şi-apoi l-a părăsit peste noapte fără să aibă nici o vină, săraca ? Am plecat atunci cînd aţi pătruns dumneavoastră în pivniţa lui Benson şi-aţi băut atîta vin de Madera de vă cherchelişeraţi de tot. Ce mai, mi-aduc aminte de toate astea de parc-ar fi fost ieri ! Benson s-a înfuriat aşa de tare că urla întruna c-o să vă bată cu cravaşa. Eu, săraca, l-am ajutat să vă urce în pat. Ei bine, iat-o pe doica de atunci în carne şi oase, domnule Harley!

Adrian zîmbi cu placiditate la auzul acestor amintiri de pe vremea cînd mai era încă un june fără de prihană.

— Bine, doamnă, dar tot nu înţeleg, insistă el, vrînd cu tot dinadinsul s-o pună pe Berry la grele încercări.

— Chiar nu-nţelegeţi nimic, stimate domn, îl imploră ea, cufundîndu-se pe loc într-o muţenie patetică.

Bineînţeles, acum totul era limpede. În sinea lui, Adrian blestema amarnic nerozia şi începuse deja să analizeze consecinţele celor întîmplate. Îşi păstra totuşi acelaşi aer naiv, zîmbea imperturbabil ca de obicei, făcînd gropiţe în obraz, într-un cuvînt era cît se poate de demn şi degajat.

— Totuşi, despre ce e vorba, doamnă ? o iscodi el mai departe.

Doamna Berry nu se mai putu abţine şi dădu în vileag toată povestea :

— Evenimentul s-a petrecut azi-dimineaţă, dom'le, la biserică, în jur de ora unşpe jumătate. Mirii au prezentat dispensă !

Aceste informaţii îl obligară, în fine, pe Adrian să recunoască că la mijloc era vorba de o nuntă.

— Înţeleg, replică el, la fel de calm. S-a căsătorit cineva în dimineaţa aceasta. Dar despre cine e vorba ? Despre domnul Thompson sau despre domnul Feverel ?

Doamna Berry se duse pîș, pîș pînă la sofaua unde zăcea Ripton și, trăgînd șalul de pe el, exclamă :

— Priviți, domnule, seamănă oare gentlemanul ăsta cu un tînăr proaspăt căsătorit ?

Adrian îl studie pe apaticul Ripton cu gravitatea unui filozof.

— Vreți să spuneți că azi-dimineață, gentlemanul acesta a fost în stare să se deplaseze pînă la biserică ? întrebă el.

— Da, căci atunci avea mintea limpede și era stăpîn pe picioarele lui, încercă să-l convingă doamna Berry.

— Bineînțeles, doamnă, bineînțeles !

Și Adrian ridică mîna nefericitului, lăsînd-o apoi să cadă jos. Adormitul nu schiță însă nici o mișcare de parcă era mort. Pe buzele lui Adrian înflori un zîmbet ironic.

— S-ar părea că azi-dimineață aveați toți mintea limpede și erați stăpîni pe voi, doamnă ! Cu alte cuvinte, principalul protagonist a fost domnul Feverel, vărul meu, nu-i așa ? L-ați căsătorit la biserica parohiei, prezentînd certificatul de dispensă, apoi v-ați întors aici, ați mîncat împărățește, iar domnul Feverel a plecat amețit de tot...

Doamna Berry se înfurie de-a binelea.

— Dar n-a băut nici o picătură, dom'le ! Tînăr mai cumpătat și mai chibzuit ca el nici că găsești pe lumea asta ! Să nu vă închipuiți cumva că domnu' Feverel s-a îmbătat. Era limpede la minte și se ținea pe picioare la fel de bine ca și dumneavoastră !

— Aha, se înclină tînărul înțelept în semn de recunoștință pentru amabila comparație. Numai că eu n-am vrut să spun că s-a-mbătat cu vin. Vroiam să spun că era în al nouălea cer. Mă refeream la altă ameteală !

Doamna Berry scoase un suspin. În fața unui asemenea argument îi era imposibil să mai găsească un răspuns. Adrian îi spuse să ia loc, o sfătui să nu se mai frămînte atîta și în cele din urmă îi ceru să-i povestească cu de-amănuntul cele întîmplate.

Uluită de calmul lui neobișnuit, proprietăreasa se supuse și procedă întocmai. Din cele ralatate de doamna Berry reieșea că ea este una și aceeași persoană care cu ani în urmă avusese îndrăzneala să-l privească pe baronet într-un moment în care acesta își smulsese masca, și de atunci trăia exilată la Londra, întreținîndu-se din mica pensie pe care i-o trimitea ca despăgubire fostul ei stă-

pîn. Ei bine, ea era femeia cu pricina și de cîte ori își amintea de asta îi venea să blesteme providența pentru că o înzestrase cu o fire așa de miloasă. Cum era să-l recunoască oare pe pruncul de odinioară acum cînd se făcuse bărbat în toată firea ? Pătrunsese în casa ei sub un nume fals fără să-i sufle măcar o vorbă despre familia lui ! A venit ca orice muritor de rînd, deși felul cum se atașase din prima clipă de el o cam pusese pe gînduri. Băiatul venise însoțit de o tînără lady, nespus de frumoasă. Și, în fond, ce motiv ar fi avut ea să le întoarcă spatele cînd povestea lor părea atît de firească și de nevinovată ? Ce rost avea să se amestece și să le întunece tinerețea cînd în viața asta avem atît de rar prilejul să cunoaștem fericirea ? În fine, pînă la urmă, doamna Berry îi istorisi și întîmplarea cu verigheta.

— O simplă smucitură, suspină vinovata, și inelul meu s-a dus !

Nu bănuia nimic, sărmana, și-apoi numai ea știa cît se căznise să-și semneze numele în registrul sacristiei, așa că nici gînd să mai apuce să tragă cu ochiul la numele celor ce semnaseră înaintea ei.

— Mi-aș permite să afirm că regretați profund fapta dumneavoastră, zise Adrian.

— Cum să nu, *sir*, gemu Berry. Îmi pare tare rău !

— Ei și atunci sînteți dispusă să faceți totul pentru a vă îndrepta greșeala, nu-i așa, doamnă ?

— Bineînțeles, bineînțeles, dom'le, încuviință ea solemn.

— Aș zice chiar că aveți obligația morală s-o faceți. Cu atît mai mult cu cît îi cunoașteți și familia. Dar spuneți-mi, vă rog, unde-au plecat cei doi nebuni să-și petreacă luna de miere ?

Doamna Berry răspunse prompt :

— În Insula... dar se opri imediat, ieșind rușinată din mlaștina josnică în care alunecase. De fapt, eu nu prea știu unde s-au dus, *sir* ! întoarse ea vorba. Căci oricît s-ar fi căit de faptele ei, Berry era convinsă că însurăței ei scumpi trebuiau să-și urmeze nestingheriți calea. Nimeni n-avea voie să le întunece clipele de binecuvîntată fericire pe care numai tinerețea le poate dărui. Mîine, dom'le Harley, mîine o să vă spun mai multe... Astăzi însă nu pot !

— Încîntător loc ! zise Adrian zîmbind, cînd văzu cu ce pradă ușoară are de-a face.

După o serie de calcule, tînărul înțelept ajunse la concluzia că mirele își adusese mireasa în casa doamnei Berry exact în ziua cînd plecase din Raynham. Era limpede că totul fusese ticluit și pus la cale dinainte. La bătrîna Berry, băiatul nimerise din întîmplare. În orice caz, pe creatura aceea tînără, Richard n-o întîlnise tot întîmplător.

Văzînd-o pe Berry că nu mai conteneşte tot rugîndu-l să-i salveze pensia și odată cu ea și pe tinerii căsătoriți, Adrian exclamă :

— Bine, doamnă ! Stați liniștită și nu vă faceți nici o grijă ! Am să-i comunic lui Sir Austin că, blîndă din fire cum sînteți dumneavoastră, n-ați fost decît un simplu instrument în toată afacerea aceasta și, ca atare, nădăjduiți că dînsul va binecuvînta căsătoria celor doi. Dealtfel, Sir Austin sosește mîine la Londra. Totuși, fie dumneavoastră, fie domnul Thompson trebuie să discutați negreșit cu el în seara-asta. Administrați-i amicului nostru ce zace întins pe sofa un vomitiv slab și-l veți pune imediat pe picioare. Apoi, făceți-i o baie bună, dați-i o cămașă curată și tînărul e gata de drum. Nu cred că e cazul să amestecăm și numele dumneavoastră în toată povestea asta. Puneți-l pe băiat la punct și expediați-l la Bellingham cu trenul de ora șapte. Odată ajuns la Raynham, se descurcă el. Pe întuneric, cunoaște drumul mai bine ca la lumina zilei. Trimiteți-l acolo să povestească el cum s-au petrecut lucrurile. Dar nu uitați, unul din voi trebuie să plece urgent la Raynham !

Nefericitul care ducea vestea era pierdut. Adrian știa că cei doi vor lupta din răsputeri să-și salveze pielea, iar lupta însemna renunțarea la orice scrupul. Gîndul acesta îl umplea de bucurie. „La revedere !“ spuse el entuziasmat.

Cu un gest înduioșător, doamna Berry încercă să-l oprească din drum.

— Domnule Harley, nu mă refuzați sper, luați o felie de tort, nu-i așa ?

— Vai doamnă, dar cum v-aș putea refuza ? exclamă Adrian, întorcîndu-se sprinten spre voluminoasa prăjitură. Mai mult chiar, pretind să-mi oferiți o bucată cît mai mare. Richard are o mulțime de prieteni care vor fi încîntați să se înfrupte din tortul lui de nuntă. Tăiați o felie zdravănă, doamnă, și aveți bunătatea și împachetați-mi-o

într-o hîrtie. Eu voi fi fericit să fiu mesagerul acestui pachet. Fiecare își va primi porția în funcție de gradul de intimitate în care se află cu Richard !

Doamna Berry se puse pe treabă. În timp ce tăia tortul, albeața glazurii îi sugera parcă duioșia și inocența neajutorată a miresei, așa că începu s-o laude cu foc pe Lucy și-i mărturisi lui Adrian fără ocol că nu regreta nimic din cele întîmplate.

— Ce mai, poți să zici că-s făcuți unul pentru altul, se jura ea. Ce frumoși și plini de suflet mai sînt amîndoi, și ce nevinovați săraci ! Mare, mare păcat și-ar mai face cine-ar încerca să-i despartă ! exclamă ea din tot sufletul în concluzie.

Adrian o asculta cu un aer cît se poate de serios. Luă enormul pachet, îi promise că-i va îndeplini toate dorințele, după care o părăsi. Tînărul înțelept plecase de mult, dar doamna Berry tot îl mai binecuvîntă pentru inima lui bună.

„Ei bine, iată cum piere „sistemul !" comentă Adrian de îndată ce ajunse în stradă. Profeții pot să urle acum în voie ! „Sistemul" și-a dat obștescul sfîrșit într-un mod cît se poate de respectabil pe un pat de nuntă ! Orice s-ar zice, eu n-aș fi fost în stare să prezic monstrului una ca asta. Pînă una alta, însă, șopti el, atingînd plin de gravitate pachetul, hai să ne grăbim să răspîndim semințele coșmarului !"

CAPITOLUL XXXII

Procesiunea tortului de nuntă

Adrian primise vestea căsătoriei lui Richard cu o indiferență desăvîrșită și reușise să-și păstreze în chip admirabil demnitatea de filozof. Căci pentru cel ce a atins piscurile senine ale înțelepciunii, de unde întreaga lume i se înfățișează ca o adunătură de nerozi, obiectele minuscule ce roiesc bezmetice la picioarele lui nu-l mai uimesc defel cu noutatea gesturilor lor. Sobrietatea sau exuberanța acestora i se par la fel de comice, în timp ce accesele lor de sminteală îl amuză și mai tare.

Pe aceste culmi de eminență intelectuală își ridicase tînărul înțelept citadela în care trăia din anii cei mai fragezi. Mirarea n-a zguduit niciodată temeliile acestui edificiu, iar invidia față de cei din sfere mai înalte nu l-a putut ademeni să renunțe la trăinicia fortăreței sale. Și aceasta pentru simplul motiv că el nu credea în existența unor sfere mai înalte. Acrobații pe care-i vedea cățărîndu-se pe frînghii, atîrnînd dincolo de piscurile sale, se prăbușeau pe loc în gol, iar baloanele de aer ce luau cu asalt Empireul rătăceau pînă la urmă purtate de vînt la întîmplare. Astfel, tînărul înțelept rămînea mai departe calm pe domeniile sale modeste, dar totuși solide, și se străduia să împace propria sa moralitate cu legea, conștiința lui cu moralitatea, se străduia, în fine, să facă în așa fel încît confortul și conștiința să formeze un tot armonios. Ar fi nedrept să spunem că el se izola de bunăvoie de semenii săi ; dimpotrivă, compania acestora reprezenta pentru el unica distracție. Ca mai toți oamenii ce-și petrec viața contemplînd mereu același obiect, Adrian devenea o ființă posomorîtă cînd rămînea de unul singur.

Studiul permanent al varietăților însuflețite ale obiectului de mai sus îl stimula însă în suficientă măsură pentru a considera viața un spectacol agreabil, iar jocul slăbiciunilor la care el renunțase de bunăvoie pentru a-și păstra poziția elevată îi oferea un spectacol pe care-l savura cu deplină seninătate la alții. La fel stăteau lucrurile și cu mirarea pe care i-o stîrnise fapta nebunească a lui Richard. Deși pe Adrian evenimentul îl lăsase rece, ardea totuși de nerăbdare să vadă ce impresie va produce asupra semenilor lui rude.

Și în timp ce străbătea drumul, purtînd sub braț feliile de tort răzbunătoare, Adrian încerca să-și imagineze reacția fiecărui personaj în parte : surpriză, mirare, ba chiar groază. În același timp, se simțea el însuși puțin decepționat. Căci patronul său proiectase o călătorie. Un lung turneu ce începea la Paris și culmina în Alpi, urmat de o escală mai lungă la Roma. Călătoria aceasta încîntătoare avea menirea să-i înfățișeze lui Richard marile trasee ale istoriei, în speranța că ele vor reuși să-l smulgă din mrejele fascinante ale plăcerilor josnice. Cu spiritul complet înviorat, Richard ar fi trebuit să arate, după acest periplu, ca o ființă renăscută. Totul fusese plănuit în lipsa lui, pentru ca surpriza să fie deplină.

Ei bine, pentru Adrian, călătoria aceasta echivala cu visul de iubire al tinerilor de rînd. Înlocuia nebunia acestora și am putea spune că reprezenta idila lui. Era aidoma iluziilor frenetice pe aripile cărora tinerețea cutreieră nestingherită eterul, dar care, pe măsură ce înaintăm în vîrstă și devenim prea greoi pentru a mai putea zbura, se transformă în mici tabieturi și pasiuni ce ne poartă cu pas încet dar sigur spre țintirim, asemeni unei mîrțoage îndărătnice. Adrian nu mai călătorise niciodată pînă atunci. Știa însă că idila lui este teribil de prozaică și are neajunsuri pămîntești pe care numai talismanul atotputernic al protectorului său le-ar putea înlătura.

Alpii și-ar fi pierdut măreția dacă în peisaj n-ar fi apărut și un fermier servil, căci pentru a lansa sentințe moralizatoare la adresa antichității, Adrian trebuia neapărat să se sprijine pe puful imperial al pernelor lui Mamon.

Să alergi după plăceri și să accepți lipsa de confort, așa cum fac tinerii zvăpăiați care, de dragul femeii iubite, sînt în stare să trăiască într-un bordei și să se hrănească cu pîine uscată, ar fi însemnat în cazul lui Adrian să te lași pradă mizeriilor unei vieți de cerșetor. Dulcea lui iubită se cuvenea să-l întîmpine cu toată pompa și strălucirea pe care o meritau emoțiile sale alese. Altfel se putea lipsi de ea. Cu alte cuvinte, tînărul înțelept nutrise o pasiune zadarnică și, orice s-ar zice, dădea dovadă de multă tărie de caracter dacă în aceste momente, cînd s-ar fi cuvenit să-și vadă visul cu ochii, mai era în stare să contemple atît de resemnat spectrul fantastic al deliciilor culinare pariziene și al antichităților romane ce se mistuiau în fața lui asemeni unei himere părelnice. De bună seamă, nici un filozof nu s-ar fi comportat poate atît de demn în atari împrejurări.

Hippias a fost primul care a intrat în posesia unei felii de tort. Adrian l-a găsit la hotel, citind lîngă fereastră. Înfruntase micul dejun cu mai mult succes ca de obicei și acum aștepta nerăbdător prînzul la care-l invitase familia Forey. S-ar fi zis că timiditatea care-i dădea tîrcoale în astfel de ocazii, îl lăsa acum în pace.

— Ah, Adrian, mă bucur enorm că ai venit, exclamă el, umflîndu-și pieptul. Foarte amabil din partea ta ! Mă temeam că va trebui să merg călare pînă la familia Forey. Așa însă vom traversa parcul împreună. E teribil de pe-

riculos să mergi pe jos de unul singur pe străzile Londrei. Cojile de portocale nu mai dispar niciodată. Doar legea le-ar putea veni de hac. Uite, nu mai departe ieri am alunecat pe o coajă de portocală în timp ce mă aflam în Piccadilly. Pe cuvînt de onoare că așa a fost ! Credeam că mi-a sunat ceasul. Am scăpat ca prin minune.

— Sper că nu duci lipsă de poftă de mîncare ? întrebă Adrian.

— Oricum, după o plimbare prin parc sînt convins că voi avea poftă de mîncare. Dealtfel, parcă a și început să-mi fie foame, ciripi Hippias.

— Sînt încîntat de ce-mi spui, răspunse Adrian și începu să desfacă pe genunchi pachetul primit de la doamna Berry. Ei bine, Hippias, cum ai defini tu prostia, exclamă el dintr-odată, lăsînd pachetul deoparte și privindu-l iscoditor pe Hippias.

— Hm... medită acesta, căci îi plăcea grozav să-și dea aere de oracol cînd i se puneau asemenea întrebări. Ei bine, eu aș numi prostia „O alunecare iremediabilă" !

— Excelentă definiție, cu alte cuvinte o coajă de portocală, vrei să zici ! Odată ce-ai călcat pe ea, viața și mădularele îți sînt în pericol și numai un miracol te mai poate salva ! Cred că n-ai face rău să-i comunici și Pelerinului acest aforism. Bine, perfect, dar ia spune-mi acum, care este după părerea ta culmea prostiei ?

Hippias își puse din nou mintea la contribuție.

— Întreaga specie umană alcătuită în totalitatea ei din indivizi ce stau cocoțați unul pe spinarea celuilalt, decretă el și începu imediat să chicotească satisfăcut de incisivitatea acestei definiții pline de amărăciune.

— Perfect, aplaudă Adrian, sau, altfel spus, în lipsa acestui monument al prostiei, un alt simbol asemănător cum ar fi, de pildă, obiectul pe care ți l-am adus eu !

Și Adrian dădu la iveală o bucată de tort.

— Monumentul prostiei în forma lui ambulantă, nu-i așa ?

— Tort ! ! ! exclamă Hippias, dîndu-se înapoi cu scaun cu tot pentru a dramatiza și mai mult dezgustul profund ce-l cuprinsese. Într-adevăr, ai perfectă dreptate! Numai nerozii sînt în stare să mănînce așa ceva. Dacă nu mă înșel, continuă el, cu privirile ațintite asupra tortului, ei bine, compoziția asta sinistră și înzorzonată este de fapt un tort de nuntă. Otrava cea mai tare ! Pe cine vrei

să ucizi cu ea ? De ce umbli, mă rog, cu asemenea lucruri cînd ai de-a face cu mine ?

Adrian sună clopoţelul şi ceru valetului un cuţit.

— Dragul meu, nu vreau decît să-ţi ofer porţia ce ţi se cuvine. Ai rude şi prieteni de care nici măcar un miracol nu te mai poate salva. Dealtfel, tortul de nuntă reprezintă un obicei. S-ar părea că nimic nu exprimă mai bine decît el cinismul inconştient al minţii omeneşti. Căci atunci cînd indivizii au impresia că au cunoscut fericirea supremă a lumii noastre, ei se grăbesc pe dată să-şi exprime satisfacţia faţă de prieteni şi-i tratează cu asemenea delicatese. Procedînd astfel se pare că urmăresc (între timp Adrian luase cuţitul din mîna valetului şi se aşezase la masă să tranşeze tortul), ei bine, s-ar părea că ard de nerăbdare să le ofere şi prietenilor posibilitatea... dar atenţie, să umblăm cu grijă, edificiul acesta dulce pretinde o incizie foarte delicată... fiecare stafidă este strîns lipită de celelalte ingrediente... atunci nu-i oare limpede că tortul de nuntă este cea mai civilizată prăjitură din cîte se cunosc ? Ei bine, spuneam, dacă nu mă-nşel, că indivizii fericiţi ne trimit aceste dovezi de stimă şi iubire, urmărind fără doar şi poate... dar să fim atenţi, da, da, foarte atenţi, ca fiecare în parte să-şi primească porţia ce i se cuvine... Ei bine, intenţia amicilor noştri este de a ne împărtăşi şi nouă marea fericire ce-a dat peste ei şi pentru asta ne silesc să petrecem cîteva ore în Purgatoriu. Poftim, unchiule drag, aceasta este felia ce ţi se cuvine. E tot ce-am putut face fără cîntar şi greutăţi.

Şi Adrian depuse felia de tort în faţa lui Hippias.

— Ia-o de-aici, strigă Hippias plin de vehemenţă şi sări de pe scaun ca ars. Nu m-ating de ea nici în ruptul capului, s-o ştii ! Asta-i moarte sigură ! Tortul de nuntă e de o mie de ori mai indigest decît budincile sinistre ce se mănîncă la Crăciun. Cine-i nebunul care a fost în stare să facă una ca asta ? Cum a îndrăznit să-mi trimită mie tort ? E pur şi simplu o insultă !

— Dar nu te obligă nimeni să mănînci tort înainte de masă, spuse Adrian, arătîndu-i din nou felia. Numai că partea ce ţi se cuvine tot trebuie s-o iei ! N-ai decît să te prefaci c-o mănînci. Cel care a contribuit din plin la realizarea unei căsătorii nu poate refuza să se înfrupte din roadele străduinţei sale. După cîte am aflat, fecioarele numai torturi de nuntă visează ! S-ar părea că în acest fel,

prăjitura se consumă mai uşor. Dar, te rog să mă crezi, tortul de faţă este excelent, iar tu ai contribuit foarte mult la pregătirea lui. Aşa că ia-ţi, te rog, porţia ce ţi se cuvine !

Măsuţa pe care se afla felia de tort fu din nou împinsă spre Hippias. Acesta o ocoli de mai multe ori pînă ce, istovit de tot, se prăbuşi pe canapea şi începu să strige :

— Ei vezi, uite ce-ai făcut ! Mi-a pierit de tot pofta de mîncare. Adio apetit pe ziua de azi !

— Bine, vrei să-i spun atunci lui Richard că refuzi să guşti din tortul lui de nuntă ! exclamă Adrian şi, aşezîndu-şi amîndouă mîinile pe masă, privi ţintă în ochii unchiului său.

— Tortul lui Richard ? !

— Da, întocmai ! Richard, vărul meu şi nepotul tău. Richard, tovarăşul tău cel mai apropiat de cînd te afli la Londra. Ei bine, Richard s-a căsătorit dacă vrei să ştii ! Evenimentul s-a petrecut azi dimineaţă în jurul orei unsprezece şi treizeci, la biserica parohiei Kensington. Tinerii au prezentat dispensă de căsătorie, iar acum au plecat să-şi petreacă luna de miere pe Insula Wight. Minunat loc pentru asemenea ocazii ! Ei bine, *sir*, e cazul să vă înconoştiinţez că graţie contribuţiei dumneavoastră, experimentul a început !

— Richard s-a căsătorit ?

O asemenea veste necesita o reacţie corespunzătoare. Bietul Hippias era însă mult prea copleşit din pricina şocului pentru a mai fi în stare să gîndească sau să mai spună ceva. Mîna lui parcurse jumătate din drumul ce o despărţea de frunte, degetele se răsfirară, dornice să mîngîie suprafaţa în dosul căreia sălăşluia raţiunea, după care, mînă se prăbuşi neputincioasă la loc.

— Erai neştiutor la curent cu toată povestea, nu-i aşa ? Altfel nu-mi explic de ce ţineai atît de mult să-l aduci pe Richard la Londra sub ocrotirea ta !

— Richard căsătorit ? ! exclamă Hippias şi sări brusc de pe canapea. În fine, înţelesese despre ce e vorba. Dar cum se poate una ca asta ? Richard e încă un copil ! Nici n-a atins majoratul !

— Ai dreptate, aşa e ! Dar asta nu înseamnă că băiatul n-a fost în stare să se căsătorească. Toarnă minciuni ca un bărbat în toată firea, plăteşte taxele şi totul e în

regulă ! Ce importanţă mai are că este copil ? Orice vieţuitoare care poartă pantaloni poate obţine o dispensă de căsătorie în nobila noastră ţară ! Ba mai mult, interesele moralităţii cer ca formalităţile să fie foarte simple. Dar ia spune-mi, ai putea susţine oare că nu ştiai nimic de cele întîmplate ?

— Formidabil ! Ce glumă infamă ! Ascultă, domnule ! Ţi-aş recomanda să faci astfel de glume cu alţii, nu cu mine, spuse Hippias sever şi se prăbuşi din nou pe canapea. M-ai distrus de tot pe ziua de azi. Poţi să fii sigur de asta !

Adrian se aşează şi el pe scaun. Ar fi vrut ca strădaniile lui să aibă perfecţiunea unei opere de artă. Persuasiunea trebuia inoculată în doze mici. Faptul că reuşea să-şi tortureze în fel şi chip unchiul îi producea o mare satisfacţie. După atîtea emoţii şi încercări, Hippias se convinsese în fine că totuşi avusese loc o nuntă şi, asudat de tot, exclamă :

— Deci aşa se explică atitudinea lui Richard faţă de mine ! Băiatul ăsta este înzestrat cu o şiretenie diabolică ! Simt... simt totul, uite chiar aici ! Şi Hippias arătă cu mîna în direcţia ombilicului. Nu pot să ţin piept acestei lumi de nebuni, mai adăugă el, apoi închise ochii. Nu, nu mai sînt în stare să mănînc ! Du-te fără mine la familia Forey !

În clipa următoare, Hippias se afla în dormitor. În timp ce se dezbrăca, murmură în sinea lui : „Uite ce se alege din frumoasele noastre planuri ! Bietul Austin !“ Şi pe măsură ce i se afunda capul în pernă, Hippias începu să se consoleze : „La urma urmelor, o zi de post s-ar putea să nu-mi facă tocmai rău !“

Victima dispepsiilor îşi plătise scump înţelepciunea, aşa că avea tot dreptul să profite de ea. La rîndul său, Adrian puse din nou în mişcare procesiunea tortului de nuntă.

Dădu cu ochii de unchiul Algernon, care pornise melancolic la vînătoare, căutîndu-şi apetitul pe străzi. După înfăţişare s-ar fi zis că speranţa după care alergă avea şi ea tot un singur picior. Căpitanul observă imediat oribilul pachet.

— Îl port cu toată cinstea la vedere, nu-i aşa ? spuse Adrian. Ei bine, înăuntru se află obiectul menit a aduce oamenilor acestui pămînt liniştea. De acum încolo, fecioa-

rele și nevestele din Vesela Engliteră pot dormi în pace, n-au de ce să se mai teamă. La un moment dat mi-a venit ideea să expun pachetul în vîrful unui stîlp și să tocmesc o ceată de cîntăreți ambulanți care să-i dea onorurile de rigoare. Află că acesta este tortul de nuntă al scumpului nostru Richard. S-a căsătorit cu dispensă, azi-dimineață la ora unsprezece și treizeci, în biserica parohiei Kensington. Cum întîmplarea a făcut ca mirele să-și piardă verigheta, s-a recurs la inelul pe care i l-a pus la dispoziție gazda frumoasei sale mirese. Dealtfel, personajul acesta lacrimogen se afla alături de ei lîngă altar. Dacă dorești cumva să te înfrupți din ultimele rămășițe ale fecioriei celor doi îți poți revendica pe loc porția. Consum-o cînd vrei și digestia să-ți fie după cum te țin puterile !

Algernon găsi de cuviință să-și verse năduful printr-un simplu fluierat.

— A luat-o pe fata avocatului Thompson, care va să zică ! Mai zilele trecute m-am întîlnit cu ei. Richard mi-a prezentat-o personal pe fată. Frumos exemplar, nimic de zis !

— Lucrurile nu stau chiar așa, îl corectă Adrian. Mireasa se numește Desborough și este o țărăncuță oarecare de rit romano-catolic. Mie povestea asta îmi amintește de Anglia pastorală și de Plantageneți. În fond lui Richard puțin îi pasă dacă pe ea a recomandat-o drept fiica lui Thompson, iar el se dă drept fiul lui Belzebut. Oricum, în clipa de față, sălbăticiunea se află în lanțurile lui Hymeneu, iar tortul a fost tăiat. Spune-mi, te rog, ești dispus să-ți mănînci porția ?

— Acum nu. Sub nici un motiv nu ! exclamă Algernon, după un scurt moment de gîndire, lucru cu totul neobișnuit în cazul său. Tatăl lui știe de povestea asta ?

— Încă nu, dar va afla diseară la ora nouă.

— Atunci înseamnă că eu trebuie să vorbesc cu el la ora șapte. Să nu-i spui că ne-am întîlnit.

Îl salută scurt și dădu pinteni calului.

„Are nevoie de bani", comentă în sinea lui Adrian și o porni din nou la drum cu explozibilul pe care-l ducea la subsuoară.

Femeile erau plăcerea supremă a firii sale contemplative, așa că lor le rezervase ultima șarjă. O, femei, voi dulci creaturi, gata oricînd să vă dați în vileag sentimen-

tele ! Dispepsia n-ar fi în stare *nicicum* să tempereze forţa strigătelor voastre ascuţite, iar interesele ce vă animă nu vă vor opri nicicînd să leşinaţi !

Cînd ai de-a face cu o femeie obişnuită ştii dinainte la ce te poţi aştepta. Aşa că pe drept cuvînt stă scris în *Poveţele Pelerinului :* „Femeile au fost dintotdeauna mai aproape de sînul naturii." Şi totuşi, aforismul acesta nu trebuie considerat un compliment. Aici, pelerinul vrea pur şi simplu să spună că, de-a lungul secolelor, Eva a rămas una şi aceeaşi femeie, în timp ce Adam a devenit dacă nu mai înţelept cel puţin ceva mai prudent. Că aşa slab cum este a învăţat totuşi ceva odată cu scurgerea anilor. După cîte s-ar părea, pelerinul doreşte să ne-arate că în timp ce bărbaţii se maturizează, femeile rămîn neschimbate.

În orice caz, indiferent de semnificaţia acestui aforism, Adrian nutrea speranţa că nu va scăpa prilejul să se delecteze cu acele coruri naturale ce amintesc de zarva şi lamentaţiile ce răsună în camera copiilor atunci cînd s-a pierdut o jucărie. Pentru el, proiectele matrimoniale ale doamnei Doria nu constituiau un secret. Ştia cu certitudine că domnişoara Clare era gata oricînd să-şi îndeplinească obligaţiile filiale. Şi totuşi, cuplul acesta plăpînd n-ar fi fost în măsură să-i satisfacă înclinaţiile mefistofelice. Să nu uităm însă că doamna Doria valora cît zece femei, iar mama şi fiica, împreună, aveau să dea glas tuturor protestelor prin care fecioarele şi nevestele îşi pot exprima indignarea. Apoi mai era şi asistenţa — domnişoarele Forey şi celelalte reprezentante de sex feminin ale familiei — gata şi ele oricînd să preia şi să dezvolte temele mai delicate ale unui tumult în faţa căruia nu ar fi rămas rece nici o femeie.

Pînă la urmă, lucrurile au mers de minune. Dînd dovadă, ca de obicei, de multă iscusinţă, Adrian a reuşit să plaseze tortul într-unul din colţurile cele mai luminoase ale salonului, fără ca totuşi cineva să-l observe, după care s-a aşezat impasibil la masă. Cea mai mare parte a discuţiei a gravitat, bineînţeles, în jurul lui Richard. Doamna Doria l-a întrebat pe Adrian dacă şi-a mai văzut vărul sau dacă mai are veşti de la el.

— De văzut, mărturisesc că nu l-am mai văzut, pot spune însă că am noutăţi despre el. Am aflat că este în

culmea fericirii și că s-a ospătat atît de copios la micul dejun, încît masa de prînz a devenit pentru el o imposibilitate. S-a delectat cu friptură de pui, s-a ospătat cu tort, a băut vin roșu și...

— Tort la micul dejun ? exclamară în cor cei de față.

— S-ar părea că în prezent tortul este marea lui pasiune !

— Ce gusturi extravagante !

— Ei, să nu uităm, dragii mei, Richard a fost educat după un „sistem" !

Atunci cel mai frivol dintre băieții gazdei a compus pe loc un calambur în care aducea vorba despre Torturi și Sisteme. Adrian, care nu putea să sufere calamburile, s-a uitat lung la el și, lăsînd impresia că are ceva de spus, a redus toată masa la tăcere. N-a scos totuși nici o vorbă iar tînărul, înroșindu-se la față, s-a cufundat în tăcere, mistuit de scînteia propriei sale inteligențe.

— Bănuiesc că-i place tortul de pește, exclamă doamna Doria înțepată. În orice caz, s-ar cuveni ca Richard să-și cunoască mai bine obligațiile de familie.

— Nu știu cît își cunoaște el de bine aceste obligații, observă Adrian, dar vă pot asigura că dă dovadă de multă energie cînd e vorba să și le lărgească.

De cîte ori se ivea prilejul, tînărul înțelept mai strecura cîte o vorbă piezișă, în așa fel ca, la momentul oportun, cînd avea să vină din nou vorba despre tort, doamna Doria să fie de-acum întărîtată de-a binelea. Și totuși, cei de față n-aveau impresia că Adrian ar fi mai misterios și mai subtil ca de obicei.

— Bineînțeles, iar a promis că va face o vizită familiei Grandison, nu-i așa ? întrebă doamna Doria, pe un ton de vădită ostilitate.

— Foarte posibil ! Au cumva un ministrant la poartă? replică Adrian.

La auzul acestor cuvinte, adunătura de orbi din jurul său se învioră pe loc. Doamna Doria însă, care nutrea față de familia Grandison o profundă antipatie, nu văzu în aceste cuvinte decît o simplă ironie, plină de spirit.

— Da, da, așa este ! Ministrantul le păzește toată ziua poarta ! răspunse ea în consecință.

— Atunci înseamnă că au și un preot la îndemînă, nu-i așa ?

— Ba bine că nu, aș zice chiar zece !

Atunci bunicul Forey își povățui nepoțelul amator de calambururi să se țină cît mai departe de casa acestei familii care putea să ademenească un om sau și să-l înghită cît ai zice pește. Și cei de față înțeleseră imediat la ce făcea bătrînul aluzie.

Mesele oferite de familia Forey erau totdeauna excelente, iar în prezența bătrînului gentleman se mai păstra încă străvechiul și bunul obicei ca de îndată ce terminau de mîncat, femeile să părăsească din proprie inițiativă sufrageria, nu înainte de a-și fi luat desertul și de a mai fi schimbat printre zîmbete și cîteva cuvinte cu înfloriturl. Atunci nobilii domni respirau ușurați și, luînd masa în primire, știau că a sosit clipa confidențelor și a vinului băut pe îndelete. De cum rămaseră singuri, Adrian își trase scaunul lîngă Brandon Forey, care era un avocat pledant de o netăgăduită reputație.

— Aș dori să vă întreb, începu el, dacă un individ care din punct de vedere legal este încă un copil, are dreptul să-și asume o obligație juridică ?

— Depinde. Dacă respectivul se află la o vîrstă la care e capabil să semneze instrumentul juridic în cauză, aș spune că da, răspunse somnoros avocatul.

— Și atunci sînteți de părere că individul poate fi considerat răspunzător de fapta sa ?

— Ba bine că nu ! L-am putea trimite și la spînzurătoare, dacă e cazul !

— Cu alte cuvinte, dumneavoastră ați putea îndeplini în numele lui formalitățile pe care el le-ar putea îndeplini și singur ?

— Aproximativ.

— De pildă... s-ar putea căsători ?

— Bine, dar căsătoria nu este o infracțiune de drept penal !

— Putem considera deci această căsătorie ca fiind legală ?

— Ar putea fi totuși contestată.

— Înțeleg ! Troienii și aheii ar avea un motiv de război, dar căsătoria tot ar rămîne valabilă.

— Bineînțeles !

Patriarhul mesei îi atrase atenția lui Adrian că, din cauza lui, carafa cu vin roșu nu mai circulă cu aceeași vioiciune.

— O, da, aveţi dreptate, aşa este, recunoscu el. Mii de scuze ! Dealtfel, în starea în care mă aflu e şi firesc să fiu atît de absent. Trebuie să vă spun că azi-dimineaţă vărul meu Richard s-a căsătorit cu o lăptăreasă şi doream să ştiu în ce măsură recunoaşte legea o asemenea căsătorie.

— Cu o lăptăreasă ? ! Ca să vezi ! Ei drace ! au fost singurele comentarii mai vehemente ce răsunară în cameră.

Era într-adevăr amuzant să observi calmul bărbătesc cu care primiră vestea cei de faţă.

— M-am gîndit că este mai bine să permit doamnelor să mănînce liniştite, continuă Adrian, şi apoi, doream grozav să-mi pot consola mătuşa.

— Bine, dar oricum... exclamă bătrînul gentleman din capul mesei, căci el se înflăcărase cel mai tare dintre toţi. Ei, Brandon, tu ce părere ai ? Prostănacul ăsta e încă un copil ! Vrei să mă convingi că băieţii se pot căsători după pofta inimii cu prima dezmăţată ce le iese în cale, iar legea e gata să recunoască docilă o asemenea căsătorie ? Dacă aş şti că asta-i situaţia aş alunga toate muierile din casă ! Le-aş concedia pe toate, începînd cu cameristele şi terminînd cu bucătăreasa. Dacă ar fi după mine n-aş accepta nici o femeie în preajma tinerilor pînă ce...

— Pînă ce mucosului i-ar creşte barba albă, *sir* ? îşi dădu Brandon părerea.

— Pînă ce-ar ajunge să ştie ce e aia o femeie, *sir*, îşi termină bătrînul propoziţia plin de vehemenţă. Ce-o să spună Feverel cînd va auzi toată povestea asta, ce părere ai, domnule Adrian ?

— Dînsul a experimentat „sistemul" pe care l-aţi propus dumneavoastră, *sir*. Or sistemul acesta pare a nu ţine cont ce influenţă uriaşă poate avea curiozitatea asupra inteligenţei unui tînăr. Mă tem că soluţia sa nu reprezintă modul cel mai fericit de a rezolva problema.

— Bineînţeles, bineînţeles, se băgă şi nepotul Clarence în vorbă. Numai un nebun...

— La vîrsta ta, dragă Clarence, interveni Adrian, scoţîndu-l din încurcătură, ideea de a izola un bărbat viguros de restul lumii ţi se pare o adevărată monstruozitate. E şi firesc să fie aşa ! N-ai cum să-ţi dai încă seama cît de înţeleaptă poate fi totuşi o asemenea atitudine. Punctele noastre de vedere sînt diametral opuse în această privinţă. Şi, sincer vorbind, n-aş putea spune că există o cale de mijloc. Istoria omenirii ne-arată ce eforturi uriaşe s-au

depus pentru a se găsi formula ideală. Pînă la urmă însă rezultatul a fost fie ascetismul, fie libertinajul. Dacă am admite că tînărul rebel reuşeşte să scape de prostie graţie independenţei de care se bucură, înseamnă oare că şi tînărul naiv poate scăpa de capcanele libertăţii graţie prostiei ? Ei bine, în ultimă instanţă aceasta este întrebarea !

După ce se amuzară cu toţii pe seama lui Clarence, abordară un subiect specific bărbaţilor de lume. Apoi sosiră cafelele şi valetul îl informă în şoaptă pe Adrian că doamna Doria Feverel doreşte neapărat să-i vorbească. Dar Adrian ar fi preferat să nu fie singur într-o asemenea împrejurare. „Bine, bine", îi spuse el valetului şi continuă să-şi bea cafeaua în linişte. Sporovăiră tot aşa mai departe, sondînd întruna abisurile cunoştinţelor juridice ale domnului Brandon, dar în afară de ecouri surde, din grotele acestea fără fund nu răzbătea nimic la suprafaţă. Avocatul nu se încumeta să afirme răspicat că mariajul este ilegal, şi nici nu spunea că ar putea fi contestat. Acum zicea că o acţiune juridică e oportună, pentru ca în clipa următoare să susţină contrariul.

— Cînd s-a oficiat o căsătorie este cu totul altceva decît atunci cînd...

— Doamne sfinte, exclamă Adrian, va-să-zică justiţia este gata să recunoască această căsătorie ? Bine, dar este pur şi simplu inuman !

Din partea doamnei Doria sosi un nou mesaj prin care Adrian era informat că mătuşa sa doreşte cît se poate de urgent să-i vorbească.

— Despre ce să fie vorba ? exclamă Adrian satisfăcut că nu se înşelase nici de data aceasta în privinţa curiozităţii femeilor. Era limpede — tortul de nuntă îşi făcuse efectul.

Cînd domnii se alăturară societăţii sexului frumos, Adrian îşi dădu seama că într-adevăr aşa se întîmplase.

În jurul mesei pe care era expus tortul stăteau în picioare domnişoarele şi doamnele mai tinere. Printre ele, instalate confortabil în fotolii, pentru ca plăcerea spectacolului să fie şi mai mare, se aflau celelalte personaje. Şocul şi mirarea provocate de neobişnuita apariţie stîrneau cele mai stranii comentarii şi ipoteze. Cu un aer de uşoară culpabilitate, căci păreau să fie conştienţi că descind dintr-o lume mai puţin distinsă, nobilii domni se aliniară şi ei în faţa straniului obiect ce stîrnise curiozitatea tuturor.

— Adrian, vino-aici ! strigă doamna Doria. Adrian unde eşti ? Te implor, vino-ncoace ! Explică-mi, te rog, de unde a apărut prăjitura asta. A cui este ? Ce rost are ea aici ? Tu trebuie să ştii despre ce e vorba căci tu ai adus-o ! Te-a văzut Clare cînd intrai cu pachetul în cameră. Ce înseamnă toată povestea asta ? Îţi ordon să-mi răspunzi pe loc şi fără ocolişuri ! Adrian, nu mă face să-mi pierd răbdarea !

Fără doar şi poate, doamna Doria valora cît zece femei luate la un loc. Privindu-i faţa congestionată şi văzînd-o cu ce rapiditate reacţionează, ai fi zis că este un vulcan gata să erupă. Era limpede — suspiciunea şi curiozitatea începuseră să-şi facă efectul.

— Regret, dar n-am avut încotro ! A trebuit să aduc tortul, se scuză Adrian.

— Îmi datorezi o explicaţie ! Lămureşte-mă imediat!

— Vă stau la dispoziţie, răspunse tînărul înţelept, înclinîndu-se în faţa ei pînă la pămînt. Tortul acesta de nuntă provine din casa unei anumite femei ce poartă numele de Berry. Într-un fel, prăjitura vă aparţine dumneavoastră, dar am şi eu partea mea. Clare, de asemeni, şi la fel ca noi, ceilalţi membri ai familiei îşi au şi ei partea lor, iar tortul se află aici din cauză că...

— Din ce cauză, mă rog ? Vorbeşte odată !

— Ca orice tort de nuntă, tortul de faţă are şi el aceeaşi semnificaţie banală.

— Va-să-zică despre asta era vorba ! Micul dejun, verigheta... acum lucrurile se potrivesc de minune. Adrian, spune-mi imediat, unde-i Richard ?

Doamna Doria nu voia în ruptul capului să dea crezare acestei monstruoase realităţi, dar cînd Adrian o informă că Richard părăsise Londra, ea capitulă şi-şi pierdu orice speranţă.

— Copil nefericit ce eşti, te-ai nenorocit singur ! exclamă ea şi, prăbuşindu-se în fotoliu, începu să tremure din tot corpul. Of, of, „sistemul" acela, numai el poartă toată vina ! Şi ca o doamnă respectabilă ce era, în loc să blesteme şi să suduie, doamna Doria îşi vărsă tot necazul asupra „sistemului". Merse pînă acolo încît afirmă că fratele ei îşi merita soarta.

— Creatură obtuză, om slab şi vanitos ce eşti, pînă la urmă dreptatea tot şi-a spus cuvîntul ! De-abia acum

ai să te trezești și tu la realitate ! Dar cu ce preț, cu cîte sacrificii ! Of, Doamne !

Doamna Doria îi porunci lui Adrian să-i confirme temerile. Cuprins de tristețe, tînărul înțelept îi relată întocmai ce aflase și el de la doamna Berry :

— Richard s-a căsătorit cu dispensă, azi dimineață la ora unsprezece și treizeci, la biserica parohiei Kensington.

— Va-să-zică asta era întîlnirea de care tot vorbea ! murmură doamna Doria.

— Acesta-i tortul ce s-a servit la masa de nuntă, murmură cu respirația tăiată o a doua reprezentantă a sexului frumos.

— Deci a lui era verigheta, exclamă o alta.

Bărbații priveau abătuți și nu scoteau o vorbă. Clare stătea ca un sloi de gheață și nu făcea nici o mișcare. Mama și fiica evitau să se privească în ochi.

— Spune-mi, Adrian, e vorba cumva de țărăncuța aia nesuferită ?

— Îmi pare rău, mătușico, dar așa este ! Fericita domnișoară nu este alta decît lăptăreasa aceea papistașă, răspunse Adrian, prefăcîndu-se îndurerat.

La auzul acestor cuvinte șușotelile femeilor umplură deodată camera. Doamna Doria le întrerupse însă brusc.

— Brandon ! strigă ea. Căci trebuie știut că doamna Doria era o femeie energică. Gîndurile ei se transformau spontan în fapte. Brandon, spuse ea din nou, trăgîndu-l deoparte pe avocat. Ce crezi, putem intenta acțiune de divorț ? Doresc tare mult să-ți cunosc părerea ! Vreau neapărat să știu dacă există cumva vreo cale care să ne permită să-i separăm ! Auzi, un biet băiețel ! Ce rușine ! Să pice în halul ăsta în mrejele acelei creaturi viclene care-l duce la pierzanie pentru veciș ! Dar vorbește odată, Brandon, nu se mai poate face nimic ?

Reputatul avocat era mai degrabă înclinat să rîdă, dar se abținu și-i răspunse :

— Din cîte am auzit despre tînărul Richard, mie o asemenea acțiune mi se pare plină de riscuri !

— Brandon, dar eu nu mă refer la justiție, dragă ! Nu este oare posibil să obținem un mandat judecătoresc cu care să-i punem sub urmărire și în felul ăsta să-i despărțim cît mai grabnic ?

— Ai vrea chiar în seara asta ?

— Bineînțeles că da !

Brandon o informă cu părere de rău că așa ceva era imposibil.

— Atunci ia urgent legătura cu un judecător...

Brandon o lămuri însă că judecătorii sînt niște creaturi foarte harnice și de regulă dorm tun după ce iau masa.

— Promite-mi atunci că mîine la prima oră te vei ocupa negreșit de această problemă. Brandon, promite-mi, îți spun ! Tu sau un alt magistrat trebuie să faceți neapărat ceva ! Magistratul ar putea trimite după ei un polițist. Scumpul meu Brandon, te rog, te implor, ajută-ne în situația asta disperată ! Pentru bietul meu frate, căsătoria lui Richard înseamnă sfîrșitul. Orice ar fi în stare să-i ierte băiatului, numai asta nu ! Nici nu-ți poți închipui ce preț pune el pe sîngele albastru !

Brandon îi făcu semn lui Adrian să-i vină în ajutor.

— Mătușă dragă, ce s-a-ntîmplat ? interveni tînărul înțelept. Intenționezi cumva să trimiți o ceată de polițiști pe urmele lor ? Crezi că în felul acesta îi vom putea despărți ?

— Mîine... murmură încurcat Brandon.

— Bine, dar mîine nu va fi prea tîrziu ? insinuă tînărul înțelept.

Doamna Doria scoase un suspin adînc. Acum înțelesese că s-a dus și ultima speranță.

— Da, e limpede, e limpede ca bună-ziua, strigă doamna Doria, care nu mai avea chef de sfaturile lui înțelepte. Adrian, taci, te rog, din gură și lasă-mă să vorbesc ! Brandon dragă, pentru nimic în lume nu pot crede ce spui tu ! Este pur și simplu imposibil, dragă ! Nu înțeleg cum poți susține cu atîta calm că mariajul ăsta e legal. Pentru nimic în lume nu pot crede una ca asta, ți-o repet ! Este oare legea pînă într-atît de insolentă și absurdă încît să-i permită unui biet băiat, un copilaș în fond, să ia o hotărîre așa de necugetată ? Bunicule dragă, se adresă ea capului familiei, bunicule scump, spune-i ceva lui Brandon și fă-l odată să vorbească ! Avocații sînt toți la fel ! Cu greu le scoți vorba din gură ! Dac-ar vrea, Brandon ar putea mai mult ca sigur să pună capăt acestei situații ! Și-apoi, dac-aș fi eu bărbat, credeți că aș mai sta așa cu brațele încrucișate fără să fac nimic ?

— Te înțeleg, scumpa mea, începu bătrînul gentleman, străduindu-se s-o calmeze. Sînt întrutotul de acord cu tine ! Dealtfel sînt convins că Brandon e la fel de neaju-

torat ca și noi. La drept vorbind, avocații habar n-au ce au de făcut pînă nu se văd cu dosarul în mînă în fața instanței. Tare mi-ar place să le văd și pe femei pledînd la bară !

— Și de ce, mă rog, *sir*, din dorința de a încuraja peruchierii faliți ? interveni Adrian. Oricum, atunci va fi nevoie de multe peruci !

— Amuză-te cît poftești, Adrian, izbucni doamna Doria indignată. Dar să știi că eu nu voi ceda pentru nimic în lume ! Știu... am chiar certitudinea că n-a existat niciodată lege care să-i permită unui biet băiețaș să-și compromită familia și să se ducă singur de rîpă. Nimeni nu-mi poate zdruncina această convingere ! Ei bine, Brandon, spune-mi, te rog, dar răspunde-mi precis și, mai ales, fă abstracție de faptul că sînt femeie... spune-mi, deci, îmi mai poți salva nepotul de consecințele nebuniei pe care a făcut-o ? Fapta lui îl leagă de mîini și de picioare pentru tot restul vieții, dacă ținem cont că e încă un copil !

Brandon era încurcat și de-abia reușea să vorbească.

— Hm... Să vezi dragă... mîrîia el, cazul e foarte delicat...

— Faceți abstracție de acest lucru, interveni Adrian.

— Ce să-ți spun... mîrîi Brandon printre dinți. Dacă... i-ai putea eventual aresta și separa înainte de căderea nopții... am putea întocmi o declarație sub prestare de jurămînt în care s-ar consemna anumite fapte...

— Și... spune-mi mai departe, îl îmboldi curioasă femeia, văzînd că s-a oprit.

— Ei bine... în cazul acesta, poate... dacă băiatul e cumva slab la minte ai putea să susții că nu era în toate facultățile mintale cînd...

— O, dar bineînțeles că nu e în toate mințile, Brandon dragă !

— Bine.. .atunci... în cazul acesta... sau dacă cumva aparțin unor religii diferite...

— Fata e catolică, îl întrerupse doamna Doria încîntată.

— Perfect ! În cazul acesta... obiecțiunile s-ar putea referi la forma căsătoriei... care ar putea fi considerată falsă... sau dacă tînărul are să zicem, sub optsprezece ani...

— Nici vorbă, n-are mai mult, izbucni doamna Doria. Cred... se întrerupse o clipă ca să reflecteze mai bine, dar,

negăsind răspunsul dorit, se întoarse spre Adrian şi îi spuse cu un tremur în glas : Cîţi ani are Richard ?

Bunul şi înţeleptul tînăr nu s-a simţit totuşi în stare să-i spulbere iluzia de care se agăţa cu atîta înverşunare.

— Cam atît aş zice, murmură el şi în aceeaşi clipă întoarse capul ca să nu-i întîlnească privirea. Doamna Doria îi întrecuse toate aşteptările.

— Hm, da... deci... reîncepu Brandon, dar se mulţumi să dea indiferent din umeri, ceea ce voia să însemne că, de fapt, el nu se angajează cu nimic.

Cînd, deodată, acoperind zumzetul ce venea din colţul unde se aflau verişoarele sale, răsună limpede vocea lui Clare :

— Mamă, Richard a împlinit astăzi nouăsprezece ani şi şase luni !

— Prostii, copila mea !

— Ba da, atîta are, insistă Clare cu fermitate.

— Prostii, ţi-am mai spus o dată ! De cîte ori vrei să-ţi mai spun ? De unde pînă unde ştii tu cîţi ani are Richard ?

— Ştiu fiindcă este cu un an şi nouă luni mai mare ca mine.

Doamna Doria combătu mai întîi anii, apoi lichidă şi problema lunilor, dar Clare rezista cu aceeaşi fermitate.

„Doamne, ce copil neobişnuit !" o apostrofă doamna Doria în sinea ei, văzînd-o cu cît dispreţ respinge şi această ultimă speranţă.

— Oricum, în situaţia asta rămîne valabilă deosebirea de religie, se consolă ea şi se aşeză din nou în fotoliu să studieze problema cu atenţie.

Bărbaţii zîmbeau cu privirile pierdute în gol. Cineva ceru puţină muzică. Dar sînt situaţii cînd muzica dulceagă n-are nici un farmec. Aşa se întîmplă, de obicei, cînd e chemată să slujească unor scopuri lipsite de noblеţe (cum s-a procedat şi cu cenuşa imperială a lui Cezar) sau, pur şi simplu, cînd e menită să umple pauzele oribile.

Angelica Forey se repezi la pian şi începu să cînte : „Sînt o veselă gitană ! — tra la la la, tra la la la !" Matilda Forey, împreună cu verişoara ei Mary Branksburne, îşi uniră glasurile, ţinînd isonul pianistei. Cîntecul lor melodios îi îndemna pe tineri să „alerge în grabă sub umbrarul pe care Eros l-a ţesut" şi să-i sfideze astfel pe toţi

înțelepții acestei lumi. Dar cum în această cameră, ca în mai toate adunările dealtfel, înțelepții formau majoritatea, apelurile pasionate ale bieților menestreli englezi nu găsiră nici un ecou în sufletele lor pustii.

Clare fu invitată să delecteze cu glasul ei asistența. Copila ciudată se îndreptă cu pași calmi spre pian, se așeză pe taburet și, răsfoind partiturile, abordă o piesă caracteristică pentru repertoriul „bieților menestreli". Clare interpretă o arietă irlandeză. Apoi, după ce-și îndeplini cum se cuvine datoria, părăsi pianul și reveni la locul ei.

În asemenea împrejurări o fiică rareori reușește să-și înșele mama, de data aceasta însă Clare reuși această performanță ; așa se face că sufletul doamnei Doria era frămîntat în continuare de aceleași sentimente de milă față de fiica ei pentru ca astfel compasiunea ce o nutrea față de ea însăși să pară și mai întemeiată.

Freamătul doamnei Doria era cît se poate de firesc căci nici iluzionistul cel mai abil nu reușește să ne tulbure și să ne emoționeze atît de puternic ca un biet menestrel. Să nu uităm însă cîte renunțări nu-și impusese doamna Doria, cîți ani nu trudise ea ca să-și vadă visul împlinit, iar acum totul se năruia într-o clipă din pricina acelui „sistem" ce făcuse din ea o adevărată ipocrită. Gîndurile îi erau năpădite de amărăciune și faptul că se autocompătimea avea în fond o scuză. Dar cum era înzestrată cu o fire energică, doamna Doria nu accepta ideea înfrîngerii nici în momentele ei de calm și luciditate. Cu cît e mai subțire paiul, cu atît mai înverșunat se agață înecatul de el.

Se sculă în picioare și-i spuse lui Adrian s-o urmeze.

— Adrian, șopti ea, în timp ce străbăteau culoarul, vorbeai de casa unde se afla... unde se afla Richard azi-dimineață. Du-mă imediat la casa aceea !

Tînărul înțelept nu era dispus să devină sclavul nimănui. Își făcuse socoteala că după ce va savura din plin comedia autentică a vieții, îi va mai rămîne suficient timp să prindă și ultimul act al spectacolului de operă.

— Scumpa mea mătușă... începu el încurcat.

— Cheamă o trăsură și ia-ți imediat pălăria, porunci doamna Doria.

N-avea încotro trebuia să se supună.

„Femeile sînt creaturi practice", medită el, confirmînd o dată în plus aforismul Pelerinului. Apoi, bazîndu-se, de data aceasta, pe experienţa personală, decretă el însuşi că e o mare pacoste să te înrudeşti cu un tînăr ce şi-a ieşit din minţi. Doamna Doria, cel puţin, reprezenta o consolare. Ca o fiinţă practică ce era, ea nu prea ştia ce are de gînd să facă, dar într-un fel sau altul energia tot trebuia să şi-o consume. Instinctul îi şoptea că trebuie să găsească un vinovat asupra căruia să-şi verse toată mînia, un om pe care să-l poată certa şi insulta în voie. Fratelui ei n-ar fi îndrăznit să-i reproşeze nimic ; pe el se cuvenea să-l consoleze. Cît priveşte Adrian, acest fals susţinător al „sistemului", nici el nu-i putea fi de nici un folos. Doamna Doria îşi dădea perfect seama că tînărul ar fi început să despice firul în patru şi ar fi antrenat-o într-o discuţie filozofică teribil de sofisticată. În consecinţă, porni spre Betty Berry ca să afle de la ea încotro îşi luase zborul nepotul Richard.

Cînd o femeie păcătoasă, care mai e şi blîndă pe deasupra, trebuie să ţină piept unei femei energice, ea cedează repede şi n-are parte de milă. În noaptea aceea, creditorul doamnei Berry şi-a făcut apariţia sub chip de femeie. Şi de-abia acum i-a fost dat ei să vadă ce sumbră şi înfricoşătoare era această creatură. Pînă atunci crezuse că are de-a face cu un creditor bărbat, un spiriduş aerian fără trup, căruia imaginaţia ei îi atribuise toate caracteristicile unui bărbat şi pe care pînă la urmă reuşise să-l înduplece cu lacrimi. În postură de femeie, creditorul se dovedea însă o apariţie amarnic de înfricoşătoare.

Oricum, dacă ora nu era atît de înaintată, doamna Berry ar fi preferat să-şi dea duhul decît să mărturisească faptul că odraslele ei îşi luaseră zborul să-şi facă cuibul în Insula Wight. Dar cum plecaseră deja de multă vreme şi nu-i mai putea ajunge nimeni din urmă, însemna că acum se aflau în deplină siguranţă. Berry le povesti tot ce avea pe suflet. Destăinui însă şi lucruri pe care ar fi fost mai înţelept să le treacă sub tăcere. O luă gura pe dinainte şi spuse că, în urmă cu mulţi ani, fusese în slujba familiei Feverel şi, printre altele, aduse vorba despre pensioara pe care i-o dădea baronetul. Spiriduşul cu chip de femeie, întocmai ca orice creditor, nu venise însă cu gîndul să-i aducă bani, ci, ca să folosim cuvîntul potrivit, se

afla aici ca să-și „ridice" datoriile. Așa se face că doamna Doria puse deîndată gheara pe pensioara cu pricina.

— Sper că-ți dai seama că s-a isprăvit cu pensia dumitale ! o anunță ea calmă.

În fața acestei amenințări biata Berry rămase mută. Ea nu-și apără în nici un fel pîinea zilnică. Tot ce-ar fi vrut era puțină stimă și considerație față de sentimentele ei.

Cei care se declară admiratori sinceri ai femeii ar face mai bine să nu asiste la asemenea scene. Ce jalnic pentru bietul Adrian să se vadă silit să privească asemenea spectacol ! Doamna Doria nu era o ființă generoasă. Pelerinul greșește, poate, atunci cînd susține că femeile nu se maturizează. Totuși trebuie să recunoaștem că metodele lor de luptă sînt încă barbare și amintesc de o tactică străveche sau, altfel spus, de ghearele pisicii sălbatice.

În seara aceea, biata Berry se duse la culcare complet distrusă. Durerea și amărăciunea i-au fost singurul tovarăș. Cu capul pe pernă, s-a perpelit toată noaptea iar sufletul ei a sîngerat amarnic pînă în zori.

Cînd spectacolul a luat sfîrșit, Adrian a condus-o pe doamna Doria înapoi acasă. S-ar părea că, în lipsa lor, șoriceii dăduseră iama prin tortul de nuntă. În orice caz, domnii și doamnele care mai rămăseseră în salon au mărturisit că, de bună seamă, șoriceii erau de vină, că ei s-au înfruptat cu atîta lăcomie din bunătăți și, așa ghiftuiți cum erau, au șters-o și s-au dus la culcare.

— Minunat, să le fie de bine ! replică doamna Doria. Dealtfel, căsătoria asta e o farsă ! Adrian a ajuns și el la aceeași concluzie. N-aș gusta nici o firimitură din prăjitura asta ! Să te folosești de verigheta cu care s-a căsătorit o altă femeie ! Cine a mai auzit una ca asta ? Și voi susțineți că o asemenea căsătorie este legală ? Formidabil ! Vă rog, nu mă mai plictisiți cu vorbe ! Sînt convinsă că totul e o farsă ! Mîine, Austin sosește la Londra și dacă ține cu adevărat la principiile lui, sînt sigură că va lua imediat cele mai drastice măsuri ca să-și salveze fiul de această infamie. Eu n-am nevoie de sfatul avocaților ! Mă conduc după legile bunului-simț și decența îmi este de ajuns ! Căsătoria asta este pur și simplu o farsă !

Doamna Doria se identificase pînă într-atît cu proiectul minunat pe care-l urzise ani de-a rîndul, încît acum

n-ar mai fi fost în stare să renunțe la el. O duse pe Clare la culcare, o mîngîie și, vărsînd lacrimi grele, pentru fiica ei, doamna Doria exclamă dintr-o dată :

— Bietul Richard, băiețașul meu scump ! Trebuie să-l salvăm, Clare ! Trebuie negreșit să-l salvăm !

Dacă și-ar fi cunoscut mai bine fiica, doamna Doria ar fi procedat însă cu totul altfel. Căci s-ar fi zis că în aceste împrejurări mama avea mai multă nevoie de fier decît fiica. Clare stătea în brațele mamei sale, rece și neclintită. Ținea pumnul strîns și repeta întruna aceleași cuvinte :

— Am știut totul de azi-dimineață. Am știut totul, mamă !

În noaptea aceea, Clare a dormit cu verigheta lui Richard în mînă.

În vremea asta, cei interesați în mod special de buna funcționare a „sistemului" aflaseră și ei ce se întîmplase. Luna de miere strălucea deasupra lor indiferentă.

Spuneți-mi, vă rog, nu seamănă oare fericirea cu o monedă care circulă din mînă în mînă ? Cînd sîntem noi prea fericiți, cei cărora li s-a răpit fericirea suferă săracii! Iar cînd ieșim la drumul mare ca să-i prădăm pe alții, nu uitați, există legi implacabile grație cărora pînă la urmă ajungem tot pe banca acuzaților ! Cunoaște oare cineva o lună de miere care să nu le fi răpit altora dulceața fericirii ?

Richard Turpin a ieșit la drumul mare și a strigat întregii lumi : „Banii sau viața !" Întocmai a făcut și Richard, numai că el a înlocuit „banii" cu „fericirea", căci cuvintele acestea sînt de cele mai multe ori sinonime. Richard a dobîndit ce-a vrut și acum, la fel ca fîrtatul său Dick, e și el tîlhar. Cei care nu-l considerau erou ar putea să-și schimbe părerea.

În vremea asta, lumea pe care a prădat-o el se înfățișează ochilor noștri nespus de calmă, în toată splendoarea ei. Fericirea — moneda aceasta dulce — îi încîntă auzul cu zăngănitul ei melodios. Căci să nu uităm : nimeni nu admiră natura și orînduiala de pe acest pămînt cu mai multă înflăcărare decît tîlharul voios și tînărul blagoslovit de cămătar.

CAPITOLUL XXXIII

Discipolul diavolului

Şi acum, iată, autorul „sistemului" e pus la încercare sub privirile doamnei ce-l iubeşte ! Există oare ochi mai blînzi decît ochii ei ? Şi totuşi cîtă severitate în privirile acestea blînde ce stau mereu de veghe ! Dacă nu reuşeşti să fii la înălţime, aşa cum te crezuse ea, cu timpul vei simţi negreşit acest lucru ! Doamna îţi va arăta, mai mult ca sigur, că te-a crezut un uriaş dar, din păcate, acum, se vede silită să-şi coboare privirile cînd te contemplă. Constaţi cu uimire că imaginea reflectată în dulcile oglinzi ale ochilor săi se face din ce în ce mai mică, pînă ce ajunge la dimensiunea ta cea adevărată.

O, fiinţă orgolioasă, ai grijă, nu te ataşa prea mult de uriaşa creatură masculină pe care-o vezi răsfrîntă în strălucirea celor două sfere ce cată în sus cu adoraţie ! N-o ajuta tu însuţi să priceapă că se înşală ! Cînd femeia nu-i nici prea proastă nici nebună te va ierta de va înţelege că eşti un bărbat ca toţi bărbaţii — bineînţeles, dacă eşti într-adevăr bărbat ; cu timpul va învăţa probabil să se împace cu ideea că pe lumea asta nu există croitor în stare să croiască haina ideală pentru silueta din închipuirea ei, îşi va da seama pînă la urmă (şi va suspina sărmana) că imaginea ce şi-o făcuse despre tine aminteşte de straiele orfanului care a crescut pînă într-atît că uniforma orfelinatului nu-l mai cuprinde. Din această pricină, la început, doamna va rîde de lipsa de pricepere a croitorului, iar apoi va zîmbi amuzată de ea însăşi. Dar dacă totuşi, atunci cînd ţi se cere „să fii tu însuţi" şi femeia e gata să te accepte precum eşti, ei bine, dacă atunci încerci să te arăţi un uriaş, nu crezi oare că vei fi ridicol şi demn de tot dispreţul lumii ? Nu-ţi închipui tu oare că în ochii ei vei apărea mai mic decît un biet bărbat de rînd ? Poţi să fii infinit mai mic decît te crezuse ea ; atunci va avea de suferit numai bietul orfan care a crescut prea mult şi nu-l mai cuprinde uniforma ; dar dacă te dovedeşti mai mic decît bărbatul de rînd, pregăteşte-te sufleteşte căci o vei auzi foindu-şi rochia şi o vei surprinde cum se priveşte pe furiş în oglindă ! De-acum, doamna va dărui altuia credinţa ei.

Or morala ce se desprinde de-aici este că, de cîte ori pretindem a fi ceea ce nu sîntem, femeile în faţa cărora

jucăm această farsă vor descoperi pe dată adevărul și ne vor pedepsi. Și, odată cu pedeapsa, amuzamentul acesta sentimental ia și el sfîrșit.

Dacă ar fi dat frîu liber sentimentelor firești de durere și mînie ce-i frămîntau sufletul, Sir Austin ar fi riscât să-și piardă cumpătul ceea ce n-ar fi stat prea bine unui filozof. Reputația lui de înțelept ar fi avut, ce-i drept, de suferit ; totuși, lady Blandish i-ar fi găsit precis o scuză și, simțindu-se mai aproape de el, grație acestei slăbiciuni, l-ar fi iubit la fel de mult ca în trecut.

Baronetul a găsit însă de cuviință să-și zăvorască sufletul și să-și încordeze mușchii, dornic de a fi la înălțimea imaginii pe care și-o făcuse doamna despre el. Așa că în clipa în care Ripton Thompson a sosit cu veștile la Raynham, asemeni unei păsări funeste, Sir Austin, care se considera expert în problemele vieții și pentru care natura nu putea să mai aibă surprize, s-a mulțumit să încrunte din sprîncene și să-și strîngă buzele. Atît și nimic mai mult. Iar după ce a citit scrisoarea lui Richard și l-a lăsat pe mesager să se ducă la culcare, căci avea o migrenă binemeritată, Sir Austin n-a spus decît atît :

— Vezi, Emmeline, a clădi un „sistem" pe o ființă omenească este o operă zadarnică.

Adîncă filozofie pentru un om care timp de douăzeci de ani își consacrase fiece clipă unei asemenea opere ! Poate prea adîncă pentru a fi sinceră. Cuvintele baronetului dezvăluiau totodată o decepție. Richard nu mai era opera creației sale — bucuria și mîndria sa — acum băiatul devenea și el un om de rînd. Astrul strălucitor pălise, amestecîndu-se cu gloata.

Și totuși ce făcuse tînărul ? În ce consta greșeala „sistemului?" În timp ce se străduia să-l consoleze pe prietenul decepționat, lady Blandish își repeta întruna această întrebare.

— Prieten scump, șopti ea, cuprinzîndu-i mîna cu blîndețe, pe cînd se pregătea să se retragă. Îmi dau seama cît suferi de mult. Știu în ce constă marea ta decepție și nu-ți cer să-l ierți pe Richard. Dar aș vrea să înțelegi că el ține enorm la fata aceea. A făcut pasul pe care l-a făcut pentru că n-a vrut s-o dezonoreze. Și a procedat întocmai cum ai fi procedat și tu în aceeași situație. Dacă proceda cum ai fi vrut tu, nu însemna oare că o dezonorează ? Ar

trebui să te gîndeşti la asta ! A fost un accident — o întîmplare nefericită, o întîmplare teribil de nefericită...

— Zeul acestei lumi se află în interiorul maşinăriei nu în afara ei, o întrerupse baronetul şi îi strînse mîna, vrînd să-i dea a înţelege că era timpul să se retragă.

Altădată, aforismul acesta ar fi fascinat-o pe lady Blandish, acum însă i se părea nedrept, prezumţios, ba chiar fals şi, cu cît îl compătimea mai mult pe baronet, cu atît se simţea mai înclinată să-şi spună că, de fapt, lui i se potriveşte cel mai bine.

— Aş vrea să ştii, dragă Emmeline, adăugă Sir Austin, că eu cred prea puţin în noroc şi ghinion, deşi majoritatea oamenilor au impresia că de aici li se trage succesul sau insuccesul în viaţă. Pentru un romancier, norocul şi ghinionul pot fi două instrumente extrem de utile. Eu însă sînt mai realist şi consider că fiecare om îşi hotărăşte singur viaţa, fără nici o intervenţie din afară. Accidente ? Întîmplări teribil de nefericite ? Ce înseamnă ele în fond ? Noapte bună !

— Noapte bună, murmură ea tulburată şi îl privi cu tristeţe. Cînd am spus „o întîmplare nefericită" vroiam să-ţi dau a înţelege că Richard este bineînţeles... vinovat. Spune-mi, te rog, pot să-ţi dau scrisoarea pe care mi-a adresat-o mie ?

— Am şi aşa destule probleme, răspunse el şi se înclină glacial.

— Dumnezeu să te binecuvînteze, şopti lady Blandish. Şi, te rog, dă-mi voie să-ţi mai spun ceva... Nu-ţi fereca inima !

El o asigură că va proceda întocmai, dar decum rămase singur o ferecă cu şapte lacăte. Dacă în loc să spună „A clădi un «sistem» pe o fiinţă omenească este o operă zădarnică", baronetul ar fi spus „Să nu faci niciodată experienţe cu o fiinţă omenească", el ar fi fost mai aproape de adevăr. Şi-ar fi explicat cum nu se poate mai bine situaţia. A încercat, în schimb, să facă experienţe cu umanitatea, întruchipată de propriul său fiu, pe care-l iubea mai mult decît pe el însuşi, şi, la primul eşec, iată-l gata să pună pe seama acestui fiu greşelile întregii umanităţi. Hohotele de rîs din gara Bellingham îşi găseau acum o explicaţie. Îi răsunau întruna în urechi şi căpătau semnificaţia dispreţului ce-l nutreşte natura noastră josnică faţă de orice efort de a o înălţa sau purifica. Tînărul ticluise

totul cu bună-știință. Sir Austin deslușea pas cu pas fiecare etapă a planului său. Masca neobișnuită pe care o purtase Richard din clipa în care se îmbolnăvise, faptul că, în loc să plece cu Adrian la Londra, îl preferase pe neputinciosul Hippias — toate acestea dovedeau cu prisosință că fusese vorba de un plan conceput în cele mai mici amănunte. Rîsul acela hidos îi răsuna din nou în urechi ! Acum totul devenise limpede. „La fel de josnic ca și ceilalți oameni ! Un ipocrit ! O creatură urzită din patimi, gata oricînd să-și pună în joc talentele și inteligența, numai și numai pentru a-și satisface poftele !" Acesta era Richard !

Și totuși niciodată n-a existat pe lume un exemplar mai reușit ca el. Tendința maniheistă cu care acest adept al naturii luptase ani de-a rîndul (și care într-un fel se afla la periferia „sistemului" său), ei bine, tendința cu pricina începea să-i învăluie mintea și să ia cu asalt vechile redute. Și așa cum stătea singur și părăsit în liniștea de mormînt a bibliotecii sale, baronetul avu viziunea diavolului.

Sesizăm noi oare momentele cruciale din viața celor pe care-i iubim ? Ei bine, în acele clipe baronetul se afla la marea răspîntie ce avea să decidă soarta propriului său fiu, iar diavolul îi grăia astfel : „Să stai liniștit și mai presus de toate să nu faci nimic ! Atît îți cer. Arată întregii lumi cît ești de brav și convinge-i pe toți că ești superior acelei naturi umane ce ți-a înșelat așteptările ! Căci nu căsătoria, ci deziluzia aceasta rușinoasă — ea ți-a rănit, de fapt, sufletul !"

— Da, da, răspunse baronetul. Așa e ! Oricît de nefastă și monstruoasă ar părea căsătoria, tot decepția poartă toată vina ! Ea mi-a spulberat cele mai frumoase speranțe, ea mi-a nimicit toate planurile. Nu căsătoria, ci rușinea de a fi înșelat de propriul meu fiu, iată ce mă tulbură mai tare !

Și rostind aceste cuvinte, Sir Austin mototoli scrisoarea lui Richard și o azvîrli în flăcări. Este oare cu putință să-l recunoaștem pe întunecatul Tartor ai Maniheenilor atunci cînd ni se adresează cu propriile noastre gînduri ?

Și diavolul începu din nou să vorbească : „Și nu uita „sistemul !" Dacă ești în stare să te-arăți brav în fața lumii, trebuie să ai curajul să renunți și la visurile tale ! Abandonează proiectul ăsta imposibil ! Înțelege odată că

s-a isprăvit cu el ! Dealtfel e prea măreț pentru bieții muritori !"

— Da, da, așa e ! bîigui baronetul. Toți cei ce și-au sacrificat viața pentru a-i salva, au pierit pe cruce !

Și, din acest moment, baronetul deveni discipolul diavolului. Se ridică încet de pe scaun, luă lampa, se învălui în vechea lui pelerină și, punîndu-și pălăria, se duse să-l privească pe Ripton. Tînărul fără destin dormea somnul adînc al acelor ființe cărora dezmățul le-a răpit orice vlagă. Zăcea cufundat în perne, legat cu o batistă la cap, și, așa cum sforăia cu bărbia lăsată în jos, băiatul oferea o priveliște absurdă și jalnică. Sir Austin își aminti de numeroasele prilejuri cînd își comparase fiul — strălucitul său fiu — cu băiatul acesta.

— Și acum ce diferență mai e între ei ?

„Nici una ! Totul este numai lustru exterior" îi șopti noul său confident.

— Da, răspunse Sir Austin, așa este ! Aș spune chiar că amărîtul ăsta n-a încercat niciodată să-și înșele deliberat tatăl. Singura lui vină este că s-a lăsat pradă instinctelor și poftelor sale nesăbuite. La drept vorbind, sufletul lui e mai pur ca al lui Richard.

Așa cum se înfățișa privirii, sub fascicolul de raze al lămpii, cu bărbia căzută în piept și sforăind de zor, Ripton întruchipa natura umană în toată candoarea și josnicia ei.

„Mă tem că Domnișoara Frivola este o instituție imperios necesară", șopti diavolul.

— Aș vrea să știu, exclamă Sir Austin, răul dinlăuntrul nostru își pretinde el oare numai hrana firească sau putem spune mai degrabă că el corupe întregul ? La ce pot folosi îngerii atîta timp cît răul n-a fost încă stîrpit ? Și apoi se pune întrebarea : putem scăpa noi oare curați și nepătați din îmbrățișarea molpsitoare a răului ?

„În felul ei, lumea dă dovadă de suficientă înțelepciune", murmură vocea.

— Chiar și atunci cînd își contemplă chipul prin aburii vinului de Porto ? replică baronetul, amintindu-și de avocatul Thompson.

„Înțelepciunea lumii constă tocmai în faptul că nu se străduiește să fie prea înțeleaptă", vorbi din nou vocea.

— Și că încearcă să-și găsească alinarea în astfel de droguri amețitoare !

„Natura umană e slabă !"

— Înseamnă deci că Domnişoara Frivola e o instituţie, iar nebuniile tinereţii sînt un instrument.

„Dintotdeauna a fost aşa !"

— Şi aşa va fi mereu ?

„Mă tem că da, oricît de nobile ar fi eforturile dumneavoastră, mă tem că da !"

— Atunci încotro mergem ? Care este sfîrşitul ?

Dar în loc de răspuns, de-a lungul coridoarelor pustii ale castelului răsunară, amplificate ca un oribil ecou, hohotele de rîs ale lui Richard. Colocviul celor două voci, ce şuşotiseră pînă atunci în creierul baronetului, luă sfîrşit cu o ultimă întrebare din partea lui Sir Austin. Acesta dorea să ştie dacă există cumva vreo deosebire între floarea speranţelor sale şi buruiana cherchelită ce zăcea în pat.

„Bineînţeles ! Diferenţa constă în mirosul pe care îl exală ele", îl lămuri vocea. De îndată ce află răspunsul, Sir Austin se retrase.

Baronetul nu opusese nici o rezistenţă celui care îl ducea în ispită. Îi devenise discipol pe loc de parcă s-ar fi pregătit anume pentru asta. Îi urma întocmai sfaturile şi se înclina supus în faţa poruncilor sale. Suferea cumplit. Dar din pricină că luase hotărîrea să ducă singur în tăcere tot greul, Sir Austin se socotea nespus de tare în aceste momente de restrişte.

Înfruntase lumea şi fusese doborît ! Ce-i mai rămînea de făcut ? N-avea decît să-şi zăvorască inima şi să-şi poarte cît mai bine masca ! Iată singura soluţie ! Dacă te afli în fruntea maselor sau dacă-ţi pierzi vremea, răzleţind la coada lor, omenirea n-are nimic de cîştigat, medita el. Cum putem şti oare dacă oamenii ne sfidează sau păşesc pe urmele noastre ? Tot ce-am dobîndit pentru ei se pierde şi zăcem părăsiţi acolo unde am fost doborîţi ! Aşa se face că într-un moment de impas, omul acesta înzestrat cu un suflet şi o minte deopotrivă de alese a găsit de cuviinţă că e mai bine să-şi accepte defectele şi să-şi poleiască insuccesul. Procedînd astfel, el şi-a distrus singur propria sa operă. Ar fi putut să spună, ca în trecut, că în viaţa fiecărui om există momente cînd pînă şi sufletul cel mai pur se transformă într-o vulpe şireată. Din pricina unei dureri care îl afecta numai pe el, baronetul n-a şovăit să arunce vina pe oameni, întocmai cum procedase pe vremea cînd trecuse prin ceea ce el numea „marea lui încercare". Cum întîmpinase el atunci durerea ? Ascunzîndu-şi

chipul sub o mască înşelătoare ! Ei bine, acum Sir Austin pregătea ordalia fiului său şi găsea de cuviinţă să-şi ascundă chipul sub aceeaşi mască. Şi totuşi, nu aceasta era părerea baronetului asupra modului cum se cuvine să se comporte un om în momente de restrişte. Dealtfel, Sir Austin ar fi putut perora cu multă energie pe această temă. Dacă se comporta totuşi în acest fel o făcea din instinct, dar trebuie ştiut că numai naturile puternice reuşesc să-şi stăpînească instinctele. Mai mult, lupta continuă pe care o ducea ca să-şi ascundă sentimentele îl chinuia profund ; era o suferinţă mai acută decît durerea pe care o încercase atunci cînd mai exista încă o fiinţă asupra căreia îşi putea revărsa speranţele.

Se consola aşadar cu gîndul la spartani care, după cum se ştie, erau obişnuiţi să suporte durerea cu indiferenţă.

„Să nu faci nimic !", îi şoptise diavolul, ceea ce însemna de fapt : „Nu mă alunga, dă-mi voie să-ţi pătrund în suflet."

E bine cînd bărbaţii îşi pot descărca mînia, atîta timp cît accesele lor de violenţă nu se soldează cu o crimă. Căci dacă îţi zăvorăşti mînia în suflet, nu înseamnă că ea s-a consumat.

Cînd era vorba de mînie, digestia lui Sir Austin era foarte slabă, poate la fel de catastrofală ca atunci cînd întîmplarea făcea ca Hippias să mănînce vînat. În loc să se înfrupte din delicatese, el însuşi era cel devorat.

Dacă bestia sălbatică din adîncul fiinţei sale nu urla, nu însemna că-şi dăduse duhul, iar dacă el se hotărîse să rămînă pasiv, nu însemna că diavolul care-i pătrunsese în suflet stătea şi el cu mîinile în sîn.

Baronetul se afla la marea răspîntie care avea să decidă viitorul lui Richard. Stătea singur şi abătut în liniştea de mormînt a bibliotecii şi asculta trosnetul înfundat al cărbunilor ce se stingeau. S-ar fi zis că prin zumzetul straniu al tăcerii se deslueau glasurile ursitoarelor ce-şi rosteau vrăjile. Deasupra bustului lui Chatham se revărsa lumina blîndă a lămpii.

Spre dimineaţă se auzi un ciocănit uşor la uşă. Lady Blandish se strecură înăuntru, apoi se duse într-un suflet la Sir Austin şi-i cuprinse amîndouă mîinile.

— Prietene, murmură ea cu vocea sugrumată. M-am temut c-am să te găsesc aici ! N-am putut să dorm toată noaptea, tu cum te simţi ?

— Bine... bine, dragă Emmeline, răspunse Sir Austin, făcînd eforturi disperate să-şi poarte masca cu eroism.

În acele clipe, Sir Austin ar fi preferat să fie în compania lui Adrian. Tînjea nespus de mult după compania acestuia. Era convins că numai tînărul înţelept ar fi ştiut cum să se poarte în astfel de împrejurări şi, în sinea lui, baronetul îşi dădea seama cît era de slab. Adrian l-ar fi acceptat aşa cum este şi nu l-ar fi cicălit întruna pentru a-l determina să-şi deschidă sufletul. Pe cînd o femeie... Ei bine, o femeie s-ar fi comportat întocmai ca toate semenele ei. Ar fi plîns, l-ar fi implorat şi, pînă la urmă, i-ar fi făcut o scenă, lucru pe care baronetul îl detesta cel mai mult. În consecinţă, îşi foi picioarele pe podea şi o primi pe lady Blandish cu destulă răceală.

Lady Blandish se aşeză lîngă el şi, în timp ce-i strîngea cu putere o mînă, îşi lăsă degetele cu blîndeţe pe mîna cealaltă.

— Prieten scump, te simţi bine cu adevărat ? Îngăduie-mi să-ţi vorbesc, te rog ! Şi, spunînd aceste cuvinte, lady Blandish se apropie de baronet. Tu mă cunoşti foarte bine. Nu am altă dorinţă decît să-ţi fiu prietenă şi dacă-ţi împărtăşesc durerea nu oare firesc să mă bucur de încrederea ta ? Cine a plîns mai mult ca mine atunci cînd ai avut de suferit ? N-aş fi îndrăznit să vin aici, dar cred din toată inima că o durere împărtăşită ne tulbură mai puţin sufletul. A sosit momentul să simţi ce înseamnă ajutorul unei femei, să-ţi dai seama ce înseamnă să ai lîngă tine o femeie...

— Emmeline dragă, îţi mulţumesc din tot sufletul pentru intenţiile tale, spuse el grav.

— Nu, nu de intenţii e vorba ! Şi te rog nu-mi mai mulţumi de prisos ! Gîndeşte-te la el... Gîndeşte-te la băiatul tău scump... „Richard al nostru" cum îi spuneam noi odată. Ah, să nu mă crezi proastă sau superstiţioasă, dar azi-noapte mi-a trecut prin minte o idee şi din cauza asta n-am închis nici o clipă ochii. Dar înainte de a-ţi spune despre ce e vorba, mărturiseşte-mi că l-ai iertat !

— Un tată nu-şi poate duşmăni fiul, draga mea !

— Înseamnă deci că în adîncul inimii tale l-ai iertat?

— Inima mea a înţeles lucrurile aşa cum sînt.

— Şi deci l-ai iertat ?

— Din partea mea n-ai să auzi nici un reproş.

Doamna se opri descumpănită, îl privi tristă și scoase un suspin.

— Sînt convinsă de asta, spuse ea. Știu ce suflet nobil ai. Puțini oameni se pot compara cu tine.

Văzînd că lady Blandish nu-i mai strîngea mîna cu aceeași insistență, baronetul se dădu un pic în lături.

— La ora asta s-ar cuveni să fii în pat, Emmeline.

— Dar nu pot să dorm. Zadarnic, nu pot să dorm.

— Du-te și culcă-te, mai vorbim noi altădată.

— Nu, nu, acum trebuie să lămurim lucrurile ! Odinioară, cînd luptam din răsputeri să ies la liman, tu ai fost alături de mine, de aceea, așa slabă cum sînt, consider că te pot ajuta și eu. Azi-noapte m-am gîndit că ar trebui să te rogi pentru Richard și să-l binecuvîntezi... Altfel povestea asta s-ar putea să sfîrșească trist. Mărturisește-mi, prietene, te-ai rugat pentru fiul tău ?

Baronetul se simțea ofensat. În ciuda măștii pe care își impusese s-o poarte, Sir Austin nu-și putea ascunde iritarea.

— Spune-mi, te-ai rugat pentru Richard ? stărui ea.

— Emmeline, lămurește-mă, oare este acesta cumva un nou mod de a-i trage la răspundere pe părinți pentru greșelile copiilor lor ?

— Nu, Austin, nu despre asta e vorba ! Dar vreau să știu, ai să te rogi pentru Richard ? Ai să-i dai binecuvîntarea ?

Sir Austin se stăpînea cu greu să nu-și trădeze mînia.

— Vrei să spui, cu alte cuvinte, că dacă nu voi proceda cum spui tu, povestea va avea un sfîrșit trist, nu-i așa ? Dar ce alt deznodămînt ar putea avea istoria asta ? Crezi că-l mai poți salva în vreun fel de răul pe care și l-a făcut singur ? Gîndește-te bine, Emmeline, Richard nu face decît să repete și el greșeala vărului Austin. Rezultatul acelei nerozii îl cunoști doar...

— O, dar situația este cu totul alta ! Tînăra nu face parte din clasa socială cu care a vrut Austin să-și unească destinul. Fără îndoială, situația e cu totul alta ! Și apoi fii drept și recunoaște, Richard este o ființă nobilă. Nădăjduiesc că ești de aceeași părere ! Apoi să nu uităm, fata este extrem de frumoasă, a avut o educație aleasă, de altfel... dacă s-ar fi bucurat de o altă poziție socială sînt convinsă că ai fi primit-o cu mai multă bunăvoință.

— Nu m-aș mira să aflu chiar că fata e prea bună pentru el, exclamă Sir Austin teribil de caustic.

— Nici o femeie nu este prea bună pentru Richard, tu știi bine acest lucru !

— Să nu mai vorbim despre ea !

— Bine, n-am să-ți mai vorbesc decît despre Richard. Întîlnirea lor a fost o adevărată fatalitate. Am crezut cu toții că n-o mai iubește, el însuși a fost convins de asta pînă în clipa cînd a văzut-o din nou la Londra, iar cînd s-au întîlnit, i s-a năzărit așa, dintr-o dată, că uneltisem cu toții împotriva lui, s-a temut că o s-o piardă pentru totdeauna și, într-un moment de orbire, a făcut pasul...

— Scumpa mea Emmeline, nu mi-aș fi închipuit că ești în stare să susții cu atîta vehemență cauza căsătoriei lor clandestine !

— Te implor, prietene, nu-ți bate joc de mine ! Mărturisește-mi sincer, preferai să-l vezi pe Richard procedînd la fel ca ceilalți tineri de teapa lui cînd au de-a face cu o fată de rang inferior ?

Lui Sir Austin nu-i plăcu întrebarea.

— După părerea ta, spuse el, părinții ar trebui să stea cu brațele încrucișate și să accepte căsătoriile astea infame fără măcar să crîcnească. În caz contrar, ar însemna că-i condamnă pe tineri la ruină, nu-i așa ?

— Nu asta am vrut să spun, exclamă lady Blandish, neștiind cum să se facă mai bine înțeleasă. Am vrut să spun că... Richard o iubește. La vîrsta lui nu aveam cu toții un dram de nebunie ? Și, mai ales, doresc să înțelegi, Austin dragă că... trebuie să-l scapi de consecințe. Nu, sub nici un motiv nu-ți este permis să refuzi să-i întinzi mîna ! Gîndește-te numai la mîndria lui, la sensibilitatea lui, nu uita cît este de impulsiv cînd se simte nedreptățit... Gîndește-te ce înseamnă toate acestea cînd e vorba de iubire. Prietene, nu uita cît de mult ține la tine !

— Emmeline, tu îmi ceri să-l scap de consecințe. Ordinea lucrurilor ce domnește în lumea noastră nu-mi permite însă așa ceva. Ce-aș putea face eu cînd consecințele nu sînt decît odraslele firești ale propriilor noastre fapte! Recurgi la sentimentalisme, copilă scumpă ! Folosești graiul confuz al acestor timpuri și te-ncrezi în fantasmele vaporoase care falsifică total imaginea reală a lumii în care trăim. Îmi ceri să-i redau vîrsta de aur împotriva propriei

lui voințe ! Am făcut tot ce-am putut să-l mențin pe drumul virtuții și al adevărului. Acum e însă bărbat și, ca atare, Richard trebuie să înțeleagă că ceea ce a semănat aceea va culege !

Doamna se simțea dezorientată. Scoase un suspin. Dar Sir Austin rămînea neclintit în rigiditatea lui. Vorbea cu atîta siguranță de parcă înțelepciunea ar fi valorat mai mult pentru el decît dragostea pentru fiul său. Și, cu toate acestea, baronetul își iubea fiul. Deși se simțea descumpănită și-și dădea seama că nu primise răspunsul cuvenit, lady Blandish nu înceta să-l respecte pe baronet. În adîncul inimii era convinsă că în ciuda cuvintelor sale pompoase, Sir Austin își iubește fiul.

— Nu-ți cer altceva decît să-i vorbești fiului tău cu inima deschisă ! spuse ea.

Baronetul rămînea mai departe cufundat în tăcere.

— Ai dreptate să-l consideri bărbat, căci de-acum Richard e bărbat în toată puterea cuvîntului ! Dar nu uita, prietene, că el va rămîne mereu copilul pe care l-ai educat tu.

— Cu alte cuvinte, vrei să mă consolezi cu perspectiva că ruina lui Richard va însemna salvarea onoarei tinerelor fete ? Da, e și aceasta o consolare !

Lady Blandish încerca să deslușească ce se află dincolo de masca sub care se ascunsese baronetul. Disimularea era însă perfectă și masca rămînea impenetrabilă. Baronetul nu se sfia s-o privească în ochi, îi răspundea atunci cînd ea îi strîngea mîna, zîmbea, într-un cuvînt, nu-și trăda în nici un fel sentimentele. Trata iubirea rănită de pe culmile filozofiei și nu se considera un ipocrit pentru faptul că recurgea la astfel de subterfugii pentru a-și păstra stima pe care și-o cîștigase în sufletul ei blînd. Nu-și dădea seama că în preajma lui avea un înger, un înger orb și slab, e adevărat, dar oricum o creatură gata să-l salveze.

— Ei bine, mă pot considera iertată pentru că am îndrăznit să-ți fac această vizită ? întrebă ea după o scurtă pauză.

— Scumpa mea Emmeline, știi doar că sînt în stare să-ți citesc intențiile, răspunse el blînd.

— O, foarte modeste intenții ! Îmi dau perfect seama. Știu cît sînt de slabă ! Nu sînt în stare să exprim nici pe

sfert din ce gîndesc. Bine ar fi dacă m-aș putea exprima cu mai multă ușurință.

— Dar vorbești excelent, Emmeline !

— Spune-mi, cel puțin m-ai iertat ?

— Cu siguranță, dragă.

— Și înainte de a pleca, pot îndrăzni să-ți cer... Spune-mi, prieten scump, te pot implora oare să-i dai fiului tău binecuvîntarea ?

Baronetul rămase mut și de data aceasta.

— Austin, roagă-te pentru el, roagă-te pentru fiul tău cît mai e timp pînă la ivirea zorilor !

Și în timp ce rostea aceste cuvinte, lady Blandish se așează la picioarele lui și, luîndu-i mîna, i-o duse la piept. Baronetul tresări. Înspăimîntat de spontaneitatea gestului ei gingaș, în care vedea o dovadă de iubire, Sir Austin se ridică de pe fotoliu și se duse la fereastră.

— Iată, s-a luminat de ziuă, exclamă el cu o falsă vioiciune în glas.

Apoi ridică storurile, lăsînd să se vadă pajiștea inundată de primele raze ale dimineții. În timp ce se apropia de fereastră, lady Blandish își șterse lacrimile. Cu ochii duși, privi luna ce dispărea încet la orizont.

Ar fi vrut să creadă că dacă nu reușise să-l înduplece pe baronet, numai rugămințile ei pripite erau de vină, și trebuie spus că vorbise cu atîta sinceritate deoarece considerase că prietenul ei nu este un om de rînd. Din păcate, însă, se vedea silită să constate că, în ciuda calmului și seninătății de care voia să dea dovadă în aceste împrejurări, Sir Austin nu reușea să se ridice deasupra semenilor săi. Pentru o clipă, lady Blandish fusese înclinată să ia asupra ei toată vina. Acum însă începu să-și privească idolul într-o cu totul altă lumină. Îl studie mai cu atenție, căci se pare că dobîndise dintr-odată un acut simț critic, fenomen care, orice s-ar zice, comportă riscuri pentru orice idol. Pînă la urmă, doamna renunță să tot insiste asupra acelui subiect penibil, așa că baronetul se apropie de ea și, pe tonul blînd al omului conștient că s-a purtat cam aspru, murmură :

— În fond, există oare bucurie mai mare lăsată de Dumnezeu decît o femeie bună ? Scumpa mea Emmeline a înfruntat cu vitejie o noapte de nesomn și la lumina zilei chipul ei este la fel de frumos !

Şi rostind aceste cuvinte, baronetul îi aruncă priviri drăgăstoase şi pline de duioşie.

— Sînt în stare să îndur şi alte nopţi ca acestea, răspuse ea, privindu-l în ochi. Îţi promit că voi arăta şi mai bine, dacă... dar el n-o încurajă să-şi urmeze gîndul pînă la capăt.

Se aştepta probabil să fie consolat fără cuvinte sau poate, cînd îi întîlni privirile, ochii ei frumoşi şi calzi îl înduioşară — în orice caz, etapa platonică a relaţiilor dintre ei fu depăşită, şi el o cuprinse cu braţul după umăr. Ea simţi îmbrăţişarea şi începu să-i vorbească despre farmecul dimineţii. Aşa cum stăteau unul lîngă altul, avură treptat, treptat, impresia că în spatele lor se aude un mormăit. Se întoarseră brusc şi priviră stupefiaţi în ochii de reptilă ai lui Benson. Lady Blandish schiţă un zîmbet, iritarea baronetului era însă mult prea mare pentru a trece neobservată. Întîmplarea făcea ca printr-o fatalitate stranie, fiecare etapă a iubirii lor inocente să se consume în prezenţa unui martor uman.

— Vă rog să mă scuzaţi... îmi cer mii de scuze... se fîstîci valetul, bălăbănindu-şi cu melancolie capul cînd la dreapta, cînd la stînga, asemeni unui pendul.

I se porunci să părăsească imediat camera.

— Ar fi cazul să-l urmez şi eu. E timpul să trag un somn zdravăn, spuse lady Blandish.

Se despărţiră, strîngîndu-şi mîinile în tăcere. În clipa următoare, Sir Austin îl chemă pe Benson.

— Adu-mi imediat micul dejun, spuse el fără să dea atenţie aerului ofensat şi sumbru cu care-l privea valetul. Plec urgent la Londra. Şi apropo, Benson, azi după-masă sau mîine dimineaţă, cum îţi convine, vei pleca şi tu la Londra. Ia-ţi registrul şi treci pe la domnul Thompson. Aici nu te mai întorci. Vei primi o pensie. Acum eşti liber.

Valetul cel greoi ar fi vrut să spună ceva, dar copleşit de soc si ametit de gestul baronetului, simţi că-şi pierde glasul. Cînd ajunse în dreptul uşii făcu un nou efort să vorbească, din care pricina pielea ce-i atîrna fleşcăită pe obraz se cutremură toată. Cu un gest precipitat, Sir Austin îl expedie afară. Şi astfel părăsea Raynham-ul unul din adepţii cei mai înfocaţi ai Dogmei Fructului Oprit.

CAPITOLUL XXXIV

Cucerirea unui epicureu

Era o frumoasă dimineaţă de iulie. Undele verzi ale Solentului se rostogoleau învolburate şi, departe în larg, bărci uşoare ca nişte sirene pluteau pe spuma mării cu pînzele strălucitoare umflate în vînt. Lanţuri uriaşe de nori alunecau alene, încununate de albastrul intens al cerului de vară.

Lîngă o ferestruică deschisă ce dădea spre mare, vegheaţi de tulpinile arcuite de vînt ale trandafirilor, tinerii noştri căsătoriţi se înfruptau regeşte din gustarea de dimineaţă.

Dacă întîmplarea făcea ca umanistul şi omul de ştiinţă să fie cumva de faţă, el n-ar fi putut spune că mirii aceştia ce se pregăteau să devină viitori părinţi ai unei cete de britoni nu-şi făceau datoria cu prisosinţă. Cîteva suporturi de ouă în care nu se mai zăreau decît cojile confirmau pe deplin zelul lor. De fapt, ospăţul de-abia începuse şi mesenii erau atît de absorbiţi de activitatea lor încît nu găseau timp nici măcar să schimbe o vorbă. Tinerii erau îmbrăcaţi ca pentru o expediţie. Fata îşi pusese boneta, iar băiatul purta pălărie de marinar. El îşi suflecase mînecile, iar ea îşi prinsese un colţ al rochiei la brîu. Din cînd în cînd, cîte un cuvînt răzleţ stîrnea hohote de rîs, dar oricum la această oră ospăţul era principala lor preocupare ceea ce, după ştiinţa mea, este valabil mai totdeauna atunci cînd micul Cupidon e sincer şi de bunăcredinţă.

Ei bine, mirii se ospătau împărăteşte cu toate bunătăţile pămîntului. Cui să-i mai pese oare acum de bietul fluieraş cu care-şi cîntaseră atît de frumos iubirea, încît pînă şi sferele tresăreau vrăjite la auzul fermecătoarei melodii ? Dar ce rost are să mai vorbim de sfere cînd cei doi sînt împreună şi se pot bucura unul de altul ?

Hai, veniţi voi ouă, jimble, unt şi lapte, voi ceaiuri îndulcite, veniţi laolaltă şi celebraţi voioşia acestor clipe ! Daţi glas muzicii ce răsună înlăuntrul fiinţei lor ! Fluieraşul a fost bun doar pentru uvertură. Căci, la urma urmelor, ce-şi pot dori îndrăgostiţii mai mult şi mai mult decît să se bucure ca bărbat şi femeie de libertate şi de binecuvîntările belşugului ? Oare clipele ce le trăiesc ei acum nu sînt măreţe ?

O, biet umanist și om de știință, ce păcat că nu ești și tu de față să privești spectacolul încîntător, înfățișînd doi tineri ce mănîncă ! După modesta mea părere ar fi o vrajă excelentă pentru alungarea diavolului ce s-a cuibărit în tine !

În fine, mărețul ospăț ia sfîrșit, iar mirele, fluturîndu-și solemn șervețelul, se apleacă asupra soției care-l întîmpină încrezătoare cu mugurul întredeschis al buzelor. Poezia muritorilor este limbajul lor de toate zilele. Ei bine, nu găsiți oare sublimă vîrsta în care trăiesc ei acum ?

Urmează un sărut înflăcărat, proaspăt și sincer ca sărutul Aurorei, după care Richard exclamă pe un ton din care nu s-ar zice că lipsește voia bună :

— Scumpa mea, nici azi n-avem vești de la tata. Ochii dulci ai fetei îl privesc îngrijorați. Ei, lasă, mîine, poimîine își va face el apariția în persoană ! o liniștește mirele. Numai s-o vadă pe fetiță și totul va fi bine !

Și, rostind aceste cuvinte, Richard îi cuprinde bărbia în palmă și-o privește vrăjit, ca și cum ar contempla un chip ivit din nălucirea unui vis, iar fata zîmbește încîntată.

— Dragul meu, aș vrea totuși să te rog ceva, șoptește Lucy cuibărindu-se la pieptul lui cu mîinile împreunate ca pentru o rugăciune. Astăzi ia-mă și pe mine la bord. Nu mă lăsa singură printre oamenii aceia ! Te rog din tot sufletul, ia-mă cu tine, știi bine că n-am rău de mare !

— Marinar ca Lucy nici că există, izbucnește el în rîs, în timp ce-o strînge în brațe. Dar tu uiți, marinarul meu micuț, că la asemenea întreceri numărul persoanelor admise la bord e foarte limitat și am putea fi acuzați de încălcarea regulamentului. Apoi, lady Judith îți stă la dispoziție cu poveștile ei despre Austin, lordul Mountfalcon este gata să te copleșească cu sentimentele lui, cît despre domnul Morton de-abia așteaptă să-ți poarte de grijă.

Pentru o clipă, ochii fetei îi ocolesc privirile.

— Nădăjduiesc că nu mi s-au înroșit obrajii și sprîncenele nu mi-s încruntate ca de obicei, nu-i așa ? murmură Lucy și sprîncenele ei jucăușe se arcuiră în sus cuceritoare.

El își lipește obrazul de obrazul ei și îi șoptește vorbe dulci.

— Atunci cîte ore o să fim despărțiți unul de altul — o oră, două, trei, spune-mi cîte ? murmură ea, tuguindu-și buzele înfiorată de dezmierdările lui.

— Şi la sfîrşit voi apărea pe punte ca să primesc felicitările miresei mele !

— Şi soţul meu nu va face altceva decît să ciripească tot timpul cu lady Judith !

— Iar eu îmi voi privi soţioara cum se îmbujorează toată şi-şi încruntă sprîncenele la lordul Mountfalcon !

— Sînt chiar aşa de prostuţă ? întrebă ea serioasă, uitînd pentru o clipă de joaca lor.

Dar în loc de răspuns, sărutul Aurorei îi mîngîie din nou ca o adiere buzele înrourate.

După ce o lună încheiată se ascunseseră prin locurile cele mai tăinuite, păcătoşii aceştia fericiţi se hotărîseră într-o bună zi să iasă la lumină ca să admire chipurile muritorilor. Atunci, întîmplarea a făcut să se întîlnească cu domnul Morton de la Poer Hall, care nu era altul decît unchiul lui Ralph şi prietenul lui Austin Wentworth.

Odinioară, domnul Morton se numărase printre prietenii intimi ai baronetului, dar cu timpul ajunsese la concluzia că are de-a face cu un personaj dificil şi ursuz, aşa că, acum, cînd aflase de fapta lui Richard, îl trata pe băiat cu destulă bunăvoinţă, încredinţat fiind că numai tatăl poartă vina pentru greşeala fiului ; pe de altă parte, se gîndise că tînărul trebuie să cunoască lumea, cu alte cuvinte să fie introdus în societate, şi, ca atare, îl prezentă cunoştinţelor şi prietenilor săi de pe insulă. Printre ei se număra lady Judith Felle, o aristocrată tînără şi frumoasă, care îl prezentă influentului lord Mountfalcon, iar acesta, la rîndul său, îi făcu şi el cunoştinţă cu mai toţi amatorii de iahting care începuseră să se adune în staţiune. Şi astfel, Richard se văzu dintr-odată în mijlocul unei societăţi strălucitoare, gustînd pentru prima oară în viaţă plăcerea de a întreţine relaţii nestînjenite cu semenii săi de ambe sexe. Fiul „sistemului" fusese lansat în lume — era, cu alte cuvinte, împins să se descurce de la început acolo unde era apa mai adîncă.

Între timp, Sir Austin ajunsese la un compromis între bunele sale intenţii şi sfaturile noului său confesor, drept care se decise să-şi trateze fiul aşa cum se cuvine. Pentru asta, lumea îl decretă mărinimos. Lady Blandish împărtăşi ea însăşi opinia generală cînd află de renta substanţială ce i-o oferise lui Richard, şi cînd îl auzi cum o pusese la punct pe doamna Doria care îi ceruse să conteste căsătoria. Sir

Austin știa însă că dacă procedase astfel, era numai din convingerea că nu se cuvine ca tinerii de rangul lui Richard să ducă lipsă de bani. Iată-l deci pe baronet înșelat din nou de cei dispuși să-i idealizeze cu atîta ușurință caracterul. Căci ce înseamnă oare să te porți cum se cuvine cu cei pe care îi iubești ? Sir Austin știa prea bine că la mijloc nu era vorba de mărinimie și, cu toate acestea, aclamațiile mulțimii îi stimulau orgoliul și îi întăreau convingerea că, purtîndu-se drept cu fiul său, își îndeplinea cu prisosință datoria, ba, poate, că făcea mai mult decît ar fi fost în stare să facă pentru copilul său un părinte obișnuit. Așadar, Richard nu ducea lipsă de bani. Dar mai mult decît orice, el ar fi dorit să primească de la tatăl său un cuvînt bun. Deși Richard nu spunea nimic despre asta, ca să nu-și tulbure soția, ea îl simțea că mult suferă știindu-se certat cu omul pe care-l jignise, înșelîndu-i așteptările. Richard ar fi fost în stare să-i cadă în genunchi ca să-și răscumpere greșeala. Căci pentru el, omul acesta nu era o ființă oarecare.

În nopțile lungi cînd se aflau împreună, Lucy îl auzea suspinînd întruna și astfel, încet, încet, figura rigidă a baronetului ajunse să se asocieze în imaginația fetei cu întunecimea nopții și cu suspinele triste ale soțului ei. Dar asta nu le-a afectat cu nimic pofta de mîncare. Cînd micuțul Cupidon este puternic și, pe deasupra, mai adie și briza tonifiantă a mării, nici vorbă de așa ceva ! Și totuși, viermele tristeții le rodea neîncetat sufletul. Așa că vă puteți închipui bucuria ce-i cuprinse pe amîndoi în această frumoasă dimineață de vară cînd, exact în clipa cînd părăseau casa, îndreptîndu-se spre plajă, îl zăriră pe Tom Bakewell care venea spre ei. Tom ducea pe umăr un geamantan uriaș iar în urma lui, pe cărare, se zărea Adrian.

— Salve, salve, strigă Richard entuziasmat și, năpustindu-se spre el, îl apucă de mînă și nu-i mai dădu drumul pînă ce ajunseră la locul unde se afla Lucy. În tot acest interval nu mai contenea cu întrebările.

— Lucy, acesta este Adrian, vărul meu.

„Nu-i așa că-i un înger ?" păreau să spună privirile lui. „De bună seamă !" îi răspunse Lucy tot din priviri.

Îngerul în carne și oase se înclină ceremonios în fața ei și, dîndu-și seama că e considerat un salvator, găsi de cuviință să-și tempereze entuziasmul.

— Am impresia că ne-am mai cunoscut, spuse el amabil şi, în clipa următoare, le aduse la cunoştinţă că nu luase încă micul dejun.

La auzul acestei veşti, porniră cu toţii spre casă, iar Lucy se puse pe loc în mişcare pentru a aranja cele de cuviinţă.

— Rady, ce bucuros sînt că te văd, bătrîne ! strigă Richard, apucîndu-l din nou de mînă. Ţi-o spun fără ruşine, în ultimul timp am fost tare nefericit !

— Şase, şapte... opt... nouă ouă ? ! exclamă Adrian în loc de concluzie după ce examină masa dintr-o privire.

— De ce nu-mi scrie ? De ce nu mi-a răspuns la nici o scrisoare ? Dar acum că eşti tu aici nu mai am motiv să mă tem de nimic. Tata vrea să mă vadă, nu-i aşa ? Plecăm diseară cu toţii ! La ora unsprezece am concurs. Micuţul meu iaht, „Lady Blandish", ştii, aşa l-am botezat, concurează cu ambarcaţiunea „Begum" a lui Fred Currie. Voi cîştiga sper, dar indiferent de rezultat, diseară plecăm ! Ce mai e nou pe la Raynham ? Ce mai fac ai casei ?

— Dragă băiete, replică Adrian, aşezîndu-se confortabil în fotoliu, înainte de a-ţi răspunde, dă-mi posibilitatea să-mi revin şi eu în fire. Pentru un burlac ca mine, jumătate din ouăle de pe masă ar fi de-ajuns. Cît despre cei ai casei, sînt bine, chiar foarte bine, dacă nu mă-nşel. Căci nu uita, după călătoria asta pe mare mă simt zdruncinat. Am sosit aici cu vaporul de dimineaţă şi trebuie să-ţi mărturisesc că marea m-a determinat s-o îndrăgesc şi mai mult pe mama noastră Terra cu toate rudele ei.

Calmul glacial al lui Adrian îl înnebunea pe Richard care devenea din ce în ce mai nerăbdător.

— Adrian, ce-a spus tata cînd a aflat ce-am făcut ? Vreau să ştiu exact cuvintele lui ?

— Fiul meu, ştii ce spun înţelepţii : „Vorbele sînt bănuţii tăcerii !" În orice caz, el a vorbit mai puţin ca mine, te-asigur !

— Deci asta i-a fost reacţia, strigă Richard şi-apoi căzu pe gînduri. Atîta tot va să zică !

Într-o clipă, masa fu strînsă şi aşezată din nou, iar Lucy îşi făcu apariţia împreună cu bucătăreasa care aducea tava cu ouă. Fata îşi scoase boneta şi, aşezîndu-se pe scaun, începu să toarne ceaiul întocmai ca cea mai desăvîrşită gospodină.

— Să începem, spuse Adrian bine dispus, în timp ce spărgea primul ou.

Dar dintr-o dată, buna lui dispoziție se transformă în tristețe. Fața i se crispă de durere și, cu cît se străduia să pară mai calm, chipul lui lua un aer și mai îngrijorător. Cum era cu putință ? Să fi fost oul stricat ?

Lucy îl privea țintă și tremura din tot corpul, așteptînd să vadă ce-o să mai zică.

— Oul acesta a fost fiert trei minute și patruzeci și cinci de secunde, observă el, abandonîndu-l cu indiferență.

— Vai, vai, strigă Lucy. Așa este ! Eu însămi l-am fiert exact atît cît știam că-i place lui Richard. Dumneavoastră preferați ouăle tari, nu-i așa, domnule Harley ?

— Dimpotrivă, mie îmi plac ouăle moi ! Țineți la fiert două minute și jumătate sau, în fine, două minute și trei sferturi ! Nici o secundă în plus ! E o adevărată crimă să lași ouăle să se întărească ! Trei minute de fiert înseamnă pur și simplu o îndrăzneală !

— O, dacă știam, dacă mi-ar fi spus Richard..., se tînguia micuța mireasă, mușcîndu-și buzele mîhnită.

— Credeți că Richard e omul care să acorde atenție unor asemenea mărunțișuri, spuse el, încercînd să zîmbească.

— Ei, dați-o-ncolo și terminați odată, casa e plină de ouă ! strigă Richard și începu să tragă ca un sălbatic de cordeluța clopoțelului.

Lucy sări și ea în picioare.

— Desigur, desigur, bineînțeles, așa e ! Mă duc să fierb alte ouă, întocmai cum vă plac dumneavoastră. Permiteți-mi, domnule Harley, vă rog eu !

Adrian îi făcu semn cu mîna să rămînă pe loc.

— Nu, spuse el, mă supun și eu gusturilor lui Richard și fie ca cel de sus să-mi facă parte de o digestie la fel de bună ca a lui.

Gata să izbucnească în plîns, Lucy își întoarse privirile spre Richard. Acesta se întinse comod pe canapea și o lăsă să se descurce singură cu mușafirul. Uvertura cu ouăle se dovedise jalnică, nimic de zis, dar Lucy n-avea de gînd să se dea bătută și apoi resemnarea lui Adrian o impresiona profund. Era conștientă că la cea mai mică greșeală solul păcii s-ar fi arătat nemulțumit și atunci catastrofa era sigură. Ca atare, frumoasă ca o porumbiță, cu sprîncenele jucăușe arcuite deasupra ochilor ei albaștri, Lucy stătea

alături de ei numai zîmbete și, cu atenția încordată, studia pe furiș fața bucălată a tînărului epicureu, încercînd să ghicească cum i-ar putea intra în voie.

„O să vadă el că nu sînt nici proastă, nici timidă", medita ea plină de curaj. Și, într-adevăr, spre surprinderea lui, Adrian constată că fata se descurca de minune, conversa excelent, știa să joace rolul de gazdă și, pe deasupra, se dovedea a fi o prezență foarte decorativă. Cînd isprăvi de mîncat primul ou, își făcură apariția alte două ouă, fierte întocmai după indicațiile lui. Între timp, Lucy îi spusese în taină bucătăresei ce are de făcut. Acum, Adrian ajunsese la concluzia că nu are rost să mai facă fasoane și ca atare se ospăta cu poftă. Consternarea cu care privise la început ouăle buclucașe s-ar putea să nu fi fost tocmai întîmplătoare, gîndea în sinea ei fata, căci, așa naivă și lipsită de experiență cum era, instinctul ei de femeie îi șoptea că musafirul acesta sosise pregătit anume să strîmbe din nas la tot ce avea să vadă în Căsuța Dragostei. La drept vorbind, sprîncenele jucăușe nu erau chiar așa naive ; dincolo de bolțile lor frumos arcuite se afla o inteligență vie și ascuțită, gata să dea piept cu tînărul acesta înțelept, dar care se dovedea puțin cam posac.

Cînd oaspetele se hotărî, în fine, să vorbească, Lucy înțelese că eforturile ei n-au fost în zadar.

— Mulțumită doamnei Richard, acum sînt în stare să-ți dau răspunsul dorit, spuse el și se înclină spre Lucy, recunoscîndu-i pentru prima dată calitățile de gazdă și soție.

Lucy se simțea în al nouălea cer.

— Dă-i drumul odată, strigă Richard, căutîndu-și o poziție mai confortabilă pe canapea.

— Pentru început, află că Pelerinul și-a pierdut carnetul de însemnări. Dacă-l găsește cineva a dat fericirea peste el, căci recompensa e fabuloasă ! Apoi să știi că Benson, neasemuitul și neegalatul Benson, a întors spatele reședinței noastre ! Nimeni nu știe încotro a șters-o ! Se bănuiește că singurul supraviețuitor al Dogmei Fructului Oprit a fost eclipsat de o femeie !

— Benson a șters-o, spui ? ! Formidabile lucruri s-au mai petrecut la Raynham de cînd am plecat eu de-acolo, exclamă Richard.

— Da, da, așa e, dragul meu ! Luna de miere seamănă cu clipa lui Mahomed, sau mai bine zis cu hîrdăul șahului din poveste, dacă vrei, cel care și-a cufundat capul în apă,

iar cînd l-a scos afară și-a dat seama că între timp trecuse o viață. Ei bine, revenind la ale noastre, află că unchiul Algernon aleargă ca și pînă acum tot șontîc, șontîc, doar, doar o să găsească ce-a pierdut. Cît despre unchiul Hippias, bietul de el, acuză niște simptome din cele mai stranii — zice că pur și simplu i-a crescut nasul ca un tort de nuntă. De cînd și-a luat în primire generosul cadou pe care i l-ai trimis și din care se jură că n-a gustat nici măcar o bucățică. Hippias trăiește cu impresia că i-a crescut nasul. Și dacă vrei să mă crezi, cînd iese pe ușă e timid ca o fecioară de teamă să nu-și zgîrie trompa. Se plînge întruna că greutatea nasului îl apasă tot mai tare. Mai deunăzi, mă gîndeam că n-ar fi exclus ca Benson să se fi făcut nevăzut grație unei vrăjitorii, și în felul acesta să se fi instalat pe nasul lui Hippias. Dealtfel, bietul tău unchi își pipăie toată ziua nasul. Ce să-ți mai spun, doctorul e tot timpul lîngă el. Zadarnic însă ! Mă tem că n-are șanse să-i readucă organul mirosului la dimensiunile lui normale. Apropo, Pelerinul a născocit un aforism pe tema asta ! Iată cum sună el : „Dimensiunea este o chestiune de impresie".

— Bietul unchi Hippias, a ajuns să creadă în vrăjitorii ! Dealtfel, numai o forță supranaturală ar fi-n stare să rivalizeze cu senzațiile ce-l obsedează pe el ! Doamne ferește, cine și-ar fi închipuit că o să ajungă în halul ăsta !

— Vai ce rău îmi pare, exclamă Lucy, deși la urma urmelor parcă simt că mă bufnește rîsul !

Tînărul înțelept se simți vrăjit cînd auzi rîsul zglobiu al fetei.

— Pelerinul împărtășește și el punctul tău de vedere, dragă Richard. Dealtfel, există oare ceva la care să nu se fi gîndit și el înainte ? „Cazurile confirmate de dispepsie sînt generatoare de iluzii", zice el. „Secolele în care magia era atotputernică erau afectate de o indigestie universală", arată mai departe. Și dacă mă gîndesc bine, cred că are perfectă dreptate, dacă ținem cont de primitivismul artei culinare din acele timpuri ! Apoi, mai ții minte ce spunea el despre secolul nostru ? Că, datorită dispepsiei, astăzi se remarcă o revenire la obscurantism și ignoranță. Vedeți dumneavoastră, doamnă Richard, Pelerinul situează înțelepciunea în centrul „sistemului", așa că vă dați seama ce recunoscător vă sînt în aceste momente pentru toată grija cu care v-ați ocupat de mine !

Ei bine, în aceste momente, Richard era înclinat să pună micul triumf al soției sale pe seama faptului că Adrian fusese subjugat de frumusețea ei. În ultimul timp, mulți fuseseră aceia care-i elogiaseră frumusețea, dar fata nu prea punea preț pe asemenea complimente. În schimb, elogiile lui Adrian, adresate în primul rînd calităților ei de gospodină, îi făceau mare plăcere, căci isteață cum era își dădea perfect seama că în lupta pe care trebuia s-o ducă, frumusețea nu-i era de mare folos. Și în vreme ce Adrian vorbea mai departe despre virtuțile bucătăriei excelente, Lucy își aminti dintr-odată de cartea de bucate primită în dar de la doamna Berry. „Unde Dumnezeu oi fi pus-o ?“ exclamă în sinea ei fata.

— Va să zică aștea sînt ultimele noutăți de la Raynham ? spuse Richard.

— Exact, replică Adrian. Ba nu, mai e ceva ? Clare urmează să se căsătorească ! Știai, nu-i așa ? Mătușa Helen..

— Ei, dă-o-ncolo pe mătușa Helen ! Ce crezi că a avut impertinența să-mi scrie ? Dar oricum... n-are nici o importanță. Clare se căsătorește cu Ralph, bănuiesc. Ia spune-mi ?

— Băiete scump, altceva intenționam să-ți spun și anume că mătușa Helen este o femeie extraordinară. Grație ei a aflat Pelerinul că femeia este un animal practic Știi doar, pentru Pelerin noi sîntem cu toții un simplu obiect de studiu. Dealtfel, în *Poveștele Pelerinului* vei găsi portretele esențiale ale întregii noastre familii. Ei bine, așa cum îți spuneam, mătușa Helen...

— Doamna „Doria — Rachetuța“! izbucni în rîs Richard.

— Cum îți spuneam, cînd mătușa Helen a văzut că planul ei favorit e sortit eșecului — numește-l micul ei „sistem“, dacă vrei — ei bine, că planul acesta urzit de mai bine de zece ani și menit a aduce fericire domnișoarei Doria...

— Zi mai bine „Frumoasa Mingiucă“ ! precizează Richard rîzînd.

— Ei bine, mătușa Helen în loc să se frămînte neputincioasă ca un bărbat și să ia providența la întrebări, în loc să întoarcă lucrurile pe toate fețele și să despice firul în patru, de parcă nimic n-ar mai fi la locul lui pe lumea asta, ce crezi că face animalul acesta practic ? Văzînd că nu-și

poate mărita fata cu cine voia ea, se hotărăşte pe loc s-o căsătorească cu cineva care-i era mai la îndemînă. Şi cum un gentleman bătrîn este gata oricînd să încheie o tranzacţie matrimonială cu un animal practic, mătuşa Helen pune ochii pe un gentleman bătrîn. Bineînţeles, un specimen necăsătorit şi cît se poate de bogat, specimen care acum mai este pe deasupra şi îndrăgostit pînă peste urechi. Căsătoria are loc peste o săptămînă. Într-o zi, două, trebuie să primeşti şi tu invitaţia de nuntă !

— Cum, fata aia rece ca un sloi de gheaţă a consimţit, biata de ea, să se căsătorească cu un boşorog ? mîrîi Richard indignat. Cînd sosesc la Londra pun eu capăt poveştii ăsteia !

Richard se sculă apoi în picioare şi începu să se plimbe prin cameră. Îşi dădea seama că sosise timpul să-şi ia în primire iahtul şi să facă pregătirile necesare pentru concurs.

— Eu plec, spuse el într-un tîrziu. Adrian, te rog, ai tu grijă de Lucy ! Ea o să urce pe „Empress", goeleta lordului Mountfalcon. Dealtfel, el dă startul. Ah, dacă ai şti ce goeletă frumoasă are lordul — o adevărată minunăţie nu alta ! Într-o bună zi voi avea şi eu una la fel ! La revedere, scumpa mea, îi şopti el lui Lucy.

Stînjeniţi de prezenţa lui Adrian, cei doi nu se mai sărutară, dar, vrînd parcă să compenseze această pierdere, se ţineau strîns de mînă şi nu le mai venea să-şi ia ochii unul de la altul. Deodată, Lucy îşi întoarse privirile de la el. Adrian se încruntase, nu scotea nici o vorbă şi îi privea cu buzele crispate, într-un mod care nu prevestea nimic bun. În cele din urmă se hotărî să vorbească.

— Cu alte cuvinte, ai de gînd să te avinţi în larg, nu-i aşa ?

— Da, dar nu merg decît pînă la St. Helen. Drum scurt şi fără probleme.

— Bine, fiule, vrei să cred oare că-mi porţi pică pentru faptul că bietul meu „sistem" s-a mai refăcut niţel cu bunătăţile pe care le-am gustat ?

— Ei, dă-l încolo de „sistem" ! Pune-ţi pălăria şi vino cu noi. N-avea nici o grijă. Te iau pe iahtul meu.

— Richard dragă, dar eu am plătit deja tributul celor condamnaţi să păşească pe o insulă. Apele mării m-au zdruncinat destul, aşa că accept să vin cu tine numai pînă la ţărm. Te aştept acolo cît vrei, îţi promit chiar să notez toate isprăvile tritonilor. Dar orice-ar fi, deşi îmi dau seama

că asta înseamnă să mă privez de compania doamnei Richard, refuz categoric să părăsesc uscatul !

— Da, aveți perfectă dreptate, domnule Harley, exclamă Lucy, trăgîndu-și degetele din mîna lui Richard. Dacă vă face plăcere, rămîn și eu cu dumneavoastră. Nu vreau să merg cu oamenii aceia și apoi putem urmări întrecerea foarte bine și de pe țărm. Scumpule, eu nu vreau să mă duc. Te superi cumva ? Bineînțeles, dacă ții tu neapărat, vin și eu cu voi, dar sinceră să fiu aș prefera să rămîn aici !

Și Lucy își privi soțul într-un anume chip pentru a spulbera cu totul nemulțumirea pe care o vedea umbrindu-i ochii. Adrian protestă imediat, susținînd că Lucy ar trebui să-l însoțească pe Richard, că el s-ar putea distra de minune pînă la întoarcerea lor etc., etc.; în căpușorul frumos al fetei roiau însă puzderii de planuri, așa că, pînă la urmă, spre marea decepție a lordului Mountfalcon și cu riscul de a-și supăra iubitul, Lucy reuși să-și impună punctul de vedere și să rămînă pe țărm. Richard nu prea se sinchisea de treaba asta. Îl privi disprețuitor pe Adrian, apoi cedă într-un mod nu tocmai elegant.

— Fie, faceți cum vă place ! spuse el. Pregătiți bagajele. În seara asta plecăm. N-aveți nici o grijă, nu m-am supărat !

Cine s-ar fi putut supăra, părea el să-i spună lui Adrian, în timp ce savura dezmierdările cam discrete ale soției sale, fapt pentru care profită de ocazie și-și scoase pîrleala, sărutînd-o pe frunte. Dar sărutul acesta nu reuși să-i spulbere nemulțumirea ce i se cuibărise în suflet.

— Extraordinar ! exclamă el. Auzi, pe o zi minunată ca asta să nu vrei să ieși în larg ! Bine dragă, atunci rămîi pe țărm !

Din această clipă, calitățile de înger salvator ale lui Adrian încetară să-l mai preocupe pe Richard. Dealtfel, tînărul nici nu intenționa să se folosească prea mult de aceste deosebite însușiri. Exista însă o altă persoană care se folosi din plin de ele și, în mai puțin de cîteva ore, eforturile acestei frumoase creaturi fură încununate de succes. Lucy reuși să-l convingă pe Adrian că dacă Sir Austin consimte s-o vadă, lucrurile se vor lămuri de la sine. Ideea îi fusese sugerată tînărului înțelept pe ocolite și cu multă îndemînare, dar, oricum, punerea ei în practică ar fi însemnat o schimbare prea bruscă a situației. Lui Adrian îi plăcea cum se comportă fata ; era, nimic de zis, o apariție fermecătoare

şi, mai presus de toate, dădea dovadă de mult bun-simţ. Uitase aproape cu desăvîrşire că are de-a face cu fata unui fermier, într-atît era de impresionat de înţelepciunea ei. S-ar fi zis că Lucy era pe deplin conştientă că datoria de căpetenie a oricărei femei este să ştie să gătească. Şi totuşi se punea întrebarea cum putea el oare să-l convingă pe Sir Austin că ar fi trebuit s-o vadă ? Pînă acum, baronetul nu consimţise nici măcar să-şi vadă fiul, iar sosirea lui Adrian pe insulă, în urma insistenţelor lui lady Blandish, echivala în fond cu o aventură. Adrian nu era dispus să riste mai mult. În cele din urmă, ajunse la concluzia că, de fapt, numai timpul este în măsură să rezolve lucrurile, aşa că lăsă totul pe seama timpului. Cînd stau cu braţele încrucişate, păgînii şi creştinii găsesc cu aceeaşi uşurinţă cuvinte frumoase pentru a-şi justifica pasivitatea. „Ei uită", stă scris în *Poveţele Pelerinului*, „că drăcuşorii lui Scaraoţchi nu depun niciodată armele."

În timp ce se plimba alene pe ţărm, în compania personajului acesta amuzant, Lucy se gîndea la o mie de lucruri. O preocupa în primul rînd concursul lui Richard. Din clipa în care lordul Mountfalcon dăduse startul, inima începuse să-i bată de emoţie. Apoi încerca o senzaţie ciudată la gîndul că se plimbă braţ la braţ cu o rudă de-a soţului ei, cu acest om care trăise ani îndelungaţi alături de fiinţa ce-i era dragă. În fine, o obseda gîndul că poate în seara aceea avea să se înfăţişeze în faţa părintelui temut al soţului ei.

— Domnule Harley, spuse Lucy, este adevărat că plecăm în seara asta ? Şi credeţi, se bîlbîi ea, credeţi că va voi să mă vadă ?

— Ştii, chiar doream să discutăm problema asta, răspunse Adrian. Am impresia că scumpul dumitale soţ a înţeles greşit ce i-am spus. Dealtfel, persoana a doua plural comportă riscul unor serioase confuzii în limba noastră, mai ales cînd interlocutorul are mintea înflăcărată. „Să te vadă", am spus eu, iar Richard a înţeles „să vă vadă". Doamnă Richard, sper că mă înţelegi ? Pentru moment, ar fi mai înţelept să vină la Raynham numai soţul dumitale. Căci de îndată ce se va aplana conflictul dintre tată şi fiu, nora e şi ea în afară de orice pericol.

Lucy îşi înălţă spre el frumoşii ei ochi albaştri. Ideea amînării temutei întîlniri o învioră pe loc şi se simţi cu-

prinsă de o bucurie, care, la drept vorbind, ascundea și o urmă de lașitate.

— Credeți că pentru început e mai bine să meargă singur ?

— Da, asta e părerea mea. Deși îmi dau seama că Richard e un soț excelent și va fi nevoie de multă abilitate pentru a-l convinge să plece de unul singur.

— Bine, atunci mă angajez să-l conving eu, domnule Harley.

— Dacă ai vrea...

— Sînt în stare să fac orice pentru fericirea lui, murmură Lucy.

Tînărul înțelept îi strînse anemic mîna în semn de aprobare. Apoi se plimbară mai departe pe țărm, pînă ce concurenții dispărură cu toții de sub privirile lor.

— Richard pleacă în seara asta, domnule Harley ? întrebă Lucy emoționată din pricină că nu-și mai vedea iubitul.

— Mă tem că nici elocvența dumitale nu va fi în stare să-l urnească din loc pe Richard, răspunse Adrian galant. Cît despre mine, pe ziua de azi mi-ajunge cît m-am plimbat cu vaporul. În fond nu-i nici o grabă, numai băiatul ăsta arde de nerăbdare. Doamnă Richard, n-ai face rău să-l mai temperezi puțin. Nu uita, sîntem născuți ca să fim conduși, iar femeile sînt născute pentru a conduce. Dacă i-ai mărturisi, de pildă, că ai poftă să pornești la drum și apoi, după o zi — două, i-ai da a înțelege că ai prefera... sau ai simula chiar că-ți repugnă asemenea lucru... luînd totul asupra dumitale, tînărul acesta impetuos va înțelege de la sine ce are de făcut. Te asigur că atît tatăl cît și fiul au o fire extrem de sensibilă și, din păcate, tatăl nu poate fi influențat în mod direct. Îți cer un lucru cam ciudat, e drept ! S-ar părea că trebuie să-l manevrezi pe tată prin intermediul fiului. Din clipa în care fiul risipitor a fost iertat, te asigur că zîmbetul patern se va revărsa și asupra dumitale. Și atunci va fi limpede că dumitale îți revin toate meritele. Dealtfel, nu văd să existe o altă soluție. Atîta timp cît Richard crede că tatăl său nu este dispus să-și vadă nora, ostilitățile vor continua, ruptura se va adînci mai tare și nu ne putem aștepta la nimic bun.

Adrian o privi drept în ochi de parcă ar fi vrut să-i spună : „Ei, ce zici, ești capabilă de atîta eroism ?" Dar cum putea ea oare să-i mărturisească lui Richard că are de

gînd să se sustragă acestor încercări ? Şi totuşi propunerea lui Adrian se potrivea de minune cu dorinţele şi temerile ei. Biata fată îl considera pe tînărul înţelept mai presus decît muritorii de rînd şi se dovedea foarte sensibilă la linguşirile lui iscusite. Ideea că avea să se sacrifice pentru cei a căror pace o tulburase, o măgulea şi mai mult, aşa că pînă la urmă fu de acord cu Adrian şi îi promise că va proceda întocmai cum îi ceruse.

De regulă, victoria revine eroului. În consecinţă, aşa se face că în clipa cînd Richard puse piciorul pe ţărm şi proclamă entuziasmat că „Lady Blandish" a întrecut ambarcaţiunea „Begum" cu şapte minute şi patruzeci şi cinci de secunde, mireasa îl sărută şi-l felicită, în timp ce degetele ei răsfoiau de zor lucrarea doctorului Bucătaru în căutarea vinurilor ideale.

— Scumpul meu, domnul Harley doreşte să mai stea la noi şi este de părere că n-ar fi cazul să plecăm imediat... vreau să zic înainte de a primi corespondenţa... Cît despre mine, eu aş prefera...

— Aha, va să zică aşa stau lucrurile, laş micuţ ce eşti ! spuse Richard. Bine, bine, atunci plecăm mîine. Ce întrecere formidabilă ! Ne-aţi putut urmări de pe ţărm ?

— Cum să nu, şi-am fost tot timpul sigură că iubitul meu o să cîştige ! Ca să-l mai domolească niţel, Lucy aduse vorba despre vinuri. Trebuie să-l servim pe domnul Harley cu licoarea cea mai fină, spuse ea, iar noi n-am băut niciodată vin ! Vai, cît sînt de nepricepută ! Dacă-l trimiţi pe Tom după vin, el o să se descurce de minune. Masa e gata pregătită.

— Acum înţeleg eu de ce nu m-ai întîmpinat la ţărm.

— Iartă-mă, scumpule !

— Bine, eu te-am iertat, dar lordul Mountfalcon nu te iartă. Cît despre lady Judith, ea susţinea c-ar fi trebuit să fii şi tu acolo.

— Scumpule, inima mea a fost tot timpul alături de tine !

Richard îşi lipi mîna de pieptul ei ca să-i simtă bătăile inimii, dar fata lăsă ochii în jos intimidată şi-o rupse la fugă.

Tînărul înţelept nu a reuşit să găsească nici un cusur prînzului, iar atunci cînd terminară de mîncat se simţea la fel de bine dispus ca la început, ceea ce reprezenta mare lucru. Nici despre vin n-a avut nimic de obiectat, ceea ce

iarăşi însemna o mare reuşită. Au sosit în fine cafelele şi Adrian le-a făcut şi lor cinstea să le scutească de comentarii dezaprobatoare. Primii paşi pe calea cuceririi unui epicureu fuseseră astfel făcuţi şi la ora aceasta, Cupidon nu începuse încă să crîcnească.

După ce-şi băură cafelele, se duseră în grădina lui lady Judith, să admire apusul soarelui. Acum vîntul se potolise. Norii prăvăliţi dinspre zenit se desfăşurau deasupra uscatului şi a mării într-un imens amfiteatru ce-şi sclipea lespezile enorme. Dintre valuri, privind ţintă căderea lui Hyperion, iată, se iveau capul stacojiu şi pieptul puternic al unui uriaş. Era Briareus cu fruntea brăzdată de cute şi trupul încordat, întinzîndu-şi braţele spre culmile albastre de necuprins ale cerului. Spre nord-vest, şirurile de nori prinseseră un luciu alburiu, poleite parcă de argintul lunii, iar la apus, de sub discul scufundat al soarelui, ţîşneau torente de chihlimbar brun-roşcat ce se pierdeau în imensităţile trandafirii ale boltei.

— Sandoe numeşte această privelişte „cerească floare a patimilor", îi şopti Richard lui Adrian, în vreme ce acesta recita calm versuri eline.

— Ar putea să-i găsească alt nume — „conopida cerească", de pildă, replică Adrian între două emistihuri.

Lady Judith îi întîmpină la marginea aleei, cu capul înfăşurat într-o voaletă neagră. Era o femeie înaltă, cu păr de culoare închisă şi ochi negri. Mişcările sigure şi vocea ei învăluitoare cu inflexiuni dulci aveau un farmec care te cucerea pe loc. „Copia fidelă a lui lady Blandish", comentă în sinea lui Adrian. Lady Judith îl salută ca pe o fiinţă asupra căreia merita să-şi reverse amabilitatea, lăudă frumuseţea serii şi, sărutînd-o protectoare pe Lucy, îi luă în primire soţul. Soarele se cufundase în mare. Cerul era tot o văpaie, iar fantezia lui Richard se înflăcărase şi ea de-a binelea.

— Deci nu te-a ameţit triumful imens de azi-dimineaţă, ia spune, ciripi lady Judith.

— Vă rog să nu rîdeţi de mine. După ce se sfîrşeşte concursul mă simt totdeauna ruşinat că m-am agitat atîta. Iată ce înseamnă gloria ! Sînt convins că mă dispreţuiţi pentru asta ! Priviţi spectacolul acesta măreţ ! În aceste clipe cred că mă dispreţuiţi !

— Cum poți spune una ca asta ? N-am fost alături de tine ? Nu ți-am aplaudat succesul ? Numai că, după părerea mea, ar trebui să-ți consumi energia în scopuri mai utile. În orice caz, asta nu înseamnă sub nici un motiv că trebuie să intri în armată !

— Dar ce altceva să fac ?

— Ai calități ce-ți permit să faci ceva mai bun !

— Niciodată nu voi putea fi în stare să urmez exemplul lui Austin.

— Și totuși eu cred că ai fi în stare să faci ceva mai bun ca el.

— Lady Judith, vă sînt recunoscător pentru părerea bună ce-o aveți despre mine. În orice caz, va trebui să fac ceva. Așa cum spuneați, un bărbat trebuie să-și justifice într-un fel existența !

— Sosurile... răsună limpede în urma lor glasul lui Adrian. Ei bine, sosurile constituie rafinamentul suprem al artei culinare. Femeia care ajunge expertă în pregătirea sosurilor a atins punctul culminant al civilizației !

Departe în larg, Briareus strălucea roșiatic învăluit în negru. Apusul ardea tot ca văpaie.

— Mă întreb cum pot trăi bărbații fără să facă nimic cînd au în fața lor asemenea priveliști ? își continuă Richard șirul gîndurilor. Uneori, cînd pun pe cineva să-mi facă vreo treabă, mă cuprinde un sentiment de rușine. Acum, cel puțin, mă simt teribil de stînjenit...

— Ei, dar cînd te iei la întrecere cu iahtul „Begum" lucrurile stau cu totul altfel, nu-i așa ? N-are rost să devii democrat ca Austin. Dar, apropo, ia spune-mi, mai scrii versuri ?

— Nu. Oare ce scriu eu înseamnă literatură ? Acum nu mă mai pot înșela singur. Îmi dau seama că recurg la scris numai și numai pentru a-mi justifica într-un fel lenevia. De fapt, în ultimul timp n-am mai scris nici un vers.

— E și firesc, doar ești așa de fericit !

— Nu, nu acesta-i motivul. Într-adevăr sînt foarte fericit...

Richard nu fu în stare să-și isprăvească fraza. O ambiție nouă, nelămurită, luase acum locul avînturilor poetice, dar în preajma lui nu se mai afla umanistul și omul de știință, capabil să studieze fenomenul și să-i determine evoluția firească. Nu s-ar fi putut spune că doamna de față era omul cel mai potrivit, în măsură să canalizeze energia

lipsită de ţel a acestui tînăr şi totuşi ea îşi asumase rolul acesta. Era cu cinci ani mai mare ca el, era femeie, ceea ce explica perfect calmul ei plin de infatuare.

Pe cer norii uriaşi se împrăştiaseră şi deasupra apelor mării mocnea un imens corp de jăratic.

— Cînd ne vom întoarce la Londra vom lucra împreună, spuse Richard. Ce-aţi zice dacă am merge seara, din casă în casă, în căutarea oamenilor ce au nevoie de ajutorul nostru ?

Lady Judith schiţă un zîmbet.

— N-ar trebui să fii chiar atît de romantic, spuse ea, aducîndu-l brusc la realitate. Mă tem că în felul acesta ai să ajungi un cavaler rătăcitor. Ai toate calităţile pentru asta !

— În special la micul dejun... interveni Adrian, care-şi rostea mai departe inutila prelegere de gastronomie în faţa tinerei soţii.

— Dumneata ar trebui să devii eroul nostru, continuă lady Judith. Salvatorul doamnelor şi domnişoarelor aflate în restrişte. Grozav ne mai trebuie un asemenea erou !

— Într-adevăr, încuviinţă Richard cu toată sinceritatea. Din cîte ştiu eu, există atîtea fiinţe delicate care suferă...

Şi gîndurile îi zburară dintr-odată la cavalerii rătăcitori. Îi vedea parcă aievea cum îşi fac apariţia exact în clipa cînd pericolul era mai mare, auzea aclamaţile entuziaste ale doamnelor şi domnişoarelor năpăstuite. În jurul său pluteau castele aeriene. Imaginaţia i se înflăcăra din ce în ce mai tare. Turnurile castelelor se prăbuşeau la pămînt. Stelele creşteau văzînd cu ochii şi strălucirea lor devenea neasemuit de puternică. În aceeaşi clipă însă, aripile fanteziei i se muiară neputincioase, prăbuşindu-se la pămînt împreună cu turnurile măreţe, inima îi tresări nebuneşte în piept şi băiatul se întoarse brusc spre Lucy.

— Scumpa mea, ce-ai făcut pînă acum ? exclamă el.

Şi vrînd parcă să-şi răscumpere infidelitatea de cavaler rătăcitor, se lipi de ea plin de tandreţe.

— Tocmai ne antrenasem într-o fermecătoare discuţie pe tema gastronomiei domestice, interveni Adrian.

— Gastronomie ? ! Pe o noapte ca asta ? strigă Richard, schimbîndu-se la faţă, întocmai ca Hippias cînd i se oferise tortul de nuntă.

— Iubitul meu, știi doar cît de utilă este arta culinară, căută Lucy să-l convingă mieroasă.

— Într-adevăr, așa este, sînt întrutotul de acord cu tine, copila mea, interveni lady Judith. Aveți tot dreptul să rîdeți de noi. Într-o bună zi voi învăța și eu să gătesc!

— Iată misiunea femeii, exprimată în cîteva cuvinte! izbucni Adrian.

— Și, mă rog, care-i atunci misiunea bărbatului?

— Să guste și să se pronunțe!

— Atunci să lăsăm totul pe seama lor, spuse lady Judith, întorcîndu-se spre Richard. Noi doi nu vom reuși niciodată să fim la înălțimea lumii minunate în care trăiesc ei!

În acele clipe, Richard ar fi fost dispus să renunțe la orice de dragul chipului frumos al miresei ce-i strălucea înaintea ochilor asemeni Luceafărului de seară.

A doua zi, Lucy a trebuit să se prefacă din nou că se teme să dea ochii cu baronetul. Dar în timp ce se străduia să pară o lașă, simțea că i se strînge inima în piept, văzîndu-l pe Richard cît este de trist. Băiatul dădea dovadă de multă răbdare și blîndețe. Venea întruna lîngă ea și folosea tot felul de argumente doar, doar o va determina să-l însoțească la Raynham.

— Dacă mergem împreună și-l convingem pe tata să stea cu noi de vorbă sînt sigur că decum o să te vadă va fi mîndru de tine. Să-l faci de rușine? Nici gînd de-așa ceva! Dimpotrivă! O vorbă numai să-i spui și pot să jur pe ce-am mai scump că în mai puțin de-o săptămînă ne primește la Raynham și vom trăi cu toții fericiți. Să știi că nimeni nu-l cunoaște pe tata mai bine decît mine.

— Cum, nici domnul Harley? întrebă Lucy.

— Adrian? Te-nșeli, scumpa mea! Adrian cunoaște, e-adevărat, și el o anumită categorie de oameni, dar nu pe cei mai buni.

Lucy își formase o impresie mult prea favorabilă despre ființa pe care o cucerise și, ca atare, nu era dispusă să renunțe cu una cu două la părerile ei.

— Spune-mi, dragă, el te-a speriat în halul ăsta?

— O, nu, Richard! Nici vorbă, scumpul meu! strigă ea, privindu-l mai tandră ca de obicei căci, de fapt, nu prea spunea adevărul.

— Adrian nu-l cunoaște deloc pe tata, decretă Richard răspicat.

Lucy era însă de altă părere şi, în sinea ei, socotea că are dreptate. Îi venea greu să creadă că baronetul este un om ca toţi oamenii, în pieptul căruia bătea o inimă caldă şi iubitoare, aşa cum se străduia să i-l înfăţişeze Richard. Pentru ea, Sir Austin rămînea omul care-l trimisese pe Adrian într-o misiune atît de ingrată, năluca sumbră şi înfricoşătoare ce-şi făcea apariţia la miez de noapte în camera lor. Parcă îl auzea pe Richard gemînd în somn : „De ce eşti oare atît de aspru, de ce ?" Bineînţeles, tot Adrian avea dreptate !

— În fine, dacă aşa stau lucrurile, să ştii că fără tine nu plec ! exclamă în cele din urmă Richard.

Atunci Lucy îl imploră să mai aştepte puţin. De data aceasta, Cupidon începuse să bodogănească îmbufnat şi se pare că avea suficiente motive s-o facă. Adrian spusese răspicat că pînă ce nu se mai potolesc valurile, pînă cînd „marea n-o să fie netedă ca o farfurie", precizase el, nu are de gînd să plece. Or vîntul de sud-est se amuza copios pe seama acestei comparaţii şi sufla întruna vijelios. Zilele erau superbe, iar Richard îşi petrecea tot timpul luînd parte, de dimineaţă pînă seara, la diverse întreceri nautice. În vremea asta Lucy rămînea pe uscat, considerînd că datoria de gazdă îi impunea să-i ţină companie lui Adrian. Orice discuţie în contradictoriu cu acesta părea de neconceput. Cînd Richard încerca să insinueze că Lucy nu pleacă din cauza lui, tînărul înţelept îi răspundea imediat :

— Scumpul meu, pentru Lucy, compania mea este un binecuvîntat interludiu. Doar aşa să mai scape şi ea de excesele tale de tandreţe.

— În fond, ce găsiţi voi de discutat atîta împreună ? îşi întrebă Richard soţia.

— O, dar ce nu vorbim, răspunse Lucy. Să nu-ţi închipui că ne preocupă doar gastronomia. Adrian este foarte nostim, deşi din cînd în cînd îşi cam bate joc de *Poveţele Pelerinului* şi, după părerea mea, n-ar trebui s-o facă. Şi-apoi, ştii ceva, scumpule, să nu-ţi închipui că sînt o vanitoasă, dar am impresia că Adrian a început să mă simpatizeze.

Modestia de care dădea dovadă frumoasa lui soţie îl făcu pe Richard să surîdă.

— Bine, dar există oare vreo fiinţă care să nu te simpatizeze pe tine ? Lordul Mountfalcon, domnul Morton, lady Judith te admiră cu toţii din tot sufletul.

— Bine, Richard, dar nu uita, Adrian face parte din familie.

— Draga mea, dacă ai fi mai curajoasă, toată familia te-ar simpatiza la fel.

— Of, nu mai vorbi așa, ofta Lucy și Richard o mustra pe loc.

Cucerirea unui epicureu sau orice altă ofensivă lansată în afara cercului intim al familiei comportă suficiente riscuri pentru o tînără soție, chiar și atunci cînd lupta se dă în folosul idealurilor pure ale fericirii conjugale. Cînd se simțea frămîntat de gînduri și cuprins de emoții, Richard căuta din ce în ce mai mult compania distinsei lady Judith și totdeauna, în asemenea împrejurări, obișnuia s-o întrebe ce gîndește despre lipsa de curaj a soției sale. Iar lady Judith răspundea :

— Cred că fata greșește, dar n-ai încotro ! E timpul să te obișnuiești cu ideea că unei soții trebuie să-i faci și concesii !

— Cu alte cuvinte, să plec singur la Raynham ? întrebă Richard și un nor de tristețe îi întunecă fruntea.

— Ce poți face altceva ? Resemnează-te cît mai curînd și înțelege că n-o poți tîrî după tine ca pe o sclavă.

Dar, oricum, unui soț tînăr care-și imaginează că mireasa lui este rodul cel mai perfect al creației îi vine greu să accepte ideea că, atunci cînd e vorba de soție, trebuie să mai facă și concesii. Pe Richard, cel puțin, îl cuprindea un sentiment de revoltă cînd se gîndea la asta.

— Cu mine, tata se va împăca pe loc, dar mă tem că pe Lucy n-o să vrea s-o vadă. Atunci, de cîte ori mă voi duce la Raynham va trebui să merg fără ea. Zău, n-aș fi în stare să suport o asemenea rușine. Și cînd te gîndești că dacă ar avea curajul să vină acum cu mine, totul s-ar rezolva de minune ! Lady Judith, spuneți-mi, vă rog, dacă ați fi dumneavoastră în locul ei ați avea curajul să dați ochii cu tata sau v-ar fi și dumneavoastră frică ?

— Unde-mi spune să merg bătrînul meu lord, eu acolo mă duc, replică Judith cu răceală. Dar să știi că nu-mi fac nici un merit din asta, așa că, te rog, să nu mă dai de exemplu. Nu uita, femeile sînt lașe din naștere !

— Eu ador femeile curajoase care nu cunosc lașitatea !

— Micuța... soția ta, vreau să spun, a refuzat să te însoțească ?

— Nu, dar vedeți dumneavoastră, plînge ! Cine poate rezista în fața lacrimilor ?

Într-adevăr, Lucy vărsase cîteva lacrimi. Căci tînărul soț, care era obișnuit să nu-i stea nimeni în cale dacă-și punea ceva în minte, iar atunci cînd știa ce are de făcut, trecea imediat la acțiune, își pierduse controlul și rostise cîteva cuvinte grele ; iar ea, care ar fi fost în stare să-și dea și ultima suflare pentru el și era conștientă ce rol este obligată să joace pentru a-l face fericit, cu riscul chiar de a i se înfățișa altfel decît era în realitate, ei bine, micuța martiră avusese un moment de slăbiciune și vărsase cîteva lacrimi.

În aceste împrejurări se bucura de sprijinul lui Adrian. Tînărul înțelept se simțea excelent. Aerul insulei îi pria de minune și îi plăcea grozav să fie răsfățat.

„Delicioasă creatură, o nevestică cum nu sînt multe altele", îl auzi Tom Bakewell, murmurînd de unul singur, după cum îi era obiceiul. Or, judecînd după aerul protector pe care și-l lua Adrian ori de cîte ori se plimba cu inocenta creatură sau se așeza lîngă ea, și după felul cum își lăsa capul pe spate, arborînd un zîmbet suculent, ce părea să se afle într-o intimă complicitate cu protuberanța respectabilă a pîntecelui, s-ar fi zis că fata își juca cu succes rolul. Tinerii înțelepți, care obișnuiesc să-și plătească iubitele, nu refuză prilejul de a obține pe gratis această marfă. Așa că Adrian putea fi văzut în dese rînduri cum examinează mîna fetei în scopuri aparent oculte, iar dezmierdările onctuoase aplicate degetelor ei nu lipseau nici ele. Uneori, elogiile lui deveneau de-a dreptul bombastice.

Atunci Lucy obișnuia să-i spună :

— O, dar nici lordul Mountfalcon n-ar fi în stare să se exprime în halul ăsta.

— Recunoaște totuși că folosesc o limbă mai frumoasă decît cea în care catadicsește să se exprime lordul Mountfalcon, replica Adrian.

— Dînsul e foarte amabil, răspundea imediat Lucy.

— Amabil cu toată lumea, dar nu și cu cei care folosesc nobila noastră limbă strămoșească, adăugă Adrian. Demnitatea sa pare că adulmecă un rival cînd aude pe cineva folosind această limbă !

S-ar fi zis că Adrian începuse să-și dea seama că sentimentele sale lipsite de vigoare aveau un rival.

„Aici, petrecem de minune în mijlocul unei societăți excelente, îi scria el lui lady Blandish. Mă văd silit să recunosc că sălbaticul nostru are un instinct infailibil și a dat fericirea peste el. Deși umbla cu ochii închiși, a reușit totuși de minune să-și găsească perechea potrivită. Fata știe să facă față unui lord și pe deasupra este în stare să-i gătească chiar și unui epicureu. În afară de tratatul doctorului Bucătaru, pe care-l studiază cu asiduitate, ea citește și comentează pasaje din *Poveștele Pelerinului*. Cum era și firesc, capitolul ei preferat este cel despre iubire. Găsește că portretul femeii, „desenat de Venerație și colorat de Iubire", este încîntător. Repetă întruna acest lucru și-și dă peste cap frumoșii ei ochi albaștri. De asemenea e fascinată de rugăciunea Îndrăgostitului : „Fă-mi Doamne parte de o inimă curată ca să-i pot prețui bunătatea, iar ei dă-i răbdare ca să poată ajunge să-și dea seama de sufletul meu bun". Ce să-ți spun, e o adevărată încîntare s-o auzi cum repetă aceste cuvinte cu vocea ei cristalină. Poți să fii sigură că și eu repet rugăciunea. I-am cerut chiar să-mi citească pasajele ei preferate. Să știi că are o voce destul de plăcută. Lady Judith, de care-ți vorbeam, nu este alta decît domnișoara Menteith, fosta prietenă a lui Austin. Acum e căsătorită cu un bătrîn ramolit, lordul Felle pe nume, sau mai bine zis „Universitarul", cum l-au poreclit intelectualii de pe aici. Lordul Mountfalcon e văr cu el, iar cu ea... dar cine mai știe... Lady Judith s-a dat peste cap să afle ce grad de rudenie există între ei, dar pînă la urmă au renunțat amîndoi să-și mai frămînte mintea. Acum el joacă rolul pocăitului, iar ea vrea să fie sfetnicul nepătat. Cam așa se prezentau lucrurile cînd și-au făcut apariția tinerii căsătoriți, care, pînă la urmă, au intrat în toată regula pe mîna celor doi. Lady Judith se străduiește s-o dezvețe pe frumoasa papistașă de prostul obicei să încrunte din sprîncene și să roșească atunci cînd stă de vorbă cu cineva, în timp ce lordul Mountfalcon încearcă să canalizeze energia debordantă a tînărului nostru original. Ei bine, în felul acesta sîntem cu toții mulțumiți și ne urmăm destinul !

Din cînd în cînd, personajele cu pricina își schimbă învățăceii. Distinsul lord se ocupă el însuși de educația micuței noastre doamne, iar lady Jedith își revarsă știința asupra Speranței Raynhamului. Așadar, „Bucurie tuturor și de pace s-aveți parte", cum spune poetul neamț.

Dacă lady Judith a acceptat să se căsătorească cu lordul acela ramolit a făcut-o numai şi numai pentru a-şi ajuta semenii. Bănuiesc că n-ai uitat. Austin îşi pusese în ea speranţe mari. Ei bine, pentru prima dată în cariera mea am la dispoziţie mai bine de zece lorzi, ceea ce constituie un subiect de studiu excelent. Cred că nu-i lipsit de semnificaţie faptul că mi-au fost prezentaţi cu toţii de nepoata unui fermier. Limba pe care o folosesc categoriile sociale aflate la cei doi poli ai societăţii este identică. Am constatat că principala ei caracteristică este abundenţa adjectivelor şi vocalelor pentru care vorbitorii par să aibă un instinct anume din născare. Excelenţa sa lordul, ca şi fermierul Blaize vorbesc aceeaşi limbă ; numai că deşi lordul Mountfalcon se exprimă cursiv, şi-a cam pierdut şirul şi din cînd în cînd se poticneşte. Preocupările lor sînt şi ele identice. Numai că unul are bani sau „privilegii", cum stă scris în *Poveţele Pelerinului,* în timp ce celălalt e sărac. Şi între ideile lor există o mare asemănare, căci amîndoi se poticnesc decum încep să gîndească. Dacă junele Tom Blaize ar avea „privilegii" ar putea foarte bine să ia locul lordului Mountfalcon.

Am ajuns la concluzia că pînă şi caracterul paraziţilor care-i înconjoară este identic, deşi trebuie să-ţi mărturisesc că maestrul Peter Brayder (parazitul lordului Mountfalcon) nu este nici pe departe un individ periculos.

Din cele de mai sus ar reieşi că am devenit un democrat pur-sînge. Stai liniştită, doamnă, nu-i cazul să te-alarmezi ! Afinitatea pe care am descoperit-o între vîrful şi rădăcina vajnicului nostru stejar regal mi-a întărit şi mai mult spiritul conservator. Am avut astfel revelaţia faptului că preţuirea pe care naţiunea noastră o acordă titlului de lord este mai puţin o dovadă de slugărnicie cît mai de grabă o expresie a dragostei faţă de noi înşine. Punem pălăria cu fireturi pe capul unei imagini ca să ne înclinăm în faţa ei. Totodată îmi dau seama cît de sublimă este înţelepciunea sistemului nostru. Căci, spune-mi, te rog, există oare în vreo comunitate un echilibru al puterii mai desăvîrşit decît acolo unde bărbaţii nuli din punct de vedere intelectual se bucură de privilegii legale şi sînt împodobiţi cu pălăria cu fireturi ? Ce satisfacţie mai deplină poate exista pentru intelectual, pentru rebelul cel nobil, cum îl numeşte autorul *Poveţelor Pelerinului,* decît să ştie că face drepţi şi se înclină în faţa celui căruia îi este superior ?

Ei bine, această remarcabilă compensație e de natură să mențină echilibrul, pe cîtă vreme vîrsta mult visată, anticipată de Pelerin, epoca în care știința a zămislit o aristocrație intelectuală, e lucrul cel mai oribil pe care ți-l poți imagina. Căci, te rog să-mi spui ce despotism e mai sumbru decît cel pe care nu-l poate înfrunta nici intelectul? Aceasta este de fapt vîrsta de fier! Iată de ce, stimată doamnă, strig din tot sufletul și voi striga așa mereu: *„Vive lord Mountfalcon!* Fă-i Doamne, parte de sănătate să-și soarbă mulți ani întru pace pocalul cu vin scump! Fă-i parte de cărăuși voinici care să-l ducă mai departe în cîrcă!"

Domnul Morton (cel care-mi face cinstea să mă numească „un Mefisto" și „un Socrate ratat") pleacă mîine să-și scoată nepotul din încurcătură. Richard al nostru a fost ales de curînd membru al clubului pentru stimularea răului de mare. Mă întrebi dacă-i fericit. Ce să-ți spun, e fericit ca toți cei care au avut nefericirea să dobîndească ce și-au dorit. Pasiunea lui este viteza: Cutreieră toată ziua valurile și n-are o clipă de liniște. Aud că vrînd, pesemne, să se ia la întrecere cu Leandru și cu Don Juan, mai zilele trecute a traversat marea de la un țărm la altul, sau ceva asemănător. Oricum, a săvîrșit o faptă nemaiauzită. Eroul vrînd să se depășească pe el însuși! Amatorii de calambururi s-au amuzat grozav pe tema asta. Dar să nu uităm un episod domestic din cursul acestei dimineți. Junele constată că în timp ce își mîngîie cu foc nevasta, gîndurile ei au luat-o razna în altă parte. Fata e din ce în ce mai rezervată și dă semne că ar vrea să rămînă singură. El se face galben de gelozie. Stă nemișcat să vadă ce se întîmplă. Și ce crezi că descoperă? Că rivalul său nu era altul decît tratatul de gastronomie al doctorului Bucătaru!

Atunci, ca și cum nici habar n-ar fi avut de serviciile aduse națiunii de renumitul gastronom, iar muzica sălbatică a protestelor fetei nu i-ar fi mîngîiat auzul, Richard îl înșfacă bine pe intrus, îl face bucățele, întocmai cum cere rețeta pentru salata de castraveți, și-l azvîrle furios pe fereastră.

Lucy țipă cît o ține gura. Varsă lacrimi grele, apoi o zbughește fuga pe scări doar, doar o mai salva ceva din mădularele adorate. Richard după ea. Ajung amîndoi jos și dau cu ochii de bietul gastronom, care aterizase pe un

răzor de flori, și, credincios ca totdeauna firii sale, își dădea duhul acolo. Dar înainte ca cea mai mîndră dintre flori să apuce să-i adune rămășițele, o talpă mai întunecată decît Pluto se năpustește asupra lui și-l face una cu pămîntul, înăbușindu-l între flori. O, ce înmormîntare glorioasă ! Lacrimi patetice curg șiroaie pe mormînt în semn de ultim omagiu adus meritelor sale, cînd, răsărit ca din senin, iată-l pe lordul Mountfalcon. „Da' ce se-ntîmplă aici ?" exclamă excelența sa, dezmierdîndu-și mustața. Tinerii căsătoriți dispar care încotro și rămîn numai eu singur sus, la fereastră, să-i povestesc pățania.

Lordul e profund șocat. Richard e furios pe Lucy că din cauza ei s-a dat în spectacol, iar Frumoasa, ei bine, ea își șterge lacrimile. Urmează o scurtă pauză în care ne pierdem cu toții capul, după care viața își reia cursul normal. Aș mai putea adăuga că doctorul a fost deshumat și profităm de ocazie, cît nu-i inamicul acasă, să-l readucem la viață pe Eson, cosîndu-i membrele cu o ață vrăjită. Dar apropo, uitam ! Ața cu pricina a fost binecuvîntată de un popă papistaș."

Trecuse o lună de la scrisoarea lui Adrian. Tînărul înțelept se simțea de minune și ca atare avea impresia că Timpul își face datoria. Despre plecarea lui Richard nu sufla o vorbă, iar tinerii căsătoriți tăceau și ei din motive proprii. Între timp sosi și răspunsul de la lady Blandish.

Iată ce scria doamna :

„Sir Austin are impresia că fiul său refuză să vină la Raynham. Tăcerea sa mă face să cred că într-adevăr așa este. Fă tot posibilul și convinge-l să vină. Adu-l cu forța dacă e nevoie. Ce, a înnebunit de-a binelea ? Richard trebuie să se întoarcă acasă imediat !"

După vreo două zile, timp în care analiză cu calm problema pe toate fețele, străduindu-se, după cît se pare, să urmeze sfatul doamnei, Adrian se hotărî în cele din urmă să-i răspundă : „Adevărul este că Richard refuză să vină fără jumătatea lui. Soția este o piedică insurmontabilă."

Lady Blandish era în culmea disperării. Nu avea nici o dovadă că baronetul ar fi fost dispus să-și primească fiul, căci masca sub care-și ascundea adevăratul chip devenise de nepătruns. Și totuși, cînd văzuse că Richard întîrzie să se arate și lasă să-i scape prilejul împăcării cu tatăl său, Sir Austin dăduse semne de enervare. Acum totul era limpede. În ciuda măștii impenetrabile, lady Blandish în-

ţelegea că baronetul nu mai era dispus să-i primească pe tinerii căsătoriţi. Era convinsă că pînă şi liniştea sufletească pe care încerca s-o simuleze el era falsă. Dar se sfia să pătrundă mai adînc în tainele acestei măşti. Se temea că într-o bună zi va ajunge să-şi pună ea însăşi această întrebare: „Oare în pieptul meu bate o inimă de femeie ?"

În cele din urmă, lady Blandish se hotărî să-i scrie lui Richard. „Vino imediat la Raynham şi, mai ales, ai grijă, vino singur ! E foarte important !" îşi încheia doamna scrisoarea. Richard îşi pierdu cumpătul cînd citi aceste rînduri. „Tata nu-i nici pe departe aşa cum mi-l închipuiam eu !" izbucni el plin de tristeţe şi, din felul cum o privea pe Lucy s-ar fi zis că şi ea îi înşelase aşteptările. Dar ce putea să facă biata fată ? Se ghemui la pieptul lui şi, neputînd să închidă ochii toată noaptea, îşi înălţă spre ceruri ruga fierbinte.

CAPITOLUL XXXV

Căsătoria lui Clare

La trei săptămîni după sosirea lui Richard la Londra, verişoara sa Clare s-a căsătorit cu un gentleman ce-i fusese ales cu grijă. Evenimentul a beneficiat de binecuvîntările energicei sale mame şi a primit consimţămîntul întregii familii. Cît despre mire, care era aproape de două ori mai în vîrstă decît mireasa, acesta era convins că viitorul îi rezervă o căsnicie lungă pe care senilitatea n-avea cum s-o atingă. Graţie talentelor croitorului şi artei frizerului, se prezentase destul de onorabil în faţa altarului şi, la drept vorbind, nimănui nu i-ar fi trecut prin minte că domnul Todhunter era, de fapt, un vechi curtezan de-al soacrei. Dealtfel, înainte de a se fi pus problema să ceară mîna fiicei, mirele se arătase dispus să se căsătorească cu mama. În această privinţă se păstra însă cel mai desăvîrşit secret, iar domnul Todhunter păşise atît de sprinten şi fericit în faţa altarului, încît nimeni nu reuşise să ghicească adevărul. La urma urmelor însă, poate că tot cu mama ar fi preferat să se căsătorească.

Domnul John Todhunter era un gentleman bogat, provenea dintr-o familie distinsă şi nu era de loc lipsit de cultură. Pe deasupra, la data cînd doamna Doria îl respin-

sese pentru întîia oară, îi mersese vestea că ar fi cam prostuț, ceea ce nu-i de mirare, căci lucrul acesta se întîmplă cu mai toți oamenii bogați cînd sînt tineri. Cu timpul însă, în loc să-și risipească banii, el, dimpotrivă, îi agonisise cu grijă, nu se dăduse în vînt să ocupe un loc în Parlament și renunțase la orice alte inițiative înțelepte de-acest fel. Așa se face că încetul cu încetul, opinia lumii despre el se schimbase și domnul Todhunter ajunsese să fie considerat un gentleman șiret și chibzuit, deși un pic cam mediocru. Și, într-adevăr, nu s-ar fi putut spune că strălucea în vreun fel. De fapt, nu prea avea darul vorbirii și cînd a auzit că-l vor scuti de corvoada unei alocuțiuni după celebrarea căsătoriei, s-a considerat norocos.

Doamna Doria avusese motive serioase să fie atît de grăbită. Clare nu-i mărturisise nimic, dar, ca orice mamă, care atunci cînd vrea, știe să citească în ochii copilului ei, doamna Doria își dădea seama că imposibilitatea neobișnuită ce-o cuprinsese pe Clare nu prevestea nimic bun. Constată îngrijorată că fiica ei căzuse în capcana pe care i-o întinsese ea însăși. Doamna Doria s-a străduit în zadar să-și convingă fratele că alianța dezonorantă și ilegală, cum numea ea căsătoria lui Richard, trebuie desfăcută urgent. Baronetul nu voia să anuleze nici măcar pensia sărmanei Berry. „Austin, își implorase ea cu glas patetic fratele, nu-i mai trimite bani, dragă ! Cel puțin în felul ăsta să-ți arăți dezaprobarea față de atitudinea ei infamă !"

Sir Austin a rămas însă neclintit. N-a sacrificat pe nimeni ca să-și consoleze sora. Atunci, doamna Doria i-a spus deschis tot ce gîndea despre el. Or trebuie știut că femeile energice nu umblă cu jumătăți de măsură cînd își ies din fire și-și dau în vileag comorile de gînduri adunate cu atîta trudă. Doamna Doria i-a criticat așadar „sistemul" și purtarea față de cei din jur, fără a catadicsi să-și mai piardă timpul cu analize și vorbe. I-a dat să înțeleagă că toată lumea rîde de el. În fine, i-a spus toate acestea într-un moment în care masca sub care-și ascundea baronetul adevăratul chip era încă foarte mobilă. Și, ca toți oamenii egoiști, care cuprinși de mînie încep să facă profeții, doamna Doria i-a prezis și ea viitorul. În sinea ei, considera că dacă i s-a dus planul de rîpă, numai baronetul poartă toată vina. Sir Austin a lăsat-o să se delecteze cu profețiile ei sumbre, dar a sfătuit-o calm să se țină cît mai departe de el. Sora l-a asigurat că va proceda întocmai.

Pasivitatea în momentele de restriște nu face parte din trăsăturile caracteristice ale femeii. Reprezentantele sexului frumos nu cunosc nici o clipă de liniște. „Doamne, ce ne-am face de n-ar exista acul de cusut, instrumentul acesta micuț și minunat ? Ce mai zarvă, cîte revoluții nu ne-ar fi dat să îndurăm atunci !" stă scris în *Poveștele Pelerinului*. Dar vai, în momentele de mare cumpănă, femeile nu mai sînt în stare să coasă ! Decum înțelese că fiica ei nu mai duce lipsă de fier și că altele-i sînt acum nevoile, doamnei Doria îi veni dintr-odată ideea să-i facă rost de un bărbat pentru a putea trăi în siguranță ca femeie și soție. De bună seamă, aceasta părea să fie soluția cea mai bună. Așa că la fel cum procedase pe vremea cînd îi dăduse să bea cu de-a sila ape feruginoase, doamna Doria îi băgă pe gît și bărbatul, iar Clare se supuse.

Exact în ziua cînd mama hotărîse drumul pe care trebuia s-o apuce, John Todhunter își făcuse apariția la familia Forey.

— A venit John holteiul, ciripi ea. Trimite-l imediat la mine în cameră. Vreau neapărat să-i vorbesc !

El se prezentă și rămaseră amîndoi singuri.

John Todhunter era un bărbat cu care ar fi vrut să se căsătorească multe femei (dar există oare bărbat pe care să-l respingă femeile ?) și, pe deasupra, era el însuși dispus să se căsătorească dacă ar fi găsit o femeie prezentabilă. Numai că femeilor trebuie să li se ceară mîna, iar John Todhunter nu știuse niciodată să se descurce în astfel de situații. De regulă, bărbații de teapa lui așteaptă să fie ei cei seduși de animalul practic. Așa se face că, în clipa de față, John se afla singur în cameră cu vechea lui pasiune. Tot văzînd-o cum se lamentează ani de-a rîndul după defunctul lui rival, holteiul nostru ajunsese la concluzia că are de-a face cu o văduvă excesiv de fidelă și, pînă la urmă, se resemnase. Dar, senzație, ce voiau să însemne oare acum privirile ei dulci și învăluitoare ? Frizerul și croitorul reușiseră să-i redea tinerețea, dar le lipsise arta de a-l face și distins. Și, spuneți-mi, vă rog, ce femeie se uită la un bărbat lipsit de distincție ? Căci pur și simplu, John era un bărbat cît se poate de comun și din acest motiv privirile dulci ale femeilor nu poposeau asupră-i. Dar iată că dintr-odată, ea îi vorbește astfel :

— E timpul să te căsătorești, dragul meu ! Tu ești omul cel mai potrivit pentru a-i fi sprijin și călăuză unei

femei tinere. Nici nu-ți imaginezi ce bine te ții! Aș zice că ești chiar mai viguros decît tinerii din zilele noastre! Ești un bărbat liniștit, un fiu bun și, ca atare, vei fi un soț și un tată excelent! În fond, într-o bună-zi, tot va trebui să te căsătorești cu cineva. Ce-ai zice dacă ai lua-o pe Clare de soție?

La început, John Todhunter a avut impresia că i se propune să ia de nevastă un bebeluș. Totuși și-a ascultat interlocutoarea cu atenție și pentru doamna Doria asta a fost de-ajuns. S-a dus imediat la mama acestuia, a informat-o că John ceruse mîna lui Clare și s-a consultat cu ea în această privință. Doamna Doria știa prea bine că, dacă ani de-a rîndul părerea lui John despre ea rămăsese neschimbată, lucrul acesta se datora geloziei bătrînei și temerilor ei că o influență din afară ar putea zdruncina în vreun fel autoritatea ce o avea asupra fiului. În consecință i-a vorbit cu atîta blîndețe despre el și a insistat atît de mult asupra firii supuse și temperamentului rezervat al fiicei sale, încît, pînă la urmă, doamna Todhunter a recunoscut că sosise într-adevăr timpul să-și găsească și fiul ei o tovarășă de viață și că, la urma urmelor, Clare era ființa cea mai potrivită.

Două-trei zile mai tîrziu, în vreme ce discuta cu mama sa, lui John Todhunter, căci acum nu i se mai spunea „bătrînul John", i-a fost dat să audă toate astea. Căsătoria era aranjată.

Doamna Doria a făcut ea avansurile de rigoare, adică i-a mărturisit lui Clare că ajunsese la o vîrstă la care măritișul era de-acum o necesitate și că melancoliile tot mai dese ce puneau stăpînire pe ea în ultimul timp îi afectau chipul și sănătatea, iar pe viitor promiteau să devină și mai periculoase. În această situație, un bărbat era cel mai bun remediu. Apoi doamna Doria l-a informat pe Richard că fiica ei consimțise brusc ca domnul John Todhunter să-i fie soț și stăpîn și că, de fapt, hotărîrea ei nu reprezenta un simplu act de supunere ci, dimpotrivă, fata manifestase chiar entuziasm față de această alegere. În orice caz, adevărul este că în clipa în care Richard a stat de vorbă cu Clare, ființa aceasta pasivă și stranie n-a insinuat în nici un fel că ar fi fost silită să facă pasul cu pricina. Doamna Doria nu-i interzisese lui Richard să stea de vorbă cu Clare. Eforturile lui zadarnice de a-i împiedica planurile

și sentimentalismele copilărești ce le debitase pe această temă au amuzat-o copios.

— Vom vedea, băiete dragă, vom vedea noi, pînă la urmă, care căsătorie se va dovedi mai reușită — căsătoria din dragoste sau cea bazată pe bunul-simț ! spuse doamna Doria.

Și totuși s-au depus eforturi eroice pentru ca nunta să nu aibă loc. Richard s-a dus în mai multe rînduri la regimentul din Hounslow, unde se afla încartiruit Ralph. Dacă reușea să-l convingă s-o răpească pe mireasă de lîngă mirele pe care nu-l iubea defel, deși mama susținea sus și tare că la mijloc e vorba de cea mai profundă afecțiune, doamna Doria ar fi fost înfrîntă. Acum însă, cavaleristul Ralph nu mai era adolescentul de altădată care colinda visător poienele din Bursley.

— Așa-s femeile, Dick, ființe enigmatice ! spuse el, mîngîindu-și mustața. Cel mai înțelept lucru este să le lași să-și facă toanele în voie. La drept vorbind, fata e delicioasă, deși puțin cam tăcută, dar asta nu-mi displace. Dacă ținea cît de cît la mine, intram și eu în cursă. Ea nu m-a iubit însă niciodată. Unei fete să nu-i ceri de două ori mîna ! Cînd le place cineva, știu ele singure ce-au de făcut !

La despărțire, eroul simți că-și disprețuiește prietenul. Dat fiind însă că Ralph Morton era un om tînăr, iar pe John Todhunter îl considera prea bătrîn, Richard încercă să discute din nou între patru ochi cu Clare.

— Vin la tine pentru ultima oară, începu el. Spune-mi deschis, vrei sau nu să te căsătorești cu Ralph Morton ?

— Richard, nu mă pot căsători cu doi bărbați deodată, răspunse ea.

— Nu vrei să renunți la bătrînul Todhunter ?

— Trebuie să fac așa cum îmi cere mama.

— Atunci ai să te căsătorești cu un boșorog, cu un om pe care nu-l iubești, cu o ființă pe care nu poți n-o iubești... Of, Doamne, îți dai tu seama ce faci ? izbucni el furios. Îți dai seama ce-nseamnă asta, Clare dragă, exclamă din nou, apucîndu-i mîinile cu violență, îți dai tu seama ce lucru sinistru faci ?

Vehemența lui o intimidă pentru o clipă, dar își reveni imediat și îi răspunse calmă, fără măcar să roșească.

— Richard, nu văd cu ce greșesc dacă urmez sfatul mamei.

— Sfatul mamei ! Clare, ţi-o spun sincer, ce faci tu e o adevărată infamie ! Păcatul cel mai mare ! Dacă aş fi silit să fac eu acest pas, în clipa următoare cred c-aş muri. Iar tu stai indiferentă şi te pregăteşti de nuntă, ba îţi arde şi de toalete ! Cînd am venit aici mi s-a spus că eşti ocupată cu modista. Te împodobeşti şi eşti toată numai zîmbete cînd ştii bine ce-o să urmeze... E de-a dreptul revoltător !

— Richard dragă, cuvintele tale mă fac să sufăr cumplit !

— Ruda mea de sînge să fie înjosită în halul ăsta ? strigă el furios, ştergîndu-şi sudoarea de pe frunte. Nefericito, dă-ţi seama ce faci ! Te implor, Clare ! Dar, în fond, ce m-agit eu atîta, supse el dispreţuitor. Fetele habar n-au ce-nseamnă ruşinea în asemenea situaţii !

Clare se făcuse palidă la faţă.

— În afară de mama, tu eşti singura fiinţă căreia aş vrea să-i fac pe plac, Richard dragă !

— Bine, dar tu n-ai pic de personalitate ? izbucni el.

Fata îl privi cu blîndeţe, dar băiatul nu văzu în aceste priviri decît moliciune şi pasivitate, trăsături de caracter pe care Richard le detesta.

— Nu, nu, n-ai pic de voinţă, adăugă el. Iar eu ce pot face ? Nu pot în nici un chip să opresc căsătoria asta blestemată ! Dacă ai rosti măcar o vorbă, te-aş putea salva, dar tu singură îmi legi mîinile. Iar ceilalţi se luptă să mă ţină deoparte pentru ca lucrurile să-şi urmeze cursul aşa cum vor ei.

— Richard ai să fii şi tu de faţă, nu-i aşa ? murmură Clare, privindu-l cu blîndeţe.

Duioşia glasului ei îl impresionă la fel de mult ca în dimineaţa nunţii lui, cînd se întîlniseră în parc.

— Of, Clare, scumpa mea Clare, exclamă el, vorbindu-i mai blînd ca niciodată.

Începură să plîngă amîndoi şi, pe nesimţite, fata alunecă în braţele lui.

— Clare, scumpa mea ! repetă el.

Fata nu scoase nici o vorbă, dar s-ar fi zis că în timp ce plîngea, trupul îi era zguduit de un tremur.

— Şi totuşi ai de gînd să te căsătoreşti cu el ? Chiar vrei să te laşi sacrificată ? Atît de dulce şi frumoasă cum eşti... Clare nu poţi fi atît de oarbă ! Dacă aş îndrăzni să-ţi

vorbesc și ți-aș destăinui totul... Uită-te la mine, spune-mi, ai să te răzgîndești ?

— Richard, n-am încotro, trebuie să-i dau ascultare mamei, șopti ea, ridicîndu-și privirile de pe pieptul lui, unde-și cuibărise capul.

— Atunci sărută-mă pentru ultima oară, spuse Richard. De-acum încolo n-am să te mai pot săruta.

Își înclină capul spre ea, iar Clare îl cuprinse cu disperare în brațe, și tremurînd din tot corpul, cu ochii închiși și obrajii roșii ca para focului, își lipi buzele de buzele lui într-un sărut fără sfîrșit. Apoi Richard plecă, fără să-și fi dat seama de semnificația acestui sărut pasionat.

În fața doamnei Doria, argumentele erau însă de prisos. Ea rămînea neclintită ca o stîncă. Tînărul căsătorit nu-i vorbi cu delicatețe și menajamente așa cum făcuse cu Clare, ci spuse lucrurilor pe nume.

— Ha, ha, ha ! Ești grozav, băiete ! Scutește-mă, zău, de prostiile tale !

Cam atît i-a fost dat să audă drept răspuns de la animalul practic.

— Pentru Richard, educația e o adevărată pacoste, vă rog să mă credeți, le spuse doamna Doria prietenilor ei intimi. De atîta educație, băiatul și-a pierdut de tot simțul măsurii. Mintea i s-a înfierbîntat în așa hal că numai Dumnezeu știe ce-o să se aleagă de el pînă la urmă. Fie ca bietul Austin să poată suporta loviturile ce i le oferă viitorul !

Dar oricît de sincere ar fi fost aceste rugăminți adresate cerului, ele nu aveau nici o valoare. Doamna Doria se lansase deja într-o controversă cu fratele ei și, deși era convinsă că baronetul va fi în stare să suporte încercările ce i le rezerva viitorul, ca orice om ce face profeții, ea nu avea decît o singură dorință — să-și vadă profețiile îndeplinite, indiferent cît de sumbre erau ele.

Cît despre bietul John Todhunter, pentru care teoriile noastre eroice cu privire la necesitatea sacră a iubirii în căsătorie păreau că nici nu există și care, dacă ar fi fost pus să aleagă, ar fi preferat-o mai degrabă pe mamă în locul fiicei, ei bine, el s-a înfățișat nevinovat ca un miel în fața altarului, ferm convins că își merita pe deplin fericirea. Doamna Doria i-a fost un scut vajnic în fața eroului. Era de-a dreptul înduioșător să-l vezi cum zîmbește chipului supus al miresei, străduindu-se din răsputeri să arate

ca un mire, nu ca un tată. Și totuși căsătoria lui Clare a fost bună la ceva. Ea l-a sustras pe Richard de la orice alte preocupări și l-a împiedicat să-și dea în vileag nemulțumirea că tatăl său nu-l întîmpinase la Londra. Adrian a găsit la hotel următoarea scrisoare : „Reține-l în oraș pînă primești vești noi de la mine. Plimbă-te cu el pretutindeni și fă în așa fel încît să cunoască întreaga societate." Atît și nimic mai mult.

Adrian a născocit pe loc o poveste. I-a spus lui Richard că baronetul plecase urgent în Țara Galilor într-o problemă de afaceri și că avea să se întoarcă peste o săptămînă. Apoi, cînd săptămîna a trecut și a trebuit să născocească o altă poveste, s-a adresat doamnei Doria.

— Las' pe mine, i-a spus ea. Știu eu cum să mă descurc cu Richard ! Și într-adevăr s-a descurcat.

— În fond, orice bărbat este marioneta unei femei, stă scris în *Poveștele Pelerinului*.

Doamna Doria nu suporta să audă pe cineva vorbind-o de bine pe Lucy.

— Cred, a replicat ea, cînd a văzut că Adrian încearcă s-o apere, ei bine, sînt ferm convinsă că, dacă se ivește prilejul, lăptăresele astea sînt în stare să joace pe degete orice bărbat.

Și tot vorbind despre vicleniile femeilor, doamna Doria ajunse la concluzia că pentru a fi cu conștiința împăcată era cazul să nu-și cruțe nici un efort pentru a-l despărți pe tînărul nefire de soția lui, în intervalul de timp pe care i-l pusese la dispoziție baronetul. Fără mustrări de conștiință, fără măcar să aibă sentimentul că întrece măsura, ea nu s-a sfiit să-și insulte fratele, dar, pe de altă parte, a contribuit bucuroasă la îndeplinirea poruncilor lui. Apoi, marionetele ei, nepăsătoare, vesele sau triste, au fost puse în mișcare. Richard s-a pomenit fără să vrea în biserică, în același edificiu unde se celebrase propria lui căsătorie, și a auzit-o pe Clare rostind cu glas limpede : „Eu, Clare Doria, consimt să-mi unesc viața cu John Pemberton." Richard stătea încruntat, cu privirile neguroase ațintite asupra nepăsătorului John și diseca în cele mai mici amănunte arta frizerului și a croitorului. În creștetul capului și la spate, domnul Todhunter chelise de-a binelea ; partea de deasupra cefei strălucea ca un ou, în creștet însă, frizerul artist adunase de pe lături cîteva smocuri de păr pe care le lipise cu atîta iscusință încît numai ochiul cel mai versat

ar fi putut să-şi dea seama ce se ascunde acolo. De fapt, omul nu dorea altceva decît să creeze impresia unei tinereţi respectabile. Dealtfel, avea un torace viguros, membre puternice şi te privea cu un chip jovial. Doamna Doria n-avea nici un motiv să se simtă jenată de aspectul exterior al ginerelui ei şi, de fapt, nici nu se simţea. Părul superb şi zîmbetul ei satisfăcut păreau că luminează întreaga biserică.

Mînuirea marionetelor reprezenta probabil o plăcere imensă pentru animalul practic. Fetele familiei Forey şi verişoara lor, o domnişoară Doria, îndeplineau rolul domnişoarelor de onoare şi aveau aerul obişnuit al tinerelor ce asistă la asemenea sacrificii, indiferent dacă sînt nepăsătoare, vesele sau triste. Surîdeau cu toatele şi erau gata să izbucnească în lacrimi. Doamna Todhunter-mama, o creatură neobişnuit de scundă, care părea că şi-a uitat numărul anilor, într-atît era de bătrînă, era şi ea de faţă. „Nu se putea să n-asist la cununia lui John al meu", declarase ea şi cît ţinu ceremonia murmură întruna felurite elogii la adresa ţinutei pline de bărbăţie a mirelui. Şi o făcu în aşa fel încît s-audă toată lumea.

Sosi şi momentul ca mireasa să-şi primească verigheta şi, fiind vorba de o căsătorie bazată pe bun-simţ, de data aceasta verigheta nu se mai pierdu. În clipa în care preotul îi ceru mirelui să prezinte simbolul căsătoriei, acesta scoase imediat inelul şi-l puse cu un gest expert în degetul rece al miresei, de parcă studiase anume ce are de făcut. Doamna Doria se uita cu coada ochiului spre Richard. Acesta observase că verişoara lui întinsese singură degetul pentru ca operaţia să poată fi efectuată mai lesne. Richard îşi îndeplini în sacristie obligaţiile de rigoare, apoi se întoarse spre mătuşa lui şi-i spuse :

— Acum e timpul să plec.

— Nădăjduiesc că vii la masă, băiete ! Familia Forey...

— Mi-am îndeplinit datoria de rudă şi atîta tot, i-o tăie el scurt. Nu pot să stau la masă şi să mă prefac că sînt încîntat de toată povestea asta !

— Richard, dragă !

— La revedere.

Dar cum doamna Doria îşi atinsese scopul şi era suficient de înţeleaptă, cedă pe loc.

— Bine, dragă, spuse ea. Sărut-o pe Clare şi strînge-i mîna lui John. Poartă-te civilizat, te rog !

Se întoarse apoi spre Adrian şi-i şopti :

— Richard pleacă. Du-te după el, fă ce faci şi împiedică-l să se-ntoarcă la femeia aia. Scuteşte-mă de vorbe şi du-te cît mai degrabă !

Richard îşi luă la revedere de la Clare. Cu un aer umilit, fata îşi întinse buzele spre el, dar Richard o sărută pe frunte.

— Să mă iubeşti mereu ! îi şopti ea la ureche cu vocea tremurîndă.

Domnul Todhunter radia de fericire. Îşi scoase batista să se şteargă de sudoare şi era gata, gata să distrugă opera frizerului. Acum că se vedea căsătorit în toată regula începuse s-o dorească mai mult pe fiică decît pe mamă, căci aşa găsesc oamenii de cuviinţă să-şi manifeste gratitudinea faţă de darurile cu care-i copleşesc zeii.

— Richard, exclamă el din toată inima, poţi să mă feliciţi, băiete !

— Aş fi fericit să vă pot felicita, dar nu mă simt în stare, răspunse calm eroul spre consternarea celor din jur.

Salută domnişoarele de onoare, se înclină în faţa bătrînei doamne, apoi plecă. Adrian, care se afla în urma lui Richard, căci primise sarcina să-l urmărească pas cu pas pentru a evita o eventuală situaţie penibilă, îi spuse lui John ca din întîmplare :

— Bietul băiat, e tare amărît ! Are o căsnicie aşa de nefericită !

— O, bietul de el ! replică John cu blîndeţe.

După care, marionetele se puseră în mişcare, îndreptîndu-se spre ospăţul de nuntă. Adrian se grăbi să-l ajungă din urmă pe Richard. Era extrem de nemulţumit. Ideea de a nu putea participa la ospăţul de nuntă şi de a scăpa un asemenea prilej de distracţie îl dezgusta profund. Îşi aminti totuşi că era filozof şi, ca atare, profundul lui dezgust se transformă în replici pline de cinism şi dispreţ la adresa problemelor terestre ale conversaţiei. Se plimbară împreună prin Grădinile Kensington. Eroul murmura cîte ceva de unul singur pentru ca dintr-odată să se pomenească vorbind ca din senin cu glas tare. La un moment dat, se întoarse brusc spre Adrian şi începu să strige :

— Şi cînd te gîndeşti că, la urma urmelor, aş fi putut totuşi să împiedic această căsătorie ! Dacă mă duceam la el direct şi-l întrebam cum de-ndrăzneşte să se însoare cu o fiinţă care nu-l iubeşte, nunta asta n-ar mai fi avut loc !

Dar nu m-am gîndit nici o clipă la așa ceva. Of, Doamne, tare greu m-apasă pe suflet căsătoria asta !

— Ah, ah, ah, mîrîi Adrian. Într-adevăr, grea povară pentru sufletul tău ! Dacă vrei să mă crezi, cu orice mi-aș împovăra conștiința, numai cu o căsătorie nu ! Dar ia spune-mi, acum nu mai ești dispus să discuți cu el ?

— De fapt, nu e un om rău... rosti ca pentru sine eroul.

— Ei, da, nu-i tocmai un „cavaler", spuse Adrian, și probabil de aceea încă nu te dumirești cum de l-a ales mătușa ta tocmai pe el. Fără doar și poate, face parte din categoria „Capetelor Rotunde !" Puritanismul lui s-a tocit de tot sau dacă mai există cumva în stare latentă, a devenit inofensiv.

— Ei bine, tocmai în asta constă infamia ! Cum a putut oare un om pe care nu-l poți considera rău să facă un asemenea pas ?

— Într-adevăr, e greu să găsești un vinovat în toată povestea asta !

— Dacă vorbeam din timp cu el, m-ar fi ascultat, sînt sigur !

— Atunci du-te la el, fiule ! Du-te chiar acum ! Încă nu e prea tîrziu. Cine știe ? Dacă este un spirit ales — „Cavaler" oricum, nu e, te-asigur, dar s-ar putea să aibă suflet nobil — ei bine, văzîndu-te cîtă pasiune pui în treaba asta s-ar putea să-ți facă pe plac și să se abțină... ceea ce, sincer vorbind, i-ar cam terfeli demnitatea. Dar ce importanță are ? Demersul tău ar fi în felul lui unic. Cîte nu se întîmplă pe lumea asta ! Și-apoi ce consolare imensă pentru excentrici să audă o asemenea poveste !

Pentru tînărul înțelept, eroul rămînea impenetrabil. Se uita la el ca și cum ar fi fost un punct îndepărtat în universul de viziuni ce-i bîntuia imaginația. Adrian simțea cum îl cuprinde indignarea. Își dădea seama că Richard rămăsese singurul subiect al amuzamentelor sale cinice și indiferența cu care-i asculta speculațiile, nu prea ortodoxe, în care se lansase, îl enerva cumplit. În pofida voinței sale era silit să constate că lumea de fantasme în care se refugiase Richard se dovedea o forță la fel de viguroasă ca și platoșa de mușchi ce-i îmbrăca trupul.

— O zi obișnuită ca toate celelalte, murmură Richard, ridicîndu-și privirile spre cer. Cred că tata are dreptate ! Ne croim singuri destinul iar natura e complet indiferentă față de noi !

Adrian căscă.

— Și totuși copacii parcă ar fi alții, continuă Richard, pierdut în propriile lui gînduri.

— Da, frunzișul s-a mai rărit, aidoma unui individ care chelește, remarcă Adrian.

— Să nu-ți vină să crezi, izbucni precipitat eroul. Mătușa Helen a comparat-o pe Lucy cu nefericita de fiică-sa, care-i o adevărată sclavă, sărmana. A avut chiar insolența și cruzimea să afirme că Lucy m-ar fi prins în mrejele ei și m-a silit s-o iau de soție. Or, tu știi, Adrian, ți-am mărturisit doar, cît de mult a insistat Lucy să amînăm căsătoria.

— Mda, parcă... mîrîi Adrian.

— Îți amintești, ce Dumnezeu ! spuse Richard, dornic s-o vadă pe Lucy absolvită de orice vină.

— A insistat, te-a implorat, parcă așa spuneai, nu-i așa, băiete ? Da, sigur, sigur că da ! Dar ce fetișcană nu insistă și nu imploră ?

— Adrian, binevoiește, te rog, să folosești alte cuvinte cînd vorbești despre soția mea...

— Fiul meu, dar cum altfel ai vrea să-i spun ? În fond, te-ai căsătorit cu o fetișcană. Putem noi oare să schimbăm limba ?

— Lucy a făcut tot ce i-a stat în putință ca să mă convingă să mai aștept.

Adrian dădu din cap. În colțul buzelor îi apăru un zîmbet răutăcios.

— Las-o mai moale, Ricky dragă ! N-a făcut ea chiar tot ce i-a stat în putință.

— Dar ce-ai mai fi vrut să facă ? urlă Richard.

— Putea, de pildă, să se radă în cap...

Săgeata aceasta usturătoare își atinse din plin ținta. Richard se înfurie de-a binelea și o luă înainte. Adrian îl urmă îndeaproape și nu-l cruță nici o clipă. Dînd impresia că ar vrea să-și confirme anumite bănuieli, numai de el știute, îl iscodi dacă se gîndise cumva la posibilitatea asta, îl întrebă ce-ar fi făcut el, presupunînd că fata se rădea în cap, ar fi așteptat-o, nu-i așa, cel puțin măcar pînă i-ar mai fi crescut nițeluș părul și n-ar mai fi arătat ca o nebună ? Dar nu trecu mult și s-ar fi zis că Richard uitase cu desăvîrșire de Adrian. Nu-i mai dădea nici o importanță ca și cum ar fi avut de-a face cu o biată muscă ce-i bîzîia anemic în urechi. Acum, cînd șocul pe care i-l provocase căsătoria lui Clare trecuse aproape cu desăvîrșire, cele

trei săptămîni de cînd se despărţise de Lucy îi făceau sufletul să tînjească după chipul dulce şi frumos pe care-l lăsase acasă. Îi spuse lui Adrian că are de gînd să se întoarcă la soţia lui în aceeaşi seară. Acesta deveni dintr-odată serios. Nu ştia ce să mai născocească pentru a-l reţine la Londra căci povestea cu sosirea iminentă a baronetului nu mai avea nici un efect. În sinea lui, recunoscu că femeile sînt geniale în astfel de ocazii. „Mătuşa, gîndi el, nu numai că ar fi ticluit pe loc o minciună, dar ar fi ştiut perfect ce are de făcut ca lucrurile să meargă cum vrea ea." Deodată le răsună în urechi un glas aristocratic. Personajul care-i saluta plin de cordialitate nu era altul decît maestrul Peter Brayder, parazitul lordului Mountfalcon. Amintindu-şi de clipele plăcute ce le petrecuseră împreună pe insulă, Richard îl invită să ia masa cu ei şi îşi amînă plecarea pentru a doua zi. La urma urmelor, Lucy era a lui şi orice amînare avea darul să facă revederea şi mai dulce.

Maestrul Peter Brayder făcea cinste tagmei sale. Deşi nu era înalt ca valeţii din vestul Londrei, era totuşi la fel de arătos ca ei ; în plus, avea marea artă de a-şi modula în aşa chip vocea, încît glasul său devenea insinuant sau arogant după cum o cereau exigenţele profesiei. N-avea nici o avere şi cu toate acestea mergea călare, trăia pe picior mare şi risipea banii cu amîndouă mîinile. Lumea vorbea cum că maestrul Peter ar fi fost stipendiat de excelenţa sa lordul şi că exercita, ca orice parazit, străvechea meserie de companion. Aşa vorbea lumea, dar cu toate acestea, cînd se afla de faţă cu el, îi zîmbea mărinimoasă fiindcă în realitate Peter Brayder era un tip îndatoritor şi acolo unde punea el piciorul se arăta imediat şi lordul Mountfalcon.

Mîncară la un hotel obişnuit. Adrian comandă meniul şi prînziră pe îndelete împreună cu Ripton Thompson care era şi el prezent. Richard îl chemase anume de la birou. Cei doi prieteni se vedeau pentru prima dată, după marele eveniment, aşa că îşi strînseră mîinile cu căldură. Elogiile pe care buzele aristocratice ale maestrului Peter Brayder le rosteau la adresa Frumoasei sale îl delectară nespus pe bătrînul cîine. În timp ce mîncau, Ripton se folosi de feluri te stratageme şi aluzii ca să-l facă să vorbească şi mai mult despre Lucy, iar după ce sticla cu vin roşu făcu înconjurul mesei de cîteva ori, se încumetă el însuşi s-o laude pe faţă. Maestrul Peter îi elogie imediat gusturile alese şi

îi ură să aibă parte de o soție la fel de frumoasă. La auzul acestor cuvinte, Ripton se înroși pînă în vîrful urechilor și le mărturisi că el nu mai este deloc optimist în această privință. Maestrul Peter îl sfătui totuși să nu dispere căci oamenii cu gusturi alese ca ale lui nu puteau face o alegere proastă. După ce se îndestulă cu vin, gentlemanul nostru ieși pe balcon să-și fumeze trabucul. Acolo avu, în fine, prilejul să discute între patru ochi cu Adrian.

— Ia spune-mi, junele nostru amic s-a-mpăcat cu patronul ? întrebă el indiferent.

— Bineînțeles, spuse Adrian și își dădu dintr-odată seama că Brayder l-ar putea ajuta să-i arate lui Richard „societatea sub toate aspectele ei", așa cum îi prescrisese patronul. Pentru moment, continuă Adrian, n-avem permisiunea să discutăm cu augustul creator al ființelor noastre, iar eu am o misiune destul de dificilă. Sînt însărcinat să-l rețin pe Richard la Londra și să găsesc soluția cea mai bună care să-i permită să se măsoare cu semenii săi. Tatăl vrea ca fiul să ia cît de cît contact cu viața, înainte de a deveni robul vieții de familie. Ei, și să știi, ți-o spun cu toată mîndria, nu prea mă simt la înălțimea acestei sarcini. Sir Austin vrea ca Richard să cunoască cercurile demimondene; cercurile damnate, mai bine-zis. Or eu nu prea mă descurc în cercurile astea !

— Ha, ha, ha, izbucni în rîs Brayder. În ordine, tu te ocupi de cheltuieli iar eu îți ofer spectacolul cercurilor demimondene. Trebuie să recunosc însă, bătrînul are idei foarte fistichii !

— E vorba pur și simplu de respectarea unei anumite filozofii...

— Filozofia infernului, nu alta, pe cinstea mea ! exclamă Brayder în vreme ce urmărea cu privirea rotogoalele de fum ale trabucului.

— Dar apropo, lordul Mountfalcon se mai află pe insulă ? se interesă Adrian.

— Mount ? Dacă vrei să mă crezi, habar n-am pe unde e. Aleargă după vreo ambarcațiune grațioasă, pesemne... Ce să-i faci, asta-i slăbiciunea lui ! O să-l ducă de rîpă, bietul de el ! Dealtfel, Mount joacă foarte cinstit săracul !

— După faima care o are, și-o fi dat și el seama cum stau lucrurile, observă Adrian.

— În privința femeilor, Mount e naiv ca un prunc și așa o să rămînă toată viața, spuse Brayder. A vrut să se

căsătorească de vreo cîteva ori. Acum e vorba de o altă femeie. Ai auzit de doamna Mount ? Toată lumea o cunoaşte ! Dacă nu cumva i-o fi scandalizat pe toţi...

În acceaşi clipă, Richard apăru pe balcon iar cei doi tăcură. Înduioşat, Brayder îi făcu lui Adrian cu ochiul, dîndu-i a înţelege că în preajma lor se afla un inocent.

— Avem de-a face cu un bărbat căsătorit, spuse Adrian.

— Da, da, n-are rost să-l tulburăm, observă Brayder şi, în timp ce rostea aceste cuvinte s-ar fi zis că-l măsoară pe Richard din cap pînă-n picioare.

În dimineaţa următoare Richard avu surpriza să primească vizita mătuşii sale. Doamna Doria se aşeză lîngă el şi începu să-i vorbească după cum urmează :

— Scumpul meu nepot, ştii cît de mult te iubesc, ştii că dintotdeauna m-am gîndit la fericirea ta ca şi cum ai fi fost propriul meu copil. Ba poate mai mult ! Ei bine, acum s-ar părea că vrei să te-ntorci acolo... nu-i aşa ? Va să zică nu m-am înşelat ? Atunci lasă-mă să-ţi vorbesc. Află că te găseşti într-o situaţie mult mai periculoasă decît îţi închipui. Nu vreau să neg în nici un chip afecţiunea pe care tatăl tău o are faţă de tine. Ar fi absurd să fac aşa ceva ! Te afli însă la vîrsta cînd eşti de-acum în stare să-i înţelegi caracterul. Indiferent ce-ai face, el tot o să-ţi dea bani. În privinţa asta să n-ai nici o grijă, dealtfel eşti conştient tu însuţi de asta. Perfect ! Dar, vezi tu, ţie nu-ţi trebuie numai bani. Tu, Richard, ai nevoie de dragostea lui. Sînt convinsă că indiferent spre ce plăceri josnice te-ar împinge viaţa, nu vei fi niciodată fericit dacă vei fi lipsit de dragostea tatălui tău. Băiete, sper că eşti conştient cît de amarnic l-ai rănit. Nu intenţionez să-ţi fac vreo morală în privinţa asta. Îţi intrase în cap că eşti îndrăgostit, în fine, te-ai pripit... şi aşa mai departe ! Cu cît vorbim mai puţin despre acest subiect, cu atît mai bine. Dar a sosit momentul să faci şi tu ceva. Să faci tot ce-ţi stă în putinţă ca să-i arăţi tatălui tău că te căieşti. Nu mă-ntrerupe şi fii atent la mine ! Trebuie neapărat să te gîndeşti la tatăl tău. Austin nu este ca ceilalţi bărbaţi. Cu el trebuie să te porţi cu multe menajamente. Ai obligaţia, indiferent că eşti sincer sau nu, să-i laşi impresia că te căieşti. Îţi dau acest sfat spre binele tău şi al tuturor .Austin este întocmai ca o femeie. Dacă a fost jignit pretinde o supunere totală din partea vinovatului. A făcut în aşa fel ca să vii la Londra, dar nu a dat ochii cu tine. Ştii, sper, că nici cu mine nu vor-

beşte. Şi între noi au existat anumite neînţelegeri. În fine, te-a adus la Londra şi acum stă deoparte. Te pune la încercare, scumpul meu Richard. Austin nu se află la Raynham în clipa asta şi, sincer să-ţi spun, nu-mi trece deloc prin minte unde-ar putea să fie. Să ştii că te pune la încercare, copilul meu, iar tu va trebui să dai dovadă de răbdare. Va trebui să-l convingi că nu te gîndeşti nici o clipă la orgoliul tău. Dacă persoana aceea... în fine, de dragul tău, vezi bine, vorbesc despre ea cu tot respectul, ei bine, dacă fata aceea te iubeşte cît de cît, cred că şi ea ar proceda tot ca mine, şi te-ar ruga să mai rămîi aici şi să aştepţi răbdător pînă ce tatăl tău va consimţi să te vadă. Crede-mă, Richard, ţi-o spun cu toată sinceritatea, numai în felul acesta vei putea reuşi să-l determini s-o primească şi pe ea la Raynham. Cred c-ar fi cazul să înţelegi bine acest lucru ! Şi acum, scumpul meu, trebuie să-ţi mai spun ceva. E timpul să înţelegi că totul depinde de felul cum ai să ştii să te porţi. Altfel, baronetul te va îndepărta pentru totdeauna din inima lui şi vei vedea cu ochii tăi că la Raynham se va instala o nouă stăpînă. Oare tu nu înţelegi nimic ? Ei bine, atunci mă voi strădui să-ţi deschid eu ochii. Pentru cei tineri, fraţii şi surorile sînt o binefacere, pentru un bărbat tînăr însă, apariţia unor noi vlăstare în familie nu e deloc de dorit. La urma urmelor, fiinţele acestea sînt ca nişte străini şi trebuie trataţi ca atare. Nu-ţi spun poveşti, dragul meu, ci fapte auzite din sursă sigură. Bine, dar nici acum nu înţelegi ? O, dar naiv mai eşti, băiete ! Dacă nu-i faci pe plac lui Austin, el o să se căsătorească cu lady Blandish. Ce mai, sînt sigură de asta ! Ştiu precis chiar ! Şi culmea este că tu singur îl împingi să facă pasul ăsta. Dacă te-avertizez cu atîta seriozitate n-o fac din pricină că m-aş teme pentru viitorul tău, ci din cauză că mă gîndesc cu disperare că în adîncul sufletului vei suferi cumplit, băiete ! Căsătoria asta ar însemna o ruptură definitivă între voi, Richard dragă. Gîndeşte-te numai ce penibil va fi totul, dar vai, scandalul n-ar fi răul cel mai mare..."

Doamna Doria urmărea cu tot dinadinsul să-şi impresioneze nepotul şi voia cu orice chip să evite o discuţie în contradictoriu. Ca atare, după ce-şi dădu seama că l-a tulburat îndeajuns pe Richard, ea se retrase. În tot cursul acestei lungi peroraţii, Richard ascultase totul cu atenţie şi nu scoase o vorbă. Numai o singură dată îşi exprimase

el mirarea cu glas tare. Acum, cînd rămăsese singur, medita plin de gravitate la spusele mătușii sale. O iubea pe lady Blandish, dar nu ar fi vrut ca ea să ajungă lady Feverel. Doamna Doria insistase suficient asupra riscurilor izbucnirii unui scandal fără a reuși să-l impresioneze pe Richard, și totuși băiatul nu putea ignora o asemenea posibilitate. Își amintea de mama lui. Unde se afla ea oare în aceste clipe ? Pînă la urmă însă tot la tatăl său îi zburară gîndurile. Se simțea cuprins de un sentiment vecin cu gelozia. Renunțase la tatăl său și în ultima vreme nu se comportase cum s-ar fi cuvenit să se comporte un fiu iubitor. Cu toate acestea, nu era în stare să se împace cu gîndul că ar putea pierde dragostea unui om pentru care el reprezentase unicul ideal. Un om, care pe deasupra se dovedea a fi o ființă atît de aleasă, atît de bună și de generoasă ! Dacă gelozia l-a împins pe tînăr să-și întoarcă din nou inima către tatăl său, ei bine, tot ea i-a reînviat în suflet sentimentele de dragoste puternică ce le nutrea față de el. Și-a amintit atunci de zilele de odinioară, de toleranța și răbdarea părintelui, de încăpățînarea și îndărătnicia lui. A încercat să-și analizeze greșelile prin prisma acestui om. Și a înțeles că trebuie să facă tot ce-i stă în putință pentru a-i recîștiga afecțiunea.

În aceași seară, doamna Doria a aflat de la Adrian că nepotul ei intenționează să mai rămînă o săptămînă la Londra.

— Excelent, spuse doamna Doria cu un surîs satisfăcut pe buze. La sfîrșitul săptămînii, Richard o să dea dovadă de și mai multă răbdare !

— Credeți cumva că o cură de răbdare te face mai răbdător ? întrebă Adrian. Nu știam că este o virtute care se propagă. Mărturisesc că vi-l dau dumneavoastră în primire pe Richard. Sînt convins că după o săptămînă nu voi mai fi în stare să-l mai rețin la Londra. V-o spun, mătușică dragă, Richard a început deja...

— Mulțumesc, n-am nevoie de explicații, i-o tăie scurt doamna Doria.

— Cu prima ocazie, cînd Richard își întîlni din nou mătușa, doamna Doria îl informă că a primit vești bune de la Clare, și anume Doamna John Todhunter îi scria cu pasiune despre soțul ei. Dar cînd Richard îi ceru să-i relateze exact ce scrisese Clare, doamna Doria întoarse vorba și se lansă într-o serie de cleveteli mondene.

— Clare nu este omul care să se înflăcăreze cu una cu două, murmură Richard.

— Da, așa este, dar aici e vorba de cu totul altceva, remarcă mătușa. Copilul meu, n-are rost să judeci și tu lucrurile întocmai ca tatăl său.

— Aș vrea totuși să văd scrisoarea... insistă Richard.

Dar doamnei Doria nici prin cap nu-i trecu să i-o arate.

CAPITOLUL XXXVI

O serată la Richmond

De la o vreme încoace, de fiecare dată cînd ieșea în parc, Richard observa tot mai des o femeie ce conducea o pereche de cai suri. S-ar fi zis că doamna îi aține anume calea. Era extrem de frumoasă. Cu părul negru strălucitor, cu buze roșii și ochi mari ce nu se temeau de privirile bărbaților, chipul ei era de o frumusețe orbitoare. Părul, pieptănat lins pe tîmple, îi dădea la iveală profilul minunat ale cărui trăsături de o splendidă cutezanță deveneau și mai fascinante privite din goana calului. Femeia aceasta îl vrăji pe Richard. Îl cuceri cutezanța sfidătoare ce iradia din întreaga ei ființă și încet, încet, arătarea impetuoasă cu care el era atît de puțin obișnuit îi înflăcără imaginația. I se păru chiar că și ea îl observase. Dacă la data aceea, Richard ar fi fost ceva mai vanitos, faptul acesta i-ar fi sărit în ochi din prima clipă. Într-un rînd i se păru chiar că necunoscuta îi face un semn ușor cu capul.

Într-o bună zi, pe cînd se afla în parc împreună cu Adrian, Richard își luă inima în dinți și-l întrebă pe acesta cine era doamna.

— N-o cunosc, răspunse el. Trebuie să fie vreuna din marile preotese de pe insula Paphos.

— Mie mi se pare mai degrabă întruchiparea vie a Bellonei, exclamă Richard. Nu femeia dezlănțuită pe care o zugrăvesc de obicei pictorii, ci o creatură ca aceasta — impetuoasă, neînfricată și plină de spirit.

— Bellona ? ! replică tînărul înțelept. Nu știam că e brunetă. Dacă nu mă-nșel, parcă avea părul roșu, nu-i așa ? Oricum, eu n-aș compara-o cu Bellona, deși sînt convins că nu s-ar da în lături să verse sînge. Ia uită-te bine

la ea ! S-ar zice că adulmecă un masacru. Dealtfel, îmi imaginez eu la ce te-ai gîndit tu... Nu, nu, n-ai dreptate ! Eu aș zice mai degrabă că arată întocmai ca Diana după ce și-a făcut ucenicia cu domnișorul Endimion și zburda zglobie printre zei. Pe cinstea mea, nemuritorii nu suflă o vorbă pe chestia asta și fac tot ce le stă în putință să mușamalizeze întîmplarea. Dar s-o știi de la mine, după ce l-a părăsit pe chipeșul păstor, Diana s-a bucurat de mai multă faimă în Olimp decît însăși Venus.

Maestrul Peter Brayder își făcu și el apariția.

— Ați văzut-o pe doamna Mount ? întrebă el.

— O, va să zică aceasta e doamna Mount ! strigă Adrian.

— Dar cine e doamna Mount ? se interesă Richard.

— Una din suratele „Domnișoarei Frivole" fiule !

— Vrei cumva s-o cunoști ? întrebă tărăgănat și plin de importanță maestrul Peter.

— Nu, răspunse Richard indiferent și schimbă imediat vorba.

În scrisorile pe care i le trimitea tatălui său, Richard dădea dovadă de cea mai deplină pocăință. „Mă aflu de trei săptămîni la Londra în așteptarea dumneavoastră. V-am scris trei scrisori și n-am primit răspuns la nici una. Dați-mi voie să vă mărturisesc din nou că doresc din tot sufletul să vă văd. Veniți, vă rog, la Londra, iar dacă nu puteți, permiteți-mi mie să vin la dumneavoastră. Sînt gata să cad în genunchi și să-mi cer iertare atît pentru mine cît și pentru Lucy. Credeți-mă, aș fi în stare să fac orice pentru a recîștiga stima și dragostea ce mi-o purtați. Fără dragostea dumneavoastră mă simt nefericit. Rămîn la Londra încă o săptămînă în speranța că voi primi vești de la dumneavoastră și am să vă pot vedea. Vă implor, *sir*, fie-vă milă de mine căci altfel simt că înnebunesc ! Sînt gata să fac tot ce-mi cereți !"

„Ar fi în stare să facă orice", comentă baronetul în timp ce citea scrisoarea. „Ar fi în stare să facă orice... E gata chiar să mai rămînă o săptămînă la Londra ca să-mi mai dea o ultimă șansă ! Auzi, din cauza mea este pe punctul de a-și pierde mințile ! Formidabil ! Înseamnă, cu alte cuvinte, că eu port toată vina !"

Și pentru a nu stînjeni pe nimeni cu prezența lui, Sir Austin a plecat cu-adevărat în Țara Galilor. Adepții Dogmei Fructului Oprit nu-și caută niciodată belelele cu lu-

mînarea, așa că în clipa în care a considerat că se află în încurcătură, autorul *Poveților Pelerinului* a decretat că la Londra este prea cald pentru el. S-a refugiat în consecință în munți, unde-și putea duce viața de unul singur, într-o deplină comuniune cu foile imaculate ale unui nou caiet ce avea să fie umplut cu aforisme. După felul cum se comporta, s-ar fi zis că Sir Austin are alte planuri în privința lui Richard. Dar cum nu-i era încă limpede ce are de făcut și n-ar fi dorit să creeze o impresie proastă, baronetul ajunse la concluzia că cel mai bun lucru ar fi să-și supună fiul la o nouă încercare. „E cazul să renunțe la anumite lucruri, să trăiască pentru o bucată de vreme cu cei de o seamă cu el. Dacă mă iubește cu-adevărat, îmi va ghici dorințele." Cam așa își explica Sir Austin noile principii în scrisoarea pe care i-o trimisese lui lady Blandish. La rîndul ei, doamna îi răspunse : „Vorbești de o anumită perioadă de timp... Dar de cît timp este vorba ? Îmi permiți să fixez cu o limită ? Te-asigur că nesiguranța în care trăiește Richard îl va duce pe bietul băiat în pragul disperării. Sînt convinsă de asta ! Fii mai explicit, te rog !" Baronetul îi răspunse pe ocolite că Richard nu a atins încă majoratul. Ei bine, cum putea oare lady Blandish să-i ceară unui tînăr căsătorit să stea departe de soția lui timp de un an de zile ? Și din acea clipă instinctul îi șopti că e cazul să-și privească idolul cu alți ochi.

Cînd nu știu nici ei precis ce vor, oamenii reușesc mai lesne să-i inducă în eroare pe alții. Lady Blandish nu era singura persoană care nu știa ce să mai creadă. Nici doamna Doria nu mai înțelegea nimic. Ea, pentru care oamenii nu aveau secrete și se obișnuise încă din copilărie să ghicească cu precizie ce se petrecea în mintea fratelui ei, mărturisea că de data aceasta principiile lui Austin deveniseră pentru ea o adevărată enigmă.

— Căci de bună seamă, trebuie să fie un principiu la mijloc. Fără principii, el nu face nimic ! Și totuși nu-mi dau seama despre ce e vorba. Dacă i-ar fi scris băiatului să rămînă la Londra, ar fi fost limpede. Ne-a pus să-l aducem aici și-acum ne-a lăsat baltă... Nu știu ce să mai cred ! La mijloc trebuie să fie o femeie... Altfel nu-mi explic ce se-ntîmplă !

— De necrezut ce mîndre sînt femeile de semenele lor. Mătușă dragă, te-anunț că de poimîine ți-l dau în primire

pe Richard. Nu mai pot să-l ţin în frîu cu minciuni nici o secundă. Simt că imaginaţia mi-a secat de tot. Născocirile le-am trecut toate în contul patronului, dar dacă a secat izvorul, ce mai poţi face ? Ultima minciună pe care i-am turnat-o a fost că distinsul meu stăpîn mi-a scris să-i pregătesc pentru marţea viitoare dormitorul din aripa de sud-vest a hotelului. „Perfect ! exclamă fiul la auzul acestei veşti. Am să aştept pînă atunci ! „Şi după eforturile titanice ce le-am făcut ca să rămînă pe loc, cred că nici o forţă omenească nu l-ar putea determina să aştepte mai mult de-atît !

— Trebuie neapărat să-l reţinem la Londra, spuse doamna Doria. În caz contrar, Austin va face un gest nesăbuit pe care-l va regreta toată viaţa. Sînt convinsă de asta ! Austin o să se căsătorească cu lady Blandish. Ascultă-mă pe mine, Adrian. Dacă ar fi avut un alt băiat, n-ar conta... Dar gîndeşte-te cum a fost crescut Richard, gîndeşte-te la „sistemul" acela ridicol... Spune-mi, Adrian, cum se distrează Richard, cu cine îşi petrece timpul ?

— Bietul băiat ! Bănuiesc că tînjeşte după un tovarăş de joacă care să fie numai al lui.

Din pricina acestei afirmaţii, tînărul înţelept a trebuit să înghită un reproş.

— Ascultă-mă, Adrian, să ştii că pînă la urmă fratele meu tot se va căsători cu femeia aia !

— Vai, mătuşă dragă, dar cum ar putea oare un bărbat cast să comită un asemenea sacrilegiu ?

— Păcat, Richard n-are nici o meserie ! Dacă am reuşi să-i găsim o ocupaţie...

— Apropo, ce-ai zice de „asanarea" străzilor Londrei ? „Asanarea tarelor morale" — cum vi se pare o asemenea profesiune ? Vorbesc din experienţă. O lună încheiată mi-am făcut ucenicia cu el în meseria asta ! Imaginează-ţi, la zece noaptea porneam în expediţie. Pe lîngă noi trece o femeie... Richard oftează. „Spune-mi, Adrian, face parte din «tagma» aceea ?" mă întreabă el. Mă văd silit să-i mărturisesc că nu-i chiar atît de sfîntă cum îşi închipuie el c-ar trebui să fie orice fiinţă care poartă fustă. Oftează din nou. „Imposibil şi totuşi..." Auzindu-l vorbind, ai zice că se află pe scenă. Ochii i se zbuciumă în cap; adresează Creatorului întrebări lipsite de evlavie şi se revoltă împotriva bărbaţilor pe care-i numeşte nişte brute. Prin faţa noastră trece iarăşi o femeie şi spectacolul se repetă din

nou. Numai că de data asta eu mă simt cam obosit. N-are nici o importanţă, dar, vai, Richard se-ntoarce spre mine şi începe să-mi ţină o predică. „De ce nu-nchiriezi o casă ?“, zice el. „Ai putea s-o pui la dispoziţia acestor femei şi astfel ar păşi şi ele pe drumul cel bun !“ Să fim însă sinceri, cere cam mult din partea unui om liniştit ca mine ! Ei, dar la ce bun să m-agit atîta, cînd în ultima vreme a avut grijă domnişorul Thompson de treaba asta ?

Pe doamna Doria o frămîntau însă alte gînduri.

— Ai primit ceva de la Austin de cînd te afli la Londra ?

— Nici un aforism, replică Adrian.

— Mîine trebuie să-l văd negreşit pe Richard, spuse ea şi cu aceste cuvinte, discuţia luă sfîrşit.

După întrevederea cu mătuşa sa, Richard n-a mai pomenit nimănui că ar intenţiona să plece marţi. Au trecut multe zile de atunci şi el părea la fel de preocupat de o anume problemă personală. Adrian n-a reuşit să afle despre ce era vorba şi, ca atare, admiraţia lui faţă de geniul doamnei Doria crescu şi mai mult.

Într-o dimineaţă de octombrie, avură un musafir cam matinal. Personajul nu era altul decît maestrul Peter pe care nu-l mai văzuseră de aproape o săptămînă.

— Domnilor, începu el, agitîndu-şi bastonul în modul cel mai afabil cu putinţă. Domnilor am venit să vă invit la Richmond unde va avea loc o mică petrecere. Oraşul e pustiu, o ştiţi prea bine. Londra a amuţit de tot şi nu mai e în stare să ne ofere nimic. Vremea însă e încîntătoare. Şi, pe cinstea mea, compania pe care v-o propun este din cele mai agreabile. Ei, ce zice amicul meu Feverel ?

Richard refuză invitaţia, cerîndu-şi scuzele de rigoare.

— Nu, nu se poate, trebuie neapărat să vii, insistă maestrul Peter. M-am străduit să adun atîta lume numai şi numai ca să te mai scap puţin de monotonia temniţei în care trăieşti. Dealtfel, Richmondul se află sub jurisdicţia închisorii tale, aşa că poţi veni fără nici o grijă. Seara te întorci înapoi. Imaginează-ţi rîul sub clar de lună, femei frumoase... Am angajat o ambarcaţiune de la Londra care ne va aduce înapoi. Are opt vîslaşi sau poate şaisprezece, nu sînt sigur. Vino, hai promite-mi !

Adrian era dispus să meargă, Richard însă spuse că are o întîlnire cu Ripton.

— Sper că nu puneţi la cale o nouă năzbîtie, exclamă tînărul înţelept. Aranjează în aşa fel ca să putem merge.

E păcat să nu vezi paradisul londonezilor de baştină ! Mai lasă-ncolo răzbunările şi incendiile astea, băiete ! E timpul să te bucuri şi tu de binefacerile păcii !

După o serie de argumente, care de care mai convingătoare, Richard căscă plictisit, se sculă în picioare şi, renunţînd la orice alte obiecţii, cedă.

— Bine, fie cum vrei tu, spuse el, dar îl luăm cu noi şi pe Ripton.

Adrian se consultă din priviri cu Brayder. Acesta declară înviorat că prezenţa prietenului lui Feverel îi face mare plăcere şi se oferi pe loc să-i ia pe toţi trei în caleaşca lui.

— Bineînţeles, numai dacă nu cumva ai de gînd să te iei la întrecere cu cineva şi să străbaţi rîul înot..., adăugă el, încercînd să glumească.

Richard îl asigură însă că a renunţat de mult la astfel de întreceri, drept care maestrul Peter Brayder se uită cu subînţeles la Adrian, apoi îl aplaudă pe tînăr din toată inima.

Richmondul era scăldat de razele unui soare paşnic de octombrie. De la poalele dealurilor, pînă în zarea depărtată, învăluită în pîcle viorii, se-ntindea peisajul încîntător al toamnei. Richard nu-şi amintea să mai fi văzut vreodată o zi atît de frumoasă. Pretutindeni, în văzduh, domnea pacea binecuvîntată, specifică acestui anotimp.

Adrian ghicise deja ce delicii le rezervase Brayder. Acesta le prezentă grăbit cîţiva bărbaţi, cu aerul că vrea să scape cît mai curînd de obligaţia asta, apoi se înclinară în faţa primului grup de doamne ce le ieşi în cale. Bunăcuviinţa era respectată în chipul cel mai strict, ba chiar cu severitate s-ar putea spune. Lumea nu discuta altceva decît despre starea vremii. Ici, colo, cîte o doamnă se încumeta totuşi să-şi apuce interlocutorul de reverul hainei sau de o altă extremitate vestimentară iar, dacă întîmplarea făcea să-l dojenească, nu se limita la forţa de convingere a degetului arătător. Dar toate aceste excese nu constituiau decît o excepţie, un privilegiu absolut al intimităţii.

Cînd se strîng într-un loc mai multe doamne, pe regina grupului o cunoşti după numărul de curtezani ce roiesc în jurul ei. Regina grupului de faţă stătea sprijinită într-un ungher al ferestrei larg deschise şi era înconjurată de o ceată de bărbaţi impunători, printre care ochiul unui

expert ar fi detectat imediat prezența arbitrilor eleganței. Cu o strîngere de inimă, Ripton observă că printre ei se aflau și lorzi. Aceștia erau bărbați rafinați și veniseră acolo pentru a-și prezenta omagiile lipsite de vigoare. Favoriții lor bine îngrijiți, tăietura impecabilă a veșmintelor și, mai ales, indolența aristocratică a întregii lor atitudini îl făcură pe Ripton să-și piardă sentimentul propriei demnități. Lorzii însă îl ignorau binevoitori. Din cînd în cînd, cîte unul avea insolența să-l studieze pentru o clipă cu lornieta, de parcă ar fi vrut să spună : „Dar, în fond, acest personaj cine e ?" Atunci Ripton se apropia de eroul său încercînd astfel să-și justifice modestele lui pretenții la existență. Avea impresia că în umbra eroului Feverel își găsește și el identitatea.

Richard privea curios în jur. Eroii nu știu totdeauna ce au de făcut, iar șocul pe care i-l provocase societatea aceasta neobișnuită îl amețise de-a binelea. Recunoscu în persoana femeii de la fereastră pe superba lui Bellona. În fața lui Brayder, bărbații se înclinau sau rosteau glume, femeile îl întîmpinau cu zîmbete fermecătoare. Era foarte preocupat, trecea de la un grup la altul, sporovăia cu toți, rîdea, accepta să fie bătut pe umăr de doamne, iar unora le răspundea chiar, șoptindu-le la ureche cuvinte tainice. Adrian se așezase pe un fotoliu și, picior peste picior, privea amuzat și binevoitor, spectacolul.

— Cine a organizat serata asta ? o auzi Ripton pe o femeiușcă extrem de frumoasă întrebîndu-l pe un cavaler.

— Mount, presupun, veni neîntîrziat răspunsul.

— Dar el unde e ? De ce nu se arată ?

— O idilă, asta trebuie să fie la mijloc !

— Iarăși ? Formidabil, cu cîtă nerușinare o trateaza pe doamna Mount !

— Numai că ea nu prea se sinchisește !

În vremea asta, doamna Mount se distra pe seama unui curtean mai sărac cu duhul și, în timp ce rîdea, ochii și dinții ei aruncau scîntei.

Fură invitați la masă: Doamnele dădeau în vileag cele mai extravagante apetituri. Brayder își instală prietenii. Ripton se pomeni lîngă o doamnă planturoasă al cărui piept voluminos îi oferea cel mai perfect adăpost. De cealaltă parte se găsea femeiușca cea frumoasă. Adrian se afla la celălalt capăt al mesei. Printre nenumăratele doamne de acolo, își găsise și el partenera. Pe Richard, Brayder

îi muta de pe un scaun pe altul. În vecinătatea doamnei Mount se instalase un individ ce radia de fericire. Brayder îl invită să ia loc în capul mesei. Fericitul se împotrivi, atunci maestrul insistă, doamna insistă și ea plină de dulceață, fericitul se împotrivi din nou, dar pînă la urmă acceptă locul de onoare, străduindu-se să pară cît mai mulțumit. Richard îi uzurpă imediat scaunul și fu întîmpinat cu destulă căldură de vecina lui. Apoi începură să mănînce. Delicatesele culinare s-au bucurat de atenție pînă ce răsună, ca la un semnal, pocnetul primei sticle de șampanie și camera se umplu de un zumzet surd. Vinurile spumoase ce dezleagă limba și-l fac pe om să spună adevărul mai au și calitatea de-a colora limbajul. Doamnele rîdeau cu glasuri ascuțite și totuși lui Richard atitudinea lor nu i se părea nefirească. Se lăsau în voie pe speteaza scaunului și rîdeau cu lacrimi. Ripton n-avea ochi decît pentru nesfîrșitele plăceri ce i le oferea această societate. Între timp, dopurile sticlelor de șampanie pocneau regulat ca o salvă de artilerie.

— Unde ai fost în ultima vreme ? Nu te-am mai văzut prin parc, îl întrebă doamna Mount pe Richard.

— Într-adevăr, n-am mai fost pe-acolo, răspunse tînărul.

Întrebarea i se părea ciudată. Doamna Mount îi vorbise însă atît de firesc încît nu se simțea intimidat. Își goli paharul și i-l umplură din nou. Maestrul Peter Brayder își dădea silința să-i îndemne pe meseni la vorbă. Se discuta despre cai, concursuri de iahting, spectacole de operă și, în general, despre sport. Cine s-a mai ruinat ? Cine l-a dus pe cutăriță de rîpă ? Un cal sau o femeie ? Maestrul le povesti celor de față cîteva din isprăvile lui Richard. Drept răsplată, eroul fu copleșit de zîmbetele fermecătoare ale doamnelor din jur.

— Faceți pariuri ? întrebă doamna Mount.

— Nu pariez decît pe mine însumi, replică Richard.

— Bravo ! exclamă Bellona și, peste cupa de șampanie, ochii ei galeși îl priviră în extaz, scăpărînd scîntei. Cei ce mizează pe dumneata, cîștigă negreșit, adăugă ea ca și cum îi calculase șansele și era sigură de succesul lui.

Richard se înroși pînă în vîrful urechilor.

— Adori șampania, nu-i așa ? glăsui către Ripton doamna planturoasă.

— Bineînțeles, grăi el, iar răspunsul lui era mai degrabă candid decît sincer. Totdeauna beau șampanie !

— Nu mai spune ? se miră, privindu-l galeșă doamna cu piept gigantic. Așa prieten zic și eu ! Ce-ai spune dacă din cînd în cînd ai avea tovarăș de băutură o femeie ? Eu înnebunesc după șampanie !

În cercul de cucoane al cărui centru devenise Adrian, rîsul făcea înconjurul grupului. Se auzea mai întîi un chicotit timid ca apoi, pe măsură ce Adrian își relata anecdota, hohotele de rîs să se dezlănțuie zgomotoase. Iar cînd femeile ce nu aflaseră încă poanta se aplecau curioase spre bărbați și aflau cum stau lucrurile, rîsul devenea molipsitor, propagîndu-se asemeni curentului electric. De cum auzeau pătărania, cucoanele își duceau batistele la gură, pufneau în rîs și apoi își luau un aer șocat sau, de la caz la caz, fenomenul se petrecea invers. Se prefăceau șocate pentru ca apoi, ducîndu-și batista la gură să rîdă cu lacrimi. Se pare însă că tot circulînd de la un grup la altul, anecdota ajunse în cele din urmă și la urechile unor cavaleri care se scandalizară, fapt este că luă cunoștință de ea și o doamnă ceva mai rezervată. În loc să rîdă, persoana cu pricina se arătă indignată și le apostrofă pe doamnele de la masa cărora pornise anecdota. Așa se face că pînă la urmă biata glumă își găsi locul de veci tot acolo de unde plecase. Cu toate acestea, ici colo, cîte un bărbat își mai pleca urechea la vecina lui, iar ea își dădea imediat drumul la gură și atunci bărbatul izbucnea în rîs. Femeia rămînea gravă și nu întorcea capul spre el, ca doamnele din jur să nu observe nimic. Dar cum precauția era inutilă, batistele se puneau din nou în mișcare, hohotele de rîs izbucneau în triluri cristaline pentru ca apoi să contenească treptat, treptat, pînă ce nu se mai auzea decît ici colo cîte un chicotit izolat.

„Ce absurdități mai scrie și tata despre femei !“ gîndi în sinea lui Richard. „Susține că femeia nu e-n stare să rîdă și n-are simțul umorului. Ei bine, dacă gîndește astfel e numai din pricină că trăiește izolat.“ Și dîndu-și seama că el are privilegiul să vadă lumea și lucrul acesta îl face mai înțelept, Richard se simțea măgulit. Acum vorbea fără sfială cu frumoasa lui Bellona. Se încumetă chiar să-i povestească cîteva din extravaganțele lui Adrian.

— O, va să zică el e magistrul dumitale ! exclamă ea și-i aruncă lui Richard priviri încurajatoare.

Ripton se simți înghiontit.

— Ia privește ! șopti doamna planturoasă, cuprinsă de dezgust. Uitîndu-se în direcția ce-i fusese indicată, Ripton văzu un bărbat care-și petrecea brațul după umărul frumoasei mărunțele. Mie nu-mi plac asemenea gesturi în societate ! exclamă cu emfază doamna planturoasă și-și umflă și mai tare pieptul. Așa-i mititica asta, cu toți își face de cap ! Fă-i semn să se potolească. Ripton îi mărturisi că nu îndrăznește. Îndrăznesc eu atunci ! exclamă ea și, aplecîndu-și spre el bustul somptuos, îi dădu mititelei un ghiont.

În clipa aceea, Ripton îi simți respirația duhnind a vin. Mititica se întoarse spre el nedumerită. Ochii ei aveau un licăr de răutate în priviri.

— Ei, ce se-ntîmplă, nu ești mulțumit cu baba ? chicoti ea.

— Nerușinato ! murmură doamna planturoasă, roșie de mînie.

S-ar fi zis că pieptul ei somptuos se făcuse și mai mare.

— Umple-i paharul și fă-o să tacă ! Cînd nu mai are șampanie, bea vin de Porto, adăugă femeiușca.

Bustul somptuos se răzbună pe loc și îi povesti lui Ripton cîteva din aventurile scandaloase al mititicii. În felul acesta, Ripton reuși să-și dea mai bine seama cu cine avea de-a face și groaza pe care i-o stîrniseră la început cei din jur îl părăsi acum de tot. Tot văzînd-o pe vioaia lui vecină, mititica, cum se lipea de partenerul ei, Ripton deveni chiar gelos.

Doamna Mount era destul de rezervată. Față de ea, bărbații manifestau un soi de respect pe care creaturile acestea arogante nu-l au, de regulă, decît față de femeile inteligente. Cu toate acestea, ea reușea să se întrețină cu vreo două-trei persoane din capul mesei și, din cînd în cînd, schimba cîteva vorbe cu Richard.

Cînd se isprăvi șampania, vinul roșu și licoarea de Porto se bucurară de o primire la fel de entuziastă. La acest capitol, femeile se țineau onorabil pe poziție și nu cedau terenul cu una cu două bărbaților. În depărtare, deasupra Tamisei, începea să lucească argintul nopții. Va-

lurile de vin și hohotele de rîs se retrăgeau ca o marce. Sosise clipa sentimentelor duioase și melopeea trabucelor îi învăluia acum pe toți.

— Ce noapte minunată ! murmurau doamnele, privind în sus.

— Într-adevăr, încîntătoare ! spuneau domnii privind în jos.

După un asemenea festin, umezeala ușor parfumată a toamnei era o adevărată binefacere. Din loc în loc, în grădină ardeau cu flăcări mari mormane de buruieni înmiresmate.

— Privește, și-a găsit fiecare perechea, îi spuse Adrian lui Richard care stătea deoparte de unul singur și contempla priveliștea. Bineînțeles, luna trebuie să fie de vină... S-ar zice că ne aflăm în Cipru. Dar fiul meu cum s-a distrat oare ? Îi place societatea Aspasiei ? În seara asta eu mă simt aidoma unui înțelept din vechea Eladă.

Adrian era bine dispus și, în timp ce vorbea, se mișca alene de colo colo. Pe Ripton, îl răpise bustul sentimental. Se apropie de cei doi și le spuse :

— Pe cinstea mea, Ricky, tu știi cu ce femei avem de-a face ?

Richard îi răspunse că, după părerea lui, fac parte dintr-o tagmă foarte simpatică..

— Puritanule ! exclamă Adrian, dîndu-i un ghiont lui Ripton. De ce nu te-ai cherchelit, *sir* ? Ce, mă rog, dumneata nu te-mbeți decît la căsătoriile legale ? Ia spune-ne mai bine, ce-ai pus la cale cu matroana aia corpolentă ?

Ripton nu scoase o vorbă. Suporta zeflemeaua tînărului înțelept din dorința de a-l putea urmări pe Richard. Se simțea cuprins de gelozie la gîndul că soțul Frumoasei Inocente acceptă compania unor asemenea femei. Începură să se audă șușotelile perechilor ce treceau pe lîngă ei.

— Ia te uită, Ricky dragă, șopti din nou Ripton. Pe toți zeii, să nu-ți vină a crede ! O femeie care fumează !

— Și de ce nu, o, Riptonus ! interveni Adrian. Oare nu știi tu că femeia cosmopolită este femeia ideală ? Și de ce nu vrei, mă rog, să faci această modestă concesie cînd e vorba de un juvaer atît de splendid ?

— Pentru că pur și simplu nu-mi plac femeile care fumează ! spuse Ripton deschis.

— Dar de ce să nu li se permită și lor să se comporte ca bărbații ? strigă cuprins de înflăcărare eroul. Detest

obtuzitatea asta demnă de dispreț ! De ce în fond să n-aibă și ele voie să se comporte ca bărbații ? Ador femeile care au curajul să renunțe la ipocrizie ! Pe cinstea mea, iubesc aceste ființe așa stricate cum sînt de mii de ori mai mult decît pe creaturile acelea ipocrite la care totul e numai o spoială !

— Bravo ! strigă Adrian. Frumos grăit-a salvatorul sufletelor !

Ca de obicei cînd se afla în preajma liderului său, Ripton se simți învins. Argumentele îi lipseau cu desăvîrșire. Și totuși nutrea mai departe convingerea că femeile nu se cuvine să fumeze. Gîndurile îi zburau la femeia solitară de la țărmul mării, la femeia aceea care se dovedea desăvîrșită fără a fi și cosmopolită în același timp.

„Tinerii trăiesc fericiți căci ei cred că femeile sînt îngeri, stă scris în *Poveștele Pelerinului*. Bărbații cu experiență însă se simt cuprinși de un sentiment de amărăciune, căci ei știu prea bine că lucrurile nu stau chiar așa."

Dacă ar fi cunoscut idolatria sinceră și pură pe care i-o inspirase lui Ripton bunătatea fără margini a soției prietenului său, autorul acestor aforisme ar fi fost poate dispus să-i ierte sărmanului tînăr extravaganțele primului său contact cu lumea libertină. Ba mai mult, l-ar fi sfătuit poate să aibă și mai multă încredere în generozitatea firii umane.

Tot gîndindu-se la Lucy, Ripton se simți cuprins de tristețe. Cutreieră grădina de la un capăt la altul și, la un moment dat, ajunse în fața unui portal tainic și, decum îl trecu, se pomeni pe clina dealului, printre tufișuri și arbuști. Acolo se opri și se întinse pe iarbă. Cum stătea așa cufundat în gînduri, i se păru deodată că în vecinătatea lui vorbesc două persoane.

— În fond ce mai vrea ? se desluși limpede glasul femeii. Sînt convinsă că iar e vorba de o ticăloșie la mijloc. Pe cinstea mea, Brayder, cînd mă gîndesc cîte mi-a făcut, simt că înnebunesc și-mi vine să-l ucid pe loc !

— Tragedie ! replică maestrul Peter. Bella dragă, oare nu crezi că te-ai răzbunat îndeajuns ? Cel mai bun lucru este să joci deschis. La urma urmelor ai de-a face cu o tranzacție comercială. Cere bani și ți se vor da — cu o condiție însă — să dublezi suma și să pretinzi să-ți plătească datoriile.

— Să apeleze la mine !

— Bella dragă, tu știi prea bine că între voi nu mai e nimic de multă vreme. Dacă te gîndești la cîte știe Mount despre tine, poți spune că s-a purtat excelent. Și nu uita, el nu-i omul pe care să-l îmbrobodești cu una cu două ! Cînd vede că n-o scoate cu ceva la capăt, se lasă în voia soartei și pornește să vîneze altă căprioară !

— Ei bine, atunci care-i condiția, să-l seduc pe tinerelul ăsta ?

— Bella mea dragă, după cîte văd te repezi la pradă ca un uliu. Nu, scumpa mea, nu, n-am spus să-l seduci ! Reține-l la Londra, joacă-te cu el, amuză-l un pic ! Atîta-ți cer !

— Mie nu-mi plac jumătățile de măsură !

— Ei, ce să-i faci, așa-s femeile !

— Ah, Brayder, de-ai ști cît te urăsc !

— Vă mulțumesc, înălțimea voastră !

Cînd cei doi plecară, Ripton apucase deja să audă o bună parte din conversația lor. La scurt timp după ei, se întoarse și el, printre invitați. Era îngrijorat. Deși nu-și dădea încă seama ce punea la cale maestrul Peter, presimțea totuși că asupra celor pe care-i iubește se abate un nor greu.

Cînd se întoarseră la Londra, Richard se pomeni din nou lîngă doamna Mount. Brayder și Adrian începură să glumească. Paraziții se înțeleg de minune între ei.

Alene bat vîslele apa, alene curge argintul lunii peste ape, rămîn în urmă maluri alunecînd alene. Doamnele se simt teribil de emoționate. Nimeni nu le îndemnase să cînte și totuși, ca prin farmec, începură toate să fredoneze, tulburate de splendoarea nopții. Balada englezească se dovedea acum interpretul cel mai fidel al dulcilor emoții ce le înfiorau pieptul. Și, de ce să n-o spunem, după un vin bun și mîncăruri alese, chiar și bărbații cei mai rafinați sînt dispuși să savureze astfel de compoziții modeste de dragul unui glas dulce. Adio ochi amăgitori și inimi infidele, săgeți, suspine, frumoase chipuri, voi buze dulci și dalbe flori ce înfloriți pe ramuri, adio tuturor ! Pierită-i forța voastră în fața fiorului patetic ce-n piepturi se strecoară !

În ciuda insistențelor, lady Mount refuza să cînte. Nu era dispusă să-și piardă prestanța. Bărcile alunecau lin pe sub plopii înalți de pe insula Brentford și luna albă le urma calea. Richard stătea cu mîna întinsă pe bancă. Ca

din întîmplare, micuța mînă albă a doamnei Mount se cuibări în palma lui. Dar el nu-i cuprinse degetele într-ale lui, n-o alină cu mîngîieri și nici nu-i strînse mîna cu un gest de elocventă intimitate. Mîna doamnei zăcea în palma lui asemeni unui fulg de zăpadă pe pămîntul rece. O frunză galbenă se desprinse dintr-un plop și, în cădere, îi atinse obrazul. Tînărul își trase mîna, își șterse fața și-și netezi părul, apoi își încrucișă brațele calm, fără să-și dea seama că-și jignise partenera. Se gîndea la viața lui, pulsul îi bătea regulat și nimic nu-i tulbura mintea.

„Ce este oare mai periculos, se întreabă Pelerinul, să cedezi tentațiilor Evei sau să-i stîrnești mînia, rămînînd rece în fața ei ?"

Doamna Mount se uită nedumerită la Richard, apoi se întoarse să cocheteze cu un curtezan de-al ei. Aceștia deveniseră teribil de sentimentali. Cîțiva sporovăiau vrute și nevrute. Unul se dovedi atît de simpatic încît, pînă la urmă, Adrian renunță să-l mai ironizeze. Despre ceilalți s-ar fi zis că încearcă să-și destindă picioarele în taină. Și, în ciuda faptului că barca era suficient de încăpătoare, toată lumea numai de picioarele lor se lovea. Continuîndu-și observațiile atente asupra tovarășilor săi, Adrian ajunse la concluzia că afinitatea intelectuală și morală pe care o descoperise între nobilimea și țărănimea noastră există și între curtezani și balerini. Căci ambele categorii își cîștigă existența de pe urma picioarelor, iar inteligența lor, chiar dacă nu se concentrează în exclusivitate în picioare, tot aici pare să-și fi găsit locul ideal. Astfel, ambele categorii sînt alcătuite din ființe nestatornice, iar vinul, tutunul și luna au aceeași influență și asupra unora și asupra altora. Și admițînd că există totuși o deosebire între ei, trebuie să recunoaștem că n-are nici o importanță dacă cochetezi și păcătuiești, alunecînd pe poante sau pe două picioare.

Un curtezan cu picioare lungi, înzestrat cu o puternică voce de bas, cînta o melodie lugubră despre chinurile cumplite în care se zbat inimile respinse cu cruzime. Pe măsură ce se apropia de final, cîntărețul devenea tot mai elocvent și-și înfoia plămînii de parcă ar fi suflat într-o trompetă. Înainte de a termina însă, Adrian a avut grijă să născocească ceva ca să-și facă vecinii să rîdă, așa că taberele s-au împărțit, iar cei care la început suspinaseră

găsiră de cuviință să se amuze, în timp ce ceilalți se simțeau cuprinși de melancolie.

Zdrobit sub greutatea sînilor gigantici, Ripton a avut totuși norocul să beneficieze de mai multă căldură decît tovarășii săi.

— Ți-e frig, îl întreba întruna femeia, planturoasă, cu zîmbetul omului darnic pe buze.

— Desigur, răspundea nevinovatul amorez, încercînd parcă să-i justifice zelul.

— Așa tremuri tu totdeauna ? ciripi atunci, gîtuită de emoție, voluminoasa parteneră.

Dar Ripton n-avu răgazul să-i răspundă, căci femeiușca cea frumoasă se băgă imediat în vorbă.

— Ce zici, doamnă Mortimer, n-ai fi dispusă să mai încălzești pe cineva ? întrebă ea ironică.

Pînă la urmă, însă, dispreţul o făcu să nu-şi mai bage în seamă rivala. Cei din jur însă care le cunoșteau prea bine mania de-a se înțepa una pe alta, se amuzară copios pe seama lor. La un moment dat, o auziră pe mititică șoptind :

— Ia te uită ! ! ! O să-l înăbuşe de tot pe bietul băiat !

Femeile primeau şi ofereau căldura cu aceeaşi gingăşie. Se lăsase puțină ceață și se făcuse cam răcoare. Adrian stătea în vecinătatea doamnei care zădărnicise circulația anecdotei. De data aceasta însă, austerul personaj nu obiecta în nici un fel împotriva acestui gingaș schimb de calorii, numai că din cînd în cînd șoptea :

— Șt ! Tăcere ! Încetați ! Sst !"

Trecură de Kew şi Hammersmith. Tot plutind pe undele line şi răcoroase ale rîului, ajunseră la Putney Reach şi trecură pe sub podul Battersea. În jurul lor, orașul prindea contur văzînd cu ochii. Umbrele uriașe ale morilor se proiectau somnoroase pe apele rîului.

În vreme ce coborau din barcă, doamnele ciripeau entuziasmate, mărturisindu-şi una alteia că au petrecut o seară încîntătoare. Cîțiva curtezani se înfruntară pentru a dobîndi cinstea de a o conduce acasă pe doamna Mount.

— Mă așteaptă cupeul, merg singură, spuse ea. Să-mi aranjeze cineva șalul.

Se întoarse spre Richard, care-i potrivi șalul pe umeri cu mișcări solemne, asemeni unui cavaler învești în zale. Pentru o clipă, tînărul zări gîtul delicat al doamnei Mount.

— În ce direcție mergi ? întrebă ea indiferentă. După ce primi răspunsul adăugă : Atunci te duc eu cu trăsura! și, apucîndu-l foarte firesc de mînă, se urcă împreună cu el în cupeu.

Ripton văzuse toată scena. Tocmai se pregătea să pornească pe urmele lor, cînd doamna planturoasă îl întoarse din drum și-l trimise să-i aducă o trăsură.

— Fericitule ! îi strigă cu ochi strălucitori mititica, în timp ce trecea pe lîngă ei. Ripton reuși să găsească imediat o trăsură, dar după ce-și instală partenera, constată că nu mai era loc și pentru el.

— Fă-i și lui loc, ce Dumnezeu ? îi strigă la fel de indignată mititica, în timp ce trecea din nou pe lîngă ei.

— Obraznică să fii cu amorezii tăi ! Cu mine nu-ți merge ! îi strigă, la rîndul ei, înfuriată posesoarea sînilor gigantici, apoi îi făcu semn vizitiului să pornească.

— Așa care va să zică ! După cîte necazuri ți-a făcut, acum te lasă baltă și pleacă ! exclamă mititica, săgetîndu-l pe Ripton cu privirea. Cred că te-ai lecuit de-acum încolo. În vecii vecilor n-ai să te mai încrezi în femeile grase. Ei, da' să nu ne pierdem cu firea ! O să-ți vină rîndul să cunoști și tu clipe fericite !

Și, rostind aceste cuvinte, mititica îi dădu un bobîrnac în vîrful nasului, după care îi întoarse spatele și plecă însoțită de curtezanul ei.

Ripton aproape că uitase de prietenul său. Se înflăcărase de-a binelea și-l obsedau alte gînduri. Prin fața lui treceau cupee și trăsuri. Era convins că în ziua aceea făcuse și el parte din rîndurile nobilimii, deși, acum, cînd treceau pe lîngă el, aristocrații abia dacă clipeau din ochi. Amintirea seratei la care luase parte îl făcea să tresalte de bucurie și imaginea mititicii punea tot mai mult stăpînire pe el. „Ah, ce ochi albaștri avea ! Exact cum îmi plac mie ! murmura el fascinat. Și ce năsuc obraznic ! Dar buzele... ce roșii erau ! Și cum și le mai țuguia ! Doamne, întocmai cum îmi place mie ! Și ce păr frumos avea ! Era oare brunetă ? Nu, nu ! Mai degrabă șatenă ! Și ce ușurică și fîșneață mai era ! Dacă mă gîndesc bine, trebuie să fie foarte bună la suflet căci altfel nu mi-ar fi spus cuvinte atît de pline de miez !" Ripton îi făcea portretul și, în sinea lui, suspina din greu. Rațiunea îi șoptea că fata e fără îndoială o aristocrată, că este o reprezentantă de soi a nobilimii și, astfel, bietul băiat se simțea copleșit de

tristețe din pricină că soarta nu-l binecuvîntase și pe el cu fericirea de-a fi lord. Apoi își aminti de doamna Mount și de discuția stranie pe care o auzise în pădure. De felul lui, Ripton nu era un om suspicios și rar intra la o idee. Întoarse problema pe toate fețele, dar nu ajunse la nici o concluzie. Cu toate acestea, atențiile doamnei Mount față de Richard i se păreau ciudate.

„Un băiat chipeș ca Richard e normal să atragă atenția femeilor", încerca el să se liniștească. „Dar Richard e căsătorit și ca atare n-are ce căuta în compania unor asemenea persoane!" O moralitate îngăduitoare este mai de preferat decît lipsa oricăror principii morale! Lumea ar avea numai de cîștigat dacă acest soi de moralitate ar fi mai des întîlnit în practică. Ripton încercă să și-l imagineze pe Richard, rămas singur cu frumusețea aceea orbitoare. În aceeași clipă, îi apăru înaintea ochilor chipul pur, de o îngerească splendoare, al soției lui Richard. Și, gîndindu-se la Lucy, Ripton o uită pe mititica cu ochi albaștri care-l prinsese în mrejele ei. Se duse la hotelul lui Richard și începu să se plimbe de la un capăt la altul al străzii, în speranța că-și va întîlni prietenul. Uneori i se năzărea că Richard s-a întors poate de mult și s-a culcat. Ceasul bătu ora două. Dar Ripton tot nu se îndura să plece. Era convins că n-ar fi fost în stare să doarmă. În cele din urmă, frigul îl goni acasă. În piața Piccadilly, asupra căreia se revărsau razele lunii, își întîlni prietenul. Richard mergea cu fruntea sus și pășea ritmic, ca și cum ar fi recitat o poezie.

— Salve, bătrîne Rip, exclamă el bine dispus. Pentru numele lui Dumnezeu, ce cauți pe-aici la o oră atît de matinală?

— Am vrut să-ți strîng mîna înainte de a mă duce la culcare, spuse el arătîndu-se bucuros că și-a regăsit prietenul.

Richard zîmbi amuzat.

— Asta să fie tot? Rip, băiete, tu îmi ești cel mai credincios prieten așa că-mi poți strînge mîna oricînd vrei! Dar apropo, am vorbit despre tine! Află că... doamna Mount... nu te-a remarcat nici la Richmond, nici în barca cu care ne-am întors la Londra.

— Va să zică așa! exclamă Ripton, simțindu-se deodată mic și lipsit de importanță. Dar ia spune-mi, ai condus-o cu bine acasă?

— Bineînțeles ! Am stat la ea cîteva ceasuri. Am discutat împreună. Vorbește minunat. Este teribil de inteligentă. La fel ca un bărbat, numai că, vezi tu, în plus este plină de farmec... Îmi place !

— Te rog să mă scuzi, Richard, sper că nu te jignesc... dar nu uita că ești căsătorit... Poate n-ai avut încotro și a trebuit s-o conduci acasă pe doamna Mount, dar să știi că, după părerea mea, nu se cuvenea să urci în apartamentul ei !

Ripton îi spusese tot ce avea pe inimă pe un ton destul de ponderat.

— Ce vrei să spui cu asta ? Sper că nu-ți imaginezi că aș mai putea iubi o altă femeie în afară de scumpa mea Lucy, exclamă Richard, izbucnind în rîs.

— Nu, bineînțeles că nu. Ar fi absurd ! Vreau să spun însă că lumea... o să înceapă să vorbească vrute și nevrute. Știi doar cum sînt oamenii și n-aș vrea să te văd nefericit! Ricky dragă, te rog din tot sufletul, pleacă acasă. Pleacă la scumpa ta soție chiar mîine !

În vreme ce vorbea, Ripton lăsase ochii în jos și se îmbujorase la față. Ca și în alte ocazii, eroul îl privi disprețuitor.

— Cu alte cuvinte ești îngrijorat de reputația mea ? Să știi că detest aceste prejudecăți în legătură cu femeile. Pentru simplul motiv că au călcat o dată pe un drum greșit, privește cît au ajuns de vulnerabile ! Ei bine, lumea le-a creat o faimă proastă și din cauza asta tu te temi de ele ca de-o boală molipsitoare și te ții la distanță de frică să nu-ți întinezi caracterul !

— Cu mine stau altfel lucrurile, exclamă Ripton.

— Cum adică ? întrebă eroul.

— Eu sînt mai rău decît tine, asta este ! iată singura explicație logică pe care a fost în stare să i-o dea Ripton. Sper din toată inima că te vei întoarce cît mai curînd acasă, adăugă el.

— Da, nutresc și eu aceeași speranță. Acum însă, am o treabă de rezolvat. Nu îndrăznesc, nu pot să renunț la ea ! Lucy ar fi ultima ființă care mi-ar cere să-mi nesocotesc obligațiile. Doar ai citit ultima ei scrisoare. Ascultă, Rip, tare-aș vrea să te pot convinge să judeci femeile cu mai multă obiectivitate ! După care, Richard îi ținu prietenului său o lungă prelegere despre femeia păcătoasă. Îi

vorbi cu atîta siguranță de parcă studiase ani de-a rîndul subiectul acesta.

— Ființe frumoase și inteligente, trădate de iubire, iată ce sînt femeile! începu el. Bărbatul care se consideră cinstit are datoria să le sprijine și să lupte pentru a le aduce pe drumul cel bun. Din pricina noastră au ajuns femeile o pacoste pe capul omenirii, dragul meu Rip. Acesta a fost dintotdeauna izvorul tuturor relelor, te rog să mă crezi! Oricît ar părea însă de ciudat, ființele acestea năpăstuite nu-mi inspiră nici mînie, nici oroare. Mi-am dat seama cu cine aveam de-a face, în barcă, pe cînd ne întorceam de la Richmond. Și totuși, cînd mă gîndesc la fetele tinere ce sînt aruncate în brațele unor bătrîni pe care nu-i iubesc, simt că mi se strînge inima de durere. E o adevărată rușine Rip! Te rog să nu-mi mai vorbești despre asta!

Redus în felul acesta la tăcere, Ripton nu se mai simți în stare să combată teoria prietenului său potrivit căreia femeile au fost dintotdeauna victimele iubirii. Asemeni altor tineri de vîrsta lui, îl frămîntase și pe el această problemă, numai că, atunci cînd era sătul, Ripton era înclinat să privească lucrurile într-o cu totul altă lumină și adopta pe dată o atitudine sentimentală.

Se plimbară în jurul parcului, mîngîiați de razele lunii. Richard perora cu vehemență, în timp ce lui Ripton îi clănțăneau dinții de frig. Spiritul cavaleresc a murit de mult, dar asta nu înseamnă că trebuie să stăm cu brațele încrucișate iar regina petrecerii nu-i fusese scoasă în cale la voia întîmplării susținea eroul și, în această privință, el avea, oricît ar părea de trist, multă dreptate. Deși Richard nu spunea lucrurilor pe nume, Ripton înțelese că prietenul său avea de gînd s-o împiedice pe frumoasa doamnă de a mai comite alte păcate și că intenționa să nu se sinchisească de ce-avea să zică lumea. Doamna cu pricina, împreună cu alte necunoscute de teapa ei, trebuiau salvate cu orice chip. Ripton avea să-l ajute și el. Împreună urmau să devină vajnicii cavaleri ai acestei cauze. Cînd i se aduse la cunoștință ce are de făcut, Ripton consimți pe loc și începu să tremure și mai tare de frig. Aveau datoria să fie mai presus decît cavalerii de rînd, trebuiau să fie la înălțimea unor adevărați Titani; căci le revenea misiunea să sfideze și apoi să răstoarne idolii falși ce dom-

nesc în societate. Cu gîndul la măreţele isprăvi ce-i aşteaptă, Titanul numărul unu îşi înălţă semeţ capul ca şi cum ar fi fost gata să-l sfideze pe Jupiter însuşi, în timp ce Titanul numărul doi, care se făcuse vînăt de frig, îşi strînse bine la gît reverele hainei şi îşi ascunse mîinile sub cozile lungi ale fracului.

Luna se prăbuşise de mult din jilţul ei înalt şi plutea în pîclele apusului, cînd i se permise lui Ripton să se refugieze în aşternut. S-ar putea spune că răceala cu care reacţionase la elocvenţa prietenului său îi pusese carnea la grele încercări. Bietul băiat avea sîngele mai subţire decît eroul, în schimb, însă, era înzestrat cu o inimă foarte sănătoasă. Aşa că, de îndată ce se mai încălzi un pic, inima începu să-şi spună cuvîntul şi Ripton se şi văzu cavaler şi Titan. Legănat de aceste gînduri, băiatul adormi şi începu să viseze.

CAPITOLUL XXXVII

Opiniile doamnei Berry despre căsătorie

Priviţi, eroul s-a lansat temerar în salvarea unei superbe femei păcătoase...

„Din păcate, îi scria la data aceea lui lady Blandish Pelerinul, cu cît mă gîndesc mai mult la legenda şarpelui, cu atît mă obsedează mai tare. Oare şarpele nu te-a cucerit şi pe tine, nu te-a înrolat încă în primele rînduri ale legiunii sale ? Căci ia aminte, cîtă vreme nu eşti aidoma celorlalte, merele rămîn neclintite pe ramuri. Se clatină reci şi strălucitoare, în faţa ochilor noştri, dar mîna nu le culege, căci trebuie să simţi un fior anume ca să te întinzi după ele. Fructele nu pică de la sine în palmă, nu ne zîmbesc, nu vorbesc limba noastră, ele nu ne citesc gîndurile, nu ştiu cînd să dispară sau cînd să ne urmeze, ca în felul acesta să ne prindă în cursă.

Dar imaginează-ţi acum femeia ce-a ieşit în calea şarpelui ! Cum se cuvine să ne purtăm cu ea ? S-ar zice că lumea este mai înţeleaptă decît cei ce se cred îndreptăţiţi s-o judece. «Păzeşte-te din calea femeii», ne învaţă cei mulţi. La lumina zilei, fiii acestui pămînt îi urmează sfatul. Dar decum se lasă întunericul, se prind cu ea în joc şi

se afundă în beznă. Atunci, iată, apare unul din înțelepții acestei lumi și zice că străvechea poveață e vorbă diavolească. Indiferența față de roadele răului este poate mai rea decît săvîrșirea răului însuși. În fine, înțeleptul a venit s-o salveze pe ea. Vrea s-o smulgă din tină, vrea s-o înalțe în sferele cele mai pure. Ei bine, dorința noastră nu-i ea însăși o momeală ? Bietul peștișor, ce amăgire ! Ca să fie sigur că-l prinde în plasă, șarpele i-a dat femeii să bea otrava. Cu mișcări încete, diavolul o împinge din spate, scoțînd-o la lumină. Ea se agață de înțelept. Doar e o ființă omenească, creată în parte de diavol, care o iubește !

Pe măsură ce bărbatul și femeia se înalță, privirile lui cată tot mai mult spre ea, în vreme ce privirile ei se înalță spre ceruri. Dar oare cu el ce se-ntîmplă ? Ce-nseamnă fiorul pe care-l simte străbătîndu-i tot trupul ? Din străfunduri, șarpele izbucnește în rîs. De-abia ajunseseră la porțile soarelui și iată se prăbușesc amîndoi în infern!"

În vreme ce scria mostra aceasta de proză poetică, baronetul părea să nu-și dea seama de riscurile pe care le implică profeția. Într-un fel se simțea ușurat. Își găsise o supapă prin care își descărca malițiozitatea temperată de filozofie. Scrisoarea era, de fapt, răspunsul lui Sir Austin la îndemnurile insistente pe care i le adresase lady Blandish de a veni urgent la Londra și de a-i acorda fiului său iertarea. Numai că Richard nu era pomenit nicăieri în scrisoare.

„Încearcă să pară mai grozav decît este", gîndi în sinea ei lady Blandish și, fără să-și dea seamă, începu să-l vadă pe baronet mai mic decît era în realitate.

Supunerea totală pe care i-o arăta acum Richard, gata oricînd să-i îndeplinească orice dorință, era interpretată de baronet ca o încercare de a-i face pe plac. Sir Austin vedea în atitudinea fiului său o răsplată ce i se cuvenea pe deplin și, ca atare, nu se mai străduia să despice firul în patru pentru a-i găsi adevărata explicație. Știrile că Richard era mereu în așteptare, scrisorile acestuia și, mai ales faptul că băiatul își accepta penitența, întocmai cum dori el, fără măcar să crîcnească, îl făceau pe Sir Austin se simtă răzbunat împotriva umanității și-l îndemnau totodată să pună capăt aforismelor virulente. Am văzut bine cu cîtă amărăciune știa să vorbească Sir Austin

despre slăbiciunile firii umane, el, care, odinioară, îi fusese vajnic apărător. „Dar cît va mai dura oare situația asta?" se întreba el cu aerul lui Hippias. Nu-și punea nici o clipă problema că durase prea mult. Adevărul este că accesele sale de mînie se transformaseră treptat, treptat într-o dispepsie morală.

Supunerea filială și isprăvile cavalerești de care vorbise Richard nu erau, la urma urmelor, adevăratele motive ce-l țineau departe de îmbrățișările soției. În ciuda eroismului și a tinereții, în ciuda deci a influenței nefaste, exercitate de sîngele fierbinte, Richard rămînea un om perfect echilibrat. Între el și doamna Doria avusese loc o discuție despre lady Feverel. Acum, cînd se rupsese de Sir Austin, inima băiatului tînjea după dragostea de mamă. Despre lady Feverel nu știa decît că trăiește, atît și nimic mai mult. I se spusese acest lucru în cuvinte vagi, ce ezitau sfioase la porțile adevărului, și din această pricină Richard își imagina cele mai triste lucruri. Cînd se gîndea la mama lui, obrajii i se îmbujorau imediat fără motiv. Meditase îndelung la atitudinea tatălui său și ajunsese la concluzia că se afla în fața unei enigme de nepătruns. Ca atare își exprimă dorința să afle adevărul și despre celălalt părinte al său. Doamna Doria i-a spus toată povestea, căutînd să-l menajeze pe cît i-a fost cu putință. Pentru ea, rușinea nu mai avea acum nici o importanță. Biata lady Feverel reușise chiar s-o înduioșeze. Richard însă nu vărsă nici o lacrimă cînd auzi trista istorie. Pentru un fiu, o asemenea rușine nu piere niciodată și dacă avem în vedere educația ce o primise el, ne putem lesne închipui vîlvătaia ce-i cuprinse sufletul. Iată deci ce-l reținea pe Richard la Londra. Pentru Lucy, hotărîrile soțului ei erau sfinte. Îl încurajă așadar să-și îndeplinească datoria pînă la capăt, nădăjduind din toată inima că șederea lui la Londra le va fi și lor de mare folos. Tom Bakewell rămînea să aibă grijă de Lucy, ceea ce nu era o sarcină prea ușoară. Richard nu se gîndise nici o clipă cum va privi tatăl său această inițiativă. Cît privește justețea ei, preferăm să ne abținem de la orice comentarii. Lui Ripton îi reveni umila sarcină de a descoperi adresa lui Sandoe și, dat fiind că ignora cu desăvîrșire numele sub care era cunoscut poetul în particular, strădaniile sale n-au fost încununate imediat de succes. Seara, prietenii se întîlneau la reședința din oraș a lui lady Blandish sau la familia Forey.

Acolo, cel mai venerat dintre martirii regali, conservatorul acesta neclintit, se bucura din partea doamnei Doria de o primire foarte bună. În ochii ei, Ripton citea sentimente de adîncă compasiune față de atitudinea lui Richard. La rîndul său, Algernon Feverel își trata nepotul cu un soi de compasiune severă, așa cum s-ar fi cuvenit unui tînăr ce se abătuse de la drumul cel drept.

În ochii lui lady Blandish se puteau citi sentimente de milă adevărată, deși alta era explicația lor. Doamna se întreba dacă procedase just atunci cînd sprijinise planul nechibzuit al baronetului (admițînd, bineînțeles, că Sir Austin avusese cu adevărat un plan). Acum vedea limpede că, în aceste momente critice, tînărul era amenințat din toate părțile de primejdii.

În scrisorile pe care i le trimitea baronetului, lady Blandish aborda pe ocolite cele mai delicate probleme, iar Sir Austin înțelegea perfect la ce făcea ea aluzie.

„Dacă Richard o iubește cu adevărat pe ființa aceea, de care și-a legat viața, atunci de ce te mai temi pentru el? Spune-mi, te rog, ai început să-nțelegi cumva că povestea asta poartă numele de iubire numai din pricină că ne sfiim s-o numim așa cum s-ar cuveni ?"

Din munții îndepărtați, unde trăia izolat, așa găsea de cuviință să răspundă Sir Austin. Atunci lady Blandish își dădu toată silința să spună lucrurilor pe nume. În cele din urmă, baronetul îi scrise că își refuză înadins plăcerea de a-și revedea fiul, din dorința de a se supune el însuși la acea încercare de care doamna se arată îngrozită. Lady Blandish consideră însă că răspunsul acesta întrece orice măsură. Copilul de suflet al iubirii, cu toată nobila seninătate de care dădea dovadă în aceste clipe cînd se înfățișa înaintea ei golaș, căci hainele îi rămăseseră mici, ei bine, ființa aceasta îi punea la grea încercare inima credincioasă.

Seara cînd se întorcea acasă, Richard se distra grozav, văzîndu-l pe Ripton cît este de îngrijorat din pricina căsniciei lui.

— Cu Lucy alături de mine, răzbesc cu pînă la urmă ! îl asigura el. Dacă împreună nu facem nimic, mă descurc eu și singur, n-avea grijă !

Apoi aducea pe departe vorba despre lașitatea femeilor, ceea ce pentru Ripton echivala cu a spune că Frumoasa lui era lipsită de curaj. Atunci, bătrînul cîine sărea ca ars:

— Pe cinstea mea, Richard, nu cred că pe lumea asta a existat vreodată ființă mai bravă ca Lucy ! Ascultă-mă pe mine, pe cît e de frumoasă tot pe-atît e de bravă ! Amintește-ți numai cum s-a purtat în fața altarului ! Și ce glas avea ! Tremura toată... Lucy e o fată foarte curajoasă, poți să fii sigur că va fi mereu alături de tine !

Richard îi ținea isonul :

— Da, da, dă-i înainte, bătrîne Rip ! Căci, la urma urmelor, n-are nici o importanță, oricum ar fi Lucy, ea tot fetița mea scumpă rămîne ! Ah, și cît mai este de frumoasă ! Nimeni nu are ochi ca ai ei ! Mîine dimineață plec la ea negreșit !

Ripton se întreba întruna cum poate oare posesorul unui asemenea tezaur să stea departe de soția lui. Pentru o clipă, Richard era și el frămîntat de această problemă, dar apoi exclama întristat :

— Bine, dar dacă plec, fie numai și pentru o zi, nu înseamnă că am ratat totul cu tata ? Ai citit doar scrisoarea ei ! Ai văzut cu ochii tăi că și ea scrie același lucru !

— Da, da, așa este ! încuviința Ripton și cuvintele : „Transmite, te rog, dragului nostru domn Thompson, complimente din partea mea" cu care se încheia scrisoarea, parcă-i răsăreau din nou în față și atunci inima bătrînului cîine tresărea de emoție.

Întîmplarea a făcut ca în timp ce trecea prin Grădinile Kensington, după treburi, privirile doamnei Berry să cadă asupra siluetei unui tînăr pe care, după toate probabilitățile, îl legănase pe genunchi cînd era mic și-l îngrijise cu sîrg pentru ca să iasă din el un adevărat bărbat. Tînărul trecea pe sub copacii umbroși, în compania unei lady cu care discuta animat. Ei bine, gentlemanul acesta nu era altul decît mirele și băiețașul ei. Doamna Berry își dădu însă seama că tînărul nu era însoțit de mireasa lui. În consecință, părăsi aleea pe care mersese pînă atunci și, apucînd-o spre stînga le ieși înainte. Se uită lung la ei, după care făcu cale întoarsă și le ieși din nou înainte, de data aceasta din partea dreaptă. Era ceva în înfățișarea acestei femei, care nu-i plăcea defel doamnei Berry. „De ce, în fond, nu e cu soția lui ?" se frămînta ea întruna. În cele din urmă, le ieși din nou înainte și se proțăpi în fața lor. Dar cei doi își văzură mai departe de drum. Rîzînd, doamna îi șopti băiatului ceva la ureche. Atunci, el în-

toarse imediat capul. Doamna Berry făcu o reverenţă. A mai fost însă nevoie de încă o reverenţă pentru ca tînărul să-şi poată aduce aminte de preţioasa ei persoană. Abia atunci a salutat-o el cum se cuvine pe bătrîna Penelopa şi, strîngîndu-i mîna, i-a redat buna dispoziţie. Doamna Berry era teribil de agitată. Cu toate acestea, tînărul a concediat-o grăbit, nu înainte de a-i promite că în aceeaşi seară avea să treacă pe la ea. Printre dinţi, doamna îi şopti lui Richard cîteva cuvinte, după care izbucniră amîndoi în rîs. Văzînd cum stau lucrurile, doamna Berry se retrase abătută sub coroana protectoare a unui copac şi-şi şterse două lacrimi. „Înfăţişarea acestei femei nu-mi place defel !" repetă ea de mai multe ori plină de hotărîre. Da' de ce în fond nu merg ei braţ la braţ ? se întrebă ea din nou nedumerită. „Da' soţioara lui unde-o fi ?" Şi după multe alte întrebări de acest soi, doamna Berry conchise că femeia era cam înţepată, ba chiar obraznică, se corectă ea, după o scurtă gîndire. S-ar fi zis că doamna îi dăduse a-nţelege că n-are chef de ea şi, pe deasupra, o împiedicase să-şi verse năduful inimii la pieptul băieţaşului ei scump. „Ştiu eu ce-i aia o lady !" decretă doamna Berry. „Nu degeaba am trăit atîta timp printre ele. Dacă femeia asta-i o lady, înseamnă că eu sînt popă ! Apoi, dacă nu-i o lady, mă rog ce este, dori doamna Berry să ştie. O face pe cucoana, zău dacă nu ! se jură ea. Şi-apoi, pot să bag mîna în foc, cu femeia asta ceva nu e în regulă !" Dacă doamna cu pricina era o falsă lady, atunci la ce te poţi gîndi, mă rog, cînd vezi un bărbat căsătorit în compania unei asemenea... ? O, nu, în nici un caz nu putea fi vorba de o asemenea creatură... se răzgîndi doamna Berry pe loc, revenind la sentimente mai bune. Poate-i soţia vreunui prieten şi-a întîlnit-o din întîmplare... Of, Doamne, altfel înseamnă că-i la fel ca Berry al meu ! exclamă soţia abandonată, cuprinsă de groază la gîndul că ar putea exista un al doilea monstru ticălos ca Berry al ei. Şi cînd te gîndeşti că de-abia s-au căsătorit, gemu ea, devenind din nou suspicioasă. Doamne, şi ce soţioară dulce mai are ! Nu, nu, pînă nu-mi mărturiseşte el totul, n-am să cred în ruptul capului aşa ceva ! Dar unde s-a mai văzut bărbat să facă una ca asta, se smiorcăi doamna Berry.

În asemenea situaţii, femeilor nu le trebuie mult timp ca să tragă o concluzie. Femeia blîndă din fire judecă şi mai iute, iar dacă, pe deasupra, ea a cunoscut ce-nseamnă

trădarea în căsnicie, apoi atunci iuțeala cu care gîndește nu cunoaște limite ! Așa că doamna Berry decretă pe loc clar și răspicat : „După părerea mea, oricare ar fi situația, un lucru e limpede : frumoasa asta-i o adevărată *bella donna !*" Și în aceeași clipă, în repertoriul botanic mental pe care-l ținea bătrîna Berry, falsa lady fu trecută la capitolul plante otrăvitoare. Doamna Mount ar fi fost pur și simplu uluită dacă ar fi aflat că cineva a fost în stare s-o caracterizeze cu atîta precizie dintr-o singură privire.

Richard și-a ținut promisiunea și, însoțit de Ripton, a vizitat-o pe doamna Berry în aceeași seară. Femeia le-a deschis ușa, dar n-au apucat să intre bine în salon, că doamna Berry a și început să strige :

— Copilașu' meu scump ! Domnu' să te-aibă-n pază ! Pot zice că-ți sînt ca și o mamă ! Drept e, nu te-am alăptat eu, că doar nu eram doică, da' de crescut eu te-am crescut de mic copil.

Și, izbucnind în lacrimi, se prăbuși în brațele lui Richard, care, luat prin surprindere, se lupta s-o susțină cît era de grea. Îl dojeni apoi, plină de blîndețe pentru faptul că se pretase să folosească cu ea astfel de tertipuri (ceea ce-l făcu pe Ripton să rîdă pe înfundate căci era convins că lui îi revenea rolul de frunte în acel complot), după care îi conduse în salon, îi dezvălui lui Richard cine era ea și-i povesti cum îl legănase pe genunchi. Cum îl strînsese ea la piept și-l giugiulise pe vremea cînd era numai „atîtica", după cum spunea ea, arătîndu-și pumnul rotund și dolofan.

— Te sărutam din creștet pînă-n tălpi, maică, îi dădu ea înainte. Și să știi de la mine că n-ai de ce te rușina de asta. Deie domnu' de alte rele să nu mai ai parte-n viață !"

Richard o asigură că nu se simțea rușinat defel, dar o avertiză că astăzi nu se mai cuvenea să procedeze ca odinioară. Doamna Berry răspunse că, de bună-seamă, acum cînd mai era și căsătorit pe deasupra, nici vorbă nu mai putea fi de sărutări. Tinerii izbucniră amîndoi în rîs. Cum Ripton rîdea cel mai tare, doamna Berry își aținti asupra lui privirile și-i spuse :

— Ia-ascultă, domnule Thompson, mai ai curaju' să te uiți în ochii mei și să faci pe inocentu' după ce n-ai pregetat să 'duci în eroare o biată bătrînică ? Da' să știi, nu

mă căiesc nici o clipă de tot ce-am făcut. O spun deschis, acum că faptu-i consumat ! Domnu' să vă aibă în pază şi să vă binecuvînteze ! Amin ! Da', apropo, stimate domnule Richard, vezi am înghiţit „s-ul" de la sfîrşit, şi acum eşti tot cel de altă dată ! Ia spune-mi matale, fetiţa unde este ? De ce n-ai adus-o şi pe ea s-o vadă măicuţa Berry ?

Richard se grăbi să-i explice că Lucy se mai afla încă pe Insula Wight.

— Care va să zică, ai părăsit-o pentru vreo două-trei zile, nu-i aşa ? spuse doamna Berry.

— Bine-ar fi să fie vorba doar de-atît ! exclamă Richard.

— Da' mă rog, atunci de cînd ai părăsit-o ? întrebă doamna Berry şi, văzîndu-l pe Richard cum vorbeşte, simţi că inima începe să-i bată din ce în ce mai tare.

— Să nu mai discutăm despre asta ! spuse Richard.

— Aoleu, aţi şi-nceput să vă certaţi ? izbucni Berry.

Ripton se băgă şi el în vorbă, dornic s-o asigure că temerile ei n-aveau nici un rost.

— Atunci, mă rog, de cînd staţi aşa, departe unul de altul ?

— Din septembrie... se bîlbîi Ripton cu glas vinovat.

— Din septembrie ? ! repetă doamna Berry cu respiraţia tăiată. Va să zică septembrie, octombrie, noie... începu ea să numere pe degete. Va să zică două luni şi mai bine, aproape trei luni... Un soţ să stea departe de soţia lui de aproape trei luni ? Doamne, Dumnezeule, dar ce-nseamnă asta ?

— Tata a trimis după mine. Aştept să stau de vorbă cu dînsul, răspunse Richard.

Cîteva amănunte în plus o ajutară pe doamna Berry să înţeleagă care era situaţia. Atunci bătrîna îşi aranjă cu grijă fusta, îşi aşeză amîndouă mîinile pe genunchi şi începu să vorbească :

— Tînărul şi stimabilul meu domn, of, cum aş mai vrea să-ţi pot spune băieţelul meu scump ! Da' fie ce-o fi, ţi-o place, nu ţi-o place, eu am să-ţi vorbesc ca o mamă ! Şi să nu te superi dacă ţi-oi zice ceva ce nu-ţi face plăcere, căci măicuţa Berry te-a legănat şi te-a strîns la piept şi oricît ar fi ea de umilă ţine la tine ca o mamă. Află, dragul meu, că dacă ştie cineva pe lumea asta ce-nseamnă căsnicia, apoi eu sînt aia, deşi Berry al meu n-a trăit cu mine mai mult de nouă luni. Eu am cunoscut din

căsnicie tot ce e mai rău și dacă vrei să fii mai înțelept, ascultă-mă pe mine ! Că cu ce m-am ales eu din căsnicie ? În afară de un nume, bărbatu' ăla al meu altceva nu mi-a mai dat ! Și la o adică, Bessy Andrews suna la fel de frumos ca Bessy Berry. Și, zicea omul meu, numele tău înainte începea cu A iar acum începe cu B. Așa că ține minte, tu ești alfabetu' pentru mine ! Așa glumea, ticălosu' ! În fine, Berry a intrat la stăpîn. În clipa aceasta, blîndețea cu care era înzestrată din fire doamna Berry începu să iasă la iveală. Și-așa cum vă spuneam, Berry al meu a intrat la stăpîn și-a lăsat-o pe soțioara lui dragă, singură-singurică. Și cum a fost dintotdeauna un om ambițios, nici în brațele mele, ca să zic așa, nu se simțea mai bine ca în uniformă, în livrea, că livreaua era uniforma lui. Și n-a făcut nici un secret din asta, mi-a spus-o deschis. Apoi s-a-ncurcat cu tîrfele de la bucătărie și uite-așa pot zice că din clipa asta veșmîntul meu de doliu era gata cusut. Mai rău poate decît vălul de văduvă, care, nu-i rușine ca să-l porți, ba chiar unora le vine bine ! Pe lumea asta n-a existat bărbat care să știe să-și lungească picioarele ca Berry al meu, de ajunseseră să se holbeze toate fetele la el ! Nu mă mir că s-a prostit în așa hal. Ispitele ce-i dădeau tîrcoale erau prea mari pentru carnea lui slabă ! Așa că să ia aminte tînăru' însurățel, indiferent cine-o fi, că nimic nu e mai rău decît să stea departe de soția lui ! Mai ales cînd el este un gentleman nevinovat și ea o fetiță dulce, cum Dumnezeu să viețuiască ei separați unul de altul ?

Că de fapt, căsnicia ce-nseamnă, dragii mei ? O sfîntă rînduială lăsată de la Dumnezeu ! Și de ce oare se simte omul căsătorit așa în largul lui ? Fiindcă n-are cum cădea în păcat, copiii maichii ! Ia aminte la mine, cei ce te-ndeamnă să te rupi de nevastă, te-mping spre rătăcire și pierzanie. Așa să știi ! Ehei, e prea tîrziu cînd ajungi să-nțelegi ce va să zică aia binecuvîntarea cununiei cum a rînduit-o cel de sus ! Apoi, știți voi ce se-alege de soții ce trăiesc despărțiți unu' de altu' ? Mai întîi și-ntîi e ca și cum li s-ar opri în vine sîngele — nu mai circulă și totul merge prost. Apoi, țin-te certuri și neînțelegeri, că v-ați pierdut cheia amîndoi ! Și-apoi, ia aminte, încep să dea tîrcoale păsările de pradă în jurul vostru și pe tine te prinde-n gheară mai întîi ! Și după asta, văleu Doamne, e ca și cum a venit iar diavolu' pe pămînt, gemu doamna

Berry, pocnindu-şi palmele. Să stai departe de nevastă o zi-două, treacă-meargă, ei, fie şi-o săptămînă ! Dar trei luni ? ! Apoi asta nu mai e căsătorie, e divorţ în toată regula ! Biata fată se poate considera văduvă, nu alta, ba săraca nici văl nu poa'să poarte ca s-o recunoască lumea Cît despre tine, ce să zic, băiete ? Tu crezi că stai ma bine ? Ia gîndeşte-te, de trei luni de zile duci viaţă de burlac, pe cinstea mea ! Drept vorbind, ea nu-i văduvă săraca, suspină doamna Berry cu glas trist. Nu mer pînă-ntr-acolo să te-asemăn cu Berry. N-ai ce-i face, aşa sînt unii bărbaţi din născare, inimă alunecoasă, făcuţi s alerge de colo-colo ca nişte vagabonzi ! Dar orice-ai zice bărbatu-i tot bărbat şi cred că nimeni nu-i cunoaşte ma bine ca mine, căci doar am suferit pe pielea mea din cauza lor.

În cele din urmă, doamna Berry făcu o scurtă pauză. Era mai mare hazul să-l vezi pe Richard cu cît respect îi asculta predica. La drept vorbind însă, cu greu ai f putut găsi vreun cusur cuvintelor pe care le rostea femeia asta inimoasă şi, totuşi, vorbea atît de caraghios încît nu era uşor să-ţi stăpîneşti rîsul. La fiece cuvînt, Ripton dă dea aprobator din cap, căci văzînd-o unde bate, dorea să-i dea a înţelege că era de partea ei. În dorinţa de a fi cît mai clară, doamna Berry recurse la o pildă :

— Ştim cu toţii ce se-ntîmplă cînd nu dăm voie trupului năduşit să respire..." De data asta tinerii nu se mai putură stăpîni şi izbucniră amîndoi în hohote de rîs. Rîdeţi voi, mult şi bine, că mie nici că-mi pasă, continuă ea. Aşa că vă spun din nou — ştim cu toţii ce se-ntîmplă cînd nu dăm voie trupului năduşit să respire. Prinzi năduşeală la plămîni, ţi se aprind plămînii şi, uite-aşa, te-ai dus pe copcă ! Ei bine, la fel şi-n căsnicie ! Năduşeala ţi se strecoară la inimă, cu ea virtutea face aripi şi-atunci poţi să te socoteşti ca şi mort. Cei ce s-au unit cu cununie n-au voie să se rupă unu' de altu' că atunci nu mai cunosc mîntuirea. Înainte de căsătorie n-are importanţă ce faci. Dacă domnu' Thompson umblă hai-hui, de colo-colo, nu-i mare păcat, că el nu se smulge din legătura binecuvîntată a căsniciei. Fără doar şi poate, şi pe el îl paşte suferinţa şi necazu', poate chiar că pătimeşte îndoit, da' măcar numai lui îşi face rău. Eu zic că tinerii e mai bine să chibzuiască înainte de-şi dau frîu liber inimii. Nu grăbesc pe nimeni să se-nsoare şi, Dumnezeu mi-e martor, am destule mo-

tive să nu fac una ca asta, dar atunci cînd doi tineri s-au legat cu cununie şi sînt un singur trup, apoi să trăiască separat e ca şi cum s-ar preface-ntr-o cometă călătoare, o vietate fără scop şi fără ţel al cărei suflet de nimic nu mai e bun !

Şi ajungînd aici, doamna Berry se opri să mai respire puţin. S-ar fi zis că pentru moment îşi epuizase toate argumentele.

— Bătrînica mea scumpă, exclamă atunci Richard, apropiindu-se de ea şi bătînd-o încurajator pe umăr. Eşti o femeie cît se poate de înţeleaptă, dar oricum nu este cazul să-mi vorbeşti ca şi cum aş intenţiona să renunţ la Lucy pe vecie. Asta este situaţia şi n-am încotro ! De fapt, tot ce fac este numai şi numai pentru binele ei.

— Vrei să zici că tatăl tău a pus la cale toată treaba asta ?

— Ei bine, va trebui să aştept aici cît i-o plăcea lui.

— Halal plăcere ! Păi e ca şi cum ai pune un pui de şarpe într-un cuib de turturele ! Da' fata, mă rog, de ce nu vine şi ea la Londra ?

— Asta ai face mai bine s-o întrebi pe ea ! Adevărul este că Lucy e o fetiţă cam timidă, vrea să discut eu cu tata mai întîi şi, după ce se vor lămuri lucrurile, de-abia atunci vine şi ea.

— O fetiţă cam timidă ? ! exclamă doamna Berry. Doamne sfinte, da' bine te-a mai îmbrobodit de poţi să crezi aşa ceva ! Ia priveşte la verigheta asta, spuse ea, întinzînd mîna. Nu-i a mea, să ştii, e străină ! Ţi-aduci bineaminte ce mi-ai făcut acolo, în biserică. Păi crezi c-am reuşit să-mi iau verigheta înapoi ? Nici vorbă ! Parcă o aud cum striga, neclintită ca o stîncă : „Nu, nu-ţi dau înapoi inelul ! Preotul a zis : Cu acest inel vă cunun..." Parcă-i văd şi-acum ochişorii frumoşi şi buclele ei minunate ! A spus-o limpede că, fie ce-ar fi, păstrează ea inelul pe vecie. Nici dacă aş fi avut o inimă de piatră n-aş fi putut să-i smulg verigheta. Şi acum, ce s-a ales din toată treaba asta ? Trăiesc şi eu, murmură ea, mîngîindu-şi dosul palmei cu un aer cernit, trăiesc şi eu cu un inel străin ! Parcă ar fi un bărbat străin care-mi strînge degetu' ca-ntr-o menghine ! Da' ce să fac, îl port şi eu ca să par în rîndul oamenilor, deşi nu mă simt mai bine decît o... Ei, uite, că nu-mi vine să rostesc cuvîntul ăla păcătos ! Şi ascultă-mă pe mine, băiete, Lucy nu se arată moale decît cu bărbatu'

ce i-a căzut la inimă. Așa-s mai toate femeile și de-aia suferim noi atîta !

— Da, bine, bine, murmură Richard, convins că știe cum stau lucrurile.

— Sînt de acord cu dumneavoastră, doamnă Berry, se băgă și Ripton în vorbă. Sînt sigur că doamna Richard ar fi în stare să facă tot ce i-ar cere soțul ei. Bag mîna-n foc pentru asta !

— Să te binecuvînteze Dumnezeu pentru gîndurile dumitale bune, domnule Thompson ! Păi bineînțeles, Lucy nu e una dintr-alea care să se clatine pe picioare. Ea te privește drept în ochi și nu face pe leșinata. Amintiți-vă numai cu cît curaj s-a purtat la cununie.

— Da... suspină Ripton.

— Merita s-o fi văzut cînd s-a luptat cu mine pentru verighetă. De-un lucru poți fi sigur dragă domnule Richard, dacă s-a prefăcut timidă, numai de dragul dumitale a făcut-o. Of, ce păcat că n-am fost lîngă ea, s-o pot sfătui pe biata fetiță cum se cuvine. Da', în fond, cît mai ai de gînd să stai departe de ea ?

În vremea asta, Richard se plimba de la un capăt la altul al camerei.

— Voința unui tată să fie lege pentru fiul său, recunoscu doamna Berry. Dar părintele nu se cuvine să treacă peste legile firii ca să-și impună voința !

— Te rog, hai să nu mai vorbim despre asta, spuse Richard.

Berry se supuse cu blîndețe și-și încrucișă brațele la piept.

— Ce ciudată mi se pare întîlnirea asta a noastră... murmură ea gînditoare. Ehe, he, semnele mele, asta-i explicația ! Ele aduc oamenii de la un capăt al lumii la altu' și la bine și la rău ! Am spus eu totdeauna că totu-i o întîmplare ! Pe cinstea mea. De-aici ies multe povești de iubire. Da' ia spune, te plimbi deseori prin parc, dragul meu ?

— Din cînd în cînd, răspunse Richard.

— E tare plăcut să fii în tovărășia unor oameni aleși, să poți privi florile și să discuți cu cei de neam mare. Te plimbai cu o doamnă chipeșă în dimineața asta, nu-i așa ?

— Da, foarte frumoasă, răspunse Richard.

— A fost frumoasă ! Ba ce zic eu, e frumoasă și-acum și ea știe bine asta. La început, cum o priveam așa din

spate, am crezut că e doamna Forey, mătușa ta. Mergea la fel ca ea, cu umerii ridicați în sus, dreaptă ca o lumînare. Da' cînd i-am văzut bine fața, aoleu, mi-am zis în sinea mea, nu-i din familia lor. Cucoanele din familia dumneavoastră nu-s așa de înțepate și-apoi cine-a mai văzut o lady să arate ca ea ? Da' oricum era frumoasă, nimeni nu poate tăgădui asta.

Și doamna Berry continuă să vorbească pe același ton despre frumoasa doamnă. Era conștientă că lipsa de respect pe care și-o permisese avea să atragă protestele lui Richard. Își dădea perfect seama ce-o așteaptă. Dar băiatul nu-i spuse nimic. Doamna Berry observă, totuși, că în timp ce ea vorbea, tinerii se uitau cu subînțeles unul la altul.

— Ascultă, Penelopa, interveni în cele din urmă Richard. Ești mulțumită dacă-ți promit că la sfîrșitul săptămînii plec la Lucy ?

— Lăudat fie Domnul, dacă faci tu asta ! exclamă Berry.

— Atunci bucură-te, îți promit că așa voi face ! Dar acum, ascultă ce-ți spun. Vreau să-mi pregătești aceleași camere ca și data trecută. Peste o zi sau două am să vin aici cu o lady.

— Cu o lady ? ! se bîlbîi doamna Berry.

— Da, cu o lady.

— Pot să-mi permit îndrăznèala să te întreb cine-i această lady ?

— Acum nu ! Vei afla totul la timpul potrivit.

Cu gîtul ei scurt, doamnei Berry nu-i fu prea ușor să imite mișcarea grațioasă a unei lebede ofensate. Era teribil de furioasă. Îi spuse lui Richard că are de-a face cu prea multe doamne, iar ca răspuns la această doiană firească, băiatul îi atrase atenția că, de fapt, era vorba numai de una singură.

— Și, te rog, doamnă Berry, adăugă el, coborîndu-și vocea, poartă-te cu ea ca și cum ar fi fetița mea scumpă, căci această lady are nevoie nu numai de un adăpost ci și de puțină căldură. De aceea m-am gîndit s-o aduc la dumneata. Ființa de care-ți vorbesc a fost tare nefericită.

Seriozitatea și tonul autoritar cu care-i vorbise Richard o fascinară pînă-ntr-atît pe blînda noastră Berry, că abia după plecarea lui avu curajul să spună și ea ce avea pe suflet.

„Auzi, nefericită ! Are de gînd să aducă sub acoperişu meu o femeie nefericită. Şi cine să-mi facă mie una ca asta ? Tocmai copilaşu' meu ! Formidabil ! Da' nu, n-o s-o primesc sub acoperişu' meu, categoric nu ! Ce mai caleavalea aroganta aia trebuie că s-a-ncurcat cu el. L-a vrăjit şi-acum el crede că din pricina lui o să se pocăiască. Cunosc eu tertipurile astea ! Iar el, săracu' e prea curat ca să-nţeleagă. Da' să fie limpede — casa mea nu-i azil pentru femeile de teapa Magdalenei ! Asta să se ştie." Şi luînd această sublimă hotărîre, doamna Berry se aşeză la masă şi îşi mîncă cina pe îndelete.

Oricît de caritabilă se dovedea doamna Berry, cînd era vorba de iubire, ea se situa totdeauna de partea legii, ca mai toate suratele ei, de altfel. Pentru asta, Pelerinul nu se sfia să le ironizeze şi ar fi vrut să ne convingă că bariera aceasta artificială pe care o menţin femeile şi care nu are alt scop decît să ne impresioneze se datoreşte pur şi simplu instinctului lor infailibil, biruitor întotdeauna în pofida oricărei alte virtuţi, cu excepţia poate doar a uneia. După părerea mea însă, bărbaţii nu sînt judecătorii cei mai obiectivi în această privinţă aşa că ar face mai bine să stea deoparte şi să ia aminte.

În dimineaţa următoare, doamna Berry a plecat cu noaptea în cap la hotel să-i comunice lui Richard hotărîrea pe care o luase. Dar nu l-a găsit acolo. În schimb, în drum spre casă, în timp ce trecea prin parc, l-a văzut din nou, călărind alături de aceeaşi femeie. Faptul că se afişau cu atîta ostentaţie în public a indignat-o pe doamna Berry mai mult decît plimbarea discretă la care fusese martoră în ajun.

„N-aş zice că te-ai pocăit încă, o apostrofă în sinea ei doamna Berry pe însoţitoarea lui Richard. Te ţii prea ţanţoşă ca să cred că ai de gînd să iei calea căinţei. Ehei, nu vă daţi voi cu una cu două pe brazdă. Rîdeţi nepăsătoare şi vă daţi aere ! Curtezană otrăvitoare ce eşti, măcar că ţi-ai pus tu pană la pălărie şi călăreşti aşa făloasă, tot o *bella-donnă* ai rămas !" Şi clasificînd-o pe femeia cu pricina la capitolul plante otrăvitoare, aşa cum făcuse şi cu o zi înainte, doamna Berry avu dintr-o dată impresia că a devenit un stîlp vajnic al virtuţii.

Spre seară i se păru că aude zgomotul unei trăsuri ce opreşte în faţa porţii ei. „Nu, niciodată nu, exclamă ea, ridicîndu-se din fotoliu. Adică dacă a scos-o de dimineaţă

la plimbare vrea să cred că pînă seară a făcut din ea o sfîntă Magdalena ?"

Însoțită de Richard, în casă pătrunse o lady cu voaleta trasă pe față. Doamna Berry încercă sfioasă să-i oprească, dar Richard trecu pe lîngă ea fără să scoată o vorbă și intră în salon. Doamna Berry nu se urni din loc să-i urmeze. Din salon răzbătu murmur de glasuri. Apoi își făcu apariția Richard. Atunci, înfiorîndu-se toată, doamna Berry îi șopti plină de vehemență : „Ia aminte, domnule Richard, dacă femeia asta rămîne aici, eu plec ! Casa mea nu-i lăcaș de căință pentru femeile nefericite, *sir*..." Drept răspuns, Richard o privi contrariat, încruntînd din sprîncene, iar cum doamna Berry tocmai se pregătea să-și reînnoiască indignată protestele, îi făcu un semn discret cu degetul să tacă și, apropiindu-se de ea, îi șopti la ureche cîteva cuvinte care avură asupra ei un efect uluitor.

— Doamne, iartă-mă, murmură ea, tremurînd toată cu respirația tăiată. Dînsa-i lady Feverel ? Mama dumitale, domnule Richard ?

Și pe loc, doamna Berry simți că așa virtuoasă cum se credea ea, se făcuse de rușine.

CAPITOLUL XXXVIII

Vrăjitoarea

Dacă la un bărbat mărunțel și slinos, îmbătrînit înainte de vreme, un poet ajuns la ananghie, un fluture decrepit prins în lanțuri de călimara lui dezamăgită, vine un tînăr robust care pretinde să-i ia străvechea amantă, susținînd că e propria lui mamă, este de presupus că individul nu se va da în vînt să-l oprească. Discuția dintre Diaper Sandoe și Richard a fost foarte scurtă. I s-a adus la cunoștință și bietei femei despre ce era vorba și, așa descurajată cum era, dacă a văzut că fiul ei nu-i răscolește trecutul, a acceptat imediat să-l urmeze. Despărțirea de Diaper n-a însemnat o pierdere prea mare pentru ea, dar cum trăiau de multă vreme împreună și se obișnuiseră unul cu altul, femeia se simțea întristată. Constata că sentimentul matern îi lua cu asalt sufletul într-un mod straniu. Ani de-a rîndul,

inima băiatului ei bătuse departe de ea și din această pricină se înstrăinaseră. Acum avea impresia că amabilitatea oarecum dură pe care i-o arăta el era un semn că i se făcea o cruntă dreptate. Femeia își uitase aproape cu desăvîrșire funcțiile materne. Îi spuse băiatului întruna „*sir*", pînă ce acesta îi atrase atenția că este totuși fiul ei. Vocea slabă și tristă a mamei, cu poticneli la aproape fiece cuvînt, îi răsuna băiatului în urechi asemeni glasului sugrumat al unui mieluș. Cînd o sărută pe obraz, pielea ei i se păru rece. Decum nu-i mai strînse mîna pe care i-o cuprinsese într-a lui, mîna ei se retrase ușor. „Oare pînă-ntr-atît ne poate hăitui păcatul ?" se întreba băiatul cu amărăciune, considerîndu-se el însuși vinovat pentru rușinea ce fusese silit s-o îndure din pricina ei. Și în aceeași clipă, un sentiment de adîncă compasiune îi cuprinse inima.

Cu Diaper, poetul, poezia și-a făcut singură dreptate. El era convins că sacrificase totul pentru această femeie — confort, prieteni, pînă și aventurile lui fericite. Văzîndu-se părăsit la bătrînețe, i se părea firesc să-și acuze amanta de infidelitate. Unirea lor fusese legalizată de obișnuință. Așa că, privat de un lucru cu care se obișnuise, Diaper îi scrise cu tot patetismul de care sînt în stare bărbații atunci cînd simt că iubirea a murit. Iar cînd ajungem bătrîni și nu mai putem spera să gustăm bucuria unui chip frumos cu cîrlionți de aur, rana pe care o suferă obișnuința, devenită o a doua natură, e destul de gravă. Ba aș zice chiar că e foarte gravă.

Richard își vizita zilnic mama. Singurele persoane care-i cunoșteau secretul erau lady Blandish și Ripton. Adrian îl lăsa să facă ce vrea. Consideră totuși de datoria lui să-l avertizeze că atenția pe care o acorda în public unei anumite persoane nu era o dovadă de prudență în acele împrejurări.

— Fiul meu, pentru mine, atitudinea ta înseamnă corectitudine morală. Lumea însă gîndește altfel. Într-o țară protestantă te descurci de minune cînd ești de unul singur, cînd te-ai încurcat cu cineva însă, nu scapi cu una cu două de ochii lumii. Așa se face că divinitatea care reușește să păcălească un episcop e complet pierdută în relațiile cu Danae. Fiul meu, renunță la femeia aia sau, lasă-mă pe mine să-ți spun cuvintele pe care ai vrea să ți le spună ea.

Richard îl asculta dezgustat.

— Bine, atunci fă ce vrei ! Eu te-am avertizat cu toată seriozitatea, spuse Adrian şi se cufundă din nou în lectură.

În vremea asta, lady Feverel s-a mai înviorat puţin şi a fost în stare pînă la urmă să participe şi ea la colocviile despre obligaţiile matrimoniale ale fiului ei, subiect pe care doamna Berry nu pierdea nici un prilej să-l aducă în discuţie. În aceeaşi clipă, Richard a simţit că laţul se strînge şi mai tare în jurul său.

— Să nu-ţi jigneşti tatăl, pentru nimic în lume să nu-ţi jigneşti tatăl ! îl implora lady Feverel întruna.

Adevărul este că Sir Austin ajunsese s-o obsedeze ca şi cum ar fi fost un duh al răzbunării şi, din această pricină, de cîte ori rostea aceste cuvinte, lady Feverel izbucnea în lacrimi. Pe de altă parte, doamna Berry, căreia Richard îi mărturisise că lady Blandish este singura lui prietenă, ei bine, bătrîna proprietăreasă şi-a pus rochia de satin negru şi a pornit-o la drum, hotărîtă să stea de vorbă cu această femeie şi să-şi facă din ea un aliat. După ce s-au înţeles asupra scopului acestei vizite şi, mai ales, după ce i-a repetat de mai multe ori care sînt opiniile ei cu privire la tinerii căsătoriţi, doamna Berry a vorbit după cum urmează :

— My lady, vă rog să-mi scuzaţi îndrăzneala, da' eu cred că e mare păcat să stai aşa deoparte şi să priveşti la copiii ăştia, fără să-ntinzi măcar un deget. Toată lumea pare înfricoşată de tatăl tînărului nostru gentleman, da', să mă iertaţi, vă rog, eu aş zice că n-are de ce să se teamă. Căci, iată, se împlinesc aproape douăj' de ani de cîn' l-am cunoscut şi, deşi de cunoscut nu l-am cunoscut mai mult de şaişpe luni, e drept, totuşi po' să vă spun că-i blînd la inimă la fel ca o femeie. Şi cîn' spun asta, vorbesc în cunoştinţă de cauză, să ştiţi ! Pe toţi i-a-nşelat în această privinţă, chiar şi eu m-am păcălit. Poţi să crezi că are o inimă de piatră, într-atît ştie să-şi stăpînească chipul şi firea, da' altfel e întocmai ca o femeie ! Şi ascultă-mă pe mine un bărbat cu suflet de femeie e mare minune ! Noi femeile ne cunoaştem bine una pe alta, nici bărbaţii n-au pentru noi secrete, da' cu un asemenea om lucrurile se schimbă. E altfel decît toată lumea. Aş zice apoi, dă' nădăjduiesc să mă scuzaţi, zău, că vorbesc aşa, aş zice că cel mai bine-ar fi să ne purtăm cu dînsul ca şi cîn' ar fi fe-

meie. Să nu-l lăsăm să facă toate după voia lui că, la drept vorbind, nici el singur nu ştie ce vrea şi pînă una alta nici noi nu ne dumirim ce-o fi în capul lui. Să zică dînsu' ce-o zice, tinerii căsătoriţi trebuie să fie din nou împreună, c-aşa se cuvine ! După asta, îl lăsăm niţeluş să se mai liniştească şi-ncet, încet, să-l vedeţi cum se răzgîndeşte el, întocmai ca o femeie. Şi cîn' s-o răzgîndi, precis le dă binecuvîntarea părintească şi atunci o să fim şi noi mulţumiţi că-l vedem cu sufletu-mpăcat. Apoi dacă-i aşa mînios e fiincă simte că fiul lui s-a rupt de el şi gîndeşte că însurătoarea e de vină. Cu firea lui de femeie se face că nu vede un lucru ce e clar ca bună-ziua ! Da', să ştiţi, căsnicia e mai sfîntă ca dînsu'. Ea dăinuie pe lumea asta de-o veşnicie. Şi, de nu s-or întoarce lucrurile pe dos, fie să dăinuiască încă pe-atît că nu face rău la nimeni !

Adevărul este că doamna Berry nu făcuse altceva decît să exprime în limbajul ei simplu şi agramat exact ce gîndea şi lady Blandish. În consecinţă, doamna îl sfătui pe Richard să-şi aducă soţia alături de el cît mai curînd posibil. Băiatul îi scrise, îndemnînd-o să vină la Londra. Lucy era o fată inteligentă, dar trebuie spus că inteligenţa lipsită de experienţă echivalează într-un fel cu ignoranţa. Ea îşi ticluise un plan anume, menit a convinge întreaga familie că au de-a face cu o fiinţă merituoasă şi, în felul acesta, spera să-i cîştige pe toţi de partea ei, unul cîte unul. În acest scop, întreţinea o corespondenţă regulată cu Adrian, fapt pentru care tînărul înţelept se simţea măgulit. El o asigura mereu că lucrurile merg bine. „Dacă cei doi vinovaţi vor avea tăria să stea liniştiţi, Timpul va vindeca toate rănile," îi scria el. I se păruse chiar că baronetul începe să cedeze. Or nu trebuia întreprins nimic de natură să compromită aceste simptome favorabile. Dar, de fapt, tînărul înţelept ar fi vrut să provoace el însuşi aceste simptome. În stilul lui lent, bineînţeles. Îi scria permanent lui Lucy şi avea sentimentul că este binefăcătorul ei. La rîndul ei, Lucy îi scrise lui Richard o scrisoare vioaie, dar atît de confuză, încît soţul nu înţelese din ea decît două lucruri — că deşi fata era optimistă, şi lucrul acesta o făcea fericită, ea rămînea în continuare la fel de speriată. Între timp doamna Berry îşi exersă şi ea mîna pentru a-i putea trimite miresei o epistolă. Drept răspuns, mireasa o încunoştinţă că îşi punea toată nădejdea pe seama timpului. „Mititica mea martiră, îi răspunse doamna Berry ime-

diat, îmi închipui cît trebuie să suferi... Astea-s dureri pe care o nevastă nu se cuvine să le-ascundă bărbatului că atunci intră la gînduri dacă vede că suportă să stea departe de el. Şi zici că ai încredere în timp ? Păi asta-i ca şi cum te-ai aştepta să nu răceşti cînd umbli fără haine!"

Lucy rămînea totuşi neclintită.

În cele din urmă, mirele îşi pierdu răbdarea. Îi intrase în cap că viaţa pe care o dusese pînă atunci fusese o nebunie. Ce realizase el de fapt în tot acest răstimp ? Dăduse foc unui stog de paie şi se căsătorise ! I se părea că între cele două momente esenţiale ale acestei vieţi exista o strînsă legătură. Dar cu Tom Bakewell din care voise să facă un erou, ce se alesese ? Nimic mai mult decît un biet om pe care-l obişnuise cu minciuni şi şiretlicuri ! Doamne sfinte, pînă şi căsătoria i se părea meschină privită prin prisma aspiraţiilor sale măreţe ! Acum tînărul ar fi vrut să se distreze. Se lăsă în voia mătuşii sale care-l tîrî în societate, dar se plictisi curînd şi de asta. Începu să facă tot mai des vizite nocturne doamnei Mount şi s-ar fi zis că nu-şi dă seama de adevăratul lor scop. Femeia aceasta îi vorbea ca un bărbat şi totuşi el o credea cît se poate de cinstită. Schimbarea pe care i-o aduceau buzele ei dulci era pentru el o adevărată binefacere.

— Spune-mi Bella iar eu am să-ţi spun Dick, îl îndemna ea.

Şi uite aşa, ajunseră să se tutuiască. În scrisorile pe care i le trimitea soţiei sale, Richard nu sufla însă nici o vorbă despre Bella.

Doamna Mount obişnuia să vorbească despre ea deschis şi fără ocolişuri.

— N-am pretenţia c-aş fi mai bună decît sînt în realitate, spunea ea, dar ştiu precis că nu-s mai rea ca alte femei ce ies în lume cu fruntea sus.

Şi pentru ca afirmaţiile ei să aibă şi mai multă greutate, îi povesti cîte ceva despre unele doamne prospere şi respectabile, punîndu-l astfel la curent cu putreziciunea ce domnea în societate. Apoi doamna Mount părea că îl înţelege.

— Dragul meu Dick, ţie-ţi trebuie o ocupaţie, scumpule! Nici una nici două, te-ai căsătorit ca un... dar să fim serioşi, sîntem doar prieteni ! Intră în armată, dragă ! Sau dacă nu, încearcă-ţi norocul la cursele de cai ! Îţi vînd eu nişte ponturi. Şi prietenii pot fi de folos la ceva.

I-a mărturisit, în fine, şi ce-i plăcea la el :

— E pentru prima oară că mă aflu singură cu un bărbat care nu-mi vorbeşte de dragoste pînă mi se face rău ! De-ai şti cît îi urăsc pe bărbaţii care nu ştiu să se întreţină cu femeile ! Da' ia stai puţin... Se făcu nevăzută şi într-o clipă fu înapoi. Bună, Dick, ce mai veste-poveste, bătrîne ? exclamă ea, înveşmîntată ca un cavaler, cu braţul drept înfipt în şold, cu pălăria trasă strengăreşte pe ochi şi, ca deghizarea să fie cît mai perfectă şi cu o înjurătură zdravănă pe buze. Ei ce părere ai ? Nu-i aşa că-i păcat că m-am născut femeie, cînd eu am fost sortită să fiu bărbat?

— N-aş zice ! ii răspunse el, căci veşmîntul îi scotea şi mai bine în evidenţă buzele frumoase şi focul din priviri şi femeia căpăta astfel un farmec sporit ce-l învăluia ca o vrajă.

— Cum adică ? Crezi că nu-mi joc bine rolul ?

— Ba da, eşti fermecătoare, dar nu pot uita că...

— O, asta nu-mi place, spuse ea ţuguindu-şi buzele.

Apoi îi propuse să iasă împreună la miez de noapte şi să se plimbe braţ la braţ ca doi bărbaţi pe străzi. Şi aşa şi făcură. Indolenţa cu care-şi mînuia lornieta, dar, mai ales, încercările ei de-a dreptul scandaloase de a se da drept un dandy desăvîrşit îl făcură să izbucnească în rîs.

— Ştii, Dick, am auzit că poliţia îi arestează pe bărbaţii care umblă îmbrăcaţi în haine de femeie, şi viceversa, presupun. De-ar fi să pună gheara pe mine şi-oi ajunge în faţa justiţiei, ai să mă scoţi pe cauţiune, nu-i aşa, bătrîne ? Fiindcă-s o femeie cinstită şi nu mă sfiesc ca altele să-mi ascund... ei, ştii tu ce... cînd umblu-n hainele-astea, spuse ea, însoţindu-şi cuvintele cu învocaţiile faimoase ale filfizonilor.

Şi astfel, Richard începu să creadă că o poveste de iubire înseamnă amuzamente de acest soi.

— Eşti un tip forte, bravul meu Dick, n-ai să-i laşi tu pe sticleţi să pună laba pe mine, nu-i aşa ?

Şi în timp ce el îi garanta că o s-o apere cu străşnicie, cu degetele ei delicate, doamna Mount îi pipăia muşchii braţului şi îşi lăsa alene capul pe umărul lui. Doamna Mount îşi juca rolul de dandy cu multă delicateţe. Orice s-ar zice, cavalerul acesta se dovedea foarte graţios. „Sir Julius" cum îl porecliseră ei doi pe nostimul personaj ce apărea în veşminte de filfizon, era mai totdeauna prezent în timpul vizitelor nocturne pe care le făcea Richard noii

sale prietene, doamna Mount. Cînd îl privea pe Sir Julius, Richard se gîndea la femeie și „viceversa", cum îi plăcea lui Sir Julius să exclame.

A mai existat oare vreodată un erou căruia să i se facă curte în felul acesta ?

Din cînd în cînd, femeia trăgea cu ochiul de sub masca lui Sir Julius sau se purta în așa fel de parcă ar fi uitat că-l întruchipează pe magnificul filfizon. Pe Richard însă îl frămîntau numeroase probleme. De ce era doamna Mount rece ca gheața, de ce nu putea suferi să discute despre iubire, de ce era ea oare ponegrită de toată lumea? Începură să circule niște zvonuri care ajunseră și la urechile doamnei Doria. Aceasta se duse într-un suflet la Adrian. Tînărul înțelept era însă de părere că zvonurile n-aveau nici un temei. Atunci doamna Doria se duse țanțoșă la Richard.

— Spune-mi, e-adevărat c-ai fost văzut în public cu femeia aia infamă ? Richard, dragă, spune-mi imediat adevărul, altfel n-am să-mi mai găsesc liniștea !

Richard îi răspunse ferm că nu-și amintea să fi apărut în public cu o doamnă care să semene cu personajul pe care-l descrisese ea.

— Spune-mi adevărul ! Nu-ncerca să te eschivezi ! Cunoști sau nu o femeie de moravuri ușoare ?

— Da, într-adevăr, cunosc o lady, admise Richard. O femeie ponegrită și nedreptățită de toată lumea !

Șocată de gravitatea acestui răspuns, doamna Doria își revărsă de urgență întreaga ei experiență morală și socială asupra nepotului.

— Numai „sistemul" ăla ridicol și căsătoria aia dezonorantă poartă toată vina, exclama ea într-una, în timp ce nu mai contenea cu sfaturile.

Cît despre Sir Austin, care trăia solitar printre munți, curînd de tot i s-a oferit și lui un prilej de meditație.

Pînă la urmă, zvonurile ajunseră și la urechile lui lady Blandish. Bineînțeles i-a ținut și ea o predică lui Richard. De data aceasta însă, tînărul a binevoit să vorbească. S-a văzut chiar silit să facă o afirmație pe care pînă acum n-o luase în seamă.

— De fapt, spuse el, ea nu-mi face mie nici un rău, în schimb, cred că eu am să-i fac ei mult bine !

Lady Blandish dădu din cap.

— Fii atent, trebuie că ai de-a face cu o persoană foarte inteligentă, dacă a reușit să te facă să crezi una ca asta, spuse ea, avertizîndu-l cu degetul.

— Într-adevăr este inteligentă și atitudinea lumii față de ea e de-a dreptul rușinoasă !

— S-a plîns vreodată de asta ?

— N-a suflat o vorbă, dar sînt alături de ea și-am s-o apăr. Eu sînt singurul ei prieten !

— Cum, chiar a reușit să te facă să crezi una ca asta ? Ce naiv ești !

— Cît de nedrepți sînteți cu toții ! exclamă Richard.

„Cît de nebun și ticălos e omul care-l lasă pradă unor asemenea ispite", își spuse în sinea ei lady Blandish. Richard n-a promis nimic. N-avea de gînd să renunțe la vizitele lui nocturne și nu înțelegea de ce nu s-ar fi cuvenit să-i vorbească doamnei Mount în public. Lumea care o condamna și o alunga din mijlocul ei nu era mai bună decît ea. Dimpotrivă, mai rea poate, dacă avem în vedere morbul ipocriziei.

— Acum știu eu ce-nseamnă lumea ! spuse Richard.

— Într-adevăr, lumea poate fi rea, n-am de gînd să-i iau apărarea, dragul meu. Tu însă trebuie să te gîndești la o altă persoană. Richard, băiete, ai uitat că ai o soție ?

— Of, Doamne, acum îmi vorbiți cu toții numai de ea! Parcă o aud pe mătușa Doria : „Richard, nu uita, ai o soție !" Vă-nchipuiți oare că iubesc pe alteineva mai mult decît pe scumpa mea Lucy ? Și-apoi, dacă m-am căsătorit, înseamnă să renunț la societatea femeilor ?

— Femeilor, spui ?

— Dar ce, doamna Mount nu-i tot femeie ?

— Cam întrece măsura în această privință, exclamă lady Blandish, apărîndu-și sexul.

Avertismentele lui Adrian deveneau din ce în ce mai vehemente. Richard se amuza pe seama lui. Atunci tînărul înțelept începu să-și bată joc de doamna Mount. La rîndul său, eroul binevoi să-i adreseze și el niște avertismente tot atît de serioase, numai că ceva mai sincere.

— Noi doi n-are rost să ne certăm, băiete dragă, îl liniști Adrian. Eu, unul, sînt un om pașnic. Și-apoi forțele noastre nu sînt egale. Aleargă cît vrei pe bidiviul tău, dacă ținteși spre culmile virtuții ! Numai ia seamă ce-ți spun. Ai grijă să nu-ți pierzi echilibrul ! Așa că mai încetinește nițel pasul și cînd pornești la drum e bine să fii însoțit de

copiii soarelui. Soţia ta e-o femeiuşcă tare dulce ! Mde, fii atent ! La bună-vedere !

Richard ajunsese să nu mai suporte atîtea reproşuri şi avertismente. În mintea lui, lumea şi soţia se asociau la fel ca stogul şi căsătoria. Începea să creadă că între ele exista aceeaşi legătură secretă. În schimb, fermecătorul Sir Julius, mereu vesel şi sincer, îi reda totdeauna buna dispoziţie.

— Extraordinar, parcă eşti mai înaltă, observă Richard.

— Bineînţeles ! Nu-ţi mai aminteşti ? Cînd am ieşit din pielea mea de femeie mi-ai spus că sînt o mogîldeaţă!

— Şi, mă rog, ce-ai făcut de eşti mai înaltă ?

— Am crescut ca să-ţi fac ţie plăcere !

— Să ştii că dacă ai făcut tu asta înseamnă că eşti în stare să faci orice.

— Fac orice !

— Îmi promiţi ?

— Pe cuvînt de onoare !

— Atunci... şi planul său îi reveni dintr-o dată în minte. Dar i se păru atît de nefiresc să-i vorbească serios lui Sir Julius încît nu mai putu să scoată o vorbă.

— Atunci ce ? întrebă ea.

— Atunci înseamnă că eşti un tip extrem de viteaz !

— Asta-i tot ?

— Cum, nu-i de ajuns ?

— Nu prea. Parcă voiai să mai spui ceva. Am văzut în ochii tăi...

— Ai văzut cît de mult te-admir.

— Bine, bine, dar un bărbat nu se cuvine să admire un alt bărbat.

— Ca să vezi, şi eu care credeam că eşti femeie !

— Ei uite, mi-am înălţat tocurile de la cizme, începu Sir Julius şi, în timp ce-şi ridica piciorul să-i arate talpa, trilurile de argint ale rîsului ei umplură camera. Degeaba însă ! Nici acum nu-ţi ajung mai sus de umăr, continuă ea, încercînd să se măsoare cu el şi privindu-l ţintă în ochi.

— Trebuie să mai creşti pentru asta !

— Mă tem că nu pot, Dicky ! Cizmarul nu mai e în stare să facă nimic.

— Bine, atunci îţi arăt eu cum, şi, luîndu-l pe fermecătorul gentleman în braţe, Richard îl duse iute în faţa oglinzii. Acolo îl sălta puţin pînă ce Sir Julius ajunse să aibă aceeaşi înălţime ca şi el. Ei, ce zici, îţi place ?

— Da, dar nu pot rămîne mereu așa !
— De ce nu poți ?
— De ce nu pot ?

Pentru o fracțiune de secundă, privirile li se întîlniră. Atunci el o lăsă imediat jos. Își simțea sufletul luat cu asalt și ar fi trebuit să-și dea seama că se juca, probabil, cu focul. Porțile sufletului îi erau însă zăvorîte bine și el se credea în siguranță. Deși era la fel de fermecător ca și altă dată, acum Sir Julius nu-l mai fascina. Ea observă imediat și, vicleană din fire cum era, redeveni femeie. Numai că amintirea lui Sir Julius plutea încă în jurul ei și femeia devenea astfel mai atrăgătoare.

— Ar fi trebuit să mă fac actriță, exclamă doamna Mount.

Richard îi răspunse că, după știința lui, adevăratele femei nutresc toate o asemenea dorință.

— Nu mai spune ?! O, de-aș fi fost actriță... suspină ea și-și fixă privirile pe arabescurile covorului.

El îi luă mîna și i-o strînse.

— Nu te simți fericită, așa cum ești ?
— Nu...
— Pot să-ți vorbesc ?
— Desigur !

Îl asculta cu capul lăsat într-o parte. Din cînd în cînd, îi arunca priviri piezișe, cu un zîmbet imperceptibil pe buze.

„Așa vorbesc bătrînii ipocriți, știam eu asta ! izbucni ea după plecarea lui Richard. Dar un tînăr care să vorbească ca ei și, pe deasupra să rămînă rece în fața iubirii, așa ceva n-am mai văzut !"

Cînd s-au întîlnit din nou, doamna Mount se calmase. Avea aerul resemnat al unei ființe care meditase îndelung. El o lăudă, spunîndu-i că arată excelent.

— Nu mă face să mă simt și mai rușinată ! îl imploră ea.

Resemnarea a fost însă de scurtă durată. Recăpătîndu-și cutezanța sfidătoare, ce se potrivea atît de bine cu silueta ei grațioasă și cu ochii îndrăzneți ce străluceau aprig, doamna Mount începu să strige :

— Nu-s fericită ! Dar cine îndrăznește să spună una ca asta ? Îți închipui cumva că dacă lumea mă flagelează, am să mă crispez de durere ? Puțin îmi pasă ce vorbește lu-

mea despre mine. Să mă ucidă dacă vor ! N-au să reușească să-mi smulgă nici măcar un geamăt !

Și rostind aceste ultime cuvinte, doamna Mount îl fulgeră pe Richard cu privirea, de parcă ar fi văzut în el pe toții dușmanii ei, adunați laolaltă.

Atitudinea aceasta o prindea totuși de minune și efectele ei nu întîrziară să se arate. Într-adevăr, doamna Mount ar fi trebuit să se facă artistă.

„Lucrurile nu mai pot merge așa !" exclamară la unison lady Blandish și doamna Doria. Acum le unea o cauză comună. Evitau orice altă discuție și, în felul acesta, se înțelegeau de minune. Doamna Doria se hotărî să plece la baronet. Își dădeau însă seama că o asemenea expediție se dovedea extrem de periculoasă, poate chiar catastrofală. Și totuși decît să stea cu brațele încrucișate prefera să riște.

— Dacă vrei să faci din el un pustnic pentru tot restul vieții, n-ai decît să te duci ! își dădu părerea Adrian cînd îi mărturisiră ce puneau la cale. Va fi un triumf de tip elenic, nu roman, stimatele mele doamne, căci nu veți reuși să aduceți cu voi decît un trup mort. Sir Austin o să vă asculte cu atenție, o să vă însoțească pînă la gară, o să vă ajute să vă urcați în tren, dar în clipa cînd îi veți face semn să se urce și el o să se aplece ceremonios pînă la pămînt și o să se retragă imediat, afundîndu-se în ceturile lui preferate.

Adrian le ghicise gîndurile. Doamnele s-au mai frămîntat o bucată de vreme, dar pînă la urmă au renunțat la planul lor.

— Adrian, ce-ar fi să vorbești tu cu Richard, începu doamna Doria. Discută cu el cît se poate de serios. Poate că n-ar fi rău să se întoarcă la mititica aia cu care s-a căsătorit...

— Poate ?! exclamă lady Blandish, făcînd ochii mari. Bine, dar eu susțin lucrul acesta de mai bine de-o lună !

— Dintre două rele îl alegi totdeauna pe cel mai mic, replică doamna Doria, dînd din cap. S-ar fi zis că se străduia să pară deopotrivă acră și zîmbitoare.

În realitate, doamnele nu se înțelegeau în multe privințe. După eforturi eroice, au căzut totuși de acord că ar fi mai bine să renunțe la divergențe și să tacă din gură. Ba mai mult, în ciuda intrigilor lui Adrian, pacea a fost menținută.

— Bine, ca să vă fac pe plac, am să vorbesc din nou cu el, le promise tînărul înțelept. Am să încerc să readuc locomotiva pe linia cea bună.

— Poruncește-i ! exclamă doamna Doria.

— Cu Richard nu faci nimic dacă nu te porți cu blîndețe, spuse lady Blandish.

Luptîndu-se din răsputeri să renunțe la ironii și zeflemele, Adrian a vorbit cu Richard.

— Înțeleg că te-ai ambiționat să faci din această femeie un om nou. Are o fire foarte deschisă, e-adevărat. E fățișă și lipsită de prejudecăți. Dealtfel, asta-i principala caracteristică a femeilor de teapa ei. N-am de gînd să despic firul în patru ca să-ți demonstrez cum a dobîndit dezinvoltura cu care te-a cucerit pe tine. La școala pe care a urmat-o ea, comportamentul acesta e foarte obișnuit. Vezi tu, fetele sînt altfel decît băieții. La o anumită vîrstă, ele nu știu să se poarte firesc. Dacă nu roșesc și nu mint, dacă nu se prefac cît de cît, e semn rău. Cînd se maturizează situația se schimbă. Dar o femeie care să vorbească asemenea unui bărbat și să aibă calitățile excelente pe care le-admiri tu mi se pare stranie. Unde-a învățat ea trucurile astea ? Poate că ție ți-a spus. Și, precis, tu nu ești de acord cu școala și cu profesorii ei, nu-i așa ? Vrei să faci din ea un alt om. De acord ! Este o misiune demnă de forțele tale. Dar dacă ești convins că e de datoria ta s-o duci la bun sfîrșit, nu-ți desăvîrși opera în public și, mai ales, alege-ți un alt moment pentru asta. Îmi permiți să te-ntreb dacă contribuie și soția ta la aceste eforturi ?

Richard n-a suportat să asculte interogatoriul pînă la capăt și a plecat. Cît despre tînărul înțelept, el nu putea să sufere cuvîntările de acest fel și, simțindu-se cu conștiința împăcată, n-a mai scos o vorbă. Richard începuse să se gîndească la Lucy. „Sărăcuța de ea, fetița mea scumpă și dulce !" murmura el și ochii i se umezeau de lacrimi. Ultimele ei scrisori erau tot mai triste. Și totuși nu-i ceruse niciodată să se întoarcă în Insula Wight. Dacă i-ar fi scris, poate pleca imediat. Simțea că i se frînge inima în piept de dorul lui Lucy. Îl anunță pe Adrian că n-are de gînd să-și mai aștepte tatăl iar acesta acceptă hotărîrea lui cu cea mai deplină indiferență.

— Cavalerului meu i-a pierit glasul și are fruntea înnegurată, observă vrăjitoarea. Richard..., nu știu de ce,

dar parcă nu pot să-ţi mai spun Dick... Richard, aş vrea să-ţi cer o favoare...

— Vorbeşte. Eu pot să-ţi spun Bella, nu-i aşa ?

— Dacă-ţi mai face plăcere... Dar uite ce voiam să-ţi spun... În fine, ce să mai lungim vorba, cînd mă întîlneşti în public, fă-te că nu mă cunoşti.

— Şi de ce mă rog ?

— Chiar vrei să cunoşti motivul ?

— Bineînţeles !

— Fie, dacă ţii aşa mult ! Ei uite, fiindcă nu vreau să te compromit.

— Bella, şi ce vezi tu rău în asta ?

— Eu nu văd nimic rău, murmură ea, mîngîindu-i mîna. Dar alţii... pentru o clipă, îşi lăsă modestă privirile în jos, apoi încet, încet, de parcă s-ar fi luptat cu ea însăşi, îşi ridică din nou ochii spre el şi exclamă : Ei bine, alţii văd mult rău în asta !

— Şi ce ne pasă nouă de alţii ?

— Ei, nu despre alţii e vorba ! şopti ea, pocnindu-şi degetele. Eu la tine mă gîndesc, de tine-mi pasă !

Şi decum rosti aceste cuvinte, doamna Mount îşi aţinti îndelung privirile asupra lui.

— Bella, dragă, parcă ţi-ai pierdut minţile !

— Nu, nu-s chiar atît de frivolă, asta-i tot !

De data aceasta, Richard n-a mai încercat s-o contrazică cu obişnuita lui impetuozitate. Îi răsuna şi acum în urechi întrebarea abruptă pe care i-o pusese Adrian. Tînărul înţelept îşi atinsese scopul. Pînă acum, instinctul îl împiedicase pe Richard să-i scrie lui Lucy despre doamna Mount. Dar ce nobilă creatură era totuşi această femeie !

Cu prima ocazie cînd se întîlniră din nou în parc, doamna Mount trecu pe lîngă el ca o săgeată. Între ei exista acum o taină care-i apropia şi mai mult. Adrian era pe deplin mulţumit de roadele elocvenţei sale.

Doamna Mount nu exprimase niciodată vreo idee şi totuşi Richard avea convingerea că are de-a face cu o femeie foarte inteligentă. Serile pe care le petrecea în compania ei erau extrem de plăcute — fiecare părea unică în felul ei. Bella îi vorbea în aşa fel încît reuşea să-i creeze iluzia că în faţa lui nu se află o femeie pentru ca în clipa următoare să fie toată numai feminitate. Ghicea dintr-o privire gîndurile bărbatului din faţa ei, îi anticipa toanele şi ştia să-i intre imediat în voie. Ei bine, ce nevoie de idei

mai are o femeie înzestrată cu asemenea resurse ? Intuiția rafinată, arta de a ști să faci pe placul cuiva și de a-l manevra cu finețe, iată tot atîtea calități necesare oricărui parazit.

Dacă i-ar fi vorbit despre iubire, tînărul s-ar fi speriat. În consecință, subiectul acesta lipsea cu desăvîrșire din discuțiile lor. Nu-i mai puțin adevărat că dragostea i-ar fi provocat și ei un sentiment de repulsie. În schimb, doamna Mount căuta să profite de firea lui aleasă. Intuise perfect ce l-ar putea fascina la o femeie. Imprevizibilă în inventivitatea ei, întocmai ca șarpele de pe malurile bătrînului Nil, începu să întruchipeze felurite personaje — femeia pierdută, cutezanța sfidătoare, ironia indiferentă, aroganța femeii ajunse în pragul ruinei. Ei bine, și oricît s-ar părea de ciudat, de la un rol la altul, arta ei devenea tot mai desăvîrșită pentru simplul motiv că doamna Mount începuse să se identifice de-a binelea cu personajele sale.

— Richard, de cînd te cunosc pe tine simt că am început să mă schimb. Parcă aș fi altă ființă ! N-ai să mă părăsești, nu-i așa ?

— Niciodată, Bella !

— Știi, nu-s chiar așa de rea cum vorbește lumea !

— Ești nefericită și atîta tot !

— De cînd te cunosc pe tine am început să gîndesc și eu la fel, și din pricina asta parcă mă simt mai fericită.

Acum, cînd la orizontul dulce al pocăinței amurgul părea să învăluie trecutul, doamna Mount îi destăinui povestea vieții ei. Îi destăinui totul, așa cum numai o femeie ar fi fost în stare s-o facă, lăsînd deoparte cu bunăștiință o serie de amănunte. Pentru Richard, povestea aceasta rămînea destul de obscură.

— L-ai iubit pe bărbatul acela ? întrebă el. Spuneai că acum nu mai iubești pe nimeni.

— Mă întrebi dacă l-am iubit ? Eu eram fiică de negustor și el era nobil. Nu, nu l-am iubit deloc. Am înțeles asta odată cu trecerea timpului, și dacă astăzi nu l-aș disprețui, cred că aș fi în stare să-l urăsc.

— În dragoste te poți oare înșela ? murmură Richard.

— Desigur. Cînd ești tînăr te poți înșela lesne. Dacă dragostea există cu-adevărat, ei bine, omul nu reușește s-o cunoască decît după ce a luat viața în piept. De-abia atunci găsim femeia sau bărbatul ce ni se potrivește, nu-

mai că atunci e prea tîrziu ! Ființa aceasta nu mai poate fi a noastră !

— Formidabil ! șopti Richard. Vorbești întocmai ca tata. Dacă l-ai fi iubit pe omul acela aș fi fost în stare să te iert, adăugă el cu glas tare.

— Nu mă judeca prea aspru. Crezi că o fetiță își poate permite să aleagă ?

— Ai simțit ceva pentru el ? A fost primul bărbat din viața ta ?

Doamna Mount meditâ o clipă și ajunse la concluzia că ar fi mai bine să-i spună adevărul.

— Da... Și află că bărbatul care-i vorbește unei fetițe pentru prima dată de iubire e un nătăfleț dacă nu reușește să-i sucească capul !

— Vrei să spui, cu alte cuvinte, că prima iubire e totdeauna oarbă ?

— Ei da ! Ce, nu-i așa ?

— Nu, Bella, și susțin lucrul acesta fiindcă știu bine că n-ai dreptate, răspunse el ferm.

Și totuși se vedea silit să admită că doamna Mount îi oferise o viziune mai realistă asupra lumii. Ajunsese să aibă o părere proastă despre tinerele fete. Femeile însă, mai ales cînd sînt înzestrate cu sensibilitate, frumusețe și curaj, erau infinit mai nobile decît creaturile acestea slabe.

Cînd a trecut la rolul rebelului superb ce demască temerar nedreptățile acestei lumi, doamna Mount s-a întrecut pe sine.

— Mă sfătuiești să fiu indiferentă ? Dar cum aș putea oare ? Crezi că oamenii virtuoși m-ar lăsa să-mi cîștig pîinea ? Nici ca fată-n casă nu m-ar angaja nimeni ! Parcă-i văd pe virtuoșii ăia adulmecînd cu nasurile lor... Aș putea totuși să cutreier spitalele, să cînt ascunsă în dosul paravanelor. Ce-ți închipui c-am să intru de vie în mormînt ? Află că-n vinele mele curge sînge fierbinte și nu mă pot transforma dintr-odată într-un sloi de gheață ! Îmi zici că sînt sinceră... Ei, află c-am să fiu ! Am să ți-o spun deschis : m-am obișnuit cu luxul și nu mai pot trăi altfel ! Puteam să mă căsătoresc cu o sută de bărbați, dac-aș fi vrut ! Toți se dădeau în vînt după mine, dar numai un nebun m-ar fi luat de nevastă ! Or simt nevoia să-mi respect bărbatul. El însă nu m-ar fi putut respecta, și eu aș fi știut că am de-a face cu un nebun. Și atunci ar fi fost

și mai rău... Pe cînd așa cum sînt, să facă bărbații cît vor pe sfinții, eu rîd de mă prăpădesc pe seama lor !

Și așa mai departe, cuvinte din ce în ce mai crude. Acuzații împotriva nevestelor, ironii necruțătoare la adresa soțiilor, considerați cu toții niște păcătoși. Ei bine, frumoasa proscrisă se dovedea atît de abilă în a dezvălui putreziciunea societății și-și trimitea săgețile cu atîta precizie la țintă, încît pînă la urmă aproape că reuși să-l convingă că dreptatea era de partea ei.

În casa doamnei Mount domnea cea mai desăvîrșită discreție, pentru ca nimic să nu-l șocheze pe tînăr. Acesta ajunsese să se întrebe dacă exista cumva vreo deosebire între ea și doamnele respectabile din societate. Și apoi cît de josnice se dovedeau cohortele acelea de ipocriți ce se sprijineau unii pe alții ! Richard se hotărî să le declare război în numele ei. Formulă cu atenție un *„casus belli"* care suna totuși cam ciudat. Pe motiv că societatea refuza să-i ofere doamnei cu pricina un post de fată în casă, atrăgînd-o astfel în mrejele virtuții, cavalerul nostru lansa o declarație de război. Dar să nu uităm, doamna respinsese cu dispreț perspectivele revenirii la castitate ! Ei bine, atunci motivul de război să fie altul : anume că societatea refuză să-i ofere gratuit luxul în care a fost învățată să trăiască ! Dar, în fond, asta ce însemna ? Pur și simplu că doamna urma să primească solda diavolului fără a-i face nici un serviciu. Tranzacții de acest fel nu sînt acceptate însă nici de diavol nici de societate. Așa că eroii trebuie mai întîi să cucerească cele două redute pentru a-i putea convinge pe opozanți să semneze documentul. Eroii însă nu prea obișnuiesc să redacteze declarații de război. Își potrivesc bine lancea și pornesc dintr-o dată la atac. Întocmai ca femeile ! Se bazează pe instinct și se folosesc de forța musculară a bărbaților.

Împrăștiate-s armiile celor ce habar n-au să lupte, instituțiile se clatină, zguduite din temelii, trosnesc năpraznic capetele celor izbiți de lance ! Și nimeni nu știe ce se-ntîmplă ! Instinctul lovește ! Fără îndoială, trebuie să fie ceva de natură divină în instinctul acesta !

Bine, bine, războiul a fost declarat, dar unde-s, mă rog, armiile dușmane ? Ce se cuvine să facă oare eroul ? Să dea buzna în sălile de bal și să se ia la harță cu domnii și doamnele de-acolo ? Nu, nu, eroului nu-i dă mîna să facă una ca asta ! S-ar duce de rîpă cadrilul ! Să înfrunte

lumea în tribunale ? E prea timid şi reticent ca să procedeze astfel ! Atunci să meargă în Parlament şi să dea acolo semnalul de luptă. Exclus şi asta, deşi, la drept vorbind, s-ar părea că o înfruntare cu reprezentanţii nemijlociţi ai naţiunii ar fi metoda cea mai indicată. Atunci nu-i mai rămîne decît să meargă din casă în casă şi din magazin în magazin ca să se bată cu chiriaşii şi patronii ! Bine, dar cine-şi poate imagina una ca asta ? Şi atunci, iarăşi ne-ntrebăm, unde-s duşmanii ? Duşmanii sînt pretutindeni şi totuşi nu se zăreşte nici unul ! Ce-ar fi oare să convoace masele pe cîmpia de la Wimbledon ? Aşa ceva iar nu-i cu putinţă ! Poliţai cu feţe acre şi vechea teamă de ridicol ar împiedica precis un asemenea proiect ! Of, of, numai erou să nu fii în zilele noastre ! Braţul puternic ajunge să-şi cunoască neputinţa abia atunci cînd se ia la luptă cu morile de vînt.

„Ah, ah, femeie năpăstuită, cu ce te pot eu oare ajuta?" striga acum Richard, căci după lupte îndelungate cu duşmanul fantomă simţea cum îl cuprinde oboseala.

— Ah, bunul meu prieten, i se adresa el lui Ripton, de-ai şti cît sînt de tulburat ! Aş vrea mai bine să mor ! La ce bun să mai trăiesc aşa nefericit şi egoist cum sînt ? Spune-mi ce-am făcut eu în viaţă ? N-am adus decît nefericire celor din jurul meu ! Mă las pradă propriilor mele impulsuri şi-i împing pe alţii să spună minciuni din pricina mea. Eu însumi sînt un mincinos ! Ei bine, cînd îmi dau seama de toate acestea mă cuprinde ruşinea. Acum cînd am şi eu ocazia să fac o faptă bună nu mă mai simt în stare de nimic ! Nu ştiu încotro s-o apuc, nu ştiu ce să fac... Stau aşa şi rîd singur de mine însumi !

Ripton încă nu înţelesese că fusese chemat nu pentru a da sfaturi ci ca să asculte confesiunea unui prieten. Ca atare, vorbele sale i-au intrat lui Richard pe o ureche şi i-au ieşit pe alta. Băiatul i-a spus totuşi că cel care luptă să dobîndească Frumuseţea acestui pămînt n-are de ce să se simtă ruşinat. În loc de răspuns, Richard a exclamat ca de obicei „O, biata mea fetiţă" şi s-a luptat mai departe cu morile de vînt şi duşmanii fantomă pînă ce l-a doborît oboseala. Apoi i-a scris şi tatălui său o scrisoare la care n-a primit nici un răspuns.

— Am făcut tot ce mi-a stat în putinţă, izbucni el în cele din urmă. Văd că tata nu vrea să m-asculte. Nu mi-a mai rămas decît să mă întorc la fetiţa mea scumpă şi să-i

redau fericirea. De ce să sufere și ea din pricina nesăbuințelor mele ? Am să mă întorc acasă, altceva mai bun nu mi-a mai rămas de făcut ! gemu el.

Richard tînjea acum după acoperișul unui cămin, ar fi vrut, în fine, să se așeze gospodărește în fața vetrei și să-și dezmorțească oasele, jucîndu-se cu pisica sub dogoarea jăraticului. Eroul nu-și dădea însă seama că, de fapt, inima era cea care-i dădea acum ghes să se întoarcă acasă. S-ar fi zis că în acele clipe, între creierul și inima sa nu exista o comuniune deplină.

Doamna Mount află că prietenul ei are de gînd să plece. Știa că se reîntoarce acasă. În loc să-l oprească din drum, ea îl sfătui plină de noblețe :

— Du-te, du-te cît mai curînd la soția ta ! De fapt, cred că eu port toată vina că n-ai plecat pînă acum. Și totuși mai am o ultimă rugăminte, aș dori să mai petrecem o seară împreună, după care poți pleca pentru totdeauna dacă vrei. Dacă nu, o să ne mai vedem noi, poate altă dată. Tu să mă uiți ! Eu însă n-am să te pot da uitării ! Richard dragă, tu ești prietenul meu cel mai bun ! Prieten ca tine n-am mai avut, pe cinstea mea, te rog să mă crezi ! Îți jur că n-am să mă amestec între tine și soția ta. Nu vreau să vă știu nefericiți nici măcar o clipă. Totuși, dacă am să reușesc să devin altă femeie, atunci lucrurile se schimbă. Atunci am să mă gîndesc din nou la tine !

Adrian o informă pe lady Blandish că Richard se hotărîse să plece.

— Nu mai suportam s-o știu singură pe micuța aceea, spuse el, ascunzîndu-și plin de modestie meritele ce-i reveneau în precipitarea acestei hotărîri.

— Mda, exclamă la rîndul ei doamna Doria, după ce vestea îi fu comunicată și ei cu aceeași modestie. Bietul băiat, cred că altceva mai bun n-avea de făcut !

Richard își luă adio de la ei și se duse să-și petreacă ultima lui seară la Londra, cu doamna Mount. Vrăjitoarea îl primi în ținută de gală.

— Cunoști rochia asta, nu-i așa ? Nu ?! Păi e rochia cu care eram îmbrăcată cînd te-am cunoscut prima dată, nu cînd te-am văzut prima dată. Eu pot zice, *sir*, că v-am remarcat înainte ca dumneavoastră să fi binevoit să cinstiți cu o privire umila mea persoană ! Ei bine, cînd ne-am cunoscut am băut șampanie și am de gînd să celebrez cu aceeași licoare despărțirea noastră. Ce zici, bătrîne, ciocnim o cupă ?

Gazda era foarte bine dispusă. Din cînd în cînd, Sir Julius își făcea și el apariția. Richard însă era abătut așa că o lăsă numai pe ea să vorbească. Tîrziu de tot, valetul doamnei Mount așează masa cu tot dichisul. Pentru Richard a fost o adevărat cinste să ia loc și să mănînce. Cît despre băut, ce să mai vorbim ! Grație Naturii, buna noastră mamă, care se delectează cînd își vede copiii cum se fac de rîs, ei bine, băutul este o treabă mult mai simplă.

Valetul era tare harnic — sticlele pocneau una după alta, amintind într-un fel salvele de artilerie de la Richmond.

— Să bem pentru ce-ar fi putut să fie între noi, Dick! spuse vrăjitoarea.

„O, ce superb arăta această naufragiată a societății !" În timp ce dădea pe gît cupele înspumate, Richard simțea cum i se strînge inima.

— Ce-i cu tine băiete, ești abătut ! strigă ea. Eu n-am să-mi trădez niciodată amarul inimii ! Pe Jupiter, de murit, tot murim cu toții ! Totul este să nu ne dăm bătuți pînă-n ultima clipă ! Apropo de Laura Fenn, ai auzit vreodată ? Ehei, superbă fată ! De mii de ori mai chipeșă decît umila ta sclavă ! Pe deasupra, mai era și „domnișoară". Pe cinstea mea, asta-nseamnă că era o poamă și mai bună ! Ei bine, fetișoara asta era la vînătoare. Deodată, calul i se poticnește, o aruncă din șa și biata fată se izbește de-un țăruș care-i pătrunde drept în inimă ! Călăreții se îmbulzesc cu toții în jurul ei iar un tînăr, iubitul ei, știi, azi e-n Camera Lorzilor, băiatul, ei bine, „Rățoiul", așa îl poreclisem noi că era tare dulce, cade în genunchi în fața ei și, cu lacrimi în ochi, o imploră : „Laura, mai spune-mi o vorbă, odorul meu ! Laura...!" Iar ea, albă ca varul și plină toată de sînge, își întoarce ochii spre el și-i șoptește : „Cu... cu moartea nu merge !... ține-te mai bine ca mine..." și în aceeași clipă își dădu duhul. Ei, ce zici de așa moarte eroică ? Să ridicăm paharul pentru exemplul Laurei Fenn ! Da' ce s-a-ntîmplat ? Ai văzut, și-un bărbat se fîstîcește cînd aude cum e-n stare să moară o femeie ! Umple paharul, John ! Ce Dumnezeu, te-ai pierdut și tu cu firea ?

— Scuzați-mă, doamnă, am simțit că mi se taie picioarele, se bîlbîi valetul și, cu mîna tremurîndă, turnă imediat șampanie în cupe.

— În cazul ăsta ar fi trebuit să-ţi bagi degetele în urechi. Hai du-te şi bea nişte coniac !

John ieşi imediat din cameră.

— Viteazul meu Dick, dar tu de ce te-ai schimbat la faţă ?

Aşa palid cum era, Richard se încruntă dintr-odată.

— Ce, nu suporţi să ţi se pomenească de sînge ? Nu te sinchisi, era vorba de-o poamă bună, atîta tot ! Preotul nici măcar n-a vrut să-o înmormînteze cum se cuvine. Doar sîntem creştini, nu-i aşa ? Uraaa !

Doamna Mount bătu din palme şi rîse cu poftă. Întreaga ei fiinţă iradia o lumină stranie, asemeni flăcărilor iadului.

— Noroc, Dick, bea şi vino-ţi în fire ! Cui ce-i pasă de poveştile astea ! De murit, murim cu toţii, şi cei buni şi cei păcătoşi ! Deşertăciunea deşertăciunilor... Ţărîna se-ntoarce în ţărînă... şi buze purpurii să soarbă vinul ! Ei, iată-mă şi poetă ! Şi-acum să trecem la ceva mai sentimental !

Pînă n-oi fi criţă...
Nici că m-oi lăsa !

Sună cam vulgar, ce zici ? Spune-mi, mă mai suporţi ? Sînt oribilă, nu ?

— Şampanie, să vină şampania ! strigă Richard.

Dădu pe gît, una după alta, cîteva cupe, apoi rămase cu privirile aţintite în gol. Ai fi zis că se prăbuşise în infern şi asculta vocea delirantă a unui suflet pierdut.

— Bravo, viteazul meu Dick ! Ce purtare aleasă, ce nobile cuvinte ! De-acum ne putem considera camarazi în toată legea ! „O, tare-aş fi vrut să-mi deie cerul un asemenea bărbat !" glăsuia fata. Dar vai, Dick, e prea tîrziu, acum e prea tîrziu ! Ia priveşte aici !

Vocea ei răsuna domoală şi dulce. Ochii ei străluceau învăluitori. Îi arătă o mică ancoră de aur, bătută în pietre scumpe, pe care o prinsese la piept cu o şuviţă de păr castaniu. Era un dar din partea lui Richard.

— Ia spune-mi, îţi aminteşti cînd ţi-am furat cîrlionţul ? Of, prostuţule ! Să-mi dai o ancoră fără lanţ ? Păi se poate una ca asta, Dick ? Vino mai aproape să vezi !

Doamna Mount se sculă de la masă şi se întinse pe canapea.

— Cum, nu-ţi recunoşti propriul tău păr ? Eu îmi recunosc firele de păr dintr-o mie !

În timp ce privea cu atenţie bucla prinsă la pieptul Dalilei, Richard simţea că-şi pierde puterile asemeni lui Samson.

— Cum, pînă-n clipa asta n-ai ştiut nimic ? Extraordinar ! Va să zică, femeile pot să ia ce vor de la tine. Dar oricum, tu nu eşti un vanitos şi asta te salvează. Dick dragă, eşti un adevărat miracol ! Cine-a mai văzut bărbat care să nu ştie ce-i aia vanitatea ? Da', ia aşază-te aici, lîngă mine ! Doamna Mount îşi strînse picioarele şi-i făcu loc lîngă ea. Aşa, acum să vorbim ca doi prieteni care se văd pentru ultima dată. Cum s-ar zice ţi-a ieşit în cale o corabie contaminată de friguri şi te-ai temut să urci pe punte ! Dar, vezi tu, boala nu-i molipsitoare ! „Hai să plîngem împreună", aşa mi-a spus odată un bărbat. Ha, ha, ha ! Ar fi vrut să se molipsească şi el de friguri, dar era prea bătrîn, ipocritul ! Apropo, Dick, tu cîţi ani ai ?

Cînd îşi mărturisi vîrsta, Richard mai adăugă de la el cîteva luni.

— Douăzeci şi unu de ani ? Exact cît îţi dădeam şi eu, băiat înfloritor ce eşti. Acum, spune-mi, Adonis, mie cît îmi dai, douăzeci şi cît ?

— Douăzeci şi cinci, răspunse Richard.

— Nu prea ştii să faci complimente, exclamă ea, izbucnind în hohote de rîs. Totuşi bine că eşti cinstit ! Ia mai gîndeşte-te puţin. Nu mai vrei ? N-am douăzeci şi cinci de ani, nici douăzeci şi patru, nici douăzeci şi trei, nici măcar douăzeci şi doi... Aha, văd că te uiţi cam lung la mine. Am douăzeci şi unu de ani, scumpul meu, douăzeci şi unu de ani ! Dacă nu mă-nşel, luna viitoare e ziua mea de naştere. Cum, nu mă crezi ? Vino mai aproape şi uită-te la mine ! Vezi tu vreun rid ?

— Bine, dar pentru numele lui Dumnezeu, cînd ai... izbucni Richard, dar se opri brusc.

— Cînd am început să trăiesc, vrei să spui, nu ? La şaisprezece ani, vîrsta cînd fructu-i pîrguit, am cunoscut un nobil pe care frumuseţea mea îl adusese în pragul disperării. S-a jurat că o să-şi pună capăt zilelor. Şi n-aş fi vrut una ca asta ! Ca să-l scap pe bietul om, redîndu-l familiei lui, am fugit cu el. Rudele nu mi-au apreciat încă sacrificiul, ba, în scurt timp, parcă nici el nu-şi mai amin-

tea de gestul meu nobil. Oare l-a apreciat vreodată ? Ei, ce să-i faci, așa se-ntîmplă în viață !

Richard apucă o sticlă de șampanie destupată și, turnîndu-și în cupă licoarea pînă la ultimul strop o dădu pe gît dintr-o înghițitură.

— Bella, Bella, murmura Richard cu voce gravă și tristă, în timp ce se plimba prin cameră.

Ea își lăsă capul pe umăr și părul negru îi luci sub apăsarea obrazului îmbujorat. Privea visătoare cu ochii pe jumătate închiși.

— Bella, șopti el din nou și căzu în genunchi alături de ea. Tu ești nefericită !

Ea clipi din ochi și căscă lung, aidoma unei ființe care s-a trezit brusc din somn.

— Tu ai spus-o, murmură ea.

— Bella, tu ești nefericită ! Nu poți ascunde acest lucru. Cînd rîzi s-ar zice că ți-ai pierdut mințile. Precis că ești nefericită. Ce groaznic ! Să fii atît de tînără, să ai numai douăzeci și unu de ani și să fii atît de nefericită !

— Dar ce importanță are ? Cui îi pasă de mine ?

Sentimentul puternic de milă ce iradia din privirile lui îi învălui întreaga ființă. Dacă ar fi fost o altă femeie, ar fi crezut că este vorba de afecțiune. Doamna Mount însă nu s-a înșelat.

— Cui îi pasă de tine ? Ei bine, mie-mi pasă, Bella ! Mă simt tare nefericit la gîndul că nu sînt în stare să te-ajut cu nimic. O, Doamne, cît e de jalnic să stai deoparte neputincios și să contempli asemenea năruire !

Trupul lui Richard se înfioră copleșit de durere. Îi cuprinse mîna și i-o strînse cu înflăcărare. Fără să-și dea seama, ea începu să plîngă. Își ridică brusc privirile spre el, le lăsă în jos, apoi își trase mîna dintr-a lui și, mîngîindu-i ușor degetele, le privi îndelung.

— Spune-mi, Bella, tatăl tău trăiește ?

— Tatăl meu e negustor de pînzeturi, dragă ! Poartă o eșarfă albă în jurul gîtului...

Acest articol vestimentar a avut calitatea să schimbe pe loc tonul conversației căci, încercînd să se ridice brusc, Richard a fost gata-gata să calce în picioare cățelușul doamnei. Bietul animal s-a pornit să geamă și să schelălăiască atît de jalnic, încît a fost nevoie de cele mai pasionate mîngîieri pentru a-l putea liniști.

— Of, bietul meu Mumpsy, sufletelul meu mic şi scump ! Nouă nu ne place să fim călcaţi în picioare de o brută mare şi urîtă, nu-i aşa scumpuşorule ! Cuţu, cuţu mic ! Te mai doare, ia spune tu, odorul meu ? Şi noi am plîns şi am ştiut noi la ţine să alergăm după apărare, nu-i aşa ? Acum te-ai mai liniştit, scumpisolule ? Ia spune, pufi, pufi mic ce eşti !

— Formidabil, strigă Richard, vînturîndu-se înfuriat de la un capăt la altul al camerei. Aşa va să zică, de fericirea căţelului îţi pasă ţie !

— Pufi, pufi mic, nu-i aşa ?

Acum cînd se afla în siguranţă, Mumpsy mîrîia la ei potolit. Richard îşi căuta pălăria. În aceeaşi clipă, doamna Mount puse cîinele pe canapea.

— Aşa ! spuse doamna. Acum, vrei nu vrei vino cu mine să-i ceri iertare lui Mumpsy că el, sărăcuţul, e căţel şi nu poate să vorbească. Altfel o să creadă că într-adins ai vrut să-l calci în picioare, o să gîndească, mititelul, că tu eşti rivalul lui cel mai înverşunat ! Ia te uită la el cum mai tremură ! Şi află, sir, că eu îmi iubesc cîinele şi nu suport să-l văd chinuit de alţii. Mumpsy n-a fost niciodată gelos pe mine şi e atît de dulce, mititelul ! E de o mie de ori mai sincer şi mai credincios ca un bărbat ! Uite, de aceea îl iubesc atît de mult. Hai cu mine să-i cerem iertare lui Mumpsy !

Pe faţa încruntată a lui Richard apăru mai întîi un zîmbet, apoi, treptat, treptat, băiatul începu să rîdă melancolic pentru ca, pînă la urmă, umorul doamnei Mount să-l cucerească pe deplin. Şi astfel lui Mumpsy i s-au cerut scuze după toată regula.

— Bietul cîine ! A observat el că începusem să ne cam plictisim, sînt convinsă !

— Şi ca atare s-a sacrificat din proprie iniţiativă, nu-i aşa ? Vai ce animal nobil !

— Să presupunem că aşa a fost şi să ne purtăm ca atare. Să fim veseli Richard, să nu ne despărţim ca doi babalîci ramoliţi ! Unde ţi-e buna dispoziţie ? Ce, nu mai eşti în stare să spui o glumă ? M-ai văzut interpretînd o mulţime de roluri... Ei, nu la Sir Julius mă refer... Aşteaptă şi-ai să vezi !

Doamna Mount o zbughi din cameră. De după o ţîşnire de flăcări roşii se ivi deodată un chip alb. Părul negru lucios îi cădea în neorînduială pe umeri, acoperindu-i pe

jumătate fruntea. Se apropia de el cu mișcări lente și, fixîndu-l cu ochi înfricoșători, îi arăta cu degetul înspre tărîmul vrăjitoarelor. Incantații sepulcrale îi însoțeau gesturile. Dar Richard nu mai era în stare să audă nimic. „Ce farmec fatal ! gîndi el. Cît de perfect își stăpînește oribila știință vrăjitoarea asta !“ Și deodată, tremurul imperceptibil al pleoapelor, jocul delicat al sprîncenelor îi amintiră o imagine de mult uitată, o imagine ștearsă și palidă, asemeni unui peisaj învăluit în cețuri. Și totuși, cîtă deosebire între cele două chipuri ! Cîtă deosebire între splendoarea diabolică a acestui chip și frumusețea serafică a celuilalt. Un țipăt ascuțit îi curmă deodată șirul gîndurilor. Spectacolul se opri brusc. Din tipsia pe care o ținea ea în mînă alcoolul aprins se prelingea pe podea. Cu sînge rece, aruncă tipsia pe masă, în timp ce el se străduia să înăbușe flăcările ce cuprinseseră covorul. Țipătul ascuțit răsună din nou. I se păru că ea e toată o vîlvătaie. Se prăbuși în genunchi și, apucîndu-i faldurile lungi ale fustei, le apăsă de mai multe ori cu palmele pînă ce flacăra se stinse de tot.

— Acum te simți în siguranță ? întrebă el și, așa cum stătea îngenunchiat pe podea, își ridică spre ea privirile. Își înclină spre el fața strălucitoare, pînă ce părul ei îi atinse obrazul.

— Dar tu ? întrebă.

Să fi fost cu-adevărat o vrăjitoare ? Ce secret magic avea respirația ei oare, și părul lung ce-i atingea obrajii, furnicîndu-i pielea ca o puzderie de șerpi minusculi ?

— Ei, Dick, cum a fost ? exclamă ea și, retrăgîndu-și capul, izbucni în hohote de rîs.

— Perfect, Bella ! Ca tot ce faci tu, răspunse el, trăgînd adînc aer în piept.

— N-am să mai fiu vrăjitoare ! Nu, nu, niciodată ! Altfel au să mă ardă pe rug. Nu, nu, n-am să mai fiu vrăjitoare !

Apoi începu să cînte și, în timp ce bătea tactul cu picioarele, se rotea prin cameră cu părul în vînt.

— Probabil că arăt groaznic ! Ar trebui s-o șterg să mă aranjez nițel.

— Nu, nu te schimba ! Îmi place să te privesc așa cum ești. Richard o privea cu un amestec de încîntare și ui-

mire. Bella, chiar dacă rîzi, tot nu-mi vine să cred că eşti tu !

— Richard, parcă voiai să-ţi vorbesc despre părinţii mei, spuse ea, devenind serioasă.

— Ah, Bella, de-ai şti ce chip înfricoşător şi sălbatic aveai !

— Tatăl meu a fost un om foarte respectabil, Richard.

— Bella, chipul tău o să mă urmărească şi-n somn, ca o nălucă !

— Mama a murit cînd eram încă copil, Richard.

— Bella, nu-ţi strînge părul !

— Am fost singurul copil la părinţi, Richard.

Doamna Mount dădu tristă din cap şi-şi aţinti ochii asupra vătraiului strălucitor de lîngă cămin. Întîlnindu-i privirile absente, Richard înţelese de-abia acum ce spunea ea.

— Bella, parcă spuneai ceva despre tatăl tău, te rog, continuă !

— Aşa va să zică, am să te urmăresc şi-n somn ! Am să mă-nfiinţez la căpătîiul tău şi-am să strig : „Richard, e timpul !"

— Bella mea scumpă, spune-mi unde locuieşte tatăl tău şi mă duc imediat la el ! Sînt sigur că o să mă primească. N-o să mă refuze... precis... şi-o să te ierte !

— Dacă am să te urmăresc ca o nălucă, tu n-ai să mă uiţi, Richard !

— Bella, lasă-mă să mă duc la tatăl tău, dă-mi voie să mă duc la el chiar mîine. Timpul meu îţi aparţine. E tot ce pot să-ţi ofer ! Ah, Bella, lasă-mă să te salvez !

— Aşa deci ! Îţi place cum arăt despletită ! Ha, ha, ha ! Lasă, lasă, şiretule, n-are rost să mai tăgăduieşti !

Şi, smulgîndu-se brusc de lîngă el, doamna Mount începu din nou să danseze prin cameră, cu părul despletit în vînt, pînă ce se prăbuşi cît era de lungă pe canapea. Richard se simţea ameţit. Vraja îşi făcea efectul.

— Hai să vorbim despre lucruri obişnuite, Dick, strigă ea de pe canapea. Asta-i ultima noastră seară ! Cum, chiar ultima ? Ptiu ! Uite că devin sentimentală ! Apropo, ce mai face domnul Ripson, Pipson, Nipson sau cum Dumnezeu îl mai cheamă ? Ei, ştiu că-n felul ăsta nu-i fac un compliment, dar ce vrei, am uitat cum îl cheamă ! Ascultă, Richard, de ce ţi-ai ales astfel de prieteni ? Tipul nu-i un gentleman. Nu, n-are-a face, pentru mine e prea

insignifiant ! Da' de ce stai tu retras acolo ? Vino-ncoace, ai destul loc să te simţi bine. Hai, Dick, spune ceva !

În clipa aceasta, Richard se gîndea la ochii ei negri. Ca la comandă, privirile doamnei Mount aruncau sclipiri trufaşe pentru ca apoi să irumpă din ei o lumină languroasă şi dulce. Din pricina emoţiei, obrajii îi deveniseră roşii ca para focului. Alături una de alta se aflau două fiinţe — un tînăr şi-o vrăjitoare. Un erou şi o femeie fermecătoare ca o nălucire de vis. Pe chipul ei de culoarea trandafirului ardeau doi ochi negri ce-l priveau pătimaş.

— Richard, nu mă părăsi încă ! Mai stai, te rog, puţin !

Dar lui nici prin gînd nu-i trecuse să plece.

— Asta-i ultima noastră seară, Richard ! Pe lumea asta cel puţin... Pe lumea cealaltă n-aş vrea să ne mai întîlnim. Ar însemna ca bietul meu Dick să mă viziteze într-un loc tare neprimitor !

La auzul acestor cuvinte, el îi cuprinse mîna.

— Ba da, ba da, precis o să vină ! Dick ţine prea mult la mine ca să mă lase singură pe-acolo. Ştii, lumea spune că-s frumoasă !

— Eşti fermecătoare, Bella !

Complimentul lui o încîntă la culme.

— Ei bine, trebuie să admit că-s frumoasă, n-am încotro. Se zice că Înălţimea Sa, Domnul Infernului, agrează femeile frumoase. Ce vrei, e un gentleman cu gust. Ehei, Richard, tu nu-mi cunoşti încă toate talentele !

— Bella, la tine nimic nu mă mai miră !

— Atunci ascultă şi minunează-te ! Începu să cînte o cavatină plină de însufleţire. Ce părere ai, or să mă-angajeze *prima donna* Înălţimii Sale, nu-i aşa ? E absurd să susţii că în Infern nu se cîntă. Aerul de-acolo este excelent pentru glas. Ştii, nu-i pic de umezeală. Aa, dar nu mi-ai văzut pianul ! De ce nu mi-ai cerut să-ţi cînt pînă acum ? Ştiu şi italieneşte. Am avut un maestru care se îndrăgostise de mine. L-am iertat... Ce era să fac, taburetul era de vină ! Ştii, cînd se aşază pe scaunul din faţa pianului, bărbaţii îşi pierd capul de tot, săracii !

Se duse la pian, atinse clapele şi începu să cînte :

Inima, inima mea
Mi-e teamă că s-o frînge...

De ce ?... Căci are disperarea-n sînge ! Ei uite, alt motiv nu găseam ! Şi-apoi nu pot să sufăr cîntecele sentimentale. N-am să cînt melodia asta. Tra-la-la, tra-la-la, trilu-li... Ce ridicole mai erau femeile alea cînd ne-ntorceam de la Richmond. Auzi :

O, dulci poveşti de altă dată,
Ce farmec blînd îţi dăruiau,
O sfinte flori, o ceruri, stele,
Ce mîndru-ţi chip ţi-l răsfăţau !

Ah, amintiri, frumoase vise,
La ce bun le-aş mai răscoli ?
Şopteşte sufletu-mi, sărmanul :
Mai crezi că ea te va iubi ?

Cîntecul ăsta nu-mi prea place. Tra-la-la, tra-la-la... *accanto al fuoco !* Ei, dar n-am de gînd să fac pe grozava şi să-mi pierd glasul. Dă-l încolo de cîntec ! Mai bine ascultă-l pe-ăsta :

De n-ai fi fost tu, de n-ai fi fost,
Eram o veselă soţie
Şi pruncu-n braţe mi-l purtam,
De el ruşine făr' să-mi fie...

Pe vremea cînd eram o copiliţă, fredonam toată ziua melodia asta, dar vezi tu, dulcele meu Richard, pe-atunci habar n-aveam ce vrea să însemne povestea asta. Astfel de versuri nu se cuvin cîntate în compania altor persoane. Bineînţeles, doar sîntem oameni sobri... chiar şi noi, dragă !

De-aş avea un bărbăţel,
Ca pe-un amant l-aş răsfăţa,
Căci altfel tînărul meu domn,
Distracţii sute-şi va afla !

Căci aşa-s gentlemenii tineri, aşa sînt, ce să-i faci, aşa-s gentlemenii tineri, aşa sînt, ce să-i faci !

După acest cîntecel frivol, doamna Mount atacă o baladă spaniolă. Glasul ei răsuna molcom şi dulce. Graţie stării de spirit în care se afla acum, imaginaţia lui Richard

se înflăcărase de-a binelea. Un simplu vers, o simplă melodie erau de ajuns pentru ca în fața lui să prindă viață o întreagă lume. „O doamnă tristă, părăsită", glăsuia balada... Și iată, doamna cu pricina îi apărea înaintea ochilor aievea ! Glasuri de corn răsunau catifelate. Îl îmbiau cu parfumuri îmbătătoare florile nopții. Pe cîmpiile pustii luceau intens puzderii de stele. Iar la fereastră, cu inima copleșită de tristețe, doamna abandonată își cînta aleanul.

Știu oare eroii ce mult datorează ei șampaniei ?

Pașii doamnei se îndreptau acum spre Veneția. Dintr-un salt, Richard o ajunse din urmă. Dar aici, doamna se simțea nefericită. Richard era pregătit și pentru asta. Ce minunat să fii în preajma ei ! Să te strecori ca o fantomă de-a lungul canalelor agonizante, pe lîngă casele învăluite în ceața sumbră a legendei, să cuprinzi cu privirea palate fremătînd de viață în mijlocul tăcerii de mormînt ce le-nconjoară, să vezi bătrîne turnuri maiestuoase, poduri arcuite ce-și au fiecare povestea lor, piețe enorme, cheiuri lucitoare și tot așa, să te-avînți mai departe, mai departe spre infinitul de argint ce se leagănă pe valuri !

Cine era oare de vină — șampania, muzica sau poezia ? Probabil șampania și muzica, deși, la drept vorbind, vrăjitoarea era cea care făcea și desfăcea totul. Căci femeile sînt teribil de abile. Nici nu v-ar veni a crede la cîte instrumente pot cînta ele deodată ! Dar cum vrăjitoarea noastră nu era prea iscusită, lui Richard nu i-ar fi fost greu să-i ghicească vicleșugurile. Să nu ne facem însă griji, ea renunțase la gîndul de a-l cuceri cu orice chip. Și totuși tînărul acesta îi plăcea. Îi plăcea mai mult ca orice ființă de pe lume. Îi dorea din tot sufletul numai bine. Acum, amorul propriu îi fusese satisfăcut. Și totuși, cît de chipeș și frumos era tînărul de care trebuia să se despartă în curînd ! Într-un fel ar fi vrut să scape de sentimentul ce-l nutrea față de el. Era ca și cum ar fi dorit să prindă un fluture frumos fără a-i spulbera puful colorat al aripilor. Să-l țină în palmă cu gingășie, să-i studieze îndelung splendoarea mirifică a făpturii nevinovate, dar să nu-i facă nici un rău. Și totuși să tresalte de fericire la gîndul că vietatea îi aparține și o poate zdrobi cînd poftește.

Richard știa prea bine cine era această lady. La Veneția sau pe ulițele Sevillei, stigmatul ei era același. În timp ce

plutea ușoară pe drumurile scăldate în argintul clarului de lună, frumusețea ei nu strălucea grație razelor ce pogorau din ceruri. Pretutindeni o însoțea același păcat, dar gîndul de a o mîntui îl făcea pe Richard să fie mai îngăduitor față de ea și; atunci, își simțea tot sufletul copleșit de o adîncă tristețe.

Tăcerea din jur și foșnetul ușor al rochiei îl treziră din visare. Cu mișcări unduioase de val, ea se îndrepta spre sofa. Într-o clipă fu la picioarele lui.

— M-am purtat fără măsură în seara asta, dar am făcut-o într-adins, Richard ! Știam că prietenul meu cel mai bun mă părăsește și simțeam nevoia să fiu fericită...

Ochii strălucitori ai vrăjitoarei își făceau din nou jocul.

— N-ai să mă uiți, nu-i așa ? Iar eu am să încerc... mă voi strădui să...

Buzele începură să-i tremure. „Cît de chipeș și frumos este..." gîndea în sinea ei doamna Mount.

— Dacă m-aș putea schimba... dacă totuși... Ah, Richard, ce încolțită mă simt din toate părțile, parcă aș fi prinsă într-o cursă !

Cînd auzi aceste cuvinte și-i privi chipul frumos și palid, Richard își simți sufletul zguduit de o durere cumplită. Nu era vorba de un sentiment sublim de melancolie ci de o gelozie violentă ce-i devora inima ca o flacără. Își înclină capul spre chipul ei palid cu ochi rugători. Ochii aceștia îl atrăgeau din ce în ce mai tare.

— Nu, Bella, nu vorbi așa ! Promite-mi, jură-mi...

— Sînt pierdută, Richard, pierdută pentru vecie ! Te implor, renunță la mine !

— Niciodată, strigă el și cuprinzînd-o strîns în brațe o sărută cu pasiune pe buze.

Atunci ea se lipi de el și, respirînd greu, cu ochii plini de lacrimi, își lăsă capul pe umărul lui cu un soi de timiditate feciorelnică. De data aceasta, nu mai interpreta un rol, nu se mai prefăcea. Era cît se poate de sinceră.

Nu s-au murmurat cuvinte de dragoste !

Spuneți-mi, vă rog, mai cunoașteți cumva vreun erou care a fost sedus în felul acesta ?

CAPITOLUL XXXIX

Păsărica, şoimul şi bobiţa salvatoare [1]

În acel anotimp al anului cînd frumoasa insulă din sud-vestul ţării nu mai prezintă nici o atracţie decît poate pentru ermiţii şi invalizii înamoraţi de vînturi şi ploi, lordul Mountfalcon, nobil viguros şi plin de fală, se mai afla încă pe acele meleaguri spre marea decepţie a prietenilor şi paraziţilor săi.

„Mount iar a pus ochii pe cineva..." şuşoteau ei. După care adăugau imediat : „La dracu cu femeile ! Nu vor deloc să-l lase-n pace ! Să tot profiţi aşa la nesfîrşit de un personaj inflamabil ca el, păi asta-i, pur şi simplu, neruşinare !

Pentru toţi era limpede că unul din pairii Regatului fusese rănit pentru a cincizecea oară de săgeţile lui Cupidon. Ceea ce însă nu înţelegea nimeni, oricît de elocvente ar fi fost injuriile şi blasfemiile lordului, era faptul că de data aceasta situaţia se prezenta altfel decît în trecut. Sudălmi rostise el destule şi cu alte ocazii. Căci Mount era un om cu o viaţă interioară foarte bogată, dar se exprima cam greoi : extrem de comunicativ, dar teribil de confuz cînd încerca să vorbească. Pînă nu de mult, sudălmile rostite de el pe şleau îi exprimaseră cît se poate de limpede nobilele simţiri. Acum însă, blasfemiile nu-i mai slujeau la nimic şi într-asta lordul vedea un semn divin că situaţia se schimbase.

Era aşadar impresionant să priveşti colosul acesta uman ce se crispa de durere, prins în ghearele unei suferinţe inexplicabile, pe care nu reuşea în nici un chip s-o exprime. La început, Mount şi-a găsit refugiul într-un dispreţ profund faţă de femei. Cupidon îl urmărea însă din umbră. Îl lăsă să-şi verse bine tot veninul, dar făcu în aşa fel încît, pînă la urmă, chipul frumos ce i se întipărise în minte să-i revină mereu înaintea ochilor, strălucind parcă şi mai tare. Balena fusese prinsă şi acum era trasă la suprafaţă. Se mai zvîrcoli de cîteva ori, după care ceda cît era de lungă. Excelenţa sa lordul Mountfalcon era îndrăgostit pînă peste urechi de tînăra soţie a lui Richard şi, ca dovadă a acestui fapt, îşi petrecea mai tot timpul în preajma ei. Dar existau şi alte dovezi în această privinţă, numai că Lucy nu era în

[1] Joc de cuvinte — în engleză, *„falcon"* înseamnă şoim (lordul Mountfalcon) iar *„berry"* înseamnă bobiţă (doamna Berry).

stare să le vadă. Am putea adăuga, astfel devotamentul sincer ce-l nutrea față de ea, iar cînd se afla în preajma fetei, lordul nu se preocupa decît de bunăstarea ei. Faptul că, de față cu Lucy, Mountfalcon era calm și stăpînit pe cînd, departe de ea, își simțea trupul cuprins de vîrtejul dorințelor, era un miracol care punea la încercări serioase mintea acestui nobil greoi.

Maestrul Peter, care se cam plictisise tot alergînd de colo pînă colo, îl îndemna întruna să treacă neîntîrziat la fapte. Lordul Mountfalcon era însă mai înțelept sau poate doar un pic mai scrupulos decît parazitul său. O întîlnea pe Lucy aproape în fiecare seară iar aceasta, lipsită de experiență cum era, nu vedea nici un pericol în vizitele lui. În fond, Richard o lăsase în grija lordului și-a lui lady Judith. Distinsa doamnă plecase la Londra, iar lordul rămăsese mai departe pe insulă. Deci n-avea nici un motiv să se teamă. Dacă gîndise vreun moment în felul acesta, acum Lucy era de altă părere. Probabil că în sinea ei se simțea flatată. Ca toți fiii mai vîrstnici din familiile aristocratice, lordul Mountfalcon beneficiase de o educație aleasă. Ca atare, era un om de la care alții aveau ce să învețe. Era un lord ! Pe deasupra, îi mărturisise că este un om stricat, stricat chiar pînă în măduva oaselor, și că ea l-ar putea aduce pe drumul cel bun. Or, întocmai ca eroul, eroina dorește să facă și ea o faptă bună. Este știut că nimic nu este mai ademenitor pentru o femeie ca gîndul că ar putea readuce un bărbat pe drumul cel bun. Femeile țin la acest lucru ca la un vechi porțelan de preț ! Apoi, lordul Mountfalcon nu cunoștea trucurile libertinilor. Aurul, rangul și personalitatea sa îl scutiseră de suspinele zadarnice. Maestrul Peter îi stătea oricînd la dispoziție gata să îndeplinească el josniciile de rigoare. Dacă fata ar fi avut de-a face cu un rafinat, instinctul ei pur i-ar fi dat imediat un semnal de alarmă. În situația ei de martiră, însă găsea că este plăcut să aibă un prieten pe care se putea bizui și căruia, la rîndul ei, i-ar fi putut fi și ea de folos. Apoi, fiind modestă din fire, Lucy nu punea mare preț pe titlul de lord. Dar să nu uităm, era totuși femeie ! „Va să zică există un nobil de vază care mă prețuiește și nu se simte jignit în compania mea", își șoptea, în sinea ei, fata, încercînd să se consoleze, ori de cîte ori se gîndea la familia mîndră în care intrase.

Ploile și gerurile lui ianuarie își disputau pe rînd pămîntul, cînd maestrul Peter se înfățișă înaintea Soarelui

pungii sale, aducînd veşti bune. Dar n-apucă să scoată nici măcar o vorbă despre marea slăbiciune a Excelenţei Sale, că lordul începu să se zbată ca un balaur cuprins de turbare. Ţipa întruna că-şi întîlnise îngerul salvator şi se jura, cum se pricepea mai bine, că n-o să-i facă fetei nici cel mai mic rău. Pentru ca în clipa următoare să se răzgîndească şi, îndîrjit la culme, să se jure că Lucy va fi a lui cu orice chip. „Pisică blestemată ce eşti !" se grăbea el să adauge. Trebuie să recunoaştem : înjurăturile din repertoriul Excelenţei sale nu erau dintre cele mai alese. Şi apoi o lua iar de la început, mîrîind şi înjurînd de mama focului.

— „Pe cinstea mea, Brayder, bat pasul pe loc ca un caraghios. Muieruşca asta face ce vrea cu mine. Mîine m-aş însura cu ea ! Ce mai vrei, sîntem zilnic împreună şi ea ce crezi că găseşte de cuviinţă să discute cu mine ? Istorie ! Auzi, istorie ! Păi, să nu-nnebuneşti, spune şi tu ? Stau aşa spăşit şi-i turui vrute şi nevrute ca un profesoraş pedant şi, oricît s-ar părea de ciudat, parcă mă simt în al nouălea cer în vremea asta ! Da' cum plec de la ea, află c-aş fi în stare să strîng de gît pe cineva ! Apropo, ce mai e nou pe la Londra ?

— Mai nimic, răspunse Brayder cu subînţeles.

— Cînd se-ntoarce junele... soţul fetei, vreau să zic ?

— Dragă Mount, aş dori să cred că, graţie nouă, tînărul s-a statornicit pe viaţă.

— Cum adică ?

În loc de răspuns, Brayder începu să fredoneze distrat o arietă, dar se opri imediat.

— Ei bine, tînărul se străduieşte din răsputeri să intre în pielea lui Don Juan, asta-i tot, murmură el.

— Pe toţi dracii, vrei să spui că a pus Bella gheara pe el ? întrebă Mount, arzînd de curiozitate.

Brayder îi întinse o scrisoare. Epistola fusese expediată din Sussex, purta semnătura lui Richard şi suna după cum urmează :

Frumoasa mea Diavoliţă,

Dat fiind că sîntem amîndoi nişte drăcuşori împieliţaţi şi ne-am descoperit unul pe altul, vino la mine urgent. Altfel, plec grabnic într-un anume loc !

Vino şi steaua strălucitoare a infernului să-ţi călăuzească paşii ! Am fugit de tine şi iată, acum eu sînt acela care te chem la mine ! M-ai învăţat cum iubesc diavolii şi fără tine

nu mai pot trăi. Decum primești aceste rînduri, nu mai zăbovi nici o clipă, vino imediat !"

Mount întoarse scrisoarea pe toate fețele în speranța că mai rămăsese ceva necitit. „O epistolă de amor !" exclamă el și se ridică de pe fotoliu. Apoi începu să măsoare camera cu pași mari și în tot acest timp mîrîia printre dinți : „Cîine infam ce ești, în ce hal te porți cu soția ta !"

— Încurcată situație... comentă Brayder.

— Cum ai pus mîna pe scrisoare ?

— Am pătruns în budoarul Bellei și, pe cînd o așteptam, așa ca din întîmplare, m-am uitat sub pernița ei de ace. Doar îi cunoști obiceiul.

— Pe toți zeii, cred că femeia asta o face într-adins ! Mulțumesc lui Dumnezeu, eu unul am și uitat de cînd nu i-am mai scris o scrisoare. Dar ia spune-mi, Bella a plecat ?

— Ți-ai găsit ! Nu e ea omul să facă una ca asta ! Dar ce mi se pare mai curios e că n-a vrut să primească banii. Așa ceva nu s-a mai întîmplat ! A rupt, plină de distincție, cecul sub ochii mei și mi-a oferit bucățelele de hîrtie, rostind cîteva perle lingvistice învățate la academia ta. Îți mărturisesc că-mi place nespus cînd aud o femeie înjurînd. Îi dă un aer aparte și parcă o face mai frumoasă !

În sfîrșit, dornic să afle în ce măsură i-ar putea fi de folos o asemenea scrisoare, lordul Mountfalcon și-a consultat parazitul. Au căzut amîndoi de acord că purtarea lui Richard față de soția lui era de-a dreptul infamă și că ticălosul nu merita cruțat cu nici un chip.

— Și totuși, insistă Excelența Sa, nu s-ar cuveni să-i arătăm fetei scrisoarea. Mai întîi, o să susțină sus și tare că e vorba de-o măsluire, după care o să se agațe cu și mai mult foc de gîtul lui ! Le cunosc eu pe tîrfele astea !

— Legea contrariilor, cum s-ar zice, comentă Brayder indiferent. Pînă n-o vedea negru pe alb, cu ochii ei, n-o să creadă că-i vorba de un caz de trahison ! Ia aminte, Mount, asta-i marea ta șansă ! Te bagi imediat pe fir, *sir*, o consolezi, îi dai satisfacție și gata — împuști doi iepuri dintr-o lovitură !

— Brayder, ești un măgar, îl puse la punct nobilul. Ești escrocul cel mai diabolic pe care l-am cunoscut vreodată ! Vorbești de fetișoara asta de parcă femeile ar fi toate o apă și-un pămînt ! Să fiu sincer, nu văd ce-aș avea de cîștigat

de pe urma acestei scrisori, un lucru e însă limpede, bărbatul fetei e o brută !

— Mount dragă, ce-ai zice să mă lași pe mine s-aranjez lucrurile ?

— Mai bine să mă trăsnească cerul decît să fac una ca asta, murmură lordul.

— Fie, dar ai să vezi ce-o să iasă pînă la urmă. Așa moale și blînd cum ești, ai să te faci de rîs !

— Brayder, pentru numele lui Dumnezeu, înțelege că nu mai e nimic de făcut. Dacă îmi pun mintea s-o răpesc și, să știi că în fiecare zi mă bate gîndul ăsta, ei bine, ce-am realizat atunci ? O să se uite lung în ochii mei, eu o să mă fîstîcesc căci nu-i suport privirea și uite-așa rămîn ca un caraghios ! O să fie mai rău decît e-acum ! Mount oftă copleșit de tristețe. Ce părere ai, nu-i de-ajuns că mă vezi cum spumeg ? Fata este...

Lordul se opri o clipă, murmură ceva în șoaptă, după care se făcu roșu ca racul la față.

— Mda, replică Brayder și, strîmbînd din nas, își scărpină bărbia cu mînerul bastonului. Ai dreptate, n-ar fi prea plăcut. Rolul ăsta nu te prinde. N-ai diploma necesară așa că s-o lăsăm baltă !

— Cum, va să zică, în situația asta să n-o mai iubesc ? izbucni lordul spumegînd de furie. Cerul mi-e martor, sînt gata să stau la căpătîiul ei zi și noapte, să-i citesc săptămîni în șir din blestematele... alea de cărți de istorie, dacă asta-i face plăcere !

— Pe cinstea mea, Mount, dacă continui așa, ai să ajungi moașă diplomată, dragă !

De data aceasta, nobilul înghiți ironia fără să scoată o vorbă.

— Ce părere au cei de la Londra de toată povestea asta ? se interesă el din nou.

— Își pun cu toții aceeași întrebare, îl lămuri Brayder Care-i situația fetei ? E fecioară, soție sau a intrat deja în rîndul văduvelor ?

— În seara asta mă duc la ea ! o luă iar de la început Mountfalcon. Și, judecînd după expresia feței lui, s-ar fi zis că meditase adînc înainte de a ajunge la această hotărîre Mă duc la ea negreșit ! O să afle, mititica, în ce chinuri infernale mă zbat din cauza ei !

— Cum chiar ai impresia că ea nu știe nimic ?

— Habar n-are ! Ea nu vede în mine decît un prieten, un simplu prieten, atîta tot ! Şi-i voi rămîne prieten, jur pe ce-am mai scump ! Îi voi fi prieten sincer şi nimic altceva.

— Aşa, aşa, murmură maestrul Peter. Pe-aici doamnelor, poftiţi, vă rog, la Cavalerul Verde.

— Ascultă, Brayder, vrei cu tot dinadinsul să te-azvîrl pe fereastră ?

— O dată mi-a fost de-ajuns, Mount ! Salvatorul o fi el puternic, dar ce mă fac dacă nu mai ştiu să aterizez în picioare ? Ei, uite, m-ai convins — Lucy e fiinţa cea mai inocentă de pe lume, iar tu eşti prietenul ei cel mai dezinteresat !

— În seara-asta mă duc la ea negreşit, o ţinea întruna Mountfalcon. O să-şi dea ea seama cît sufăr, văzînd-o în situaţia asta ! Nu mai pot, nu pot să mai suport, Peter ! Să înşeli o fată ca Lucy e pur şi simplu o infamie ! Aş prefera mai degrabă să-mi arunce blesteme şi să mă suduie decît să se uite aşa la mine. Biata de ea, e încă o copilă ! Nici nu ştii ce sensibilă e fetişoara asta !

— Dar tu ştii, Mount ? îl iscodi vicleanul său interlocutor.

— Brayder, sînt convins că există şi îngeri printre femei, suspină Mount, dar nu mai avu îndrăzneala să-şi privească parazitul în ochi.

Lordul Mount era considerat un individ corupt pînă în măduva oaselor, despre parazitul său, însă, lumea spunea că n-ar fi decît un desfrînat plin de spirit. Şi mulţi erau oamenii cu frica lui Dumnezeu care credeau că pe maestrul Peter l-ar fi putut aduce mai lesne pe drumul cel bun.

În seara aceea, Lucy l-a primit pe nobilul ei prieten la lumina focului din vatră. S-a aşezat în colţul cel mai întunecat al camerei şi a rămas acolo, învăluită în umbră. La un moment dat, s-a oferit să aprindă lumînările. Mountfalcon a rugat-o însă să nu se obosească.

— Prefer să rămînem aşa, continuă el, cu un aer solemn. Am ceva să-ţi spun !

— Mie ? ! răspunse imediat Lucy.

Lordul era conştient că ar vrea să-i spună o mulţime de lucruri, dar ce anume şi cum avea să vorbească nu ştia prea bine.

— Îţi ascunzi admirabil sentimentele, începu el, dar ceva îmi spune că te simţi tare singură aici. Aş zice că eşti chiar... nefericită.

— Fără bunătatea dumneavoastră, *sir*, m-aș simți, într-adevăr, singură. Dar nefericită nu sînt, răspunse Lucy.

Întunericul îi ascundea fața și lordul n-avea cum să ghicească ce se petrece în sufletul ei.

— Spuneți-mi, doamnă Feverel, cu ce v-ar putea fi de folos un om care vă este prieten sincer ?

— După cîte știu eu, cu nimic, răspunse Lucy. Dealtfel, cine ne-ar putea ajuta să ne ispășim păcatele ?

— Bine, bine, dar avînd în vedere că grație dumneavoastră m-am lepădat de multe păcate, aș vrea să încerc într-un fel să-mi plătesc datoriile.

— O, domnule, exclamă Lucy încîntată. Ce minunat pentru o femeie să știe că a smuls colții șarpelui !

— Credeți-mă, vorbesc cît se poate de sincer ! Ce interes aș avea să vă mint ? Dumneavoastră sînteți altfel decît celelalte femei, lingușelile nu vă impresionează !

— O, vă implor, nu spuneți asta, protestă Lucy.

— Judecînd după propria mea experiență, s-ar zice că nu greșesc !

— Bine, dar dumneavoastră ați întîlnit o mulțime de femei... ușoare...

— Așa e ! Iar acum cînd am avut, în fine, șansa să întîlnesc o femeie cinstită, ei bine, acum sînt nefericit !

— Nefericit ? !

— Întocmai și aș avea încă multe să vă spun...

Dar Excelența Sa rămase mut. Nu mai scoase nici o vorbă și se cufundă într-o tăcere impresionantă.

„Ce ciudați sînt bărbații ! gîndi în sinea ei Lucy. Lordul Mount are un secret și din pricina asta se simte nefericit !"

Dacă Mount intenționa cu adevărat să-i mărturisească ceva, trebuie spus că Tom Bakewell i-a zădărnicit planurile. Și-a făcut, ca de obicei, apariția în cameră, căci de fiecare dată cînd venea lordul în vizită găsea imediat un pretext ca să nu-i lase singuri. După ce plecă Tom, Lucy începu să zîmbească și spuse :

— Știți, mă jenez de fiecare dată cînd vreau să vă cer să-mi citiți din cartea aceea !

Mount se uită lung la ea.

— Să-ți citesc ? ! A, da ! Cum să nu ! Și amintindu-și pe loc de obligațiile sale nocturne, adăugă : Cu cea mai mare plăcere, unde rămăsesem ?

— La capitolul despre viața împăratului Iulian. Să știți, de fiecare dată cînd vă rog să-mi citiți mă simt tare jenată. Dar pentru mine, lecturile acestea reprezintă ceva cu totul nou. Simt că mă cufund într-o lume necunoscută — împărați, armate, comandanți și fapte fără număr ce s-au petrecut aievea pe pămîntul pe care călcăm noi acum ! Parcă mă simt alt om ! Dumneavoastră poate v-ați plictisit... mă gîndeam să nu vă mai sîcîi cu atîta istorie.

— Nici vorbă, doamnă Feverel ! Sînt încîntat să știu că vă face plăcere. Pe cinstea mea, aș fi în stare să vă citesc pînă-mi piere glasul, numai să ascult comentariile dumneavoastră !

— Rîdeți de mine !

— Arăt eu ca un om ce rîde de dumneavoastră ?

Lordul Mount avea niște ochi mari și frumoși. Era suficient să-și lase pleoapele în jos și chipul său căpăta dintr-odată o expresie meditativă.

— Nu, nu, vă mulțumesc, sînteți foarte îngăduitor cu mine.

Lordul o luă de la început, susținînd sus și tare că pentru el este o adevărată cinste să-i citească. Lecturile acestea nu erau însă întîmplătoare. Lucy îl punea să citească în interesul ei, în interesul lui și mai ales spre binele unei anumite persoane. Cînd îl vedea cu cartea în mînă, avea impresia că lordul își justifică într-un fel prezența alături de ea și, în ciuda faptului că n-avea nici un fel de suspiciuni în legătură cu intențiile sale, se simțea parcă mai ușurată. Așa că se sculă, îi aduse volumul și, deschizîndu-l la capitolul dorit, i-l așeză în față. Era atentă să vadă cînd are de gînd să înceapă, ca să sune după lumînări.

În seara aceea, lordul Mount nu reușea să-și joace farsa. Copilul nevinovat și lipsit de protecție din fața lui, ființa aceasta amenințată de dureri și tristețe, îi umplea sufletul de milă. Cuvintele pe care ar fi vrut să le rostească îi înghețară pe buze ! Renunță la orice aluzii. Rămăsese mut și nu știa ce să facă.

— Ce nu-mi place la acest personaj este faptul că și-a schimbat religia, spuse Lucy, dusă pe gînduri. Altfel ar fi fost un erou exemplar și l-aș fi iubit din toată inima.

— L-ai fi iubit din toată inima ? Pe cine doamnă Feverel ? întrebă lordul Mount.

— Pe împăratul Iulian !

— O, pe împăratul Iulian ! Da, într-adevăr, Iulian a fost un apostat, dar el nu și-a renegat credința pentru o femeie, a ales această cale din proprie convingere.

— Pentru o femeie ? ! izbucni Lucy. Dar ce bărbat ar fi în stare să-și renege credința pentru o femeie ?

— Eu, de pildă !

— Dumneavoastră, *sir* ?

— Da, eu ! Chiar mîine aș fi în stare să trec la catolicism.

— Cuvintele dumneavoastră mă întristează profund.

— Atunci permiteți-mi să le retrag.

Lucy se simțea cuprinsă de un tremur ușor. Puse mîna pe clopoțel cu gîndul să sune după lumînări.

— Dumneavoastră ați dezaproba un convertit ? întrebă nobilul.

— Bineînțeles, bineînțeles ! În ruptul capului n-aș putea iubi un om care și-a vîndut conștiința !

— Dar în afară de trupul și inima sa, ce-ar mai putea oferi oare un bărbat ?

Lucy strînse clopoțelul cu putere. Faptul că se afla într-o cameră slab luminată, cu un bărbat lipsit de scrupule nu-i plăcea defel. Pînă acum, lordul Mount nu-i vorbise niciodată în felul ăsta. Parcă i se dezlegase limba. Fornăiala plină de importanță și gesturile aristocratice cu care încercase altă dată să-și ascundă stîngăciile deveniseră acum de prisos. În timp ce suna clopoțelul, ușa se deschise brusc și Tom Bakewell își făcu apariția. În aceeași clipă în poartă răsunară două bătăi puternice. Lucy era descumpănită. Nu știa ce să mai facă.

— Tom, la ora asta nu cred să mai fie poșta, murmură ea, schimbîndu-se la față. Alergă, te rog, și vezi cine e.

— Nici vorbă de poștă, doamnă ! răspunse Tom și alergă supus să-i îndeplinească porunca.

— Așteptați o scrisoare, doamnă Feverel ? întrebă Mount.

— O, nu... ba da, cum să nu, aștept cu nerăbdare să primesc vești !

Cu urechile ciulite, Lucy deslușì o voce ce i se părea cunoscută.

— A venit să mă vadă bătrînica mea scumpă ! exclamă ea, tresărind înviorată. În aceeași clipă, Tom deschise larg ușa și făcu loc unui personaj rotofei, îmbrăcat din cap pînă-n picioare în satin negru.

— Doamna Berry ! ! ! exclamă Lucy, alergînd spre ea s-o sărute.

— Eu sînt, scumpa mea, strigă la rîndul ei doamna Berry roşie toată la faţă şi respirînd din greu din pricina oboselii. Eu în persoană, fetiţo ! Ce să-i faci, aşa mi-i firea ! Cum era să-l las pe Scaraoţchi să-şi facă mendrele ? Şi-apoi crezi c-am uitat cît amar de lacrimi ai vărsat la nuntă ? Să ştii, fetiţo, ăsta nu-i semn bun ! Of, of, cerul să vă binecuvînteze ! Da' uite-l colea şi pe el !

Cum dădu cu ochii de personajul masculin ce stătea ascuns în umbră, doamna Berry se repezi plină de însufleţire într-acolo.

— Mişelule ce eşti, ciripi ea, ameninţîndu-l cu degetul. De-acu' te-am prins şi pînă nu ţi-oi face datoria, nu mai scapi, împielitatule ! Da' pentru mine tot copil ai rămas şi n-are măicuţa inima aia să te vadă făr' să-ţi dea şi ţie o sărutare ! adăugă ea, muindu-se pe loc şi revenind ca de obicei la sentimente mai bune.

Înainte însă ca lordul Mount s-o poată pune la punct, doamna Berry îi şi sărise de gît, frecîndu-se de favoriţii lui bogaţi.

— Aoleo, al cui o mai fi şi părul ăsta ? urlă ea înspăimîntată şi sări în lături ca arsă.

Tom Bakewell o lămuri imediat cum stăteau lucrurile.

— Doamne fereşte, auzi drăcie, am sărutat un bărbat necunoscut !

Lucy era gata să izbucnească în rîs, dar simţindu-se îngrijorată din pricina nefericitei confuzii, se stăpîni şi-l rugă pe nobilul lord să le ierte.

— O, nu face nimic, dimpotrivă, mă simt onorat ! bîigui Excelenţa sa, în timp ce-şi aranja mustăţile. Aş putea şti totuşi cu cine am de-a face ?

— Dînsa este doamna Berry, doica soţului meu, murmură Lucy, luînd-o de mînă şi încercînd s-o liniştească. Lord Mountfalcon, permiteţi-mi, vă rog, să v-o prezint pe scumpa noastră doamna Berry !

Doamna Berry, care nu mai prididea să-şi şteargă sudoarea de pe frunte, găsi de cuviinţă să-şi ceară scuze printr-un şir lung şi graţios de reverenţe. În cele din urmă, Lucy o aşeză într-un fotoliu, iar lordul Mount o întrebă amabil cum călătorise pe mare. Din răspunsul doamnei Berry reieşea că stomacul ei era tot atît de delicat pe cît îi era inima de blîndă. În orice caz, după încheierea acestui recital, doamna Berry se simţi complet refăcută.

— Ei, da' ia spune-mi acum, doamnă Richard, soțul tău unde este ? trecu ea la întrebări, cînd văzu că nu mai are ce povesti.

— Te-ai așteptat să-l găsești aici ? răspunse Lucy cu vocea sugrumată.

— Păi unde în altă parte, sufletelule, că doar la Londra n-a mai fost văzut de aproape două săptămîni !

Lucy amuți.

— N-ați fi de părere să amînăm pentru mîine discuția noastră despre împăratul Iulian ? întrebă lordul Mount, ridicîndu-se în picioare și înclinînd-se ceremonios.

Fără să scoată o vorbă, Lucy îi întinse mîna, plină de recunoștință. Lordul o salută distant, se înclină în fața doamnei Berry în semn de adio, apoi ieși din cameră, însoțit de Tom Bakewell. Decum rămaseră singure, doamna Berry începu să dea din mîini.

— A mai pomenit cineva femeie virtuoasă să i se întîmple una ca asta ? exclamă ea. Zău, dacă nu-mi vine să plîng ! Auzi, s-ajung eu să pup un bărbat necunoscut ! Doamne, doamne, oare ce mă mai așteaptă ? Âștia-s favurizi, mi-am zis eu, de cum i-am atins fața, că doar știu eu bine ce va să zică păr și favurizi ! Și mă-ntrebam în sinea mea — cîn' i-or fi crescut băiețașului favurizii âștia ? Da' în clipa aia mi-am și dat seama ce-am făcut ! Nobilul lord o ținea întruna cu scuze și pardon, iar eu zău, că-mi venea să intru în pămînt de rușine... Că așa-s bărbații âștia ! Toată vremea-ți ies în cale ! Pe un' te-nvîrtești, tot de ei dai !

— Te-ai așteptat să-l găsești aici, repetă Lucy, încercînd s-o potolească.

— la nu mai face pe solemna ! o puse Berry la punct. De soțu' tău vorbești ? Păi unde să-l găsesc în altă parte, dacă nu aici ? Las' că știu eu, trebuie că-i ascuns pe undeva !

— De cincisprezece zile n-am mai primit nici o veste de la soțul meu, șopti Lucy și ochii i se umplură de lacrimi.

— N-ai mai primit nici o veste... de cincisprezece zile ? ? ? repetă Berry ca un ecou.

— Doamnă Berry, scumpa și buna mea doamnă Berry, chiar nu știți nimic despre Richard ? Crede-mă, sufăr de prea multă vreme ! De ce-or fi oare așa de neîndurători cu mine ? Spune-mi, te rog, mi-am făcut eu bărbatul de rîs ? Cîtă vreme îmi scria regulat nu mă plîngeam de nimic. Aș fi putut să trăiesc așa ani de-a rîndul ! Dar să n-am de la

el nici o veste ? E groaznic ! Crede oare că eu sînt ruina lui și se căiește de ce-a făcut ? Vor oare să-l smulgă de lîngă mine ? Îmi doresc ei moartea ? Doamnă Berry, nu mai pot ! În toată vremea asta n-am avut lîngă mine nici un om căruia să-i mărturisesc ce-am pe suflet ! Nu mai pot, doamnă Berry ! Nu pot să-mi mai stăpînesc plînsul !

Auzind cele povestite de Lucy, doamna Berry, care se simțea ea însăși tulburată de cele mai sinistre gînduri, avu impresia că o să i se frîngă inima de durere. Trebuie spus totuși că atunci cînd se afla în compania altor persoane, ființa aceasta minunată nu obișnuia niciodată să se lase copleșită de tristețe. Atîta timp cît necazul părea îndoielnic și nu se întemeia pe dovezi concrete, ea nu-și pierdea defel cumpătul, dimpotrivă.

— Fleacuri și fasoane ! exclamă doamna Berry. M-aș bucura grozav să-l văd că se căiește ! Știe el prea bine că fată mîndră ca soțioara lui nu găsește pe toate drumurile ! Și acum, ia aminte la mine, odorul meu cu ochișorii plini de lacrimi, bagă bine-n cap ce-ți spun ! Bărbatu' ce te vede cu mîndrețea ta de păr în neorînduială și n-aleargă ca un nebun să te strîngă-n brațe, cîn' mai știe pe deasupra că și legea-i de partea lui, apoi află că acela nu-i bărbat ! Și de băiețașu' meu nu se poate spune una ca asta ! Hai, liniștește-te, fetițo ! Pun rămășag că Richard vrea să-ți facă o surpriză ! Și află că și micuța Berry are surpriza ei ! Ian ascultă tu la mine ! Lu' tat-su i-a venit, în fine, mintea la cap și-a plecat la Londra. A-nțeles că dacă inimile voastre s-au unit pentru vecie, apoi e cazu' ca și trupu' vostru să fie unul ! Ei ce zici, strașnică veste, nu-i așa ?

— Vai, suspină Lucy, punîndu-se iarăși pe plîns. Cu asta s-a dus și ultima mea speranță ! Și eu care credeam că Richard a plecat la tatăl său !

Doamna Berry se uită la ea nedumerită.

— Presemne că se află-n drum spre tat-su !

— De cincisprezece zile, doamnă Berry ?

— Ba bine că nu, și de cinșpe săptămîni ! Ce, dînsu'i ca toți oamenii ? Sir Austin Feverel de la Raynham Abbey apare și dispare ca un metior, scumpo ! Ei, da' să lăsăm astea și-ascultă ce-ți spun eu ! Îmi cunosc eu bine omu' și, cum gîndeam că băiețașu' se află-n cuibușoru' lui, iată ce mi-am zis : bar'netu' nu catadicsește el să-i cheme la Londra pentru iertăciune... Ce-ar fi s-alerg să-i aduc eu ? Că uite, tu ai greșit, scumpo, nu trebuia să-ți lași bărbatu' de

lîngă tine, așa proaspăt căsătoriți cum erați ! Dacă vrei să știi — pericol, nebunie și greșeală mai mare ca asta nici că există ! Iar acum ca să fie bine, ascultă-mă și fă întocmai ce-ți spun eu. Nu-mi ieși din vorbă că de, am și eu toanele mele, măcar că sînt așa blîndă la suflet ! Urmează-mi sfatul, copila mea, și dacă azi nu, mîine ți-o surîde iar norocu' !

Sufletul fetei tînjea acum după puțină mîngîiere. Se săturase pînă-ntr-atît de martiriul ce și-l impusese singură, încît era gata să se lase în voia oricui și să-i urmeze sfaturile întocmai.

— Bine, doamnă Berry, dar de ce nu-mi mai scrie nici un rînd ? murmură Lucy.

— De ce, de ce ? Mă-ntrebi și tu întruna ! Da' știe oare cineva ce e-n capu' bărbaților ? De iubit însă te iubește, d'asta poți să fii sigură ! Doamne, cum mai gemea în brațele mele și se frămînta, săracu', că nu poa' să vie la tine ! Și cum se mai jura, mititelu', că se topește de doru' tău ! Uite că iar mă-ntorc la vorba mea. Ai greșit-o, scumpo ! Dacă m-ascultai, tu, din capu' locului și nu mai făceai atîta pe eroina, ehei, alta era acum situația ! Și ajungînd aici, doamna Berry se lansă din nou într-o predică pe teme matrimoniale, insistînd mai ales asupra îndatoririlor tinerilor căsătoriți. Că numai suferința m-a deșteptat și pe mine, dragă ! mărturisi ea. Altfel, rămîneam o proastă ! Ar trebui să-i mulțumesc lui Berry al meu, că dacă nu era el, astăzi n-avea cine să-ți deschidă și ție mintea !

Lucy își șterse lacrimile de pe obrajii îmbujorați și, ridicîndu-și privirile, se uită plină de afecțiune în ochii blînzi ai acestei femei cu inimă de aur. Își șoptiră una alteia cuvinte dulci de mîngîiere. Și în timp ce se uita așa la doamna Berry, Lucy simți cum se face roșie la față. S-ar fi zis că vrea să-i mărturisească un secret, să-i destăinuie un lucru straniu și dulce, dar că totuși nu e-n stare să vorbească.

— Și uite-așa, trei bărbați am sărutat în viață, o luă iar de la început doamna Berry, mult prea preocupată de extraordinara ei aventură ca să mai poată observa ce se petrece în sufletul tinerei soții. Trei bărbați, cum spuneam, dragă, dintre care unu' nobil ! Ptii și ce favurizi avea, mai dihai ca Berry-al meu ! Oare ce-o fi gîndit el în clipa aia ? O fi zis că m-am bucurat; mai știi ? C-așa-s toți bărbații, încrezuți la culme: n-are-a face dacă-s lorzi sau oameni de rînd ! Păi de unde vreai să știu cu cine am de-a face ? Nu

era firesc să-mi închipui că-n fotoliul ăla stă bărbatu' tău ? Întuneric era, numai voi doi eraţi în cameră, nu ? Doamna Berry se încruntă dintr-odată. Cum adică, bărbatu' tău plecat şi tu singură-n cameră, pe întuneric cu lordu' ?

— Lordul Mountfalcon este singurul prieten pe care-l am aici, spuse Lucy. E un om foarte bun. Vine la mine aproape în fiecare seară.

— Lordul Mountfalcon, va să zică aşa-l cheamă ! exclamă doamna Berry cu severitate. Păţania m-a tulburat într-atît că n-am mai luat seama la nimic. Şi va să zică, soţu' tău plecat şi el vine aici în fiece seară ! Doamne fereşte, lucrurile se încurcă de-a binelea... Şi, mă rog, pentru ce vine el aici în fiece seară ? Ce faceţi voi doi, pe întuneric, în puterea nopţii ? Spune sincer, nu umbla cu ocolişuri !

— Vai, doamnă Berry, te rog, nu vorbi în felul acesta... Nu-mi face deloc plăcere, spuse Lucy, bozumflîndu-se.

— De ce vine seară de seară la tine, eu asta te-ntreb?

— Fiindcă este un om bun, doamnă Berry ! Fiindcă vede cît sînt de singură şi vrea să mă distreze ! Îmi povesteşte lucruri de care eu habar n-am şi...

— Şi presemne vrea să te-nveţe cîte ceva din arta lui, o întrerupse doamna Berry, zbîrlindu-se la ea.

— Eşti o bătrînică rea, suspicioasă şi lipsită de suflet, asta eşti ! protestă Lucy.

— Iar tu eşti o păsărică proastă şi credulă, îi întoarse vorba doamna Berry. Spune-mi mai bine ce faceţi voi împreună, ce motiv găseşte el de vine la tine în fiece seară ?

— Ei, fie, am să-ţi satisfac curiozitatea ! De cîte ori vine îmi citeşte dintr-o carte de istorie, îmi vorbeşte despre bătălii şi discutăm împreună despre marii oameni din trecut ! Şi să ştii, doamnă Berry, lordul spune că nu-s proastă !

— Oho, ho, te-a prins bine-n laţ, păsărico ! Auzi, stă pe-ntuneric cu o tînără soţie şi-i citeşte istorie ! Nostimă istorie, n-am ce zice ! Află, scumpa mea, că după nume io-l cunosc pe omu' ăsta ! Un al doilea crai ca lordu' Mountfalcon nici că există ! Cu el nici o femeie nu e-n siguranţă!

— Doamnă Berry, dar cu mine a fost cît se poate de sincer. N-a susţinut nici o clipă că ar fi un sfînt !

— Tertipuri de-ale lui, bineînţeles ! exclamă cumătra atotştiutoare. Şi aşa zi — staţi pe-ntuneric şi citiţi amîndoi istorie ?

— În seara asta nu mă simţeam prea bine şi de-aceea n-am vrut să-mi vadă faţa. Dar priveşte ! Cartea era pregătită. Decum venea camerista cu lumînările, lordul ar fi şi început să citească. Şi acum, lasă-mă să te sărut, bătrînica mea scumpă ! Îţi mulţumesc c-ai venit să mă vezi ! Hai să nu mai vorbim despre asta !

— Bine, fie cum poftești, spuse doamna Berry, muindu-se în faţa acestor dezmierdări. Cine-a mai auzit un nobil de vază să stea pe întuneric cu o tînără soţie şi pe deasupra ea să mai fie şi frumoasă ! Ei, nu, asta nu se poate ! Oricît s-ar crede el de iscusit cu Bessy Berry nu-i merge ! Ei, dar hai să nu mai vorbim despre asta ! Scumpa mea, tare-aş mai bea o ceaşcă de ceai !

Lucy se ridică să sune clopoţelul, dar doamna Berry care nu se îndura să renunţe la subiectul ei, o luă de la început.

— Lasă-l să vină dacă vrea ! Să se laude că l-am sărutat ! N-are decît ! L-a sărutat o femeie castă şi apoi nici nu mi-am dat seama cum s-au petrecut lucrurile ! Aşa că de ce să se ruşineze ? Unui bărbat nu i se-ntîmplă de două ori în viaţă una ca asta, pe cinstea mea ! spuse doamna Berry şi, dintr-odată, privirile îi căzură asupra mijlocului plinuţ al fetei.

Iar cînd Lucy se întoarse spre ea şi avu posibilitatea să o vadă mai de-aproape, doamna Berry se repezi şi-o cuprinse în braţe cu toată dragostea şi căldura de care este în stare o femeie.

— Dumnezeu să te binecuvînteze, odorul meu, exclamă ea, plină de subînţelesuri. Pe cinstea mea, aşa soţicară vrednică şi iubitoare mai zic şi eu !

— Doamnă Berry, dar ce s-a-ntîmplat ? bîigui Lucy, deschizînd mari nişte ochi nevinovaţi şi albaştri cum nu s-au mai văzut pe lume.

— Ei drăcie, parcă mi-a luat Dumnezeu vederea, mititico ! Apoi numai emoţia trebuie c-a fost de vină ! Altfel ce crezi că puteai să mă duci tu pe mine ?

Doamna Berry se uită la Lucy cu ochi de expert. Fata începu să tremure, se roşi pînă-n vîrful urechilor şi, în cele din urmă, îşi ascunse faţa la pieptul generos ce o luă imediat sub protecţia lui.

— Eşti o dulceaţă, murmură femeia cea blîndă, legănînd-o şi dezmierdînd-o cu duioşie. Eşti un trandafir în-

rouat c-un boboc mititel și scump pe tulpină ! Asta ești ! Da' ia spune, bărbatului i-ai suflat vreo vorbă ? întrebă ea brusc.

Lucy făcu semn din cap că nu, cu sfioasă viclenie.

— Strașnic ! O să fie surpriza și mai mare ! Păi așa-i și trebuie ! Parcă-l văd cum o să i se taie respirația cînd o afla c-o să fie tată ! Da' ia gîndește-te tu bine, chiar nu i-ai suflat nici o vorbă ?

În loc de orice alt răspuns, Lucy îi dădu un sărut și astfel devenea limpede că secretul era deplin.

— Of, of, dulceața mea ! murmură doamna Berry și-o strînse la piept și mai cu foc.

Între ele, urmă apoi o discuție pe șoptite, de la care bărbații ar face mai bine să se retragă la o distanță de cel puțin o milă. Și acum, reîntorși la fața locului, după pauza de rigoare, iat-o din nou pe doamna Berry folosindu-se de degetele de la cele două mîini pentru a face o socoteală. Odată răspunsul aflat, doamna scoase un strigăt și exclamă profetic :

— Apoi cu asta se aranjează totul ! Pruncu' ăsta e un înger coborît din ceruri, mesagerul Domnului, nu alta ! Că să știi, dacă cel de sus nu gîndea că ești demnă de minunea asta, zadarnic te-ai mai fi muncit ! Cîte femei nu tînjesc sărăcuțele, să fie și ele mame ! Iar acum hai să ne bucurăm și să ne veselim, odorul meu, căci nimic nu pecetluiește mai bine o căsătorie ca un copil ! Mie, Berry nu mi-a hărăzit fericirea asta. Și deie domnu' să fie băiat ! Că de s-o vedea bătrînu' bunic și-o mai afla pe deasupra că nepotu-su-i băiat, apoi atunci nu mai ai de ce te teme ! Și să știi de la mine, asta-i adevărata fericire, așa că de bucurie spune să-mi aducă un ceai mai tare. Merită chiar să mă și-mbăt pentru o veste bună ca asta !

Și doamna Berry începu să cînte voioasă. S-a delectat, bineînțeles, cu un ceai mai tare ca de obicei, a mîncat, a băut, s-a distrat și s-a veselit ca de zile mari. Fericirea hărăzită celor curați la suflet era acum a ei.

— Ei, te-ai lămurit de ce mă interesează atît de mult cărțile de istorie, nu-i așa, doamnă Berry ? o întrebă Lucy la un moment dat, făcînd pe naiva.

— Da, cum să nu, se grăbi doamna Berry să-i răspundă. După o faptă de laudă ca asta, tot ce faci tu e sfînt pentru mine, fetițo ! Ce-mi mai pasă mie de lorzi ? În fața copilului își iau toți tălpășița. De-acum citește ce vrei —

și cărți de voiajuri și călătorii și povești de dragoste și întîmplări de război, ce-mi mai pasă ! Te-ai descurcat de minune singură și asta mi-e de-ajuns !

— Nu, tot nu mă-nțelegi, insistă Lucy. Eu citesc numai cărți serioase și nu vorbesc decît despre lucruri alese căci sînt convinsă... de fapt, am auzit eu... oricum, sper că mă-nțelegi ce vreau să spun... !

— Cine-ar fi crezut una ca asta, exclamă doamna Berry, lovindu-și genunchii cu palmele. Auzi, o papistașă și cîtă-nțelepciune zace-n capu 'ei ! Să nu-mi mai zică mie nimeni că cei de altă religie nu-s la fel de buni ca noi ! Acuma-i clar, puico, vrei să-l faci historic, asta e ! Și cînd te gîndești că dezmățatu' ăla de lord îți dădea tîrcoale ca un lup și habar n-avea că-l folosești ca dascăl pentru pruncușorul tău din pîntec ! Ha, ha, ha, să știi că-n vicleníe și tertipuri mai că l-ai întrecut ! Te-nțeleg, mai e vorbă ? Păi uite, am auzit și eu de-o femeie, văduvă de preot săraca. Popa a avut un copilaș prostum și află că femeie asta, înainte de-a naște, nu citea altă carte decît „Mormîntul" lui Blair. Ce să-ți spun, carte tare serioasă și grea a'naibii la citit. Și cînd se făcu băiețelu' de patru anișori, era așa de pios, mititelu', de-ai fi jurat că-i popă ! Nu privea decît în sus și vorbea ca din amvon ! Și doamna Berry se străduí să-l imite cît mai fidel pe micuțul preot. Așa că ce să mai lungim vorba, și-a văzut femeia visu' cu ochii !

Povestea văduvei o amuză grozav pe Lucy. Și au sporovăit așa fericite pînă ce veni și timpul să meargă la culcare. Lucy o rugă pe doamna Berry să doarmă cu ea.

— Bine, suflețelule, dacă nu ți-e silă să dormi cu o femeie, fie cum vrei tu, încuviință ea. Că să știi, după ce m-am luat cu Berry, eu n-acceptam nici în ruptu' capului una ca asta ! Odată măritată, nu se mai cade să dormi cu-o femeie în pat. Da' ce să-i faci, mai apoi, cînd am simțit așternutu' gol, parcă mă lua așa cu fior și n-am mai putut dormi singură. Că de, mă obișnuisem altfel.

Lucy era însă de altă părere. În cele din urmă, se urcară amîndouă în dormitor. Aici, fata deschise niște sertărașe tainice din care începu să dea la iveală hăinuțe, scutece și bonețele, împodobite frumos cu broderii și dantele, lucrate toate de propriile ei mîini pe măsura unui trupușor gingaș de omuleț. Doamna Berry nu mai contenea cu laudele.

— Parcă ai presimțit și tu c-o să fie băiat, murmură ea.

Mai ciripiră așa o bucată de vreme, se sărutară de mai multe ori, alergară lîngă cămin să se dezbrace, apoi, lipite una de alta îngenunchează la marginea patului și începură să se roage. Se rugau amîndouă pentru pruncul ce avea să se nască. Iar cînd ajunse să ceară binecuvîntarea și protecția celui de sus pentru mlădița de viață ce mijea lîngă ea, doamna Berry atinse ușor cu degetul pîntecul fetei. Mișcată pînă în adîncul inimii, Lucy se lipi și mai tare de ea. Apoi se urcară în pat, iar doamna Berry rămase să stingă lumina. Dar înainte de-a sufla în lumînare, Berry se aplecă asupra fetei și, privind-o strengărește exclamă :

— Niciclnd nu te-am văzut așa frumoasă, mititico ! Mai că-mi vine să mă-ndrăgostesc de tine. Cu ochii ăștia dulci și cu-un păr ca al tău dai gata pe oricine ! Dacă m-ar ține pe mine tata departe de-așa mîndrețe de fată, apoi n-aș rezista nici douăspatru de ore ! Să ai așa o soție..., murmură Berry, arătînd cu degetul spre chipul frumos al tinerei din pat. Tînjești toată după sărutări, se vede cale de-o poștă, și el nici că se-arată ! Niciclnd nu te-am văzut așa frumoasă, mititico !

Lucy n-a avut încotro și pînă la urmă s-a sculat să stingă ea lumînarea. Altfel, monologul iubirii caste nu mai lua sfîrșit. Apoi se cuibăriră amîndouă în pat. Dar Berry tot nu se liniștea. O dezmierda mereu pe Lucy, punea la cale cele de trebuință pentru a doua zi cînd urmau să plece la Londra și încerca să-și imagineze cum va reacționa Richard cînd va afla că-i tată. Ba mai făcu și cîteva aluzii la deliciile ce-o așteptau pe tînăra soție atunci cînd Richard își va relua locul pe care i-l uzurpase ea. Debita întruna fel de fel de cuvinte dulci și drăgăstoase care ar fi reușit să convingă pe oricine că adagiul potrivit căruia „e mai dulce fructul oprit" nu-i tocmai adevărat. Zugrăvi în culori atît de roze plăcerile și fericirea fără margini a iubirii binecuvîntate de lege și de conștiință încît, pînă la urmă, ostenită de atîta vorbărie, biata Lucy își luă inima în dinți și-i spuse :

— E tîrziu, Berry, hai să ne culcăm !

— Și încet, încet, femeia cea blîndă conteni cu ciripitul ei. Dar doamna Berry nu dormea. Întinsă în pat, se gîndea la ființa dulce și bravă de lîngă ea, îi urmărea mișcările line ale pieptului și, de fiecare dată cînd, pradă gîndurilor ei hoinare, se înflăcăra de dragoste pentru frumoasa adormită, doamna Berry îi strîngea ușor mîna.

Peste colinele din Hampshire se porni să urle vîntul. Răscoli vijelios crengile golaşe şi, alergînd peste ape, stîrni valuri albe. În urma lui, cît vedeai cu ochii, se aşternuse o pînză de zăpadă. Pe cer strălucea luna. Deodată cîinele din curte începu să latre. Lătra fără întrerupere ca un sălbatic. Zgomotul o făcu pe doamna Berry să tresară. I se năzări apoi că simte o foială prin casă. S-ar fi zis chiar că s-aude scîrţîind poarta. Ciuli urechile şi desluşi glasuri în tăcerea nopţii. Se strecură din pat, zăvorî bine uşa, se uită la Lucy să vadă dacă doarme şi tiptil, tiptil, în vîrful picioarelor, se apropie de fereastră. Spre nord, copacii se zăreau albi, zăpada scăpăra şi se simţea frigul. Îşi strînse braţele în jurul corpului şi aşa cum putea începu să iscodească grădina. Berry era, ce-i drept, o femeie blîndă, dar timidă nu era şi, întîmplător, în seara aceea frica de întuneric nu-i dădea tîrcoale. Acum glasurile se auzeau limpede. Teamă nu-i era de nimic şi, cum ardea de curiozitate să vadă ce se-ntîmplă, rămase la pîndă. Îşi trase şalul pe spate să-şi mai potolească clănţănitul dinţilor şi stătu nemişcată în aşteptare. La un moment dat, murmurul vocilor conteni, răsună apoi un glas mai puternic, uşa casei se închise cu o trosnitură şi un bărbat străbătu grădina îndreptîndu-se spre stradă. Cînd ajunse în faţa ferestrei se opri. Atunci Berry închise repede oblonul şi încercă să privească printr-o crăpătură. Zadarnic însă ! Necunoscutul se afla în umbră şi era imposibil să-i desluşească chipul. După cîteva minute dispăru şi Berry, rece ca un sloi de gheaţă se repezi în pat. Cînd se atinse de ea, Lucy se dădu înlături.

În dimineaţa următoare, doamna Berry îl întrebă pe Tom Bakewell dacă îl deranjase cineva peste noapte.

— Am dormit ca un buştean ! răspunse acesta misterios.

Bessy Berry nu se dădu totuşi bătută. Coborî în grădină. Pe alocuri zăpada se topise, dar într-un anume loc mai era încă proaspătă şi afinată. Acolo se putea zări clar urma unui picior de bărbat. Călăuzită parcă de o forţă nevăzută, lui Berry îi veni ideea să caute un pantof de-al lui Richard. Şi găsi unul. Se duse imediat cu el în grădină şi aşeză pantoful pe urma solitară. Se potrivea de minune ! Făcu operaţia aceasta de mai multe ori şi se convinse de fiecare dată că de la vîrf la călcîi lungimea pantofului şi a urmei de pe zăpadă era aceeaşi.

CAPITOLUL XL

Jurnalul lui Clare

Cînd sosise la Londra, Sir Austin își simțise sufletul senin și împăcat, aidoma unui filozof ce-a reușit în fine să ia o hotărîre. Era satisfăcut pe deplin, căci își dădea perfect seama de cîtă luptă fusese nevoie pentru a ajunge aici. Aproape că-și iertase fiul. Dragostea profundă ce i-o purta acestuia nu mai depindea ca în trecut de capriciile mîndriei și orgoliului său nemăsurat. Ba s-ar putea spune că în inima lui începuse să-și facă loc un sentiment vag de compasiune pentru ființa ce-i răpise fiul, punîndu-i astfel în pericol „sistemul". Sir Austin era conștient de toate acestea și în sinea lui le considera o dovadă de generozitate. Și totuși, în ochii lumii nu se cuvenea să apară bun și generos, cu toții trebuiau să creadă, mai departe, că Sir Austin se conduce după un „sistem". Altfel ce rost ar mai fi avut absența lui îndelungată ? De bună seamă, și-ar fi pierdut orice semnificație filozofică ! În consecință, deși dragostea puternică pentru Richard îl îmboldea s-o apuce pe drumul cel bun, capriciile orgoliului său muribund îl trăgeau mereu în lături. Autorul de aforisme își cunoștea atît de bine sufletul și mintea, încît amăgirea de sine devenise pentru el o necesitate. Își crease despre el exact imaginea de care ar fi vrut să se bucure în ochii lumii ; se considera, așadar, o ființă pentru care sentimentele personale aveau o importanță secundară, un om pentru care datoria de părinte, bazată pe știința vieții, era mai presus de orice. Pe scurt, îi plăcea să se considere un umanist și un om de știință. Ca atare, baronetul s-a arătat foarte surprins cînd a văzut răceala cu care l-a primit lady Blandish. „În fine, ai sosit !" aceasta a fost singura ei reacție. Și în tonul trist cu care fuseseră rostite aceste cuvinte se putea ghici și o urmă de reproș. Acum însă, umanistul și omul de știință era ferm convins că nu mai avea nimic să-și reproșeze.

— Dar Richard unde este ? întrebă el.

— Vă pot spune cu toată certitudinea că nu se află la soția lui, răspunse Adrian.

— Oricum, dacă ar fi plecat la ea, înseamnă să ajungă acolo cu cîteva ore înaintea mea, replică Sir Austin.

Repetă aceste cuvinte de față cu lady Blandish. În felul acesta voia s-o împace și să-i arate că Richard fusese iertat. Doamna se mulțumi însă să ofteze și-l privi melancolică. Discuția ce-a urmat între ei n-a fost nici pasionantă, nici sinceră. S-ar fi zis că filozofia n-o mai interesa pe lady Blandish, așa că frumoasele fraze rostite de baronet au fost primite cu un soi de melancolie ce i-ar fi putut flata mai degrabă talentele de vorbitor decît autoritatea.

Zilele treceau, dar Richard nu-și făcea apariția. Dornic să-și arate marea sa stăpînire de sine, baronetul își aștepta fiul în liniște. Cînd văzu cum stau lucrurile, lady Blandish îi aduse la cunoștință zvonurile care începuseră să circule pe seama lui Richard și îi mărturisi propriile ei temeri în legătură cu acesta.

— Dacă persoana aceea, răspunse Sir Austin, soția lui vreau să spun, este întocmai cum o descrii tu, nu-ți pot împărtăși temerile. Eu am o părere foarte bună despre Richard și, admițînd că soția lui este o ființă care știe să-i inspire respect față de tot ce este sfînt într-o căsnicie, ei bine, în cazul acesta ce-mi spui tu este imposibil.

În fața unui asemenea răspuns, lady Blandish își dădu seama că nu-i mai rămînea decît o singură soluție.

— Invit-o pe Lucy la Raynham și trateaz-o ca pe-o noră, îl sfătui ea pe baronet. Căci incertitudinea în care trăiește Richard și faptul că este departe de cei dragi l-au adus pe bietul băiat în pragul disperării. Îți spun sincer, speram că acum se află la soția lui. S-ar părea însă că nu-i așa. Te-asigur, dacă o aduci pe Lucy la Raynham, Richard va ști imediat ce are de făcut ! De ce nu vrei să-mi urmezi sfatul ?

Trebuie spus însă că știința s-a mișcat dintotdeauna foarte lent, iar propunerea făcută de lady Blandish se vădea a fi prea pripită pentru Sir Austin. Ce să-i faci, așa-s femeile ! Mai pripite din fire decît bărbații, ele habar n-au ce-nseamnă știința.

— Soția lui Richard va veni la Raynham la momentul cuvenit, o lămuri baronetul pe lady Blandish. Deocamdată trebuie să discut cu fiul meu.

Sir Austin vorbise plin de distincție. În realitate însă se simțea profund jignit la gîndul că i se ceruse să treacă la fapte, cînd el era convins că făcuse tot ce era de cuviință.

După o lună, Richard își făcu apariția. Întîlnirea dintre tată și fiu n-a fost cum se aștepta Sir Austin. Degeaba își făcuse el atîtea iluzii în vreme ce trăia izolat printre munții din Țara Galilor. Richard îi strînse mîna respectuos și-l întrebă de sănătate întocmai cum cereau regulile obișnuite ale buneicuviințe. Apoi îi spuse :

— În absența dumneavoastră, *sir*, și fără să vă cer sfatul, mi-am permis să iau o hotărîre care vă interesează poate mai mult decît pe mine. Am căutat-o pe mama și am luat-o în grija mea. Sper că nu veți considera că am greșit. Dealtfel, am procedat așa cum am crezut că e mai bine. Sir Austin răspunse :

— Richard, ești la o vîrstă cînd poți judeca singur o situație ca aceasta. Aș vrea totuși să înțelegi că te înșeli dacă îți imaginezi că, procedînd astfel, te-ai gîndit și la altcineva în afară de tine !

— Sir, sînt perfect conștient de ce-am făcut, răspunse Richard și cu aceste cuvinte discuția lor luă sfîrșit.

Erau amîndoi încîntați că nici unul nu fusese dispus să-și dea în vileag sentimentele și totuși, ca orice ființă ce iubește, baronetul ar fi preferat să-și vadă fiul tulburat și fericit din pricina acestei întîlniri. Dar Richard rămăsese imperturbabil. Nici măcar nu se uitase la părintele său în timp ce stăteau de vorbă, iar cînd întîmplarea a făcut ca ochii lor să se întîlnească, Richard i-a aruncat baronetului o privire rece și sfidătoare. Întreaga lui atitudine era acum alta.

„Căsătoria asta pripită l-a schimbat de tot !" decretă în sinea lui Sir Austin, cu precizia omului de știință, obișnuit să studieze viața. Pentru el, schimbarea echivala cu o degradare. „Ce tristă priveliște oferă ochilor ființa ce se maturizează brusc !" își continuă el firul gîndurilor. „Am fost dintotdeauna convins că cel care muncește bine, nu muncește în zadar. Și totuși ce s-a ales din toate strădaniile mele ? Nimic ! Să sperăm însă că roadele se vor vedea la copiii săi." Ne-am putea închipui, așadar, că Sir Austin își găsea consolarea în roadele pe care aceste eforturi aveau să le dea la descendenții săi. Amară perspectivă ! În adîncul inimii, baronetul simțea și el această amărăciune.

Apoi avu loc un mic incident care îl puse pe Richard într-o lumină favorabilă. În vreme ce lipsea de la hotel, băiatul fu căutat de o bătrînică. Aceasta stătu de vorbă

cu Sir Austin și povestea pe care i-o relată ea aruncă o lumină mai umană asupra unei părți a caracterului lui Richard. Părintele se putea considera satisfăcut de cele auzite, omul de știință însă nu se simțea impresionat. Căci, gîndea el, într-o asemenea împrejurare, orice Feverel ar fi procedat la fel, cu atît mai mult cu cît în cazul acesta, reprezentantul familiei era însuși fiul său. În consecință, Sir Austin se hotărî să-și studieze fiul cu și mai multă atenție. Dar observațiile sale nu-l luminară de fel. Richard mînca și bea, glumea și rîdea ca orice om obișnuit. Începuse chiar să fie mai asiduu decît Adrian cînd era vorba de comandat o nouă sticlă de vin. Apoi vorbea cu dezinvoltură despre toate subiectele la ordinea zilei și buna lui dispoziție părea să fie cît se poate de firească. Totuși, acum nu mai avea aerul unui tînăr conștient de vizitorul său. Pentru Sir Austin observațiile acestea nu prezentau nici o importanță. Le puse pe toate în seama indiferenței și exuberanței tinerești a fiului său, căci s-ar fi zis că pe Richard nu-l preocupa în mod special nici o problemă. Omului de știință nu-i putea trece prin minte că Richard învățase să-și ascundă și el chipul sub o mască. Cînd era vorba de subiecte de studiu inconștiente, cu alte cuvinte de oameni surprinși, în momentele lor de neatenție, Sir Austin reușea să pătrundă în tainițele cele mai adînci ale acestor ființe. Trebuie știut însă că oamenilor de știință li se întîmplă rareori (și ei sînt conștienți de acest lucru) să aibă posibilitatea de a examina o ființă vie. Ei bine, lui Sir Austin i-a fost hărăzit să se bucure de acest rar privilegiu. Era într-o după-amiază de iarnă, cînd, însoțiți de Adrian, tatăl și fiul mergeau braț la braț să ia masa cu doamna Doria la familia Forey. Cu puțin înainte, părintele jignit binevoise să-și informeze fiul că sosise în fine clipa să se reîntoarcă la soția lui și că la Raynham se făceau deja toate pregătirile de rigoare pentru primirea ei. Richard nu răspunsese nimic. Tăcerea lui putea să însemne exces de gratitudine, dorință ipocrită de a-și ascunde bucuria sau putea să fie, pur și simplu, una din numeroasele reacții ale naturii umane, atunci cînd constată cu satisfacție că soarta începe să-i surîdă.

La rîndul ei, doamna Berry îi pregătise și ea tînărului soț o surpriză. Grație ei, Lucy se afla acum la Londra. Doamna Berry aștepta nerăbdătoare vizita tînărului soț și se bucura de pe acum, gîndindu-se la surpriza acestei

revederi. Apoi, cum știa că tînărul obișnuiește să se plimbe prin parc, o mîna pe Lucy zilnic într-acolo, sub pretext că domnișorul Richard cel mic, pe care ea îl și botezase chiar înainte de a se naște, se cuvenea să ia niței aer.

Discul roșiatic al soarelui de iarnă tocmai se retrăsese în dosul castanilor golași din Grădinile Kensington cînd cele două grupuri se întîlniră. Din fericire pentru Lucy și pentru speranța ce-o purta în suflet, în clipa aceea privirile fetei se îndreptau fascinate spre o călăreață ce galopa prin apropiere. Vrînd s-o pregătească pentru șocul apropiatei întîlniri, doamna Berry o trase pe Lucy de fustă. Fata însă privea mai departe în aceeași direcție. „Ei las' că n-o să-i fie prea rău cînd s-o ciocni de el", gîndi în sinea ei doamna Berry. Acum grupurile se aflau față în față. Doamna Berry începu să-și pregătească introducerea printr-o reverență. Dar în loc de răspuns, Richard îi făcu un semn înfricoșător cu capul. Doamna Berry rămase mută. Richard se apropie de ea, o apucă de mînă, apoi îi întoarse spatele. Între timp, pe alee își făcură apariția alți oameni. Și așa, Lucy n-a mai avut cum să înțeleagă pricina teribilei tulburări ce-o cuprinsese brusc pe Berry. Bătrînica a găsit de cuviință să dea vina pe aerul tare din parc și pe feliile de jambon mîncate la micul dejun, felii de jambon care, susținea ea, nu fac bine la fiere, ba pe deasupra mai au și proprietatea să stîrnească plînsul.

— Ce-i cu dumneata, doamnă Berry, de ce plîngi ? o întrebă Lucy uluită, cînd văzu că bătrînica izbucnește în lacrimi.

— Stomacu'... murmură doamna Berry, ducîndu-și mîna la inimă. Stomacu-i de vină, scumpa mea, stai liniștită !

Apoi dîndu-și seama că nu se cuvenea s-o vadă lumea în halul ăsta, doamna Berry se retrase în umbra protectoare a unor ulmi bătrîni.

— Richard dragă, manierele tale față de femeile în vîrstă m-au uluit, îi spuse Sir Austin fiului său cînd îl văzu cum îi întorsese spatele doamnei Berry. E adevărat, femeia aceea nu părea în toate mințile... Dar ce-i cu tine, dragul meu, ți-e rău ?

Richard se făcuse palid ca un mort și, așa puternic cum era, simțea că i se moaie tot corpul. Baronetul îl întrebă din priviri pe Adrian ce se întîmplă. Acesta o observase pe Lucy cînd trecuseră pe lîngă ea și văzuse cum se schim-

base Richard la față în clipa cînd se descotorosise de doamna Berry. Dacă Lucy i-ar fi recunoscut, băiatul s-ar fi dus negreșit la ea. Dar așa cum se petrecuseră lucrurile a considerat că este mai bine să treacă neobservat. Iar în loc de alt răspuns, Adrian se mulțumi să dea indiferent din umeri.

— Ce-i cu tine, Richard, ți-e rău ? îșî întrebă Sir Austin din nou fiul.

— Nici vorbă, *sir !* Haideți mai bine să ne grăbim ! strigă Richard.

În timp ce se îndreptau în pas vioi spre familia Forey, baronetul o categorisise deja pe femeia ce-l acostase pe Richard. Or avînd în vedere predicile ce le ținea Berry pe tema căsătoriei și faptul că la viața ei nu sărutase mai mult de trei bărbați, e lesne să ne închipuim ce groază ar fi cuprins-o, sărmana, dacă i-ar fi fost dat să afle epitetul cu pricina.

Înainte de a se așeza la masă, Sir Austin îi comunică lui Adrian că, a doua zi, Richard urma să plece la soția lui. La rîndul său, Adrian îl întrebă pe baronet dacă observase cumva o tînără blondă alături de femeia ce-i prilejuise lui Richard o purtare atît de ciudată ; iar cînd Sir Austin îi mărturisi că-și aduce bine aminte să fi văzut o asemenea persoană, Adrian îi spuse :

— Ei bine, Sir, tînăra cea blondă era soția lui Richard!

Sir Austin nu era în stare să disece o ființă vie. Tainițele unui asemenea obiect de studiu erau impenetrabile pentru el. Acum însă s-ar fi zis că, despicat ca de un glonț puternic, craniul fiului său i se deschidea larg în față. Îi putea urmări cu precizie mișcările imperceptibile ale creierului și pulsațiile cele mai secrete ale inimii. Dar cum propriul său creier fusese deprins să pătrundă lucrurile numai în manifestările lor exterioare, Sir Austin privea îngrozit și copleșit de tristețe. Inconștient că pînă nu de mult se jucase cu viața, se vedea aruncat dintr-odată în valurile realității ei tumultuoase. „În seara aceasta voi discuta deschis cu fiul meu", își puse el în minte.

— Știi, Austin, Richard e tare bine dispus, îi șopti doamna Doria fratelui ei.

— Mîine problemele lui se vor lămuri, răspunse la rîndul său baronetul, căci obișnuit de-atîta vreme să conducă singur jocul și simțindu-se deja ca un fel de *deus ex machina*, Sir Austin era convins că acum, cînd se hotărîse

să treacă la acțiune și să discute problema deschis, succesul avea să fie sigur, indiferent cît de complicată era situația.

— Nu ți se pare că rîsul lui Richard e puțin cam exagerat ? întrebă doamna Doria. Privirea lui nu-mi prea place !

— Mîine, Richard va fi complet schimbat, o liniști scurt omul de știință.

Doamnei Doria i-a fost dat să se convingă singură de această schimbare. În timpul prînzului, primi un mesaj telegrafic de la ginerele ei, respectabilul John Todhunter, care o informa că micuța Clare se simte foarte rău și o ruga să vină urgent s-o vadă. Doamna Doria își roti privirile în jurul mesei în căutarea unui însoțitor și se opri imediat asupra lui Richard. Înainte însă de a-i da încuviințarea să plece, Sir Austin își exprimă dorința de a discuta cu fiul său între patru ochi.

— Scumpul meu Richard, începu el, în seara aceasta aș fi vrut să ajungem la o înțelegere. Din păcate nu prea avem timp, biata Helen e tare grăbită. Ei bine, îți mărturisesc că, deși mi-ai înșelat așteptările, sînt gata să te iert. Să uităm pentru totdeauna trecutul. Cînd te întorci, vino cu soția ta la mine !

În aceste clipe, Sir Austin era foarte bine dispus. Pusese temeliile unui viitor generos și se simțea mîndru de el.

— Cum, *sir*, chiar ați fi dispus s-o primiți imediat la Raynham ? întrebă Richard.

— Bineînțeles, fiule ! De îndată ce o vei aduce tu !

— Sir, nu cumva vă bateți joc de mine ?

— Mă rog, ce vor să însemne vorbele astea ?

— Ei bine, *sir*, vă implor s-o primiți chiar acum !

— Dragă Richard, ce mai contează o zi sau două ? Nu te voi lăsa multă vreme departe de fericirea ta.

— S-ar putea să mai trăim despărțiți o bucată de vreme, spuse Richard, oftînd din adîncul inimii.

— Bine dragă, dar ce capriciu te împiedică să-ți îndeplinești principala ta datorie ?

— Și care e principala mea datorie, *sir* ?

— Dat fiind că te-ai căsătorit, să fii alături de soția ta!

„Lucrul ăsta l-am auzit și de la o bătrînă cu numele de Berry", murmură în sinea lui Richard. Gîndurile lui n-aveau însă nici o intenție ironică.

— Vă mai întreb încă o dată, sir, sînteţi dispus s-o primiţi chiar acum ? adăugă Richard cu fermitate.

Baronetul se întunecă la faţă. Modul cum găsea Richard de cuviinţă să-şi exprime mulţumirea faţă de marea lui generozitate îl mîhnea profund. Altădată visase la această căsătorie ca la o încununare a „sistemului". Richard îi zădărnicise însă toate planurile. Ca atare ar fi dorit o recompensă. O scenă banală şi nimic mai mult. Să-l vadă pe Richard venind spre el cu soţia lui, iar el să-i întîmpine părinteşte şi, îmbrăţişîndu-i pe mîndoi, să prelungească această îmbrăţişare pentru ca momentul să fie cît mai solemn.

— Înainte de întoarcerea ta nu cred că ar fi oportun s-o primesc, îi răspunse Sir Austin într-un tîrziu.

— Prea bine, sir, murmură Richard, ridicîndu-se în picioare ca şi cum nu ar mai fi avut nimic de spus.

— Dragul meu, sînt tentat să cred că ai şi început să regreţi pasul pripit pe care l-ai făcut, exclamă baronetul, dar în clipa următoare, cînd îi întîlni ochii mistuiţi de durere, se căi că rostise asemenea cuvinte.

Şi totuşi, privirile acestea ascundeau ceva. Oricît de crudă ar fi fost întrebarea, Sir Austin nu se putu stăpîni şi murmură din nou :

— Regreţi acest pas, spune-mi, te rog, sincer ?

— Mă-ntrebaţi dacă regret, *sir* ?

Cuvintele acestea avură darul să dezlănţuie în pieptul tînărului una din acele sfîşietoare lupte pe care numai potopul pasionat al lacrimilor o mai pot domoli şi care, atunci cînd ochii nu pot plînge copleşesc sufletul ca lespedea de plumb a morţii. Privirile lui Richard erau acum pustii ca un deşert.

— Regreţi ? insistă părintele. Mă faci să cred că da... mărturisi el.

Şi în aceeaşi clipă simţi faţă de Richard un sentiment de compasiune. Numai că sentimentul acesta n-avea puritatea aurului.

— Întrebaţi-mă mai bine cine este această fiinţă şi ce cred eu despre ea ! Întrebaţi-mă ce simt cînd ştiu că datorită mie un înger curat se zbate-n suferinţă ! Întrebaţi-mă ce simt cînd o văd cu sufletul însîngerat de junghe-

rul pe care eu însumi i l-am înfipt în inimă ! Mă-ntrebaţi dacă regret ? Ei bine, da, regret ! Dumneavoastră n-aţi regreta, *sir* ?

În timp ce rostea aceste cuvinte, ochii lui Richard, de sub sprîncenele sale stufoase, îl săgeau pe Sir Austin cu asprime. Baronetul se crispase la faţă şi simţea cum i se aprind obrajii. Era el capabil să înţeleagă toate acestea ? Imaginaţia oamenilor este de obicei îndărătnică. Ce vedem cu propriii noştri ochi înţelegem perfect. Altminteri rămînem insensibili.

— Spune-mi, te rog, îl întrebă baronetul cu voce gravă, de ce-ai trecut pe lîngă soţia ta fără să-i adresezi măcar o vorbă ?

— Pentru că nu se putea altfel, îi răspunse Richard pe acelaşi ton.

— Bine, Richard, dar era vorba de propria ta soţie ?

— Întocmai, *sir !*

— Şi dacă întîmplarea făcea să te vadă ?

— Dumnezeu a vrut s-o cruţe de durerea asta !

În aceeaşi clipă, în cameră intră grăbită doamna Doria. Preocupată ca de obicei de aspectul practic al lucrurilor, aruncă pe braţele ei energice pardesiul şi pălăria lui Richard. Îşi sărută în fugă fratele pe frunte şi, văzîndu-l cum o privea perplex, îi zîmbi în semn de compasiune. Doamna Doria era acum atît de impresionată de nerozia baronetului, încît aproape că uitase de Clare.

Sir Austin n-a avut încotro şi a trebuit să-l lase pe Richard să plece. Apoi, ca şi în alte dăţi, a simţit nevoia să se sfătuiască cu tînărul înţelept.

— Pe Richard l-o fi sărutat vreo persoană, îl linişti pe loc Adrian. Şi cast cum îl ştiu, băiatul nu poate trece prea uşor peste incidentul acesta !

Ei bine, adevărul n-ar fi avut poate atîta efect ca explicaţia aceasta absurdă. Sir Austin începu să creadă că, date fiind dificultăţile prin care trecea acum „sistemul", conştiinţa tînărului era tulburată de un fals sentiment de pudoare.

— Poate că într-o anumită privinţă n-am procedat bine, murmură el, ros de îndoială. Poate că n-ar fi trebuit să-i ofer atîta libertate în perioada cît l-am pus la încercare...

— Bine, dar dumneavoastră aţi cerut în mod expres lucrul acesta, insistă Adrian.

— Da, da, aşa este, eu port toată vina, recunoscu baronetul, căci în starea de spirit în care se afla acum ar fi fost dispus să accepte orice acuzaţie, pentru ca apoi, recurgînd la un sistem aparte de camătă morală, să profite la maximum de pe urma ei.

Despre Clare nu s-a vorbit aproape nimic. După părerea lui Adrian, John Todhunter recursese la serviciile telegrafului fie datorită unei dureri de măsele, care-i răscolise aprehensiunile de soţ grijuliu, fie datorită unor eventuale semne că familia urma să aibă un moştenitor.

— Fata asta nu-i tocmai sănătoasă, adăugă şi baronetul. Creierul ei se află de multă vreme în suferinţă.

Puţin mai tîrziu, la uşa hotelului îşi făcu apariţia doamna Berry. După ce îşi anunţă în modul cel mai respectuos dorinţa de a sta de vorbă cu baronetul, fu condusă în camera lui. Aici, fără prea multe fasoane, îşi îndesă făptura masivă în fotoliul în care fusese invitată să ia loc.

— După cîte am fost informat, doriţi să-mi comunicaţi ceva, începu baronetul căci s-ar fi zis că doamna Berry nu era dispusă să spargă gheaţa.

— Ba, preferam mai bine să n-am nimic de spus, îi luă ea vorba din gură şi apoi, grijulie ca nu cumva să-ncalce regula care cere să începi totdeauna cu începutul, continuă : Sir Austin, pot să jur că nu vă mai amintiţi de mine ! Da' nici eu n-aş fi crezut cîn' v-am văzut ultima oară c-o să vă întîlnesc în împrejurări ca astea. Doăj de ani a trecut de-atunci, ca şi cum ar fi fost ieri ! Aproape o viaţă de om, nu alta, deşi nu-i chiar doăj de ani de-atunci!

— Cifrele rotunde sînt de preferat, remarcă Adrian.

— Atunci aflaţi că în cifrele astea rotunde, prea iubitu' dumneavoastră fiu s-a făcut mare şi şi-a luat nevastă ! exclamă doamna Berry, trecînd direct la miezul problemei.

Lui Sir Austin i-a fost dat să mai afle că personajul din faţa lui nu era altul decît cel care se făcuse vinovat de a-l fi ajutat pe Richard să ducă la bun sfîrşit isprava cu pricina.

Faptul că un străin îndrăznea să se amestece în problemele lui de familie, îi punea nervii la grea încercare,

totuşi Sir Austin asculta liniştit căci de felul său era un om foarte bine-crescut.

— Cîn' a intrat în casa mea, m-am uitat la el ca la un străin, continuă doamna Berry. Noi oameni mari şi ne-am schimbat atîta în doăj de ani, da' de el, mititelu', ce să mai zic că cîn' l-am părăsit de-abia făcuse ochi pe lumea asta ! Şi ce prunc dulce şi grăsuţ mai era pe atunci ! Puternic şi frumos de parcă-l pogorîse Dumnezeu din ceruri!

La auzul acestor cuvinte, Adrian izbucni în rîs. Doamna Berry îi făcu o reverenţă din fotoliul în care se cuibărise şi continuă :

— Mai întîi şi-ntîi se cuvine să vă mulţumesc că nu mi-aţi luat pensia, măcar că v-am adus aşa jignire ! Dară e lucru bine ştiut că Sir Austin Feverel de la Raynham Abbey nu-i om de rînd să-i placă să bată toba cîn' face-o faptă bună. Şi aflaţi că azi pensioara asta înseamnă pentru mine mai mult ca altă dată ! Căci de-aş fi fost şi-acum o fetişcană rumenă-n obraji şi cu bani la buzunar, mulţi bărbaţi mi-ar da tîrcoale, da' aşa cui să-i pese de-o biată nevastă părăsită ?

— Doamnă, v-aş ruga să treceţi la subiect, o întrerupse baronetul.

— Începutu-a fost mai greu, Sir Austin ! De-acu, slavă Domnului, n-am de ce mă teme. Şi-aş îndrăzni a zice că în privinţa căsniciei ideile noastre-s una. Că de te-ai căsătorit, apoi pasul ăsta l-ai făcut pe viaţă. Eu nu vreau să ştiu nici de văduvie, nici de mormînt. Că la ziua de-apoi cîn' o fi să-l caut pe Berry al meu, trup din trupu' meu, ce m-aş face de s-ar mai ivi şi-un alt bărbat să zică că-s a lui ? Nu, femeia şi bărbatu', cîn' s-au căsătorit sînt una ! Nu se cuvine să se rupă unu' de altu' ! Vedeţi, d'aia am rămas eu singurică !

— Cumătră dragă, ai cam deviat de la subiect, spuse baronetul, străduindu-se să nu zîmbească.

— Sir Austin, vă cer scuze, da' ajung acuşi şi la problema cheie ! De-acum că mi-am mărturisit vina, parcă mă simt mai liniştită ! O, de-aţi şti numai ce dulce făptură-i fetişoara asta ! Că vedeţi dumneavoastră, Sir Austin, dacă nu eşti de neam mare nu înseamnă neapărat că nu eşti vrednic de nimic ! Apoi, nici nu v-ar trece prin minte ce idei are fata ! Auziţi, dumneavoastră, citeşte historie ! Şi vorbeşte, mititica, cu atîta miez şi cu vorbe-aşa alese că te minunezi, nu alta ! Da', fie ce-o fi, dacă o lăsăm fără

protecție se numește că o dăm pradă bărbaților vicleni ! E și normal, nu ? De-abia s-au căsătorit ! Da', teamă-mi e nu atît pentru ea, pericolu' să știți, dumneavoastră, e de partea-ailaltă... Că așa se întîmplă la început cu bărbații... i-apucă un fel de fierbințeală și dacă nu interveniți să știți că nu-i prea bine ! Femeia e mai liniștită. Se găsește pentru ea vreunu' dispus s-o consoleze, s-o siducă, cum s-ar zice ! Cu bărbații însă e prăpăd — ei parcă-s turbați de-a binelea !

Sir Austin își îndreptă privirile spre Adrian. Acesta asculta și se amuza la culme.

— Doamnă, după cîte îmi dau seama ați dori să-mi spuneți ceva. V-aș ruga să treceți mai repede la subiect.

— Prea bine, Sir Austin. Iaca despre ce-i vorba ! L-ați crescut pe fecioru' dumneavoastră într-așa un chip că al doilea gentleman ca el nu mai găsești în toată Anglia. Și, pe cinstea mea, sînt mîndru de asta ! Cît despre fată, îndrăznesc a zice, că de, de-acum fapta-i consumată, îndrăznesc a zice, Sir Austin, că fată și soție mai bună pentru fiu' dumneavoastră nici c-ați fi putut găsi ! Pînă-aici, toate bune. Da' vin și vă-ntreb, sînt ei împreună ? Nu, nu sînt ! Despărțiți unu' de altu' de luni de zile... Și atunci cînd am văzut-o pe ea, sărăcuța, singură-singurică, lăsată-n voia siducătorilor vicleni care, orice s-ar zice, cîn' dau de-un suflet nevinovat, se pun mai abitir pe treabă, că știu ei că succesu-i ca și sigur, ei bine, cum ziceam, cîn' am văzut-o singură-singurică, am alergat, am luat-o și-am pus-o la adăpost în casa mea. Cînd e vorba de-o femeie, poți face lesne ce-am făcut eu. Da' cum rămîne cu băiatu', cu domnu' Richard cum rămîne ? Sir Austin, iertați-mi îndrăzneala, da' acum nu mai pot da înapoi și-am să v-o spun deschis — într-un oraș mare ca al nostru, un tînăr însurățel e-ncolțit din toate părțile de ispite ! Așa că la băiat mi-e gîndu', Sir Austin ! De ea, mititica, ce să mai zic ? De-ați ști numai cu cîtă blîndețe îndură ea totul și cum se mai frămîntă sărăcuța, acum cînd altă grijă n-ar trebui să mai aibă în afară de grija ce i-a dat-o în trupu' ei natura ! Așa că la baiat mi-e gîndu', Sir Austin, și mă-ncumet să vă-ntreb pe dumneavoastră, ca tată creștin ce sînteți, se cuvine oare ca în clipele astea sufletu' băiatului să fie sfîșiat de-o luptă între datoria lui de fiu și de bărbat, el, carele în curînd o să mai fie și alceva... V-o spun pe șleau și cu curaj,

Sir Austin, fiii se cuvine să-şi asculte părinţii, dară din clipa cîn' i-a binecuvîntat preotu' cu haru' cununiei, lucrurile se schimbă ! De-acum e limpede ca lumina zilei care din cele două datorii e mai sfîntă !

Sir Austin o ascultă pînă la capăt. Era limpede că părerile lor cu privire la relaţiile dintre sexe erau foarte apropiate, cu toate acestea nu-i făcea plăcere să i se dea lecţii despre subiectul său preferat şi faptul că se vedea silit să accepte doctrina acestei femei fără a putea mărturisi că o aplicase el însuşi cu sfinţenie îl umilea profund. Aşezat picior peste picior în fotoliu, cu degetul arătător sprijinit de tîmplă, Sir Austin nu scotea o vorbă.

— Cîn' îşi munceşte capu' cu prea multe gînduri, omu-ajunge de se sminteşte ! decretă doamna Berry cu simplitate. Aşa se face că vedem o seamă de oameni înţelepţi că dă sminteala peste ei. De-aia zic — cîn' eşti în vreo delemă, cel mai bun lucru' este să te rogi la cel de sus şi să mergi 'nainte !

S-ar fi zis că femeia aceasta bună la suflet şi ageră la minte îi ghicea baronetului toate gîndurile. Pînă la urmă a reuşit să-i smulgă chiar şi o explicaţie din care reieşea că baronetul se condusese şi el după un principiu şi, pe deasupra, dispunea de o teorie proprie pe care însă, era de presupus că ea n-ar fi fost în stare să o înţeleagă. La rîndul ei, doamna Berry îl lămuri pe loc că, date fiind posibilităţile ei intelectuale reduse, orice explicaţie ar fi echivalat într-adevăr cu o pierdere de timp.

Atunci, Sir Austin îi întinse mîna şi îi zise :

— Fiul meu nu se mai află la Londra. A plecat să o vadă pe vara sa care e bolnavă. Peste două-trei zile va fi însă înapoi şi atunci, împreună cu soţia lui, va veni la Raynham.

Doamna Berry îi apucă vîrful degetelor şi îi făcu o reverenţă pînă la pămînt.

— Da' ştiţi, se bîlbîi ea, în seara-asta, băiatu' a trecut pe lîngă soţia lui, de parcă ar fi fost o străină !

— Cum ? ! exclamă baronetul. În orice caz, pînă la sfîrşitul săptămînii vor veni împreună la Raynham.

Doamna Berry nu se arătă prea mulţumită de răspuns.

— Sir Austin, să ştiţi, totuşi, că dacă domnu' Richard s-a purtat cum s-a purtat, n-a făcut-o de capu' lui ?

— Doamnă, v-aş atrage atenţia că este cazul să nu vă mai amestecaţi în treburile noastre.

La auzul acestor cuvinte, doamna Berry iuţi pasul şi dispăru imediat din cameră.

„Totu-i bine, cîn' se sfîrşeşte cu bine!" murmură ea cînd ajunse afară. „Da' zău, mare pacoste să stai de vorbă cu bărbaţii. Cu ei trebuie să te porţi ca şi cum ar fi Providenţa! Slavă cerului, de bebeluş n-am suflat o vorbă!".

În ochii doamnei Berry, copilaşul reprezenta surpriza menită a-i asigura victoria.

Cînd rămaseră singuri, Adrian îşi întrebă patronul ce părere are despre o asemenea femeie.

— În viaţa mea n-am întîlnit o fiinţă mai de ispravă ca doamna Berry, răspunse Sir Austin cu un amestec de sarcasm şi preţuire.

Clare zace întinsă în pat, blîndă şi liniştită, la fel ca în zilele cînd încă mai era în viaţă. Mîinile albe i se odihnesc pe lîngă trup şi pacea a pus stăpînire pe întreaga ei fiinţă. Acum, fierul nu-i mai foloseşte la nimic. Pentru prima dată, Richard contemplă chipul morţii. Un trup de lut — în care nu mai pîlpîie nici o scînteie.

Clare îşi întîmpinase mama cu tăcerea de plumb a celor morţi. Şi chiar dacă ar fi fost în viaţă, copila aceasta blîndă n-ar fi rostit altceva decît nişte banale cuvinte de bun-sosit. Acum însă era moartă şi nimeni nu ştia de ce boală suferise. Pe inelarul de la mîna ei stîngă se puteau vedea două verighete. După ore lungi de plîns, care îi mai alinaseră parcă suferinţa, doamna Doria îi atrase atenţia lui Richard asupra ciudatului amănunt. Vorbise cu glas şoptit căci se aflau în camera morţii. Atunci Richard a aflat că verigheta pe care Clare avea s-o poarte cu ea şi pe cealaltă lume era verigheta pe care o pierduse el în ziua nunţii. Soţul lui Clare îi mai spuse că ultima dorinţă a fetei fusese să fie înmormîntată cu amîndouă verighetele. Clare îşi exprimase în scris această rugăminte, ca nu se încumetase să vorbească.

„Rog pe soţul meu şi pe toţi oamenii de bine ce se vor îngriji de cele de cuviinţă pentru odihna mea să mă coboare în mormînt fără să se atingă de mîinile mele".

După conturul tremurat al literelor scrise pe bucăţica de hîrtie, descoperită lîngă perna ei, s-ar fi zis că în vreme

ce făcea aceste însemnări, fata trecuse prin cele mai cumplite suferinţe. Iar acum, uluit de misterul pe care-l stîrnise mîna fetei cu ultimele ei pîlpîiri de viaţă, Richard se plimba prin casă, revenind iar şi iar în faţa camerei în care zăcea Clare. Se sfia să intre înăuntru, dar nici nu se îndura s-o părăsească.

Secretul pe care Clare îl îngropase în suflet, cît fusese în viaţă, ieşise la iveală odată cu moartea ei. Richard îl desluşea unduind ca o flacără nestinsă pe chipul ei de marmură. Amintirea glasului ei îi străpungea ca un cuţit nervii. Se simţea parcă vinovat la gîndul că fusese atît de rece faţă de ea. Şi, amintindu-şi de firea ei blîndă şi supusă, vina aceasta i se părea şi mai mare.

În seara celei de a patra zi, doamna Doria se strecură în dormitorul lui Richard. Era cumplit de palidă la faţă căci există oare nenorocire mai mare pentru o mamă decît să-şi piardă unicul copil ? Cu mîinile tremurînde, îi întinse lui Richard un carneţel legat în piele.

— Citeşte ! murmură ea cu vocea sugrumată. Despre conţinutul carneţelului n-a suflat o vorbă, dar l-a rugat pe Richard să nu-l deschidă decît după plecarea ei. Tare-aş vrea să ştiu părerea ta, murmură doamna Doria. Lui John să nu-i spui nimic. Ah, Richard, tu eşti singurul om cu care mă mai pot sfătui !

Cu litere şovăielnice de copil, pe prima pagină a carneţelului era scris *Jurnalul meu.* Richard începu să citească şi primul cuvînt pe care îi căzură ochii fu propriul său nume.

„Richard împlineşte paisprezece ani ! I-am brodat un portofel şi i l-am pus sub pernă. Ştiu că o să aibă bani mulţi şi va avea nevoie de portofelul meu. Richard nici nu mă bagă-n seamă căci are un prieten. Prietenul lui e urît, dar Richard e frumos. El n-o să fie niciodată urît !"

Urmau apoi, însemnate cu sfinţenie, toate întîmplările acelei zile, precum şi o rugăciune adresată Domnului pentru sănătatea lui Richard. Cu fiecare rînd, cu fiece cuvînt, Richard desluşea în istoria propriei sale vieţi maturizarea lui Clare. Pe măsură ce se făcea mare, fata începuse să-şi amintească de anii copilăriei şi îşi notase cu sfinţenie cele mai banale amănunte în legătură cu vărul ei.

„Am ieşit amîndoi pe cîmp şi-am cules flori de ciuboţica cucului. Aruncam unul într-altul cu flori şi eu i-am povestit că, pe vremea cînd era mic, nu putea să pronunţe corect cuvîntul şi spunea „ţuboţica tutului". Richard s-a supărat foarte tare pe mine. Nu concepe să-i spună cineva că şi el a fost copil."

Băiatul îşi amintea întîmplarea. Îşi aducea bine aminte cît de mult îi dispreţuise blînda ei afecţiune... „Micuţa Clare..." Parcă o vedea aievea înaintea ochilor, cu rochia ei albă, cu fundele roz, privindu-l blajină cu ochii ei negri. Iar acum Clare era moartă... Richard continuă să citească mai departe.

„Mama spune că pe lumea asta nu există un al doilea băiat ca Richard. Eu zic că băiat ca Richard nu există nicăieri în univers ! El mi-a mărturisit că vrea să devină un general vestit şi să plece la război. Dacă pleacă el, atunci am să mă-mbrac în haine băieţeşti şi-am să mă duc şi eu după el ! Richard n-o să ştie nimic decît în clipa cînd am să cad rănită. Of, mă rog din tot sufletul ca el să nu fie rănit niciodată. Ce m-aş face eu dacă s-ar întîmpla să moară Richard !"

Iar acum Clare era moartă...

„Lady Blandish a spus că semăn cu Richard. El i-a răspuns că nu umblă cu capu-n jos ca mine. E mînios că nu-i privesc pe oameni în faţă şi nu le spun deschis ce gîndesc. Dar eu ştiu foarte bine... Cînd mă uit în jos nu caut rîme, cum spune el..."

Da, da, chiar aşa îi spusese, îşi amintea perfect ! Şi Richard simţi că inima începe să-i bată mai tare. Apoi pe o foaie albă se puteau citi numai trei cuvinte : „Richard m-a sărutat !" Însemnarea aceasta marca o dată importantă în viaţa lui Clare. Urma descoperirea solemnă a faptului că Richard scrie versuri. Şi băiatul avu posibilitatea să citească o compoziţie de pe vremea cînd mai avea încă ambiţii poetice.

Puţine jurăminte,
Rostit-a scumpa mea ;
Şi, totuşi, credincioasă,
Nu-i alta cum e ea !

Păşeşte ca o zînă
Şi-mi face viaţa rai.
Îţi dăruiesc iubirea,
Ah, tu în schimb ce-mi dai ?

Nu lipsea nici un vers. „El este cavalerul cel umil" notase Clare pe margine. „Şi doamna lui este o regină. Orice regină ar fi în stare să renunţe la coroană pentru el." În fine, Richard ajunse la perioada cînd Clare fusese nevoită să plece de la Raynham.

„Richard nu este trist că se desparte de mine. El nu se simte bine decît în compania băieţilor şi a bărbaţilor. Ceva îmi spune că n-am să mă mai întorc niciodată la Raynham. Richard purta un costum albastru. Mi-a spus „La revedere, Clare" şi m-a sărutat pe obraz. El nu mă sărută niciodată pe buze. Nu ştie că în timpul nopţii m-am strecurat în camera lui şi l-am sărutat. Dormea cu un braţ sub cap şi cu celălalt întins de-a curmezişul patului. I-am dat în lături o şuviţă de păr ce-i acoperea fruntea. Cum aş fi vrut s-o tai şi s-o iau cu mine ! Am o buclă din părul lui... Nu vreau să ştie nimeni cît sînt de nefericită, nici măcar mama ! Ea spune că organismul meu are nevoie de fier. Sînt convinsă că se-nşeală. Ce mult îmi place să-mi scriu numele... Clare Doria Forey... numele lui Richard este Richard Doria Feverel..."

Richard îşi simţea pieptul zguduit de convulsii. Clare Doria Forey... Ce dulce îi suna în urechi melodia acestui nume ! Ca o muzică pe care o mai auzise cîndva... Iar acum sunetele lui se stingeau molcom dincolo de colinele morţii.

Lacrimile îi împăienjeneau ochii şi de-abia mai prididea să citească. Se făcuse miezul nopţii. Clipa aceasta îi aparţinea ei. Bezna şi tăcerea sumbră erau ale lui Clare. De dincolo de mormînt, vocea fetei răzbătea limpede şi rece. Cu ochii împăienjeniţi de lacrimi, Richard încerca să deslueşască cuvintele ei fără glas. Acum îi vorbea despre ziua nunţii lui şi-i destăinuia cum îi găsise verigheta.

„Ştiam că-i a lui... ştiam că o să se căsătorească în dimineaţa aceea. În timp ce ei se amuzau la masă, eu parcă-l vedeam înaintea altarului. Ce frumoasă trebuie să fie soţia lui Richard ! Soţia lui Richard ! Acum că s-a căsătorit,

poate o să țină mai mult la mine ! Mama spune că ei trebuie să divorțeze. Ce rușine ! Dacă-mi va sta în putință, am să-i ajut. Mă rog din tot sufletul pentru fericirea lor. Fie ca Domnul să audă și rugăciunile bieților păcătoși ! Sînt o mare păcătoasă. Nimeni nu poate ști mai bine ca mine lucrul acesta. Lumea spune că sînt o ființă bună, dar nu-i așa ! Cînd mă uit în jos, nu caut rîme, cum zice Richard. Ah, Doamne fie-ți milă de mine și iartă-mă !"

Apoi Clare vorbea despre propria ei căsătorie. Scria că era de datoria ei să-și asculte mama. După aceste însemnări, în jurnal urmau cîteva pagini goale. „L-am întîlnit pe Richard. Richard mă disprețuiește" era scris mai departe.

Richard nu mai vedea nimic în jur. Ca un fir negru, scrisul ei delicat de femeie îl conducea spre teribila concluzie.

„Nu mai pot trăi. Richard mă disprețuiește ! Nu mai suport să-mi ating trupul ! Pînă și propriul meu chip mi-a devenit de nesuportat ! Ah, cum îl mai înțeleg acum ! Ultima oară n-ar fi trebuit să mă sărute cu atîta dăruire. Ah, Doamne, de ce n-am murit în clipa aceea..."

„Nu mai am nici o scăpare ! Richard spunea că ar prefera să moară decît să îndure o asemenea căsătorie. Sînt sigură că ar fi în stare să facă una ca asta. Atunci eu de ce m-aș teme ? Dacă aș avea un soț care m-ar bate, poate aș suporta mai ușor calvarul ! Dar el este un om bun și încearcă să mă facă fericită. În curînd va fi și el nefericit. M-am rugat celui de sus aproape toată noaptea... și pe măsură ce mă rugam, s-ar fi zis că Mîntuitorul dispărea din fața ochilor mei...".

Richard puse carnețelul pe masă. Talazuri de gînduri fantomă îi împresurau mintea. Oare Clare crezuse cu adevărat ce spusese el ? Murise din pricină că... nu, nu, cu neputință, de necrezut !

Încercă să se sustragă acestor gînduri, dar, încet, încet, fără să-și dea seama, se pomeni că citește din nou.

„Este ora unu fără un sfert. Mîine pe vremea aceasta nu voi mai fi în viață. N-am să-l mai văd niciodată pe Richard. Noaptea trecută am avut un vis. Se făcea că ne

plimbam împreună pe cîmp iar el își petrecuse brațul peste mijlocul meu. Eram amîndoi încă niște copii, dar s-ar fi zis că sîntem căsătoriți. La un moment dat i-am arătat verigheta. Atunci el mi-a spus : „Poart-o mereu, Clare! Tu ești pentru mine ca o adevărată soție !“ M-am legat în fața lui că n-am s-o mai scot din deget în vecii-vecilor. Mama nu are nici o vină.. Ea nu gîndește ca mine și ca Richard, cînd este vorba de astfel de lucruri. Richard nu-i un laș. Nici eu nu-s o lașă. Richard nu poate să-i sufere pe ceilalți. I-am scris tatălui său și l-am rugat să-i redea fericirea. Cînd nu voi mai fi, Richard va afla poate adevărul. În clipa asta parcă-l aud strigînd : «Vino-ncoace Clari !» Sînt sigură, Richard n-a plecat încă ! Mă-ndrept spre un loc necunoscut... nu mai sînt în stare să gîndesc nimic... îmi simt trupul rece de tot...“

Literele deveniseră acum din ce în ce mai lăbărțate ca și cum fata n-ar mai fi fost în stare să țină pana în mînă.

„Richard a rămas în amintirea mea așa cum era în copilărie — cînd era mic de tot și-apoi cînd se făcuse mai mare. Parcă nici vocea lui nu-mi mai sună la fel de limpede în urechi. Îmi amintesc doar cuvinte răzlețe... «Clari, Clari... Don Ricardo...» Parcă-l aud rîzînd... Ce vesel era Richard ! Odată ne-am dat toată ziua tumba peste căpițele de fîn și nu mai conteneam cu rîsul. Apoi Richard s-a împrietenit cu un băiat, a început să scrie versuri și era din ce în ce mai mîndru.Dacă mă căsătoream cu un bărbat tînăr, poate m-ar fi iertat, dar eu tot n-aș fi fost fericită. Mai bine muream ! Dumnezeu nu și-a îndreptat niciodată privirile spre mine. E trecut de ora două. Ce rece trebuie să fie în mormînt ! La revedere Richard !“

Însemnările din jurnal începeau și sfîrșeau cu același nume. Clare fusese foarte scumpă la vorbă chiar și cu ea însăși. Deși carnețelul era destul de subțire, în cei nouăsprezece ani cît trăise, fata nu găsise de cuviință să umple mai mult de jumătate din pagini. Fascinat de ultimele ei cuvinte, Richard simți o dorință irezistibilă să-i mai contemple o dată chipul. Clare zăcea întinsă în pat, senină și resemnată ca de obicei. Și totuși Richard își schimbase pînă-ntr-atît părerea despre ea, încît pentru o clipă fu nedumerit că fata nu se mișcă. Cum era posibil să fie

moartă o ființă ce-i șoptise la ureche atîtea lucruri stranii și nebănuite ? S-ar fi zis că îi povestise întreaga ei viață. Pe inima ce încetase să mai bată, deslușea imaginea propriului său chip.

Îi rugă pe cei ce stăteau de priveghi să iasă din cameră și rămase cu ea pînă ce, copleșit de sentimentul morții, alergă la geam, dornic să privească cerul și stelele. De departe, dinspre pînul mărunt și rămuros, învăluit în ceață, unde-și dormeau somnul tăcut oile, răzbătu pînă la el behăitul unui berbec bătrîn. Despică tăcerea nopții ca un semn că moartea sălășluiește printre cei vii.

Tîrziu, cînd pătrunse în cameră, mama îl găsi pe Richard îngenuncheat lîngă patul fetei. Se așeză lîngă el și începu și ea să se roage. Suspinele le zguduiau la amîndoi pieptul, dar nici unul nu vărsă multe lacrimi. Și unul și altul purtau în suflet același secret și se rugau celui de sus s-o ierte pe Clare.

Fata a fost înmormîntată în cripta familiei Todhunter. Doamna Doria n-a mărturisit nimănui că ar fi preferat s-o înmormînteze la Lobourne. La puțin timp după tristul eveniment, întîmplarea a făcut ca Richard și doamna Doria să se întîlnească din nou.

— Richard, spuse ea, pentru mine calvarul s-a sfîrșit. Tu ești singurul om pe care-l mai iubesc pe lumea asta. Am luptat cu toții împotriva lui Dumnezeu și... Richard, te rog, vino cu mine ! Aș vrea să fii din nou împreună cu soția ta. Doresc să-l cruț pe Austin de suferințele prin care trec eu.

— Pe una am ucis-o deja, murmură Richard trist. Acum ea știe tot adevărul despre mine ! La soția mea nu mă pot întoarce. Nu mă simt demn nici măcar să-i ating mîna. Și totuși dacă m-aș hotărî să mă întorc la ea, aș face-o numai pentru a-mi înăbuși sentimentul de dispreț ce-l nutresc față de mine însumi. Mai bine duceți-vă dumneavoastră la Lucy ! Dacă întreabă cumva de mine, spuneți-i că-mi simt conștiința încărcată cu un păcat de moarte... Ba nu, mai bine să-i spuneți că am plecat în străinătate să-mi ispășesc un păcat. Dacă-mi voi răscumpăra greșeala, mă întorc, dacă nu, Dumnezeu să ne aibă în pază !

. În fața acestor cuvinte solemne, doamna Doria n-a avut puterea să-l înfrunte pe Richard și astfel tînărul și-a văzut mai departe de drum.

CAPITOLUL XLI

Întoarcerea lui Austin

În timp ce trecea pin Piața Piccadilly, absorbit de forfota din jur, tînărul înțelept se pomeni deodată că cineva îl bate prietenește pe umăr. Întoarse alene capul și privi lung la bărbatul hirsut ce venea în urma lui.

— Ai vrut să-mi pui nervii la încercare, scumpul meu ? Din fericire, nu sînt un tip monden căci altfel mă dădeai precis gata ! Dar, ia spune-mi, ce mai faci ?

Ei bine, cam așa l-a întîmpinat tînărul înțelept pe Austin Wentworth după ce nu se mai văzuseră de atîta vreme. Austin i-a strîns apoi mîna și, nerăbdător ca orice om ce a petrecut cinci ani în sălbăticie, l-a întrebat ce mai e nou.

— Nou, scumpul meu Austin, e faptul că *whig*-ii și-au cam pierdut speranța. Britonii liberi urmează să primească acum acel juvaer neprețuit al libertății care se numește dreptul la vot secret. Cît despre aristocrație, ce să-ți mai spun ? A fost suficient la putere pentru a înțelege că a sosit momentul să se retragă. Monarhia și bătrînul vin de Madeira își pierd tăria, în schimb, încep să ne sosească licori noi din Demos și Africa de Sud. Ei bine, lumea susține că toate astea ar însemna o Reformă. Așa că vezi tu, dragă Austin, absența ta a făcut minuni. Mai pleacă încă vreo cinci ani din Anglia și, la întoarcere, ai să găsești capete sparte, stomacuri distruse și revoltă generală, într-un cuvînt, egalitatea ajunsă la apogeul ei, grație unei stări universale de prostrație.

Pentru a-i face pe plac, Austin a izbucnit în rîs.

— Dar cu familia ce mai e nou, Ricky ce mai face ? a întrebat el din nou.

— N-ai aflat încă ? Nu știu cum să mă exprim, dar Richard nu mai este „un puișor cu caș la botișor". Și-a

găsit o lăptăreasă care să-l emancipeze ! O femeiușcă plină de farmec, nimic de zis, leită roza bătrînului Anacreon, udată cu lapte. Am crezut cu toții la început că din cauza asta „sistemul" o să-și dea duhul ! Da de unde ! E la fel de prosper ca și altă dată. Totuși, dacă-l privești mai cu atenție ai zice că se pierde, atît e de palid și tras la față — un adevărat spectru, nu alta ! Azi-dimineață am evadat de la Raynham căci nu suportam să-l mai văd în halul ăsta. L-am dus la Londra pe bunul nostru unchi Hippias. O, ce plăcut e să fii în compania lui ! Îi spun ' „Avem o primăvară superbă anul acesta !" Iar el îmi răspunde : „Of, of, uneori, pînă și primăvara dă semne de bătrînețe..." Merita să-l auzi cum a rostit cuvîntul „bătrînețe". Eu, cel puțin, simțeam că-mi pierd de tot puterile. Află, scumpul meu Austin că, în lupta cu viața, bunul unchi Hippias a primit o lovitură nereglementară sub centură ! Așa că hai să luăm masa și să fim și noi cu ochii în patru !

— Bine, bine, dar Richard unde-i acum, ce face el ?

— Întreabă-mă mai degrabă ce-a făcut... Ei bine, băiatul ăsta năzdrăvan a șters-o de-acasă și a făcut un copil!

— Un copil ? Cum, Richard are un copil ? exclamă Austin cu ochii strălucind de bucurie.

— Pentru sălbaticii tăi de la tropice, un singur copil s-ar putea să pară ceva neobișnuit. Într-adevăr, Richard are numai un copil, dar e voinic cît doi. Isprava asta a constituit o lovitură mortală pentru „sistem" ! Căsătoria a suportat-o el cum a suportat-o, copilul însă i-a pus capacul ! Dacă reușește să înghită și copilul înseamnă că va supraviețui. Femeia asta a adus pe lume un copil voinic. Te-asigur că e teribil de amuzant să privești „sistemul" cum deschide larg gura din oră în oră, încercînd să dea pruncul pe gît. E conștient că de asta depinde fie sfîrșitul fie tămăduirea lui !

După ce află încet, încet cum reacționase baronetul față de cele întîmplate, Austin zîmbi trist.

— Spune-mi, Adrian, cum a evolut Richard, ce fel de caracter are ?

— Pot să-ți spun că grija excesivă pentru caracterul său aproape că l-a dus de rîpă pe bietul băiat. Vrei să știi ce caracter are ? Ei bine, e ca un glonț cu încărcătură triplă ! În loc de praf de pușcă în capsulă se află entuziasm.

Băiatul se dă în vînt după anii de glorie ai predicatorilor ambulanți. Are de gînd să transforme lumea. Întocmai ca tine, Austin ! Aș zice că pentru pasiunea asta ești și tu răspunzător într-un fel. Din nefericire, băiatul a hotărît să-și înceapă opera cu femeile. Și-apoi, nu știu cum s-a întîmplat, dar, fie micuțul Cupidon, mîndru de o nouă ispravă cu un nou Phoebus, fie Pluto, dornic să-și mărească populația regatului, în fine, unul dintre ei, a amăgit o ființă neprihănită, reușind să-i bage în căpșor ideea că pentru frumoasa lui operă tînărul merită răsplătit cu un sărut. Dar oroare, el nu se aștepta la așa ceva ! În fine, imaginează-ți „sistemul" în carne și oase și-ai să-l vezi pe Richard. Acest Peri masculin refuză să păsească în Paradis, deși ușile-i sînt larg deschise, trompetele sună și frumoasa neprihănită îl așteaptă cu rodul pîntecului ei în prag. Ultima dată cînd am auzit de el se afla în Germania, unde încerca eficacitatea apelor minerale de pe-acolo. Gîndea, probabil, că-n felul ăsta se pregătește mai bine pentru marea tentativă de a-i elibera pe italieni de teutoni. Să sperăm însă că apele vor avea un efect calmant asupra lui. Dealtfel, Richard se află în compania unei anume lady Judith Felle, vechea ta prietenă, femeia aceea înflăcărată, cu vederi radicale, ce-a luat de bărbat un lord decrepit, numai și numai de dragul principiilor pentru care luptă. Așa fac femeile întotdeauna ! Se căsătoresc cu un lord de-al nostru sau cu un prinț străin. Trebuie să recunosc, au o tactică demnă de toată admirația !

— În situația în care se află acum Richard, compania Judithei nu-i tocmai potrivită pentru el. Și mie îmi place această femeie, numai că-i prea sentimentală, spuse Austin.

— Aaa, probabil de-asta s-a căsătorit cu bătrînul lord, nu-i așa ? Ce părere ai Austin ? Află că mie-mi place tocmai fiindcă-i sentimentală. Oamenii de felul ei trăiesc mult, iar cînd le sună ceasul sînt încă grași și arată bine. Sensibilitatea, dragă vere, iată ce ne ucide pe noi ! Sentimentul însă, acest mare lingușitor al existenței, e un mugur gingaș iar cel ce-l poartă în suflet, indiferent că-i bărbat sau femeie, e demn de invidiat. Ah, iată ce mi-am dorit eu mai mult în viață !

— Adrian dragă, tu nu te-ai schimbat aproape de loc!

— Ce să-i faci, Austin, eu nu sînt un radical.

După alte cîteva întrebări, la care Adrian îi răspunse, ca de obicei, în stilul său figurat, Austin află pînă la urmă că baronetul își așteaptă fiul, demn și grav, ca și cum ar fi o întruchipare statuară a paternității jignite, și că, abia după venirea lui, era dispus să-și primească nora și nepotul la Raynham. Acestea erau, așadar, eforturile „sistemului" de a înghiți pruncul la care se referise Adrian.

— Sîntem dezorientați foarte ! exclamă tînărul înțelept. Să sperăm însă că Timpul ne va lumina, căci altfel la ce-ar mai fi bun seniorul acesta venerabil ?

Austin rămase cîteva clipe pe gînduri, apoi întrebă brusc unde locuiește Lucy.

— Ajungem noi și la ea, n-avea grijă ! spuse Adrian.

— Ba nu, mergem chiar acum ! insistă Austin.

— Bine, vere, dar stai să comandăm mai întîi ceva de mîncare...

— Dă-mi imediat adresa ei, insistă din nou Austin.

— Pe cinstea mea, ești prea cutezător, observă tînărul înțelept. Vrei să-ți înfrîngi adversarul cu propriile lui arme. Nu-ți pasă deloc ce mănînci ! urlă el, cu glas răgușit, luîndu-și un aer jignit și comic în același timp. Da, da, nu te sinchisești defel. Te-nfrupți din ce-ți iese în cale și-ți asezonezi mîncarea cu *„sauce du ciel"* ! Du-te și delectează-te cu carne de bebeluș, canibalule ! Cina se servește la ora șapte !

Adrian îi dădu adresa lui Lucy, apoi plecă să ia masa.

Cu o seară înainte, doamna Berry văzuse în ceașca de ceai semne clare cum că un străin se-ndrepta spre casa ei. Atinse frunzulițele de ceai cu degetul, le împinse ușor într-o parte și, ca prin minune, conturul lor delicat se arcui brusc, semn sigur că în ziua următoare străinul avea să se arate negreșit la ea în prag. În ziua următoare însă, ocupată pînă peste cap cu treburi gospodărești și absorbită, mai ales, de străinul fără egal ce-l adusese Lucy pe lume, doamna Berry aproape că uită de străinul ei. Asta pînă cînd un ciocănit lung la ușa de la intrare îi aminti din nou de ceașca de ceai.

— El e, strigă doamna Berry alergînd într-un suflet prin curte. A venit străinul meu !

Ei bine, nicicînd n-a fost poate o femeie mai îndreptățită să dea crezare unor astfel de semne ca în cazul de față !

Străinul dorea să stea de vorbă cu doamna Richard Feverel și se recomandase Austin Wentworth. „Bine c-ai venit odată !" exclamă doamna Berry, pocnindu-și palmele. Apoi ieși ca o săgeată din curte și începu să scruteze cu atenție strada. În clipa următoare era înapoi și, după ce-și ceru nenumărate scuze pentru primirea lipsită de politețe ce i-o rezervase străinului, doamna Berry spuse :

— Mi s-a părut c-o văd venind spre casă, dom'le Wentworth. Că știi de ce, de două ori pe zi iese cu îngerașu' ei la aer ! Ea nu-i din alea ce-și dă pruncu' pe mîna doicilor. Lucy e-o adevărată mamă ! Și, slavă Domnului, are un lapte tare bun, măcar că numai Dumnezeu știe ce e-n sufletu' ei !

Cînd ajunseră în casă, doamna Berry se recomandă plină de gravitate, îi povesti lui Austin toată pătărania tinerilor căsătoriți, îi spuse ce rol jucase ea în istoria asta și, în fine, îi admiră barba. „Deși, po' să jur că nu v-ați lăsat-o așa ca o podoabă", se grăbi ea s-adauge, căci primul ei impuls fusese să facă din acest elogiu un fel de afront la adresa vanității bărbătești. Apoi doamna Berry trecu în revistă complicațiile familiale, dădu îngrijorată din cap și, împreunîndu-și mîinile, făcu cîteva aluzii sumbre la adresa lui Richard.

În vreme ce Austin își exprima părerile ceva mai optimiste în privința cazului, iată că apăru și Lucy cu copilul.

— Mă numesc Austin Wentworth, spuse el, strîngîndu-i mîna.

Înțeleseseră amîndoi, dintr-o privire, că între ei existau anumite afinități și acum își zîmbeau prietenește.

— Te cheamă Lucy, nu-i așa ?

Fata încuviință, înclinîndu-și ușor capul.

— Ei bine, așa cum știi, pe mine mă cheamă Austin.

După un scurt răgaz, calculat anume pentru ca farmecele fetei să-și poată face efectul asupra musafirului, doamna Berry îl înfățișă pe reprezentantul lui Richard care, văzînd un chip necunoscut, acceptă să fie contemplat în voie pentru ca apoi să-nceapă să plîngă cu glas tare și să bată disperat la porțile naturii, cerîndu-și drepturile ce i se cuveneau.

— Ia priviți numai ce voinicel e ! exclamă doamna Berry. Leit taică-su, zău dacă nu ! Și ce pumnișori are mititelu', ni, ni, ni, ni ! Și ce-nfocat mai e el ! Of, of, că tare frumos mai țipă ! Ni, ni, ni, ni !

Doamna Berry căzuse de-a binelea în extaz și începuse să gîngurească întocmai ca sugarii.

Într-adevăr, reușit-băiat ! Ca o dovadă în plus, doamna Berry îi etală și picioarele, dornică să-l audă pe Austin, confirmînd cît erau de durdulii și viguroase. În fața acestui exces de zel, Lucy murmură cîteva cuvinte de scuză și-l scoase neîntîrziat pe splendidul urlător din cameră.

— Ei, putea foarte bine să-l alăpteze aici ! își dădu părerea doamna Bery. Pe cinstea mea, priveliște mai dulce ca asta nici că există ! Of, of, of, numai de-ar vedea-o bărbată-su ! De, el umblă prin străini cu eroismele lui, vrea să facă fapte mari, da' fapta lui cea mai măreață tot pruncușoru' ăsta e ! Trebuia să-l fi văzut pe unchiu' fetii cînd a venit la copil, că i-am zis eu — „Fetițo, se cuvine să-ți vezi familia !" și m-a ascultat. A venit sărăcuțu' și cînd a dat ochii de copil a rîs și l-au podidit lacrimile de bucurie. Apoi face să-l vezi pe domnu' Thompson, prietenu' lu' Richard. E-un gentleman tinerel și tare simpluț, ce-i drept, da' în nevinovăția lui se uită la ea ca la o icoană. Apoi să-l vezi pe el cu copilu' în brațe. Pe cinstea mea, parc-ai zice că-i trist că nu poa' să-i fie el doică ! Of, of, of, da' dumneavoastră, dom'le Wentworth, ce părere aveți despre ea ?

Răspunsul lui Austin a fost satisfăcător dar lipsit de strălucire, căci el nu era omul care să știe să vorbească cu înfloriturі. Alfînd că lady Feverel se afla în aceeași casă, Austin își exprimă dorința să-i prezinte omagii și doamna Berry îl conduse la ea. Apoi bătrînica alergă într-un suflet la Lucy. Casa se trezise parcă din nou la viață și fremăta toată. Femeile acestea simple simțeau că în preajma lor se afla un om bun.

— Nu vorbește el prea mult, spuse doamna Berry, da' îi citești în priviri cît e de sincer. Nu-i unu' de-ăia care te-amețesc cu vorbe și pînă la urmă nu vezi nimic de la ei!

Lucy își strînse și mai tare la piept sugarul mult iubit.

— Tare-aș vrea să știu ce gîndește despre mine, doamnă Berry ! N-am fost în stare să-i vorbesc, dar l-am îndrăgit înainte de a-l vedea. Îi cunoșteam parcă și chipul.

— Așa cum e el cu barbă, arată foarte la locu' lui ! Și să știi, sufletelule, pentru omu' virtuos barba-i o mare încercare ! își dădu cu părerea doamna Berry. Mă-ntrebi ce gîndește despre tine ? Păi, ce poa' să mai gîndească un bărbat cînd vede o femeie ce-și alăptează singură prunc u', măcar că-i măritată ! Și Berry al meu mai vorbește despre matroanile romane... „Uite-o soțioară de-a noastră care-i mai vrednică ca toate !" Ei, asta gîndește el despre tine ! Și-acum c-a venit el, gîndesc că cearcănile-alea de sub ochi s-or mai limpezi puțin !

Pentru doamna Berry, sosirea lui Austin reprezenta marea lor salvare. Cît despre Lucy, faptul că se afla în preajma celui mai bun prieten al lui Richard o făcea să-și simtă sufletul ușor și împăcat. Cînd se așezară să bea ceaiul, fata avu impresia că locuiește de cînd lumea în căsuța primitoare în care se afla acum.

Austin fu servit cu un cotlet de berbec, procurat și pregătit anume de doamna Berry. În timp ce mînca, se străduia să le distreze, povestindu-le felurite întîmplări din timpul numeroaselor sale călătorii. Bietei Lucy nici prin cap nu-i trecea să-și cucerească musafirul. Nu mai avea de mult asemenea ambiții eroice.

— Trei cești de ceai îmi sînt de-ajuns !, spuse doamna Berry.

Lucy tocmai se arăta și ea încîntată de ceaiul pe care-l băuse, cînd, Austin, care le purta cu poveștile lui prin pădurile virgine ale Braziliei, se opri dintr-odată brusc și o întrebă pe Lucy dacă-i plac călătoriile.

— Vreau să spun, o lămuri el. ai fi în stare să pornești la drum, așa netam-nesam, pe nepregătite ?

Lucy ezită o clipă, după care răspunsul veni ferm „Da!" Doamna Berry se grăbi să adauge și ea imediat că niciodată nu se dăduse în lături cînd fusese vorba de-o călătorie, cu atît mai mult cu cît ea nu era femeia care să se-ncarce cu geamantane și boccele.

— După cîte țin minte, avem un tren la ora șapte, spuse Austin, consultîndu-și ceasul.

Cele două femei nu scoteau o vorbă.

— Spune-mi, Lucy, zece minute ți-ar fi de-ajuns să te pregătești ca să plecăm la Raynham ?

Austin o privea ca și cum ar fi rostit cea mai banală întrebare. Lucy își mișcă buzele, dar nu reuși să scoată un cuvînt.

— Iată bucuria și salvarea noastră ! exclamă atunci, cu vocea sugrumată, doamna Berry și-și puse amîndouă mîinile pe masă cu atîta energie că ceștile de ceai începură să zăngăne toate de-ai fi zis că e cutremur.

— Spune-mi, vrei să vii ? întrebă Austin din nou cu blîndețe.

— Da, răspunse Lucy, timidă. Se pierduse de tot și nu mai știa cum să-și potolească bătăile inimii.

— Ei, se gîndește și ea ce-o să facă cu copilu'... șopti, șireată, doamna Berry, încercînd să explice astfel ezitările tinerei mame.

— Bebelușul trebuie să se învețe și el cu călătoriile ! spuse Austin.

— Doamne, Doamne, păi atunci înseamnă c-o să-i fiu doică și-o să-l port și-n brațe mititelu' ! sări doamna Berry. Doamne, cine s-ar mai fi gîndit la una ca asta ? Auzi, s-ajung iar doică la Raynham Abbey ! Numai că pe-atunci eram fecioară, iar acum sînt femeie în toată firea ! Haideți, haideți, zău, să pornim chiar acum la drum!

Și doamna Berry începu deîndată să se foiască grăbită prin casă, speriată biata de ea că cea mai mică întîrziere i-ar putea întoarce din drumul pe care se hotărîseră să pornească, mînați parcă de o forță din ceruri. Austin zîmbea și se uita pe rînd cînd la Lucy, cînd la ceas. Fata îi privi chipul și simți că se liniștește.

— Într-o clipă m-am îmbrăcat !, murmură ea, zbughind-o din cameră.

Începură pregătirile. Alergau de colo pînă colo și nu mai conteneau cu vorba. Îl înfășurară zdravăn pe micuțul lor, se dichisiră cît putură mai bine și iar se foiră, și iar vorbiră, dar pînă la urmă, exact la termenul fixat de Austin erau gata. Doamna Berry cu copilul în brațe ciripea întruna.

— Doarme dus tot drumu' ! spunea ea. A mîncat cît patru și-acu o să doarmă tun, bobocelu' !

Înainte de plecare, Lucy urcă pînă la lady Feverel. Peste cîteva minute fu înapoi și ceru copilul.

— Pot să-ntîrzii numai un minut, domnule Wentworth?

— Și două ! răspunse Austin.

Domnișorul Richard fu transportat în camera de la etaj, iar cînd se întoarseră, Lucy avea ochii plini de lacrimi.

— Doamna crede că n-o să-și mai vadă niciodată nepotelul, domnule Wentworth !

— O să-l vadă, negreșit ! Te-asigur ! răspunse simplu Austin.

Plecară. Știindu-l pe Austin alături de ea, s-ar fi zis că fetei nu-i mai păsa de riscurile acestei călătorii temerare.

— Of, numai de nu s-ar trezi copilul ! aceasta era singura ei grijă.

— Cum ? ! strigă din spate doica Berry, cea care nu mai era de mult fecioară. Păi, știți voi ce burticică sănătoasă are, mititelu' ? Nu se trezește el decît atunci cînd i-o veni vremea ! Că mic cum e, are caracter, nu glumă ! Caracter binecuvîntat, pe cinstea mea !

Există citadele puternice pe care nu le poți cuceri decît dacă le iei brusc cu asalt. Acum, baronetul se afla singur în bibliotecă. Era plictisit de atîta rezistență și totuși mîndru că nu cedează cu una cu două. Devenise o adevărată spaimă atît pentru el cît și pentru prietenii lui. Auzindu-l pe valet că pronunță numele lui Austin, baronetul își ridică privirile de pe cartea pe care o citea și întinse mîna.

— Austin, sînt încîntat că te revăd, spuse el.

După expresia feței s-ar fi zis că se află în deplină siguranță. În clipa următoare, însă, își dădu seama că citadela îi era luată cu asalt. Doamna Berry scosese un strigăt ascuțit și baronetul înțelese acum că Austin nu era singur. Lucy se afla în spatele lămpii, doamna Berry imediat lîngă ea. Prin ușa întredeschisă, baronetul văzu cum pătrunde în cameră silueta unei femei frumoase. S-ar fi zis că este înmărmurită de frică. Baronetul privi cu atenție și, dînd cu ochii de doamna Berry, înțelese că printre ei se mai afla o femeie. Austin făcu un pas înapoi și, luînd-o de mînă pe Lucy, o conduse spre baronet.

— V-am adus-o pe soţia lui Richard, *sir*, spuse el cu un aer încîntat.

Faţa lui deschisă, pe care nu se putea citi nici urmă de prefăcătorie, te dezarma pe loc.

Palidă la faţă şi tremurînd din tot corpul, Lucy îi făcu lui Sir Austin o reverenţă. În clipa următoare îşi simţi mîinile cuprinse într-ale ei şi auzi o voce blîndă. Acesta era oare tatăl lui Richard, omul de care se temuse atîta ? Cu un tremur nervos al pleoapelor, îşi ridică emoţionată ochii spre el, dar baronetul nu-i dădu drumul la mîini. Contiuna s-o contemple pe aleasa lui Richard. Ce rivalitate existase oare între el şi ochii aceştia nevinovaţi? După cutele ce brăzdau fruntea fetei, s-ar fi zis că situaţia în care se afla nu era tocmai plăcută. Întrebînd-o cu blîndeţe de sănătate, Sir Austin o invită să ia loc. Doamna Berry se prăbuşise de mult într-un fotoliu.

— Aţi dori să dormiţi în aripa de răsărit sau de apus a casei ? întrebă baronetul.

„Oare voi rămîne aici cu adevărat ?“ se frămînta în sinea ei Lucy.

— Poate că ar fi mai bine să vă mutaţi imediat în camera lui Richard, continuă Sir Austin. De-acolo, de la fereastră, puteţi admira valea Lobournului iar dimineaţa aerul este excelent. O să vă simţiţi, într-adevăr, ca acasă!

Lucy simţi cum i se îmbujorează obrajii.

— Hm, hm, tuşi doamna Berry uşor de parcă ar fi vrut să spună : „Sufleţelule, de-acum sîntem stăpîne pe situaţie !“

Într-adevăr, oricît ar părea de ciudat, citadela fusese cucerită !

— Lucy e puţin cam obosită, interveni, la rîndul său, Austin.

Ei bine, cînd fata îl auzi cu cît curaj îi rostise numele, ochii, i se umplură de roua recunoştinţei. Baronetul tocmai se pregătea să sune clopoţelul.

— A, dar spuneţi-mi, vă rog, se întrerupse el brusc, aţi venit singură ?

Sosise în fine momentul să-şi facă şi doamna Berry apariţia. S-ar fi zis că se mişcă anevoie, iar în clipa cînd ajunse în faţa lămpii, agitaţia ce pusese stăpînire pe ea era

evidentă. În brațele ei fremăta un pachet binecuvîntat de scutece.

— Apropo, cu mine ce fel de rudă este ? întrebă Austin, în vreme ce ridica batista fină ce acoperea obrazul celei mai tinere Speranțe a Raynhamului. Oricum *sir*, gradul de rudenie dintre mine și el nu-i chiar așa de clar ca în cazul dumneavoastră !

După felul cum își privea nepoțelul, s-ar fi putut crede că Sir Austin are de-a face cu un copil străin.

— Seamănă leit cu Richard, spuse Austin rîzînd.

Lucy fu și ea de aceeași părere.

— Da, da, seamănă ca două picături de apă ! murmură timidă doamna Berry și, văzînd că grandpapa nu scoate o vorbă, prinse și mai mult curaj. Apoi să știți, Sir Austin, e sănătos și voinicel întocmai ca taică-su, măcar c-a trecut prin atîtea, mititelu' ! Are-un stomac ca un ceasornic ! Cu el în casă nu-ți mai trebuie ceas. De-i zi sau noapte, îți spune el cît e ora !

— Îl alăptați dumneavoastră, nu-i așa, o întrebă baronetul pe Lucy și se arătă foarte mulțumit cînd află răspunsul.

Doamna Berry tocmai se pregătea să-i etaleze vajnicele picioruțe, cînd Lucy, speriată de efectele pe care gestul acesta l-ar putea avea asupra plămînilor prodigioși ai micuțului, o imploră să nu-l trezească.

— Ehe, he, nu-l scoli pe el cu una cu două, replică doamna Berry, și-o ținu tot așa mai departe cum că domnișorul Richard e tare sănătos și că lucrul acesta nici nu era de mirare date fiind atențiile drăgăstoase ale mamei și regimul său ales. Apoi dintr-odată amuți brusc, înăbușindu-și vorbele într-un suspin.

— Arată, într-adevăr, ca un copil sănătos, recunoscu baronetul, deși trebuie să vă mărturisesc că eu nu mă pricep la copii.

În acest moment, Raynhamul capitulase. Își saluta noul comandant, care, purtat în brațe, se-ndrepta acum spre aceeași cameră unde dormise și Richard în copilărie. Lui Austin nici prin cap nu-i trecea să se gîndească la succesul său.

— Fata este extrem de frumoasă, spuse baronetul.

Austin îi răspunse :

— Este o ființă de care te-ataşezi imediat !

Şi astfel, discuţia lor luă sfîrşit.

Discuţia dintre Lucy şi doamna Berry a fost însă mult mai animată. Lucy ar fi vrut s-o audă pe bătrînică sporovăind despre primirea ce li se rezervase la Raynham, despre aspectul casei, despre fiecare cameră în parte şi, mai ales, despre fericirea ce s-ar fi zis că le surîde la orizont. În vremea asta, doamna Berry se uita întruna în oglindă.

— Scumpa mea, spune-mi sincer, cum arăt ? exclamă ea în cele din urmă, în loc de alt răspuns.

— Excelent, bineînţeles, dar ia spune-mi ţi-ai fi închipuit vreodată că baronetul poate fi un om atît de bun şi amabil ?

— Pe cinstea mea, trebuie că arătam ca o babă ponosită, replică doamna Berry. Un lucru însă-i sigur, am împuşcat doi iepuri dintr-o lovitură ! Ei, acum ce mai zici, sufleţelule ?

— În viaţa mea, n-am mai văzut aşa asemănare, murmură Lucy.

— Asemănare ? ! Ia uită-te la mine !

Doamna Berry tremura toată şi simţea că-i ard palmele.

— Scumpa mea Berry ai temperatură ? Ce-ai păţit ?

— Tremur toată şi mă ia cu călduri de parc-aş fi o fetişcană, nu-i aşa ?.

— Berry scumpă, du-te mai bine la culcare ! o sfătui Lucy, ţuguindu-şi buzele şi învăluind-o cu privirile ei mîngîietoare. Te dezbrac şi am eu grijă de tine, sufleţelule ! Ai trecut prin atîtea astăzi că trebuie să fii sfîrşită de emoţie !

— Ha, ha, ha, izbucni doamna Berry într-un rîs isteric. Fata asta crede că din pricina ei sînt aşa emoţionată ! Păi ăsta-i joc de copii, scumpo ! Dar, te rog, ia aminte, eu în casa asta nu pot dormi căci nu vreau să-mi cat singură beleaua cu lumînarea !

Lucy era uluită.

— Nu poţi dormi în casa asta ? Dar de ce mă rog ? Şi totuşi parc-aş ghici eu de ce...

— Oare ? ! exclamă doamna Berry, înălţîndu-şi capul sceptică.

— Pentru că te temi de stafii ?

— Păi cred şi eu că mă tem dacă stafiile-astea au mai bine de şase picioare-nălţime şi-s gata să urle ca din gură de şarpe cîn' le-nţepi c-un ac în pulpă ! Află, scumpo, că l-am zărit pe Berry-al meu...

— Pe soţul dumitale ? !

— În carne şi oase !

„Iluzii optice", medită în sinea ei Lucy, dar cînd doamna Berry i-l descrise pe valetul colos ce-i condusese în bibliotecă, şi-i mărturisi c-o recunoscuse ba, mai mult, că-i făcuse chiar şi-o plecăciune, fata renunţă la astfel de gînduri.

— De-atîţia ani a mai îmbătrînit şi el, sărmanu' ! continuă doamna Berry. Cît despre mine, acu nu-i mai găsesc nici o vină... Îmi dau seama c-arăt ca o babă ponosită !

Lucy o sărută pe amîndoi obrajii.

— Ba eşti cea mai dulce şi fermecătoare bătrînică din cîte am cunoscut ! o asigură ea.

— Ei, vezi, bătrînică... recunoşti şi tu...

— Spune-mi sincer, soţul dumitale se află aici ?

— În clipa asta, Berry se află jos, la parter !

Fermitatea acestui răspuns a fost de natură să spulbere orice îndoială.

— Şi-acum ce ai de gînd, doamnă Berry ?

— Să plec, scumpa mea, să plec ! Să-l las să trăiască fericit, aşa cum vrea el ! Că-ntre noi totu' s-a sfîrşit, ştiu bine. Cîn' am păşit în casa asta, parc-aveam, aşa, o presimţire... Şi cînd intru-n hol, de cine dau cu ochii ? Chiar de el, scumpo ! De n-aveam copilu-n braţe, precis că picam jos ! Îi simţeam eu, presemne, pasu' de departe că prea-mi bătea inima-n piept să se spargă ! Şi-apoi nici nu mă dichisisem la păr că, de, domnu' Wentworth se grăbea foarte, nici rochia cea bună nu mi-o pusesem... Eram sigură c-o să-şi bată joc de mine ! Că de, ştiu eu, lu' Berry-al meu tare nu-i plac babele !

— Să-şi rîdă de dumneata, doamnă Berry ? El care-a fost atît de ticălos ?

Doamna Berry încercă să se ridice.

— Aş face mai bine să plec, scumpo ! Simţ că mi-ar crăpa obrazu' de ruşine dac-ar fi să dau iar cu ochii de el. Acu' parcă-mi vine să zic că eu port toată vina... L-ai văzut

pe Berry-al meu ? Ai văzut ce falnic e ? Ei, află că i-am făcut şi eu lui multe zile fripte ! Şi-apoi să ştii, bărbaţii voinici ca el sînt tare simţitori cîn' le e demnitatea-n joc. Păi, nu-i normal ! Doamne, ce suflet mai am şi eu ! Într-o clipă m-am şi muiat ! Da' ce mai calea-valea, po' să spun că-n bună parte a fost şi vina mea ! Cîn' sîntem tinere, noi, femeile, nu prea ştim să-nţelegem un bărbat ! Şi pe atunci nu eram şi eu o fetişcană ? Parcă n-aveam capu' pe umeri în tot ce făceam, parcă mă-mpingea cineva de la spate ! Da, da, am să plec ! Am ajuns o băbătie ! Plec negreşit ! Nu se face să-nnoptez sub acoperişu' ăsta !

Lucy se apropie de doamna Berry şi, punîndu-i amîndouă mîinile pe umeri, o sili să se aşeze din nou în fotoliu.

— Cum să pleci, femeie, dar copilul cui îl laşi ? Ascultă ce-ţi spun eu, o să-l vezi pe Berry al dumitale că vine el singur să-şi ceară iertare ! O să-ţi cadă şi-n genunchi !

— Berry-al meu în genunchi ?

— Da, da ! Ai să vezi ! Şi-o să te roage cu cerul şi pămîntul să-l ierţi !

— Tare m-aş mira să-l aud vorbind pe Martin Berry ! exclamă bătrînica.

— Bine, vedem noi ! exclamă, la rîndul ei, Lucy, ferm hotărîtă să facă ceva pentru femeia aceasta ce se purtase cu ea ca o prietenă..

Doamna Berry îşi examină rochia.

— Bine, da' n-ar însemna cumva că ne ţinem noi după el ? murmură ea cu voce slabă.

— Cum poţi să spui una ca asta, doamnă Berry ? Doar e soţul dumitale ! Poate că în clipa asta arde de nerăbdare să te vadă !

— Of, of, şi cîte nu-mi pusesem în minte să-i spun omului ăsta cîn' ne-om întîlni ! exclamă doamna Berry.

Între timp însă, Lucy ieşise din cameră. Pe palier, fata se întîlni cu o doamnă îmbrăcată în negru, care o întrebă dacă e soţia lui Richard, iar cînd află răspunsul, o sărută şi plecă imediat mai departe. Lucy trimise după Austin şi îi relată povestea lui Berry. La rîndul său, acesta îl chemă la el pe impozantul valet căruia îi vorbi astfel :

— Ştii că soţia dumitale se află aici ?

Dar înainte de a-şi putea veni în fire ca să dea răspunsul cuvenit, Berry fu invitat să urce la etaj. Drumul pînă

acolo urma să-i arate tînăra lui stăpînă, așa că n-a mai avut încotro și a trebuit să-și pună în mișcare picioarele pentru a-și purta pînă sus mărețul edificiu. În aceeași seară, doamna Berry îi povesti fetei pe scurt cum decursese întîlnirea.

— Scumpa mea, la-nceput, Martin Berry m-a luat pe ocolite, cu vorbe d-alea de-ale lui, ca pe vremuri... Și-apoi, deodată, a schimbat foaia, l-a dat dracului pe Johnson cu dicționaru' lui și s-a prăbușit la pămînt, la pămînt, scumpo... în genunchi ! N-aș fi crezut, zău, niciodată una ca asta ! Pînă-atunci mi-am păstrat eu demnitatea de femeie, da' cîn' l-am văzut așa, m-a dat gata ! Ce mai, mă muiasem ca o cîrpă și-ar fi putut face ce vrea cu mine. Ce să-ți spun, noi femeile ne topim cîn' vedem un bărbat chipeș în genunchi în fața noastră. Are așa ceva măreț că te dă gata ! Și unde mai pui că el era pocăitu' ce-și frecă amîndoi genunchii de pămînt, nu amantu' ce-îngenunche doar pe jumătate ! Of, Doamne, numai de nu m-ar înșela ! Că ce crezi că i-a venit în minte să mă roage ! Că să nu știe nimeni din casă de toată povestea noastră... Ei, mie rugămintea asta a lui nu prea-mi miroase a bine !

— O fi procedat așa fiindcă îi e rușine să nu afle și alții cum s-a purtat cu dumneata, a încercat Lucy să-i explice, iar doamna Berry și-a dat toată silința să vadă și ea lucrurile în aceeași lumină.

— Ia spune-mi, te-a sărutat baronetu' cîn' i-ai spus noapte bună ? o întrebă ea.

Lucy îi răspunse că nu.

— Atunci cată de stai trează cît mai mult, o povățui bătrînica. Și-acu' hai să ne rugăm amîndouă pentru gentlemanu' acela simplu la vorbă ! Că omu' ăsta vorbește puțin, da' făptuiește multe !

Ca la mai toți oamenii simpli, naivitatea doamnei Berry se făcea simțită numai atunci cînd intra în joc inima ei blîndă.

Exact cum prezisese ea, de îndată ce în casă conteni orice zgomot, baronetul își făcu apariția în cameră. Se duse la pătuțul în care dormea Richard al II-lea și se uită plin de duioșie la el. Se îndreptă apoi spre camera lui Lucy.

Ascultă o clipă în fața ușii întredeschise, bătu ușor și pătrunse înăuntru. Doamna Berry îi auzea cum vorbesc în șoaptă, dar în ciuda faptului că nu reușea să deslușească nici un cuvînt, ar fi putut să jure că știe despre ce e vorba. „I-a spus fiica mea, i-a promis un viitor fericit și-a sărutat-o ca un părinte", gîndea în sinea ei bătrînica. Numai că atunci cînd Sir Austin se întoarse trecînd prin camera ei, doamna Berry dormea tun.

CAPITOLUL XLII

Glasul Naturii

Pe undele mării, împurpurate de chipul său mînios, plutea Briareus. Dar acum unde-i oare Titanul acela părelnic ? Și Hesperus, cu-ale sale ghirlande de roze, de ce privește oare așa implacabil și dulce ? Ei bine, din pricina unui tînăr ce casa și-a părăsit și-a pornit-o hai-hui după năluci și fantasme ! Tînărul își simte sufletul întinat și nu cutează înapoi să se întoarcă. Din depărtări, dinspre soare-apune, Lucy îl cheamă la ea. O, ceruri, numai de-ar fi în stare să-i urmeze chemarea ! Ce puternică și aprigă-i ispita, ce sfîșietoare dorința aceasta ce nu cunoaște odihnă ! Cum îi mai îmbată creierul ca un narcotic, cum îi mai răscolește orgoliul ! Căci el o iubește ! Pentru el, Lucy a rămas totuși prima și singura lui iubire ! Căci altfel ce rost ar mai avea infernul în care trăiește din pricina acelui păcat ? Ar mai rămîne el cu brațele împietrite, cînd brațele ei s-au întins și-l imploră să vină ? Dar dacă o iubește atît de mult, ce mai contează un păcat sau o mie ? Nu-i oare dragostea cuvîntul magic ce i-ar putea reda fericirea ? Noi așa gîndim. Tînărul are însă alte păreri. A fost învățat să-și considere trupul un templu, iar acum templul a fost profanat.

Un templu profanat ? La ce altceva ar mai putea sluji el decît ca lăcaș pentru dansul diavolilor ? Ei bine, așa a fost educat tînărul nostru să gîndească. El pune toată vina pe firea lui josnică, dar n-a decăzut încă pînă într-atît în-

cît, știindu-se josnic, să consimtă să se reîntoarcă la iubita lui și astfel să-și recapete fericirea.

O, Engliteră, patrie fericită ! O, tu soție dulce ! Ce nălucire jalnică a înflăcărat orgoliul acestui tînăr și l-a smuls de lîngă voi ? Sărmană creatură, cum ți-ai închipuit că ești unul din cele o sută de brațe ale Titanului și că-i poți înfrunta pe zei ? Lui Jupiter i-a fost de-ajuns să-i șoptească ceva unei cucoane cu zîmbetul pe buze. Femeia a ieșit în calea tînărului și după asta Olimpul s-a cutremurat. S-a cutremurat de hohotele de rîs ale lui Zeus.

Oreste, împresurat de Erinii, a fost fără doar și poate mai norocos decît tînărul nostru sortit chinului de a se vedea chemat la pieptul unui suflet ceresc de la care se știa izgonit pentru vecie. Căci lui îi lipsește uitarea de sine a celor ce și-au pierdut mințile.

Înveșmîntată în lumina pură a primei lui pasiuni, drapată în splendoarea fără de seamăn a cerului pe care-l contemplase el odinioară, Lucy este pretutindeni și mereu alături de el. Dimineața, seara sau la miez de noapte strălucește deasupra lui ca o stea. Îi aține calea și i se arată pe neașteptate în desișul pădurii, o simte în adîncul inimii de parcă ar fi aievea lîngă el. Sînt clipe cînd băiatul își uită păcatul, se repede s-o cuprindă în brațe, îi șoptește cuvinte de dor, dar cînd ii simte sărutul nevinovat pe buze, fața i se crispează de rușine și durere.

Îndura calvarul acesta zi după zi. „Dacă ții la mine, întoarce-te imediat acasă", îi scrisese tatăl său. Din acea clipă, Richard nu mai citi nici o scrisoare. Le ardea pe toate decum le primea. Știa cît de ușor ar fi putut să cadă pradă propriilor sale dorințe. Își dădea seama că orice îndemn din afară s-ar fi transformat într-o adevărată ispită, în fața căreia, sentimentul onoarei ce-i mistuia sufletul ar fi cedat pe loc. Or el se agăța cu disperare de sentimentul acesta căci era convins că, torturîndu-se astfel, își ispășește păcatul.

Cei care încearcă să-i oprească din drum pe tinerii gentlemeni ce se rostogolesc la vale își asumă o sarcină deopotrivă ingrată și periculoasă. Femeile frumoase însă o prețuiesc nespus, ba unele își fac din ea o adevărată profesie. Atît cît îi permiteau puterile propriului ei sex, lady Judith

era și ea alături de Titani în lupta împotriva zeilor ; din această pricină, luați aminte, vă rog, ea acceptase chiar să se căsătorească cu un lord neputincios în toate privințele, dar extrem de bogat. Nu s-ar putea spune că lady Judith nu repurtase anumite succese, dar nemulțumită de ele, prefera să nu le mai împărtășească și altora.

Cu Richard s-a întîlnit la Paris întîmplător. A priceput pe loc ce se petrecea în sufletul lui și i-a dat a înțelege că ea este singura ființă în stare să-l ajute. Ca atare, tînărul a fost înrolat imediat în suita ei. Pentru el era o adevărată alinare să fie în preajma unei femei. Deși lady Judith înțelesese perfect motivele tulburării lui Richard, a preferat să le treacă totuși cu vederea cu acea ușurință de care sînt în stare, de obicei, femeile, și, devenind dintr-odată melancolică, l-a îndemnat și pe el să procedeze la fel. A început să vorbească despre propriile ei dureri, întocmai cum ar fi vorbit și el despre ale lui, dar nu spunea niciodată lucrurilor pe nume și susținea întruna că numai ea poartă toată vina. Cu alte cuvinte, cine-l putea înțelege mai bine ca ea ? O, miraculoși ochi de femeie ! În fața privirilor voastre, tainițele cele mai obscure ale sufletului nostru se limpezesc ca prin farmec ! Ne simțim dintr-odată bogați, mai bogați, poate, decît în visele noastre cele mai frumoase, pentru ca în clipa următoare, deîndată ce nu mai sîntem lîngă voi, să dăm faliment și să cădem pradă mizeriei. Cum e oare cu putință ? Ei bine, noi nu ne punem niciodată astfel de întrebări ! Dăm buzna să ne scăldăm lacomi în lumina acestor miraculoase sfere și sferele acestea trebuie să aparțină neapărat unei femei pentru a avea atîta forță. Deși, la drept vorbind, dacă m-ați întreba în ce constă misterul lor, n-aș fi în stare să vă spun.

Așadar, lady Judith îl înțelegea perfect pe Richard, iar el care, în adîncul sufletului, se considera un păcătos, se agăța de ea cu și mai multă fervoare de parcă i-ar fi fost frică să n-o piardă. Sînt momente cînd sufletul are nevoie de odihnă. Richard era prea ostenit după atîta suferință.

Austin i-a descoperit pe valea Rinului, printre colinele Nassaului. Acolo, Titanii, bărbați și femei, care nu reușiseră să-l răstoarne pe Jupiter, pluteau în voia soartei la întîmplare pe valurile tumultuoase ale sentimentului. S-ar

putea spune că modestul țăran, înveșmîntat în albastru, care merge agale în spatele boulenilor săi, vînzătoarea de fructe cea sprințară ce-ți zîmbește de sub broboada ei pestriță, sau munteanul ce-și mînă măgărușul, ba chiar și doctorii de prin împrejurimi sînt de mai mult folos pentru semenii lor, decît Titanii.

O, ce gînd sinistru ! Lady Judith nu-și pierde timpul cu astfel de gînduri, ea privește totul cu seninătate. Richard însă, mai ales atunci, cînd ochii doamnei nu sînt ațintiți asupra lui, se simte foarte tulburat. Privește trist la tinerii de seama lui ce se îndreaptă în grupuri spre muncă. Lipsite de ambiții, ființele acestea robotesc cu sîrg și munca lor dă roade !

Eroului nostru, lady Judith i-a rezervat totuși o misiune mult mai înaltă. Văzîndu-l că arde de dorința de a face ceva, doamna i-a oferit harta ferfeniță a Europei. Și tînărul a înghițit-o fără probleme. S-a simțit amețit pe loc de parcă ar fi dat pe gît un balsam puternic. Imaginați-vă, Richard călare pe cal, galopînd printre imperiile căzute în ruină ! În fine, în fața acestei imagini, bunul-simț se comportă aidoma unor animale meschine și se face mic de frică. Doamna și tînărul însă s-au înțeles tacit să preschimbe harta lumii civilizate.

Iluziile sînt asemeni vaporilor. Este bine știut că ei au proprietatea să-și modifice la infinit forma, dar în nici un caz nu mai pot reveni la forma lor inițială. Cu cele o sută de brațe ale sale, Briareus se poate vedea silit cînd să se repeadă la un măgăruș bezmetic ce zvîrle din copite, cînd să reducă la tăcere un grup de maimuțe ce sporovăiesc. Ei bine, celulele din creierul unui tînăr se grupează și se regrupează asemeni norilor de pe cer fiind și ele la cheremul vîntului. Lady Judith începu să sufle. Creierul lui Richard era plin de iluzii și, asemeni vaporilor, acestea își schimbau forma de la o clipă la alta. Dumneavoastră care ați urmărit seara trecută norii pe cer și care, pe deasupra, mai știți ce va să zică aceea tinerețe, îmi veți înțelege comparația. Dumneavoastră în nici un caz n-o să vi se pară ciudat și n-o să considerați o nebunie faptul că un tînăr de vîrsta lui Richard, cu educația ce-a primit-o el și cu poziția lui socială, poate ajunge în halul acesta. N-a

fost el oare educat să creadă că este născut pentru fapte măreţe ? Nu i-a spus oare doamna că îşi pune în el toate nădejdile ! Şi dacă te simţi cumva josnic, deşi eşti convins că ai fost născut pentru fapte măreţe, în cazul acesta ai şi început să te agăţi de fantasme. Dar să ne-nchipuim ce s-ar întîmpla cu eroul dacă ar fi fost cumva şchiop. O, cu cîtă fervoare ar mai fi crezut el în vraci şi în leacurile lor, ce pasiuni violente i-ar mai fi frămîntat pieptul, dîndu-i ghes să crape capul cuiva !

Cei doi vorbeau pe şoptite despre Italia. „Sosește clipa !" murmura ea. „Voi fi gata !" răspundea el. Oare ce rang avea să primească eroul în armata libertăţii ? Căpitan, colonel, general sau simplu soldat ? În această privinţă, cum era şi firesc dealtfel, tînărul era mult mai precis şi categoric decît ea. „ Voi fi soldat de rînd !" mărturisea el. Şi totuşi se visa şarjînd, călare pe un armăsar focos. Desigur, soldat de rînd la cavalerie ! Şi în această modestă calitate avea să cutreiere imperiile căzute în ruină. De sub fruntea înaltă, ochii ei tulburaţi de o nedefinită tristeţe scrutează depărtările. Şi pentru ca inima să se înflăcăreze şi mai tare, încep să citească din Petrarca. *„Italia mia"*, bineînţeles ! Zadarnice versuri, cînd te gîndeşti la rănile mortale ce sfîşie trupul acestei frumoase ţări ! Ei suspină totuşi, îşi dau mîna, şi suspinele lor curg la vale odată cu apele Tibrului, Arno-ului şi Padului ! Dar cine n-a plîns oare pentru Italia ? Din trupul acestei ţări văd ridicîndu-se aspiraţiile unei lumi. Se înalţă una după alta şi plutesc ca rotogoalele groase de fum ce ies din trabucele din care pufăie sentinelele Panoniei.

Cînd şi-a făcut apariţia Austin, Richard i-a mărturisit ferm că n-o poate părăsi pe lady Judith. Aceasta, la rîndul ei, a declarat că nu e-n stare să se despartă de Richard. Dar, luaţi aminte ! „Nu-l părăsea, numai şi numai din grijă pentru binele lui !" Dealtfel, Richard avusese prilejul să verifice singur acest lucru. Poate că avea chiar motive să-i fie recunoscător. Căci altfel, cine ştie, cum o luase pe drumul larg al celor ce şi-au pierdut minţile, era foarte posibil s-o sfîrşească şi mai rău.

Eroul este smintit de-a binelea, numai Dumnezeu ştie ce se petrece în mintea lui. Şi totuşi, eu n-am de gînd să rîd de el, pentru simplul motiv că n-a avut încă prilejul

să-şi dea în vileag marile virtuţi. Căci dacă vi se-ntîmplă cumva să-l întîlniţi atunci cînd „marele prilej" i-a ieşit în cale, ca o adevărată pronie cerească, vă veţi convinge singuri că spectacolul pe care vi-l oferă el nu e nici pe departe comic. În starea în care se afla acum, stare ce o voi numi nebunie pentru a fi pe placul lumii, Richard se simţea în siguranţă. Faptul că putea exala iluzii — vapori îi pria de minune, iar fiinţa ce dădea formă şi culoare acestor iluzii juca, în cazul său, rolul unei benefice Iris. În consecinţă, Richard spuse răspicat că n-o poate părăsi pe lady Judith şi nu suflă nici o vorbă asupra datei cînd ar fi urmat să plece.

— Bine, dragul meu, dar ce motiv te poate împiedica să te întorci la soţia ta ? întrebă Austin.

— Un motiv, pe care dacă l-ai cunoaşte, tu ai fi primul care mi-ai da dreptate să procedez astfel.

De fiecare dată cînd îl întîlnea pe Austin, Richard avea aerul unui bărbat copleşit de duioşie şi tristeţe. Austin asocia această stare de spirit cu Lucy şi palatul ei strălucit de soare-apune. Ca atare, Austin aştepta răbdător.

Între timp, bătrînul lord cu care se căsătorise lady Judith trecea în revistă toate staţiunile din regiunea Nassaului şi asta nu fiindcă ar fi fost bolnav. De cum îşi făcea apariţia într-un anume loc, soţia lui îşi schimba imediat reşedinţa. O femeie admirabilă ca ea merită să fie iertată că s-a căsătorit cu un bărbat atît de bătrîn. Lady Judith se dovedea o exaltată chiar şi în materie de obligaţii conjugale. Avea, fără îndoială, spiritul şi inteligenţa oamenilor exaltaţi. Dacă i s-ar fi oferit prilejul ar fi devenit o a doua Charlotte Corday ! Aşa că s-ar cuveni s-o cruţăm şi pe ea de anatema ridicolului. Absurdităţile de care sînt în stare oamenii exaltaţi se deosebesc, oricum, de poznele celor săraci cu duhul ! Lady Judith era o persoană superioară, din categoria acelora care procedează numai cum consideră ele că e just şi manifestă totdeauna o încredere oarbă în punctul lor de vedere. Stima tînărului nostru i se cuvenea pe deplin. Doamna era demnă să-i fie îndrumător şi călăuză. Apoi, lady Judith reuşise să-şi reia cu Austin aceleaşi relaţii intime ca în trecut, fără ca prin aceasta să-şi stînjenească în vreun fel relaţiile cu Richard. Între ea şi Austin erau mari asemănări. S-o spunem totuşi că Austin nu era un visător şi nu s-ar fi căsătorit niciodată cu un lord bătrîn.

Într-o seară, pe cînd se plimbau toți trei agale pe podul din Limburg, în dreptul episcopului de piatră, care argintat de razele lunii își reflecta în ape silueta tremurîndă, de-ai fi zis că dialoghează pe șoptite cu lespezile de ardezie dimprejur, pe lîngă ei trecu o femeie cu un copil în brațe. Mărimea neobișnuită a pruncului le atrase imediat atenția la toți trei.

— O, ce dolofan mai e mititelul, exclamă Richard, izbucnind în rîs.

— Într-adevăr, delicios copil, răspunse Austin, totuși nu cred să fie mai voinic decît băiatul tău !

— Pentru un Arminius născut în secolul al XIX-lea arată excelent... continuă Richard, dar deodată se opri brusc și-l privi țintă pe Austin.

— Parcă spuneai ceva ? îl întrebă lady Judith pe Austin.

— Credeți că e cazul să mai repet ? ripostă acesta cu un aer cît se poate de nevinovat.

— Richard are un fiu ? !

— Cum nu știai ?

— Modestia lui întrece orice limită, comentă lady Judith cu un ușor dispreț față de resursele paterne ale tînărului.

Richard simțea că i se sparge inima în piept. Se uită din nou la Austin. Acesta însă îl privi atît de firesc încît, tînărul nu mai îndrăzni să pună nici o întrebare.

— Hm... murmură lady Judith.

Cînd cei doi bărbați rămaseră singuri. Richard își pierdu răbdarea și izbucni :

— Austin, chiar vorbești serios ?

— Cum, Richard, nu știai ?

— Nu.

— Bine, dar ți-am scris cu toții ! Și Lucy, și tatăl tău, și mătușa Doria... Cred că și Adrian s-a obosit să pună mîna pe pană.

— Am rupt toate scrisorile, spuse Richard.

— Află de la mine că ai un copil minunat ! N-are de ce să-ți fie rușine de el. Eu eram convins că știi !

— Nu, n-am ştiut nimic !

Richard dădu să plece, dar imediat se întoarse înapoi.

— Cum arată ? murmură el.

— Cum să-ţi spun, seamănă leit cu tine, dar are ochii lui Lucy.

— Iar ea...

— Lucy... Nu ştiu ce s-ar fi făcut dacă n-avea copilul...

— Sînt amîndoi la Raynham ?

— Amîndoi.

Pieriţi, fantastice iluzii ! Ce mai contaţi voi acum ? Oare unde-şi iau zborul visele eroului atunci cînd află că are un copil ? Natura îl primeşte la pieptul ei şi, în curînd, ea va grăi ! Printre colinele acestea, pînă şi omul cel mai simplu se poate mîndri cu o astfel de ispravă şi totuşi o faptă banală ca aceasta reuşeşte să-l uimească pe eroul nostru, cum nici cele mai fantastice isprăvi de vis n-ar fi în stare să o facă ! Este deci tată ! Richard privea ţintă, ca şi cum ar fi vrut să desluşească în gol chipul copilului său. Îi spuse lui Austin că se-ntoarce într-o clipă şi-o rupse la fugă, trăgînd lacom aer în piept. „Sînt tată, murmura el întruna, sînt tată !" Pe nesimţite, paşii îl purtau mai departe, mai departe ! Richard dibuia fără să ştie coardele melodioase ale naturii. Şi dintr-odată, ca prin farmec, armonii necunoscute răsunară în întreaga lui fiinţă.

Văpăia lunii îi lua ochii. Era o noapte de vară cu aer greu şi neclintit. Richard se afunda în pădure. Şoseaua rămăsese acum în urmă. Mergea din ce în ce mai repede. Frunzele copacilor îi mîngîiau obrajii, foile moarte, troienite prin vîlcele, foşneau sub picioare. O bucurie sfîntă punea stăpînire pe el şi îşi simţea sufletul cuprins de pace. Treptat, treptat, însă sentimentul acesta dispăru. Richard redeveni din nou conştient de el însuşi. În suflet i se strecura acum o teamă copleşitoare. Era tată ! Dar în veciivecilor n-ar fi îndrăznit să-şi vadă copilul. Unde erau acum iluziile şi fantasmele cu care s-ar fi amăgit odinioară ? Se afla singur, fără nici un sprijin în faţa propriului său păcat. Aşa tulburat cum era, i se năzări că de sus, din ceruri, Clare se uita la el. Clare, care ştia totul despre el... În faţa privirilor ei, Richard nu s-ar fi încumetat să meargă să-şi sărute copilul. Apoi, sever cu el însuşi, în-

cercă să-şi stăpînească durerea şi să-şi potolească zbuciumul nervos al feţii.

La izvor, lîngă trunchiul unui copac străvechi, îngropat pe jumătate sub frunzele moarte ale altor veri, Richard se opri, întocmai ca drumeţul ce-a ajuns la capătul călătoriei. Atunci îşi dădu seama că nu era singur. Căţelul lui lady Judith venise după el. Îl mîngîie plin de recunoştinţă pentru această dovadă de prietenie şi rămaseră amîndoi tăcuţi în mijlocul pădurii neclintite. Lui Richard i-ar fi fost cu neputinţă să se întoarcă înapoi. Inima îi era prea grea. Trebuia să meargă mai departe. Aşa că porni din nou la drum cu micul animal după el.

O somnolenţă grea pusese stăpînire pe crengile pădurii. Pe dealuri şi vîlcele apăsa aceeaşi zăpuşeală de moarte. Aici undele izvorului nu clipoceau limpezi şi răcoritoare, glasul lor devenise metalic ca şi cum spiritul fluid al apei pierise. Mai încolo, în lumina clarului de lună ce arginta desişul ierbii, raze piezişe luceau ca o văpaie albă. Aerul era clar, nici urmă de ceaţă. Hăt departe, văile îşi desenau conturul cu umbrele lor cu tot, ca-n miezul zilei, numai culoarea şi-o mai domoliseră puţin.

Pentru o clipă, Richard zări o căprioară iute ce săgetă poiana vălurită, la o distanţă unde nici glonţul n-o putea ajunge. Nu se clintea o frunză, nu adia o boare şi totuşi liniştea parcă avea un sens. În imensitatea albastră a cerului strălucea luna. Gîfîind din greu, cu limba scoasă, căţeluşul venea după Richard. Se ghemui niţel la un popas, apoi se ridică anevoie şi-o porni după el. Din cînd în cînd, un fluture de noapte îşi fîlfîia prin beznă imensele aripi albe.

Într-un colţ mai izolat, de unde s-ar fi zis că pădurea se dăduse-n lături, printre urzici ţepoase şi ierburi ce creşteau de-a valma se ridicau nişte ruine cenuşii. Fără să-şi dea seama, Richard se aşeză pe o piatră sfărîmicioasă, dornic de puţină odihnă. Asculta gîfîitul cîinelui. La picioarele lui, zeci de licurici smălţuiau cu luminiţele lor pămîntul uscat şi negru. Stătea şi-i privea cu mintea golită de gînduri. Era complet epuizat. Cum stătea aşa, sub razele lunii, cu umbra profilată spre apus, parcă ar fi aparţinut şi el acestor ruine. Pe cer luna era în declin. Şiruri lungi de nori

argintii îi luau pe furiș locul. Erau vestitorii furtunii. Richard nu vedea nimic, nu auzea nici măcar frunzele ce începură să foșnească.

Cînd o porni din nou la drum, în fața lui se ridica un munte uriaș. Pentru o clipă îi veni în minte să-l ia cu asalt, dar oricît de repede mergea el, muntele se depărta mereu. Pămîntul începu să se moaie. Cerul nu se mai vedea. Picături grele de ploaie îi loveau obrajii, frunzele foșneau, pămîntul răsufla din greu, Richard era învăluit în beznă. Deodată, răsună glasul tunetului. Muntele cel uriaș se prăbușea peste el. Pădurea tresări toată, cuprinsă de vîlvătăi violete. La poalele muntelui se aprinse o lumină, pîlpîi o clipă, apoi se stinse. Părea că fulgerul e ochiul cerului. Părea că tunetul e glasul cerului. I se adresau pe rînd și îi umpleau sufletul de o bucurie extatică. Singur în mijlocul pădurii, singur în fața măreției și misterelor furtunii, Richard avea sentimentul că e reprezentantul unic al speciei umane și la gîndul acesta se simțea înălțat. Întreaga lui ființă se avîntă în extaz mai departe spre glorie sau ruină.

În vale, valuri de aer aprins își dezlănțuiau mînia ; fulgerele brăzdau cerul și în lumina lor vinețiie, ferigi fantastice străluceau pentru o clipă ca apoi să dispară. Apoi din foșnetul ascuțit al frunzelor se iscă o melodie. Răsună îndelung, din ce în ce mai tare, amplificată de forța potopului. Puhoiul de ape domolea setea pămîntului. Richard era ud leoarcă și totuși torentele acestea îi produceau o bucurie sălbatică. Mergea întruna. Ploaia și hainele lui jilave nu-l deranjau defel. Aromele ierburilor, înviorate de ploaie, îi dădeau puteri. Deodată se opri brusc și adulmecă aerul. I se năzări că simte în nări mirosul florilor de crețușcă. Pe valea Rinului nu văzuse niciodată astfel de flori. Nu se gîndise nicicînd la ele și apoi, crețușca nu creștea în pădure. Și totuși mirosul ei proaspăt și înrourat îi mîngîia nările. La cîțiva pași mai încolo, micuțul lui tovarăș de drum, ud leoarcă și el, dădea sărmanul din coadă. Richard înainta încet, cu gîndurile învălmășite în minte. Mai făcu doi, trei pași, și întinse mîna. O dorință nedefinită îl împingea să se convingă că într-adevăr erau flori de crețușcă. Bîjbîind prin iarbă, dădu de ceva cald care, la atingerea lui, tresări. Richard ridică instinctiv mîna

şi privi curios. În palma lui se afla o creatură mică de tot şi, fără îndoială, extrem de tînără. Obişnuit cu întunericul, recunoscu imediat un iepuraş. Probabil că înainte de sosirea lui, căţeluşul speriase iepuroaica şi acum puiul rămăsese singur. Richard obloji iepuraşul în palmă şi, băgîndu-l în sîn, porni grăbit mai departe.

Ploaia se îndesise, copacii şiroiau de apă ca o fîntînă. Acum Richard îşi simţea mintea limpede şi uşoară. Gîndurile îi zburau la păsări. Oare unde se-ascund ele cînd plouă ? Dar fluturaşii, cum reuşesc oare să-şi salveze puful colorat al aripilor ? De bună seamă, se ascund la adăpostul vreunei frunze, gîndea el. Şi se uita cu ochi atît de blînzi şi iubitori la bolţile de frunze şiroind de ploaie, de parcă ar fi fost el însuşi un copil al pădurii. Apoi avu deodată o senzaţie stranie. Un freamăt neobişnuit îi cuprinse braţul. O simplă senzaţie fizică. Atît şi nimic mai mult. Conteni o clipă, apoi puse din nou stăpînire pe el, învăluindu-i ca o boare caldă şi inima. Treptat, treptat îşi dădu seama că iepuraşul pe care-l ţinea la piept îi lingea mîna. Îi mîngîia de zor palma cu limba lui mică şi aspră. Iată de unde venea senzaţia aceea stranie ! Decum îşi dădu seama despre ce-i vorba, uimirea lui Richard se spulberă dintr-odată şi, totuşi, acum cînd misterul se lămurise, băiatul era parcă mai mişcat ca la început şi gestul acesta trezea în sufletul său ecouri nebănuite. Mîngîierea blîndă a iepuraşului nu mai contenea. Ce-i spunea el oare ? Atît de mult cît poate nici o voce omenească n-ar fi fost în stare să-i spună în momentele acelea.

Departe, la orizont, unde se refugia furtuna, o lumină palidă vestea zorile. Richard păşea grăbit. Deoparte şi de alta a potecii, se aplecau buruieni verzi, împovărate de ploaie. Acum Richard ajunsese în faţa unei troiţe împodobite cu ghirlandele de flori ale recunoştinţei. Păşea însufleţit de sentimentul acela nedefinit pe care-l încearcă orice om atunci cînd simte că se află în pragul unei revelaţii. În lumina slabă a zorilor, troiţa modestă, la care veneau să se închine şi să se roage ţăranii, stătea rece şi neclintită, şiroind de picuri grei de ploaie. Sub cele două aripi ce-i slujeau drept acoperiş, Richard zări o statuie. Era fecioara cu pruncul. Îşi continuă mai departe drumul. Dar n-apucă să facă nici cîţiva paşi că puterile îl părăsiră şi începu să tremure. Ce se întîmpla oare ? Pentru Ri-

chard, întrebarea aceasta nu exista. Acum pusese stăpînire pe el o altă forță. Spiritul Vieții i se dezvăluia ca un fulger orbitor, iluminîndu-i întreaga ființă. Îi răsuna în suflet glasul copilului, simțea mîngîierea iubitei. Închise pentru o clipă ochii și chipurile lor îi apărură în față. S-ar fi zis că așa slab și neputincios cum era, ei îl ajută să biruie genunea și-l trag la lumină. El era orb iar ei îi călăuzeau pașii. Își simți sufletul purificat și zguduit de emoție începu să tremure.

Cînd se trezi din transa aceasta, în jurul său colinele străluceau scăldate de razele soarelui. Păsărelele ciripeau și se zbenguiau prin aer. Ajunsese la marginea pădurii. În fața lui, sub cerul larg al dimineții, se deschidea o cîmpie întinsă. Era un imens lan de grîu cu spicele coapte.

CAPITOLUL XLIII

Spiritul Binelui și Spiritul Răului se înfruntă din nou

La Raynham toată lumea știa că Richard se întoarce acasă. Mai întîi, Lucy aflase vestea cea bună de la Ripton Thompson. Tînărul îi scrisese din Bonn, dar nu suflase nici o vorbă despre motivul real pentru care-și petrecea concediul în străinătate. Plecase anume în Germania ca să-și convingă prietenul să se reîntoarcă acasă, dar cînd își dădu seama că Richard luase singur această hotărîre, nu-i mai spuse nimic, prefăcîndu-se că venise la Bonn pur și simplu de plăcere. Apoi Lucy primise o scrisoare de la Richard. Acesta îi scria că dacă intenționează cumva să plece la mare, să-i comunice imediat adresa hotelului la care stă, căci dorește s-o vadă cît mai curînd. Era o scrisoare calmă și plină de căldură. Pe de altă parte, în tot acest timp, ajutată de credincioasa ei Berry, Lucy se străduia din răsputeri să-l cucerească pe autorul de aforisme.

„Rațiunea de existență a femeilor se află în laptele pe care-l sugem la pieptul lor", notase el grăbit undeva, observînd ce mamă grijulie era Lucy. „În consecință, noi,

bărbații, care ne-am adăpat din plin din hrana aceasta s-ar cuveni să ținem minte că femeile nu sînt lipsite de rațiune." La rîndul ei, zeloasă ca de obicei, doamna Berry îi spunea baronetului întruna că educația domnișorului Richard începuse foarte, foarte de timpuriu și că atare micuțul avea să iasă un istoric de vază. Ei bine, amănuntul acesta cu privire la metodele pedagogice ale lui Lucy a fost suficient pentru a-l cuceri pe Sir Austin.

„Am spus întotdeauna că nu soarta oarbă îi va dărui lui Richard soția pe care o merită. Mă văd silit să recunosc însă că am greșit în această privință", gîndea în sinea lui baronetul și se grăbea să adauge : „Fără îndoială, Richard și-a găsit o soție excelentă !" În fine, era dispus să admită că instinctul se dovedise, cel puțin pînă la proba contrară, mai puternic decît știința. Iar acum, cînd venirea lui Richard era iminentă și urmau să fie cu toții din nou fericiți, baronetul își revărsa asupra tuturor marea lui înțelepciune paternă, convins că de fapt el este făuritorul acestei fericiri. Între el și Lucy domnea acum o atmosferă de caldă intimitate.

— V-am spus eu, *sir* fata aceasta este în stare chiar să și vorbească, spunea Adrian.

— Fata asta gîndește ! sublinie baronetul.

Problema destul de delicată a relațiilor cu unchiul Blaize a fost și ea rezolvată în modul cel mai generos. Fermierul primi permisiunea să vină la Raynham oricînd poftea, Lucy urmînd să-și viziteze unchiul de cel puțin trei ori pe săptămînă. Pentru Sir Austin, fermierul Blaize și doamna Berry constituiau un subiect de studiu excelent, ale cărui roade nu întîrziară să se arate. Firea dintr-o bucată a acestor oameni simpli îi furniză cîteva aforisme de-a dreptul remarcabile.

„O doză din sîngele curat al acestor pămînturi nu ne strică deloc", scria baronetul și, meditînd îndelung la părinții micuțului său nepot, Sir Austin se declara mulțumit. Așa se face că acum cei care intrau în bibliotecă nu se mai mirau văzîndu-l cu cîtă amabilitate își trata nora. În vremea aceasta, Richard traversa marea și, cu fiece clipă ce trecea, inimile celor de la Raynham băteau și mai tare. Spre seară, Richard urma să fie în mijlocul lor. Dimineața, la micul dejun, Sir Austin o salută pe Lucy cu

mai multă căldură ca de obicei. De-atîtea gînduri amoroase, doamna Berry parcă-şi ieşise din minţi.

— Te măriţi a doua oară, văduvioara mea scumpă, ciripea ea. Lăudat fie Domnul că-ţi trimite acelaşi mire! Şi-apoi unde mai pui că acuma ai şi-un copil în braţe, insista ea serioasă. Ciudat, murmura apoi Berry, ciudat, da' pentru Berry-al meu parcă nu mai simt nimic. Dragostea mea se-ndreaptă acum spre porumbeii ăştia dulci!

În realitate însă, Berry cel infidel se plîngea că este tratat prost şi voia să lase impresia că este gelos pe copil. Atunci, nevasta îi răspundea că dacă suferă cu adevărat, apoi înseamnă că-şi primeşte răsplata ce i se cuvine. Oricum, poziţia lui Berry nu era prea comodă. Cum să le ascundă femeilor din cercul său că Bessy Berry, soţia lui, se afla la Raynham! Şi-apoi consoarta asta nu catadicsea de fel să-l consoleze, văzînd ce complicaţii stîrnise printre rîndaşoaice prezenţa ei.

Lucy încercase s-o mai domolească puţin pe doamna Berry, dar aceasta rămînea neclintită. Susţinea sus şi tare că, pînă n-o înţărca copilul, nu renunţă la el.

— Atunci, o avertiză ea, scrutînd viitorul, poate-o să-ţi dai seama că nu-s chiar aşa de moale şi blîndă cum mă credeai!

— Eşti o babă rea şi ranchiunoasă! exclamă Lucy.

— Pe cinstea mea, zău că n-ai dreptate, răspunse doamna Berry cu mîndrie. Din cînd în cînd nu strică să-şi mai schimbe omu' caracteru'. Berry s-a lăsat aşteptat cam mult, scumpo!

Dacă n-ar fi bine ştiut de toată lumea că femeile obsedate de pudoare nu se încumetă nicicînd să asculte destăinuirile fiinţelor caste din fire, poate că n-ar fi rău să reproducem cîteva din mărturisirile pe care doamna Berry a găsit de cuviinţă să le facă tinerei soţii, cu privire la infidelitatea lui Berry şi la caritatea de care trebuie să dea dovadă femeile faţă de bărbaţii păcătoşi. În consecinţă, ne vom mulţumi să spunem că în ciuda indiferenţei ce începuse să pună stăpînire pe ea, doamna Berry a considerat totuşi necesar să abordeze problema şi, mai ales, să împărtăşească şi altora sentimentele ei creştineşti în această privinţă.

Marea e calmă. Cei de la Raynham privesc cerul senin şi sînt bucuroşi că Richard va fi în curînd printre ei.

Richard vine să se arunce la picioarele iubitei, vine să-i cerşească iertarea. Deasupra mărilor şi deasupra pădurilor, pe vreme senină şi pe furtună, chipul lui Lucy străluceşte ca o stea. Spre steaua aceasta se îndreaptă acum spăşit eroul nostru ! O, ce măreaţă e ziua cînd ne dăm seama de nebuniile noastre ! Pe puntea vasului se află doi prieteni vechi — Richard şi Ripton. Richard îşi îndeamnă prietenul să vorbească, fiindcă s-ar zice că lui nu i-a pierit încă darul vorbirii. Şi cum, în sinea lui, Ripton fusese dintotdeauna mîndru de elocvenţa cu care-l înzestrase natura, acum nu mai prididea tot enumerînd virtuţile lui Lucy şi farmecele copilului.

— Cum, Rip, n-a spus că-i supărată pe mine ?

— Supărată pe tine, Richard ? ! Cum poţi spune una ca asta ? Păi din clipa cînd şi-a dat seama c-o să aibă un copil, Lucy nu s-a mai gîndit decît la datoria ei de mamă. Lucy nu se gîndeşte niciodată la ea.

— Spune-mi, Rip, ai văzut-o la Raynham cu ochii tăi ?

— Desigur ! M-au invitat chiar ei acolo. De-ai şti cît de mult ţine, tatăl tău la ea ! Sînt convins că are o părere excelentă despre Lucy. Şi pe bună dreptate ! Este o fată atît de blîndă şi frumoasă !

Richard era prea copleşit de propriile lui greşeli pentru a-şi mai învinovăţi tatăl şi apoi prea era englez pînă în măduva oaselor ca să-şi dea în vileag sentimentele. Cît despre Ripton, el vedea limpede că modul în care se comportase Richard în aceste împrejurări schimbase radical relaţiile dintre ei. Aerele de erou fuseseră abandonate undeva în trecut, dar, cu toate acestea, Ripton îşi asculta prietenul cu aceeaşi supunere ca în anii de entuziasm eroic ai copilăriei. Poate că acum ţinea la prietenul său mai mult ca oricînd. Îi mărturisi ce binefacere fusese pentru el Lucy cu sufletul ei blînd şi ales. Richard asculta îngîndurat şi-şi dădea seama ce absurde fuseseră extravaganţele lui în comparaţie cu răbdarea sublimă a îngerului frumos ce-l aştepta acasă. Richard nu era însă omul dispus să se cruţe. După toate cele întîmplate, n-ar fi acceptat nici în ruptul capului să fie iertat cu atîta uşurinţă. I se aprinseseră obrajii. Şi totuşi avea să-şi calce pe inimă. Avea să-i mărturisească totul, chiar cu riscul

de-a o pierde. La gîndul că o va vedea din nou pe Lucy și că va putea să îngenuncheze la picioarele ei, Richard se simțea înviorat și căpăta puteri noi. Începură să se zărească stîncile albe ale țărmului. Razele piezișe ale soarelui le dădeau un lustru neobișnuit. S-ar fi zis că oamenii și casele de pe țărm îl întîmpinau pe extravagantul și impetuosul nostru tînăr, revelîndu-i din nou sensurile bunului-simț și ale simplității și, odată cu ele, bucuria căminului.

La ora prînzului se și aflau la Londra. Pentru o clipă, Richard renunță la ideea de a-și mai lua corespondența de la hotel, apoi, după o scurtă discuție, se hotărî totuși să treacă pe-acolo. Valetul își făcu apariția și-l anunță că avea două scrisori. „Una așteaptă cam de mult", preciză el. Scrisorile îi fură aduse imediat. Prima era de la Lucy. Ripton observă că pe măsură ce o citește, Richard se îmbujorează la față și în colțul buzelor îi înflorește un zîmbet. Al doilea plic fu deschis cu indiferență. Scrisoarea intra direct în subiect, fără nici o formulă de introducere. Cînd zări semnătura, Richard se întunecă. Volutele delicate ale scrisului feminin și numeroasele înfloriturî ale literelor dădeau scrisorii aspectul unui lan de orz ce-și profilează pe cer spicele bărboase. Iată cum suna scrisoarea :

„Prostuțule, știu că ești tare mînios pe mine din pricină că nu am acceptat să te ruinez. Despre ce-i vorba ? Ei bine, de invitația ta de-a pleca împreună în locul acela plicticos. Îți mulțumesc din suflet, dar modista nu mi-a aranjat încă toate pălăriile și, în ceea ce mă privește, doresc să arăt excelent în clipa cînd îmi voi face apariția acolo. Căci, oricum, pînă la urmă tot va trebui să mă duc. În sănătatea dumneavoastră, Sir Richard ! Și-acum, hai să vorbim serios ! Întoarce-te imediat acasă la soție, îți poruncesc ! Și fiindcă știu prea bine cu cine am de-a face, mă tem că e cazul să vorbesc pe șleau. Ți-am spus eu vreodată că te iubesc ? Poți să mă urăști cît poftești, puțin îmi pasă, dar nu mi-ar face plăcere să aud că ți-ai pierdut mințile. Și acum ia aminte ce-ți spun. Cunoști prea bine relațiile mele cu Mount. Ticălosul ăla de Brayder s-a oferit să-mi plătească toate datoriile și să mă sub-

venționeze regește, cu condiția să fac în așa fel ca să te reții la Londra. Îți jur pe cinstea mea că habar n-am avut ce era în capul lui și oricum nu am fost nici o clipă de acord cu el. Dar erai atît de chipeș ! Pusesem ochii pe tine de prima dată cînd te văzusem în parc și nu știam încă nici măcar cine ești. Apoi tu ai devenit dintr-odată așa de timid, că erai mai seducător ca o fetișcană. M-ai ispitit, înțelegi ? Îți dai seama ce înseamnă asta ? N-am mai rezistat, tu ai început să ții la mine, apoi știi ce întorsătură au luat lucrurile... În orice caz, îți jur că n-am avut nici o intenție rea. Aș fi fost mai degrabă dispusă să-mi tai o mînă decît să-ți fac ție vreun rău. Zău că da ! Numai împrejurările au fost de vină. Pe urmă mi-am dat seama că între noi se încinseseră lucrurile. Imediat după asta, Brayder a început să se țină scai de mine și mi-a vorbit atîta despre tine, că pînă la urmă n-am mai suportat. Am luat cravașa și l-am pocnit zdravăn și uite-așa, ticălosul a amuțit pe loc. Îți imaginezi c-aș fi în stare să permit cuiva să te vorbească de rău ? Uite, era gata, gata să trîntesc o înjurătură, dar m-am abținut. Vezi bine, n-am uitat încă sfaturile lui Dick ! Of, Doamne, de-ai ști ce nefericită mă simt ! Brayder mi-a oferit bani. Îți imaginezi probabil că i-am luat. Puțin îmi pasă ce crede lumea despre mine. În orice caz, la un moment dat, bestia asta a trîntit o vorbă care m-a pus pe gînduri. Am șters-o imediat în Insula Wight, după Mount, și acolo am aflat că soția ta tocmai plecase cu o femeie bătrînă care venise anume s-o ia. O, ce n-aș fi dat s-o cunosc ! Spuneai că Lucy ar trebui să mă trateze ca pe-o soră. Îți mai amintești ? Doamne, ce-am mai rîs atunci în sinea mea ! Acum însă aș plînge, aș plînge cu lacrimi grele, te-asigur, dacă n-aș ști că lacrimile noastre ajung toate la personajul acela pe care, politicos cum ești, tu obișnuiești să-l numești „Diavolul". Ei bine, am dat o fugă pînă la vila voastră, iar servitorul m-a informat că Mount venea și el pe-acolo. În clipa aceea am înțeles dintr-odată totul. Era limpede că Mount se ținea după o femeie, dar atunci nu mi-aș fi putut închipui nici în ruptul capului că femeia aceea era chiar soția ta. Apoi am înțeles motivul pentru care voia Brayder atît de mult să te rețin pe tine la Londra. M-am dus imediat la el. Știi cît de mult îl

urăsc ! I-am cedat totuşi ca să aflu adevărul. Află, Richard, că puseseră totul la cale cu gîndul s-o răpească ! Pe cinstea mea, aşa este, nu mint ! Numai că Mount şi-a dat seama că n-o poate seduce. Vorbeşti de diavol ? Ei bine, Mount este un diavol şi totuşi nu-i chiar atît de spurcat ca Brayder. Nici javra cea mai josnică n-ar fi în stare de o asemenea ticăloşie !

Ei bine, acum după ce ţi-am spus toată povestea, tu, care eşti un adevărat bărbat, n-ai să şovăi o clipă, sînt sigură, şi-ai să te-ntorci imediat la Londra. Şi cu asta nu mai am nimic de spus. Probabil că n-o să ne mai vedem niciodată, aşa că la bună vedere, Dicky ! Parcă te-aud cum mă mai blestemi ! Dar să ştii un lucru, dacă ai fi fost şi tu ca ceilalţi bărbaţi, nu m-ar fi durut nici în cot de tine. De la ultima dată cînd am fost împreună nu m-am mai îmbrăcat în liliachiu... Voi lăsa însă cu limbă de moarte să mă-ngroape într-o rochie de culoarea liliacului ! Sper că nu te superi, nu-i aşa, Dick ? Sper că nu-ţi trece prin minte că am luat banii ăia ? Numai la gîndul că ţi-ai putea imagina una ca asta, simt că m-apucă nebunia ! Apropo, cu prima ocazie cînd îl întîlneşti pe Brayder în public, altoieşte-l cu bastonul pînă-i vine rău ! Pretextează pur şi simplu că nu-ţi plac ochii lui. *Adieu !* Am totuşi impresia că diavolii nu s-ar cuveni să folosească cuvîntul adio. Atunci să folosim un cuvînt ceva mai puţin pretenţios — „la bună vedere". La bună vedere, scumpul meu Dick ! N-ai să-ţi închipui nici o clipă că am acceptat banii lor, nu-i aşa ? Deie Domnul să ajung să n-am parte în viaţă nici de-o coajă de pîine dacă m-am atins sau dacă am să m-ating vreodată de banii lor !

Bella"

Richard împături scrisoarea fără să scoată o vorbă.

— Urcă imediat în trăsură, îi spuse el lui Ripton.

— Ce, Richard, s-a-ntîmplat ceva ?

— Nu.

Vizitiul primi indicaţiile de rigoare. Richard nu scotea o vorbă. Judecînd, după felul cum se-nerunţase la faţă, şi Ripton îşi cunoştea bine prietenul, era de presupus că ceva nu era în regulă. Aflase oare ceva neplăcut din scrisoarea aceea ? Explicaţiile nu se lăsară mult aşteptate.

Ca întotdeauna în astfel de împrejurări, o minciună ticluită pe loc. La un moment dat, Ripton se încumetă să-i atragă atenţia că vizitiul a greşit drumul.

— Ba merge acolo unde trebuie, strigă Richard încleştîndu-şi fălcile.

Ochii lui erau tulburi şi ameninţători. Ripton amuţise. Nu ştia ce să mai creadă. Vizitiul opri în faţa unui club. La cîţiva paşi mai încolo, un gentleman în persoana căruia Ripton îl recunoscu imediat pe maestrul Brayder, tocmai încerca să-şi încalece calul. Auzindu-şi numele, maestrul Peter întoarse capul şi întinse afabil mîna.

— Mountfalcon este la Londra ? întrebă Richard şi, în loc să-i dea mîna, prinse calul de frîu. Tonul pe care fusese rostită întrebarea era cît se poate de prietenos.

— Mount ? ! răspunse Brayder, privindu-l mirat cum ţinea calul de frîu. Ei bine, pleacă chiar în seara-asta !

— Se mai află încă la Londra ? întrebă Richard din nou, dînd drumul calului. Doresc să-l văd. Unde este ?

„Tînărul pare paşnic, gîndi în sinea lui Brayder. Suspiciunile mele n-au nici un temei. De unde să ştie c-am uneltit împotriva lui ?"

— Vrei să-l vezi pe Mount, adăugă el cu glas tare. Dar, mă rog, pentru ce ? Şi, fără să mai aştepte vreun răspuns, îi dădu imediat adresa. Apropo Feverel, strigă el în clipa următoare, întorcîndu-se din drum. Intenţionăm să te primim şi pe tine în rîndurile noastre... Şi-i arătă cu degetul clădirea impozantă a clubului. Ei, ce zici ?

Richard înclină scurt capul, apoi spuse vizitiului să pornească. Brayder îi răspunse şi el cu acelaşi gest. În clipa următoare, cei ce-şi făceau promenada prin împrejurimi îl putură vedea pe maestrul Peter călărindu-şi plin de eleganţă calul cîştigat cu atîta trudă.

— Dar ce treabă ai cu lordul Mount ? întrebă Ripton.

— Vreau pur şi simplu să-l văd, i-o tăie scurt Richard.

Ripton şi-a aşteptat prietenul în faţa reşedinţei lordului Mountfalcon cam vreo zece minute. La întoarcere, Richard se înseninase la faţă, dar era cam înfierbîntat. S-a oprit în faţa scărilor trăsurii şi l-a măsurat pe Ripton din cap pînă în picioare. Privirile lui pătrunzătoare păreau

că-i spun : „Bătrîne, tu nu eşti omul potrivit pentru aşa ceva !“ Dar pentru ce anume nu era potrivit, lui Ripton i-a fost cu neputinţă să ghicească.

— Tu pleacă la Raynham, dragul meu. Spune-le celor de acolo că la noapte sosesc şi eu negreşit. Te rog nu mă plictisi cu întrebări. Porneşte chiar în clipa asta. Ba nu... Stai un pic ! Ia-ţi altă trăsură, cu asta merg eu !

Ripton fu dat jos fără multă vorbă şi, în clipa următoare, se pomeni singur în mijlocul străzii, Tocmai cînd se pregătea să alerge după trăsură ca să afle totuşi ce se întîmplase, auzi o voce în urma lui.

— Sînteţi prietenul lui Feverel ?

Ripton îşi dădea seama dintr-o privire cînd avea de-a face cu un lord. Şi apoi, valetul plin de distincţie ce străjuia la uşa întredeschisă a reşedinţei lui Mountfalcon, precum şi gentlemanul ce se afla pe trepte, îl făcură a înţelege că cel care vorbise era chiar lordul în persoană. Fu invitat să intre în casă.

— Feverel m-a insultat în modul cel mai grosolan ! exclamă lordul Mountfalcon, puţin iritat, cînd rămaseră singuri. Bineînţeles, va trebui să-mi dea satisfacţie. Auzi ce idioţenie ! Sper că n-a înnebunit de-a binelea !

Bietul Ripton, care se pierduse de tot cu firea, nu era în stare să răspundă nimic. Repeta într-una, cu respiraţia tăiată :

— Excelenţa voastră,.. Excelenţa voastră...

— După cîte ştiu, nu l-am jignit cu nimic, continuă Mountfalcon. Din contră, nutream sentimente de prietenie faţă de el. Spune-mi, dragă, are des crize de-astea ?

— Crize, *sir* ? ! bîigui Ripton, încurcat de întorsătura pe care o luase conversaţia.

— Aha, exclamă celălalt, măsurîndu-l pe Ripton din ochi cu aerul competent al unui lord. Probabil că habar n-ai de afacerea asta !

Ripton recunoscu că într-adevăr nu ştia nimic.

— Ai vreo influenţă asupra lui ?

— Nu prea, *sir*. Doar cîteodată şi atunci... nu cine ştie ce.

— Eşti cumva militar ?

Ei bine, întrebarea aceasta era pur și simplu de prisos. Ripton mărturisi că este jurist și Excelența Sa nu se arătă deloc surprins.

— Bine, bine, spuse el, înclinîndu-se glacial. Nu te mai reţin !

Ripton îi făcu o plecăciune, ca orice om de rînd, dar cînd ajunse la uşă, mintea parcă i se lumină dintr-odată.

— E vorba de un duel, *sir* ?

— Ba bine că nu ! Dacă prietenul ăsta al dumitale n-o să fie dus la balamuc pînă mîine dimineaţă, n-avem încotro, o să ne duelăm !

Dintre toate ororile acestei lumi, nici una nu i se părea lui Ripton mai înfricoşătoare ca duelul. Cum stătea aşa cu mîna pe clanţă, contemplînd cu ochii minţii calamitatea supremă ce se poate abate asupra fiinţei omeneşti, gîndurile îi zburară dintr-odată spre orizonturi mai senine.

— Un duel spuneaţi, *sir* ? Bine, dar Richard n-o să... nu trebuie să lupte, vă asigur, Excelenţă !

— N-are încotro, va trebui să fie prezent la locul de întîlnire ! spuse răspicat lordul.

Ripton bolborosea ceva imposibil de înţeles.

— *Sir*, am făcut o excepţie, stînd de vorbă cu dumneavoastră, spuse în cele din urmă lordul Mountfalcon. Hotărît lucru, prietenul dumitale e nebun ! Tipicar pînă-n măduva oaselor, recunosc, dar fără-ndoială nebun ! Dintr-o serie de motive n-aş vrea să-i fac nici un rău acestui tînăr. Dacă este dispus să-şi ceară scuze pe terenul de luptă, eu n-am nimic împotrivă. Scandalul poate fi astfel evitat. Sper că înţelegeţi ! Eu sînt cel jignit şi totuşi nu pretind decît o scuză de circumstanţă şi totul se rezolvă cît se poate de simplu. N-are decît să spună că regretă cele întîmplate... Atîta tot ! Şi-acum domnule, tonul nobilului deveni dintr-o dată mai sincer, în caz că se va întîmpla ceva, dat fiind că eu am avut onoarea s-o cunosc pe doamna Feverel, v-aş ruga, domnule... ţin foarte mult... să-i spuneţi că eu nu port nici o vină !

Mount sună clopoţelul şi, înclinîndu-se din nou ceremonios, îi dădu a înţelege lui Ripton că e cazul să plece.

Copleşit de cele aflate, Ripton porni grabnic spre Raynham, unde toată lumea aştepta veselă şi încrezătoare sosirea lui Richard.

CAPITOLUL XLIV

Ultima scenă

Ceasul pe care-l consulta din cînd în cînd Hippias, în vreme ce-şi lua pulsul, cufundat într-o serie de calcule oculte ce-i dădeau un aer înfricoşător, arăta că nu mai rămăsese decît o jumătate de oră pînă la miezul nopţii. Adrian stătea la masa de scris. Cu capul înclinat puţin într-o parte, privea pana şi hîrtia ca şi cum scrisul i-ar fi dat cea mai deplină satisfacţie. Chipul lui bucălat purta masca omului amuzat la culme. În jurul baronetului, cu scaunele aşezate în semicerc, se aflau Lucy, lady Blandish, doamna Doria şi Ripton, cel care de fiecare dată cînd îşi făcea apariţia la Raynham aducea o veste proastă. Ca toţi oamenii ce aşteaptă cu înfrigurare ceva, urmărind scurgerea implacabilă a fiecărui minut, nimeni nu scotea o vorbă. Ripton îi anunţase că, în seara aceea, Richard urma să sosească negreşit. Cu toate acestea, ochii femeilor, aţintiţi asupra lui, surprindeau din cînd în cînd semnele unei îngrijorări care cu fiece minut ce trecea devenea mai apăsătoare. Vrînd să pară imperturbabil, Sir Austin îşi luase, ca de obicei, aerul destins al omului cufundat în meditaţie. Şi totuşi, freamătul vulgar al celor din jur nu-i dădea nici lui pace aşa că tot el fu primul care rupse tăcerea.

— Te implor, mai lasă odată ceasul acela ! Nerăbdarea nu e bună la nimic ! exclamă el, întorcînd capul spre fratele său.

Hippias îşi abandonă imediat pulsul şi pe un ton destul de blînd mormăi :

— Ştiţi voi oare ce-nseamnă un coşmar ?

Remarca lui trecu însă neobservată şi aşa se face că sensul ei rămase obscur pentru cei prezenţi. În vremea

aceasta, pana lui Adrian scîrţîi ostentativ. A fost oare un semn de compasiune sau pur şi simplu un acces de satisfacţie infernală ? Greu de spus !

— Dar tu ce scrii ? îl întrebă baronetul pe tînărul înţelept, după o scurtă pauză, cuprins de invidie, în faţa calmului pe care-l vădea.

— Vă deranjez cumva, *sir* ? răspunse el. Ei bine, tocmai eram preocupat de un anume aspect al propunerii menite a aduce sub o singură autoritate paternă toate imperiile şi regatele Europei, după modelul Sfîntului Imperiu Roman, vrednic de-a pururi de admiraţia şi regretul nostru. Este vorba despre capitolul referitor la îndrumarea tinerilor şi fecioarelor şi de o serie de magistraturi, legate de misiunea aceasta. S-a stabilit că toţi aceşti înalţi funcţionari vor trebui să fie oameni de ştiinţă etc., etc.

Şi, bine dispus, Adrian începu iarăşi să scrie. Doamna Doria o încuraja pe Lucy în tăcere, strîngîndu-i cu căldură mîna. În semn de recunoştinţă, fata încercă să schiţeze un zîmbet.

— Mă tem că aşteptăm în zadar. S-ar părea că în seara aceasta Richard nu mai vine, spuse lady Blandish.

— Dacă a spus că vine, înseamnă că se ţine de cuvînt ! exclamă Sir Austin.

Între el şi lady Blandish s-ar fi zis că are loc o înfruntare tacită. Baronetul devenise conştient că numai dacă spusele sale se adevereau, ar mai fi putut ţine el în frîu mintea acestei femei ce se emancipa singură pe zi ce trece. Căci acum îşi dădea perfect seama că lady Blandish îl cunoştea sub adevărata lui înfăţişare.

— Richard mi-a spus că va veni negreşit, murmură Ripton, dar nu mai avu curajul să privească în ochii celor din jur. Era tot mai convins că Richard îl înşelase, şi la gîndul că le crease şi celorlalţi speranţe false, se simţea tulburat. În sinea lui, luă hotărîrea ca în cazul în care Richard n-ar fi venit pînă la miezul nopţii, să-i povestească baronetului tot ce ştia. Cît este ceasul ? îl întrebă el pe Hippias cu glas timid.

— E timpul să mă duc la culcare, mormăi acesta îmbufnat, ca şi cum cei de faţă l-ar fi tratat cu asprime.

În clipa următoare, în bibliotecă își făcu apariția doamna Berry care-i spuse lui Lucy că are nevoie de ea. Fata se ridică de pe scaun fără să scoată o vorbă. Sir Austin o sărută pe frunte și-i spuse :

— Copila mea, cred c-ar fi mai bine să rămîi sus. Lucy îl privea țintă în ochi. Te rog foarte mult fă-mi plăcerea și culcă-te, adăugă baronetul.

Lucy dădu mîna cu toți cei de față, după care plecă însoțită de doamna Doria.

— Părerea mea este că nu trebuia să-i spui să rămînă sus. În fond nu va fi în stare să doarmă, observă lady Blandish.

— O va face de dragul copilului.

— Ceri prea mult de la ea !

— Nu de la o ființă ca ea, replică Sir Austin, insistînd îndelung asupra fiecărui cuvînt.

Se făcuse deja miezul nopții, cînd Hippias se hotărî, în fine, să-și închidă ceasul și, pe un ton plin de vehemență, declară :

— Nu mai există nici un dubiu că pulsul meu scade vertiginos !

— Revine la epoca pre-harvey-iană, pesemne, murmură Adrian fără să se întrerupă din scris.

Lady Blandish și Sir Austin știau prea bine că la cel mai mic comentariu, stomacul lui Hippias și-ar fi dezvăluit pe loc toate secretele și, cum înfățișarea lui exterioară era de-a dreptul deprimantă, considerară că cel mai bun lucru ar fi să adopte o atiudine de rezervă și discreție. Hippias, dimpotrivă, interpretă tăcerea lor ca o încuviințare și, în consecință, o luă de la capăt cu și mai mult avînt :

— De-acum totul e limpede, v-ați convins și voi ! Cred că nimeni n-ar fi în stare să ducă o viață mai cumpătată ca mine și cu toate acestea mă simt din ce în ce mai rău. Din punct de vedere organic s-ar părea că sînt sănătos. Fac tot ce-mi stă în putință și totuși mi-e din ce în ce mai rău. Natura nu iartă niciodată ! În fine, mă duc la culcare !

Și astfel, Dispepsia părăsi neconsolată scena.

— Într-adevăr, s-ar părea că numai o minune ne mai poate salva atunci cînd am ofensat natura, decretă Sir Austin, continuînd gîndul fratelui său.

— Numai vracii sînt în stare să ne consoleze, exclamă Adrian, care tocmai își punea pecetea pe un plic cu aspect ministerial.

În vremea asta, Ripton era frămîntat de gînduri. În sinea lui se acuza de lașitate. Și acum îl mai obseda parcă privirea pe care i-o aruncase Lucy cînd se despărțise de ei. Prinse dintr-o dată curaj și se apropie de măsuța la care se afla Adrian. După ce-i șopti ceva la ureche, acesta se sculă în picioare și, dînd indiferent din umeri, îl însoți afară din cameră.

— Richard nu mai vine, îi spuse lady Blandish baronetului cînd rămaseră singuri.

— Dacă nu mai vine astăzi, va veni negreșit mîine, replică acesta. Totuși, eu susțin că va veni în seara aceasta.

— Spune-mi chiar dorești cu adevărat să-l vezi alături de soția lui ?

Enervat de întrebare, Sir Austin încruntă din sprîncene.

— Cum poți să întrebi una ca asta ?

— N-ai impresia, insistă ea fără milă, nu crezi oare că „sistemul" le va cere să facă noi sacrificii ?

După o scurtă pauză, baronetul se hotărî să vorbească.

— Fără îndoială, fata aceasta este din toate punctele de vedere o ființă superioară. Trebuie să mărturisesc că nu speram să-i găsesc lui Richard o soție înzestrată cu toate calitățile ei.

— Atunci admiți că știința ta nu este atotputernică ?

— Nu, asta nu ! Trebuie să recunosc însă că știința s-a dovedit prea sigură de sine, murmură el plin de tîlc.

Lady Blandish îl privi cu luare-aminte.

— Of, Doamne, suspină ea, ce păcat că nu reușim să rămînem credincioși de-a pururi propriilor noastre principii !

— Emmeline dragă, în seara asta mă uluiești ! spuse Sir Austin, oprindu-se din mers în fața ei.

La urma urmelor, nu era oare lady Blandish nedreaptă? Ce-ar fi putut pretinde mai mult de la el, se întreba baro-

netul. Fiul neascultător fusese iertat cu generozitate și soția lui acceptată în familie doar pe temeiul marilor ei calități, în ciuda faptului că provenea dintr-o familie atît de modestă. În fond ce alt părinte ar fi fost dispus să facă mai mult ? Lady Blandish, de pildă, dacă ar fi fost în locul lui, n-ar fi cedat cu atîta ușurință. Nici alți cunoscuți de același rang cu el n-ar fi fost mai îngăduitori și, mai mult ca sigur, nu și-ar fi făcut prea multe scrupule din pricina asta. Ceea ce uita însă baronetul era faptul că fiul său primise o educație ieșită din comun. În clipa marii încercări, Sir Austin își abandonase „sistemul" și procedase întocmai cum era firesc să procedeze orice părinte. Nu s-ar putea spune că-și trădase fiul, în schimb față de „sistemul" său nu fusese fidel pînă la capăt. Lumea vedea limpede acest lucru, baronetul avea să-l înțeleagă însă numai odată cu trecerea timpului.

Lady Blandish își întoarse fața spre el, apoi întinse mîna spre pachețelul pe jumătate deschis ce se afla pe masă. Trase din învelitoare o cărticică ce-i era binecunoscută și exclamă :

— O, dar asta ce este ?

— Cărticica ? Mi-a înapoiat-o Benson. Azi dimineață a sosit, o informă el. O luase cu el, nătărăul, bănuiesc că din greșeală !

Lady Blandish începu să răsfoiască vechiul carnet cu însemnări al baronetului, căci acesta era „volumașul" cu pricina, și se opri la următoarul pasaj : „Autorul de aforisme — ce este el oare decît o minte îngustă prin care glăsuiește o minte și mai îngustă ?" citi ea.

— Nu, nu pot fi de acord ! își dădu lady Blandish părerea.

Sir Austin nu era însă dispus s-o contrazică.

— Spune-mi, te rog, n-ai vrut cumva să pari modest cînd ai scris aceste rînduri ?

— Aș dori să ai în vedere tipul de oameni ce se lasă influențați de formulele gîndite de alții, răspunse el sec. După părerea mea, proverbul este un fel de han așezat la jumătatea drumului ce duce spre idee. Majoritatea oamenilor trag încîntați la hanul acesta. Dar te-ntreb, crezi oare că hangiul se simte și el fericit în compania unor astfel de oameni ?

În fața unui asemenea răspuns, inteligența ei de femeie se simți dezarmată.

— Ce măreț trebuie să fie omul capabil să vorbească astfel despre principala sa calitate ! gîndi ea. Apoi citi mai departe : „Cine sînt adevărații lași ? Cei care-și rîd de greșelile umanității."

— O, da, asta așa este ! Admirabil ! exclamă distinsa doamnă cu ochi negri, în culmea extazului intelectual.

Aforismul următor părea că i se potrivește baronetului de minune. Iată cum suna : „Poate că nimic nu-i mai dureros de privit, poate că nu există perversiune mai mare, decît înțeleptul ce se află la cheremul propriilor lui sentimente." „Cînd a scris aceste rînduri s-a luat pe el drept exemplu", gîndi în sinea ei lady Blandish. „Ce ciudat mai e omul acesta..." Doamna era dispusă să se încline în fața lui, dar n-ar fi acceptat să renunțe la personalitatea ei. S-ar zice că odinioară baronetul o cucerise de-a binelea. Trebuie știut însă că, dacă se lăsase cucerită de el pentru că recunoscuse că este dotat cu o minte superioară, ei bine, numai un bărbat excepțional ar fi reușit s-o țină în continuare captivă. Rozele toamnei înfloresc numai pentru bărbații cei mai aleși, altfel se răzbună amarnic. Dacă previziunile lui Sir Austin cu privire la Richard se adevereau în seara aceea, lady Blandish avea să-i rămînă credincioasă baronetului pe vecie. Dealtfel, rezultatul avea să se vadă în curînd.

— În seara asta nu mai vine ! spuse lady Blandish din nou. Drept răspuns, baronetul al cărui chip se înseninase dintr-odată, luînd un aer contemplativ, spuse calm :

— A venit !

Din hol se auzea vocea lui Richard.

Vestea sosirii tînărului moștenitor puse în mișcare toată casa. Berry, care în ultimul timp nu mai pierdea nici un prilej de a fi în preajma consoartei sale, căci răceala cu care-l trata ea, fără să vrea, îl făcea s-o prețuiască și mai mult („Ce să-i faci, așa-s bărbații !" exclamase femeia cea blîndă la suflet, văzînd cum stau lucrurile) ei bine, Berry urcă în fugă la ea și pe un ton solemn, însoțindu-și vorbele de cele mai onctuoase gesturi, îi aduse la cunoștință fericita veste.

— Slavă Domnului c-a ieşit şi din gura ta o vorbă bună ! exclamă Bessy Berry şi, lăsîndu-l baltă, alergă la rîndul ei s-o fericească şi pe Lucy cu vestea cea mare.

— Lăudat fie Domnul ! ţipă ea, entuziasmată, în veme ce intra ca o furtună în camera de-alături. A dat în fine şi peste noi fericirea ! Le-a mai venit şi bărbaţilor ăştia mintea la cap ! Of, of, scumpo, de-atîta bucurie zău dacă n-aş fi-n stare să sărut şi eu sfînta cruce, ca voi papistaşii !

— St ! murmură Lucy, legănîndu-şi mai departe pruncul pe genunchi. Mînuţele omuleţului prinseră a se mişca alene, ochişorii albaştri începură să clipească, iar mama, tremurînd toată şi arzînd de nerăbdare s-audă vestea cea bună, deşi ştia despre ce-i vorba, se lupta din răsputeri să se stăpînească. Acoperi copilul cu plapoma mică, împodobită cu dantele, îl legănă, îi cîntă lin şi n-o lăsă pe biata Berry nici măcar să scoată o vorbă.

Richard sosise. Se afla din nou sub acoperişul casei părinteşti, în bătrîna casă a copilăriei, de care se înstrăinase de atîta vreme. Soţia şi copilul se aflau în preajma lui, îi putea strînge pe amîndoi oricînd la piept. Dar de-abia acum simţea el cu adevărat povara dureroasă a faptei sale nebuneşti. Pieriseră iluziile. De-abia acum îi era dat să guste din plin cupa amară a mizeriei pămînteşti. Oare nu Dumnezeu fusese acela care-i vorbise în timpul furtunii ? Nu-l îndemnase oare cerul să se întoarcă acasă ? Şi el venise, se afla în mijlocul celor dragi, de pretutindeni răsunau cuvintele lor de bunvenit, îl îmbiau cu toţii să soarbă din cupa fericirii ! Erau oare vis toate acestea sau vis era fapta pe care trebuia s-o săvîrşească în zori ? De n-ar fi fost grija apăsătoare ce-i ţintuia pieptul ca un glonţ, poate ar fi crezut că zorii aducători de moarte sînt o închipuire. Dar Richard era treaz. Norii fantasmelor se spulberau ; îşi privea cu ochi mari viaţa în adevărata ei înfăţişare, vedea bucuria sinceră ce îmbujora chipuri omeneşti. Şi totuşi, mîine poate, ochii lui aveau să se închidă pentru totdeauna şi avea să părăsească fericirea aceasta. În faţa glonţului de plumb, fantasmele piereau.

În jurul său, în hol, se aflau oamenii ce-l cunoşteau dintotdeauna — tatăl său, lady Blandish, doamna Doria, Adrian Ripton. Îl salutau cu toţii, îi strîngeau mîinile cu o căldură pe care altă dată n-ar fi fost în stare s-o în-

țeleagă. Și lucrul acesta îl făcea să se simtă umilit. În spatele lor, doamna Berry se afla și ea, făcînd întruna reverențe, Martin Berry se înclină respecuos, Tom Bakewell rînjea. Într-un fel, chipurile lor parcă îi făceau mai multă plăcere.

— O, uite-o pe bătrîna mea Penelopa ! exclamă el și, părăsindu-și rudele, se îndreptă spre ea. Tom ! dar tu ce mai faci ?

— Fiți binecuvîntat, domnule Richard, spuse, smiorcăindu-se Bessy Berry, apoi, înroșindu-se la față murmură : Acu' toate-s în regulă ! Ea v-așteaptă-n pat și-a-nflorit toată de-atîta bucurie !

Dintre toți, cea care-și trădă cel mai mult neliniștea fu doamna Doria. Stătu lîngă el tot timpul și-i studie cu atenție mișcările feții, ca și cum ar fi fost obișnuită să pătrundă dincolo de masca sub care-și ascund oamenii chipul.

— Richard, tu ești palid, ce-i cu tine ? întrebă ea.

— Oboseala este de vină, pretextă el.

— Scumpul meu, dar de ce-ai întîrziat atîta ?

— Am avut treburi, răspunse Richard.

Doamna Doria îl trase cu forța deoparte.

— Richard, s-a isprăvit cu povestea aia ? îi șopti ea.

El o întrebă despre ce poveste e vorba.

— Duelul, scumpul meu, asta am vrut să-ți spun ! Richard o privi încruntat.. Spune-mi, Richard, ai lichidat problema asta ?

Văzînd că nu primește nici un răspuns, doamna Doria îl iscodi mai departe. Era atît de tulburată, încît abia reușea să vorbească. Se poticnea la fiecare cuvînt.

— Richard dragă, nu te mai preface că nu-nțelegi... S-a terminat... Vrei să pieri și tu ca biata Claré ? Nu-i oare de-ajuns că mi-am pierdut eu copilul ? Gîndește-te că ai o soție tînără și frumoasă... noi ținem foarte mult la ea... gîndește-te la copil... la tatăl tău... Vrei să ne omori pe toți?

Adevărul este că doamna Doria auzise din întîmplare cîteva frînturi din destăinuirile pe care i le făcuse Ripton lui Adrian și, așa zdruncinată cum era, se gîndise la cele mai sinistre lucruri. Richard era uluit. Nu-și putea imagina cum de aflase mătușa lui adevărul.

— Totu-i în ordine... Vreau să spun, problema la care v-ați referit...

— Vorbeşti serios ?
— Desigur !
— Spune-mi... insistă doamna Doria.
— Mîine vei afla toate amănuntele, îi luă el vorba din gură şi, în aceeaşi clipă, plecă de lîngă ea.

Doamna Doria nu încercă să-l reţină căci pentru moment nu-şi putea da seama de adevărata semnificaţie a răspunsului său.

De douăsprezece ore, Richard nu mai pusese nimic în gură. Ceru să i se dea de mîncare. „Numai pîine uscată şi vin roşu", preciză el. Fu servit în bibliotecă. Pe un ton din care lipsea orice urmă de emoţie, Richard declarase că, înainte de a da ochii cu cea mai tînără speranţă a Raynham-ului, trebuia să mănînce. Aşa că acum mînca. Stătea la masă, discuta, înfuleca bucăţi mari de pîine şi din cînd în cînd îşi potolea setea cu vin roşu. Sir Austin nu ştia ce să mai creadă. Îşi dădea seama că fiul său este complet schimbat. Se comporta şi vorbea întocmai ca un om de treizeci de ani. În realitate însă, Richard dispunea de toate acele resurse de care are nevoie orice om atunci cînd vrea să-şi ascundă nefericirea. Dar ce importanţă aveau toate acestea, esenţialul era că Richard se întorsese acasă. Pentru prima dată în viaţă, Sir Austin refuza să scruteze viitorul şi nu era preocupat decît de clipa de faţă.

— Intenţionezi să-ţi vezi soţia chiar acum ? îl întrebă el, iar Richard îi răspunse cu o indiferenţă de-a dreptul stranie.

În sinea lui, Sir Austin nutrea convingerea că întîlnirea dintre cei doi soţi trebuie să aibă loc fără martori, aşa că-i trimise vorbă lui Lucy să-l aştepte pe Richard sus. Ceilalţi înţeleseră că sosise momentul ca tatăl şi fiul să fie lăsaţi singuri. Adrian se apropie de Richard şi-i spuse :

— Privelişte asta îmi face rău. Nu mai suport ! Aşa că noapte bună, domnule Flăminzilă ! Te-nşeli dacă-ţi închipui că ai mîncat destul ! Poţi fi sigur că progenitura ta... şi s-ar părea că vor veni şi altele, ei bine, micuţul o să zbiere cît îl ţin puterile şi-o să-ţi strice tot cheful. Natura niciodată nu iartă ! Dacă ai sărit o masă, n-o mai poţi înlocui ! Noapte bună, băieţelul meu scump, şi fă-mi, te rog, plăcerea şi primeşte plicul acesta, adăugă el înmînîndu-i plicul enorm în care se aflau foile pe care le scrisese în

cursul serii. Scrisorile de acreditare exclamă el amuzat, în timp ce-l bătea pe Richard pe umăr. Cel care perpetuează... specii..." a mai auzit Ripton, dar pentru el cuvintele acestea n-aveau nici un sens.

Apoi tînărul înţelept se pregăti să părăsească încăperea. Privirile lui sincere, neobişnuit de sincere pentru un om ca el, păreau să spună : „Ei vezi, am făcut tot ce-am putut ca să-ţi fie bine !"

Richard dădu mîna cu Adrian şi schimbă cîteva vorbe cu Ripton. Lady Blandish se retrase şi ea imediat, nu înainte de a o lăuda pe Lucy şi de a-i promite lui Richard că se va ruga pentru fericirea lor. În vremea asta, cei doi bărbaţi care ştiau ce-l aşteaptă pe Richard în zori, se mai aflau încă în hol şi discutau animaţi. Ripton spunea că ar fi foarte bine dacă ar reuşi să-l convingă pe Richard să renunţe la duel.

— Avem şi mîine destul timp, susţinea Adrian. Cîtă vreme se află aici, băiatul este în siguranţă. Mîine aranjez eu totul !

Şi, în încheiere, tînărul înţelept găsi de cuviinţă să se amuze puţin pe seama lui Ripton, amintindu-i batjocoritor de aventurile lui galante, care, de bună seamă, insinuă Adrian, ca de obicei, îl tîrîseră şi pe el într-o serie de dueluri de acest soi.

Era limpede, atîta timp cît se afla la Raynham, Richard era în siguranţă. Liniştit la gîndul acesta, Ripton se duse la culcare. Doamna Doria împărtăşea şi ea aceeaşi părere. Pentru prima oară în viaţă rămînea surdă la glasul instinctului, de teamă să nu stîrnească nelinişte, acolo unde pacea promitea să domnească atotputernică. Aşadar, nu-i suflă baronetului nici o vorbă. Se mulţumi să-l privească pe Richard cu şi mai multă insistenţă în ochi în timp ce-l săruta şi-i ura noapte bună.

— Scumpul meu, murmură ea, lăudînd-o întruna pe Lucy, mi-am făcut din soţia ta o a doua fiică. Deie Domnul să fiţi amîndoi fericiţi !

Acum toată lumea o lăuda pe Lucy.

— Biata Helen ! exclamă baronetul decum rămaseră singuri. Soţia ta i-a fost de mare ajutor. Fără mîngîierea ei, Helen ar fi fost pierdută ! Îţi mărturisesc sincer, în viaţa mea n-am întîlnit o a doua fiinţă ca Lucy — atît de

afectuoasă, atît de inteligentă și cu un simț exemplar al datoriei !

Elogiile acestea erau menite să-i dea satisfacție lui Richard. Cu cîteva ore în urmă poate că ar fi reușit, acum însă aveau exact efectul contrar.

— Mă lăudați pentru felul cum am știut să aleg, sir ?

Richard era calm și totuși ironia cu care fuseseră rostite aceste cuvinte răzbătea clar. Chiar dacă ar fi vrut să vorbească altfel, tot n-ar fi fost în stare, pînă într-atît era de copleșit de amărăciune.

— Cred că ești foarte norocos, replică Sir Austin.

Impresionat de atitudinea și tonul fiului său, baronetul nu se simțea totuși în stare de efuziuni paterne. Parcă i se împietrise sufletul. Richard nu se apropiase de el. Stătea rezemat de placa de marmură a căminului, cu privirile ațintite în podea. Numai din cînd în cînd, atunci cînd rostea vreo vorbă, ridica spre el ochii. „Norocos... foarte norocos..." așa spusese tatăl său. Și amintindu-și de cele întîmplate în ultimul timp, amintindu-și cît de convins fusese că baronetul o va îndrăgi pe Lucy decum avea s-o vadă, și cît se străduise s-o convingă să vină împreună cu el la Raynham, Richard simțea că-și pierde mințile. Cum ar fi putut oare să învinovățească o ființă atît de nobilă și blîndă ca Lucy ? Atunci cine era oare de vină ? El ? Nu, nu purta el toată vina. Tatăl său ? Da și nu. Vina aceasta se afla pretutindeni și nicăieri. Și încet, încet, tînărul ajunse la concluzia că numai soarta purta toată vina. Își ridică spre cer privirile, arzînd de mînie, și dintr-odată își pierdu cumpătul.

— Richard, îi spuse tatăl său, apropiindu-se de el. S-a făcut tîrziu. Lucy te-așteaptă de mult și n-aș vrea să mai întîrzii din pricina mea. Altfel îți explicam acum toate motivele atitudinii mele și cred, sau, cel puțin, sper că mi-ai fi dat dreptate. La un moment dat eram convins că ai abuzat de încrederea ce-o aveam în tine, ba, mai mult, credeam că mi-ai înșelat toate așteptările. Ei bine, nu era așa, acum știu acest lucru. Am greșit ! Neînțelegerea ce a existat între noi s-a datorat poate tocmai acestei greșeli. Dar tu te-ai căsătorit cînd erai încă un copil și cunoșteai prea puțin viața. Ei bine, pentru a te cruța de neajunsurile anilor ce-au venit să vie, căci trebuie să știi, totdeauna vine o vreme cînd, odată ajunși la maturitate, bărbații și fe-

meile ce s-au căsătorit de timpuriu cedează tentației cu mai multă ușurință chiar și decît în tinerețe, deși acum pericolele nu mai sînt aceleași, ei bine, pentru a te cruța de toate acestea, am considerat de cuviință că e cazul să te deprinzi a-ți refuza singur anumite lucruri și să înveți cîte ceva de la semenii tăi de ambe sexe, mai înainte de a te statornici într-o căsătorie, care altfel s-ar fi dovedit șubredă, indiferent cît de meritoasă ar fi fost tovarășa de viață pe care ți-ai ales-o. Altminteri Sistemul meu ar fi fost imperfect și tu ai fi suferit negreșit consecințele. Acum însă totul s-a sfîrșit. Ești un bărbat în toată puterea cuvîntului. Sînt încredințat că pericolele la care erai expus prin firea lucrurilor nu mai există. Vă doresc la amîndoi fericire și vă dau binecuvîntarea mea. Mă rog celui de sus să vă călăuzească pașii și să vă dăruiască tărie în viață!

Discursul lui Sir Austin fusese lipsit de înflăcărare, dar el nu-și dădea seama de aceasta. Tot ce spusese el, indiferent că era adevărat sau nu, nu avu nici un efect asupra lui Richard. Cînd tatăl său îi întinse mîna, Richard i-o strînse cu răceală.

— Vom urca împreună la Lucy, spuse Sir Austin. Eu n-am să intru, voi rămîne la ușă.

Richard nu făcea nici o mișcare. Își privea părintele țintă în ochi cu o căutătură aspră și simțea cum i se urcă sîngele în obraji.

— Spuneți-mi, *sir*, murmură el, poate îndrăzni un soț să se înfățișeze înaintea soției sale, atunci cînd știe că nu i-a fost credincios?

Richard cunoștea foarte bine răspunsul. Un asemenea gest ar fi fost oribil, ar fi reprezentat o adevărată crimă. N-avea nevoie de sfatul nimănui, hotărîse singur ce are de făcut. Ieri mai era dispus să-și asculte părintele; ar fi luat asupra lui toată vina și s-ar fi înfățișat plin de umilință în fața soției și-a lui Dumnezeu. Acum însă își pierduse de tot cumpătul. Nefericirea îl răvășise pînă într-atît că nu-i mai era milă de nimeni, cum nu-i păsa nici de el însuși. Sir Austin îl privea cu sprîncenele încruntate.

— Richard, ce-ai vrut să spui?

Baronetul era prea inteligent ca să nu înțeleagă și totuși parcă nu-i venea a crede. Fapta de care se temuse cel mai mult odinioară, care-l obsedase atîta... fapta aceasta urîtă... Era oare cu putință?

— Ultima dată cînd v-am scris, v-am mărturisit totul, numai asta nu... Ce altceva credeţi că m-ar fi reţinut să mă întorc la Lucy ?

— Dar acum ce te face să te-ntorci la ea ? strigă părintele, scos din sărite, văzîndu-l cît este de dur şi nepăsător.

— Treaba asta ne interesează numai pe noi doi ! răspunse cu asprime Richard.

Sir Austin se prăbuşi în fotoliu. Zadarnic încerca să-şi adune gîndurile, nu mai era în stare de nimic. Cu inima strînsă murmură :

— Sper că nu-ndrăzneşti s-o iei fără ca...

— Nu, sir, îl întrerupse Richard. În nici un caz. Fiţi liniştit !

— Deci nu ţi-ai iubit soţia ?

— Puteţi crede asta, sir ?

Pe chipul tînărului apăru pentru o clipă un zîmbet trist.

— Atunci ai ţinut aşa de mult la cealaltă... la cealaltă persoană ?

— Mă întrebaţi dacă am ţinut mult la ea ? Ei bine, sir v-aş putea răspunde că n-am simţit nimic pentru ea !

O, ce josnică mai poate fi natura umană ! Atunci cum a fost posibil ? De ce oare ? Baronetul îşi simţea mintea asaltată de zeci de întrebări. Dacă ar fi fost în locul lui, Bessy Berry ar fi găsit răspuns la toate. „Biata copilă !" murmura Sir Austin înduioşat, în timp ce se plimba de la un capăt la altul al camerei. Fiinţa aceasta sinceră şi blîndă gata oricînd să ierte, fata aceasta care-i iubea atît de mult fiul, trebuia cruţată negreşit de o asemenea suferinţă ! Aşadar îl rugă pe Richard s-o cruţe. „Căci mare este deosebirea dintre bărbat şi femeie în privinţa acestui păcat" susţinea baronetul. Şi pentru a-şi întări afirmaţia invocă numeroase dovezi din lumea fizică şi pilde morale. Merse pînă atît de departe cu argumentele lui, încît dacă l-ar fi auzit cineva ar fi putut trage concluzia că, după părerea lui, în cazul bărbaţilor, păcatul acesta era aproape neînsemnat. Dar cuvintele lui nu avură nici de data aceasta vreun efect asupra lui Richard.

— Trebuie să afle negreşit, sir, insista neinduplecat Richard. Mă voi duce la ea chiar acum !

Sir Austin încercă să-l reţină. Îl dojeni cu blîndeţe, îşi renegă propriile principii, îşi nesocoti teoriile, făcu tot ce-i stătea în putinţă, dar zadarnic. În cele din urmă, cînd se despărţiră şi fiul său îi ură noapte bună, baronetul îşi dădu seama că de-acum înainte fericirea Raynhamului depindea doar de generozitatea lui Lucy. Avea neîndoios o încredere deplină în sufletul ei şi, totuşi, ce întorsătură ciudată luaseră lucrurile ! Oare cine purta vina — ştiinţa sau natura omenească ? Rămas singur în bibliotecă, meditâ îndelung la această problemă. Erau momente cînd se simţea înclinat să-şi dispreţuiască fiul, pentru ca apoi, oricît ar părea de ciudat, să se îndoiască de propria lui înţelepciune. Starea aceasta îl făcea vrednic de milă deşi, la urma urmelor, lovitura pe care i-o dăduse fiul său şi de pe urma căreia era atît de nefericit era poate binemeritată.

Richard se duse drept la Tom Bakewell care la ora aceea dormea buştean. Îl trezi din somn şi-i porunci ca în cel mult o oră să-l aştepte cu calul gata de drum la poarta de răsărit a parcului. Porunca eroului fu îndeplinită întocmai. Tom Bakewell se comporta asemeni sclavului care vede în stăpînul său o fiinţă înzestrată cu cele mai nobile şi alese calităţi. Sări pe dată din pat, îşi cufundă vitejeşte capul într-un hîrdău cu apă rece şi nu spuse decît atît :

— Totul va fi precum porunciţi, *sir !*

— Tom, să n-ai nici o grijă, dacă se întîmplă cumva să nu mă mai întorc acasă, să ştii că-ţi vor plăti simbria ca şi pînă acum.

— Ba eu zic că mai bine v-aş vedea pe dumneavoastră sănătos acasă !

— Şi, Tom, ai grijă de ea, băiete, veghează să nu i se întîmple nimic rău.

— Doamnei Richard, *sir* ? ! mormăi Tom nedumerit. Doamne fereşte, *sir*, da' ce...

— Lasă întrebările, fă mai bine ce ţi-am spus !

— În regulă, *sir*, aşa voi face ! Că doar în Insula Wight n-am făcut la fel ?

La auzul acestui nume, Richard simţi că începe să-i fiarbă sîngele în vine. A trebuit să mai aştepte înainte de a fi în stare să bată la uşa lui Lucy, căci amintirea conspi-

raţiei infame de pe urma căreia i se trăgeau dezonoarea şi nefericirea îl făcea să-şi iasă din minţi.

Ciocăni la uşă. Vocea blîndă a iubitei îi răspunse de îndată. Împinse uşa uşor. Acum era în faţa ei. În fracţiunea de secundă ce se scurse pînă ce-o cuprinse în braţe, Richard avu posibilitatea să-şi dea seama cît de mult se schimbase. Cînd se despărţiseră, Lucy era încă o fetiţă. Acum în faţa lui se afla o femeie — o femeie în floare, strălucind de frumuseţe. Decum dădu cu ochii de el, chipul ei palid se îmbujoră. Într-o clipă, culoarea aprinsă îi învălui întregul chip, gîtul şi sînul rotund ce se întrezărea sub capotul desfăcut. În faţa acestei nespuse frumuseţi, inima începu să-i bată nebuneşte, privirile îi pluteau răpite de iubire. „Scumpul meu, scumpa mea", îşi şopteau unul altuia, strîngîndu-se cu putere la piept. Ea îşi lipi buzele de buzele lui, apoi vorbele conteniră. Sărutul acesta îi învăluise tot sufletul. Sprijinind-o cu amîndouă braţele, căci o simţea pierită de emoţii, el, care era tot pe-atît de pierdut ca şi ea, o strîngea la pieptul lui, mai aproape, mai aproape, pînă ce trupurile lor deveniră un singur trup şi, răpit de vraja sărutului, gustă din plin fericirea extatică a îmbrăţişării. Cerul i-a dăruit această fericire. O aşeză apoi într-un fotoliu şi, îngenunchind la picioarele ei, îi cuprinse mijlocul cu amîndouă braţele. Fetei i se zbătea pieptul, ochii îi străluceau asemeni valurilor unduioase ale mării. Parcă nu şi-ar mai fi luat ochii de la el. Fiinţa aceasta tînără, care ştia să se comporte atît de degajat şi firesc în alte împrejurări, acum cînd se afla în braţele soţului ei părea copleşită de sfială. Era sfiala femeii spre care se revarsă darnice torentele iubirii şi care este poate de zeci de ori mai ademenitoare decît sfioşenia unei fecioare. În clipa aceasta, cînd la orizontul memoriei reapărea fatalul adevăr, gîndul c-ar putea s-o piardă pe Lucy îl înspăimînta şi mai tare pe Richard. S-o piardă pe Lucy, să piardă o asemenea fiinţă ? Cu privirile îndreptate spre cer, Richard ar fi vrut ca Dumnezeu însuşi să-i spulbere această teamă.

Ochii ei blînzi şi albaştri îl priveau acum ca şi altă dată, erau aceiaşi ochi minunaţi pe care-i contemplase adesea pe cerul împodobit de splendorile pieritoare ale amurgului. Se uitau ţintă în ochii lui şi lumina lor, cu ficăriri şi scînteieri schimbătoare, rămînea mereu aceeaşi,

strălucind asemeni valurilor unduioase ale mării. Ochi albaştri ce-i rămăseseră de-a pururi credincioşi, priviri ce iradiau credinţă, bunătate şi frumuseţe, ca ochii îngerilor din ceruri !

Lucy era a lui, femeia aceasta era soţia lui ! Simţea o dorinţă imensă să fugă cu ea să nu mai rostească o vorbă, ar fi vrut să moară la pieptul ei şi dorinţa aceasta ţîşnea ca o rugăciune în care s-ar fi concentrat resursele întregii lui fiinţe. O strînse cu şi mai multă putere la piept. Era sfidător şi exulta de bucurie asemeni hoţului ce-şi încleştează mîinile asupra unui juvaer de preţ.

Dar febra aceasta trecu într-o clipă. Cu firea ei tandră şi pură, Lucy reuşi să depăşească şi ea pasiunea violentă din primele clipe ale revederii. Îşi lăsă visătoare capul pe spate şi cu vocea abia şoptită murmură :

— Vino să vezi copilul...

În clipa aceea, însufleţită de bucuria pe care spera să i-o facă soţului şi, tremurînd de emoţie şi de îndoieli cu gîndul la mult aşteptata întîlnire, fata se îmbujoră din nou la faţă. Se lupta din răsputeri să-şi stăpînească tulburarea, căci ar fi vrut să scape de sentimentul acela ciudat pe care, în anul cît fuseseră departe unul de altul, neînţelegerile şi nesiguranţa îl strecuraseră între ei.

— Scumpul meu, vino să vezi copilul, şopti ea mai deslușit, deşi vorbea la fel de încet ca mai înainte.

Între timp, Lucy se eliberase din înlănţuirea braţelor lui şi, luîndu-l ea însăşi de mînă, îl conduse de partea cealaltă a patului. La vederea cuibuşorului ascuns sub perdeluţe roz şi dantele spumoase ca norii albi ce plutesc pe cerul verii, Richard simţi că inima începe să-i bată mai tare. Era convins că dacă ar fi privit chipul copilului, curajul l-ar fi părăsit pe dată.

— Opreşte ! strigă el.

Lucy se întoarse mai întîi spre el, apoi se uită îngrijorată la copil să vadă dacă nu cumva îl trezise.

— Dragul meu, ce s-a-ntîmplat ? întrebă ea, alarmată de asprimea vocii lui şi de forţa cu care-i strîngea mîna.

— Lucy, te rog întoarce-te !

O, Doamne, îşi poate oare închipui cineva încercare mai grea ca aceasta ? Mîine trebuia să înfrunte moartea, poate avea chiar să fie ucis, smuls de lîngă soţia şi copilul pe care n-avea să-i mai vadă niciodată. Or el ştia că, îna-

înte de plecare, înainte de a îndrăzni să-şi privească copilul şi să-şi lase ruşinat capul pe umărul soţiei, pentru ultima oară, poate, se vedea silit să-i zdrobească acestei femei inima, să-i spulbere imaginea frumoasă ce-o avea despre el !

— Lucy... murmură el.

Ea îi citi pe faţă zbuciumul din suflet şi, pe dată, chipul ei deveni la fel de palid ca al lui. Se aplecă spre el, aşteptînd înfiorată mărturisirea. El o cuprinse cu amîndouă mîinile căci dorea să-l privească ţintă în ochi în clipa cînd avea să-i dezvăluie rana oribilă ce-i ardea sufletul.

— Lucy, ştii de ce mă aflu lîngă tine în seara-asta ?

Buzele ei repetară în şoapte aceleaşi cuvinte.

— Lucy ai ghicit oare de ce stau de atîta vreme departe de tine ?

Ea clătină din cap cu ochii măriţi de nedumerire.

— Ei bine n-am venit din pricină că am considerat că nu sînt demn de soţia mea. Mă poţi înţelege tu oare ?

— Scumpul meu, bîigui ea cu glas rugător, în vreme ce se ghemuia umilită la pieptul lui, ce ţi-am făcut de eşti atît de supărat pe mine ?

— O, scumpa mea, izbucni el în lacrimi şi incapabil să mai rostească o vorbă, începu să-i sărute mîinile cu pasiune.

Acum, Lucy se simţea parcă mai în siguranţă. Aştepta cuvintele lui cu înfrigurare şi în suflet i se cuibărea teama.

— Lucy, am stat departe de tine fiindcă... n-am îndrăznit să mă-ntorc, scumpa mea. N-am venit fiindcă am fost un laş. Fiindcă... fiindcă mi-am călcat legămîntul de căsătorie ! Iată adevăratul motiv !

Buzele prinseră a se mişca din nou. Pentru o fracţiune de secundă avu senzaţia că pricepe totul.

— Richard, dar tu mă iubeşti, scumpul meu, nu-i aşa ?

— Da, Lucy ! N-am iubit şi nu voi iubi niciodată o altă femeie aşa cum te-am iubit pe tine !

— Iubitul meu, sărută-mă ! Sărută-mă !

— Lucy, ai înţeles oare sensul cuvintelor mele ?

— Sărută-mă, sărută-mă... îi răspunse ea, dar el nu-şi lipi buzele de buzele ei.

— Am venit la tine în seara-asta ca să-ți cer iertare, murmură el.

— Sărută-mă, sărută-mă ! îi răspunse ea.

— Lucy, poți ierta un om atît de josnic, spune-mi te rog ?

— Richard, dar tu mă iubești, scumpule, nu-i așa ? murmură Lucy.

— Te iubesc, te iubesc, pot să jur și în fața lui Dumnezeu acest lucru ! Te iubesc și totuși te-am trădat ! Nu sînt demn de tine, nu merit să-ți ating mîna, nu-s demn să-ngenunchi la picioarele tale și să respir aerul pe care-l respiri tu !

— Richard, tu mă iubești, tu mă iubești, mă iubești, scumpule ! izbucni ea cu ochii strălucind de fericire. Se simțea ca și cum ar fi răzbit din bezna cea mai neagră la lumină. Ești soțul meu, iubitul meu ! N-ai să mă mai părăsești niciodată, vom fi mereu împreună, nu-i așa ?

Richard simți că se înăbușă. Din pricina tăcerii lui, pe chipul fetei se întipărise din nou teama. Ca s-o mai liniștească puțin, el îi dădu sărutul dorit. Fata era acum calmă. Grație acestui sărut reușise să-i mărturisească ce-avea pe suflet. Zîmbea fericită. Întreaga ei înfățișare îi amintea vedenia fermecătoare ce-i apăruse în dimineața aceea de vară pe cîmpul smălțat cu flori de crețușcă. O strînse la piept. În clipa aceea, chipul ei îi evocă o imagine sfîntă — Fecioara cu pruncul — și prin minte îi trecură toate minunile dulci ale vieții care grație ei deveniseră realitate.

Își făcuse datoria ? Se simțea el oare cu conștiința împăcată ? Emoțiile ce aveau să vină îi dădură impresia că da. Se lăsă condus de Lucy spre pătuțul în care dormea copilul. Fata șopti :

— Să nu-l atingi, să nu-l trezești cumva, scumpule. Și cu degetele ei delicate dădu în lături perdeluța.

Copilul dormea lin cu un braț întins alene de-a curmezișul pernei. Genele lungi și negre se odihneau umbroase pe obrajii lui bucălați și, așa cum stătea cu buzele țuguiate, s-ar fi zis că vrea să gîngurească. Richard se aplecă deasupra lui, dornic să-l vadă dînd un semn de viață.

— Doarme cu mînuţa sub cap, întocmai ca tine, murmură Lucy.

Minunea aceasta îl făcu pe Richard să tresară. Îşi simţea sufletul cuprins de tandreţe. Se îmbrăţişară amîndoi lîngă copil şi, tot aplecîndu-se asupra pătuţului, buclele fetei ajunseră acum să-i atingă tapiseria de culoare roşie. Un zîmbet adie pe obrăjorii pruncului şi guriţa i se ţuguie, gata să sugă. Cu faţa îmbujorată, tînăra mamă şopti : „Mă visează pe mine" şi cuvintele ei simple îl ajutară pe Richard să înţeleagă totul într-o clipă. Apoi Lucy începu să gîngurească încet, întocmai cum fac copiii. Degeţelele prinseră a se mişca, trupul mic îşi schimbă puţin poziţia pentru ca apoi, suspinînd împăcat, să-şi reia somnul adînc de mai înainte.

— De-ai şti ce băiat minunat e ! Cînd este treaz seamănă leit cu tine ! murmură Lucy.

Asemănarea aceasta părea venită din ceruri. Şi pe măsură ce copilul căpăta în ochii lui contururi umane, Richard era tot mai convins că făptura lui aparţine cerului. Avea oare să-şi vadă vreodată copilul treaz ! Gîndul acesta îl smulse brusc din visare şi, amintindu-şi cuvintele lui Lucy, o întrebă :

— Scumpa mea, spune-mi cînd se trezeşte ?

— O să doarmă dus încă multă vreme de-acum încolo. răspunse ea. Nu l-aş fi lăsat să doarmă, pentru că ştiam c-ai să vii, dar era aşa de obosit, micuţul !

Richard se depărtă de pătuţ. Era convins că dacă şi-ar fi privit copilul în ochi, imaginea lui i s-ar fi întipărit de-a pururi în inimă şi atunci i-ar fi fost cu neputinţă să se despartă de el. Acum se afla iar lîngă pătuţ. Privi îndelung la omuleţul ce-şi dormea somnul lin şi de data aceasta îi fu şi mai greu să se despartă de el. În sufletul lui se înfruntau două forţe. Era poate vechiul conflict dintre Bine şi Rău. Venise să-şi privească măcar o singură dată copilul, fusese dornic să se împace cu soţia lui, înainte de a fi prea tîrziu. Şi acum nu ştia ce să facă ! Să rămînă cu ei sau să-şi respecte legămîntul acela teribil ? Alături de ei nu i se oferea oare fericirea divină ? Atunci la ce bun să-i părăsească ? Dacă nătărăul acela de Ripton i-ar fi povestit la timp ce discutase cu lordul Mountfalcon totul ar fi fost foarte bine. Mîndria îi şoptea însă că nu

se cuvine să cedeze. Apoi ofensa ce-o purta în suflet îşi spuse şi ea cuvîntul. Cum ar fi fost posibil să suporte o asemenea ruşine ? La gîndul că se va putea răzbuna pe ticălosul ce-i întinsese capcana aceea infamă, Richard simţea o plăcere sinistră ce-i întuneca minţile. Acum, chiar dacă ar fi vrut, tot nu se mai simţea în stare să rămînă alături de Lucy. Se hotărî, în fine, să plece şi să lase totul în voia soartei. Înfruntarea lăuntrică luase sfîrşit, dar Richard de-abia acum simţea parcă durerea. Lucy îl văzu că izbucneşte în lacrimi. Îl privea uluită căci nu-şi putea închipui că este atît de slab. Dar cînd văzu cum i se zbate pieptul, cînd înţelese ce chin fără seamăn îi răvăşea întreaga fiinţă, fata se repezi să-l cuprindă în braţe. El o respinse şi se duse la fereastră. Deasupra lacului strălucea luna.

— Priveşte ! murmură el. Îţi mai aminteşti de noaptea cînd ne-am plimbat amîndoi pe lac şi-am văzut umbra chiparosului reflectată în unde ? Ce păcat că n-am sosit mai devreme ! Cum aş fi vrut să vîslim din nou împreună şi să te-aud cîntînd !

— Scumpul meu, dacă aş şti că în felul acesta ţi-aş putea reda liniştea, aş merge chiar acum !

— Nu, Lucy, nu scumpa mea ! Cît eşti de curajoasă !

— Nu, Richard, nu-i aşa ! Odinioară am crezut şi eu că sînt curajoasă, dar m-am înşelat !

— Ba nu, draga mea, tu eşti într-adevăr curajoasă. Altfel cum ai fi putut purta singură de grijă copilului, fără să te plîngi nici o clipă de nimic ? Lucy, tu ai făcut din mine un adevărat bărbat. Mi-amintesc şi azi cum ţi-am spus că eşti o laşă. În realitate, însă, eu sînt un laş ! Un om vanitos şi lipsit de minte, iată ce sînt ! Scumpa mea, acum eu trebuie să plec. Eşti curajoasă, ştiu bine asta şi-ai să suporţi totul. Şi acum, te rog, ascultă-mă : peste douătrei zile s-ar putea să mă întorc înapoi şi atunci, dacă tu mă vei primi, voi fi al tău pentru totdeauna. Promite-mi că ai să te culci şi-ai să dormi liniştită. Dă copilului un sărut din partea mea şi spune-i că tatăl său i-a văzut chipul. În curînd va începe să vorbească. Oare cînd va rosti primele cuvinte ?

Cuprinsă de presimţiri negre, Lucy nu reuşea să scoată o vorbă. Îşi încleştă amîndouă mîinile de braţul lui şi, după o scurtă pauză, bîigui cu greu :

— Să pleci... ?

— Da, pentru două-trei zile. Sper... că nu va fi mai mult.

— Chiar în seara-asta ?

— Da, chiar acum !

— Cum, Richard să pleci chiar acum ?

Lucy simți dintr-odată că o părăsesc toate puterile

— Ai să suporți totul cu curaj, știu bine asta, Lucy !

— Richard, soțul meu scump, cum să pleci ? Ce te poate smulge de lîngă mine ?

Apoi Lucy renunță la întrebări. Se prăbuși în genunchi și cu lacrimi amare în ochi îl rugă din tot sufletul să rămînă, să nu-i părăsească. Îl trase așa cum putu pînă la pătuțul copilului, îl imploră să-ngenunche și să se roage la căpătîiul lui și Richard îi îndeplini dorința. Murmură cîteva cuvinte neînțelese, apoi în toiul rugăciunii se ridică brusc în picioare. Lucy continua să se roage. Cu nervii încordați, stătea nemișcată cu mîinile împreunate, animată de credința vie că puterea fecioarei se va dovedi mai mare decît influența ce-o aveau asupra soțului ei ființele acestui pămînt. Văzînd-o atît de absorbită în ruga ei, lui Richard îi fu imposibil s-o părăsească în aceste momente. Începuse să șovăie. Nici o clipă nu-și putuse închipui că-i va produce o asemenea suferință. Fata se apropie de el liniștită.

— Eram sigură c-ai să rămîi ! murmură ea și, cu un aer nevinovat, îi luă mîna și începu să i-o mîngîie. M-am schimbat oare într-atît că nu-ți mai amintesc deloc de ființa ce-o iubeai altădată ? Scumpul meu, promite-mi că n-ai să mă părăsești !

Dar simțindu-se cuprinsă din nou de teamă, Lucy începu să se bîlbîie și cuvintele îi înghețară pe buze.

S-ar fi zis că farmecul fetei îl înduplecase. Lucy îi luă mîna și i-o duse la piept.

— Vino, scumpul meu, vino și odihnește-te lîngă inima mea !, murmură ea cu fața luminată de un zîmbet ceresc.

Richard era tot mai nehotărît, se lipise de pieptul ei și era gata să cedeze. În aceeași clipă însă ca la un apel al forțelor iadului, își mobiliză toate resursele, o sărută grăbit și, strigîndu-i cîteva cuvinte de adio se repezi spre ușă. Acum totul se sfîrșise. Ea îi strigă numele, încercă să se agațe disperată de brațele lui. El o povățui să fie curajoasă și să nu-și piardă firea, îi mărturisi că s-ar simți

dezonorat dacă n-ar pleca, apoi, smulgîndu-se din brațele ei, ieși pe ușă.

Plînsetul neîntrerupt al copilului o trezi pe doamna Berry din somn. „S-a-ntîmplat ceva !" gîndi ea. Însemna că lîngă copil nu se află nimeni. Bătu de mai multe ori la ușă și, neprimind nici un răspuns, pătrunse hotărîtă în cameră. Și ce-i văzură ochii ? În mijlocul camerei, cu copilul alături de ea, Lucy zăcea în nesimțire. În disperarea ei, fata smulsese copilul din pătuț și alergase după Richard, convinsă că în felul acesta îl va îndupleca. Pînă la urmă însă, sleită de puteri, Lucy leșinase.

— Vai de viața și de zilele mele ! începu Bessy Berry să se jeluiască. Și eu care-i credeam fericiți, săracuții !

Obloji copilul la piept, îl mîngîie cum putu, reuși s-o aducă și pe Lucy în fire și, în cele din urmă, află toată povestea.

— Du-te iute la taică-su, o sfătui doamna Berry, în timp ce legăna copilul în brațe. Nani, nani, nani, nani ! Du-te la taică-su și spune-i să trimită toți caii din Raynham după el ! Ei uite ce pătimim noi femeile de pe urma bărbaților ! Nani, nani, puișor... Sau mai bine, ia stai ! Ia tu copilul ăsta, Dumnezeu să-l aibă în pază, că mă duc eu să vorbesc cu baronetu' !"

Dar Sir Austin tocmai bătea la ușă.

— Ce s-a întîmplat ? întrebă el. Am auzit zgomote și parcă mi s-a părut că cineva cobora scările, ce e ?

— Ei, ce să fie, Sir Austin ? A plecat domn' Richard ! Și-a părăsit nevasta și copilu' ! Nani, nani, puișor... Doamne, apără și păzește.. Auzi ce năpastă să cadă pe capu'nostru !

Și legănînd de zor copilul, doamna Berry se puse iarăși pe bocit. Copilul săracul, plîngea și el cît îl țineau puterile. Cu pieptul zguduit de suspine, Lucy îl luă în brațe și, plimbîndu-l prin cameră, îl legănă și-i cîntă, vărsînd asupra lui lacrimi grele.

Ei bine, dacă umanistul și omul de știință, care era de față, ar uita vreodată chipurile amărîte ale acestor biete femei, care, în ciuda disperării, se luptau din răsputeri ca să liniștească copilul, ei bine, atunci ar însemna să fie cu totul lipsit de omenie.

În noaptea aceea, la Raynham Abbey n-a mai dormit nimeni.

CAPITOLUL XLV

Lady Blandish către
Austin Wentworth

„Richard a trecut şi prin această grea încercare. Acum totul s-a sfîrşit. Am fost la el în cameră şi-am văzut de cîtă tărie dă dovadă în aceste momente de nedescris. Austin dragă, vino imediat ! Richard a întrebat de tine. Mi-e foarte greu să-mi adun gîndurile şi totuşi îţi voi scrie tot ce ştiu.

La două zile după noaptea aceea îngrozitoare, cînd a plecat Richard, tatăl său a aflat toată povestea de la Ripton Thompson. Richard îl înfruntase pe lordul Mountfalcon într-un duel şi acum zăcea rănit într-un cătun, situat undeva pe coasta Franţei. Tatăl său a pornit imediat într-acolo cu biata Lucy, iar, la puţin timp după ei, am plecat şi eu împreună cu mătuşa lui Richard şi copilul. Rana nu este gravă. Glonţul a pătruns în piept, dar nu a atins nici un organ vital. Nădăjduim că totul va fi bine. Of, de-ai şti ce sătulă sînt de teorii, „sisteme" şi fumuri bărbăteşti ! Fiul lui se zbate între viaţă şi moarte, iar omul acesta nu-şi dă încă seama ce nebunie a comis. Chipul lui mi-a devenit insuportabil, iar cînd mi se vorbeşte despre ştiinţă simt că mă cuprinde ura. Nu mai vreau să am de-a face decît cu oameni simpli şi modeşti.

I-am găsit pe toţi trei într-un han amărît care duhnea îngrozitor. Tot acolo ne aflăm şi-acum. Hangiul şi oamenii lui fac tot ce le stă în putinţă să ne consoleze. Trebuie să recunosc că în Franţa oamenii sărmani sînt foarte îndatoritori cînd văd pe cineva în suferinţă. Doctorii nu i-au permis lui Lucy să stea lîngă soţul ei. Biata fată veghea într-una la uşă şi nimeni nu îndrăznea să-i spună nimic. Ce gîndea oare ştiinţa, cînd contempla o asemenea privelişte ? Doctorul, doamna Berry şi cu mine sîntem singurele persoane cărora ni s-a permis să intrăm la Richard. De fiecare dacă cînd ieşeam de la el, dădeam cu ochii de Lucy. Stătea neclintită la uşă şi nu scotea o vorbă. I se spusese că prezenţa ei i-ar putea face rău lui Richard. De-ai şti, ce mult tînjea sărmana, să fie în preajma lui ! Cînd o priveam în ochi, aveam impresia că mă aflu în faţa unui om cu mintea rătăcită. Dealtfel, cred că nu-şi mai

dădea seama ce se petrece cu ea. Am făcut tot ce ne-a stat în putință s-o mai consolăm puțin. I-am așezat patul lîngă camera lui și tot acolo îi aduceam și mîncarea. Dar oricît am insistat noi, ea nu voia să pună nimic în gură. Ei bine, ce crezi că îl preocupa cel mai mult pe baronet în împrejurările astea ? Mi-a spus-o clar, dar nu mă mai simt în stare să-ți reproduc întocmai cuvintele lui. În fine, ajunsese s-o acuze pe biata fată că nu este suficient de stăpînă pe ea și că nu-și îndeplinește cum se cuvine obligațiile materne. Îi intrase în cap că ar trebui s-o constrîngem să-și alăpteze singură copilul. Doamna Berry i-a spus însă cîteva cuvinte care mi-au mers la inimă. Am ajuns s-o iubesc nespus pe femeia asta. Cred că e de zeci de ori mai înțeleaptă decît noi toți, indiferent cît caz fac unii de știința lor ! Ei bine, i-a spus-o clar că dacă ține cu tot dinadinsul să otrăvească copilul, atunci s-o silească pe mamă să-l alăpteze. Pînă la urmă, Austin a cedat, deși tot nu era convins că procedează bine. Bietul om, poate că totuși sînt prea aspră cu el !

Tu-mi spuneai că Richard a comis o greșeală. Într-adevăr, poate că ai dreptate. Dar greșeala tatălui său este infinit mai mare ; aș putea spune că, într-un fel, el a comis o crimă. Căci dacă s-a lăsat pradă iluziei că procedează just, despărțindu-i pe cei doi soți unul de altul și a acceptat să-și expună fiul la atîtea primejdii, înseamnă că pot exista oameni mai păcătoși decît cei care comit un omor în mod deliberat. Fără îndoială, știința va avea de profitat după urma acestei experiențe. După cum vezi, există oameni dispuși să ucidă niște biete animale numai și numai de dragul științei !

Doctorul Bairam este alături de noi. De asemenea, am recurs la sfaturile unui medic francez din Dieppe, care a dat dovadă de multă pricepere. El a fost primul care ne-a atras atenția unde se află adevăratul pericol. Eram convinși că totul merge bine. Trecuse o săptămînă și Richard nu dădea semne de febră. I-am mărturisit băiatului că Lucy locuiește cu noi și dorește să-l vadă. A suportat destul de bine vestea. Atunci m-am dus la ea și, vorbindu-i pe ocolite, i-am spus că poate să meargă să-l vadă. Aveam impresia că mă ascultă, căci mă privea cu atenție. Cînd i-am spus însă că-și poate vedea soțul, fata n-a schițat

nici un gest. Pe chip nu i se citea nici o expresie. Doctorul Després a venit imediat și i-a luat pulsul. „Se află în pragul unei crize cerebrale", mi-a șoptit el. Din clipa aceea n-am mai vorbit decît despre Lucy. Am observat că deși părea să nu fie conștientă că discutăm despre ea, fata încerca din răsputeri să-și stăpînească convulsiile ce-i zguduiau pieptul. Aveam impresia că se sufocă. Din cîte o cunosc, sînt convinsă că în ciuda crizei ce punea stăpînire pe ea, Lucy încerca să-și înăbușe plînsul. Cu ultimele licăriri ale minții ei rătăcite, fata se gîndea să nu-i facă vreun rău lui Richard. Ei bine, împotriva unei astfel de ființe am uneltit noi ! Mă cutremur la gîndul că am avut și eu partea mea de vină în această poveste.

Poate că dacă-și vedea soțul cu o zi, două mai devreme... dar îți închipui cumva că a fost cu putință ? Apăruse deja un nou „sistem" care-i interzicea cu desăvîrșire acest lucru ! În orice caz, dacă n-ar fi încercat să-și înăbușe cu atîta tărie zbuciumul din suflet, cred că fata ar mai fi trăit și astăzi.

Mi-amintesc că, vorbind odată despre un personaj oarecare, Austin a spus că conștiința acestuia se aseamănă cu un fanfaron. Ei, află, dragul meu, că, oricît de greu ți-ar veni a crede, baronetul n-a fost în stare să-și dea seama de greșeala lui nici măcar în clipa cînd a văzut-o pe soția propriului său fiu zbătîndu-se, sărmana, în ghearele delirului. Îmi spuneai că Austin a vrut dintotdeauna să smulgă providența din mîinile lui Dumnezeu. Ei bine, sînt convinsă că omul acesta nu va scăpa în vecii-vecilor de înclinația lui demențială spre autoamăgire. Imaginează-ți, în vreme ce o privea pe Lucy, o acuza pe biata fată că nu a avut suficientă grijă de copil ! E drept, la un moment dat parcă a spus „Ce situație nefericită !" ba nu „dezastruoasă", acestea au fost cuvintele lui, și mi-a sugerat să dăm noi copilului să mănînce cu linguriță. Într-adevăr, disperată situație ! De un singur lucru mă rog lui Dumnezeu : să-l scape pe bietul copil din mîinile bunicului său ! Nu mai suport să-l văd pe Austin cum se uită la el. Nu-și cruță nici o clipă forțele, dar ce importanță are lucrul acesta ? Nu-i oare efortul fizic cea mai vulgară formă a iubirii ? Știu bine, ai să-mi reproșezi că nu mi-a mai rămas nici un pic de milă în suflet. Dar crede-mă,

dragă Austin, dacă aș avea certitudinea că lovitura aceasta cumplită a reușit să facă din el un alt om aș fi poate mult mai îngăduitoare. Este foarte rezervat în tot ce face, vorbește singur și durerea i se citește limpede pe chip. Și totuși parcă nu-mi vine a crede că în conștiința lui s-a petrecut vreo schimbare. În timpul delirului, biata fată striga că a suferit cumplit și-l acuza într-una că este un om crud și aspru. El a auzit totul și cred că a fost întrucîtva mișcat, căci i-am văzut cum îi tremurau buzele. Poate mai tîrziu, în momentele lui de luciditate, își va da seama ce-a făcut. Dar atunci va fi prea tîrziu. Faptul e consumat ! Am totuși speranța că nu va mai vorbi rău despre femei.

Doctorul a numit-o pe Lucy *„une forte et belle jeune femme"* [1] ; nicicînd Dumnezeu n-a dăruit unui muritor un suflet atît de nobil, a mai adăugat el.

Acum biata fată nu mai este în viață... Dacă privelișitea trupului ei întins pe catafalc nu-l va face pe Austin să-și dea seama de vina lui, mă tem că nici Dumnezeu nu va fi în stare s-o facă. La cinci zile după ce i-am mutat patul de lîngă camera lui Richard, și-a dat sufletul. Șocul a zdruncinat-o de tot. Eu am stat alături de ea pînă în ultima clipă. S-a stins lin, fără dureri, fără să-ntrebe de nimeni. Îmi doresc și eu un asemenea sfîrșit. La un moment dat, în timpul crizei, biata fată țipa de ți se sfîșia inima. Urla întruna că se simte mistuită de flăcări și soțul ei nu vine s-o salveze. Am făcut tot ce ne-a stat în putință să-l cruțăm pe Richard, dar pînă la urmă a auzit totul. I-a recunoscut vocea. Se zbuciuma de parcă ar fi căzut pradă celei mai cumplite fierbințeli. De fiecare dată cînd ea îl striga pe nume, Richard îi răspundea. Dacă ai fi fost de față, nu ți-ai fi putut stăpîni plînsul. Doamna Berry se afla lîngă Lucy, iar eu aveam grijă de Richard. Clipa cea grea, marea încercare, a venit însă de-abia atunci cînd fata și-a dat sufletul. Cum aveam oare să-i mărturisim lui Richard cumplita veste ? Baronetul ne-a cerut sfatul la toți. Am căzut de acord că în starea în care se afla, ar fi fost o nebunie să-i spunem adevărul. Acum însă, după cele întîmplate, îmi dau seama că greșeam. Tatăl său a ieșit din cameră, bănuiesc că s-a dus să se roage, apoi, sprijinindu-se de brațul meu, a mers împreună cu

[1] O tînără frumoasă și voinică (fr.)

mine la Richard și așa cum a putut, în cuvinte cît mai învăluite, i-a mărturisit că Lucy nu mai era printre noi. Băiatul asculta și zîmbea. Niciînd nu mi-a fost dat să văd un zîmbet atît de suav și trist. Ne-a spus că știa totul. După felul cum vorbea, s-ar fi zis că depășise de mult suferința cumplită pe care i-o pricinuise trista veste. Apoi a închis ochii. Îi fremătau pleoapele ca și cum ar fi vrut să-și înalțe privirile spre un cer tăinuit, în adîncul sufletului. Iartă-mă, dar nu mă mai simt în stare să-ți descriu scena aceasta.

Cred că Richard se află acum în afară de orice pericol. Celelalte amănunte le-am lăsat pentru mai tîrziu, cînd își va mai reveni în fire. Acum, dacă i-am mai spune ceva, sînt convinsă că l-am ucide. O dată în viață a avut și tatăl său dreptate. Trebuie știut însă că, deși i-a salvat trupul, sufletul său a primit o lovitură de moarte. Richard nu va mai fi niciodată ceea ce promitea să fie. De curînd am găsit în hainele lui o scrisoare din care am aflat cauza conflictului cu lordul Mountfalcon. Azi dimineață am discutat cu el. Aș îndrăzni să spun că lordul nu este vinovat. Richard a fost cel care l-a silit să lupte. Oricum, Mountfalcon nu poartă toată vina. Mi-a spus că este foarte afectat de nenorocirea pe care a provocat-o. El n-a fost decît un simplu instrument în toată povestea asta.

Despre mătușa ta ce să-ți spun ? A căzut într-o stare de totală prostrație și de la o vreme încoace debitează cele mai stranii lucruri despre moartea lui Clare. Nu-și găsește liniștea decît atunci cînd lucrează ceva. Doamna Berry spune că trebuie să-i găsim în permanență o preocupare. Atîta timp cît face ceva, biata femeie vorbește normal, dar decum se întrerupe o clipă am senzația că se află în pragul unui acces de nebunie.

Astăzi îl așteptăm să sosească pe unchiul micuțului. Domnul Thompson se află și el printre noi. L-am dus sus s-o mai vadă o dată pe Lucy. Bietul băiat, are o inimă de aur.

Dragă Austin, te rog vino mai curînd ! Oricum, cred că tu n-ai să apuci s-o mai vezi. Înmormîntarea are loc la Raynham. Dacă vei sosi totuși la timp, ochii tăi vor avea prilejul să privească un înger. Baronetul nu se mai dezlipește de la căpătîiul ei. Mi-este cu neputință să-ți descriu cît este de frumoasă...

Scumpul meu Austin, știu că n-ai să întîrzii. Am atîta nevoie de tine ! În preajma ta, sper să revin la sentimente mai bune. Acum nu mai știu ce-nseamnă mila !

Spune-mi, te rog, ai privit vreodată cu atenție un orb ? Ei bine, așa arată Richard ! Zace întins în pat, cu privirile ațintite în gol, și încearcă din răsputeri să-i reînvie chipul cu ochii minții."

CUPRINS

George Meredith sau aspirația spre echilibru și armonie 5

Capitolul I. Reședința Raynham Abbey și locuitorii săi 23

Capitolul II. În care se vede că Fortuna a ales cea de a paisprezecea aniversare a nașterii eroului pentru a pune la încercare forța „sistemului" 32

Capitolul III. Lupta dintre Spiritul Binelui și Spiritul Răului 41

Capitolul IV. Focul 46

Capitolul V. Adrian recurge la șiretlicuri pescărești 58

Capitolul VI. Stratageme tinerești . . . 63

Capitolul VII. Umbrarul lui Dafne . . . 72

Capitolul VIII. Gustul amar al umilinței . . 79

Capitolul IX. În care se face o distincție netă 88

Capitolul X. Richard trece printr-o primă încercare și devine obiectul unui aforism . 95

Capitolul XI. În care ultimul act al comediei „Bakewell" se încheie printr-o scrisoare 102

Capitolul XII. Anotimpul mugurilor ce dau în floare 109

Capitolul XIII. Vîrsta marilor atracții . . . 122

Capitolul XIV. O ființă atrăgătoare . . . 133

Capitolul XV. Ferdinand şi Miranda . . . 140
Capitolul XVI. Demascarea domnişorului Ripton Thompson 150
Capitolul XVII. Vinul bun e izvor de voie bună 160
Capitolul XVIII. „Sistemul" faţă în faţă cu teoria că la tinereţe e bine să ne facem de cap 167
Capitolul XIX. Divertisment pentru fluieraş . 171
Capitolul XX. Eroul nostru înfruntă balaurul asemeni vitejilor de odinioară . . 175
Capitolul XXI. Richard este chemat la oraş să i se ţină o predică 197
Capitolul XXII. În care febra începe să se facă simţită 206
Capitolul XXIII. Boala mărului îşi arată colţii 219
Capitolul XXIV. Despre rozele primăverii şi ultimele roze ale toamnei 234
Capitolul XXV. În care eroul ia o hotărîre 241
Capitolul XXVI. În care se prezintă evoluţia rapidă a eroului 264
Capitolul XXVII. Conţine o pledoarie în favoarea eroinei 283
Capitolul XXVIII. Pregătiri în luna îndrăgostiţilor 286
Capitolul XXIX. În care ultimul act al comediei îl înlocuieşte pe primul . 308
Capitolul XXX. Ceremonia mesei de nuntă . 324
Capitolul XXXI. Filozoful îşi face apariţia în persoană 335
Capitolul XXXII. Procesiunea tortului de nuntă 344
Capitolul XXXIII. Discipolul diavolului . 366
Capitolul XXXIV. Cucerirea unui epicureu 379
Capitolul XXXV. Căsătoria lui Clare . 404
Capitolul XXXVI. O serată la Richmond . 421
Capitolul XXXVII. Opiniile doamnei Berry despre căsătorie 440

Capitolul XXXVIII. Vrăjitoarea 454
Capitolul XXXIX. Păsărica, șo.mul și bobița salvatoare 483
Capitolul XL. Jurnalul lui Clare 502
Capitolul XLI. Întoarcerea lui Austin 522
Capitolul XLII. Glasul Naturii 537
Capitolul XLIII. Spiritul Binelui și Spiritul Răului se înfruntă din nou 548
Capitolul XLIV. Ultima scenă 558
Capitolul XLV. Lady Blandish către Austin Wentworth 580

Lector : DENISA COMĂNESCU
Tehnoredactor : NICOLAE ȘERBĂNESCU

Bun de tipar : 4.12.1981. Coli tipar : 37.

Comanda nr. 10 486
Combinatul poligrafic „Casa Scînteii"
Piața Scînteii nr. 1, București,
Republica Socialistă România

Romanul SUFERINȚELE LUI RICHARD FEVEREL poate fi considerat cel mai important din creația lui George Meredith și unul dintre marile romane ale literaturii engleze. De la prima pînă la ultima pagină, vibrează în el rezonanțele unor personaje captivante, de mari dimensiuni; cu o elocvență mai convingătoare decît tot ce s-a scris pînă atunci, Meredith ne vorbește despre extazul iubirii celor tineri.

ROBERT SENCOURT
1954

Lei 20,50

CLU
Editura Univers